

БОТИРБЕК ҲАСАН

ҚУРЪОН-И КАРИМ СЎЗЛАРИНИНГ

АРАБЧА — ЎЗБЕКЧА
КЎРСАТКИЧЛИ
ЛУҒАТИ

ТОШКЕНТ
Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти
1995

**«ХАЗИНА» ИЖОДИЙ-ИЛМИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ
БИРЛАШМАСИ НАШРИ, 1995 ЙИЛ.**

Муҳаррирлар:

Муфтий ҳожи Мухторхон Абдуллоҳ.
Неъматулла Иброҳимов — филология фанлари доктори, профессор.

Масъул муҳаррирлар:

АЛИБЕК РУСТАМ — филология фанлари доктори, профессор.
АСРОР САМАД — Ўзбекистон халқ академиги.

Аллоҳ сеvimли элчиси Муҳаммад алайҳис-саломга нозил қилган Қуръоннинг илк сураларидан бири «Икра» — «Ўқи» деган маънода бўлиб, Исролда илм тарғиби шундан бошланган. Мава, ўн тўрт асрни, Қуръон-и Карим инсоният тафаккурини илм нури билан ёри-тиб келмоқда.

Қуръон-и Каримни ўқиш, ўқиб тушуниш баробарида араб, форс, туркий ҳамда бошқа тилларда кўплаб тафсирлар, шарҳлар, луғатлар яратилди. Хусусан, туркий тилда жуда кўп тафсирлар битилди. Аммо шу пайтга қадар махсус луғатлар тузилмаган эди. Қўлинигиздаги луғат шу йўлдаги илк қадамдир.

Қуръон-и Каримни ўқиш, тушунишга бел боғлаган азиз ўқувчи, мазкур луғат Сизга ҳамкор, йўлдош бўлишидан умидвормиз.

**А-узу би-л-лоҳи ми-на-ш-шайтони-р ражий
Би-сми-л-лоҳи-р-рахмони-р-рахийм!**

ТА Қ Д И М

Ўн саккиз минг оламни яратган, барча фаришталару ва барча махлуқлардан Инсонни азиз қилиб уни ярлақанган ва шу Инсон учун Улуғ ва Муқаддас Китобни нозил қилган ва шу йўл билан осий бандасини ҳидоят йўлига бошлаган, шу билан бирга зоти ва жамолининг нури ила орифларнинг юракларини нурафшон этган, қудратининг буюк зуҳури ва аломатлари билан восилларнинг қалбларини кашф этган, мушоҳада бодаси томчиларининг жилвалари билан ошиқларни маст қилган Улуғ Тағрига мақтовлар бўлсин!

Ушбу ҳамдаги ўн саккиз минг оламдан мурод: бу шундайин бир сирли сўзки, инсоннинг ўткир ва югурик ақли бунга дафъатан қамраб ололмайди. Бу жумла Алишер Навоий газалида ҳам бор:

Ўн саккиз минг олам ошуби агар қошиндадур...

Ер юзи шу ўн саккиз минг оламнинг биргина бўлагидир, инсон зоти шу бир бўлакнинг заррасида шу оламнинг хожасига айланган. Ер юзи атрофида яна қанча оламлар мавжудлигини ақл чироғи ҳануз топа олгани йўқ, мабодо шулардан баъзи бўлақларини топган бўлса ҳам тадқиқ қила олгани йўқ. Бу жумла (ўн саккиз минг олам) хаёлимиз шларини чувалаштириб галактикамиздан ташқаридаги бошқа ҳудудларга етаклаб кетади. Тағри ўн саккиз минг оламни турли рангларда, турли иқлимларда, турли ҳароратларда яратди. Аммо ўн саккиз минг оламга на фаришталар, на жониворлар, на дов-дарактлар, на-да сув ва ҳаво, хуллас ҳақимлар санаган тўрт нуеур шукуҳ берди. Тағри шу ўн саккиз минг оламни шукуҳли, завқли, фараҳли қилмоқ мақсадида унинг гултожи сифатида Инсон-и Аъзамни яратди ва ўн саккиз минг олам шукуҳини юсақликка кўтармоқ учун Инсонга тафаккур ва забон берди. Тағри томонидан Инсоннинг ярлақаниши ҳам ана шу чексиз тафаккур, ҳар бир нарсани мушоҳада қила олувчи заковат, тафаккур ва фаросатни ифода этувчи тилдир.

Улуғ ва Муқаддас китобдан мурод шулки, Аллоҳ Таоло ўз бандаларини нур-и ҳидоятга йўлламоқ учун тўрт китоб нозил қилди: бу Забур, Тағрот, Инжил ва Қуръондир. Бу китоблар орасида энг сўнггиси, энг мукаммали, энг тўғриси ва энг муқаддаси Қуръон-и Карим бўлди.

Ана шу китобларда Тағрининг бирлиги (зоти дейилишдан мурод бирликдир), ундан бошқа маъбуд ва санам йўқлиги, якка-ягона Тағригина илм чироғини порлатиши айтилган.

Мақкада энг аввал нозил бўлмиш: «Алақ» сурасида таъкидланади:

«Икраъ би-сми-раббика-л-лази халақ! Халақа-л-инсона мин алақ. Икраъ ва раббука-л-акрам. Аллази ғаллама би-л-қалам. Аллама-л-инсона молам йалам».

Бу ояти карималарнинг маъноси шундоқ бўлур: «Сени яратган раббинг (Тағринг) номи билан ўқи. Тағри инсонни лахта қондан яратди. Ўқи, Тағринг карамлидир ва сенга қалам орқали илм берди ва сенга (инсонга) билмаган нарсангни ўргатди.

Қаламнинг маъноси Алишер Навоий ҳазрати олий шундоқ таъкидлайдилар:

Қаламнинг раҳнавард-и тезтақдур,
Азалдин манзили фавқу-л-фалақдур.

X M 352 (04)—93
460200000— Катъий буюртма 95

© Ботирбек Ҳасан (тузуи
чи) 1995 й.

© «Хазина», 1995.

ISBN 5-635-01358-9

Қуръони карим илоҳий қудрат ва заковат билан яратилгани Муқаддас китобнинг ўзида (II сура) таъкид этилади:

«... (Қуръонни) Муҳаммад тўқиб чиқарган дейдиларми? Айтинг: (Уларга) агар ростгўй бўлсангизлар, Аллоҳдан ўзга кучингиз етган барча бутларни (ёрдамга) чорлаб, шунга ўхшаш ўнтагинга «тўқилган» сура келтиринг-чи! Бас, агар улар сизларга жавоб қилмасалар, у ҳолда билингизки, албатта у (Қуръон) — Аллоҳнинг илми азалий-си билан нозил қилингандир...»

Тангри каломини бандаларга етказган элчилар — набийлардир. «Ва ундан илгари (Муҳаммад Мустафодан) Аллоҳнинг марҳамати билан мўъминларга раҳнамо қилиб (осмондан) туширилган Мусо китоби (Таврот ҳам) бор-ку!» деб хитоб қилинади шу сурада. «Аллоҳ китобини имконингиз етганча ўқинг!» дейилади 73-суранинг 20-ояти каримасида. Ана шу китоб ҳидоятга бошлайди, орифларнинг — яъни маърифат соҳибларининг (балки маърифатга интилувчиларнинг ҳам) кўнгилларини, қулф-дилларини очади.

Жамолининг нуридан мурод илми ғайбдир. Илми ғайб деганда Тангрининг азалий илми тушунилади, демак, Тангрининг азалий илми билан Қоинот ижод этилди. Ер юзида ҳаёт барпо бўлди, Инсон вужудга келиб шу ҳаётнинг гултожига айланди.

Қудрат ва аломатдан мурод: бу тушунча бениҳоя кенгдир. Аввало Унинг қудратига ҳад йўқдир, Муқаддас Калом унинг қудратидан бир учқунгинадир, шу учқун набийлар элчилигида бандаларга етиб келди. Авлиё-анбиёлар уни бандаларга шарҳладилар ва бандаларнинг ҳидоят йўлига киришларига кўмаклашдилар. Тангри қудрати аломатлари Қоинот таркибидаги ҳамма нарсадир. Унинг қудрати аломатларидан бири восиллар, яъни ҳаққа, ҳақиқатга эришганлардир, яъни набийлар, авлиёлардир.

Ҳазрати Баҳоуддин Нақшбанд ҳақида шундай ривоят бор: Пайғамбаримиз Муҳаммад саллоллоҳу алайҳи васаллам меърож тунида аршга кўтарилдилар. Бир жоп (руҳ) етмиш пардадан ўтиб, Тангри билан сирдош бўлиб, арш кўнгурасига қўниб ўтирди. Пайғамбаримиз Тангрига дедилар: «Ё Парвардигор! Бу не синоат? Ўзинг айтган эдингки, сендан кейин пайғамбар бўлмайди», деб. Авави руҳ Сенинг билан набийлар каби сирлашди-ку!» Тангри бу иштибоҳга жавоб берди: «Ё Муҳаммад! Огоҳ бўл ва англа! Сендан кейин бир валий келади-ки, унинг исми ҳам Муҳаммаддир, лақаби Баҳоуддиндир. Сенинг умматларингдан етмиш кишига жаннатдан хабар беради. Шунинг учун унинг исми бизнинг даргоҳимизга етишгандир». «Имоми раббоний» деб аталган Баҳоуддин Нақшбанд Тангри қудратининг аломатларидандир.

Мушоҳада ёлқини ва кароматидан мурод бандаларнинг умри, ҳаёт тарзи, амаллари ва провардида Тангри ҳузурига муштоқликдир. Шу муштоқлик муҳаббат бодасига етаклайди ва бода жилваси билан боқий умр ишқида маст бўлади.

Асосий мурод. Муқаддас калом Қуръони Каримни ўша уч китобга чоғиштирмоқ ниятида саъй-ҳаракатлар қиладилар-ки, буларнинг бари бекорчи гаразлардир. Бинобарин, ўшал уч Улуғ китоб ўз даврида, ўз замонасида вазифасини хоҳ яхши, хоҳ аъло даражада ўтади. Тангри тўртинчи — сўнги Китобни нозил қилар экан, ўзининг жамийки азалий билимларини, қудрати ва кароматларини, мушоҳада ва аломатларини ушбу китобга жо этди. Бу китобдан мурод шундир ва мўъминлар учун ягона ва муқаддас дастур ул-амалдир. Шунинг учун ҳам Аллоҳ Таоло айтади: «Аллоҳ китобини имконингиз етганича ўқинг!»

Ва мақсад шулки, бу Муқаддас китобни барча мўъминлар ва мўъминликка мойил барча бандалар ўқисин, ўқигач тушувсин. Базми мугаассиблар «Қуръони Карим сўзларини фақат арабий тилда ўқимоқ ва ёдламоқ керак», деб чегара қўйдилар. Офтоб нури барчага баробардир, аммо шундоқ эса-да ҳаммани бирдан нурафшон этмайди, барчани секин-аста қамраб олиб иситади. Тангри инояти бўлган Қуръон ҳам аввал араб юртларини нурафшон қилиб, секин-аста бошқа халқларга — Тангри йўлига кирганларга етиб келса не ажаб. Ва шунинг учун ҳам Қуръони Карим нозил бўлгач, араб лугатнавислиги вужудга келди. Бинобарин, ҳозирда балоғатга етган араб лугатнавислиги Қуръони Карим сўзларига тузилган лугатлар асосидадир. Биз «Ғариб ал-Қуръон», «Маоний ал-Қуръон», «Тафсири Қуръон» лугатлари борлигини биламиз ва бу каби лугатларнинг ибтидоси VIII асрда яратилган. Шундан кейин жуда кўп лугатлар яратилди ва бу лугатларнинг кўп лугатлар пусхалари бизгача етиб келди.

Табийки, Қуръони Карим лугатлари дастлаб араб тилида тузилди, кейинчалик ажам мамлакатларидаги мўъминлар ҳам баҳра олсин учун арабча-форсча лугатлар ҳам яратилди.

Аmmo туркий тилда шу пайтга қадар махсус лугатлар яратилмаган эди. Шуниси диққатга сазоворки, туркий тилда Қуръони Каримга жуда кўп тафсирилар битилган. Шунча кўп тафсир бошқа тилларда битилмаган десак муболаға бўлмас. Туркий тилда битилган тафсириларнинг деярли ҳаммасида оятлар сўзма-сўз таржима ҳам қилинган бўлиб, уларни ҳам лугатлар қаторига киритиш мумкин.

Евруполик шарқшунослар Улуғ китоб сўзларига тузилган лугатларга жуда катта эътибор берганлар ва тафсири лугатлардан фойдаланиб ўз тилларида ҳам лугатлар яратганлар.

Тангрига шукрлар бўлсинки, ўзининг иродаси ва кўмаги билан ўзбек эли истиқлолга эришди ва бунинг натижаси ўлароқ Қуръони Каримнинг арабча-ўзбекча лугатини тузиб, уни нашр этиш имкони тугилди. Марҳамат, азизлар, бу имкондан Сиз ҳам фойдаланинг!

АСРОР САМАД

ЛУҒАТНИНГ ТУЗИЛИШИ ҲАҚИДА

Луғатга Қуръон-и Каримда учрайдиган ҳамма сўзлар киритилган. Сўзлар ўзак харфлари бўйича эмас, балки ҳамма харфлари эътибори билан алифбе тартибига солинди. Ҳаракалар сўз сирасида ҳисобга олинмади.

ЛУҒАТ МОДДАСИ

Ҳар бир луғат моддаси бош сўз билан бошланади. Юқоридан кўринишича, бош сўзлар феълий ва исмий сийғалар бўлиши мумкин. Бир хил ҳарфлардан иборат бош сўзларнинг алифбе тартибда беришда аввал феълий сўнг исмий сийғалар келтирилди.

Феъл сийғаларининг ўтган замон, учинчи шахс, бирлик шакли луғат моддасининг бош сўзи сифатида қабул қилинди.

Исмий (от, сифат, сон, равиш, равишдош, сифатдош каби) сийғалардан тузилган моддаларнинг бош сўзлари учун ўша сўзларнинг бош ва ноаниқ ҳолатдаги шакли олиниб, шу моддага унинг ўзга шакллари ҳам киритилди. Аммо синиқ кўплик (ал-жамъу-л-мукассар)даги сўзлар алифбе тартиби бўйича ўз ўрнида ҳам берилиб бирлик шаклига ҳавола қилинди ва ушбу кўплик сийғасидаги сўзнинг ҳамма сийғалари учраган сура ва оят рақамлари кўрсатилган ҳолда мазкур ҳавола қилинган моддага жойлаштирилди. Мисол:

- اسواق ASWA:ҚУН سوق су:қун нинг кўплиги.
- سوق СУ:ҚУН кўплиги اسواق асва:қун бозор:
- سوق би-с-суқи 38:33; سوقه су:қиқи 48:29;
- اسواق ал'ас-ва:қи 25:7, 20.

Феълий бош сўзлардан сўнг уларнинг маънолари очиқ берилди. (Бош сўз феълнинг فعل бобида бўлса, ёнида унинг ҳозирги-келаси (музорий) замондаги ўрта ҳарф ҳаракаси ва масдари берилади, сўнгга бош сўз ва ундан ҳосил бўлган ибораларнинг таржимаси берилгач, луғатнинг иккинчи қисми бошланади. Бу қисм, агар бош сўз Қуръон-и Каримда бош сийғада учраган бўлса, биринчи қисмдан ҳеч

бир белги билан ажратилмай, сура ва оят рақамлари келди. Акс ҳолда биринчи қисм охирига остин-устун нуқта қўйилади. Бош сўз грамматик шаклларда ҳам Китобда учраган бўлса, у ҳолда уларнинг ҳар бири сура ва оят рақамлари билан бирга бир-биридан нуқта вергул билан ажратилади. Луғат моддасининг охирига эса нуқта қўйилади. Сура ва оят рақамлари орасига икки нуқта қўйилган. Икки нуқтадан аввал келган рақамлар сура, кейин келганлари эса оятларнинг рақам тартибларини кўрсатади.

Феълий моддаларнинг кўрсаткич қисмида феълнинг ўтган (мозий), ҳозирги-келаси (музорий) замонлари ва буйруқ (амр) сийғаси, сўнгга мажхул сийғалари берилди.

Кўрсаткич қисмдаги сўз ва унинг сийғалари ҳам алифбе тартибда берилди.

Исмий моддаларнинг кўрсаткич қисмида аввал бирлик, музаккар (эркак жинси) ва унинг кўплик сийғалари, сўнгга бирлик муаннас (хотин жинси) ва унинг кўплик сийғалари, буларнинг кетидан эса иккилик ва бошқа сийғалар тартиби билан жойлаштирилди.

Бош сўзлар арабча ва кирилча ҳарфлар билан берилди. Аммо луғат моддаси ичида бош сўзнинг турли сийғаларини фақат кирилча ҳарфлар билан ифодаладик.

Ҳамза ҳарфи учун тирноқ қўлланди. Тирноқ унли ҳарф олдида келса, ҳамза ҳаракали, кетидан келса, сокин эканини билдиради. Айн ҳарфи учун айриш белгиси (ъ) олинди. са:; за:л, са:д, да:д, та: (итқи) ва за: (изғи) ҳарфларини ўзбекча ҳарфлар билан беришда кўшимча белгилардан фойдаланмадик. Чунки буларнинг арабчаси бош сўзнинг арабча ёзилишидан кўриниб туради.

Мас. қисқартмаси «масалан» сўзини, мажх. қисқартмаси мажхул феълни билдиради.

Луғатни тузишда истифода қилинган энг муҳим манбалар:

- المصحف الشريف، مصر، المطبعة الأميرية ببلق ۱۳۴۴ ھ.
- المعجم المفهرس لألفاظ القرآن الكريم، وضعه محمد فؤاد عبدالكريم، مطابع الشعب ۱۳۷۸ ھ.
- تفسير القرآن العظيم للامامين الجليلين العلامة جلال الدين بن محمد بن احمد المحلى و الشيخ المتبر جلال الدين عبدالرحمن بن ابي بكر السيوطي، مصر، ۱۳۱۰ ھ.
- المعجم الوسيط، في جزئين، الجزء الأول، القاهرة ۱۳۸۰ - ۱۹۶۰ م؛ الجزء الثاني، القاهرة، ۱۳۸۱ ھ - ۱۹۶۱ م.

— Словарь к арабской хрестоматии и Корану. Составил проф. В. Гиргас, Казань, 1881.

— Коран. Перевод и комментарии И. Ю. Крачковского. ИВЛ, М., 1963.

— Қуръон-и Карим ва туркча анламы (МЕАЛ) Анкара, 1990.

АЛИФБЕ

ا	د	ض	ك
ب	ذ	ط	ل
ث	ر	ظ	م
ش	ز	ع	ن
ج	س	غ	ه
ح	ش	ف	و
خ	ص	ق	ي

1. АЛИФ, араб алифбесининг биринчи ҳарфи; фатҳанинг чўзиқлигини ифодалайди, ёки ҳамза учун тиргак вази-фасини ўтайди. Абжад ҳисоби бўйича 1 рақамини ифода-лайди.

1 'А ўзбек тилидаги -ми? сўроқ юкламасига мос туша-ди; **ازيد عندك امرو** бунг англадинг-ми?

ёнингдаги Зайдми ёки Амрми?

1 'А э, ай, ҳай, ҳой, ундов юкламаси: **ازيد** э
Зайд!

اب 'АБУН кўплиги **اباد** а:ба:ун ота: **ابا** 'абан
12:78; **ابا** 'аба: 33:40; **ابايم** 'аба:кум 12:80; **ابانا** 'аба:на: 12:8, 11, 17, 63, 65, 81, 97; **اباه** 'аба:ху 12:61;
اباهم 'аба:хум 12:16; **يا ابا** йа: 'абати ҳой ота, ҳой отажон 12:4, 100; 19:42, 43, 44, 45; 28:26; 37:102; **ابوان** 'абава:ни ота-она: **اباواه** 'аба:ва:ху 4:11, 18:80; **ابويك** 'абавайка 12:6; **ابوايه** 'абавайхум 7:27; **ابويه** 'абавай-ху 4:11; 12:99; 100; **ابوك** 'абу:ка 19:28; **ابونا** 'абу:на: 28:23; **ابوهما** 'абу:хум 12:68, 94; **ابوهما** 'абу:хума: 18:82; **ابي** 'аби: 12:80, 93; 26:86; 28:25; 111:1; **ابيكم** 'аби:кум 12:9, 59, 81; 22:78; **اينا** 'аби:на: 12:8; **ايه** 'аби:ҳи 6:74; 9:114; 12:4; 19:42; 21:52; 26:70; 37:85; 43:26; 60:4; 80:35; **ابيهم** 'аби:ҳим 12:63; **اباء** 'аба:'и 24:31; **اباءكم** 'аба:'акум 2:200; 9:23; 43:24; **اباءنا** 'аба:'ана: 2:170; 5:104; 7:28, 95; 10:78; 21:53; 26:74; 31:21; 43:22, 23; **اباهم** 'аба:'ахум 21:44; 23:68; 25:18; 33:5; 37:69; 43:29; 58:22; **اباؤم** 'аба:'укум 4:11, 22; 6:91; 7:71; 9:24; 12:40; 21:54; 26:76; 34:43; 53:23; **اباؤنا** 'аба:'уна: 6:148; 7:70; 173; 11:62, 87; 14:10; 16:35; 23:83; 27:67, 68; 37:17; 56:48; **اباؤم** 'аба:'ухум 2:170; 5:104; 11:109; 36:6; **ابائكم** 'аба:'ика 2:133; **ابائكم** 'аба:'икум 24:61; 26:26; 37:126; 44:8; **ابائنا** 'аба:'ина: 23:24; 28:36; 44:36; 45:25; **ابائهم**

'аба:'ихим 6:87; 13:23; 18:5; 33:5; 40:8; **ابائهم** 'аба:'ихин-на 24:31; 33:55; **ابائي** 'аба:'и: 12:38.

اب 'АБУН ўт, ўлан: **ابا** 'аббан 80:31.

اباء 'аба:'ун **اب** 'абун нинг кўплиги.

ابايل 'АБА:БИ:ЛУ бирлиги **ابالة** 'ибба:латун.

اباريق 'АБА:РИ:ҚУ бирлиги **ابريق** 'ибри:қун.

ابالة 'ИББА:ЛАТУН кўплиги **ابايل** 'аба:би:лу га-ла, тўда; **ابايل** 'аба:би:ла 105:3.

ابان 'АБА:НА очиқ, равшан гапирмоқ; **لايكاديين** ла:йука:ду йуби:ну тушунтира, изҳор қила олмайди; **ييين** йуби:ну 43:52.

ابتاس ИБТА'АСА ғам, алам чекмоқ, қийналмоқ; **تبتس** табта'ису 11:36.

ابتدع 'ИБТАДАЪА ўйлаб топмоқ, ихтиро қилмоқ; **ابتدعوا** 'ибтадаъу:ха: 57:27.

ابتر 'АБТАРУ думсиз, думи кесик: **الابتر** ал-'абтару 108:3. **ابتغاه** ИБТИҒА:'ун исташ, тилаш; истақ, тилақ; ин-тилиш:

ابتغاه 'ибтиға:'а 2:207, 265, 272; 3:7²; 4:104, 114; 13:17, 22; 17:28; 57:27; 60:1, 92:20; **ابتغاكم** 'ибтиға:'укум 30:23.

ابتغى ИБТАҒА: тиламақ, истамақ; қаттиқ изламоқ, интиламоқ 23:7; 70:31; **ابتغوا** ибтағу: 9:48; 17:42; **ابتغيت** ибтағайта 33:51; **ابتغى** 'абтағи: 6:114; **ابتغ** табтағу 2:198; 4:24; 16:14; 17:12, 66; 24:33; 28:73; 30:46; 35:12; 45:12; **ابتغون** табтағу:на 4:94; **ابتغى** табтағи: 6:35; 66:1; **ابتغى** набтағи: 28:55; **ابتغ** набтағи 3:85; **ابتغون** набтағу:на 4:139; 5:2; 17:57; 24:33; 48:29; 59:8; 73:20; **ابتغ** ибтағи 17:100; 28:77; **ابتغوا** ибтағу: 2:187; 5:35; 29:17; 62:10.

ابتلى ИБТАЛА: синамоқ 2:124; **ابتلاه** ибтала:ху 89:15, 16; **ابتليه** набтали:ҳи 76:2; **ابتلى** ли-йабталиийа 3:154; **ابتلوا** ли-йабталиийакум 3:152; **ابتلوا** ибталу:4:6; **ابتلى** ибгулийа 33:11.

ابتھل ИБТАХАЛА 1) ~ила сўрамоқ, ялинмоқ;
2) дуо қилмоқ: **نبتھل** набтаҳил 3:61.

ابجر 'АБХУРУ **بجر** баҳрун нинг кўплиги.

ابد 'АБАДУН кўплиги **آباد** а:ба:дун узоқ муддат, аср; мангулик, туганмас мангулик: **آبادا** 'абадан абадий, мангу 2:95; 4:57; 122, 169; 5:24, 119; 9:22, 83, 84, 100, 108; 18:3, 20, 35, 57; 24:4, 17, 21; 33:53, 65; 48:12; 59:11; 60:4; 62:7; 64:9; 65:11; 72:23; 98:8.

ابدل 'АБДАЛА алмаштирмоқ, айирбошламоқ: **يبدلنا** йубдилана: 68:32; **يبدله** йубдилаҳу 66:5; **يبدلها** йубдил-аҳума: 18:81.

آبدي 'АБДА: 1) аниқламоқ, топмоқ; 2) очиқ, зоҳи-ран қилмоқ; 3) билдирмоқ: **تبدوا** тубду: 2:271, 284; 4:149; 33:54; **تبدون** тубду:на 2:33; 5:99; 24:29; **تبدونها** туб-ду:наҳа: 6:91; **تبدوه** тубду:ҳу 3:29; **لتبدي** ла-тубди: 28:10; **ليبدي** йубдиҳа: 12:77; **يبدون** йубду:на 3:154; **ليبدي** ли-йубдийа 7:20; **يبدينا** йубди:на 24:31²; **تبد** тубда 5:101².

آبداء 'АБДА'А биринчи бўлиб яратмоқ, ясамоқ, бу-нёд қилмоқ: **يبدى** йубди'у 29:19; 34:49; 85:13.

آبرار 'АБРА:РУН **بر** баррун нинг кўплиги.

آبراهيم 'ИБРА:ҲИ:МУ Иброҳим ғалайҳи-с-салом, пай-ғамбар 2:124, 125², 126, 127, 130, 132, 133, 135, 136, 140, 258³, 260; 3:33, 65, 67, 68, 84, 95, 97; 4:54, 125², 163; 6:74, 75, 83, 161; 9:70, 114²; 11:69, 74, 75, 76; 12:6, 38; 14:35; 15:51; 16:120, 123; 19:41, 46, 58; 21:51, 60, 62, 69; 22:26, 43, 78; 26:69; 29:16, 31; 33:7; 37:83, 104, 109; 38:45; 42:13; 43:26; 51:24; 53:37; 57:26; 60:4²; 87:19.

آبرص 'АБРАСУ муаннаси **برصاء** барса:'у, кўплиги **الأبرص** ал-'абраса 3:49; 5:110.

آبريق 'ИБРИ:ҚУН кўплиги **أباريق** 'аба:ри:қу човгун, қумрон: **أباريق** 'аба:ри:қа 56:18.

آبرم 'АБРАМА пухталаб бажармоқ, пухта ўйлаб қилмоқ; **آبرموا** 'абраму: 43:79.

ابسل 'АБСАЛА ҳалок бўлмоқ, ҳалокатга учрамоқ; **أسلوا** 'убсилу: 6:70; **توسلا** тубсала 6:70.

ابشر 'АБШАРА севинмоқ, қувонмоқ; **أبشروا** 'абширу: 41:30.

ابصار 'АБСА:РУН **بصر** басарун нинг кўплиги.

ابصر 'АБСАРА 1) кўрмоқ, қарамоқ; 2) англамоқ; 3) англамоқ, билдирмоқ 6:104; **أبصرنا** 'абсарна: 32:12; **تبصر** тубсиру 68:5; **تبصرون** тубсиру:на 21:3; 27:54; 28:72; 43:51; 51:21; 52:15; 56:85; 69:38, 39; **يبصر** йубсиру 19:42;

يبصرون йубсиру:на 2:17; 7:179, 195, 198; 10:43; 11:20; 32:27; 36:9, 66; 37:175, 179; 68:5; **أبصر** 'абсир 37:179; **أبصرهم** 'абсирҳум 37:175; **أبصر** 'абсир 18:26; 19:38.

آبطل 'АБТАЛА 1) ботил қилмоқ, беҳудага айлантирмоқ; 2) ноҳақ талаб қилмоқ; 3) ёлгон деб топмоқ, ноҳақ деб билмоқ; **تطلوا** тубтилу: 2:264; 47:33; **يبتل** йубтила 8:8; **سبيطله** са-йубтилуҳу 10:81.

آبق (И) 'АБАҚА, **أبق** 'абқун, **أباق** 'иба:қун қочмоқ 37:140.

آبقي 'АБҚА: 1) боқий бўлмоқ, туганмас, узун бўл-моқ; 2) раҳм қилмоқ, аямоқ 20:71, 73, 127, 131; 28:60; 42:36; 53:51; 87:17.

آبكار 'АБКА:РУН **بكر** бикрун нинг кўплиги. **آبكار** 'ИБКА:РУН саҳар, эрта тонг: **الأبكار** ал-'ибка:ри 3:41; 40:55.

آبكم 'АБКАМУ соқов 16:76.

آبكي 'АБКА: йнгламоқ 53:43.

آبل 'ИБИЛУН туя: **الأبل** ал-'ибилу 6:144; 88:17. **أبلس** 'АБЛАСА умидсизликка тушмоқ, ҳоли танг бўлмоқ: **يبلسوا** йублису: 30:12.

آبلغ 'АБЛАҒА етказмоқ, етказиб келмоқ; олиб кел-моқ, келтирмоқ; **أبلغتكم** 'аблагтукум 7:79, 93; 11:57; **أبلغوا** 'аблагу: 72:28; **أبلغه** 'аблағҳу 9:6.

آبلي 'АБЛА: 1) синамоқ; 2) синалмоқ; **تبلي** туб-

ла: 86:9; **ليبلى** ли-йуб-
лиа 8:17.

إبليس 'ИБЛИ:СУН Шайтон ғалайхи-л-лағна 2:34;
7:11; 15:31, 32; 17:61; 18:50; 20:116; 26:95; 34:20; 38:74, 75.

ابن 'ИБНУН кўпчилиги **بنون** бануна ва **ابناء** 'абна:'у:

ўғил **ابن** ибн (у, а, и) 2:87, 177, 215, 253; 3:45; 4:36,
157, 171; 5:17², 46, 72, 75, 78, 110, 112, 114, 116; 7:150; 8:41;
9:30², 31, 60; 17:26; 19:34; 20:94; 23:50; 30:38; 33:7; 43:57;
57:27; 59:7; 61:6, 14; **ابنك** ибнака 12:81; **ابنه** ибн (а, и)
ху 11:42; 31:13; **ابنها** ибнаҳа: 21:91; **ابني** ибни 11:45;

ابني ибнай 5:27; **بنو** бану: 10:90; **ابناء** 'абна:'(у, а, и)
5:18; 24:31; 33:55²; 40:25; **ابناءكم** 'абна:'(а, и) кум 2:49;

3:61; 7:141; 14:6; 33:4; **ابناءنا** 'абна:'ана: 3:61; **ابناءهم**
'абна:'аҳум 2:146; 6:20; 7:127; 28:4; 58:22; **ابناؤكم** 'абна:'

'укум 4:11; 9:24; **ابنائكم** 'абна:'икум 4:23; **ابنائنا** 'абна:'
'нна: 2:246; **ابنائهم** 'абна:'ихинна 24:31, 33, 55; **بنون**

бану:на 18:46; 26:88; 37:149; 52:39; **بنى** бани: 2:40, 47, 83,
122, 211, 246; 3:49; 93; 5:12, 32, 70, 72, 78, 110; 7:26, 27,
31, 35, 105, 134, 137, 138, 172; 10:90, 93; 17:2, 4, 70, 101,
104; 20:47, 80, 94; 24:31²; 26:17, 22, 59, 197; 27:76; 32:23;

36:60; 40:53; 43:59; 44:30; 45:16; 46:10; 61:6, 14; **بنين**
бани:на 3:14; 6:100; 16:72; 17:6; 40:23; 55; 26:133; 37:153;
43:16; 68:14; 71:12; 74:13; **بنيه** бани:ҳи 2:132, 133;
70:14; 80:36; **بنى** банийи 2:132; 12:67, 87; 14:35.

ابناء 'АБНА:'У **ابن** ибнуннинг кўпчилиги.
ابنة 'ИБНАТУН қиз (фарзанд); кўпчилиги **بنات**

бана:тун: **ابنت** 'ибната 66:12; **ابنتي** 'ибнатайиа 28:27;
بنات бана:т(у, и) 4:23²; 6:100; 16:57; 33:50⁴; 37:149,
153; 43:16; 52:39; **بناتك** бана:тика 11:79; 33:59; **بناتكم**

бана:тукум 4:23; **بناتي** бана:ти: 11:78; 15:71.

ابواب 'АБВА:БУН **باب** ба:буннинг кўпчилиги.

ابي АБА: 1) манъ қилмоқ, қайтармоқ; 2) тийинмоқ;
тиймоқ 2:34; 15:31; 17:89, 99; 20:56, 116; 25:50; **ابوا**

'абав 18:77; **ايض** 'абайна 33:72; **تابي** та'ба: 9:8;
يايب йа'ба 2:282²; **يايبي** йа'ба: 9:32.

ايض 'АБИАДУ муаннаси **يضاء** байда:'у кўпчи-
ги **بيض** би:дун оқ: **الايض** ал-'абйаду 2:187; **يضاء**

байда:'(у, а) 7:108; 20:22; 26:33; 27:12; 28:32; 37:46; **بيض**
би:дун 35:27.

ايضت ИБИАДДА оқармоқ **ايض** ибйаддат 3:107;
12:84; **بييض** табйаду 3:106.

آت А:ТИН келадиган, келгуси 6:134; 29:5; 22:7;
40:59; **آتكم** а:ти:кум 44:19; **آتية** а:ти:ҳи 19:95; **آتيهم**

а:ти:ҳим 11:76.
اتباع ИТГИБА:ЪУН эргашин, расм-русумга эргашиб,
унга амал қилиш 2:178; 4:157.

اتباع 'АТБАЪА 1) эргашмоқ, эргашиб юрмоқ; 2) бир-
га, ҳамроҳ қилиб юбормоқ, эргаштирмоқ 18:85, 89, 92;

فاتبعنا фа-'атбаъна: 23:44; **فاتبعناهم** фа-'атбаъна:ҳум
28:42; **فاتبعه** фа-'атбаъаҳу 7:175; 15:18; 37:10; **فاتبعهم**

фа-'атбаъаҳум 10:90; 20:78; **فاتبعوهم** фа-'атбаъу:ҳум
26:60; **يتبعهم** нутбиъуҳум 77:17; **يتبعون** йутбиъу:на

2:262; **واتبعوا** ва 'утбиъу: 11:60, 99.

اتباع ИТТАБАЪА 1) эргашмоқ, издан бормоқ; 2) эргаш-
тирмоқ, бошлаб бормоқ 3:162; 4:125; 5:16; 7:176; 11:116

18:28; 20:16, 47, 123; 23:71; 28:50; 30:29; 36:11; **اتبعت**
иттабаъту 12:38; **اتبعت** иттабаъта 2:120, 145; 13:37; **اتبعتهم**

иттабаътум 4:83; 7:90; **اتبعتهم** иттабаъҳум 52:21; **اتبعتني**
иттабаътани: 18:70; **اتبعتك** иттабаъака 8:64; 11:27; 15:42;

26:111, 215; **اتبعتكما** иттабаъакума: 28:35; **اتبعتهم** иттабаъанна
3:20; **اتبعتنا** иттабаъна: 3:53; **اتبعتناكم** ла-иттабаъна:кум

3:167; **اتبعتني** иттабаъани: 12:108; **اتبعوا** иттабаъу:
2:102, 166, 167; 3:174; 7:157; 11:59, 97; 19:59; 40:7; 47:3²,
14, 16, 28; 54:3; 71:21; **اتبعوك** иттабаъу:ка 3:55; 9:42;

اتبعوه иттабаъу:ҳу 3:68; 9:117; 34:20; 57:27; **اتبعوه**

иттабаъу:ҳум 9:100; **اتبع** 'аттабиъу 6:50, 56; 7:203;

10:15; 46:9; **اتبع** 'аттабиука 18:66; **اتبه** 'аттабиъху 28:49; **اتبع** таттабиъ (а) 2:120; 5:48, 49; 6:150; 7:142; 38:26; 42:15; 45:18; **اتبعان** таттабиъ:ни 10:89; **اتبعا** таттабиъ: 2:168; **اتبعون** таттабиъ:на 6:148; 17:47; 25:8; **اتبعون** таттабиъ:на 2:170; 14:44; 20:134; 26:40; 28:47, 57; 31:21; **اتبعم** таттабиъкум 48:15; **اتبه** таттабиъху 54:24; **اتبع** йаттабиъ 2:143; 4:115; 10:36, 66; 22:3; 24:21; **اتبعم** йаттабиъхум 26:224; **اتبعم** йаттабиъ:кум 7:193; **اتبعون** йаттабиъ:на 3:7; 4:27; 6:116; 7:157; 10:66; 20:108; 28:50; 39:18; 53:23, 28; **اتبع** иттабиъ 6:106; 10:109; 15:65; 16:123; 31:15; 33:2; 75:18; **اتبعني** фа-ттабиъ:ни 19:43; **اتبعا** фа-ттабиъ:ха 45:18; **اتبوا** иттабиъ: 2:170; 3:95; 7:3; 29:12; 31:21; 36:20, 21; 39:55; **اتبعون** иттабиъ:ни 40:38; 43:61; **اتبوني** иттабиъ:ни 3:31; 20:90; **اتبوه** иттабиъ:ху 6:153, 155; 7:158; **اتبوا** иттабиъ: 2:166; **اتبع** йуттабаъ 10:35.

اتخاذ ИТТИХА:ЗУН олиш, эгаллаш; **باتخاذ** биттиха:зикум 2:54.

اتخذ ИТТАХАЗА олмоқ, эгалламоқ 2:116; 4:125; 7:148; 10:68; 17:40; 18:4, 61, 63; 19:78, 87, 88; 21:26; 23:91; 25:43; 43:16; 45:23; 72:3; 73:19; 76:29; 78:39; **اتخذت** иттаха-зат 19:17; 29:41; **اتخذت** иттаха-зат 18:77; 26:29; **اتخذتم** иттаха-затум 2:51, 80, 92; 13:16; 29:25; 45:35; **اتخذتموه** иттаха-затуму:ху 11:92; **اتخذناهم** фа-ттаха-затуму:хум 23:110; **اتخذناه** иттаха-затуму:хум 38:63; **اتخذها** иттаха-затуму:хум 45:9; **اتخذوا** иттаха-затуму:ху 4:153; 5:57; 6:70; 7:30, 51, 152; 9:31, 107; 18:15, 56, 106; 19:81; 21:21, 24; 25:3, 30; 29:41; 36:74; 39:3, 43; 42:6, 9; 45:10; 46:28; 58:16; 63:2; **اتخذوك** иттаха-затуму:ка 17:73; **اتخذوه** иттаха-затуму:ху 7:143; **اتخذوها** иттаха-затуму:ка 17:73;

اتخذ таха-затуму:ха 5:58; **اتخذوهم** иттаха-затуму:хум 5:81; **اتخذنا** 'аттахизанна (у) 6:14; 25:28; 36:23; **اتخذن** таттахизу-на 4:118; **اتخذن** таттахизу-на 2:67; **اتخذوا** таттахизу: 2:231; 3:80, 118; 4:89², 144; 5:51, 57; 9:23; 16:51, 94; 17:2; 60:1; **اتخذون** таттахизу:на 7:74; 16:67, 92; 26:129; **اتخذونه** 'а фа-ттагахизу:наху 18:50; **اتخذن** латтагахизанна 18:21; **اتخذوه** таттахизаху 12:21; 28:9; **اتخذوا** йаттахиз (у, а) 2:165; 3:28, 64, 140; 4:119; 9:98, 99; 17:111; 19:25, 92; 25:2, 57; 39:4; 43:32; **اتخذها** йаттахизаха: 31:6; **اتخذ** йаттахизу 4:150; 9:16; 18:102; **اتخذون** йаттахизу:на 4:129; **اتخذونك** йаттахизу:нака 21:36; 25:41; **اتخذوه** йаттахизу:ху 7:146²; **اتخذوه** фа-ттагахизу 73:9; **اتخذوا** иттагахизу: 2:125; **اتخذوني** иттагахизу:ни 5:116; **اتخذوه** иттагахизу:ху 35:6; **اتخذني** иттагахизу:ни 16:68.

اتراب 'АТРА:БУН **تراب** тирбун нинг кўплиги.

اترف 'АТРАФА 1) неъматга эга қилмоқ; 2) лаззатлантирмоқ; **اترفناهم** 'атрафна:хум 23:33; **اترفتم** 'утрифтум 21:13; **اترفوا** 'утрифу: 11:116.

اتسق ИТТАСАҚА тўлмоқ, тўлишмоқ (ой ҳақида) 84:18.

اتقن 'АТҚАНА маҳкамламоқ; собит қилмоқ 27:88.

اتقي ИТТАҚА: қўрқмоқ; ҳазар қилмоқ, эҳтиёт бўлмоқ, четланмоқ 2:189, 203; 3:76; 4:77; 7:35; 53:32; 92:5; **اتقوا** иттақав 2:103, 212; 3:15, 172, 198; 5:65, 93³; 7:96, 201; 12:109; 13:35; 16:30, 128; 19:72; 39:20, 21, 73; **اتقنن** иттақайтунна 33:32; **اتقوا** таттақу: 2:224; 3:28, 120, 125, 179, 186; 4:128, 129; 7:63; 8:29; 47:36; **اتقون** таттақу:на 2:21, 63, 179, 183; 6:153; 7:65, 171; 10:31; 16:52, 23, 23, 32, 87; 26:106, 124, 142, 161, 177; 37:124; 73:17; **اتقني** йаттақу: 2:282, 283; 12:90; 65:2, 4, 5; **اتقنه** йаттақу:ни 24:52; **اتقن** фал-йаттақу 4:9; **اتقون** йаттақу:на 2:187;

6:32, 51, 69²; 7:156, 164, 169; 8:56; 9:115; 10:6, 63; 12:57;
20:113; 26:11; 27:53; 39:28; 41:18; **يتقى** йатқақи: 39:24;
اتقى итқақи: 2:206; 33:1, 37; **اتقوا** итқақу: 2:24, 48, 123,
189, 194, 196, 203, 223, 231, 233, 278, 281, 282; 3:50, 102,
123, 130, 131, 200; 4:1², 131; 5:2, 4, 7, 8, 11, 35, 57; 88, 96,
100, 108, 112; 6:155; 8:1, 25, 69; 9:119; 11:78; 15:69; 22:1;
26:108, 110, 126, 131, 132, 144, 150, 163, 179, 184; 31:33;
33:70; 36:45; 39:10; 43:63; 49:1, 10, 12; 57:28; 58:9; 59:7,
18²; 60:11; 64:16; 65:1, 10; **اتقون** ит-тақу:ни 2:41, 197;
16:2; 23:52; 39:16; **اتقوه** итқақу:ху 6:72; 29:16; 30:31;
71:3; **اتقين** итқақи:на 33:55.

الاتقى 'АТҚА: худодан қўрқувчи, тақводор
ал-атқа: 92:17; **اتقاكم** 'атқа:кум 49:13.

اتم 'АТАММА тўлалигича бажармоқ, тугатмоқ:
اتمها 'атаммаҳа: 12:6; **فاتمهن** фа-'атаммаҳунна 2:124;
ولاتم вали'утимма 2:150; **يتم** йутимма 2:233; 5:6; 9:32;
12:6; 16:81; 48:2; **اتم** атмим 66:8; **اتم** 'атмиму 2:187,
196; 9:4

اتي ~ **علي** (и) 'ата:, **اتيان** итйа:нун 1) келмоқ; 2)
'ала: қилмоқ; 3) олиб келмоқ: 16:1, 26; 20:60, 69; 26:89;
51:52; 76:1; **اتاك** 'ата:ка 20:9; 38:21; 51:24; 79:15; 85:17;
88:1; **اتاكم** 'ата:кум 6:40, 47; 10:50; **اتانا** 'ата:на: 74:
47; **اتاه** 'ата:ҳа: 10:24; 20:11; 28:30; **اتاهم**
6:34; 16:26; 28:46; 32:3; 39:25; 40:35, 56; 59:2; **اتت**
19:27; 51:42; **اتتك** 'ататка 20:126; **اتتكم** 'ататкум 6:40;
اتتھم 'ататҳум 9:70; **اتوا** 'атав 3:138; 7:138; 25:40; 27:18;
اتوك 'атавқа 9:92; **اتوه** 'атавҳу 27:87; **اتيا** 'атайа:
18:77; **اتيت** 'атайта 2:145; **اتين** 'атайна 4:25; **اتينا**
'атайна: 21:47; 41:11; **اتيناك** 'атайна:ка 15:64; **اتيناھم**
'атайна:ҳум 23:71, 90; **اتيك** а:ти:ка 27:39, 40; **اتيكم**
а:ти:кум 20:10; 27:7²; 28:29; **لائينھم** ла-'атийан-
наҳум 7:17; **ولتات** вал-та'ти 4:102; **لئتنا** та'тина: 7:132;
ла-та'туннани: 12:66; **لئتھم** та'тиҳим 7:203; 20:133;
لئتھم та'ту: 2:189; **لئتون** та'ту:на 7:80, 81; 21:3; 26:165;

27:54, 55; 29:28, 29²; 78:18; **لئتوننا** та'ту: нана: 37:28;
12:60; **لئتونني** та'ту:ни: 16:111; 17:92; 44:10; **لئتي** та'ти:
لئتيكم та'ти:кум 7:187; 40:50; **لئتين** та'ти:на: 2:118;
7:129; 15:7; 34:3; **لئتينكم** ла-та'тийанна-кум 34:3;
لئتيھم та'ти:ҳим 6:4, 35, 158; 7:163²; 12:107²; 16:33; 18:55;
21:40; 22:55; 36:46; 40:22; 43:66; 47:18; 64:6; 98:1; **لئت**
на'ти 2:106; **لئتي** на'ти: 13:41; 21:44; **لئتيكم** на'тий
акум 14:11 **لئتيك** фала-на'тийанна-ка 20:58; **لئتيھم**
фала-на'тийаннаҳум 27:37; **لئت** йа'ти 2:148; 3:161; 4:133;
11:105; 12:93; 14:19; 16:76; 20:74; 23:68; 31:16; 33:20, 30;
35:16; 52:38; **لئتك** йа'тика 19:43; **لئتكم** йа'тикум
2:214; 6:130; 14:9; 18:19; 39:71; 64:5; 67:8; **لئتنا**
фал-йа'тина: 21:5; **لئتيھم** йа'тиҳим 20:75; **لئتيھم**
7:169; 9:70; 10:39; **لئتوا** йа'ту: 5:108; 17:88; 24:4, 13, 49;
52:34; 68:41; **لئتك** йа'тука 5:41; 7:112; 22:27; 26:37;
لئتكم йа'тукум 2:85; 3:125; **لئتون** йа'ту:на 9:54; 17:88;
18:15; 33:18; **لئتونك** йа'ту:нака 25:33; **لئتوننا**
йа'ту:нана: 19:38; **لئتونني** йа'ту:ни: 27:38; **لئتي**
йа'ти: 2:109, 254, 258; 5:52, 54; 6:158³; 7:53; 9:24; 12:48, 49;
13:31, 38; 14:31; 16:32; 30:43; 40:78; 41:40; 42:47; 61:6;
63:10; **لئتيانها** йа'ти:йа:ниҳа: 4:16; **لئتيك** йа'ти:ка
15:99; **لئتيكم** йа'ти:кум 2:248; 6:46; 11:33; 28:71,
72; 39:54, 55; 67:30; **لئتيكما** йа'ти:кума: 12:37;
йа'тийакума: 12:37; **لئتين** йа'ти:на 4:15, 19; 22:27; 60:12;
65:1; **لئتينك** йа'ти:на: 3:183; 19:80; 20:133; **لئتينكم**
йа'ти:нака 2:260; **لئتينھم** йа'тийаннакум 2:38; 7:35;
20:123; **لئتيھم** ла-йа'тийаннаҳум 29:53; **لئتيھم**
ла-йа'тийанни: 27:21; **لئتيھم** йа'тийани: 12:83; **لئتيھم**
йа'ти:ни: 27:38; **لئتيھم** йа'ти:ҳи 11:39, 93; 14:17; 39:40;
41:42; **لئتيھم** йа'ти:ҳа: 16:112; **لئتيھم** йа'ти:ҳим
2:210; 6:5; 7:97, 98; 11:8; 14:44; 15:11; 16:45; 18:55; 21:2;
22:55; 26:5, 6, 202; 36:30; 43:7; 71:1; **لئت** и'ти 2:258, 7:

106; 10:15; 26:10, 31, 154; **اكتنا** 'и'тина: 6:71; 7:70, 77;
8:32; 11:32; 29:29; 46:22; **اكتوا** 'и'ту: 2:23, 189, 223;
3:93; 10:38; 11:13; 20:64; 21:61; 28:49; 37:157; 44:36; 45:25;
اكتون 'и'ту:на: 14:10; **اكتوني** 'и'ту:ни: 10:79; 12:50,
54, 59, 93; 27:31; 46:4; **اكتوهن** 'и'ту:хунна 2:222; **يانتيا**
'и'тия: 26:16; 41:11; **اكتياه** 'и'ти:йа:ху 20:47; **اكتوا**
'агу: 2:25.

اكتي А:ТА: 1) бермоқ; 2) олиб келмоқ, келтириб бер-
моқ 2:117; 9:18; **اكتاك** а:та:ка 28:77; **اكتاكم** а:та:кум
5:20, 48; 6:165; 14:34; 24:33; 27:36; 57:23; 59:7; **اكتانا**
а:та:на: 9:75; **اكتاني** а:та:ни: 11:28, 63; 19:30; 27:36;
اكتاه а:та:ху 2:251, 258; 65:7; **اكتاه** а:та:ха: 65:7;
اكتاهم а:та:хум 3:148, 170, 180; 4:37, 54; 9:59, 76; 47:17;
51:16; 52:18; **اكتاهма** а:та:хума: 7:190²; **اكتات** а:таг
2:265; 12:31; 18:33; **اكتا** а:тав 2:277; 9:5, 11; 22:41; 23:60;
اكتاه а:тавху 12:66; **اكتوها** а:тавха: 33:14; **اكتيت**
а:тайта 10:38; 33:50; **اكتيتك** а:тайтука 7:144; **اكتيتكم**
а:тайтукум 3:81; **اكتينم** а:тайгум 2:233; 4:20; 5:12; 30:39²;
اكتيهون а:тайгуму:хунна 2:229; 4:19; 5:5; 60:10;
اكتيتنا а:тайтана: 7:189; **اكتيني** а:тайтани: 12:101;
اكتيتهن а:тайтахунна 33:51; **اكتينا** а:тайна: 2:58, 87²,
253; 4:54, 153, 163; 6:154; 11:110; 17:2, 55, 59, 101; 21:48,
51, 79; 23:49; 25:35; 27:15; 28:43; 31:12; 32:13, 23; 34:10;
40:53; 41:45; 45:16; 57:27; **اكتيناك** а:тайна:ка 15:87; 20:99;
اكتيناكم а:тайна:кум 2:63, 93; 7:171; **اكتيناه** а:тайна:ху
5:46; 7:175; 12:22; 16:122; 18:65, 84; 19:12; 21:74, 84; 28:14;
76; 29:27; 38:20; 57:27; **اكتيناه** а:тайнайха: 6:83; **اكتيناهم**
а:тайна:хум 2:121, 146, 211; 4:54, 67; 6:20, 89, 114; 13:36;
15:81; 16:55; 28:52; 29:47, 66; 30:34; 34:44, 45; 35:40; 43:21;
44:33; 45:17; **اكتيناهما** а:тайна:хума: 37:117; **اكتوا**
ту'ту: 4:5; **اكتون** ту'ту:на 12:66; **اكتونهن** ту'ту:на-
хунна 4:127; **اكتوها** ту'ту:ха: 2:271; **اكتوتي** ту'ти: 3:26;
14:25; **اكتوته** ту'тихи 3:145²; 42:20; **اكتوتها** ну'тиха:

33:31; **اكتوتيه** ну'ти:хи 4:74, 114; **اكتوتيهم** са-ну'ти:хим
4:162; **اكتوت** йу'ти 4:40, 146; 5:20; 11:3; **اكتوكم** йу'ти-
кум 8:70; 47:36; 48:16; 57:28; **اكتوتوا** йу'ту: 24:22; 98:5;
кум 8:70; 47:36; 48:16; 57:28; **اكتوتوا** йу'ту: 24:22; 98:5;
اكتوتون йу'ту:на 4:53; 5:55; 7:156; 9:71; 23:60; 27:3; 31:4;
41:7; **اكتوتي** йу'ти: 2:247, 269; 92:18; **اكتوتين** йу'ти:на
18:40; **اكتوتين** са-йу'ти:на: 9:59; **اكتوتيه** йу'ти:хи 3:73,
79; 5:54; 48:10; 57:21, 29; 62:4; **اكتوتيهم** йу'ти:хим 4:152;
11:31; **اكت** а:ти 17:26; 30:38; **اكتنا** а:тина: 2:200, 201;
3:194; 18:10, 62; **اكتهم** а:тихим 7:38; 33:68; **اكتوا**
а:ту: 2:43, 83, 110; 4:2, 4, 77; 6:141; 22:78; 24:56; 58:13;
60:11; 73:20; **اكتوتي** а:ту:ни: 18:96²; **اكتوهم** а:ту:хум
4:33; 24:33; 60:10; **اكتوهن** а:ту:хунна 4:24, 25; 65:6;
اكتينا а:ти:на 33:33; **اكتوا** 'у:ту: 2:101, 144, 145; 3:19,
20, 23, 100, 186, 187; 4:44, 47, 51, 131; 5:5², 57; 6:44; 9:29;
16:27; 17:107; 22:54; 28:80; 29:49; 30:56; 34:6; 47:16; 57:16;
58:11; 59:9; 74:31²; 98:4; **اكتوته** 'у:ту:ху 2:213; **اكتوتي**
'у:тиһа 2:136², 269; 3:84; 6:124; 17:71; 28:48³, 79; 29:19, 25;
84:7, 10; **اكتويت** 'у:ти:та 20:36; **اكتويت** 'у:тийат 27:23;
اكتويته 'у:ти:тум 3:73; 5:41; 17:85; 28:60; 42:36;
اكتوت 'у:ти:туху 28:78; 39:49; **اكتينا** 'у:ти:на: 27:16, 42; **اكتوت**
'у:та 69:25; **اكتوت** ла-'утайанна 19:77; **اكتوته** ту'тав-
ху 5:41; **اكتوت** ну'та: 6:124; **اكتوت** йу'та 2:247, 269;
ху 5:41; **اكتوت** йу'ти: 3:73; 74:52; **اكتوتون** йу'тавна 28:54.
اكتاب 'АСА:БА 1) эваз қилмоқ; 2) кўрсатмоқ;
اكتابكم фа-'аса:бакум 3:153; **اكتابهم** 'аса:бахум 5:85;
48:18.
اكتات 'АСА:СУН уй ашёлари; рўзгор: **اكتات**
'аса:сан 16:80; 19:74.
اكتار 'АСА:РА 1) ерни кавламоқ, ишламоқ, ҳайда-
моқ; 2) чанг, тўзон кўтармоқ: **اكتاروا** 'аса:ру: 30:9;
اكتارن фа-'асарна 100:4; **اكتار** туси:ру 2:71; 30:48;
35:9.
اكتار А:СА:РУН **اكتار** 'асарун нинг кўплиги.

- اثارة** 'ASA:RATUN из: **اثارة** 'asa:ратин 46:4.
انقال ИССА:ҚАЛА **ائي** ~ 'ила: огирлашмоқ, огир
 юк бўлиб тушмоқ; танбаллашмоқ; **انقالتم** исса:қалтум
 9:38.
انام 'АСА:МУН жазо, мукофот, қилмишига яраша
 мукофот; **اناما** 'аса:ман 25:68.
انبت 'АСБАТА исботламоқ, исбот билан мустаҳкам-
 лаб қўймоқ; **يشبت** йусбиту 13:39; **ليشبتوك**
 ли-йусбиту: ка 8:30.
انحن 'АСХАНА қирғин келтирмоқ; калтакламоқ;
انحتوهم 'асхантуму:хум 47:4; **يحن** йусхина 8:67.
اثر А:САРА ўстун қўймоқ, афзал кўрмоқ 79:38;
اثرك а:сарака 12:91; **تؤثرون** ту'сиру:на 87: 16;
تؤثرك ту'сирака 20:72; **يؤثرون** йу'сиру:на 59:9.
اثر (У, И) 'АСАРА, **اثر** а:сарун. **اثارة** 'аса:
 ратун ҳикоя қилмоқ, нақл қилмоқ; **يؤثر** йу'сару 74:24.
اثر 'АСАРУН кўплиги **اثر** а:са:рун из; **اثر**
 'асари 20:96; 48:29; **اثرى** 'асари: 20:84; **اثر** а:са:ри
 30:50; **اثرنا** а:са:ран 40:24, 82; **اثرهم** а:са:р (а, и) ҳим
 5:46; 18:6; 36:12; 37:70; 43:22, 23; 57:27; **اثرهما** а:са:ри-
 ҳима: 18:64.
انبت 'АСБАТА исботламоқ; **يشبت** йусбиту 13:39;
ليشبتك ли-йусбитука 8:30.
انقال 'АСҚА:ЛУН **انقال** сиқл нинг кўплиги.
انقل 'асқала 1) огирлашмоқ; 2) бўйида бўлмоқ;
انقلت 'асқалат 7:189.
انل 'аслун юлғун: **انل** 'аслин 34:16.
انم 'исмун кўплиги **انم** а:самун гуноҳ; гуноҳ иш-
 нинг жазоси: **انم** исм (у, а, и) 2:85, 173, 182, 188,
 203², 206, 219; 5:2, 3, 62, 63; 6:120²; 7:33; 24:11; 42:37;
 49:12; 53:32; 58:8, 9; **انما** исман 2:182; 3:178; 4:20,
 48, 50, 111, 112²; 5:107; 33:58; **انمك** исмика 5:29;

- انمي** исмуҳу 2:181; **انمها** исмуҳума: 2:219;
исми: 5:29.
انما а:симун гуноҳ қилувчи, гуноҳкор 2:283;
 а:симан 76:24; **لائمين** ал-а:симми:на 5:106.
انمر 'асмара ҳосил қилмоқ, мева қилмоқ 6:99, 141.
اننا исна:ни икки 5:106; **اننا** исна: 9:36;
 иснай 5:12; **انئين** иснайни 6:143², 144²; 9:40; 11:40; 13:3;
 16:51; 23:27; 36:14; **اننا** исната: 2:60; 7:160;
اننتي иснатай 7:160; **اننتين** иснатайни 4:11, 176; 40:11².
انيم 'аси:мун гуноҳ қилган, гуноҳкор 2:276; 26:222;
 44:44; 45:7; 68:12; 83:12; **انيمنا** 'аси:ман 4:107.
اجاء 'АЖА:'А: **الى** ~ 'ила: келтирмоқ; **فاجاهها** фа-
 'ажа:'ажа: 19:23.
اجاب 'АЖА:БА жавоб бермоқ, даъватга жавоб бермоқ;
اجيب 'ужи:бу 2:186; **اجبتهم** 'ажабтум 28:65; **نعب**
 нужиб 14:44; **يعب** йужиб 46:32; **يحيب** йужиб:бу 27:62;
اجيب 'ажи:бу: 46:31; **اجبتهم** 'ажабтум 5:109;
اجيت 'ужи:бат 10:89.
اجاج 'УЖА:ЖУН аччиқ 56:70.
اجار 'АЖА:РА: **من** ~ мин ҳимоя қилмоқ, асрамоқ;
 қолмоқ; **ويعركم** ва йужиркум 46:31; **ييجير** йужир:ру 23:88;
 67:28; **ييجيرني** йужир:рани: 72:22; **فاجره** фа-'ажирҳу 9:6;
يچار йужа:ру 23:88.
اجتبي ИЖТАБА: танламоқ, айириб олмоқ; **اجتباكم**
 ижтаба:кум 22:78; **اجتباه** ижтаба:ҳу 16:121; 20:122;
 68:50; **اجتبيتها** ижтабайтаҳа: 7:203; **اجتبينا** ижтабай-
 на: 19:58; **اجتبيناهم** ижтабайна:хум 6:87; **ييجبي** йаж-
 таби: 3:179; 42:13; **ييجتيك** йажтаби:ка 12:6.
اجتت УЖТАССА мажҳ. қўнорилмоқ, илдизи билан
 қўнорилмоқ, таги билан йўқ бўлмоқ; **اجتت** ужтассат
 14:26.

اجترح ИЖТАРАҲА амалга оширмоқ, қилмоқ, юзага келтирмоқ: **اجترحوا** ижтараҳу: 45:21.

اجتمع ИЖТАМАЪА 1) йиғилмоқ, қўшилмоқ; 2) келишмоқ, бир фикрда бўлмоқ; **اجتمعتم** ижтамаъат 17:88; **اجتمعوا** ижтамаъу: 22:73.

اجتنبوا ИЖТАНАБА четлашмоқ, йироқлашмоқ; **اجتنبوا** ижтанабу: 39:17; **تجنبوا** тажтанибу: 4:31; **يجتنبون** йажтанибу:на 42:37; 53:32; **اجتنبوا** ижтанибу: 16:36; 22:30²; 49:12; **فاجتنبوه** фажтанибу:ху 5:90.

اجداث 'АЖДА:СУН **جدث** жадасун нинг кўплиги. **اجدر** 'АЖДАРУ энг мойил, мойилроқ 9:97. **اجر** (У, И) 'АЖАРА, **اجر** 'ажрун тўлов эвазига хизмат қилмоқ, ёлланиб ишламоқ: **تاجرني** та'журани: 28:27.

اجر 'АЖРУН кўплиги **اجور** 'ужурун мукофот, яхши иш учун мукофот; меҳнат ҳақи: **اجر** 'ажр (ун, ин) 3:136, 171, 172, 179; 5:9; 7:170; 8:28; 9:22, 120; 10:72; 11:11; 115; 12:56, 57, 90, 104; 16:44; 18:30; 25:57; 26:109, 127, 145, 164, 180; 28:25; 29:58; 34:47; 35:7; 36:11; 38:86; 39:74; 41:8; 49:3; 57:7, 11, 18; 64:15; 67:12; 4:25; 95:6; **اجرا** 'ажран 4:40, 67, 74, 95, 114, 146, 162; 6:90; 7:113; 11:51; 17:9; 18:2, 77; 26:41; 33:29, 35, 44; 36:21; 42:23; 48:10, 16, 29; 52:40; 65:5; 68:3; 46; 72:20; **اجره** 'ажр (у, а) ху 2:112; 4:100; 29:27; 42:40; **اجرها** 'ажраҳа: 33:31; **اجرهه** 'ажр (у, а) ҳум 2:62, 262, 274, 277; 3:199; 16:96, 97; 28:54; 30:10, 35; 57:19, 27; **اجري** 'ажрийа 10:72; 11:29, 51; 26:109, 127, 145, 164, 180; 34:47; **اجوركم** 'ажу:рақум 3:185; 47:36; **اجورهم** 'ажу:рақум 3:57; 4:152; 173; 35:30; **اجورهن** 'ажу:рақунна 4:24, 25; 5:5; 33:50; 60:10; 65:6.

اجرام 'ИЖРА:МУН гуноҳ **اجرامي** 'ижра:ми: 11:35. **اجرم** 'АЖРАМА гуноҳ қилмоқ: **اجرمنا** 'ажрамна: 34:25; **اجرموا** 'ажраму: 6:124; 30:47; 83:29; **تجرمون** тужриму:на 11:35.

اجسام 'АЖСА:МУН **جسم** жисмун нинг кўплиги.

اجل 'АЖАЛУН муддат, вақт чегараси; (умр) чегараси, ажал: **اجل** 'ажал (ун, ин) 2:282; 4:77; 6:2, 60; 7:34, 135; 10:49; 11:3, 104; 13:2, 38; 14:10, 44; 16:61; 20:129; 22:5, 33; 28:29; 29:5, 53; 30:8; 31:29; 35:13, 45; 39:5, 42; 42:14; 46:3; 63:10; 71:4²; **اجلا** 'ажалан 6:2; 17:99; 40:67; **اجلنا** 'ажалана: 6:128; **اجله** 'ажалаҳи 2:235, 282; **اجلها** 'ажал (у, а) ҳа: 15:5; 23:43; 63:11; **اجلهم** 'ажалуҳум 7:34, 185; 10:11, 49; 16:61; 35:45; **اجلهن** 'ажал (у, а) ҳунна 2:231, 232, 234; 65:2, 4; **الاجلنين** ал-'ажалайни 28:28.

اجل 'АЖЛУН: **من اجل ذلك** мин 'ажли залика шунинг учун, шу сабабдан 5:32.

اجل 'АЖЖАЛА вақт, муддат ажратмоқ; **اجلت** 'ажжалта 6:128; **اجلت** 'ужжилат 77:12.

اجلب 'АЖЛАБА жалб қилмоқ, йиғмоқ, тўпламоқ; **اجلب** 'ажлиб 17:64.

اجمع 'АЖМАЪА 1) йиғмоқ, бирлаштирмоқ; 2) фикрда келишмоқ: **اجمعوا** 'ажмаъу: 12:15, 102; **اجمعوا** 'ажмиъу: 10:71; 20:64.

اجمع 'АЖМАЪУ ҳамма, барча 15:30; 26:95; 38:73; **اجمعين** 'ажмаъи:на 2:161; 3:87; 6:149; 7:18, 124; 11:119; 12:93; 15:39, 43, 59, 92; 16:9; 21:77; 26:49, 65, 170; 27:51; 32:13; 37:134; 38:82, 85; 43:55; 44:40.

اجنعة 'АЖНИҲАТУН **جانح** жана:хун нинг кўплиги.

اجنة 'АЖИННАТУН **جين** жани:нун нинг кўплиги. **اجور** 'АЖУ:РУН **اجر** 'ажрун нинг кўплиги.

احاديث 'АҲА:ДИ:СУ **حديث** ҳади:сун нинг кўплиги. **احاط** 'АҲА:ТА: ~ би қуршаб олмоқ, ўраб олмоқ, қамрамоқ 17:60; 18:29; 48:21; 65:12; 72:28; **احاطت** 'аҳа:тат 2:81; **احاطت** 'аҳатту 27:22; **احطنا** 'аҳатна: 18:91;

تحت туҳит 18:68; 27:22; **تعيطوا** туҳит:ту: 27:84; **يعيطوا** йуҳит:ту: 10:39; **يعيطون** йуҳит:ту:на 2:255; 20:110; **احيط** 'уҳи:та 10:22; 18:42; **يحاط** йуҳа:та 12:66.

19:26; 24:28; 33:39; 59:14; 72:2, 7, 18, 20, 26; **احدكم**
'аҳаду (а) кум: 2:180, 266; 5:106; 6:61; 18:19; 49:12; 63:10;
'аҳадукума: 12:41; **احدنا** 'аҳадуна: 12:78; **احدهم**
'аҳадуҳум: 2:96; 3:91; 4:18; 16:58; 23:99; 24:6; 43:17;
'аҳадуҳума: 5:27; 12:36; 16:76; 17:23; 18:32; **احدهما**
'ихда: 8:7; 9:52; 28:27; 35:42, 74, 35; **احدي**
'ихда:ҳума: 2:282²; 28:25, 26; 49:9; **احدمن** 'ихда:ҳунна
4:20.

احد 'АҲДАСА 1) рўёбга келтирмоқ; 2) ҳайл, хотирада бирор нарса ни уйғатмоқ, тирилтирмоқ, янгиламоқ:
احدث 'ухдиса 18:70; **حدث** йухдису 20:113; 65:1.

احدي 'ИҲДА: **احد** 'аҳадун нинг муаннаси.

احرص АҲРАСУ энг ҳарис, қаттиқ истовчи 2:96.

احزاب 'АҲЗА:БУН **حزب** ҳизбун нинг кўплиги.

احسن 'АҲАССА ҳис қилмоқ, сезмоқ 3:52; **احسوا**

'аҳассу: 21:12; **تحس** туҳиссу 19:98.

احسان 'ИҲСА:НУН яхшилиқ, хайр, эҳсон қилиш:

احسان 'ихса:нин 2:178, 229; 9:100; 16:90; 55:60²;

احسانا 'ихса:нан 2:83; 4:36, 62; 6:151; 17:23; 46:15.

احسن 'АҲСАНА яхшилиқ, хайр-эҳсон қилмоқ 6:154;

12:23, 100; 18:30; 28:77; 32:7; 40:64; 64:3; 65:11; **احسنتم**

'аҳсантум 17:7²; **احسنوا** 'аҳсану: 3:172; 5:93; 10:26; 16:30;

39:10; 53:31; **تحسنوا** туҳсинну: 4:128; **يحسنون** йухсен-

ну:на 18:104; **احسن** 'аҳсин 28:77; **احسنوا** 'аҳсину:

2:195.

احسن 'АҲСАНУ энг яхши; чиройлироқ, яхшироқ

2:138; 4:59, 86, 125; 5:50; 6:152; 9:121; 11:7; 12:3; 16:96, 97,

125; 17:34, 35, 53; 18:7; 19:73, 74; 23:14, 96; 24:38; 25:24,

33; 29:7, 46; 37:125; 39:23, 35, 55; 41:33, 34; 46:16; 67:2;

95:4; **احسنه** 'аҳсанаҳу 39:18; **باحسنها** би-'аҳсаниҳа:

7:145.

احصر 'АҲСАРА мушқиллик, тангликда қолмоқ:

احصرتهم 'уҳсиртум 2:196; **احصروا** 'уҳсиру: 2:273.

احسن 'АҲСАНА ҳимоя қилмоқ, сақлаб қолмоқ; (қиз-

اجب 'АҲАББА я хши кўрмоқ, севмоқ, суймоқ;

اجبت 'аҳабта 28:56; 38:32; **اجب** 'уҳиббу 6:76; **تعبوا**

туҳиббу: 2:216; **تعبون** туҳиббу:на 3:31, 92, 152; 7:79;

24:22; 75:20; 89:20; **تعبونها** туҳиббу:наҳа: 61:13; **تعبونهم**

туҳиббу:наҳум 3:119; **يعب** йуҳиббу 2:190, 195, 205, 222²,

276; 3:32, 57, 76, 134, 140, 146, 148, 159; 4:36, 107, 148;

5:13, 42, 64, 87, 93; 6:141; 7:31, 55; 8:58; 9:4, 7, 108; 16:23;

22:38; 28:76, 77; 30:45; 31:18; 42:40; 49:9, 12; 57:23; 60:8;

61:4; **يعيبكم** йуҳаибкум 3:31; **يعيبهم** йуҳиббуҳум 5:54;

يعبون йуҳиббу:на 3:188; 9:108; 24:19; 59:9; 76:27;

يعبونكم йуҳиббу:накум 3:119; **يعبونه** йуҳиббу:наҳу

5:54; **يعبونهم** йуҳиббу:наҳум 2:165.

اجب 'АҲАББУ энг севимли, энг арзанда; ёқимлироқ

суюклироқ 9:24; 12:8, 33.

اجباء АҲИББА:У **حبيب** ҳаби:бун нинг кўплиги.

اجبار 'АҲБА:РУН **حبر** ҳибрун нинг кўплиги.

اجبت 'АҲБАТА бирор иш, ҳаракатни пучга чиқармоқ,

беҳудага айлантирмоқ, бекор қилмоқ: **فاجبت** фа-'аҳбата

33:19; 47:9, 28; **سيعبط** са-йуҳбиту 47:32.

احترق ИҲТАРАҶА ўт тушмоқ, ёнмоқ: **احترقت** иҳ-

тарақат 2:266.

احتسب ИҲ'ТАСАБА ўйламоқ, ҳисобламоқ: **يحتسب**

йаҳтасибу 65:3; **يحتسبوا** йаҳтасибу: 59:2; **يحتسبون**

йаҳтасибу:на 39:47.

احتمل ИҲТАМАЛА 1) устига, бўйнига, зиммасига ол-

моқ; 2) кўтариб кетмоқ, оқизмоқ, юргизмоқ 4:112; 13:17;

احتملوا иҳтамалу: 33:58.

احتك ИҲТАНАКА ҳалок қилмоқ, қирғин келтирмоқ:

لاحتكن ла-'аҳтаниканна 17:62.

احد 'АҲАДУН бир; кимдир; **احد** 'аҳад (ун, ин)

2:102², 136, 285; 3:73, 84, 153; 4:43, 152; 5:6; 7:80; 9:6, 84;

127; 11:81; 12:4; 15:65; 19:98; 24:21; 29:28; 33:32, 40; 35:41;

38:35; 69:47; 72:22; 89:25, 26; 90:5, 7; 92:19; 112:1, 4; **احدا**

'аҳадан 5:20, 115; 9:4; 18:19, 22, 26, 38, 42, 47, 49, 110;

лигини, иффатини) сақлаб қолмоқ: **احصنت** 'аҳсанат
24:94; 66:12; **تعصنون** ла-туҳсинакум 21:80; **تحصنكم**
туҳсину:на 12:48; **احصن** 'уҳсинна 4:25.

احصي 'АҲСА: санамоқ, ҳисобламоқ, санаб чиқмоқ
72:28; **احصاه** 'аҳса:ҳу 58:6; **احصاه** 'аҳса:ҳа: 18:49;
احصاه 'аҳса:ҳум 19:94; **احصيناه** 'аҳсайна:ҳу 36:12;
78:29; **تعصوها** туҳсиҳу 73:20; **تعصوها** туҳсу:ҳа: 14:34;
16:18; **واحصوا** ва 'аҳсу: 65:1.

احصي 'АҲСА: яхшироқ сановчи, ҳисобловчи 18:12.

احضر АҲДАРА тайёрламоқ, ҳозирламоқ; яратмоқ
احضرت 'аҳдарат 81:14; **لنحضرنهم** ла-нуҳдираннаҳум
19:68; **احضرت** 'уҳдирати 4:128.

احفي АҲФА: қийнаб сўрамоқ, қўярда-қўймай сўра-
моқ; **فيحفيكم** фа-йуҳфикум 47:37.

احق 'АҲАҚҚА ростини айтмоқ, ҳақиқатни юзага
чиқармоқ; **يقق** йуҳиққ (у, а) 8:7, 8; 10:82; 42:24.

احق 'АҲАҚҚУ ҳақиқатга мос келадиганроқ; энг
рост 2:228, 247; 5:107; 6:81; 9:13, 62, 108; 10:35; 33:37;
48:26.

احقاب АҲҚА:БУН **حقب** ҳуқубун нинг кўплиги.

احقان АҲҚА:ФУН **حقت** ҳиқфун нинг кўплиги.

احكم 'АҲҚАМА мустаҳкамланмоқ; барқарор қилмоқ,
маҳкамламоқ **يحكم** йуҳким 22:52; **احكمت** 'уҳқимат 11:1.

احكم 'АҲҚАМУ ҳукм чиқарувчироқ; энг тўғри, энг
доно 11:45; 95:8.

احل 'АҲАЛЛА 1) ҳал қилмоқ; руҳсат, ижозат бер-
моқ, ҳалол деб билмоқ; 2) **ب** ~ би жойламоқ, ўрнатмоқ
2:275; 5:87; 66:1; **احلنا** 'аҳлална: 33:50; **احلنا** 'аҳал-
лана: 35:35; **احلوا** 'аҳаллу: 14:28; **احل** ли-'аҳилла 3:50;

احل туҳиллу 5:2; **يعل** йуҳиллу 7:157; **يعلوا** йуҳиллу:
9:37; **يعلونه** йуҳиллу:наҳу 9:37; **احل** 'уҳилла 2:187;
4:24; 5:4², 5, 96; **احلت** 'уҳиллат 4:160; 5:1; 22:30.

احلام 'АҲЛА:М **حلم** ҳулам нинг кўплиги.

احمال 'АҲМА:ЛУН **حمل** ҳамл нинг кўплиги.

احمد 'АҲМАДУ Муҳаммад алайҳи-с-саломнинг исми
61:6.

احمر 'АҲМАРУ кўплиги **حمر** ҳумрун қизил: **حمر**
ҳумрун 35:27.

احمي 'АҲМА: асрамоқ, сақлаб келмоқ; **يعمي** йуҳ-
ма: 9:35.

احور 'АҲВАРУ кўплиги **حور** ҳу:рун оқ-қора кўз:
حور ҳу:р (ун, ин) 44:55; 52:20; 55:72; 56:22.

احوي 'АҲВА: қорақўз 87:5.

احيا 'АҲИА: тирилтирмоқ, ҳаёт бермоқ 2:164; 5:32;
16:65; 29:63; 45:5; 53:44; **احياكم** 'аҳйа:кум 2:28; 22:66;

احياها 'аҳйа:ҳа: 5:32; 41:39; **احياهم** 'аҳйа:ҳум 2:243;

احيتنا 'аҳйайтана: 40:11; **احيينا** 'аҳйайна: 35:9; 50:11;

احييناه 'аҳйайна:ҳу 6:122; **احييناه** 'аҳйайна:ҳа: 36:33;

احي 'уҳйи 2:258; 3:49; **تعحي** туҳй (и, а) 2:260; **نعحي**

нуҳйи 15:23; 25:49; 36:12; 50:43; **لايعيينه** ла-йуҳйийанна-

ҳу 16:97; **يعي** йуҳй (и, а) 2:73, 258, 259; 3:156; 7:158;

9:116; 10:56; 22:6; 23:80; 30:19, 24, 50; 36:78; 40:68; 42:9;

44:8; 46:33; 57:2, 17; 75:40; **يعيكم** йуҳйи:кум 2:28; 8:24;

22:66; 30:40; 45:26; **يعيينا** йуҳйи:на 26:81; **يعيينا**

йуҳйи:ҳа: 36:79.

احياء 'АҲИА:'УН **حي** ҳаййун нинг кўплиги.

اخ 'АХУН кўплиги **اخوان** 'ихва:нун, **اخوة**

'ихватун 1) ака, биродар; 2) ўртоқ 4:12, 23; 12:59, 77; **اخا**

'аха: 46:21; **اخانا** 'аха:на 12:63, 65; **اخاه** 'аха:ҳу 7:111;

12:69, 76; 19:53; 23:45; 25:35; 26:36; **اخاهم** 'аха:ҳум

7:65, 73, 85; 11:50, 61, 84; 27:45; 29:36; **اخوك** 'аху:ка

12:69; 20:42; **اخوه** 'аху:ҳу 12:8; **اخوهم** 'аху:ҳум

26:106, 124, 142, 161; **اخي** 'ахи: 5:25, 31; 7:151; 12:90;

20:30; 28:34; 38:23; **اخيك** 'ахи:ка 28:35; **اخيه** 'ахи:ҳи

2:178; 5:30, 31; 7:142, 150; 10:87; 12:64, 70, 76², 87, 89;

49:12; 70:12; 80:34; **اخوان** 'ахвайкум 49:10; **اخوانك** 'ихва:н (у, а) 17:27; 50:13; **اخواننا** 'ихва:н (у, и) кум 2:220; 9:11, 23, 24; 24:61; 33:5; **اخواننا** 'ихва:нина; 59:10; **اخوانهم** 'ихва:нихим 3:156, 168; 6:87; 7:202; 33:18; 58:22; 59:11; **اخوانهم** 'ихва:н (у, и) э (у, и) нна 24:31²; 33:55²; **اخوانه** 'ихватун 4:11, 176; 12:58; 49:10; **اخوانك** 'ихватика 12:5; **اخوانه** 'ихватиҳи 12:7; **اخواني** 'ихвати: 12:100.

اخبار 'АХБА:РУН **خبر** хабарун нинг кўплиги.

اخبارت 'АХБАТА: **ل** ~ ли бўйсинмоқ, бўйин эгмоқ;

اخبارتوا 'ахбату: 11:23; **فتنبت** фа-тухбита 22:54.

اخبارت 'УХТУН кўплиги **اخبارت** 'ахава:тун 1) сна; сингил; 2) дугона: **اخبارت** 'ухт (у, и) 4:12, 23, 176; 19:28; **اخبارت** 'ухтука 20:40; **اخبارت** 'ухтиҳи 28:11; **اخبارت** 'ухт (а, и) ҳа: 7:38; 43:48; **اخبارت** 'ухтайни 4:23; **اخبارتكم** 'ахава:т (у, и) кум 4:23²; 24:61; **اخبارتهم** 'ахава:тиҳинна 24:31; 33:55.

اخبارت ИХТА:РА танлаб, айриб, сайлаб олмоқ; ажратмоқ, афзал кўрмоқ, 7:155; **اخبارتكم** ихтартука 20:13; **اخبارتنام** ихтарна:ҳум 44:32; **اخبارت** йахта:ру 28:68. **اخبارت** ИХТА:НА алдамоқ, хиёнат қилмоқ: **اخبارت** тхтану:на 2:487; **اخبارت** йахта:ну:на 4:107.

اخبارت ИХТАССА: **ب** ~ би ажратмоқ, айриб олмоқ; афзал кўрмоқ, устун кўрмоқ: **اخبارت** йахтассу 2:105; 3:74.

اخبارت ИХТАСАМА олишмоқ, урушмоқ, хусумат қилишмоқ: **اخبارت** ихтасаму: 22:19; **اخبارت** тахтасиму: 50:28; **اخبارت** тахтасиму:на 39:31; **اخبارت** йахтасиму:на 3:44; 26:96; 27:45; 38:69; **اخبارت** йахиссиму:на мажх. 36:49.

اخبارت ИХТИЛА:ФУН қарама-қаршилик: **اخبارت** ихтила:ф (у, и) 2:164; 3:190; 10:6; 23:80; 30:22; 45:5; **اخبارت** ихтила:фан 4:82.

اختلاق ИХТИЛА:ҚУН 1) қилинган, ясалган нарса; 2) ўйлаб топилган нарса, уйдирма 38:7.

اختلاق ИХТАЛАТА аралашмоқ, қўшилиб кетмоқ 6:46; 10:24; 18:45.

اختلاق ИХТАЛАФА қўшилиб кетмоқ, аралашмоқ 2:213; 3:19; 19:37; 43:65; **اختلاقتم** ихталафтум 8:42; 42:10;

اختلاقوا ихталафу: 2:176, 213², 253; 3:105; 4:157; 10:19; 93; 16:64, 124; 45: 17; **اختلاقون** тахталифу:на 3:55; 5:48;

6:164; 16:92; 22:69; 43:63; **يختلقون** йахталифу:на 2:113; 10:19, 93; 16:39, 124; 27:76; 32:25; 39:3, 46; 45:17; **فاختلق**

фа-хтулифа 11:110; 41:45.

اخذان 'АХДА:НУН **خذن** хиднун нинг кўплиги. **اخذود** 'АХДУ:ДУН чоҳ, чуқур: **اصحاب الاخذود** 'ас-

ха:бу-л-ахду:ди чоҳ эгалари 85:4.

اخذ (У) 'АХАЗА, **اخذ** 'ахзуи олмоқ 3:81, 187; 5:12; 6:46; 7:150, 154, 172; 11:67, 102; 12:80; 57:8; **اخذت**

'ахазати 10:24; 11:94; **اخذت** 'ахазту 35:26; **اخذتكم** 'ахазаткум 2:55; **اخذتم** 'ахазтум 3:81; 8:63; **اخذته**

'ахазатҳу 2:206; 29:40; **اخذتها** ахазтуҳа: 22:48; **اخذتهم** 'ахазатҳум 4:153; 7:78, 91, 155; 15:73, 83; 23:41; 29:37; 41:17; 51:44; **اخذتهم** 'ахазтуҳум 13:32; 22:44; 40:5; **اخذن**

'ахазна 4:21; **اخذنا** 'ахазна: 2:63, 83, 84, 93; 4:154; 5:14, 70; 7:94, 130, 165; 9:50; 23:64; 29:40; 33:72; 69:45; **فاخذناه**

фа-'ахазна:ҳу 28:40; 51:40; 73:16; **اخذناهم** 'ахазна:ҳум 6:42, 44; 7:95, 96; 23:76; 43:48; 54:42; **فاخذوه** фа-'ахазна:ҳу

79:25; **فاخذهم** фа-'ахазна:ҳум 3:11; 8:52; 16:113; 26:158, 189; 29:14; 40:21, 22; 69:10; **تاءخذ** та'хуз 20:94;

تاءخذكم та'хузукум 24:2; **تاءخذوه** та'хузуҳу 2:255; **تاءخذهم** та'хузуҳум 36:49; **تاءخذوا** та'хузу: 2:229; 4:20;

تاءخذونه та'хузу:наҳу 4:20, 21; **تاءخذونها** та'хузу:наҳа: 48:20; **تاءخذوها** та'хузу:ҳа: 48:15; **تاءخذ** та'хузу:наҳу

12:79; **تاءخذ** йа'хуз (у, а) 9:104; 12:76; 18:79; **فياخذكم**

фа-йа'хузакум 7:73; 11:64; 26:156; **فياخذوه** йа'хузуҳу 20:39;

ياخذهم йа'хузаҳум 16:46, 47; ياخذوا йа'хузу: 4:102²; 7:145; ياخذون йа'хузу:на 7:169; ياخذونها йа'хузу:-наҳа: 48:19; ياخذہ йа'хузуҳу 7:169; 40:5; خذ хуз 2:260; 7:144, 199; 9:103; 12:78; 19:12; 38:44; خذها хузҳа: 7:145; 20:21; خذوا хузу: 2:63, 93; 4:71, 102; 7:31, 171; خذوه хузу:ҳу 5:41; 44:47; 59:7; 69:30; خلوهم хузу:-ҳум 4:89, 91; 9:5; اخذ 'ухиза 8:70; اخذوا 'ухизу: 33:61; 34:51; يؤخذ йу'хаз (у) 2:48; 6:70; 7:169; 55:41; 57:15. اخذ 'АХЗУН олиш اخذ 'ахз (у, а) 11:102; 54:42; اخذ 'ахзан 73:16; اخلة 'ахзатан 69:10; اخذه 'ахзаҳу 11:102; اخذهم 'ахзиҳ (у, и) м 4:161. اخذ A:ХАЗА 1) ~ би тортмоқ, жавобгарликка тортмоқ; бўйнига қўймоқ, жазоламоқ; 2) ушламоқ, тутиб олмоқ: توأخذنا ту'а:хизна: 2:286; توأخذني ту'а:хизни: 18:73; يؤخذ йу'а:хизу 16:61; 35:45; يؤخذكم йу'а:хизу-кум 2:225²; 5:89²; يؤاخذهم 18:58. * اخذ A:ХИЗУН ушловчи, олувчи, оладиган 11:56; اخذين а:хизни:на 51:16; ياخذہ би-а:хизниҳи 2:267. اخر 'АХХАРА орқага сурмоқ, кечиктирмоқ 75:13; اخرت 'аххара 82:5; اخرتنا 'аххартана: 4:77; اخرتنا 'аххартани 17:62; اخرتني 'аххартани: 63:10; اخرنا 'аххарна: 11:8; اخره 'аххариҳу 11:104; يؤخر йу'аххариҳа 63:11; يؤخرکم йу'аххариҳум 14:10; 71:4; 14:42; يؤخرهم йу'аххариҳум 16:61; 35:45; اخرنا 'аххариҳа: 14:44; يؤخر йу'аххариҳу 71:4. اخر A:ХАРУ муаннаси اخرني 'ухри кўплиги اخرون 'а:хару:на, اخر 'ухару бошқа, бўлак: اخر 'а:хара 5:27; 9:102; 12:36, 41; 15:96; 17:22, 39; 23:14, 117; 25:68; 26:213; 28:88; 38:58; 50:26; 51:51; اخران 'а:хара:ни 5:106, 107; اخرون 'а:хару:на 9:102, 106; 25:4; 73:20²; اخرين 'а:хари:на 4:91, 133; 5:41; 6:6, 133; 8:60; 21:11; 23:31, 42; 26:64, 66, 172; 37:82, 136; 38:38; 44:28; 62:3; اخر 'ухар (у, а)

2:184, 185; 3:7; 12:43, 46; اخرني 'ухри 2:282; 3:13; 4:102; 6:19, 164; 17:15, 69; 20:18, 22, 37, 55; 35:18; 39:7, 42, 68; 48:21; 49:9; 53:13, 20, 38, 47; 61:13; 65:6; اخرامكم 'ухра:-кум 3:153; اخرامهم 'ухра:ҳум 7:38, 39. اخر 'УХАРА آخر 'а:хару нинг кўплиги. اخرون 'ава:хиру, اخر 'А:ХИРУН кўплиги 'ава:хиру, اخرون 'а:хиру:на 1) сўнги, охирги; 2) охир, сўнг: اخر 'а:хир (у, и) 2:8, 62, 126, 177, 228, 232, 264; 3:114; 4:38, 39, 59, 136, 162; 5:69; 9:18, 19, 29, 44, 45, 99; 10:10; 24:2; 29:36; 33:21; 57:3; 58:22; 60:6; 65:2; اخرين 'а:хирина: 5:114; اخره 'а:хи-раҳу 3:72; الاخرين 'ал-а:хири:на 26:84; 37:78, 108, 119, 129; 43:56; 56:14, 40, 49; 77:17. اخراج 'ИХРА:ЖУН чиқариб олиш: اخراج 'ихра:-ж (у, и) 2:217, 240; 9:13; اخرجوا 'ихра:жан 71:18; اخرجكم 'ихра:жикум 60:9; اخرجهم 'ихра:жуҳум 2:85. اخرج 'АХРАБА бузмоқ, вайрон қилмоқ, хароб қил-моқ: يخرجون йухрибу:на 59:2. اخرة A:ХИРАТУН: الاخرة 'ал-а:хирату у ҳаёт, аба-дий, мангу турар жой; мангу фароғат: الاخرة 'ал-а:хи-рат (у, и) 2:4, 86, 94, 102, 114, 130, 200, 201, 217, 220; 3:22, 45, 56, 77, 85, 145, 148, 152, 176; 4:74, 77, 134; 5:5, 33, 41; 6:32, 92, 113, 150; 7:45, 147, 156, 169; 8:67; 9:38², 69, 74; 10:64; 11:16, 19, 22, 103; 12:37, 57, 101, 109; 13:26, 34; 14:3, 27; 16:22, 30, 41, 60; 107, 109, 122; 17:7, 10, 19, 21, 45, 72, 104; 20:127; 22:11, 15; 23: 33, 74; 24:14; 19, 23; 27:3, 4, 5, 66; 28:70, 77, 83; 29:20, 27, 64; 30:7, 16; 31:4; 33:29, 57; 34:1, 8, 21; 38:7; 39:9, 26, 45; 40:39, 43; 41:7, 16, 31; 42:20²; 43:35; 53:25, 27; 57:20; 59:3; 60:13; 68:33; 74:53; 75:21; 79:2²; 87:17; 92:13; 93:4. اخرج 'АХРАЖА чиқармоқ, чиқариб юбормоқ 2:22; 7:27, 32; 14:32; 20:88; 24:40; 48:29; 59:2; 79:29, 31; 87:4; اخرجت 'ахражати 99:2; اخرجتك 'ахражатка 47:13; اخرجك 'ахражака 8:5; اخرجكم 'ахражакум 16:78; اخرجنا 'ахражна: 2:267; 6:99²; 7:57; 20:53; 27:82; 35:27; 36:33; 51:35; فاخرجناهم 'фа-ахражна:ҳум 26:57; اخرجني 'ахражани: 12:100; اخرجہ 'ахражаҳу 9:40; فاخرجهما

фа-ахражаҳума: 2:36; **اخراج** 'ахражу: кум 2:191; 60:9; **تخرج** тухрижу 3:27²; 5:110; 14:1; **لتخرجن** ли-тухрижа-на 20:57; **اتخرجوا** ли-тухрижу: 7:123; **تخرجون** тухрижу: на 2:84, 85; **فتخرجوه** фа-тухрижу: ҳу 6:148; **تخرجون** тухрижу: ҳунна 65:1; **تخرج** нухрижу 6:99; 7:57; 17:13; 32:27; 78:15; **لتخرجنكم** нухрижукум 20:55; 22:5; **لتخرجنكم** ла-нухрижаннака 7:88; **تخرجنكم** нухрижаннакум 14:13; **لتخرجنهم** ла-нухрижаннаҳум 27:37; **يخرج** йухриж (а, у) 2:61; 6:95; 10:31²; 27:25; 30:19²; 39:21; 47:29, 37; 65:11; **يخرجكم** йухриж (у, а) кум 20:63; **يخرجون** йухрижа: кум 20:63; 7:110; 26:35; 33:43; 40:67; 57:9; 71:18; **لايخرجن** ла-йухрижанна 63:8; **يخرجنكم** йухрижаннакума: 20:117; **يخرجهم** йухрижуҳум 2:257; 5:16; **يخرجوك** йухрижу: ка 8:30; 17:76; **يخرجوكم** йухрижу: наҳум 2:257; **يخرجون** йухрижу: на 60:1; **يخرجونهم** йухрижу: наҳум 2:257; **اخرج** 'ахриж 14:5; **اخرجنا** 'ахрижна: 4:75; 23:107; 35:37; **اخرجني** 'ахрижни: 17:80; **اخرجوا** 'ахрижу: 6:93; 27:56; **اخرجوهم** 'ахрижу: ҳум 2:191; 7:82; **اخرجت** 'ухрижат 3:110; **اخرجتم** 'ухрижтум 59:11; **اخرجنا** 'ухрижна: 2:246; **اخرجوا** 'ухрижу: 3:195; 22:40; 59:8, 12; **اخرج** 'ухраж (у, а) 19:66; 46:17; **تخرجون** тухражу: на 7:25; 30:19; 43:11; **يخرجون** йухражу: на 45:35.

اخرى 'УХРА: а: хару нинг муаннаси.

اخرى 'АХЗА: уялтирмоқ, шарманда қилмоқ; **اخرته** 'ахзайтаҳу 3:192; **تخرنا** тухзина: 3:194; **تخرني** тухзини: 26:87; **تخرون** тухзу: ни 11:78; 15:69; **يخرهم** йухзиҳим 9:14; **يخرني** йухзийа 59:5; 66:8; **يخرية** йухзи: ҳи 11:39, 93; 39:40; **يخرينهم** йухзи-ҳим 16:27.

اخرى 'АХЗА: энг уятли, энг шармандали; шармандалироқ 41:16.

اخسر 'АХСАРА ўлчовни, тарозини камайтирмоқ; **تخسروا** тухсиру: 55:9; **يخسرون** йухсиру: на 83:3.

اخسر 'АХСАРУ зиён кўрувчи; зиён кўрувчироқ; энг

зиён кўрувчи: **الاخسر** ал-'ахсару: на 11:22; 27:5; **الاخسرين** ал-'ахсарин: на 18:103; 27:70.

اخضر 'АХДАРУ муаннаси **خضراء** хадра: 'у, кўплиги **خضر** худрун кўк, тўқ кўк, **الاخضر** ал-'ахдари 36:80; **خضر** хадр (ун, ин) 12:43, 46; 55:76; 76:21; 18:31.

اخطاء 'ахта'а ҳато қилмоқ, янглишмоқ; **اخطاءتم** 'ахта'тум 33:5; **اخطانا** 'ахта'на: 2:286.

اخفي 'АХФА: яширмоқ; беркитмоқ, махфий тутмоқ; **اخفيتهم** 'ахфайтум 60:1; **اخفيها** 'ухфи: ҳа: 20:15; **تخفوا** тухфу: 3:29; **تخفون** тухфу: на 5:15; 6:91; 27:25; **تخفوه** тухфу: ҳа 2:284; 4:149; 33:54; **تخفوها** тухфу: ҳа 2:271; **تخفي** тухфи: 3:118; 33:37; 40:19; **تخفي** нухфи: 14:38; **تخفون** йухфу: на 3:154; 6:28; **يخفين** йухфи: на 24:31; **اخفي** 'ухфийа 32:17.

اخفي 'АХФА: энг яширин, энг сирли, энг махфий; яширинроқ, сирлироқ, махфийроқ; **واخفي** ва 'ахфа: 20:7.

اخلا 'АХИЛЛА: 'у хали: лун нинг кўплиги. **اخلا** 'АХЛАДА 1) **إلى** ~ 'ила: абадий мавжуд қилмоқ; 2) ерга чўзилиб ётмоқ 7:176; **اخلاه** 'ахладаҳу 104:3.

اخلاص 'АХЛАСА соф қилмоқ, тоза қилмоқ, холис, қоришиқсиз қилмоқ; **اخلاصناهم** 'ахласна: ҳум 38:46; **اخلاصوا** 'ахласу: 4:146.

اخلف 'АХЛАФА 1) кетма-кет, изидан келмоқ; орқада қолмоқ; 2) шартни бузмоқ; **فاخلفتم** фа-'ахлафтукум 14:22; **فاخلفتم** фа-'ахлафтум 20:86; **اخلفنا** 'ахлафна: 20:87; **اخلفوا** 'ахлафу: 9:77; **تخلف** тухлифу 3:194; **تخلفه** нухлифуҳу 20:58; **يخلف** йухлиф (у, а) 2:80; 3:9; 13:31; 22:47; 30:6; 39:20; **يخلفه** йухлифуҳу 34:39; **تخلفه** тухлафаҳу 20:97.

اخوان 'АХАВА: ТУН ахтун нинг кўплиги.

اخوان 'АХВА: ЛУН ахал: лун нинг кўплиги.

إخوان 'ИХВА:НУН ах 'ахун нинг кўплиги.
 إخوة 'ИХВАТУН ах 'ахун нинг кўплиги.
 أخيار 'АХИА:РУН хайр хайрун нинг кўплиги.
 آد (У) А:ДА, آود 'авдун оғирлик қилмоқ, қийна-
 моқ: آودده йа'у:духу 2:255.
 آد (У) 'АДДА, آد 'аддун қайтармоқ, қайтариб
 бермоқ: آودوا ту'адду: 4:58; آولؤدوا фал-йу'адду
 2:283; آوده йу'аддиҳу 3:75².
 آد 'ИДДУН ёмон, қабиҳ иш: آدا 'ИДДАН 18:89.
 آداء 'АДА:'ун бажариш, адо қилиш 2:178.
 آداب 'АДА:РА айлантирмоқ, қўлдан қўлга ўтказмоқ:
 آديرونها туди:ру:наҳа: 2:282.
 آداراء ИДДА:РА'А олишмоқ, уришмоқ, ёғизлашмоқ:
 آادراءتم фа-ддара'тум 2:72.
 آدارك ИДДА:РАКА 1) ёйилмоқ; таралмоқ; 2) йирил-
 моқ 27:66; آاداركوا идда:раку: 7:38.
 آدابار 'АДБА:РУН дубр дубрун нинг кўплиги.
 آدبار 'ИДБА:РУН орқага қайтиш, чекиниш; инқи-
 роз, чўкиш: آدبار 'идба:ра 52:49.
 آدبار 'АДБАРА: آ عن ~ ьан чекинмоқ: орқа ўгирмоқ,
 ўгирилмоқ 70:17; 74:23, 33; 79:22.
 آدبار ИДДАББАРА ўйлаб кўрмоқ, тадбир қилмоқ:
 آدباروا йаддаббару: 23:68; 38:29.
 آدحضا 'АДХАДА ҳақиқатни йўқ, барбод қилмоқ;
 آدحضا ли-йудҳиду: 18:56; 40:5.
 آدخال ИДДАХАРА сақламоқ: آدخالون таддахиру:на
 3:49.
 آدخال 'АДХАЛА киритмоқ: آدخالناه 'адхална:ху
 21:75; آدخالناهм 'адхална:хум 5:65; 2186; آدخالناهм
 ла-
 'удхиланнакум 5:12; آدخالناهм ла-'удхиланнахум 3:195;
 آدخال тудхили 3:192; آدخالناهм нудхилкум 4:31; آدخالناهм
 лад-нудхиланнахум 29:9; آدخالناهм нудхилухум 4:57², 122;

آدخال йудхил (у, а) 22:14, 23; 42:8; 47:12; 48:5, 25; 76:31;
 آدخالناهм йудхил (а) кум 61:12; 66:8; آدخالناهм йудхилана:
 5:84; آدخالناهм ла-йудхиланнахум 22:59; آدخالناهм йуд-
 хилху 4:13, 14; 47:17; 64:9; 65:11; آدخالناهм йудхилухум
 4:175; 9:99; 45:30; 47:6; 58:22; آدخال 'адхил 27:12;
 آدخالناهм адхилна: 7:151; آدخالناهм 'адхилни: 17:80; 27:19;
 آدخالناهм 'адхилхум 40:8; آدخالناهм 'адхилу: 40:46; آدخال
 'удхила 3:185; 14:23; آدخالناهм 'удхилу: 71:25; آدخال
 йуд-
 хала 70:38.
 آدراك 'АДРАКА етмоқ, етиб олмоқ: آدراك 'адра-
 каху 10:90; آدراك تدرک тудрика 36:40; آدراك تدرکه тудрикуху 6:103;
 آدراك تدرکه йудрику 6:103; آدراك تدرکه йудриккум 4:78; آدراك
 تدرکه йудрикху 4:100.
 آدري 'АДРА: билдирмоқ, ағлатмоқ; хабар бермоқ:
 آدراك 'адра:ка 69:3; 74:27; 77:14; 82:17, 18; 83:8, 19; 86:2;
 90:12; 97:2; 101:3, 10; 104:5; آدراك 'адра:кум 10:16;
 آدريك йудри:ка 33:63; 47:17; 80:3.
 آدريس 'ИДРИ:СУ Идрис алайҳи-с-салом, пайгамбар:
 آدريس 'идри:са 19:56; 21:85.
 آدعا ИДДАЪА: 1) даъвогар бўлмоқ, сўрамоқ; 2) ис-
 тамоқ, хоҳламоқ; 3) даъво қилмоқ: آدعون таддаъу:на
 41:31; 67:27; آدعون йаддаъу:на 36:57.
 آدعاء 'АДЪИЪА:'У даъиййун нинг кўплиги.
 آدك 'АДАККУ муаннаси دکاء дакка:'у майдалан-
 ган; текис, силлиқ: آدك дакка:'а 18:98.
 آدكار ИДДАКАРА эсламоқ, хотирга келтирмоқ 12:45.
 آدك 'АДЛА: 1) آ في ~ фи: челакни настга туширмоқ;
 2) آ بي ~ би бермоқ: آدك 'адли 12:19; آدك 'адли тудду: 2:188.
 آدم А:ДАМУ Одам алайҳи-с-салом, биринчи инсон
 ва пайгамбар: آدم а:дам (у, а) 2:31, 33, 34, 35, 37; 3:33,
 59; 5:27; 7:11, 19, 26, 27, 31, 35, 172; 17:61, 70; 18:50; 19:58;
 20:115, 116, 117, 120, 121; 36:60.

'АДНА: бурканмоқ: **ادنني** йудни:на 33:59.
 'АДНА: муанваси **دنيا** дунйа: кўплиги **ادان**
 ада:нин энг яқин, яқинроқ; 2:61, 282; 4:3; 5:108; 7:169;
 30:3; 32:21; 33:51, 59; 53:9; 58:7; 73:20; **الدنيا** ад-дунйа:
 2:85, 86, 114, 130, 200, 201, 204, 212, 217, 220; 3:14; 22:45,
 56, 117, 145, 148, 152, 185; 4:74, 77, 94, 109, 134²; 5:33, 41;
 6:29, 32, 70, 130; 7:32, 51, 152, 156; 8:42, 67; 9:38², 55, 69,
 74, 85; 10:7, 23, 24, 64, 70, 88, 98; 11:15, 60; 12:101; 13:26²,
 34; 14:3, 27; 16:30, 41, 107, 122; 18:28, 45, 46, 104; 20:72,
 131; 22:9, 11, 15; 23:33, 37; 24:14, 19, 23, 33; 28:42, 60, 61,
 77, 79; 29:25, 27, 64; 30:7; 31:15, 33; 33:28, 57; 35:5; 37:6;
 39:10, 26; 40:39, 43, 51; 41:12, 16, 31; 42:20, 36; 43:32, 35;
 45:24, 35; 46:20; 47:36; 53:29; 57:20²; 59:3; 67:5; 79:38;
 87:16.

'АДХАНА сурмоқ, силаб сурмоқ: **تدھن** туд-
 ҳину 68:9; **يدھنون** йудҳину:на 68:9.

'АДХА: энг мудҳиш, мудҳишроқ 54:46.
 'АДДА: **الى** ~ 'ила: олиб келмоқ, қайтариб
 келмоқ: **ادوا** 'адду: 44:18.

'ИЗ вақт, замон билдирувчи сўз; ўтган замонни
 ифодалагани ҳолда исмий ва феълий жумлаларда келади:
واذ قالديكم ва 'из қа:ла раббукум раббингиз айтганда,
 айтган вақтда.

'ИЗА: вақт, замон билдирувчи сўз; аксар ҳоллар-
 да ўздан кейин келаётган феълга келаси замон маъносини
 беради: **اذا كتبت** иза: катобта ёсанг; қачонки, ёсанг.

'ИЗАН шунда, ана ўшанда: **اذا اكرمك** изан
 'акримака шунда сени иззат қиламан.

'АЗА:ЪА хабарни таратмоқ, ёймоқ: **اداعوا**
 'аза:ъу 4:83.

'АЗА:ҚА синая кўрмоқ; тотиб кўрмоқ, тотмоқ:
اداعوا 'аза:қаҳа: 16:112; **اداعوا** 'аза:қаҳум 30:33; 39:26;

'АЗАҚНА: 10:24; 11:9; 30:36; 42:48; **اذقنا**
 азақна:ка 17:75; **اذقنا** 'азақна:ҳу 11:10; 41:50; **اذقنا**

нузиқҳу 22:25; 25:19; 34:12; **فلنديقن** фала-нузи:қанна
 41:27; **ولنديقنهم** ва ланузи:қаннаҳум 32:21; 41:50; **نديقه**

ну-зи:қуҳу 22:9; **نديقنهم** нузи:қ (у, а) ҳум 10:70; 41:16; **يديق**
 йузи:қа 6:65; **ليديقنهم** ли-йузи:қакум 30:46; **ليديقنهم**
 ли-йузи:қакум 30:41.

اذان А:ЗА:НУН **اذن** 'узунун нинг кўплиги.

اذقان 'АЗҚА:НУН **اذقن** зақанун нинг кўплиги.
اذكر ИЗЗАККАРА эсламоқ; ўзига келмоқ, эсни жойи-
 га қўймоқ: **يذكر** йаззаккар (у, а) 2:269; 3:7; 14:52; 25:62;
 80:4; 87:10; **ليذكروا** ли-йаззаккару: 17:41; 25:50; **يذكرون**
 йаззаккару:на 6:126; 7:26, 130; 8:57; 9:126; 16:13.

اذل 'АЗАЛЛА камситмоқ, ерга урмоқ; бадном қил-
 моқ, шарманда қилмоқ: **تذل** тузиллу 3:26.

اذل 'АЗАЛЛУ энг заиф, энг паст, энг ҳақир; заиф-
 роқ, пастроқ, ҳақирроқ: **الاذل** ал-'азаллу 63:8; **اذلين**
 'азалли:на 58:20.

اذلة 'АЗАЛЛАТУН **اذل** зали:лун нинг кўплиги.
اذن (А) 'АЗИНА, **اذن** 'изнун ижозат, рухсат бер-
 моқ 10:59; 20:109; 24:36; 34:23; 78:38; **اذنت** 'азинта
 9:43; **اذنت** 'азанат 84:2, 5; **اذن** а:зана 7:123; 20:71;
 26:49; **ياذن** йа'зан (а) 12:80; 42:21; 53:26; **اذنن**

'и'зан 9:49; 24:62; **فائدنا** фа-'зану: 2:279; **اذن** 'узина
 22:39; **يؤذن** йу'зан (у, а) 9:90; 16:84; 24:28; 33:53;
 77:36.

'АЗЗАНА хабар бермоқ, эълон қилмоқ 7:44;
 12:70; **اذن** 'аззин 22:27.

اذن А:ЗАНА хабар бермоқ, маълум қилмоқ: **اذك**
 а:занна:ка 41:47; **اذنتكم** а:зантукум 21:109.

'ИЗНУН ижозат, рухсат бериш: **اذن** 'изни
 2:97, 102, 249, 251; 3:49², 145, 166; 4:25, 64; 7:58; 8:66;
 10:100; 13:38; 14:1, 11, 23, 25; 34:12; 35:32; 40:78; 58:10;
 59:5; 64:11; 97:4; **اذنه** 'изниҳи 2:213, 221, 255; 3:152;
 5:16; 10:3; 11:105; 22:65; 33:46; 42:51; **باذني** би-'изни:
 5:110⁴.

اذن 'УЗУНУН кўплиги **اذان** а:за:нун қулоқ:

'узун (ун, и) 5:45²; 9:61²; 69:12; **اذنين** 'узунай-ни 31:7; **اذنان** 'а:за:нун 4:119; 7:179; 195; 22:46; **اذنان** 'а:за:нинна: 41:5; **اذنهم** 'а:за:нихим 2:19; 6:25; 17:46; 18:11; 57; 41:44; 71:7.

اذهب 'АЗХАБА 1) узоқлаштирмоқ; олиб ташламоқ, чиқариб ташламоқ; 2) ўтказмоқ; 35:34; **اذهبتم** 'азхабтум 46:20; **يذهب** йузҳиб (а) 8:11; 9:15; 33:33; **يذهبهم** йузҳибҳум 4:133; 6:133; 14:19; 35:16; **يذهبن** йузҳибна 11:114; **يذهبن** йузҳибанна 22:15.

اذي 'А:ЗА: ранжитмоқ, хафа қилмоқ; таҳқирламоқ: **اذوا** 'а:зав 33:69; **اذيتمون** 'а:зайтуму:на 14:12 **تؤذوا** ту'зу: 33:53; **تؤذونني** 61:5; **يؤذون** йу'зу:на 9:61²; 33:57; 58; **يؤذي** йу'зи: 33:53; **اذوهما** 'а:зу:ху:ма: 4:16; **اذوا** 'узу: 3:195; 6:34; **اذي** 29:10; **اذينا** 'узи:на: 7:129; **يؤذين** йу'зайна 33:59.

اذي 'азан алам, қайғу; оғриқ 2:196; 222; 262; 263; 264; 3:111; 186; 4:102; **اذاهم** 'аза:хум 33:48.

اراح 'АРА:ХА чорвани кечқурун яйловдан ётоққа қайтариб келмоқ; **تريحون** тури:ху:на 16:6.

اراد 'АРА:ДА интиямоқ, истамоқ, хоҳламоқ 2:26; 233; 5:17; 12:25; 13:11; 17:19; 103; 18:82; 25:62²; 28:19; 33:17²; 50; 36:82; 39:4; 48:11²; 72:10; 74:31; **اراد** 'ара:дас: 2:233; **ارادني** 'ара:данийа 39:38²; **ارادوا** 'ара:ду: 2:228; 9:46; 21:70; 22:22; 32:20; 37:98; **ارادت** 'аратту 11:34; 18:79; **ارادتم** 'араттум 2:233; 4:20; 20:86; **ارادن** 'арадна 24:33; **ارادنا** 'арадна: 4:62; 9:107; 17:16; 18:81; 21:17; **ارادناه** 'арадна:ху 16:40; **اريد** 'ури:ду 5:29; 11:38²; 28:27²; 51:57²; **تريد** туридна 33:28; 29; **تريد** тури:ду 18:28; 28:19³; **تريون** тури:ду:на 2:108; 4:88; 144; 8:67; 14:10; 30:39; 37:86; **تريد** нури:ду 5:113; 11:79; 17:18; 28:5; 76:9; **يرد** йу:рид (и) 3:145²; 5:41²; 6:125²; 22:25; 53:29; **يردك** йуридка 10:107; **يردن** йуридни 36:23; **يريد**

йури:ду 2:185²; 253; 3:108; 152²; 176; 4:26; 27²; 28; 60; 134; 5:1; 6²; 49; 91; 7:110; 8:7; 67; 9:55; 85; 11:15; 34; 107; 17:18; 18:77; 22:14; 16; 23:24; 26:35; 33:33; 34:43; 35:10; 40:31; 42:20²; 74:52; 75:5; 85:16; **يريدا** йури:да: 4:35; **يريدان** йури:да:ни 20:63; **يريدوا** йури:ду: 8:62; 71 **يريدون** йури:ду:на 4:44; 60; 91; 150²; 5:37; 6:52; 9:32; 18:28; 28:79; 83; 30:38; 33:13; 48:15; 52:42; 61:8; **اريد** 'ури:да 72:10; **يراد** йура:ду 38:6.

ارادل 'АРА:ЗИЛУ **ارذل** 'арзалу нинг кўплиги. **اراتك** 'АРА:ИКУ **اريكة** 'ари:катун нинг кўплиги. **ارباب** 'АРБА:БУН **رب** раббун нинг кўплиги. **اربة** 'ИРБАТУН ҳожат, эҳтиёж; тилак: **الاربة** ал-'ирбати 24:31.

اربع 'АРБАЪУ тўрт: **اربع** 'арбаъ (у, а, и) 24:6; 8; 45; **اربعة** 'арбаъат (ун, а, и) 2:226; 234; 260; 4:15; 9:2; 36; 24:4; 13; 41:10.

اربعون 'АРБАЪУ:НА қирқ: **اربعين** 'арбаъи:на 2:51; 5:26; 7:142; 46:15.

اربي 'АРБА: кўпайтирмоқ, орттирмоқ; **يربي** йурбиж 2:276.

اربي 'АРБА: энг кўп; кўпроқ; 16:92. **ارتاب** ИРТА:БА: **من** ~ мин иккиланмоқ, шубҳаланмоқ 29:48; **ارتابت** ирта:бат 9:45; **ارتابوا** ирта:бу: 24:50; **ارتبتهم** иртабтум 5:106; 57:14; 65:4; **ارتابوا** тарта:бу: 2:282; **يرتاب** йарта:ба 74:31; **يرتابوا** йарта:бу: 49:15.

ارتد ИРТАДДА: **عن** ~ ған қайтмоқ; (илгариги ҳолига) қайтмоқ 12:96; **ارتدا** иртадда: 18:64; **ارتدوا** иртадду: 47:25; **ترتدوا** тартадду: 5:21; **يرتد** йартадд (у, а) 5:54; 14:43; 27:40; **يرتدد** йартадид 2:217.

ارتضي ИРТАДА: ризо бўлмоқ, мамнун бўлмоқ 21:28; 24:55; 72:27.

ارتقب ИРТАҚАБА кузатмоқ; кутиб турмоқ 44:10; 59; **وارتقبوا** ва-ртақабу: 11:93; **فارتقبهم** фа-ртақибҳум 54:27.

ارتقى ИРТАҚА: кўтарилмоқ, юқори чиқмоқ: **فليرتقا**
 фал-Иартақу: 38:10.
ارجاء 'АРЖА:УН **رجا** ражан нинг кўплиги.
ارجل 'АРЖУЛУН **رجل** рижлун нинг кўплиги.
ارجى 'АРЖА: суриб қўймоқ, кечиктирмоқ: **ترجى**
 туржи: 33:51; **ارجه** 'аржих (и) 7:111; 26:36.
ارحام 'АРҲА:МУН **رحم** раҳимун ва рижмун нинг
 кўплиги.
ارحم 'АРҲАМУ энг раҳми; раҳмироқ 7:151; 12:64,
 92; 21:83.
اردى 'АРДА: ҳалок қилмоқ: **ارداكم** 'арда:кум
 41:23; **لا-турди** ла-турди:на 37:56; **ليردوم** ли-йурду:ҳум
 6:137.
ارذل 'АРЗАЛУ кўплиги **اراذل** 'ара:зилу энг ту-
 бан, энг разил; тубанроқ, разилроқ: **ارذل** 'арзали 16:70;
 22:5; **الارذلون** ал-'арзалу:на 26:11; **اراذلنا** 'ара:зи-
 луна: 11:27.
ارسل 'АРСАЛА юбормоқ, йўлламоқ 9:33; 25:48;
 26:53; 35:9; 48:28; 61:9; 105:3; **ارسلت** 'арсалат 12:31;
ارسلت 'арсалта 20:134; 28:47; **ارسلنا** 'арсална: 2:151;
 4:64; 5:70; 6:6, 42; 7:59, 94, 133, 162; 11:25, 96; 12:109;
 13:38; 14:4, 5; 15:10, 22; 16:43, 63; 17:77; 19:17, 33; 21:7,
 25; 22:52; 23:23, 32, 44, 45; 25:20; 27:45; 29:14, 40; 30:47,
 51; 33:9; 34:16, 34, 44; 36:14; 37:72; 40:23, 70, 78; 41:16;
 43:6, 23, 45, 46; 51:41; 54:19, 31, 34; 57:25, 26; 71:1; 73:15²;
ارسلناك 'арсална:ка 2:119; 4:79, 80; 13:30; 17:54, 105;
 21:107; 25:56; 33:45; 34:28; 35:24; 42:48; 48:8; **ارسلناه**
 'арсална:ҳу 37:147; 51:38; **فارسلوا** фа-'арсалу: 12:19;
ارسله 'урсилаҳу 12:66; **نرسل** нурсил (у, а) 6:48; 17:
 59²; 18:56; 51:33; **لنرسلن** ла-нурсиланна 7:134; **يوسل**
 йурсил (у, а, и) 6:61; 7:57; 11:52; 13:13; 17:68, 69; 18:40;
 27:63; 30:46, 48; 39:42; 42:51; 67:17; 71:11; **ارسل** 'арсил
 7:105, 111; 12:63; 20:47; 26:13, 17; **ارسله** 'арсилаҳу 12:12;
 28:34; **فارسلون** 12:45; **ارسل** 'урсила 7:6, 75; 21:5; 26:27;

ارسلت 'урсилту 7:87; 11:57; 46:23; **ارسلتم** 'урсилтум
 14:9; 34:34; 41:14; 43:24 **ارسلنا** 'урсилна: 11:70; 15:58;
 51:32; **ارسلوا** 'урсилу: 83:33; **يرسل** 'урсалу 55:35.
ارسي 'АРСА: маҳкам қилиб ўрнатмоқ, мустаҳкам-
 ламоқ: **ارساها** 'арса:ҳа: 79:32.
ارصادا 'ИРСА:ДУН кузатиб, пойлаб туриш: **ارصادا**
 'ирса:дан 9:107.
ارض 'АРДУН 1) ер, тунроқ; ўлка; 2) энг қуйи бўлак,
 қисм: **الارض** ал-'арду 2:61, 251; 3:133; 4:42, 97; 9:25,
 118; 10:24; 11:44, 107, 108; 11:31; 14:48; 17:44; 19:90; 22:63;
 23:71, 84; 30:25; 36:33, 36; 39:10, 67, 69; 44:29; 50:4, 44;
 56:4; 69:14; 73:14; 84:3; 89: 21; 99:1, 2; **الارض** ал-'арда
 2:22, 71, 164, 255; 5:21; 6:1, 73, 79; 7:54, 100, 128; 9:36;
 10:3; 11:7; 12:80; 13:3, 41; 14:14, 19, 32; 15:19, 85; 16:3, 45,
 65; 17:37, 99, 104; 18:47; 19:40; 20:4, 53; 21:16, 30, 44, 105;
 22:5; 25:59; 27:60, 61; 28:81; 29:40, 44, 61, 63; 30:8, 9, 19,
 24, 50; 31:25; 32:4; 34:9; 35:9, 41; 36:81; 38:27; 39:5, 38, 74;
 40:64; 41:9, 39; 43:9, 10; 44:38; 45:5, 22; 46:3, 33; 50:7, 38;
 51:48; 52:36; 54:12; 55:10; 57:4, 17; 64:3; 67:15, 16; 71:19;
 77:25; 78:6; 79:30; 80:26; **الارض** ал-'арди 2:11, 27, 29,
 30, 33, 36, 60, 107, 116, 117, 164², 168, 205, 255, 267, 273,
 284; 3:5, 29, 83, 91, 109, 129, 137, 156, 180, 189, 190, 191;
 4:97, 100, 101, 126, 131², 132, 170, 171; 5:17², 18, 26, 31, 32²,
 33², 36, 40, 64, 97, 106, 120; 6:3, 6, 11, 12, 14, 35, 38, 59, 71,
 75, 101, 116, 165; 7:10, 24, 56, 73, 74², 85, 96, 127, 129, 137,
 146, 158, 168, 176, 185, 187; 8:26, 63, 67, 73; 9:2, 38, 74, 116;
 10:6, 14, 18, 23, 24, 31, 54, 55, 61, 66, 68, 78, 83, 99, 101;
 11:6, 20, 61, 64, 85, 116, 123; 12:21, 55, 56, 73, 101, 105, 109;
 13:4, 15, 16, 17, 18, 25, 33; 14:2, 8, 10, 26, 38, 48; 15:39;
 16:13, 15, 36, 49, 52, 73, 77; 17:4, 37, 55, 76, 90, 95, 102, 103;
 18:7, 14, 26, 45, 51, 84, 94; 19:65, 93; 20:6; 21:4, 19, 21, 31,
 56, 71, 81; 22:18, 41, 46, 64, 65², 70; 23:18, 79, 112; 24:35,
 41, 42, 55, 57, 64; 25:2, 6, 63; 26:7, 24, 152, 183; 27:25, 48,
 62, 64, 65, 69, 75, 82, 87; 28:4, 5, 6, 19, 39, 77, 83; 29:20, 22,
 36, 39, 52; 30:3, 9, 18, 22, 25, 26, 27, 42; 31:10, 16, 18, 20,
 26, 27, 34; 32:5, 10, 27; 33:72; 34:1, 2, 3, 9, 14, 22, 24; 35:1,
 3, 38, 39, 40, 43, 44²; 37:5; 38:10, 26, 28, 66; 39:21, 44, 46,
 47, 63, 68; 40:21², 26, 29, 57, 75, 82²; 41:11, 15; 42:4, 5, 11,
 12, 27, 29, 31, 42, 49, 53, 60, 82, 84, 85; 44:7; 45:3, 13, 27,
 36, 37; 46:4, 20, 32; 47:10, 22; 48:4, 7, 14; 49:16, 18; 51:20,

ازكي **ИЗЗАККА**: тоза бўлмоқ, (юзи) оқ бўлмоқ; тур-
ли шубҳалардан тозаланмоқ: **يزكي** йаззакка: 80:3, 7.

ازكي **'АЗКА**: энг тоза, энг пок; тозароқ, покроқ 2:232;
18:19; 24:28, 30.

ازل **'АЗАЛЛА** 1) чалинтирмоқ, йиқиттирмоқ; 2) ха-
то қилдирмоқ, янглиштирмоқ, ножўя иш қилдирмоқ: **ازلها**
'азаллаҳума: 2:36.

الزام **'АЗЛА:МУН** **زل** заламун нинг кўплиги:
الزام ал-'азла:ми 5:3, 90.

ازلفا **'АЗЛАФА** яқинлаштирмоқ, яқинлатмоқ: **ازلفا**
'аалафна: 26:64; **ازلقت** 'узлифат 26:90; 50:31; 81:13.

ارلق **'АЗЛАҚА** йиқитмоқ, қулатмоқ, ағдармоқ:
ارلق ла-йузлиқу:нака 68:51.

ازواج **'АЗВА:ЖУН** **زوج** завжун нинг кўплагги.
ازين **ИЗЗАЙИНА** зийнатланмоқ, гуллаб яшнамоқ:
ازينт иззаййанат 10:24.

اساء **'АСА:А** ёмонлик қилмоқ 41:46; 45:15; **اساءتم**
'аса'тум 17:7; **اساؤوا** 'аса:у: 30:10; 53:31.

اساري **'УСА:РА** **اسير** 'аси:рун нинг кўплиги.
اساطير **'аса:ти:ру** **اسطورة** 'усту:ратун нинг кўп-
лиги.

اسال **'АСА:ЛА** оқизмоқ, эритмоқ, суяқ қолга кел-
тирмоқ: **اسالنا** 'асална: 34:12.

اسام **'АСА:МА** боқмоқ, ўтлатмоқ; **تسيون** туси:
му:на 16:10.

اساور **'АСА:ВИРУ** **سوار** сива:рун нинг кўплиги.
اسباب **'АСБА:БУН** **سبب** сабабун нинг кўплиги.

اسباط **'АСБА:ТУН** **سبط** сибтун нинг кўплиги.
اسخ **'АСБАҒА** тўкмоқ, ёғдирмоқ 31:20.

استاجر **ИСТА'ЖАРА** ёлламоқ: **استاجرت** **иста**
'жарта 28:26; **استاجره** **иста'жирху** 28:26.

استاءخر **ИСТА'ХАРА** кейинга сурмоқ, орқада қолдир-
моқ; секинлатмоқ: **تستاءخرون** таста'хиру:на 34:30;

يستاءخرون **йаста'хиру:на** 7:34; 10:49; 15:5; 16:61; 23:43.

استاءذن **ИСТА'ЗАНА** рухсат, ижозат сўрамоқ 24:59;

استاءذنك **иста'занака** 9:86; **استاءذنوك** **иста'зану:ка**

9:83; 24:62; **يستاءذن** **йаста'зичу** 33:13; **يستاءذنك**

йаста'зинука 9:44, 45; **ليستاءذنكم** **ли-йаста'зинкум** 24:58;

يستاءذنونك **йас-**

та'зину:нака 9:93; 24:62; **يستاءذنوه** **йаста'зину:ху** 24:62.

استاءنس **ИСТА'НАСА:** **ب** ~ би рухсат, ижозат ол-
моқ: **تستاءنس** таста'нису: 24:27.

استبان **ИСТИБА:НА** очиқ, равшан, ойдин бўлмоқ:

لنتستين **ли-тастаби:на** 6:55.

استبدال **ИСТИБДА:ЛУН** алмаштириш, алишиш:

استبدال **истибда:ла** 4:20.

استبدال **ИСТАБДАЛА** алмашмоқ, алмаштирмоқ:

تستبدلون **тастабдилу:на** 2:61; **يستبدل** **йастабдилу** 9:39;
47:38.

استبرق **'ИСТАБРАҚУН** зарҳал яшил ишак мато:

استبرق **йастабрақин** 18:31; 44:53; 55:54; 76:21.

استبشر **ИСТАБШАРА** 1) суюнмоқ, қувонмоқ;

2) **ب** ~ би қувонтирмоқ, суюнтирмоқ; 3) суюнчи сўрамоқ;

يستبشرون **йастабширу:на** 3:170, 171; 9:124; 15:67;

30:48; 39:45; **فاستبشروا** **фа-стабширу:** 9:111.

استبق **ИСТАБАҚА** мусобақалашмоқ, югуришмоқ,

ўзишмоқ; иштилмоқ; ўзишга тиришмоқ: **استبقا** **истабақа:**

12:25; **استبقوا** **истабақу:** 36:66; **نستبق** **настабиқу**

12:17; **استبقوا** **истабиқу:** 2:148; 5:48.

استتر **ИСТАТАРА** ялширинмоқ, ўралиб беркинмоқ:

تستترون **тастатиру:на** 41:22.

استنى **ИСТАСНА:** айирмоқ, истисно қилмоқ;

يستثنون **йастасну:на** 68:18.

استجاب **ИСТАЖА:БА:** **من** ~ мин жавоб бермоқ, жа-

стахаффа 43:54; **تستخفونها** тастахиффу:наҳа: 16:80;
يستخفناك йастахиффаннака 30:60.
استخفي ИСТАХФА: бекинмоқ; яширинмоқ: **ليستخفوا**
 ли-йастахфу: 11:5; **يستخفون** йастахфу:на 4:108².
استخلص ИСТАХЛАСА (ўзига, ўзи учун) олмоқ:
استخلصه 'астахлисаху 12:54.
استخلف ИСТАХЛАФА ҳоким, волий, халифа қилиб
 қолдирмоқ 24:55; **يستخلف** йастахлифу 6:133; 11:57;
يستخلفكم йастахлифакум 7:129; **ليستخلفنهم** ла-йас-
 тахлифаннаҳум 24:55.
استدرج ИСТАДРАЖА аста-секин қули туширмоқ:
سنستدرجهم са-настадрижихум 7:182; 68:44.
استرضع ИСТАРДАБА доя олмоқ **تسترضعوا** тас-
 тардиъу: 2:233.
استرق ИСТАРАҚА: **استرق السمع** истарақа-с-
 самъа яширинча тингламоқ, эшитиб юрмоқ 15:18.
استرهب ИСТАРҲАБА қўрқитмоқ, даҳшатга солмоқ:
استرهبوهم истарҳабу:ҳум 7:116.
استزل ИСТАЗАЛЛА тойдирмоқ; хато қилдирмоқ:
استزلهم истазааллахуму 3:155.
استسخر ИСТАСХАРА (бирвининг) устидан кулмоқ;
 жингига тегмоқ: **يستسخرون** йастасхиру:на 37:14.
استسقى ИСТАСҚА: сув сўрамоқ; ичишга сўрамоқ
 2:60; **استسقاء** истасқа:ҳу 7:160.
استشهد ИСТАШҲАДА шохидликка чақирмоқ, гу-
 воҳликка олмоқ: **استشهدوا** иташҳиду: 2:282; 4:15.
استصرخ ИСТАСРАХА ёрдамга, кўмакка чақирмоқ:
يستصرخه йастасрихуҳу 28:18.
اضعف ИСТАДЪАФА кучсизлантирмоқ, заиф-
 лаштирмоқ: **استضعفوني** истадъафу:ни: 7:150; **يستضعف**
 йастадъифу 28:4; **استضعفوا** истадъифу: 7:75; 28:5; 34:31,
 32, 38; **يستضعفون** йустадъафу:на 7:137.

воб қайтармоқ 3:195; 8:9; 12:34; **استجابوا** истажа:бу:
 3:172; 13:18; 35:14; 42:38; **فاسجبتم** фа-стажабтум 14:22;
فاستجبنا фа-стажабна: 21:76, 84, 88, 90; **استجب** 'ас-
 тажиб 40:60; **تستجيبون** тастажи:бу:на 17:52; **يستجاب**
 йастажа:бу 6:36; 42:26; 46:5; **يستجيبوا** йастажи:бу:
 2:186; 7:194; 11:14; 13:18; 18:52; 28:50, 64; **يستجيبون**
 йастажи:бу:на 13:14; **استجيب** истажи:бу: 8:24; 42:47;
استجيب истажи:ба 42:16.
استجار ИСТАЖА:РА бошпана сўрамоқ; **استجارك**
 истажа:рака 9:6.
استجب ИСТАҲАББА севмоқ, яхши кўрмоқ, муҳаб-
 бат қўймоқ: **استجبوا** истаҳаббу: 9:23; 16:107; 41:17;
يستجب йастаҳиббу 14:3.
استحسرون ИСТАҲСАРА чарчамоқ, толиқмоқ: **يستحسرون**
 йастаҳсиру:на 21:19.
استحفظوا ИСТАҲФАЗА сақлашга бермоқ: **استحفظوا**
 истаҳфизу: 5:44.
استحق ИСТАҲАҚҚА муносиб, лойиқ бўлмоқ
 5:107.
استحود ИСТАҲВАЗА: **علي** ~ ʿала: енгмоқ, устун
 келмоқ 58:19; **نستحود** настаҳвизу 4:141.
استحي ИСТИҲИА тирик қолдирмоқ: **نستحي**
 настаҳйи 7:127; **يستحيون** йастаҳйу:на 2:49; 7:141; 14:6;
يستحي йастаҳйи 2:26; 28:4; 33:53²; **استحيوا** истаҳйу:
 40:25.
استحياء ИСТИҲИА:УН уялиш, ҳаё қилиш: **استحياء**
 истиҳйа:ин 28:25.
استخرج ИСТАХРАЖА чиқармоқ, чиқариб, суғуриб
 олмоқ: **استخرجها** истахражаҳа: 12:76; **تستخرجوا** тастах-
 рижу: 16:14; **تستخرجون** тастахрижу:на 35:12; **يستخرجوا**
 йастахрижа: 18:82.
استخف ИСТАХАФФА 1) енгилтак, подон деб ҳи-
 собламоқ; 2) (кўчиришда) енгил бўлмоқ: **فاستخف** -вф

استطاع **ИСТАТА:ЪА** қилишга кучи етмоқ, қила ол-
моқ 3:97; استطاعوا **истата:ъу:** 2:217; 18:97; 36:67; 51:45;

استطعت **истатаъат (у, а)** 6:35; 11:88; 17:64; استطعتي
истатаътум 8:60; 10:38; 11:13; 55:33; 64:16; استطعنا

истатаъна: 9:42; استطعوا **истата:ъу:** 18:97; تستطع
тастатий 18:78; تستطع **тастати:ъа** 18:41, 67, 72, 75;

تستطع **тастати:ъу:** 4:129; تستطيعون **тастати:ъу:** на
25:19; تستطع **тастатий** 18:82; يستطع **йастатий** 4:25;

58:4; يستطع **йастати:ъу** 2:282; 5:112; يستطيعون
йастати:ъу: на 2:273; 4:98; 7:192, 197; 11:20; 16:73; 17:48;
18:101; 21:40, 43; 25:9; 26:211; 36:50, 75; 68:42.

استطعم **ИСТАТЪАМА** овқат сўрамоқ; استطعما
истатъама: 18:77.

استعاض **истаъа:за** ҳимоя тиламоқ, «аузу би-л-лаҳи»
демоқ; فاستعذ **фа-стаъиз** 7:200; 16:98; 40:56; 41:36.

استعان **ИСТАЪА:НА** ёрдам сўрамоқ; نستعين
настаъи:ну 1:5; استعين **астаъи:ну** 2:45, 153; 7:128.

استعجب **ИСТАЪТАБА** меҳрибонлик, меҳр тиламоқ;
يستعجبوا **йастаътибу:** 41:24; يستعجبون **йустаъти-**
бу: на 16:84; 30:57; 45:35.

استعجال **ИСТИЪЖА:ЛУН** ошиқин, шошиш; استعجالهم
истиъжа:лаҳум 10:11.

استعجل **ИСТАЪЖАЛА** 1) ошиқмоқ, шошмоқ; 2) шо-
ширмоқ, тезлатмоқ; استعجلتم **истаъжалтум** 46:24;

تستعجل **тастаъжил** 46:35; تستعجلون 6:57, 58; 10:51;
27:46, 72; 51:14; تستعجلون **тастаъжилу:ни** 21:37;

تستعجلوه **тастаъжилу:ху** 16:1; يستعجل **йастаъжилу**
10:50; 42:18; يستعجلون **йастаъжилу:на** 26:204; 37:176;

يستعجلون **йастаъжилу:ни** 51:59; يستعجلونك **йастаъжи-**
лу:нака 13:6; 22:47; 29:53, 54.

استعصم **ИСТАЪСАМА** тийинмоқ, ўзини тутиб қол-
моқ 12:32.

استغف **ИСТАЪАФФА** огир бўлмоқ, камтар бўлмоқ:

فليستغف **фалиъастаъғиф** 4:6; 24:33; يستغفرون **йас-**
таъғифна 24:60.

استغلي **ИСТАЪЛА:** баланд бўлмоқ, олий бўлмоқ;
юқори турмоқ; энгмоқ, ғолиб бўлмоқ 20:64.

استعمر **ИСТАЪМАРА** жойлаштирмоқ, ўринлаштир-
моқ; استعمركم **истаъмаракум** 11:61.

استغاث **ИСТАҒА:СА** ёрдам сўрамоқ; فاستغاثه
фа-стаҒа:саху 28:15; يستغيثان **йастағи:са:ни** 46:17;

تستغيثوا **тастағи:су:** 8:9; يستغيثوا **йастағи:су:**
18:29.

استغشى **ИСТАҒША:** ёпинмоқ, бурканмоқ; استغشوا
истағшав 71:7; يستغشون **йастағшу:на** 11:5.

استغفار **ИСТИҒФА:РУН** кечирим сўраш; استغفار
истиғфа:ру 9:114.

استغفر **ИСТАҒФАРА** кечирим сўрамоқ 4:64; 38:24;
استغفرت **’астағфарта** 63:6; فاستغفروا **фа-стағфару:**

3:135; 4:64; استغفر **’астағфиру** 12:98; 19:47; لاستغفرون
ла-’астағфаранна 60:4; تستغفر **тастағфир** 9:80²; 63:6;

تستغفرون **тастағфиру:на** 27:46; يستغفر **йастағфир (и)**
4:110; 63:5; يستغفروا **йастағфиру:** 9:113; 18:55;

يستغفرون **йастағфиру:на** 8:33; 40:7; 42:5; 51:18;
يستغفرونه **йастағфиру:наҳу** 5:74; استغفر **истағфир**

3:159; 4:106; 9:80; 12:97; 24:62; 40:55; 47:19; 48:11; 60:12;
استغفروه **истағфирҳу** 110:3; استغفروا **истағфиру:** 2:199;

11:3, 52, 90; 71:10; 73:20; استغفروه **истағфиру:ху** 10:61;
41:6; استغفري **истағфири:** 12:29.

استغلف **ИСТАҒЛАЗА** бўлиқ бўлмоқ; қалин бўлмоқ
(ўсимлик ҳақида) 48:29.

استغنى **ИСТАҒНА:** муҳтож бўлмамоқ, бой бўлмоқ
64:6; 80:5; 92:8; 96:7.

استفتح **ИСТАҒТАҒА** ғалабани сўрамоқ; ҳал қилиш-
ни сўрамоқ; استفتحوا **истағтаҳу:** 14:15; تستفتح

тастағтиҳу 8:19; يستفتحون **йастағтиҳу:на** 2:89.

استفتي **ИСТАФТА:** фикр сўрамоқ; ҳал қилишни, фатво беришни сўрамоқ: **تاستفت** тастафти 18:22;

تاستفتيان тастафтийа:ни 12:41; **ياستفتونك** йастаф-ту:нака 4:127, 176; **فاستفتهم** фа-стафтиҳим 37:11, 149.

استفزر **ИСТАФАЗЗА** 1) сурмоқ, суриб қўймоқ, сил-житмоқ; 2) кўтармоқ; 3) йўлдан урмоқ, ёмон ишга унда-моқ: **ياستفزهم** йастафиззахум 17:103; **ليستفزونك** ла-йастафиззу:нака 17:76; **واستفزر** ва-стафизз 17:64.

استقام **ИСТАҚА:МА** тўғри бўлмоқ, тўғри турмоқ; тўғри бўлишни истамоқ; **استقاموا** истақа:му: 9:7; 41:30; 46:13; 72:16; **يستقيم** йастақи:ма 81:28; **استقم** иста-қим 11:112; 42:15; **استقيما** истақи:ма 10:89; **استقيموا** истақи:му: 9:7; 41:6.

استقدم **ИСТАҚДАМА** илгарида, олдинда бўлмоқ; ўзмоқ; олдинда келмоқни тиламоқ, **تستقدمون** тастақди-му:на 34:30; **يسقدمون** йастақдиму:на 7:34; 10:49; 16:61.

استقر **ИСТАҚАРРА** тўхтамоқ, қарор топмоқ, ўрнаш-моқ 7:143.

استقسم **ИСТАҚСАМА** тақсимламоқ, бўлмоқ; **تستقسموا** тастақсиму: 5:3.

استكان **ИСТАКА:НА** бўйсинмоқ: **استكانوا** иста-ка:ну: 3:146; 23:76.

استكبار **ИСТИКБА:РУН** 1) улуғлаш; 2) мағрурла-шиш, катта кетиш: **استكبارا** истикба:ран 35:43; 71:7.

استكبر **ИСТАКБАРА** мағрурланмоқ, катта кетмоқ 2:34; 23:39; 38:74; 74:23; **استكبرت** истақбарта 39:59;

استكبرتم астақбарта 38:75; **استكبرتم** истақбартум 2:87; 45:31; 46:10; **استكبروا** истақбару: 4:173; 7:36, 40,

75, 76, 88, 133; 10:75; 14:21; 23:46; 25:21; 29:39; 34:31, 32, 33; 40:47, 48; 41:15, 38; 71:7; **تستكبرون** тастақбири:на 6:93; 7:48; 46:20; **يستكبر** йастақбир 4:172; **يستكبرون**

йастақбири:на 5:82; 7:206; 16:49; 21:19; 32:15; 37:35; 40:60.

استكتر **ИСТАКСАРА** 1) кўнайтирмоқ, ортгирмоқ;

2) кўп, мўл, фаровон деб билмоқ; **استكثرت** истақсарту 7:183; **تستكثرت** тастақсартум 6:123; **استكثرت** 74:6.

استمتع **ИСТАМТАЪА:** ~ би ишлатмоқ, фойда-ланмоқ; лавзатланмоқ; тотмоқ 6:128; 9:69; **استمتعتم** иста-тамтаътум 4:24; 9:69; 46:20; **فاستمتعوا** фа-стамтаъу: 9:69.

استمسك **ИСТАМСАКА** 1) ~ би ушламоқ; 2) бос-моқ (уйқу ҳақида) 2:256; 31:22; **فاستمسك** фа-стамсик 43:43.

استمع **ИСТАМАЪА** эшитмоқ, тингламоқ: 72:1; **استمعوه** истамаъу:ху 21:2; **تستمعون** тастамиъу:на 26:25; **يستمعون** йастамиъ (у, и) 6:25; 47:16; 72:9; **يستمعون** йастамиъу:на 10:42; 17:47; 39:18; 46:29; 52:38; **استمع** истамиъ 20:13; 50:41; **فاستمعوا** фа-стамииъу: 7:204; 22:73.

استنباہ **ИСТАНБА'А** сўраб турмоқ, хабар топиб тур-моқ: **يستنبونك** йастанби'у:нака 10:53.

استنبط **ИСТАНБАТА** ичига кириб олишга тириш-моқ: **يستنبطونه** йастанбиту:наху 4:83.

استنسخ **ИСТАНСАХА** ёзмоқ, ёзиб қўймоқ: **استنسخ** настансиху 45:29.

استنصر **ИСТАНСАРА:** ~ би ёрдам тиламоқ, ёр-дамга чақирмоқ: **استنصروه** истансараху 28:18; **استنصروكم** истансару:кум 8:72.

استنقد **ИСТАНҚАЗА** қайтариб олмоқ, олиб қўймоқ: **يستنقدوه** йастанқизу:ху 22:73.

استنكح **ИСТАНҚАҲА** уйланмоқчи бўлмоқ: **يستنكحها** йастанқиҳаҳа: 33:50.

استنكف **ИСТАНҚАФА** кечмоқ, баҳридан кечмоқ (мағрурлик туфайли): **استنكفوا** истанқафу: 4:173;

يستنكف йастанқифу 4:172².

استهزاء **ИСТАҲЗА'А** устидан кулмоқ, масхара қил-

моқ: **تستہزؤن** тастаҳзи'у:на 9:65; **يستہزی** йастаҳзи'у 2:15; **يستہزؤن** йастаҳзи'у:на 6:5, 10; 11:8; 15:11; 16:34; 21:41; 26:6; 30:10; 36:30; 39:48; 40:83; 43:7; 45:32; 46:26; **استہزؤا** истаҳзи'у: 9:64; **استہزی** истаҳзи'а 6:10; 13:32; 21:41; **يستہزاء** йастаҳза'у 4:140.

استہوی ИСТАХВА: (тўғри йўлдан) оздирмоқ:

استہوتہ истаҳватху 6:71.

استوفی ИСТАВФА: тўла-тўкис олмоқ: **يستوفون** йаставфу:на 83:2.

استوفا ИСТАВҚАДА ёқмоқ, ўт олдирмоқ 2:17.

استوي ИСТАВА: 1) ўрнашмоқ, жойлашмоқ; 2) йўналмоқ, қарамоқ; 3) тенг, текис бўлмоқ 2:29; 7:54; 10:3; 13:2; 20:5; 25:59; 28:14; 32:4; 41:11; 48:29; 53:6; 57:4;

استوت истават 11:44; **استويت** иставайта 23:28;

استوتيم иставайтум 43:13; **لستوا** ли-таставу: 43:13;

استوي тастави: 13:16; 41:34; **يستون** йаставу:на 9:19; 16:75; 32:18; **يستوي** йастави: 4:95; 5:100; 6:50; 13:16; 16:76; 35:12, 19, 22; 39:9; 40:58; 57:10; 59:20;

يستويان йастави: йа:на 11:24; 39:29.

استيس ИСТАЙ'АСА: **من** ~ мин умидсизланмоқ 12:110; **استيسوا** истай'асу: 12:80.

استيسر ИСТАЙСАРА енгиллашмоқ, қулайлашмоқ, бажариб бўладиган ҳолга келмоқ 2:196².

استيقن ИСТАЙҚАНА аниқ билмоқ; ишонмоқ, ишонмоқ: **واستيقنتها** ва-стайқанатҳа: 27:14; **ليستيقن** ли-йастайқина 74:31.

اسعار 'АСҲА:РУН сир сиҳрун нинг кўплиги.

اسعت 'АСҲАТА ҳалок қилмоқ, йўқ қилмоқ, нобуд қилмоқ; **فيسعتكم** фа-йусеҳтакум 20:61.

اسحق 'ИСҲА:КУН Исҳоқ алайҳи-с-салом, пайғамбар: **اسحق** 'ИСҲАҚА 2:133, 136,140; 3:84; 4:163; 6:84; 11:71²; 12:6, 38; 14:39; 19:49; 21:72; 29:27; 37:112, 113; 38:45.

استخط 'АСХАТА газабни уйғотмоқ, газаблантирмоқ 47:28.

اسر (И) 'АСАРА **اسر** 'асрун, **اسار** 'аса:рун банди қилмоқ, боғламоқ, асир қилмоқ; **تاسرون** та'сиру:-на 33:26.

اسر 'АСРУН бутунлик, бир бутунлик: **اسرهم** 'асраҳум 76:28.

اسر 'АСАРРА сир сақламоқ, яширмоқ; яширинча айтмоқ, сир айтмоқ 13:10; 66:3; **اسرت** 'асарту 71:9; **اسرها** 'асарраҳа: 12:77; **اسروا** 'асарру: 5:52; 10:54; 20:62; 21:3; 34:33; **اسروه** 'асарру:ху 12:19; **تسرون** тусирру:на 16:19; 60:1; 64:4; **يسرون** йусирру:на 2:77; 11:5; 16:23; 36:76; **اسروا** 'асирру: 67:13.

اسرار 'ИСРА:РУН яширин суҳбат: **اسراراً** 'исра:-ран 71:9; **اسرارهم** 'исра:раҳум 47:26.

اسراف 'ИСРА:ФУН ортиқчалик, керагидан ортиқчалик, исрофгарчилик: **اسرافا** 'исра:фан 4:6; **اسرافنا** 'исра:фана: 3:147.

اسرائيل 'ИСРА:И:ЛУ Исройил алайҳи-с-салом, пайғамбар: **اسرائيل** 'исра:'ил (у, а, в) 2:40, 47, 83, 122, 211, 246; 3:49, 93²; 5:12, 32, 70, 72, 78, 110; 7:105, 134, 137, 138; 10:90², 93; 17:2, 4, 101, 104; 19:58; 20:47, 80, 94; 26:17, 22, 59, 197; 27:76; 32:23; 40:53; 43:59; 44:30; 45:16; 46:10; 61:6, 14.

اسرع 'АСРАЪУ энг тез, энг шошилич; тезроқ, шошиличроқ 6:62; 10:21.

اسرف 'АСРАФА чегарадан чиқмоқ, ҳаддан ошмоқ 20:127; **اسرفوا** 'асрафу: 39:53; **تسرفوا** тусрифу: 6:141; 7:31; **يسرف** йусриф 17:33; **يسرفوا** йасрифу: 25:67.

اسري 'АСРА: ~ би тунда юрмоқ, йўлга чиқмоқ; тунда кўчирмоқ 17:1; **فاسر** фа-'асри 11:81; 15:65; 20:77; 26:52; 44:23.

اسري 'АСРА: 'аси:рун нинг кўплиги.

- 88:7. **اسمن** 'АСМАНА семиртirmoқ: **يسمن** йусмину
- нин 47:15. **اسن** A:СИНУН сассиқ, айниган сув: **اسن** а:син
- اسو** 'АСУ:'ун муаннаси **سوا** су:'аа: энг ярамас, чиркинроқ: ас-су:'аа: 30:10.
- اسواء** 'АСВА:'УН **سوء** су:'ун нинг кўплиги.
- اسواق** 'АСВА:ҚУН **سوق** су:қун нинг кўплиги.
- اسوة** 'УСВАТУН памуна, ўрнак учун намуна 33:21; 60:4, 6.
- اسود** ИСВАДДА қораймоқ, қора тусга кирмоқ: **اسودت** исваддат 3:106; **تسود** тасвадду 3:106.
- اسود** 'АСВАДУ кўплиги **سود** су:дун энг қора; қорароқ: **الاسود** ал-'асвади 2:187; **سودا** су:дун 35:27.
- اسورة** 'АСВИРАТУН **سوار** сива:рун нинг кўплиги.
- اسي** (А) 'АСИИА **اسي** 'асаи ғам чекмоқ, алам чекмоқ: **تاسي** та'са 5:26, 68; **تاسوا** та'сав 57:23.
- اسي** A:СА: ~ ʔала: алам чекмоқ, қайғуланмоқ 7:93.
- اسير** АСИ:РУН кўплиги **اسارى** 'уса:ра: ва **اسيرا** асра: боғланган, тутқундаги киши: **اسيرى** 'аси:ран 76:8; **اسارى** 'уса:ра: 2:85; **اسرى** 'асра: 8:67, 70.
- اشار** 'АША:РА: ~ 'ила: кўрсатмоқ; ишора қилмоқ: **فاشارت** фа-'аша:рат 19:29.
- اشتات** 'АШТА:ТУН **شت** шаттун нинг кўплиги.
- اشتد** ИШТАДДА кучаймоқ, шиддатга келмоқ: **اشتدت** иштаддат 14:18.
- اشتري** ИШТАРА: сотиб олмоқ 9:111; **اشتراه** иштара:ху 2:102; 12:21; **اشتروا** иштарав у() 2:16, 86, 90, 175; 3:177, 187; 9:9; **تشتروا** таштару: 2:41; 5:44; 16:95; **نشتري** наштари: 5:106; **يشتروا** йаштару: 2:79;

- يشترون** йаштару:на 2:174; 3:77; 187, 199; 4:44; **اشتري** иштари: 31:6.
- اشتعل** ИШТАҒАЛА ёнмоқ, аланга олмоқ 19:4.
- اشتكى** ИШТАКА: шикоят қилмоқ: **تاشتكى** таштаки таки: 58:1.
- اشتعل** ИШТАМАЛА: ~ ʔала: ичига олмоқ: қамраб олмоқ, қамрамоқ: **اشتعلت** иштамалат 6:143, 144.
- اشتى** ИШТАҒА: истамоқ, тиламоқ, хоҳламоқ: **اشتى** иштағат 21:102; **تشتى** таштағи: 41:31; **تشتيه** таштағи:ҳи 43:71; **يشتون** йаштағу:на 16:57; 34:54; 52:22; 56:21; 77:42.
- اشعة** 'АШИҲҲАТУН **شيع** шағи:хун нинг кўплиги.
- اشد** 'АШАДДУ 1) энг кучли; кучлироқ; 2) оғир, чидаб бўлмайдиган, ашаддий: **اشد** 'ашадд (у, а, и) 2:74; 85; 165, 191, 200; 4:66, 77, 84²; 5:82; 9:69, 81, 97; 19:69; 20:71, 127; 28:78; 30:9; 35:44; 37:11; 40:21, 46, 82; 41:15²; 43:8; 47:13; 50:36; 59:13; 73:6; 79:27.
- اشدكم** 'АШУДДУН етилиш, киши, эр бўлиш: **اشدكم** 'ашуддакум 22:5; 40:67; **اشده** 'ашуддаху 6:152; 12:22; 17:34; 28:14; 46:15; **اشدهما** 'ашуддахума: 18:82.
- اشداء** 'АШИДДА:'У **شديد** шадид:дун нинг кўплиги.
- اشر** 'АШИРУН ҳавойи, кибри (киши) 54:25, 26.
- اشرار** 'АШРА:РУН **شر** шаррун нинг кўплиги.
- اشراط** 'АШРА:РУН **شرط** шартун нинг кўплиги.
- إشراق** 'ИШРА:ҚУН 1) кун чиқиши; 2) кун чиқиш вақти, тонг: **الإشراق** ал-'ишра:қи 38:18.
- اشرب** 'АШРАБА сув ичирмоқ; ҳўлламоқ, сувламоқ: **اشربوا** 'ушрибу: 2:93.
- اشرق** 'ашрақа кўтарилмоқ, чарақламоқ, ярқирамоқ (қуёш ҳақида); **اشرقت** 'ашрақати 39:69.
- اشرك** 'АШРАКА шерик қилмоқ, шерикликка ол-

3:103; 41:23; اصبحوا 'асбаху: 5:53, 102; 7:78, 91; 11:67, 94; 26:157; 29:37; 46:25; 61:14; فتصبح фа-тусбиҳу 18:40; 22:63; فتصبحوا фа-тусбиҳу: 49:6; تصبحون тусбиҳу:на 30:17; يصبح йусбиҳа 18:41; ليصبحن ла-йусбиҳунна 23:40; فيصبحوا фа-йусбиҳу: 5:52.

اصبر 'АСБАРА: ما اصبرهم ма: 'асбараҳум улар нақадар сабрлидурлар 2:175.

اصبع ИСБАЪУН кўплиги اصابع 'аса:биъу бармоқ; اصابعهم 'аса:биъаҳум 2:19; 71:7.

اصحاب 'АСҲА:БУН صاحب са:ҳибун нинг кўплиги.

اصدر 'АСДАРА қайтармоқ; қайтариб олмоқ; орқага қайтармоқ: يصدر йусдира 28:23.

اصدع ИССАДДАЪА 1) ёрилмоқ, синмоқ, бўлинмоқ; 2) бош оғримоқ; يصدون йассадаъу:на 30:43;

يصدون йуссадаъу:на 56:19.

اصلق 'АСДАҚУ энг тўғри, энг содиқ, энг самимий; содиқроқ, самимийроқ 4:87, 122.

اصدق ИССАДДАҚА садақа қилмоқ: فاصدق фа-'ассаддақа 63:10; لنصدقن ла-нассаддақанна 9:75;

يصدقوا йассадақу: 4:92.

اصر 'АСАРРА бирор ишда қаттиқ туриб олмоқ; обқни тираб олмоқ: اصروا 'асарру: 71:7; يصر йусирру 45:8; يصروا йусирру: 3:135; يصرون йусирру:на 56:46.

اصر 'ИСРУН 1) гуноҳ; 2) оғирлик; اصرا 'ис-ран 2:286; اصبرهم 'исраҳум 7:157; اصري 'исри: 3:81.

اصطاد ИСТА:ДА ов қилмоқ, ушламоқ فاصطاد фа-ста:ду: 5:2.

اصطبر ИСТАБАРА: علي ~ ʻала: сабри, чидамли бўлмоқ: اصطبر истабир 19:65; 20:132; 54:27.

اصطرخ ИСТАРАҲА бақирмоқ, ёрдамга чақирмоқ: يصطرون йастариху:на 35:37.

اصطفي ИСТАФА: сайламоқ, танламоқ 2:132; 3:33; 27:59; 39:4; اصطفا 'астафа: 37:153; اصطفاك иста-фа:ка 3:422; اصطفاه истафа-ҳу 2:247; اصطفيك иста-файтука 7:144; اصطفينا истафайна: 35:32; اصطفيناه истафайна:ҳу 2:130; يصطفي йастафи: 22:75.

اصطلي ИСТАЛА: исинмоқ, исиниб олмоқ: تصطلون тасталу:на 27:7; 28:29.

اصطنع ИСТАНАЪА: لي ~ ли ўзи учун қилмоқ, ясамоқ: اصطنعتك истанаътука 20:41.

اصعد 'АСЪАДА юқори чиқмоқ, кўтарилмоқ; йусъиду:на 3:153.

اصعد ИССАЪЪАДА юқори чиқмоқ, кўтарилмоқ; йассаъъаду 6:125.

اصغر 'АСҒАРУ энг кичик; кичикроқ: اصغر 'асгар (у, а) 10:61; 34:3.

اصفاد 'АСФА:ДУН صفا сафадун нинг кўплиги.

اصفر 'АСФАРУ муаннаси صفراء сафра:у кўплиги صفراء суфрун сариқ: صفراء суфрун 77:33; صفراء сафра:у 2:69.

اصفي АСФА: бермоқ: اصفاكم 'асфа:кум 17:40; 43:16.

اصل 'АСЛУН кўплиги اصول 'усу:лун таг, томир, илдиз: اصل 'асла 37:64; اصلها 'аслаҳа: 14:24;

اصولها усу:лиҳа: 59:5.

اصلاب 'АСЛА:БУН صلب сулбун нинг кўплиги.

اصلاح 'ИСЛА:ҲУН 1) тузатиш, тўғрилаш; 2) келиштириш, сулҳга келтириш; 3) хайрли иш қилиш: اصلا исла:ҳ (а, ун, ин) 2:220; 4:114; 11:88; اصلاҳа 'исла:ҳан 2:228; 4:35; اصلاحيها 'исла:ҳиҳа: 7:56, 85.

اصلى 'АСЛАҲА 1) ислоҳ қилмоқ, тузатмоқ, тўғриламоқ; 2) сулҳга кирмоқ, хайрли ишга, тўғри йўлга бормоқ: اصلى 'аслаҳа: 2:182; 5:39; 6:48, 54; 7:35; 42:40; 47:2;

اصلى 'аслаҳа:

тиъҳу 96:19; **تطعمها** туттиъҳума: 29:8; 31:15; **تطعموا**
 тутти:ъу: 3:100, 149; 26:151; 48:16; 49:14; **تطعموه** тутти:-
 ъу:ҳу 24:54; **تطعم** тутти:ъу 59:11; **سنطعمكم** са-ну-
 ти:ъукум 47:26; **يطع** йутиъи 4:13, 69, 80; 24:52; 33:71;
 48:17; **يطعمكم** йути:ъукум 49:7; **يطعمون** йути:ъу:на
 9:71; **اطعمن** 'атиъна 33:33; **اطعموا** 'ати:ъу: 3:32, 132;
 4:59²; 5:92²; 8:1, 20, 46; 20:90; 24:54², 56; 47:33²; 58:13;
 64:12², 16; **اطعمون** 'ути:ъу:ни 3:50; 26:108, 110, 126,
 131, 144, 150, 163, 179; 42:63; 71:2; **يطاع** йута:ъ (у, а)
 4:64; 40:18.

اطاق 'АТА:ҚА тоқат қила олмоқ, чидай олмоқ;
يطيقونه йути:қу:наҳу 2:184.

اطراف 'АТРА:ФУН **طرف** тарафун нинг кўплиги.
اطعام 'ИТБА:МУН егизиш, овқатлантириш 5:89;
 58:4; 90:14.

اطعم 'АТЪАМА таом бермоқ, овқатлантирмоқ, егиз-
 моқ; **اطعمه** 'аъмаҳу 36:47; **اطعمهم** 'аъмаҳум
 106:4; **تطعمون** тутъиму:на 5:89; **نظم** нутъиму 36:47;
 74:44; **نظمكم** нутъимукум 76:9; **يطعم** йутъиму 6:14;
يطعموني йутъимуни: 26:79; **يطعمون** йутъиму:на 76:8;
يطعمون йутъиму:ни 51:57; **اطعموا** 'аъму: 22:28, 36;
يطعم йутъаму 6:14.

اطفي 'АТФА: тўғри, ҳақ йўлдан қайтармоқ, тугён-
 га солмоқ; **اطفئه** 'атғайтуҳу 50:27.

اطفي 'АТФА: ҳақсизроқ, тугёнлироқ 58:52.
اطفاء 'АТФА'А ўчирмоқ, сўндирмоқ; **اطفائها**
 'атфа'аҳа: 5:64; **يطفئونها** йутфи'у: 9:32; 61:8.

اطفال 'АТФА:ЛУН **طفل** тифлун нинг кўплиги.
اطلع 'АТЛА'БА: **على** ~ ъала: билдирмоқ, танитмоқ;
ليطلعكم ли-йутлиъакум 3:179.

اطلع ИТТАЛА'БА 1) билмоқ, танимоқ; 2) юқори-
 дан қарамоқ **فاطلع** фа-талаъа 37:55; **اطلع** 'атта-

лаъа 19:78; **اطلعت** итталаъта 18:18; **اطلع** 'атталиъ
 (у, а) 28:38; 40:37; **تطلع** татталиъу 5:13; 104:7.

اطمان ИТМА'АННА хотиржам бўлмоқ 22:11;
اطماءنتم итма'нантум 4:103; **اطماءنوا** итма'анну:
 10:7; **تطمئن** татма'инну 3:126; 5:113; 8:10; 13:28²;
ليطمئن ла-йатми'анна 2:260.

اطهر ИТТАХАРА тозаланмоқ, таҳорат қилмоқ;
فاطهروا фа-ттаҳару: 5:6.

اطهر 'АТХАРУ поқроқ, тозароқ 2:232, 11:78; 33:53;
 58:12.

اطوار 'АТВА:РУН **طور** таврун нинг кўплиги.
اطوفي ИТТАВВАФА айлаиб юрмоқ, тавоф қилмоқ;
يطوفني йаттаввафа 2:158; **وليطوفوا** ва ла-йаттавва-
 фу: 22:29.

اطير ИТТАЙЙАРА 1) шум кўрмоқ, бадбахт ҳисоб-
 ланмоқ; 2) қушларга қараб фикр юритмоқ, хулоса чиқармоқ;
اطيرنا иттаййарна: 27:47; **يطيروا** йаттаййару: 7:131.

اظفر 'АЗФАРА зафар қозондирмоқ, ғалаба қилдир-
 моқ; **اظفركم** 'азфаракум 48:24.

اظلم 'АЗЛАМА қораймоқ, қоронғилашмоқ 2:20.
اظلم 'АЗЛАМУ энг золим; золимроқ; - ноҳақроқ;
اظلم 'азлам (у, а) 2:114, 140; 6:21, 93, 144, 157; 7:37;
 10:17; 11:18; 18:15, 57; 29:68; 32:22; 39:32; 53:52; 61:7.

اظهر 'АЗХАРА 1) кўрсатмоқ, зоҳир қилмоқ; 2) оч-
 моқ, ёймоқ; **اظهروه** 'азҳараҳу 66:3; **تظهرون** тузҳи-
 ру:на 30:18; **يظهرون** йузҳир (у, а) 40:26; 72:26; **ليظهروه**
 ли-йузҳираҳу 9:33; 48:28; 61:9.

اعاد 'АЪА:ДА қайтармоқ, қайтариб олмоқ;
نعيدكم нуъи:дукум 20:55; **نعيده** нуъи:дуҳу 21:104; **سنعدها**
 са-нуъи:дуҳа: 20:21; **يعيد** йуъи:ду 34:49; 85:18; **يعيدكم**
 йуъи:дукум 17:69; 71:18; **يعيدنا** йуъи:дуна: 17:51;
يعيده йуъи:дуҳу 10:4, 34²; 27:64; 29:19; 30:11, 27;

يعيدوكم **ИЪБИ:ДУ:КУМ** 18:20; **اعيدوا** 'уьи:ду: 22:22; 32:20.

اعاد 'АЪА:ЗА: ~ би ҳимоя остига олмоқ, сақламоқ: **اعيدها** 'уьи:зуҳа: 3:36.

اعان 'АЪА:НА: **على** ~ ʔала: кўмаклашмоқ, ёрдам бермоқ: **اعانه** 'аъа:наҳу 25:4; **فاعينوني** фа-'аъи:ну:ни: 18:95.

اعتبر **ИЪТАБАРА** ибрат олмоқ, ўғитланмоқ: **فاعتبروا** фа-'табиру: 59:2.

اعتد 'АЪТАДА тайёрламоқ, ҳозирламоқ: **اعتدت** 'аътадат 12:31; **اعتدنا** 'аътадна: 4:18, 37, 151, 161; 17:10; 18:29, 102; 25:11, 37; 33:31; 48:13; 67:5; 76:4.

اعتد **ИЪТАДДА** ҳисоб қилмоқ, санамоқ: **تعتدونها** таътаду:наҳа: 33:49.

اعتدي **ИЪТАДА:** 1) чегарадан чиқмоқ, ҳаддан ошмоқ; 2) **على** ~ ʔала: адоват қилмоқ 2:178, 194²;

اعتلوا иътаду: 2:65; 5:107; **اعتدينا** иътадайна: **تعتلوا** таътаду: 2:190, 231; 5:2, 87; **تعتلون** таътаду:ҳа: 2:229; **يعتدون** йаътаду:на 2:61; 3:112; 5:78;

فاعتلوا фа-'таду: 2:194. **اعتلر** **ИЪТАЗАРА** кечирим сўрамоқ: **تعتلروا** таътазиру: 9:66, 94; 66:7; **يعتدون** йаътазиру:на 9:94; 77:36.

اعترف **ИЪТАРАФА:** ~ би эътироф қилмоқ, тан олмоқ: **فاعترفنا** фа-'тарафна: 40:11; **اعترفوا** иътарафу: 9:102; 67:11.

اعترى **ИЪТАРА:** урмоқ: **اعتراك** иътара:ка 11:54. **اعتزل** **ИЪТАЗАЛА** ажрамоқ, айрилмоқ, айрилиб, ажралиб чиқмоқ: **اعتزلتموهم** иътазалтуму:ҳум 18:16;

اعتزلهم иътазалаҳум 19:49; **اعتزلوكم** иътазалу:кум 4:90; **اعتزلكم** 'аътазилукум 19:48; **يعتزلوكم** йаътазилу:кум 4:91; **فاعزلوا** фа-'тазилу: 2:222; **فاعزلون** фа-'тазилу:на 44:21.

اعتصم **ИЪТАСАМА** 1) **ب** ~ би сақланмоқ; 2) кўл билан ушлаб олмоқ: **اعتصموا** иътасиму: 4:146, 175;

يعتصم йаътасиму 3:101; **اعتصموا** иътасиму: 3:103; 22:78.

اعتصر **ИЪТАМАРА** зиёрат қилмоқ 2:158.

اعثرنا 'АЪСАРА асар бермоқ, билдирмоқ: **اعثرنا** 'аъсарна: 18:21.

اعجاز 'АЪЖА:ЗУН **عجز** ʔажзун нинг кўплиги.

اعجب 'АЪЖАБА ажаблантирмоқ, ҳаяжонга солмоқ, ажойиб кўринмоқ 57:20; **اعجبتم** 'аъжабаткум 2:221; 9:25; **اعجبا** 'аъжабака 5:100; 33:52; **اعجبكم** 'аъжабакум 2:221; **تعجبك** таъжибка ва туъжибука 9:55, 85; 63:4; **يعجب** йуъжибу 48:29; **يعجبك** йуъжибука 2:204.

اعتر 'АЪЖАЗА кучсизлантирмоқ, кучици қирқмоқ; ожиз бўлмоқ **اعزت** 'аъжазту 5:31; **نعجز** нуъжиза 72:12; **نعجزه** нуъжизаҳу 72:12; **ليعجزه** ли-йуъжизаҳу 35:44; **يعجزون** йуъжизу:на 8:59.

اعجف 'АЪЖАФУ кўплиги **عجاف** ʔажа:фун ориқ, озрин: **عجاف** ʔажа:фун 12:43, 46.

اعجل 'АЪЖАЛА шоширмоқ, ошиқтирмоқ: **اعجلك** 'аъжалака 20:83.

اعجم 'АЪЖАМУ араб эмас, ёт; **الاعجمين** ал-'аъжами:на 26:198.

اعجمي 'АЪЖАМИЙИУН араб эмас, ёт 16:103; 41:44; **اعجميا** 'аъжамиййан 41:44.

اعد 'АЪАДДА тайёрламоқ, ҳозирламоқ 4:93, 102; 9:89, 100; 33:8; 29, 35, 44, 57, 64; 48:6; 58:15; 65:10; 76:31;

اعدوا 'АЪАДДУ: 9:46; **اعدوا** 'аъидду: 8:60; **اعدت** 'уъиддат 2:24, 131; 30:133; 57:31.

اعداء 'АЪДА:'УН ʔадуввун нинг кўплиги.

اعراب 'АЪРА:БУН саҳройи араблар, бадавийлар

اعقب **اعراب** 70

الأعراب ал-’аъра:б (у, и) 9:90, 97, 98, 99, 101, 120; 33:20; 48:11, 16; 49:14.

إعراض ‘ИЪРА:ДУН юз ўгириш: **إعراضا** иъра:-дан 4:128; **إعراضهم** ‘иъра:дуҳум 6:35.

أعراف ‘АЪРА:ФУН **عرف** ʔурфун нинг кўплиги.

أعرج ‘АЪРАЖУ кўплиги **عرج** ʔуржун оқсоқ, чўлоқ: **الأعرج** ал-’аъражу 24:61; 48:17.

أعرض ‘АЪРАДА: **عن** ~ ʔан юз ўгирмоқ 17:83; 18:57; 20:100, 124; 32:22; 41:4, 51; 66:3; **أعرضتم** ‘аърад-тум 17:67; **أعرضوا** ‘аъраду: 28:55; 34:16; 41:13; 42:48; **تعرض** туъриду 5:42; **تعرضن** туъриданна 17:28; **تعرضوا** туъриду: 4:135; 6:95; **يعرض** йуърид 72:17; **يعرضوا** йуъриду: 54:2; **أعرض** ‘аърид 4:63, 81; 5:42; 6:68, 106; 7:199; 11:76; 12:29; 15:94; 32:30; 53:29; **فأعرضوا** фа-’аъриду: 4:16; 9:95.

أعز ‘АЪАЗЗА улугʔамоқ, эъозламоқ: **تعز** туъ-иззу 3:26.

أعز ‘АЪАЗЗУ муаннаси **عزى** ʔуззан 1) энг қудратли, энг улугʔ; улугʔроқ, қудратлироқ; 2) энг азиз; азизроқ 11:92; 18:34; 63:8; **العزى** ал-’узза: 53:19.

أعزة ‘АЪИЗЗАТУН **عزیز** ʔазиз:зун нинг кўплиги.

إعصار ‘ИЪСА:РУН довул 2:266.

أعطى ‘АЪТА: бермоқ, ато қилмоқ 20:50; 52:34; 92:5; **أعطيناك** ‘аътайна:ка 108:1; **يعطى** йуъту 9:29; **يعطيك** йуъти:ка 92:5; **أعطوا** ‘уъту: 9:58; **يعطوا** йуътав 9:58.

أعظم ‘АЪЗАМА кўпайтирмоқ, катталаштирмоқ: **يعظم** йуъзим 65:5.

أعظم ‘АЪЗАМУ каттароқ, улугʔроқ: **اعظم** ‘аъзам (у, а) 9:20; 57:10; 73:20.

أعقاب ‘АЪҚА:БУН **عقب** ʔақибун нинг кўплиги.

أعقب ‘АЪҚАБА ҳамроҳ қилмоқ, бирга қилиб қўй-моқ: **فأعقبهم** фа-’аъқабахум 9:77.

اعلام ‘АЪЛА:МУН **علم** ʔаламун нинг кўплиги.

اعلم ‘АЪЛАМУ энг биликли, энг донишманд; биликлироқ, донишмандроқ: **اعلم** ‘аълам (у, а) 2:140; 3:36, 167; 4:25, 45; 5:61; 6:53, 58, 117², 119, 124; 10:40; 11:31; 12:77; 16:101, 125²; 17:25, 47, 54, 55, 84; 18:19, 21, 22, 26; 19:70; 20:104; 22:68; 23:96; 26:188; 28:37, 56, 85; 29:10, 32, 70; 46:8; 50:45; 53:30², 32²; 60:1, 10; 68:7²; 84:23.

أعلن ‘АЪЛАНА билдирмоқ, эълон қилмоқ, маълум қилмоқ, ёймоқ: **أعلنت** ‘аъланту 71:9; **أعلنتم** ‘аълантум 60:1; **تعلمون** туълину:на 16:19; 27:25; 64:4; **تعلمن** нуълину 14:38; **يعلمون** йуълину:на 2:77; 11:5; 16:23; 27:74; 28:69; 36:76.

أعلون ‘АЪЛАВНА **أعلى** ‘аъла: нинг кўплиги.

أعلى ‘АЪЛА: муаннаси **عليه** ʔулиа: кўплиги

أعلون ‘аълавна энг олий; юксакроқ, олийроқ: **الأعلى** ал-’аъла: энг юксак (Аллоҳ) 16:60; 20:68; 30: 27; 37:8; 38:69; 53:7; 79:24; 87:1; 92:20; **الأعلون** ал-’аълавна 3:139; 47:35; **العليه** ал-’улиа: 9:40.

أعمال ‘АЪМА:ЛУН **عمل** ʔамалун нинг кўплиги.

أعمال ‘АЪМА:МУН **عم** ʔаммун нинг кўплиги.

أعمى ‘АЪМА: кўплиги **عمى** ʔумйун, **عميان** ʔумйа:нун кўр, сўқир нобийно; кўр бўлган, адашган 6:50; 11:24; 13:16; 19; 17:72²; 20:124, 125; 24:61; 35:19; 40:58; 48:17; 80:2; **عمى** ʔумй (у, а, и) 2:18, 171; 10:43; 27:81; 30:53; 43:40; **عميا** ʔумйан 17:97; **عميانا** ʔумйа:нан 25:73.

أعقاب ‘АЪНА:БУН **عقب** ʔинабун нинг кўплиги.

أعناق ‘АЪНА:ҚУН **عق** ʔунуқун нинг кўплиги.

أعنت ‘АЪНАТА чарчатмоқ, толиқтирмоқ: **لأعنتكم** ла-’аънатакум 2:220.

أعين ‘АЪИАНУ кўплиги **عين** ʔи:нун катта, чиройли кўз; **عين** ʔи:н (у, и) 37:48; 44:54; 52:20; 56:22.

أعين ‘АЪИУНУН **عين** ʔайнун нинг кўплиги.

اغتاب ИГТА:БА қораламоқ, ёмонламоқ, гийбат қилмоқ, таъна қилмоқ; **يغتّب** йағтаб 49:12.

اغترف ИГТАРАФА: ~ би сув олмоқ (ҳовуч билан) 2:249.

اغتسل ИГТАСАЛА ювинмоқ; **تغتسلوا** тағта-силу: 4:43.

اغرق 'АГРАҚА ғарқ қилмоқ, чўктирмоқ; **اغرقنا** 'аграқна: 2:50; 7:64; 8:54; 10:73; 26:66, 120; 29:40; 37:82;

فاغرقناه фа-'аграқна:хум 17:103; **اغرقناهم** 'аграқна:хум 7:136; 21:77; 25:37; 43:55; **لتفرق** ли-туғриқа

18:71; **نفرقهم** нуғриқхум 36:43; **فيفرقهم** фа-йўғриқакум 17:69; **اغرقوا** 'уғриқу: 71:25.

اغري 'АГРА: уйғотмоқ; ундамақ, қўзратмоқ; **فاغرينا** фа-'аграйна: 5:14; **لنفرينك** ли-нуғрипйаннака 33:60.

اغشى 'АГША: 1) **على** ~ ыала: ёпмоқ, беркитмоқ; 2) беркитилмоқ, қопланмоқ; **فاغشيناهم** фа-'агшайна:хум 36:9; **يفشى** йўғши: 7:54; 13:3; **اغشيت** 'уғшийат 10:27.

اغطس 'АГТАША қорайтирмоқ, қоронғилаштирмоқ 79:29.

اغفل 'АГФАЛА гафлатда қолдирмоқ; **اغفلنا** 'ағфална: 18:28.

اغلال 'АГЛА:ЛУН **غل** гуллаун нинг кўплиги.

اغلب 'АГЛАБУ кўплиги **غلب** гулбуи қалин: **غلبا** гулбан 80:30.

اغلك 'АГЛАФУ кўплиги **غلك** гулфун кесилмаган; **غلكا** гулфун 2:88; 4:155.

اغمص 'АГМАДА кўзни қамашгандек қилиб ёпмоқ; **تغمضوا** туғмиду: 2:267.

اغني 'АГНА: 1) **عن** ~ ыан қутқармоқ, халос қилмоқ; 2) бойитмоқ 7:48; 15:84; 26:207; 39:50; 40:82; 46:26; 53:48; 69:28; 93:8; 111:2; **اغناهم** 'агна:хум 9:74;

اغنت 'агнат 11:101; **اغني** 'уғни: 12:67; **تغن** туғни 9:25; 36:23; 54:5; **تغني** туғнийа 3:10, 116; 8:19;

10:101; 53:26; 58:17; **يفن** йўғни 4:130; **يفنيهما** йўғни:ҳиму 24:32; **يفنوا** йўғну: 45:19; **يفني** йўғни: 10:36; 12:68; 19:42; 44:41; 45:10; 52:46; 53:26; 77:31; 88:7;

92:11; **يفنيا** йўғнийа: 66:10; **يفنيكم** йўғни:куму 9:28; **يفنيه** йўғни:ҳи 80:37; **يفنيهم** йўғнийахуму 24:33.

اغنياء 'АГНИИА:'У **غني** ғаниййун нинг кўплиги.

اغوي 'АГВА: оздирмоқ, йўлдан чиқармоқ (иғво билан) **اغويتني** 'агвайтани: 7:16; 15:39; **اغويتنا** 'агвайна: 28:63; **اغويتناكم** 'агвайна:кум 37:32; **اغويتناهم** 'агвайна:хум 28:63; **لاغوينهم** ла-'агвийаннахум 15:39; 38:82; **يفويكم** йўғвийакум 61:34.

اغوي او 'УФФУН пуф, жирканишни билдирадиган ундов сўз; **اغوي** 'уффан 17:23; 21:67; 46:17.

اغوا 'АФА:'А бермоқ, атамоқ; 33:50; 59:6, 7.

اغوا او 'АФА:ДА 1) юрмоқ; силжимоқ; 2) (бирор ишга) чўммоқ, киришмоқ; 3) қуймоқ, тўкмоқ; 4) гапириб юрмоқ 2:199; **اغواهم** 'афаттум 2:198; 24:14; **تفيضون** туфи:ду:на 10:61; 46:8; **اغوا** 'уфи:ду: 2:199; 7:50.

اغوا او 'АФА:ҚА ўзига, ҳушига келмоқ 7:143. -

اغوا او 'АФА:ҚУН **اغوا** 'уфуқун нинг кўплиги.

اغوا او 'АФФА:КУН гуноҳ иш қилувчи, гуноҳқор 26:222; 45:7.

اغوا او ИФТАДА: фидя бермоқ; фидо қилмоқ; бирор нарсанинг танини бермоқ 3:91; **افتدت** ифтадат 2:229; 10:54; **افتدوا** лафтадав 13:18; 39:47; **يفتدوا** ли-йафтаду: 5:36; **يفتدي** йафтади: 70:11.

افتراء ИФТИРА:'УН бўҳтон, туҳмат **افتراء** ифтира:'ан 6:138, 140.

افتري ИФТАРА: **على** ~ ыала: бўҳтон, туҳмат қилмоқ 3:94; 4:48; 6:21; 93, 144; 7:37; 10:17; 11:18; 18:15;

20:61; 23:38; 29:68; 42:24; 61:7; **افتري** 'афгара: 34:8;
افتراه ифгара:ху 10:38; 11:13, 35; 21:5; 25:4; 32:3;
 46:8; **افتريته** ифтарайтуху 11:35; 46:8; **افتريتا** иф-
 тарайна: 7:89; **افتروا** тафгару: 16:116; 20:61; **افترون**
 тафгару:на 10:59; 16:56; **افتري** тафгарийна 17:73;
يفترون йафгару:на 3:24; 4:50; 5:103; 6:24; 112, 137, 138;
 7:53; 10:30, 60, 69; 11:21; 16:87, 116; 28:75; 29:13; 46:28;
يفتري йафгари: 16:105; **يفتريته** йафгари:наху 60:12;
يفتري йуфгара: 10:37; 12:111.

افتري 'АФТА: **في** ~ **في**: фатво бермоқ, ҳукм чиқар-
 моқ, ҳал қилмоқ **افتريكم** туфти:кум 4:127, 176; **افتنا**
 'афтина: 12:46; **افتوني** 'афту:ни: 12:43; 27:32.

افتري 'АФРАҒА тўкмоқ, қуймоқ: **افتري** 'уфри
 18:96; **افتري** 'африг 2:250; 7:126.

افتري 'АФСАДА бузмоқ; ҳалок қилмоқ: **افتري**
 'афсаду:ҳа: 27:34; **افتري** ла-туфсеидунна 17:4;
افتري туфсеиду: 2:11; 7:56, 85; 47:22; **افتري** ли-
 нуфсеида 12:73; **افتري** йуфсид (у, а) 2:30, 205;
افتري ли-йуфсеиду: 7:127; **افتري** йуфсеиду:ни
 2:27; 13:25; 16:88; 26:152; 27:48.

افتري 'АФСАХУ фасоҳатлироқ, сўзга чечанроқ
 28:34.

افتري 'АФДА: **إلى** ~ **إلى**: ила: қўшилмоқ, бир бўлмоқ
 4:21.

افتري 'УФУҚУН кўплиги **افتري** а:фа:қун 1) го
 ризонт; 2) тараф, ўлка: **افتري** ал-'уфуқи 53:7; 81:23

افتري ал-а:фа:қи 41:53.

افتري 'АФАКА, **افتري** 'афкун қайтармоқ, оздирмо
 (йўлдан); юз ўғирмоқ: **افتري** та'фикана: 46:22; **افتري**
 йа'фику:на 7:117; 26:45; **افتري** 'уфика 51:9; **افتري**
 ту'факу:на 6:95; 10:34; 35:3; 40:62; **افتري** йу'фак

40:63; 51:9; **افتري** йу'факу:на 5:75; 9:30; 29:64; 30:55;
 43:87; 63:4.

افتري 'ИФКУН бўҳтон, ёлгон 24:11, 12; 25:4; 34:43;
 46:11; **افتري** 'ифкан 29:17; 37:86; **افتري** 'ифк (у, и)
 ҳ (у, и) м 37:151; 46:28.

افتري (И, У) 'АФАЛА, **افتري** 'афу:лун қун ботмоқ
 6:76, 77; **افتري** 'афалат 6:78.

افتري А:ФИЛУН ботувчи (қуёш ҳақида); **افتري**
 фа-а:фили:на 6:76.

افتري 'АФЛАҲА бахтиёр, бахтли бўлмоқ 20:64; 23:4;
 87:14; 91:9; **افتري** туфлиху: 18:20; **افتري** туфли-
 ҳу:на 2:189; 3:130, 200; 5:35, 90, 100; 7:69; 8:45; 22:77;
 24:31; 62:10; **افتري** йуфлиху 6:21, 135; 10:17, 77; 12:23;
 20:69; 23:117; 28:37, 82; **افتري** йуфлиху:на 10:69;
 16:116.

افتري 'АФНА:НУН **افتري** фананун нинг кўплиги.
افتري 'АФВА:ЖУН **افتري** фавжун нинг кўплиги.
افتري 'АФВА:ХУН **افتري** фу:ҳун нинг кўплиги.
افتري 'АФ'ИДАТУН **افتري** фу'а:дун нинг кўплиги.

افتري 'АҚА:МА 1) тик турмоқ; тик туриб ўқимоқ;
 2) тўғри ушламоқ 2:177; 9:18; **افتري** 'ақа:маҳу 18:77;

افتري 'ақа:му: 2:277; 5:66; 7:170; 9:5, 11; 13:22; 22:41;
 35:18, 29; 42:38; **افتري** 'ақимта 4:102; **افتري** 'ақам-
 тум 5:12; **افتري** туқи:му: 5:68; **افتري** нуқи:му: 18:105;

افتري йуқи:ма: 2:229², 230; **افتري** йуқи:му: 14:31, 37;
 98:5; **افتري** йуқи:му:на 2:3; 5:55; 8:3; 9:71; 27:3; 31:4;

افتري 'ақим (и) 10:105; 11:114; 17:78; 20:14; 29:45; 30:30;
 43; 31:17; **افتري** 'уқимна 33:33; **افتري** 'ақи:му:
 2:43, 83, 110; 4:77, 103; 6:72; 7:29; 10:87; 22:78; 24:56;
 30:31; 42:13; 55:9; 58:13; 65:2; 73:20.

افتري 'ИҚА:МУН тик туриш, намозни тик туриб ўт-
 казиш, ўқиниш **افتري** 'иқа:м (а, и) 21:73; 24:37.

- إقامتكم 'ИҚА:МАТУН туриш, тўхтаб туриш: 'иқа:матикум 16:80.
- اقاويل 'АҚА:ВИ:ЛУ қавлун нинг кўплиги.
- اقبر 'АҚБАРА гўрга солмоқ, кўммоқ: 'ақ-бароҳу 80:21.
- اقبل 'АҚБАЛА 1) юзланмоқ; юз ўгирмоқ; 2) са-фарда юрмоқ 37:27, 50; 52:25; 68:30; فا قبلت фа-'ақба-лати 51:29; اقبلنا 'ақбална: 12:82; اقبل 'ақбалу 12:71; 37:94; اقبل 'ақбил 28:31.
- اقتبس 'ИҚТАБАСА ўт, нур сўрамоқ: 'нақ-табиси 57:12.
- اقتل 'ИҚТАТАЛА уришинмоқ, жанг қилишмоқ 2:253; اقتلوا 'иқтаталу: 2:253; 49:9; يقتلن 'йақта-тила:ни 28:15.
- اقتعم 'ИҚТАҲАМА юрмоқ, интилмоқ 90:41.
- اقتدى 'ИҚТАДА: эргашмоқ, кетидан юрмоқ: 'иқтадиҳ 6:90.
- اقترب 'ИҚТАРАБА яқинлашмоқ, яқин келмоқ 7:185; 21:1, 97; اقتربت 'иқтарабати 54:1; اقترب 'иқтариб 96:16.
- اقترب 'ИҚТАРАФА 1) касб қилмоқ, топмоқ; 2) қил-моқ: اقتربتوها 'иқтарафтуму:ҳа: 9:24; يقترب 'йақтариб 42:23; يقتربوا 'йақтарифу: 6:113; يقتربون 'йақтарифу:-на 6:120.
- اقدام 'АҚДА:МУН қадамун нинг кўплиги.
- اقدام 'АҚДАМУ қадимий; اقدامون 'ақдаму:на 26:76.
- اقر 'АҚАРРА муқаррар қилмоқ, иқдор бўлмоқ: اقررتهم 'ақрартум 2:84; 3:81; اقرنا 'ақрарна: 3:81; اقر нуқирру 22:5.
- اقرء 'АҚРА'А ўқитмоқ, ўқишга бермоқ: سنقرئك 'са-нуқри'ука 87:6.
- اقرب 'АҚРАБУ муаннаси اقرب 'қурба: 1) яқин-роқ; 2) қариндош اقرب 'АҚРАБ (y, a) 2:237; 3:167;

- 4:11; 5:8; 16:77; 17:57; 18:24, 81; 22:13; 50:16; 56:85; اقربهم 'ақрабаҳум 5:82; الاقربون ал-'ақрабу:на 4:72, 33; الاقربين ал-'ақраби:на 2:180, 215; 4:135; 26:214; اقربني ал-'қурба: 2:83, 177; 4:8, 362; 5:106; 6:152; 8:41; 9:113; 16:90; 17:26; 24:22; 30:38; 35:18; 42:23; 59:7.
- اقرض 'АҚРАДА қарз бермоқ: اقرضتم 'ақраттум 5:12; اقرضوا 'ақраду: 57:18; لقرضوا нуқриду: 64:17; اقرضو 'ақриду: 2:245; 57:11; اقرضوا 'ақриду: 73:20.
- اقتسط 'АҚСАТА адолатли бўлмоқ, адолат қилмоқ: اقتسطوا 'ақситу: 4:3; 60:8; اقتسطوا 'ақситу: 49:9.
- اقتسط 'АҚСАТУ адолатли; адолатлироқ 2:282; 33:5.
- اقتسم 'АҚСАМА: ب ~ би қасам ичмоқ: اقتسمتم 'ақсамтум 7:49; 14:44; اقتسموا 'ақсаму: 5:53; 6:109; 16:38; 24:53; 35:42; 68:17; اقتسم 'уқсиму 56:75; 69:38; 70:40; 75:1, 2; 81:15; 84:16; 90:1; اقتسموا 'туқсиму: 24:53; اقتسم 'йуқсиму 30:55; يقسمان 'йуқсима:ни 5:106, 107.
- اقتشر 'ИҚША'АРРА титрамоқ, қақшамоқ, зирилла-моқ: اقتشروا 'тақша'ирру 39:23.
- اقتصر 'АҚСАРА қисқартмоқ: يقصرون 'йуқсеиру:-на 7:202.
- اقتصى 'АҚСА: муаннаси قصوي қусва: энг йироқ, энг узок: الاقصى ал-'ақса: 17:1; 28:20; 36:20; القصوي ал-қусва: 8:42.
- اقتطار 'АҚТА:РУН қутрун нинг кўплиги.
- اقتفال 'АҚФА:ЛУН қуфлу нинг кўплиги.
- اقل 'АҚАЛЛА юргизмоқ, ҳаракатга келтирмоқ: اقلت 'ақаллат 7:57.
- اقل 'АҚАЛЛУ озроқ, камроқ; камбағалроқ: اقل 'қалл (y, a) 18:39; 72:24.
- اقتلام 'АҚЛА:МУН қаламун нинг кўплиги.
- اقتلع 'АҚЛА'БА: عن ~ бан тийинмоқ; тўхтамоқ; тинчланмоқ, сокин бўлмоқ; اقلعي 'ақлийи: 11:44.

ақни 'АҚНА: бермоқ, ато қилмоқ (бойлик ёки фақирликни) 53:48.

اقوات 'АҚВА:ТУН қут:туннинг кўпчилиги.

اقوام 'АҚВАМУ тўғрироқ: اقوام 'ақвам (у, а) 2:282; 4:46; 17:9; 73:6.

اکابر 'АКА:БИРУ акбарунинг кўпчилиги.

اکال 'АККА:ЛУН очкўз, очофат, еб ташловчи:

الاکالون ал-'акка:лу:на 5:42.

اکبر 'АКБАРА улуғламоқ: اکبرنه 'акбарнаҳу 12:31.

اکبر 'АКБАРУ муаннаси کبری кубра: кўпчилиги

اکابر 'ака:биру катгароқ, улугроқ; энг улуг, энг катта:

اکبر 'акбар (у, а, и) 2:217², 219; 3:118; 4:153; 6:19, 73; 9:3, 72; 10:61; 16:41; 17:21²; 21:103; 29:45; 32:24; 34:3; 39:26; 40:10, 57; 43:43; 68:33; 88:24; اکابر 'ака:бира

6:123; ал-кубра: 20:23; 44:16; 53:18; 79:20, 34; 87:12; اکبري

ал-кубри 74:35.

اکتال 'ИКТА:ЛА: ~ ʿали ʿяла: ўлчамоқ, ўлчаб ол-

моқ: اکتالوا икта:лу: 83:2; نکتل нактал 12:63.

اکتساب 'ИКТАСАБА касб қилмоқ, топмоқ, эга бўлмоқ.

24:11; اکتسبت иктасабат 2:286; اکتسبن иктасабна

4:32; اکتسبوا иктасабу: 4:32; 33:58.

اکثر 'АКСАРА кўпайтирмоқ: اکثرت 'аксарта

11:32; اکثروا 'аксару: 89:12.

اکثر 'АКСАРУ кўпроқ; энг кўп: اکثر

(у, а) 2:243; 4:12; 6:116; 7:187; 9:69; 11:17; 12:21, 38, 40

68, 103; 13:1; 16:38; 17:6, 89; 18:34, 54; 25:50; 27:76; 28:78

30:6, 9, 30; 34:28, 35, 36; 37:71; 40:57, 59, 61, 82; 45:26

58:7; اکثرکم 'аксаракум 5:59; 42:78; اکثرهم 'аксар (у

и), ҳ (у, и) м 2:100; 3:110; 5:103; 6:37, 111; 7:17, 102², 131

8:34; 9:8; 10:36; 55, 60; 12:106; 16:75, 83, 101; 21:24; 23:70

25:44; 26:8, 67, 103, 124, 139, 158, 174, 190, 223; 27:61, 73

28:13, 57; 29:63; 30:42; 31:25; 34:41; 36:7; 39:29, 49; 41:4

44:39; 49:4; 52:47.

акди 'АҚДА: кам бермоқ, хасислик қилмоқ 53:34.

اکرام 'ИКРА:МУН иззат: الاکرام ал-'икра:ми 55:27, 78.

اکراه 'ИКРА:ХУН жабр қилиш, қўрқитиб зўрлаш:

اکراه 'икра:ҳа 2:256; اكرهين 'икра:ҳиҳинна 24:33.

اکرم 'АКРАМА иззат қилмоқ: اکرمين 'акрамани

89:15; اکرمه 'акрамаҳу 89:15; تکرمون тукриму:на

89:17; اکرمي 'акрими: 12:21.

اکرم 'АКРАМУ энг иззатли: الاکرم ал-'акраму

96:3; اکرمکم 'акрамакум 49:13.

اکره 'АКРАҲА жабр қилмоқ, қўрқитиб зўрламоқ:

اکرهتنا 'акрахтана: 20:73; تکرهوا тукриҳу

10:99; تکرهوا тукриҳу: 24:33; تکرهن тукриҳунна 24:33; اکره 'укриҳа

16:106.

اکفر 'АКФАРА кофир бўлмоқ, динсиз бўлмоқ:

ما اکفره ма:'акфараҳу у қандай динсиз! 80:17.

اکفل 'АКФАЛА кафил қилмоқ: اکفلنيها 'акфилни:-

ҳа: 38:23.

اکل (У) 'АКАЛА ақл 'аклун емоқ, ошмоқ: 5:3;

فاکلا фа-'акала: 20:121; اکلہ 'акалаҳу 12:14, 17; اکلوا

'акалу: 5:66; تاکل та'кул (у) 7:73; 11:64; 12:36, 41;

32:27; 34:14; 47:12; تاءکله та'кулуху 3:183; تاءکلوا

та'кулу: 2:188²; 3:130; 4:2, 29; 6:119, 121; 16:14; 24:61²;

تاءکلون та'кулу:на 3:49; 12:47; 16:5; 23:19, 21, 33; 35:12;

37:91; 40:79; 43:73; 51:27; 89:19; تاءکلوها та'кулу:ҳа:

4:6; ناءکل на'кула 5:113; ياءکل йа'кул (у, а) 4:6; 10:24;

23:33; 25:7, 8; 49:12; ياءکلان йа'кула:ни 5:75; ياءکلن

йа'кулна 12:48; ياءکله йа'кул (у, а) ҳу 12:13; 69:37;

يەاکلون йа'кулухунна 12:43, 46; يەاکلوا йа'кулу: 15:3;

36:35; يەاکلون йа'кулу:на 2:174, 275; 4:10²; 9:34; 21:8;

25:20; 36:33, 72; 47:12; کلا кула: 2:35; 7:19; کلوا кулу:

2:57, 58, 60, 168, 172, 187; 5:4, 88; 6:118, 141, 142; 7:31, 160,

161; 8:69; 16:114; 20:54, 81; 22:28, 36; 23:51; 34:15; 52:19;

- 67:15; 69:24; 77:43, 46; **اكله** кулу:ху 4:4; **كلي** кули:
16:69; 19:26.
- 89:19; **اكل** 'АКЛУН ейиш; овқат, таом: **اكل** 'аклан
اكلهم 'аклиҳим 4:161; 5:62, 63.
- اكل** 'укулун емиш, ейиладиган нарса: **اكلها** 'укули
13:4; 34:16; **اكله** 'укулуху 6:144; **اكلها** 'укул (у, а)
ҳа: 2:265; 13:35; 14:25; 18:33.
- اكلون** А:КИЛУН еювчи, тановул қилувчи: **اكلون**
а:килу:на 37:66; 56:52; **لاكلين** ли-л-а:кили:на 23:20.
- اكلهم** 'АКМА:МУН ким киммун нинг кўплиги.
اكلهم 'АКМАЛА тўла қилмоқ, тамом қилмоқ, битир-
моқ: **اكلتم** 'акмалту 5:3; **لتعلموا** ли-тукмили: 2:185.
- اكلهم** 'АКМАХУ тугма кўр: **اكلهم** ал-'акмаҳа
3:49; 5:110.
- اكلان** 'АКНА:НУН киннун нинг кўплиги.
اكلان 'АКАННА яширмоқ, сир тутмоқ: **اكلتم** 'ак-
нантум 2:235; **تكن** тукиниу 27:74; 28:69.
- اكلته** 'АКИННАТУН киннун нинг кўплиги.
اكلهم 'АКВА:БУН ку:бун нинг кўплиги.
اكل ИЛЛУН қасам, оит 9:8, 10.
- اكل** А:ЛУН 1) оила, уруг, қавм-қариндош; 2) яқин-
лар, эргашувчилар, маслакдошлар: **اكل** а:л (у, а, ин) 2:49,
50, 248²; 3:11, 33²; 4:54; 7:130, 141; 8:52, 54² 12:6; 14:6;
15:59; 61; 19:6; 27:56; 28:8; 34:13; 40:28, 45, 46; 54:34, 41.
- اكل** (У) 'АЛА: **الو** 'алвун, **الو** 'улуввун зарар
етказмоқ: **يالونكم** йа'лу:накум 3:118.
- الا** 'АЛА: сўроқ гапда келади: **الا تغافل ربك** -
туха:фу раббака раббингдан қўрқмайсанми? Тасдиқ маъно-
сида: **الا انهم هم السفهاء** 'ала:анаҳум ҳуму-е-суфаҳа:у шун-
дай, улар, албатта эси настлардир.
- الا** А:ЛА:УН **الى** 'илан нинг кўплиги.
الا 'АЛЛА: сабаб билдирувчи юклама: **الا تفعل كذا**
'алла: тафъал каза: нега шундай қилмайсан?

- الا** 'ИЛЛА: сабаб билдиради: акс ҳолда, агарда.
الاف А:ЛА:ФУН **الف** 'алфун нинг кўплиги.
الباب 'АЛБА:БУН **لب** луббун нинг кўплиги.
الت (И) 'АЛАТА, **الت** 'алтун камайтирмоқ;
التناهم 'алатна:ҳум 52:21.
- التفت** ИЛТАФФА бурилмоқ, қўшилмоқ: **التفت**
илтаффати 75:29.
- التفت** ИЛТАФАТА қайтармоқ; **الى** ~ ила: юз
ўгирмоқ, қайрилмоқ: **تلفتنا** ли-талфитана: 10:78;
يلتفت йалтафит 11:81; 15:65.
- التقط** ИЛТАҚАТА кўтариб олмоқ, **فالتقطه** фа-
лтақатаҳу 28:8; **يلتقطه** йалтақитҳу 12:10.
- التقم** ИЛТАҚАМА ютмоқ, ютиб юбормоқ; **فالتقمه**
фа-лтақамаҳу 37:142.
- التقى** ИЛТАҚА: учрашмоқ, қўшилмоқ: 3:155, 166;
8:41; 54:12; **التقتا** илтақата: 3:13; **التقيتم** илтақай-
тум 8:44; **يلتقيان** йалтақийа:ни 55:19.
- التمس** ИЛТАМАСА сўрамоқ; сўраб изламоқ:
التمسوا илтамасу: 57:13.
- العاد** 'ИЛҲА:ДУН четлашиш, оғиш: **العاد** би-
'илҳа:дин 22:25.
- العاف** 'ИЛҲА:ФУН хиралик билан сўраш: **العاف**
'илҳа:фан 2:273.
- العاد** 'АЛҲАДА: **في** ~ **في**: четлашмоқ, юз ўгирмоқ,
оғишмоқ **يلحدون** йулҳ (у, и) ду:на 7:180; 16:103; 41:40.
- العق** 'АЛҲАҚА: **ب** ~ **ب**: би уламоқ, қўшмоқ, қўшиб
қўймоқ: **العقتم** 'алҳақтум 34:27; **العقنا** 'алҳақна:
52:24; **العقني** 'алҳиқни: 12:101; 26:83.
- الد** 'АЛАДДУ кўплиги **لد** луддун қайсарлик; қай-
сар 2:204; **لدا** луддан 19:97.
- الذي** 'АЛЛАЗИ: муаннаси **التي** аллати: иккили-
ги **الذان** аллаза:ни, муаннаси **التان** аллата:ни:, кўп-
6—381

лиги **الذي** аллази:на:, муаннаси **الاتي** алла:ти,
الاي алла:и:, **اللواتي** ал-лава:ти: аниқловчи эргаш
 гапларда келади; ўзбек тилига кўпинча -ки қўшимчаси би-
 лан таржима қилинади: **من الذي يقرأ الكتاب** кимки,
 китобни ўқиса; бошқа грамматик тузилишларда ҳам берили-
 ши мумкин: **الذي** мен ўқиган китоб: **الذي**
 аллази:ни 4:16; **الذي** аллазайни 41:29; **الاتي** алла:-
 ти: 4:15; 23³, 34, 127; 12:50; 24:60; 33:50²; **الاي** алла:и:
 33:4; 58:2; 65:4².

الر АЛИФ ЛА:М РА: «ф», «л» ва «р» харфлари-
 нинг номлари 10:1; 11:1; 12:1; 14:1; 15:1.

الزم 'АЛЗАМА 1) қўшиб қўймоқ; 2) лозим қилмоқ:
الزمناه 'алзамна:ху 17:13; **والزمهم** ва 'алзамаҳум
 48:26; **انلزموها** 'а нулзиму:ҳа: 11:28.

السنة 'АЛСИНАТУН лиса:нун нинг кўп-
 лиги.

الف 'АЛФА яқинлаштирмоқ, бирлаштирмоқ:
 3:103; 8:63²; **الف** 'аллафта 8:63; **يؤلف** йу'аллифу
 24:43.

الف 'АЛФУН кўплиги **الف** а:ла:фун ва **الف**
 'улу:фун минг: **الف** 'алф (а, и) 2:96; 8:9, 66; 22:47;
 29:14; 32:5; 37:147; 70:4; 97:3; **الف** 'алфан 8:65; **الفين**
 'алфайни 8:66; **الف** а:ла:фин 3:124, 125; **الف** 'улу:-
 фун 2:243.

الف 'АЛФА:ФУН лафи:фун нинг кўп-
 лиги.

الف 'АЛФА: учратмоқ, устидан чиқмоқ; топмоқ;
الفوا 'алфав 37:69; **الفيا** 'алфайа: 12:25; **الفينا**
 'алфайна: 2:170.

القاب 'АЛҚА:БУН лақабун нинг кўплиги.

الق 'АЛҚА: ташламоқ, отмоқ: 4:94; 7:107, 150;
 16:15; 20:65, 87; 22:52; 26:32, 45; 31:10; 50:37; 75:15;

القاه 'алқа:ху 12:96; **القاه** 'алқа:ҳа: 4:171; 20:20;

الق 'алқат 84:4; **القوا** 'алқ (у:, ав) 4:90; 7:116;

10:81; 16:28, 86, 87; 26:44; **القيت** 'алқайту 20:39;

القينا 'алқайна: 5:64; 15:19; 38:34; 50:7; **سألني** са-
 улқи: 8:12; **تلقوا** тулқу: 2:195; **تلقون** тулқу:на 60:1;

تلقي тулқийа 7:115; 20:65; **سنلقي** са-нулқи: 3:151;
 73:5; **يلقوا** йулқу: 4:91;

يلقون йулқу:на 3:44; 26:223; **يلقي** йулқи: 22:52, 53;
 40:15; **القي** 'алқи: 7:117; 20:69; 27:10; 28:31;

قالته 'алқу:
 фа-'алқих 27:28; **القها** 'алқиха: 20:19; **القوا** 'алқу:
 7:116; 10:80; 20:66; 26:43; **القوه** 'алқу:ху 12:10, 93;

37:97; **القيا** 'алқийа: 50:24; **القياء** 'алқийа:ху 50:26;

قالقيه фа-'алқи:ҳи 28:7; **القوا** 'улқу: 25:13; 67:7;

القي 'улқийа 7:120; 20:70; 26:46; 27:29; 43:53; 54:25;
 67:8; **فتلقى** фа-тулқа: 17:39; **يلقي** йулқа: 25:8;

28:86; 41:40.

الله АЛЛА:ХУ Тангри, Худо 2:7, 10, 15, 17, 19, 20,
 26, 27, 70, 72, 73, 74, 76, 80, 85, 88, 90², 91, 95, 96, 105², 109,
 113, 116, 118, 137, 140², 143²; 144, 148, 149, 159, 164, 167; 170;
 174², 185, 187⁴, 197, 202, 205, 207, 210, 212, 213³, 216, 218,
 219, 220², 221, 222, 224, 225², 228², 232, 234, 235, 240, 242; 243;
 245, 246, 247², 249, 251, 253³, 255, 256, 257, 258², 259², 261²;
 263, 264, 265, 266, 268², 271, 276², 282³, 283, 284², 286; 3:2,
 4, 7, 11², 13, 14, 15, 18, 20, 28, 29², 30², 31²; 34; 36; 40; 47; 54²;
 55, 57, 62, 66, 68, 73, 74, 77, 79, 81, 86², 95, 98, 99, 103, 108,
 115, 117, 121, 122, 123, 126, 129, 134, 135, 140², 141, 142,
 144, 146, 148², 150, 152², 153, 154², 155, 156³, 160, 163, 164,
 167, 170, 173, 174, 176, 179², 180², 181, 187, 189, 195; 4:5,
 11, 12, 15, 17², 19, 25², 26², 27, 28, 32, 34², 35, 37, 39², 45, 46,
 49, 52², 54, 61, 63, 69, 72, 81, 84², 85, 87, 88², 90², 92, 93, 94,
 95³, 96, 99², 100, 104, 105, 108, 111, 113, 118, 125, 126, 127,
 130², 131, 133, 134, 135, 137, 141², 143, 146, 147, 148², 152,
 155, 158², 164, 165, 166, 168, 170, 171, 176³; 5:4, 6, 9, 12², 14,
 16, 17, 19, 21, 23, 27, 31, 38, 40, 41², 44, 45, 47², 48², 49³, 52,
 54², 55, 60, 61, 64², 67, 71², 72, 74, 76, 80, 85, 87, 88, 89², 93,
 94², 95³, 97, 99, 101², 103, 104, 108, 109, 110, 115, 116, 119²;
 6:3, 17, 19, 35, 36, 39, 46, 53², 58, 64, 71, 90, 91², 93, 95, 102,
 107, 111, 124, 125², 128, 137, 140, 142, 144, 148, 151; 7:28,
 43, 49, 50, 54², 71, 87, 89², 101, 164, 178, 185, 186, 188, 190,
 196; 8:2, 7², 10, 23, 29, 30², 33², 34, 37, 41, 42, 43, 44, 47, 48,

52, 60, 62, 64, 66², 67², 70², 71, 72; 9:13, 14, 15², 16², 19, 24²,
 25, 26, 27², 28, 29, 30, 32, 37³, 39, 40³, 42, 43, 44, 46, 47, 51,
 52, 55, 59³, 60, 62, 68², 70, 71, 72, 74²; 79, 80², 83; 85; 89; 91;
 93; 94²; 97², 98, 99, 100, 102, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110;
 115, 117, 121, 127, 129; 10:3², 6, 11, 16, 21, 25, 31, 32; 34; 35; 46;
 49, 59², 68, 82, 107, 109; 11:12, 31², 33, 34; 12:18, 19, 21, 39,
 40, 64, 66, 76, 77, 80, 83, 90, 91, 92, 99; 13:2, 8, 11, 16², 17²,
 21, 25, 26, 31, 33, 39, 41; 14:4, 9, 21, 24, 25, 27³, 32, 51;
 16:19, 26, 31, 33, 35, 36, 38, 45, 48, 51, 61, 65, 70, 71, 72, 75,
 76, 78, 79, 80, 81, 92, 93, 101, 104, 108, 112², 114; 17:33, 94,
 97; 18:4, 17, 24, 26, 38, 39, 45, 69, 76; 20:8, 14, 73, 98, 114;
 21:22; 22:15, 18, 35, 40², 47, 52³, 58, 60, 68, 69, 72, 75; 23:14,
 24, 91, 116; 24:17, 18², 19, 21, 22², 25, 28, 29, 32², 33, 35⁴, 36,
 38², 39, 40, 41, 44, 45², 46, 50, 55, 58², 59², 60, 61, 63, 64;
 25:41, 68, 70²; 27:9, 26, 36, 59, 63, 65, 87; 28:27, 28, 30, 70,
 71, 72, 77², 82; 29:3, 10, 11, 19, 20, 24, 40, 44, 45, 60, 61, 62,
 63; 30:6, 8, 9, 11, 29, 40, 48, 54, 59; 31:16, 21, 25; 33:4³, 5;
 9, 12, 18, 19, 22², 24, 25³, 27, 33, 35, 36, 37³, 38, 40, 50², 51²,
 52, 53, 57, 59, 69, 73³; 34:24, 27; 35:2, 9, 11, 13, 15, 44, 45;
 36:47²; 37:35, 96, 102, 152; 38:65; 39:4², 6, 16, 18, 20, 22, 23²,
 26, 29, 35, 36², 37², 38³, 42, 45, 61, 62, 68; 40:12, 20, 21, 22,
 28, 31, 33, 34², 35, 45, 61, 62, 64³, 74, 79; 41:21, 30; 42:3, 6,
 8, 9, 10, 13, 15³, 17, 19, 21, 23, 24², 27, 44, 46, 51; 43:87;
 44:42; 45:5, 12, 19, 22, 23, 26; 46:13; 47:3, 4, 9, 10, 16, 19²,
 23, 26², 29, 30, 34, 35, 38; 48:2, 3, 4, 6, 7, 11, 14, 15, 16, 18,
 19, 20, 21², 24, 25, 26², 27², 29; 49:3, 5, 8, 16², 17, 18; 52:27;
 53:23, 26; 57:4, 10², 21, 23, 25, 28, 29; 58:1², 3, 6³, 8², 11³,
 13², 14, 15, 18, 21, 22; 59:2, 3, 6², 7, 11, 22, 23, 24; 60:3, 7³,
 8, 9, 10², 13; 61:5², 7, 8; 62:4, 5, 7, 11; 63:1², 4, 6, 11²; 64:2,
 4, 6², 8, 11, 13, 15, 17; 65:3, 7³, 10², 11, 12; 66:1², 2², 3, 8, 10,
 11; 67:9, 28; 71:15, 17, 19; 72:7; 73:20; 74:31², 56; 76:11, 30;
 79:25; 81:29; 84:23; 85:9, 20; 87:7; 88:24; 95:8; 98:8; 112:1,
 2; **الله** Алла:ха 2:9, 20, 26, 55, 67, 77, 83, 98, 106, 107, 109,
 110, 115, 132, 143, 148, 153, 158, 165, 173, 176, 181, 182, 185,
 189, 190, 192, 194², 195, 196², 198, 199², 200, 203², 204, 206,
 209, 211, 215, 220, 222, 223, 224, 226, 227, 231², 233², 235²,
 237, 239, 243, 244, 245, 247², 249, 251, 253, 258, 259, 260,
 267, 270, 272, 273, 278, 282², 283; 3:5, 9, 19, 31, 32², 33, 37,
 39, 42, 45, 50, 51, 62, 63, 64, 76, 89, 92, 97, 102, 119, 120,
 123, 130, 132, 135, 144, 155, 159, 165, 171, 176, 177, 179, 181,
 182, 183, 191, 199, 200; 4:1², 9, 11, 13, 14, 16, 23, 24, 29, 32²,
 33, 34, 35, 36², 40, 42, 43, 48, 56, 58³, 59, 64², 69, 80, 86, 94,
 102, 103, 106², 107, 109, 110², 116, 127, 128, 129, 131, 135,
 140, 142², 149, 153; 5:1, 2², 3, 4², 7², 8², 11, 12, 13, 17, 28, 33,

34, 35, 39², 40, 42, 51, 56, 57, 67, 72², 73, 87, 88, 92, 96, 97²,
 98², 100, 108, 112, 117; 6:37, 91, 95, 108, 144, 150; 7:28, 50,
 59, 65, 70, 73, 85, 189; 8:1², 10, 13³, 17³, 18, 19, 20, 24, 25,
 27, 28, 29, 39, 40, 42, 43, 45, 46², 48, 49, 51, 52, 53², 58, 63,
 69², 71, 75; 9:2, 3, 4, 5, 7, 18, 22, 28, 36, 40, 63, 64, 67, 71²,
 75, 77, 78², 90, 96, 99, 102, 104², 107, 111, 115, 116, 118, 119,
 120, 123; 10:18, 22, 36, 44, 60, 81², 104; 11:2, 26, 50, 54, 61,
 78, 84, 115; 12:52, 88, 90; 13:11, 27, 31, 36; 14:8, 11, 19, 22,
 42, 47², 51; 15:69; 16:18, 23, 28, 36, 37, 70, 74, 77, 90, 91²,
 107, 115, 128; 17:99, 110; 18:16; 19:36; 22:6, 7, 10, 11, 14²,
 16, 17², 18², 23, 37³, 38, 39, 40, 54, 58, 59, 60, 61², 62², 63²,
 64, 65², 70, 74², 75; 23:23, 32; 24:5, 10, 20, 21, 25, 30, 33, 39,
 41, 43, 45, 52², 53, 54, 62; 26:89, 108, 110, 126, 131, 144, 150,
 163, 179, 227; 27:45, 46; 28:50, 56, 76, 77, 78, 82; 29:6, 16,
 20, 36, 42, 62, 65, 69; 30:37; 31:12, 16, 18, 20, 23, 26, 27, 28,
 29², 30², 32, 34²; 33:1², 2, 15, 21², 23, 24, 29², 33, 34, 35, 36,
 37, 39, 41, 54, 55², 56, 57, 64, 66, 70, 71; 35:1, 8², 22, 27, 28²,
 31, 38, 41, 45; 37:126; 39:2, 3², 7, 11, 14, 21, 52, 53, 57, 66,
 67; 40:14, 17, 20, 28, 44, 48, 61; 41:14, 15, 22; 42:5, 23; 43:63,
 64; 46:10, 17, 21, 33; 47:7, 11, 12, 21, 28, 32, 33; 48:10², 17;
 49:1², 7, 9, 10, 12², 13, 14², 16, 18; 51:58; 57:9, 11, 17, 18, 24,
 25, 28; 58:1, 2, 5, 7², 9, 12, 13, 20, 21, 22; 59:4³, 6, 7², 8, 16,
 18³, 19; 60:6², 8, 11, 12²; 61:4; 62:10; 63:6; 64:12, 14, 16, 17;
 65:1², 2, 3, 4, 5, 10, 12²; 66:4, 6; 71:3; 72:12, 23; 73:20³;
 75:30; 96:14; 98:5; **الله** Алла:хи 1:2; 2:8, 22, 23, 27, 28, 60,
 61², 62, 64, 67, 74, 75, 79, 80², 89², 91, 94, 97, 98, 101², 102,
 103, 107, 110, 112, 114, 115², 120², 126, 136, 138², 139, 140,
 142, 154, 156, 158, 161, 165⁴, 169, 172, 173, 177, 187, 190,
 193, 195, 196, 207, 210, 211, 214², 217², 218², 228, 229⁴, 230²,
 231², 232, 238, 244, 246², 249², 251², 252, 256, 261, 262, 264,
 265, 272, 273, 275, 279, 281, 282, 284, 285; 3:4, 10, 13, 15,
 19², 20, 21, 23, 28², 37, 39, 49², 52³, 59, 61, 64, 70, 73², 75, 77,
 78³, 79, 83, 84, 87, 94, 97, 98, 99, 101², 103², 107, 108, 109²,
 110, 112³, 113, 114, 116, 122, 126, 129, 145, 146, 151, 154²,
 157², 158, 159², 160, 162², 163, 166, 167, 169, 171, 172, 174²,
 179, 180, 189, 195, 198², 199³; 4:6, 11, 12, 13, 17, 24, 30, 38,
 39, 45², 47, 48, 50, 59², 62, 64, 70², 73, 74², 75, 76, 77, 78²,
 79², 81², 82, 83, 84, 87, 89, 92, 94², 95, 97, 100³, 104, 108, 113²,
 114, 116, 119², 122², 123, 125, 126, 131², 132², 134, 135, 136²,
 139, 140, 141, 144, 146², 150², 152, 155, 157, 160, 162, 165; 166;
 167, 169, 170, 171², 172, 173, 175; 5:2, 3, 4, 7, 8, 11²; 15; 17²;
 18, 20, 23, 38, 41, 43, 44, 48, 50, 53, 54², 56; 59; 60; 64; 69; 72;
 74, 76, 81, 84, 91, 103, 105, 106², 107, 116, 120; 6:1, 12, 14,
 19, 21, 23, 31, 33, 34, 40², 45, 46, 47, 50, 56, 57, 62, 70, 71²,

80, 81, 88, 93², 100, 108, 109², 114, 116, 118, 119, 121, 124², 136⁴, 138, 140, 144, 145, 149, 152, 157, 159, 162, 164; 7:26, 28, 30, 32, 33², 37², 43, 44, 45, 56, 62, 69, 73², 74, 86, 89², 99², 105, 128², 131, 140, 158³, 169, 180, 187, 194, 200; 8:1, 10, 16, 22, 24, 36, 39, 41², 44, 47, 49, 52, 55, 60², 61, 66, 68, 72, 74, 75; 9:1, 2, 3², 6, 7, 9, 16, 17, 18², 19³, 20², 24, 29, 30², 31, 32, 34², 36², 38, 40, 41, 42, 44, 45, 48, 51, 54, 56, 59, 60², 61², 62, 65, 65, 72, 74, 80, 81², 84, 86, 91, 95, 99², 106, 109, 111², 112, 114, 116, 118, 120²; 10:4, 10, 17, 18², 20, 27, 29, 30, 37, 38, 45, 55², 58, 59, 60, 62, 64, 65, 66², 68, 69, 71², 72, 84, 85, 95, 100, 104, 106; 11:4, 6, 13, 14, 18², 19, 20, 29, 30, 31, 41, 43, 56, 63, 64², 73², 86, 88, 92, 101, 113, 123; 12:23, 31, 37, 38², 40, 51, 66, 67², 68, 73, 79, 80, 85, 86², 87², 91, 95, 96, 106, 107, 108²; 13:11, 13, 15, 16, 20, 25, 28², 31², 33, 34, 37, 38, 42, 43; 14:2, 3, 5, 6, 10, 11², 12², 20, 21², 28, 30, 34, 38, 39, 46, 48, 15:96; 16:1, 9, 18, 20, 38, 41, 48, 49, 52, 53; 56; 57; 60; 62, 63, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 83, 87, 88, 91, 94, 95², 96, 98, 104, 105, 106², 112, 114, 115, 116², 120, 127; 17:22, 39, 92, 96, 111; 18:1, 15, 17, 21, 39, 43, 44; 19:30, 35, 48, 49, 81; 20:61; 21:22, 57, 66, 67, 98; 22:2, 3, 8, 9, 12, 25, 28, 30, 31², 32, 34, 36², 40², 41, 56, 58, 70; 71; 73; 76, 78²; 23:28, 38, 85, 87; 89, 91, 117; 24:2²; 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 20, 21, 22, 31, 33, 37, 42², 47, 48, 51, 53, 61, 62², 64; 25:17, 55, 68, 71; 26:93, 97, 213; 27:8, 15, 24, 25, 30, 43, 44, 47, 49, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 79, 88, 93; 28:13, 49, 50, 60, 68, 71, 72, 75, 80, 81, 87, 88; 29:5², 10³, 17³, 19, 22, 23, 25, 29, 41, 45, 50, 52², 63, 67, 68; 30:4, 5, 6, 10, 17, 30², 38, 39², 43, 50, 56, 60; 31:6, 9, 11, 12, 13, 20, 22², 25, 26, 27, 31, 33²; 33:3², 5, 6, 9, 10, 15, 17⁴, 19, 21, 30, 31, 34, 37, 38², 39², 40, 46, 47, 48², 53², 62², 63, 69; 34:1, 8, 22, 33, 46, 47; 35:1, 3², 4, 5², 10, 11, 15, 17, 18, 29, 32, 34, 40, 42, 43²; 36:74; 37:23, 40, 56, 74, 86, 128, 159, 160, 169, 182; 38:26²; 39:1, 3², 8, 10, 17, 20, 22, 23², 29, 32, 38, 43, 44, 47, 53, 56, 60, 63, 64, 74, 75; 40:2, 4, 10, 12, 16², 21, 29, 33, 35², 42, 43, 44, 55, 56², 63, 65, 66, 69, 74, 77, 78², 81, 84, 85; 41:19, 28, 33, 36, 37, 52; 42:10, 16, 24, 31, 36, 40, 46, 47, 49, 53²; 44:18, 19; 45:2, 6², 8, 10, 14, 19, 23, 27, 32, 35, 36; 46:2, 4, 5, 8, 10, 17, 23, 26; 28, 31, 32; 47:1, 4, 32; 34; 38; 48:4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 23², 28, 29²; 49:1, 3, 7, 8, 9, 13, 15²; 50:26; 51:50, 51; 52:43²; 53:25, 31, 58, 62; 57:1, 5, 7, 8, 10², 14², 16, 19, 20, 21², 22, 27, 29²; 58:1, 4², 10², 16, 17, 19, 22³; 59:1, 2, 5, 7, 8, 13, 21, 23; 60:1, 4³, 10, 12; 61:1, 3, 5, 6, 7, 8, 11², 13, 14³; 62:1, 4, 5, 6, 9, 10, 11; 63:1, 2, 5, 7², 8, 9; 64:1, 7, 8, 9, 11², 13; 65:1², 2², 3, 5, 11²; 66:4, 8, 10; 67:26; 69:32; 70:3; 71:4, 13, 25; 72:4, 5, 18², 19, 22, 23; 73:20³; 76:6, 9; 82:19; 85:8; 91:13²; 98:2; 104:6; 110:1, 2.

'АЛЛА:ХУММА э Худо! 3:26; 5:114; 8:32; 10:10; 39:46.
 'АЛИФ ЛА:М МИ:М «ا» «ل» ва «م» харфлари-нинг номлари 2:1; 3:1; 29:1; 30:1; 31:1; 32:1.
 'АЛИМА, 'АЛАМУН ранжимоқ, қийналмоқ: تاءلمون та'ламу:на 4:104²; ياءلمون йа'ламу:на 4:104.
 'АЛИФ ЛА:М МИ:М РА: «ا» «ل» «م» «ر» харфлари-нинг номлари 13:1.
 'АЛИФ ЛА:М МИ:М СА:Д «ا» «ل» «م» «ص» харф-ларининг номлари 7:1.
 'ИЛА:ХУН кўплиги 'АЛЕ а:лиҳатун худо: 'إله
 'ила:х (у, а) 2:133, 163², 255; 3:2, 6, 18², 62; 4:87, 171; 5:73²; 6:19, 46, 102, 106; 7:59, 65, 73, 85, 158; 9:31, 129; 10:90; 11:14, 50, 61, 84; 13:30; 14:52; 16:2, 22, 51; 18:110; 20:8, 14, 88, 98; 21:25, 29, 87, 108; 22:34; 23:23, 32, 91², 116; 27:26, 60, 61, 62, 63, 64; 28:38², 70, 71, 72, 88; 35:3; 37:35; 38:65; 39:6; 40:3, 37, 62, 65; 41:6; 43:84²; 44:8; 47:19; 52:43; 59:22; 23; 64:13; 73:9; 114:3; 'إله 'ила:ҳан 2:133; 7:138, 140; 9:31; 15:96; 17:22, 39; 18:14; 23:117; 25:68; 26:29, 213; 28:88; 38:5; 50:26; 51:51; 'إلهк 'ила:х (а, и) ка 2:133; 20:97; 'إلهكم 'ила:х (у, а) кум 2:163; 16:22; 18:110; 20:88, 98; 21:108; 22:34; 29:46; 37:4; 41:6; 'إلهنا 'ила:ҳуна: 29:46; 'إلهه 'ила:ҳаҳу 25:43; 45:23; 'إلهين 'ила:ҳайни 5:116; 16:51; 'ألهه а:лиҳат (ун, ин, а) 6:19, 74; 7:138; 17:42; 18:15; 19:81; 21:21, 22, 24, 43, 99; 25:3; 36:23, 74; 37:86; 38:5; 43:45; 46:28; 'ألمتك а:лиҳатака 7:127; 'ألهتكم а:лиҳат (а, и) кум 21:36, 68; 38:6; 71:23; 'ألهتنا а:лиҳат (у, и) на: 11:53, 54; 21:59, 62; 25:42; 37:36; 43:58; 46:22; 'ألهتهم а:лиҳат (у, и) ҳ (у, и) м 11:101; 37:91; 'ألهتي а:лиҳати: 19:46.
 'АЛЕ А:ЛИХАТУН 'إله 'ила:ҳун нинг кўплиги.
 'АЛХАМА хабар бермоқ, илҳом билан билдирмоқ: فإلهها фа-'алҳамаҳа: 91:8.
 'АЛХА: чалғитмоқ: 'ألهكم 'алҳа:кум 102:1;

تلهمم тулҳикум 63:9; تلهمم тулҳи:ҳим 24:37;
 يلهمم йулҳиҳим 15:3.
 الواح 'АЛВА:ХУН لوح лавҳун нинг кўплиги.
 الوان 'АЛВА:НУН لون лавнуун нинг кўплиги.
 الوف 'УЛУ:ФУН الف 'алфун нинг кўплиги.
 الى 'ИЛА: жўналиш билдирувчи кўмакчи.
 الى A:ЛА: қасам ичмоқ, онт ичмоқ: يؤلون йу'лу:-
 на 2:226.
 الى 'ИЛАН кўплиги الا: а:ла:ун мурувват: الا:
 а:ла: (у, а, ин) 7:69, 74; 53:55; 55:16, 18, 21, 23, 25, 28, 30,
 32, 34, 36, 38, 40, 42, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65,
 67, 69, 71, 73, 75, 77.
 الياس 'ИЛИА:СУ кўплиги الياسين 'илиа:си:на
 Илѐс алайҳи-с-салом, пайғамбар: 6:85; 37:123;
 'илиа:си:на 37:130.
 الي 'АЛИ:МУН аламли, қийноқли: الي 'али:м-
 (у, ин) 2:10, 104, 174, 178; 3:21, 77, 91, 177, 188; 5:36, 73,
 94; 6:70; 7:73; 8:32; 9:3, 34, 61, 79, 90; 10:4, 88, 97; 11:26,
 48, 102; 12:25; 14:22; 15:50; 16:63, 104, 117; 22:25; 24:19,
 63; 26:201; 29:23; 31:7; 34:5; 36:18; 37:38; 41:43; 42:21, 42;
 43:65; 44:11; 45:8, 11; 46:24, 31; 51:37; 58:4; 59:15; 61:10;
 64:5; 67:28; 71:1; 84:24; الي 'али:ман 4:18, 138, 161,
 173; 9:39, 74; 17:10; 25:37; 33:8; 48:16, 17, 25; 73:13; 76:31.
 ام 'УММУН кўплиги امهات 'уммаҳа:тун, امات
 'умма:тун она: ام 'умм (у, и) 3:7; 6:92; 7:150; 13:39; 20:94;
 28:7, 10; 42:7; 43:4; امك 'умм (у, и) ка 19:28; 20:38, 40;
 امه 'умм (у, и) ҳ (у, и) 4:11²; 5:17, 75; 23:50; 28:13; 31:
 14; 46:15; 70:35; 101:9; امها 'уммиҳа: 28:59; امي ум-
 миҳа 5:116; امهات 'уммаҳа:ту 4:23; امهاتكم 'уммаҳа:-
 т (у, и) кум 4:23²; 16:78; 24:61; 33:4; 39:6; 53:32;
 امهاتهم 'уммаҳа:т (у, и) ҳ (у, и) м 33:6; 58:2².
 امه 'ИМА:УН чўри, аёл қул: اماتكم 'има:икум
 24:32.
 امات 'АМА:ТА ўлдирмоқ: 53:44; اماته 'ама:та-
 ҳу 2:259; 80:21; اماتنا 'аматана: 40:11; اميت 'уми:ту

2:258; يميت нуми:ту 15:23; 50:43; يميت йуми:ту
 2:258; 3:156; 7:158; 9:116; 10:56; 23:80; 40:68; 44:8; 57:2;
 يميتني йуми:тукум 2:28; 22:66; 30:40; 45:26;
 يميتني йуми:туни: 26:81; موتوا му:ту: 2:243; 3:119.
 امارة 'АМА:РУН буюрувчи, ундовчи: ام-
 ما:ратун 12:53.
 امام 'АМА:МА олд, қарши: امامه 'ама:маҳу 75:5.
 امام 'ИМА:МУН кўплиги, ائمة 'а'имматун имом:
 امام 'има:мин 15:79; 36:12; اماما 'има:ман 2:124;
 11:17; 25:74; 46:12; امامهم 'има:миҳим 17:71; ائمة
 'а'иммат (у, а) 9:12; 21:73; 28:5, 41; 32:24.
 امانة 'АМА:НАТУН омонат, тўғрилиқ: الامانة
 ал-'ама:ната 33:72; اماته 'ама:натаҳу 2:283; الامانات
 ал-'ама:на:ти 4:58; اماتكم 'ама:на:тикум 8:27; اماتهم
 'ама:на:тиҳим 23:8; 70:32.
 اماني 'АМА:НИЙУН امنية 'умнийятун нинг
 кўплиги.
 امت 'АМТУН баланд-пастлик ер: امتان
 20:107.
 امة 'АМАТУН қул аёл, чўри: لامة لا-'аматун
 2:224.
 امة 'УММАТУН кўплиги ام 'умамун уммат,
 халқ, эл 2:218, 134, 141, 143, 213; 3:104, 110, 113; 4:41; 5:48,
 66; 6:108; 7:34, 38, 159, 164, 181; 10:19, 47, 49; 11:8, 118;
 12:45; 13:30; 15:5; 16:36; 84, 89, 92², 93, 120; 21:92; 22:34,
 67; 23:43, 44, 52; 27:83; 28:23, 75; 35:24; 40:5; 42:8; 43:22,
 23, 33; 45:28²; امتمكم 'умматукум 21:92; 23:52; ام
 му:н 6:38, 42; 7:38; 11:48²; 13:30; 16:63; 29:18; 35:42; 41:25;
 46:18; امها 'умаман 7:160, 168.
 امتازو 'ИМТА:ЗА ажралишмоқ: امتازو имта:зу:
 36:59.
 امتحن 'ИМТАХАНА имтиҳон қилмоқ, синамоқ 49:3;
 امتحنوهن имтаҳану:ҳунна 60:1.
 امتري 'ИМТАРА: иккиланмоқ, шубҳаланмоқ: تمرن
 тамтару:на 43:61; تمترون тамтару:на 6:2; 44:50;

يمترون йамтару:на 15:63; 19:34.
 امتعة 'AMTI'BATUN متاع mata:ъун нинг кўп-
 лиги.
 امتلاء ИМТАЛА'А тўлмоқ, тўлиб қолмоқ: امتلات
 имтала'ти 50:30.
 امثال 'AMSA:ЛУН مثل масалун ва мислун нинг
 кўплиги.
 امثل 'AMSAЛУ, му'аннаси مثلي мусла: егукроқ,
 яхшироқ: امثلهم 'амсалухум 20:104; المثلي ал-мусла:
 20:63.
 امد 'АМАДУН кўплиги امداد а:ма:дун муҳлат, вақт
 узунлиги 57:16; امداء 'амадан 3:30; 18:12; 72:25.
 امداد 'АМАДДА: ~ би мадад бермоқ, кўмаклашмоқ:
 امدكم 'амаддакум 26:132, 133; امدناكم 'амдадна:кум
 17:6; اتميدونني 'а ту-
 мидду:нани 27:36; نمد نумидду 17:20; نمدهم нумидду-
 хум 23:55; يمدكم йумдидкум 3:125; 71:11; يمدكم
 йумиддакум 3:124.
 امر (У) 'АМАРА, امر 'AMPUH амр қилмоқ, буюр-
 моқ 2:27; 4:114; 7:29; 12:40; 13:21, 25; 96:12; امرتك
 'амартука 7:12; امرتني 'амартани: 5:117; امرتهم
 'амартаҳум 24:53; امرهم 'амаракум 2:222; امرنا
 'амарна: 7:28; امرنا 'амарна: 17:16; امره
 'амараҳу 80:23; امرهم 'амараҳум 12:68; 66:6; امروا
 'амару: 22:41; الامرهم
 ла-а:мураннаҳум 4:119²; امره
 а:муруҳу 12:32; الامرك
 та'мурука 11:87; الامرنا
 та'муруна: 25:60; الامرهم
 та'муруҳум 52:32; الامرون
 та'муру:на 2:44; 3:110;
 7:110; 26:35; الامرونا
 та'муру:нана: 34:33; الامروني
 та'муру:нини: 39:64; الامرين
 та'мури:на 27:33; الامر
 йа'муру 7:28; 16:76; 90; 19:55; 24:21; الامركم
 йа'мурукум 2:67, 93, 169, 268; 3:80²; 4:58; الامرهم
 йа'му-
 руҳум 7:157; الامرون
 йа'муру:на 3:21, 104, 114; 4:37;

9:67, 71; 57:24; وامر ва'мур 7:145, 199; 20:132; 31:17;
 امرت 'умирту 6:14, 163; 10:72, 104; 13:36; 27:91²; 39:11,
 12; 40:66; 42:15; امرت 'умирта 11:112; 42:15; امرنا
 'умирна: 6:71; امروا 'умиру: 4:60; 9:31; 98:5; تؤمر
 ту'мару 15:94; 37:102; تؤمرون
 ту'мару:на 2:68; 15:68;
 يؤمرون йу'мару:на 16:50; 66:6.
 الامر 'AMPUH кўплиги امور 'уму:рун буйруқ:
 ал-'амр (у, и) 2:210; 3:128, 152, 154³, 159; 4:97, 59, 83²; 5:52;
 6:8, 58; 7:54, 77, 150; 8:43; 9:48, 106; 10:3, 31; 11:43, 44, 59,
 73, 76, 97², 101, 123; 12:41; 13:2, 11, 31; 14:22; 15:66; 16:1,
 33, 77; 17:85; 18:50; 19:39, 64; 22:67; 24:62; 26:151; 27:33;
 28:44; 30:4; 32:5; 33:37, 38; 40:78; 44:4; 45:17, 18; 46:25;
 47:21, 26; 49:7, 9; 50:5; 51:44; امر 'амрин 54:3, 12; 57:14;
 65:5, 8, 12; 82:19; 97:4; امرأ 'амра 2:117; 3:47; 8:42, 44;
 12:18, 83; 18:69; 19:21, 35; 27:32; 33:36; 40:68; 43:79; 44:5;
 51:4; 65:1; 79:5; امركم 'амр (а, и) кум 10:71²; 18:16;
 امرنا 'амр (а, и) на: 3:147; 9:50; 10:24; 11:40, 58, 66, 82,
 94; 18:10, 88; 21:73; 23:27; 32:24; 34:12; 42:52; 54:50; امره
 'амр (у, и) ҳ (у, и) 2:109, 275; 5:95; 7:54; 9:24; 12:21; 14:32;
 16:2, 12; 18:28; 21:27, 81; 22:65; 24:63; 30:25, 46; 36:82;
 38:36; 40:15; 45:12; 65:3, 4; امرها 'амр (у, и) ҳа: 41:12;
 65:9²; امرهم 'амр (у, и) ҳ (у, и) м 6:159; 12:15, 102;
 18:21²; 20:62; 21:93; 23:53; 33:36; 42:38; 59:15; 64:5; امري
 'амри: 18:73, 82; 20:26, 32, 90, 93; 27:32; 40:44; الامور
 ал-'уму:ру 2:210; 3:109, 186; 8:44; 9:48; 22:41, 76; 31:17, 22;
 35:4; 42:43, 59; 57:5.
 امر 'ИМРУН ажиб, ажойиб, қизиқ: امرأ
 имран 18:71.
 امر 'AMAPPU аччиқроқ 54:46.
 امر A:МИРУН буюрувчи, буйруқ берувчи: الامرون
 ал-а:миру:на 9:112.
 امراء ИМРА'У киши: امراء
 имра'а 19:28.
 امراة ИМРА'АТУН хотин, хотин киши: امراة
 имра'ат (ун, ин) 3:35; 4:12, 128; 12:30, 51; 27:23; 28:9;
 33:50; امراة
 имра'ату 66:10², 11; امراتك
 имра'атака

11:81; 29:33; **امراءته** имра'ат (у, и) ҳ (у, и) 7:83; 11:71; 12:21; 15:60; 27:57; 29:32; 51:29; 111:4; **امراءتي** имра'-ати; 3:40; 19:5, 8; **امراءتان** имра'ата:ни 2:282; **امراءتين** имра'атайни 28:23.

امروء ИМРУ'УН эр, эр кнши 4:176; **امرئ** им-ри'ин 24:11; 52:21; 70:38; 74:52; 80:37.

امس 'АМСУН 1) кеча, кечаги кун; 2) ўтган вақт: **الامس** ал'амси 10:24; 28:18, 19, 82.

امساک 'ИМСА:ҚУН ушлаб қолниш 2:229.

امسک 'АМСАҚА 1) ушлаб қолмоқ, ушламоқ; 2) тийинмоқ, тийиниб турмоқ; 67:21; **لامسکتم** ла-'амсак-тум 17:100; **امسکن** 'амсакна 5:4; **امسکها** 'амсака-хума; 35:41; **تمسکوا** тумсикку; 60:10; **تمسکوهن** тум-сикку:хунна 2:231; **يمسک** йумсик (у) 22:65; 35:2, 41; 39:42; **ايمسکه** 'а йумсиккуху 16:59; **يمسکهن** йум-сиккухунна 16:79; 67:19; **امسک** 'амсик 33:37; 38:39; **فامسکوهن** фа-'амсикку:хунна 2:231; 4:15; 65:2.

امسى АМСА: кеч кирмоқ; **تمسون** тумсеу:на 30:17.

امشاج 'АМША:ЖУН **مشج** МАШЖУН нинг кўплиги.

امطر 'АМТАРА ёмғир ёғдирмоқ; **امطرتا** 'ам-тарна; 7:84; 11:82; 15:74; 26:173; 27:58; **فامطر** фа-'ам-тир 8:32; **امطرت** 'умтират 25:40.

امعاء 'АМЪА:УН **معى** миъан нинг кўплиги.

امکن 'АМКНА (бировнинг) ҳукмига топширмоқ; **فامکن** фа-'амкана 8:71.

امل 'АМАЛУН умид; **الامل** ал-'амалу 15:3;

املا 'амалан 18:46.

امل 'АМАЛЛА айтиб турмоқ (ёзиш учун); **يمل** йумилла 2:282; **ليملل** ли-йумлил 2:282².

املاق 'ИМЛА:ҚУН фақирлик, камбағаллик, муҳ-тожлик; **املاق** 'имла:қин 6:151; 17:31.

امليت 'АМЛИА: муҳлат бермоқ 47:25; **املايتى** 'амлайту 13:32; 22:44, 48; **املى** 'умли: 7:183; 68:45;

تملى тумли: 3:178²; **توملى** тумла: 25:5.

امم 'УМАМУН **امة** 'умматун нинг кўплиги.

امن 'АМИНА, **امن** 'амнун ишонмоқ 2:283; 7:97, 98; 16:45; **امنتکم** 'аминтукум 12:64; **امنتم** 'аминтум 2:196, 239; 17:68, 69; 67:16, 17; **امنوا** 'амину: 7:99;

12:107; **امنکم** а:манукум 12:64; **تامنا** та'манна: 12:11; **تامنہ** та'манху 3:75²; **يامن** йа'ману 7:99;

يامنوا йа'ману: 4:91; **يامنوکم** йа'ману:кум 4:91.

امن А:МАНА: ~ би ишонмоқ, (Аллоҳга)

ишонмоқ 2:13², 62, 126, 177, 253, 285²; 3:99, 110; 4:55; 5:69; 6:48; 7:75, 86; 9:18, 19; 10:83, 99; 11:36, 40²; 18:88; 19:60; 20:82; 25:70; 28:67, 80; 29:26; 34:37; 40:30, 38; 46:10;

امنت а:манат 6:158; 10:90, 98; 21:6; 61:14; **امنت** а:манту 10:90; 36:25; 42:15; **امنتم** а:мантум 2:137;

4:147; 5:12; 7:76, 123; 8:41; 10:51, 84; 20:71; 26:49; **امنا** а:манна: 2:8, 14, 76, 136; 3:7, 16, 52, 53, 84, 119, 193; 5:41,

59, 61, 83, 111; 7:121, 126; 20:70, 73; 23:109; 24:47; 26:47; 28:53; 29:2, 10, 46; 34:52; 40:84; 49:14; 67:29; 72:2, 13; **امنهم** а:манаҳум 106:4; **امنوا** а:ману: 2:9, 14, 25,

26, 62, 76, 82, 103, 104, 137, 153, 165, 172, 178, 183, 208, 212, 213, 214, 218, 249, 254, 257, 264, 267, 277, 278, 282;

3:57, 68, 72, 100, 102, 118, 130, 140, 141, 149, 156, 200; 4:19, 29, 39, 43, 51, 57, 59, 60, 71, 76, 94, 122, 135, 136, 137², 144, 152, 173, 175; 5:1, 2, 6, 8, 9, 11, 35, 51, 53, 54, 55, 56, 57,

65, 69, 82², 87, 90, 93³, 94, 95, 101, 105, 106; 6:82; 7:32, 42, 87, 88, 96, 153, 157; 8:12, 15, 20, 24, 27, 29, 45, 72², 74, 75; 9:20, 23, 28, 34, 38, 61, 88, 113, 119, 123, 124; 10:2, 4, 9, 63,

98, 103; 11:23, 29, 58, 66, 94; 12:57; 13:28, 29, 31; 14:23, 27, 31; 16:99, 102; 18:13, 30, 107; 19:73, 96; 22:14, 17, 23, 38, 50, 54, 56, 77; 24:19, 21, 27, 55, 58, 62; 26:227; 27:53; 29:7,

9, 11, 12, 52, 56, 58; 30:15, 45; 31:8; 32:19; 33:9, 41, 49, 53, 56, 69, 70; 34:4; 35:7; 36:47; 37:148; 38:24, 28; 39:10; 40:7, 25, 35, 51, 58; 41:8, 18, 44; 42:18, 22, 23, 26, 36, 45; 43:69;

45:14, 21, 30; 46:11; 47:2², 3, 7, 11, 12, 20, 33; 48:29; 49:1, 2, 6, 11, 12, 15; 52:21; 57:7, 13, 16, 19, 21, 27, 28; 58:9, 10, 11², 12; 59:10, 18; 60:1, 10, 13; 61:2, 10, 14²; 62:9; 63:3, 9;

64:14; 65:10, 11; 66:2, 8², 11; 74:31; 83:29, 34; 84:25; 85:11; 90:17; 95:6; 98:7; 103:3; **تؤمن** ту'минну 2:260; 5:41; 10:100; **تؤمنوا** лану'минунна 3:81; **ту'мину:** 3:73, 179; 17:107; 40:12; 44:21; 47:36; 48:9; 49:14; 57:8; 58:4; 60:1, 4; **تؤمنون** ту'минунна 2:85; 3:110, 119; 4:59; 24:2; 57:8; 61:11; 69:41; **نؤمن** ну'минунна 2:13, 55, 91; 3:183; 4:150; 5:84; 6:124; 9:94; 17:90, 93; 23:47; 26:111; 34:31; **لنؤمن** лану'минанна 7:134; **يؤمن** йу'мин (у, а) 2:232, 256, 264; 3:199; 7:158; 9:61², 99; 10:40²; 11:36; 12:106; 18:29; 20:16, 127; 27:81; 29:47; 30:53; 32:15; 34:21; 40:27; 48:13; 64:9, 11; 65:2, 11; 69:33; 72:13; **يؤمن** йу'минна 2:221, 228; **ليؤمن** ли-йу'минанна 4:159; **يؤمنوا** йу'минунна 6:109; **يؤمنون** йу'минунна 2:75, 186, 221; 6:25, 110, 111; 7:87, 101, 146; 10:13, 74, 88; 17:94; 18:6, 55; 22:54; 33:19; 85:8; **يؤمنون** йу'минунна 2:3, 4, 6, 88, 100, 121; 3:114; 4:38, 46; 5:165, 155, 162; 5:81; 6:12, 20, 54, 92², 99, 109, 113, 125, 150, 154; 7:27, 52, 152, 185, 188, 203; 8:55; 9:29, 44, 45; 10:33, 96, 104; 11:17², 121; 12:37, 111; 13:1; 15:13; 16:22, 60, 64, 72, 79, 104, 105; 17:10, 45; 19:39; 21:6, 30; 23:44, 58, 74; 24:62; 26:201; 27:4, 86; 28:3, 52; 29:24, 47, 51, 67; 30:37; 34:8; 36:7, 10; 39:45, 52; 40:7, 59; 41:44; 42:18; 43:88; 45:6; 52:33; 53:27; 58:22; 77:50; 84:20; **أمن** а:мину 46:17; **أمنوا** а:минунна 2:13, 41, 91; 3:72, 179, 193; 4:47, 136, 170, 171; 5:111; 7:158; 9:86; 17:107; 46:31; 57:7, 28; 64:8.

أمن А:МИНУН амин, бехатар, хавфдан холи:

أمننا а:минан 2:126; 3:97; 14:35; 28:57; 29:67; 41:40;

أمنون а:минунна 27:89; 34:37; **أمنين** а:мини:на 12:99; 15:46, 82; 26:146; 28:31; 34:18; 44:55; 48:27;

أمانة а:минатун 16:112.

أمن бехатарлик, аминлик; **الآمن** ал-'амн (у, и) 4:83; 6:81, 82; **أمننا** 'амнан 2:125; 24:55.

أمانة 'АМАНАТУН амин ва эътиқодли киши 3:154; 8:11.

أمنى 'АМНА: 1) уйғатмоқ, қўзгатмоқ; 2) уруғ тўкмоқ; **و لاأمينهم** ва ла-'амнийаннаҳум 4:119; **يمنيه**

يؤمنون тумну:на 56:58; **تؤمنون** тумну:на 56:58; **يؤمنون** тумна: 53:46; **يؤمنون** йумна 75:37.

أمانة 'УМНИЙАТУН кўплиги **أمانتي** 'ама:ниййун беҳуда истак, бекорчи умид, хомхаёл:

أمانتي 'ама:нийй (у, и) 2:78; 4:123; 'умниййатнҳи 22:52; **أمانتي** 'ама:ниййикум 4:123; 57:14; **أمانتيهم** 'ама:ниййухум 2:111.

أموال 'УММАҲА:ТУН ам **أموالهم** 'амхил-хум 86:17. **أموال** 'АМҲАЛА муҳлат бермоқ:

أموال 'АМВА:ТУН **أموال** маййитун нинг кўплиги.

أموال 'АМВА:ЛУН **أموال** ма:лун нинг кўплиги.

أموال 'УМУ:РУН **أموال** 'амрун нинг кўплиги.

أموال А:ММУ:НА 1) интилувчи; 2) мусулмон: а:амми:на 5:2.

أمين 'УММИЙЙУН халққа тегишли; одам, содда одам, оми киши: **أمين** ал-'уммиийу 7:157, 158; **أمين** 'уммиийу:на 2:78; **أمين** ал-'умиййи:на 3:20, 75; 62:2.

أمين 'АМИ:НУН 1) тўғри ишончли; 2) бехатар, хавфсиз 7:68; 12:54; 26:107, 125, 143, 162, 178, 193; 27:39; 28:26; 44:18, 51; 81:24; 95:3.

آن А:НУН вақт, он, фурсат: **آن** ал-а:на шу пайт, ҳозир 2:71, 187; 4:18; 8:66; 10:51, 91; 12:51; 72:9.

آن А:НИН жўшқин, қайноқ 55:44.

آنا А:НА:'УН **آنا** 'нийун нинг кўплиги.

آنا 'АНА:БА: **آنا** 'ила: қайтмоқ, юзланмоқ 13:27; 31:15; 38:24, 34; **آنا** 'ана:бу: 39:17; **آنا** 'анабна: 60:4; **آنا** 'уни:бу 11:88; 42:10; **آنا** 'ани:бу: 39:54.

آنا 'ИНА:СУН **آنا** 'унса: нинг кўплиги.

آناس 'УНА:СУН **آناس** 'инсу:н нинг кўплиги.

آناسي 'АНА:СИЙУ **آناسي** 'инса:нун ва

'انشاء'аха: 36:79; **تششکم** тунши'акум 56:61; **يشاء**
 йунша'у 13:12; 29:20.
 'انشاء' **إِنشَاء**: 'УН яратиш, бунёд қилиш: **إنشاء**
 'انشاء'ан 56:35.
 'انشاء' **أَنْشَارَا** тирилтирмоқ, жон бермоқ:
 'انشاء' **أَنْشَارَا** аншарна: 43:14; **أَنْشَرَه** аншараху 80:22;
 'انشاء' **يُنشِرُون** йунширу:на 21:21.
 'انشاء' **أَنْشَاذَا** кўтармоқ **تَنْشِرَهَا** туншизу-
 ха: 2:259.
 'انشاء' **إِنْشَاكَ** ёрилмоқ: 54:1; **أَنْشَقَتْ**
 инашакат 55:37; 69:16; 84:1; **تَنْشِقُ** таншаққу 19:90.
 'انشاء' **أَنْصَابُ** **أَنْصَابُ** насабун, **نَصَبُ** насабун,
 нутубуннинг кўплиги.
 'انشاء' **أَنْصَارُ** **أَنْصَارُ** на:сирун ва **نَصِيرُ**
 нинг кўплиги.
 'انشاء' **أَنْصَاتَا** сукут сақламоқ: **أَنْصَتُ** 'унси-
 ту 7:204; 46:29.
 'انشاء' **أَنْصَرَفُوا** қайтмоқ, юз ўгирмоқ: **أَنْصَرَفُوا**
 инсарафу: 9:127.
 'انشاء' **أَنْطَا** сўзлатмоқ, гапиртирмоқ 41:21;
 'انشاء' **أَنْطَا** антақна: 41:21.
 'انشاء' **أَنْطَلَا** кетмоқ, жўнамоқ 38:6; **فَانطَلَقَا**
 фа-нталақа: 48:71, 74, 77; **أَنْطَلَقْتُمْ** инталақтум 48:15;
 'انشاء' **فَانطَلَقُوا** фа-нталақу: 68:23; **يَنْطَلِقُ** йанталиқу 26:13;
 'انشاء' **أَنْطَلَقُوا** инталиқу: 77:29, 30.
 'انشاء' **أَنْظَرَا** кечиктирмоқ, муҳлат бермоқ:
 'انشاء' **أَنْظَرُون** тунзиру:на 7:195; 40:71; 11:55; **أَنْظَرْنِي**
 'анзирни: 7:14; 15:36; 38:79; **يَنْظُرُونَ** йунзару:на 2:162;
 3:88; 6:8; 16:85; 21:40; 32:29.
 'انشاء' **أَنْعَمَ** **أَنْعَمَ** наъмуннинг кўплиги.
 'انشاء' **أَنْعَمَ** аҳсон этмоқ, неъмат бермоқ 4:69,
 72; 5:23; 19:58; 33:37; **أَنْعَمْتُ** 'анъамту (у, и) 1:7; 2:40,
 47, 122; 27:19; 28:17; 33:37; 46:15; **أَنْعَمْنَا** 'анъамна:

17:83; 41:51; 43:59; **أَنْعَمَهَا** 'анъамаха: 8:53.
 'انعم' **أَنْعَمُ** **أَنْعَمُ** ниъматунининг кўп-
 лиги.
 'انعم' **أَنْفَا** (кўрсатиш учун) бош ирғатмоқ:
أَنْفَصُون фа-са-йунгиду:на 17:51.
 'انعم' **أَنْفُون** бурун 5:45².
 'انعم' **أَنْفُون** яқинда, ҳозиргина: **أَنْفُونُ**
 а:нифан 47:16.
 'انعم' **أَنْفَا** **أَنْفَا** қун тийиниш: **أَنْفَا** ал-'инфа:
 қи 17:100.
 'انعم' **أَنْفَا** **أَنْفَا** нафалуннинг кўплиги,
أَنْفَا **أَنْفَا** оқмоқ, оқиб чиқмоқ: **أَنْفَا**
 фа-ифажара 2:60.
 'انعم' **أَنْفُسُون** **أَنْفُسُون** нафсунининг кўплиги.
 'انعم' **أَنْفِيسَا** **أَنْفِيسَا** синиш: **أَنْفِيسَا**
 ма 2:256.
 'انعم' **أَنْفَادَا** 1) интилмоқ; 2) тарқатишмоқ:
أَنْفَادُوا инфадду: 3:459; 62:14; **يَنْفِضُوا** йанфадду:
 63:7.
 'انعم' **أَنْفَاتَارَا** ёрилмоқ: **أَنْفَاتَارَاتُ** инфата-
 рат 82:1.
 'انعم' **أَنْفَا** сарфламоқ 18:42; 57:10; **أَنْفَقْتُ**
 'анфақта 8:63; **أَنْفَقْتُمْ** 'анфақтум 2:215, 270; 34:39;
 60:10; **أَنْفَقُوا** анфақу: 2:262; 4:34, 39; 13:22; 25:67;
 35:29; 57:7, 10; 60:10², 11; **تَنْفِقُوا** тунфиқу: 2:272,
 273; 3:92²; 8:60; 47:38; 57:10; 63:7; **تَنْفِقُونَ** тунфиқу:на
 2:267, 272; **يَنْفِقُ** йунфиқ (у) 2:264; 5:64; 9:98, 99;
 16:75; 65:72; **يَنْفِقُونَ** йунфиқу: 14:31; **يَنْفِقُونَ** йунфи-
 қу:на 2:3, 215, 219, 261, 262, 265, 274; 3:117, 134; 4:38; 8:3;
 36; 9:54; 91, 92, 121; 22:35; 28:54; 32:16; 42:38; **يَنْفِقُونَهَا**
 йунфиқу:наҳа: 8:36; 9:34; **أَنْفَقُوا** 'анфиқу: 2:195, 254,
 267; 9:53; 36:47; 57:7; 63:10; 64:16; 65:6.
 'انعم' **أَنْفَلَا** ёрилмоқ 26:63.

انقا 'АНҚАЗА: **من** мин халос қилмоқ, қутқар-
моқ; **فانقاكم** фа-анқазакум 3:103; **تقا** тунқиэу
39:19; **ينقدون** йунқиэу:на 36:23; **ينقدون** йунқа-
зу:на 36:43.
انقاص 'АНҚАДА оғир келмоқ, босиб турмоқ 94:3.
انقص ИНҚАДДА йиқилмоқ, қуламоқ; **ينقص**
Инқадду 18:77.
انقلب ИНҚАЛАБА 1) ағдарилмоқ, ўтирилмоқ;
2) чекилмоқ, тисарилмоқ 22:14; **انقلبتم** инқалабтум
3:144; 9:95; **انقلبوا** инқалабу: 3:174; 7:119; 12:62;
83:31²; **انقلبوا** танқалибу: 3:149; 5:24; **ينقلب**
йанқалиб (у, а) 2:143; 3:144; 48:12; 67:4; 84:9; **ينقلبوا**
йанқалибу: 3:127; **ينقلبون** йанқалибу:на 26:227.
انكاث 'АНКА:СУН **نكث** никсун нинг кўплиги.
انكاث 'АНКА:ЛУН **نكر** никлун нинг кўплиги.
انكح 'АНКАҲА никоҳлантирмоқ, уйлантирмоқ:
انكحها 'унқиҳақа 28:27; **انكحوا** тунқиҳу: 2:221;
انكحوا 'анқиҳу: 24:32.
انكدر ИНҚАДАРА сочйилмоқ; **انكدرت** инқа-
дарат 81:2.
انكر 'АНҚАРА инкор қилмоқ; **تنكرون** тун-
киру:на 40:81; **ينكر** йункиру 13:36; **ينكرونها** йун-
киру:наҳа: 16:83.
انكر 'АНҚАРУ ёқимсиз; **انكر** 'анқара 31:19.
انملة 'УНМУЛАТУН кўплиги **انامل** 'ана:мила
бармоқ учи: **الانامل** ал-'ана:мила 3:119.
انهار ниҳа:ра йиқилиб, қулаб тушмоқ; **فانهار**
фа-ниҳ:ра 9:109.
انهار 'АНҲА:РУН **نهر** наҳрун ва наҳарун нинг
кўплиги.
انهي 'НИЙУН кўплиги **انها** а:на:'ун вақт, фур-
сат, соат; **انها** а:на:'(а, и) 3:113; 20:130; 39:9.

انها 'ИНАН чегара, даража, босқич: **انها** 'ина:ху
33:53.
انها 'АННА: кейинга сурмоқ, кечиктирмоқ 2:223,
247, 259; 3:37, 40, 47, 165; 5:75; 6:95, 101; 9:30; 10:32, 34;
19:8, 20; 23:89; 29:64; 34:52; 35:3; 36:66; 39:6; 40:62, 69;
43:87; 44:13; 47:18; 63:4; 89:23; **انها** 'а:ни: 57:16.
انها А:НИЙИАТУН аччиқ сўз, гап: **انها**
а:нийиатин 76:15.
انها 'АҲА:НА хўрламоқ, ҳақорат қилмоқ; **انها**
'аҳа:нани 89:16; **انها** йухини 22:18.
انها ИҲТАДА: тўғри йўлдан юрмоқ 10:108; 17:15;
20:82, 135; 27:92; 39:41; 53:30; **انها** иҳтадав 2:137;
3:20; 19:76; 47:17; **انها** иҳтадайтум 34:50; **انها**
иҳтадайтум 5:105; **انها** таҳтаду: 2:135; 6:9⁷; 24:54;
انها таҳта:ду:на 2:53, 150; 3:103; 7:158; 16:15;
43:10; **انها** таҳтади: 27:41; **انها** лн-наҳ-
тадиға 7:43; **انها** йаҳтаду: 18:57; 46:11; **انها**
йаҳтаду:на 2:170; 4:98; 5:104; 16:15; 21:31; 23:49; 27:24,
41; 28:64; 32:3; **انها** йаҳтади: 10:108; 17:15; 27:92.
انها ИҲТАЗЗА титрамоқ, ҳаракатга келмоқ:
انها иҳтаззат 22:5; 41:39; **انها** таҳтаззу 27:10;
28:31.
انها 'АҲДА: тўғрироқ йўл 4:51; 6:157; 17:82;
28:49; 35:42; 43:24; 67:22.
انها 'АҲРАҲА шошилмоқ; **انها** йух-
разу:на 11:78; 37:70.
انها АҲЛУН оила, қавм-қариндош; **انها** аҳл
(ун, а, ин) 2:105, 109; 3:64, 65, 69, 70, 71, 72, 75, 98, 99, 110,
113, 199; 4:123, 153, 159, 171; 5:15, 19, 47, 59, 65, 68, 77;
7:96, 97, 98; 9:101, 120; 11:73; 12:109; 15:67; 16:43; 18:77;
20:40; 21:7; 28:12, 45; 29:21, 34, 46; 33:13, 26, 33; 38:64;
57:29; 59:2, 7, 11; 74:56²; 98:1, 6; **انها** 'аҳл (у, и) на
3:124; 11:40, 46, 81; 12:25; 15:65; 20:132; 23:27; 29:13;
انها 'аҳликум 12:93; **انها** 'аҳл (у, и) на: 12:65,
88; 52:26; **انها** 'аҳл (у, и) ҳ (у, и) 2:126, 196, 217;

اورتموها 'у:ристуму:ха 7:43; 43:72; اورثوا у:ри-
су: 42:14; تورثу ту:расу 4:12.
اورد 'АВРАДА киритмоқ; قاوردهم фа-'авра-
дахум 11:98.
اورى 'АВРА: учқун чиқармоқ; تورون ту:ру:на
56:71.
اوزار 'АВЗА:РУН وزд визрун нинг кўплиги.
اوزع 'АВЗАЪА илҳом бермоқ, илҳомлантирмоқ;
اوزعني 'авзиъни: 27:19; 46:15; يوزعون йу:заъ-
у:на 27:17; 83; 41:19.
اوسط 'АВСАТУ муаннаси وسطى вуста: ўрта, ўр-
таси: 'авсати 5:89; اوسطهم 'авсатуҳум 68:
28; الوسطى ал-вуста: 2:238.
اوصل 'АВСАЛА қўшмоқ, бирлаштирмоқ; يوصل
йу:сала 2:27; 13:21, 25.
اوصى 'АВСА: ~ би васият қилмоқ; اوصاني
ка 'авса:ни: 19:31; توصون ту:су:на 4:12; يوصى йуси:
4:11; يوصيكم йу:си:куму 4:11; يوصين йу:си:на 4:12;
يوصى йу:са: 4:12.
اوضح 'АВДАЪА шошмоқ, ошиқмоқ; لاوضح
ла-'авдаъу 9:47.
اوعى 'АВЪА: йиғмоқ, сақламоқ; قاوعى фа-
'авъа: 70:18; يوعون йу:ъу:на 84:23.
اوعية 'АВЪИЙАТУН وعد виаъа:'ун нинг кўп-
лиги.
اوضى 'АВФАДА шошилмоқ, ошиқмоқ; يفضون
йуфадду:на 70:43.
اوفي 'АВФА: ~ би вафо қилмоқ 3:76; 48:10;
اولى 'у:фи 2:40; اولي 'у:фи: 12:59; وليوفوا
вал-йу:фу: 22:29; يوفون йу:фу:на 13:20; 76:7; فافوا
фа-'авфи 12:88; افوا 'авфу: 2:40; 5:1; 6:152; 7:85;
11:85; 16:91; 17:34, 35; 26:181.
اوفي 'АВФА: ўта тўла 9:111; الاوفي ал-'авфа:
53:41.

اوقد 'АВҚАДА ёқмоқ; اوقدوا 'авқаду: 5:64;
توقدون ту:қиду:на 36:80; يوقدون йу:қиду:на
13:17; فاوقد фа'авқид 28:38; يوقدوا йу:қаду: 24:35.
اوقع 'АВҚАЪА воқе қилмоқ, содир этмоқ; يوقع
йу:қиъа 5:91.
اول 'АВВАЛҲУ биринчи, аввалги, олдинги; اول
'аввал (у, а, в) 2:41; 3:96; 6:14, 94, 110, 163; 7:143; 9:13, 83,
108; 17:7, 51; 18:48; 20:65; 21:104; 26:51; 36:79; 39:12; 41:
21; 43:81; 50:15; 57:3; 59:2; لاولي ли-'аввалина: 5:114;
الاولون ал-'аввалу:на 9:100; 17:59; 21:5; 23:81; 37:17;
56:48; الاولين ал-'аввали:на 6:25; 8:31, 38; 15:10, 13;
16:24; 18:55; 23:24, 68, 83; 25:5; 26:26, 137, 184, 196; 27:68;
28:36; 35:43; 37:71, 126, 168; 43:6, 8; 44:8; 46:17; 56:13, 39,
49; 68:15; 77:16, 38; 83:13.
اولاد 'У:ЛА:'И булар, шулар, анавилар, улар 3:119;
20:84.
اولاد 'У:ЛА:ТУ 'у:лу: нинг муаннаси.
اولاد 'АВЛА:ДУН ولد валадун нинг кўплиги.
اولج 'АВЛАЖА: ~ фи: киритмоқ, дохил қилмоқ;
تولج ту:лижу 3:27²; يولج йу:лижу 22:61²; 31:29²;
35:13²; 57:6².
اولو 'У:ЛУ: муаннаси اولت 'у:ла:ту эгалар, со-
ҳиблар 2:269; 3:7, 18; 4:8; 8:75; 9:86; 11:116; 13:19; 14:52;
24:22; 27:33²; 33:6; 38:29; 39:9, 18; 46:35; اولي 'у:ли:
2:179, 197; 3:33, 190; 4:59, 83, 95; 5:100; 9:113; 12:111;
17:5; 20:54, 128; 24:22, 31, 44; 28:76; 35:1; 38:43, 45; 39:21;
40:54; 48:16; 59:2; 65:10; 73:11; اولت 'у:ла:ту 65:4, 6.
اولي 'АВЛА: иккилиги اوليان 'авлайа:ни кўп-
лиги اولي 'ава:ли: 1) муносиб, лойиқ; 2) энг яқин;
яқинроқ 3:68; 4:135; 8:75; 19:70; 33:6²; 47:20; 75:34², 35²;
الاوليان ал-'авлайа:ни 5:107.
اولي 'У:ЛА: кўплиги اول 'увалу биринчи
الاولي ал-'у:ла: 2:21; 20:51, 133; 28:43; 28:70; 33:30;
37:59; 44:35, 56; 53:25, 50, 56; 56:62; 79:25; 87:18; 92:13;

93:4; اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5.

اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5. اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5.

اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5. اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5. اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5.

اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5. اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5. اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5.

اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5. اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5. اولهيا 'اولهيا: 7:38, 39; اولهيا 'اولهيا: 17:5.

'اييونا: 20:84; آية 'اييوخۇ 24:31; 43:49; 55:31; آيا

'اييوخۇ: 2:21, 104, 153, 168, 172, 178, 183, 208, 254, 264, 267, 278, 282; 3:100, 102, 118, 130, 149, 156, 200; 4:1, 19, 29; 43:47, 59, 71, 94, 133, 135, 136, 144, 170, 174; 5:1; 2:6; 8, 11, 35, 41, 51, 54, 57, 67, 87, 90, 94, 95; 101; 105; 106; 7:158; 8:15, 20, 24, 27, 29, 45, 64, 65, 70; 9:23, 28, 34, 38, 73, 119, 123; 10:23, 57, 104, 108; 12:43, 46, 78, 88; 15:6, 57; 18:19, 22:1, 5, 49, 73, 77; 23:51; 24:21, 27, 58; 27:16; 27:18, 29, 32, 38; 31:33; 33:1, 9, 28, 41, 45, 49, 50, 53, 56, 59, 69, 70; 35:3, 5, 15; 36:59, 64; 47:7, 33; 49:1, 2, 6, 11, 12, 13; 51:31; 56:51; 57:28; 58:9, 11, 12; 59:18; 60:1, 10, 12, 13; 61:2, 10, 14; 62:6, 9; 63:9; 54:14; 65:1; 66:1, 6, 7, 8, 9; 73:1; 74:1; 82:6; 84:6; 109:1; آيهم 'اييوخۇم 3:44; 4:11; 17:57; 18:7; 19:69; 68:40; آياهم 'ايياغۇخا: 12:70.

آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70.

آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70.

آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70.

آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70.

آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70.

آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70.

آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70. آياهم 'ايياغۇخا: 12:70.

12:105; 13:7, 27, 38; 15:77; 16:11, 13, 65, 67, 69, 101²; 17:12²; 19:10, 21; 20:22, 47, 133; 21:5, 91; 23:50; 25:37; 26:4, 8, 67, 103, 121, 128, 139, 154, 158, 174, 190, 197; 27:52; 29:15, 35, 44; 30:58; 34:9, 15; 36:33, 37; 41:46; 37:14; 40:78; 43:48; 48:20; 51:37; 54:2, 15; 79:20; **آيتك** а:йатука 3:41;

19:10; **آيتين** а:йатайини 17:12; **آيات** а:йат (у, ун,

а, и) 2:61, 99, 118, 164, 219, 231, 252, 266; 3:4, 7, 19, 21, 58, 70, 97, 98, 101, 108, 112, 113, 118, 190, 199; 4:140, 155; 5:75; 6:4, 27, 33, 46, 55, 65, 97, 98², 99, 105, 109, 126, 157, 158²; 7:26, 32, 58, 126, 133, 174; 8:52, 54; 9:9, 11; 10:1, 5, 6, 24, 67, 71, 95, 101; 11:59; 12:1, 7, 35; 13:1, 2, 3, 4; 14:5; 15:1, 75; 16:12, 79, 104, 105; 17:59², 101; 18:17, 57, 105; 19:58; 20:54, 127, 128; 22:16; 23:30, 58; 24:1, 18, 34, 46, 58, 61; 25:73; 26:2; 27:1, 12, 86; 28:2, 87; 29:23, 24, 49, 50²; 30:10, 21, 22, 23, 24, 28, 37; 31:2, 31; 32:22, 26; 33:34; 34:19; 32:46; 39:42, 52, 63, 71; 40:4, 35, 56, 63, 69, 81; 42:33²; 45:3, 4, 5, 6, 8, 11, 13, 35; 46:26, 27; 51:20; 53:18; 57:9, 17; 58:5; 62:5; 65:11; **آياتك** а:йатика 2:129; 20:134; 28:47;

آيات а:йат (у, а, и) на: 2:39, 151; 3:11; 4:56; 5:10, 86; 6:39, 49, 54, 68, 150, 157; 7:9, 36, 40, 51, 64, 72, 103, 136, 146, 147, 156, 175, 176, 177, 182; 8:31; 10:7, 15, 21, 73, 75, 92; 11:96; 14:5; 15:81; 17:1, 98; 18:9; 19:73, 77; 20:23, 56, 126; 21:77; 22:51, 57, 72²; 23:45; 25:36; 26:15; 27:13, 81, 82, 83; 28:35, 36, 45, 59; 29:47, 49; 30:16, 53; 31:7, 32; 32:15, 24; 34:5, 38, 43; 40:23; 41:15, 28, 40, 53; 42:35; 43:46, 47, 69; 45:9, 25; 46:7; 54:42; 57:19; 64:10; 68:15; 74:16; 78:28; 83:13; 90:19; **آيات** а:йат (у, а, и) ҳу 2:73, 187, 221, 242; 3:103, 164;

5:89; 6:21, 93, 118; 7:37; 8:2; 9:65; 10:17; 11:1; 22:52; 24:59; 27:93; 30:20, 21, 22, 23, 24, 25, 46; 31:31; 38:29; 40:13, 81; 41:3, 37, 39, 44; 42:29, 32; 45:6; 62:2; **آياتها** а:йатиха: 21:32; **آياتي** а:йати: 2:41; 5:44; 6:130; 7:35, 146; 18:56, 106; 20:42; 21:37; 23:66, 105; 27:84; 39:59; 45:31.

آيتاد 'И:ТА:УН бериш, бағишлаш: **آيتاد** 'и:та: (а, и) 16:90; 24:73; 24:37.

آيتلي 'И:ТАЛА: давом этмоқ, бирер ишни қилишда тўхтамай давом этмоқ: **آيتلي** йа:тали 24:22.

آيتمر 'И:ТАМАРА: ~ бн маслаҳатлашмоқ, маслаҳат юргизишмоқ: **آيتمر** йа:тамаруна 28:20; **واتمر** ва:тамару 35:6.

إتتم 'И:ТАМАНА омонатга бермоқ, сақлашга бермоқ: **إتتم** 'у:тумина 2:283.

آيد 'АЙДУН куч, қудрат: **آيد** ал-айди 38:17.

آيد 'АЙДИН **آيد** йадун нинг кўплиги.

آيد 'АЙИДА қўлламоқ, қувватламоқ: **آيدتك**

'аййаттука 5:110; **آيدك** 'айидака 8:62; **آيدكم** 'ай-

йадакум 8:26; **آيدنا** 'айиадна: 61:14; **آيدناه** 'айиад-

на:ҳу 2:87, 253; **آيده** 'айиадаҳу 9:40; **آيدهم** 'айи-

адаҳум 58:22; **آيدو** йу'аййиду 3:13.

آيسر 'АЙСАРУ муавнаси **آيسري** йусра: энг ен-

гил, энг қулай: **آيسري** ли-л-йусра: 87:8; 92:7.

آيقاق 'АЙҚА:ЗУН **آيقاق** йақизун нинг кўп-

лиги. **آيقان** 'АЙҚАНА: ~ бн ишонмоқ, ишонмоқ:

آيقنون ту:қину:на 13:2; **آيقنون** йу:қину:на 2:4,

118; 5:50; 27:3, 82; 30:60; 31:4; 32:24; 45:4, 20; 52:36.

آيكة 'АЙКАТУН қалин дарахтзор, **آيكة** ал-

Айка, жой номи: **آيكة** ал-'айкати 15:78; 26:176; 38:13;

50:14. **آيلاف** 'И:ЛА:ФУН дўст тутиш: **آيلاف** 'и:ла:фи

106:1; **آيلافهم** 'и:ла:фиҳим 106:2.

آيم 'АЙИМУН кўплиги **آيامي** 'айа:ма: буй-

доқ: **آيامي** ал-'айа:ма: 24:32.

آيمان 'АЙМА:НУН **آيمان** йамн:нун нинг кўп-

лиги. **آيمان** 'И:МА:НУН ишониш, эътиқод қилиш: **آيمان**

ал-'и:ма:н (у, а, и) 2:108; 3:167, 177, 193; 5:5; 9:23; 16:106;

30:56; 40:10; 42:52; 49:7, 11, 14, 17; 58:22; 59:9, 10; 52:34;

آيمان и:ма:нин 52:21; **آيمان** 'и:ма:нан 3:173; 8:2;

9:124²; 33:22; 48:4; 74:31; **آيمانكم** 'и:ма:н (у, и) қўп-

2:93, 109, 143; 3:100, 106; 4:25; 9:66; **آيمانهم** 'и:ма:н

(а, и) ҳ (у, и) 16:106; 40:28; **آيمانها** 'и:ма:н (у, и) ҳа:

6:158²; 10:98; **آيمانها** 'и:ма:н (а, и) ҳ (у, и) и 3:86, 96;

6:82; 10:9; 32:29; 40:85; 48:4; **باويمانهن** би-'и:ма:ниҳинна
60:10.

ائمة 'АИМАТУН **امام** има:мун нинг кўплиги.
ايمان 'АИМАНУ ўнг, ўнг тараф: **الايمن** ал-'ай-
ман (у, и) 19:52; 20:80; 28:30.

اين 'АЙНА қаерда? қани? 6:22; 16:27; 28:62, 74;
41:47; 75:10; 81:26.

اينما 'АЙНАМА: қаерда? қани? 2:115, 148; 3:112;
4:78; 7:37; 16:76; 19:31; 26:92; 33:61; 40:73; 57:4; 58:7.

ايوب 'АЙЙУБУ Айюб, алайҳи-салом, пайғамбар:
'аййуб (у, а, и) 4:163; 6:84; 21:83; 38:41.

ايوب **اييد** 'АЙЙИДУН **يد** йадун нинг кўплиги.

ب

ب БИ ҳарф, олд кўмакчи, рус тилида «предлог» дей-
лади. Асосий маънолари: билан: **بقلم** би-қаламин қалам
билан; ёнида, яқинида: **بيد** би-бадрин Бадр яқинида;
туфайли, учун: **بذنبه** би-занбиҳи гувоҳи учун; ўтимси-
фешларни ўтимли қилади: **ذهب الله بنورهم** заҳаба-л-
ла:ҳу би-ну:риҳим Аллоҳ уларнинг нурини олиб кетди; қа-
сам: **اقسم بالله** 'уқсиму би-л-ла:ҳи, Худо ҳаққи!

باء (У) БА:'А **بوء** бау'ан учрамоқ, гирифтор бўл-
моқ 3:162; 8:16; **باؤ** ба:'у: 2:61, 90; 3:112; **تبوء** та-
бу:'а 5:29.

باب БА:БУН кўплиги **ابواب** 'абва:бун эшик; қоп-
қа, дарвоза: **الباب** ал-ба:ба 2:58; 4:154; 5:23; 7:161;
12:25²; **باب** ба:бин 12:67; 13:23; 15:44; 57:13; **بابا** ба:-
бан 15:14; 23:77; **ابواب** 'абва:б (а, и) 6:44; 7:40; 12:23,
97; 15:44; 16:29; 38:50; 39:72; 40:76; 54:11; **ابوابا** 'аб-
ва:бан 43:34; 78:19; **ابوابها** 'абва:баҳа: 2:189; 39:14,
73.

بابل БА:БИЛУ **بابل** Вавилон, қадимий шаҳар 'номи: **بابل**
ба:била 2:102.

بات (И) БА:ТА, **بيتوتة** байту:тадун **بيات** байна:-
тудун **بيتون** маби:гун бирор ишни туғда қилмоқ
йаби:ту:на 25:64.

باغ БА:ХИЪУН ҳалқа қилувчи, уқдирувчи 18:6;
26:3.

باد (И) БА:ДА, **بيد** байдун йўқ бўлмоқ, нобуд
бўлмоқ: **تبيد** таби:да 18:35.

باد БА:ДИН кўплиги **بادون** ба:ду:на бор, кўрина-

диган; равшан, очиқ, ойдин: **البادى** ал-ба:ди: 22:25;

بَادِي الرائي ба:ди:а-р-ра'йи бир ўйлашда; ўйламай 11:27;
بادون ба:ду:на 33:20.

بار (У) БА:РА **بور** баврун, **بور** бу:рун йўқ бўл-
моқ, нобуд бўлмоқ: **تبور** табу:ра 35:29; **بيور** йабу:ру
35:10.

بار БА:РРУН кўплиги **بررة** бараратун меҳрибон,
зағу; тўғри, содиқ; Худодан қўрқувчи: **بررة** бараратин
80:16.

بارد БА:РИДУН совуқ, салқин 38:42; 56:44.

بارز БА:РИЗУН кўриниб турган, аниқ, равшан:
بارزون ба:ризу:на 40:16; **بارزة** ба:ризатан 18:47.

بارك БА:РАКА барака бермоқ, кўпайтирмоқ 41:10;
باركنا ба:ракна: 7:137; 17:1; 21:71, 81; 34:18; 37:113;
بورك бу:рика 27:8.

باري БА:РИ'УН яратувчи, холик: **الباري** ал-ба:-
ри'у 59:24; **بارككم** ба:ри'икум 2:54².

بازغ БА:ЗИГУН чиқувчи, кўтарилувчи: **بازغا** ба:-
зиган 6:77; **بازغة** ба:зигатан 6:78.

باس БА:'СУН 1) азоб, шиддат; 2) жанг, уруш:
باسر ба'с (а, и) 2:177; 4:84; 6:65; 17:5; 27:33; 33:18;
40:29; 48:16; 57:25; **باسا** ба'сан 4:84; 18:2; **باسكم**
ба'с (а, и) кум 16:81; 21:80; **باسنا** ба'с (а, и) на: 6:43,
148; 7:4, 5, 97, 98; 12:110; 21:12; 40:84, 85; **باسه** ба'су-
ху 6:147; **باسهم** ба'суҳум 59:14.

باساء БА:'СА:'У захмат, азоб, шиддат: **الباساء**
ал-ба'са:'у 2:177, 214; 6:42; 7:94.

باسرة БА:СИРАТУН қовоғи солиқ, хафа 75:24.

باسط БА:САТА чўзмоқ; ёймоқ: **باسطوا** ба:сигу:
6:93.

باسط БА:СИТУН чўзувчи, ёйувчи: **باسط** ба:си-
тин 5:28; 13:14; 18:18.

باشر БА:ШАРА яқинлашмоқ, жимоъ қилмоқ:
باشروهن ба:ширу:ҳунна 2:187; **تباشروهن** туба:ши-
ру:ҳунна 2:187.

باطل БА:ТИЛУН беҳуда, бекорчи, бекордан бекор:
باطل ба:тил (у, и) 2:42, 188; 3:71; 4:29, 161; 7:139; 8:8;
9:34; 11:16; 13:17; 16:72; 17:81²; 18:56; 21:18; 22:62; 29:52,
67; 31:30; 34:49; 40:5; 41:42; 42:24; 47:3; **باطلا** ба:тилан
3:191; 38:27.

باطن БА:ТИНУН яширин, ички: **الباطن** ал-ба:ти-
ну 57:3; **باطنه** ба:тинаҳу 6:120; 57:13; **باطنة** ба:ти-
натан 31:20.

باعد БА:'АДА: **بين** ~ байна ажратмоқ, узоқлаш-
тирмоқ: **باعد** ба:'ид 34:19.

باع БА:'ГИН истовчи, хоҳловчи 2:173; 6:145; 16:115.

باق БА:ҚИН кўплиги **باقون** ба:қу:на қолувчи-
абадий, мангу, боқий 16:96; **الباقيين** ал-ба:қи:на 26:120;
37:77.

بالية БА:ҚИИАТУН қолган қолдиқ; **بالية** ба:-
қи:ат (а, ии) 43:28; 69:8; **البالية** ал-ба:қи:ату 18:46;
19:76.

باك БА:КИН кўплиги **بكي** букиййун йиқити,
бўкириб йиғловчи; **بكيا** букиййан 19:58.

بال БА:ЛУН ҳол, равшан: **بال** ба:лу 12:50; 20:51;

بالهم ба:лаҳум 47:2; 5.

بالغ БА:ЛИГУН етишувчи, етиб борувчи, эришувчи:
بالغ ба:лиг (у, а) 5:95; 65:3; **ببالغه** ба-ба:лигиҳи
13:14; **بالغوه** ба:лигу:ху 7:135; **بالغيه** ба:лиги:ҳи
16:7; 40:56; **بالغة** ба:лигат (у, а, а) 6:149; 54:5; 68:39.

بائس БА:'ИСУН камбағал, муҳтож: **البائس** ал-
ба:'иса 22:28.

بايع БА:ЙА'БА 1) савдо қилишмоқ; 2) **على** ~
ъала: шартлашмоқ, аҳдлашмоқ; **بايعتم** ба:йа'батум 9:111;
بايعنك йуба:йи'ғнака 60:12; **بايعون** йуба:йи'ғу:на

48:10; **بباعونك** йуба:йиъу:нака 48:10, 18; **بباعهن**
 фа-ба:йиъхунна 60:12.
بتك (И, У) БАТАКА **بتك** баткун қулоқ кесмоқ:
فليتكن фала-йубаттиқунна 4:119.
بتل БАТТАЛА: **الى** ~ ила: бағишланмоқ, берил-
 моқ: **تبتل** табаттал 73:8.
بث (У, И) БАССА **بث** бассун тарқатмоқ, ёймоқ
 2:164; 4:1; 31:10; 42:29; **بيث** йабуссу 45:4.
بث БАССУН ғам, ғусса: **بيثي** баеси: 12:86.
بجار БИҲА:РУН **بجر** баҳрун нинг кўплиги.
بعث (А) БАҲАСА, **بعث** баҳсун қазимоқ, ўймоқ,
 ёрмоқ: **بعث** йабҳасу 5:31.
بجر БАҲРУН кўплиги **ابجر** 'абҳурун: **بجار** биҳа:-
 рун катта дарё, дёнғиз: **بجر** баҳр (у, а, и) 2:50; 20:164;
 5:96; 6:59; 63, 97; 7:138; 163; 10:22, 90; 14:32; 16:14; 17:66,
 67, 70; 18:64; 63, 76, 109; 20:77; 22:65; 24:40; 26:63; 27:63;
 30:41; 31:27, 31; 42:32; 44:24; 45:12; 52:6; 55:24; **البحران**
 ал-баҳрайин 35:12; **البحرين** ал-баҳрайини 18:60; 25:53;
 27:61; 55:10; **ابجر** 'абҳурун 31:27; **البحار** ал-биҳа:ру
 81:6; 82:3.
بغيرة БАҲИ:РАТУН қулоғи кесилган она туя; бу
 туяни кўп туғадиган бўлгани учун миянлмаган: **بغيرة**
 баҳи:ратин 5:103.
بغس (А) БАҲАСА, **بغس** баҳсун камайтирмоқ:
تبغسوا табҳасу: 7:85; 11:85; 26:183; **يبغس** йабҳас
 2:282; **يبغسون** йубҳасу:на 11:15.
بغس БАҲСУН камайтираш, ўкситиш; **بغس**
 баҳсин 12:20; **بغسا** баҳсан 72:13.
بغل (А) БАХИЛА **بغل** баҳалун бахил бўлмоқ,
 қизғанмоқ: 92:8; **بغلوا** бахилу: 3:180; 9:76; **تبغلوا**
 табҳалу: 47:37; **يبغل** йабҳалу 47:38³; **يبغلون** йабҳа-
 лу:на 3:180; 4:37; 57:24.

ал-**البغل** БУХЛУН бахиллик, қизғанчиқлик: **بغل**
 бухли 4:37; 57:24.
بدا (У) БАДА: **بدو** будуввун, **بدا** бада:ун,
بداة бада:атун очилмоқ, кўринмоқ, намоён бўлмоқ,
 пайдо бўлмоқ: 8:28; 12:35; 39:47; 45:33; 60:4; **بدا** бадат
 3:418; 7:22; 20:121.
بدا (А) БАДА'А, **بدا** бад'ун бошламоқ, аввал
 яратмоқ 12:76; 29:20; 32:7; **بداكم** бада'акум 7:29;
بداؤكم бада'у:кум 9:13; **بداؤنا** бада'на: 21:104;
بيداء йабда'у 10:4, 34²; 27:64; 30:11, 27.
بدار БИДА:РУН шошиш, ошиқиш: **بدارا** бида:рав
 4:6.
بدر БАДРУН Бадр, жой номи: **بدر** бадрин 3:123.
بدع БИДЪУН янғилик, янғи нарса: **بدعا** бидъан
 46:9.
بدل БАДДАЛА ўзгартирмоқ, алмаштирмоқ 2:59; 7:
 162; 27:11; **بدلتنا** баддална 7:95; 16:101; 76:28; **بدلتناهم**
 баддална:ҳум 4:56; 34:16; **بدله** баддалаҳу 2:181; **بدلوا**
 баддалу: 14:28; 33:23; **ابدله** убаддилаҳу 10:15; **بديل**
 нубаддила 56:61; 70:41; **بيدل** йубаддил (у, а) 2:211;
 25:70; 40:26; **ليبدلتهم** ла-йубиддиллаannahум 24:55;
يدلوا йубаддилу: 48:15; **بيدلونه** йубаддилу:наҳу
 2:181; **بدله** баддалаҳу 10:15; **تبدل** тубаддалу 14:48;
بيدل йубаддалу 50:29.
بدل БАДАЛУН бадал, эваз: **بدلوا** бадалла 18:50.
بدن БАДАНУН жасад, тана: **بيدتك** би-баданика
 10:92.
بدن БУДНУН семизлик, йўғонлик: **والبدن** ва-л-
 будну 22:36.
بدو БАДВУН саҳро: **البدو** ал-бадви 12:100.
بديع БАДИ:ЪУН янғича яратувчи 2:117; 6:101.
بذر БАЗЗАРА исроф қилмоқ: **تبذر** тубаззир
 17:26.

بوز (A) **БАРРА**, биррун мулойим, меҳрибон бўлмоқ; тўғри, содиқ бўлмоқ; Худодан қўрқмоқ: **та-барру**: 2:224; **تبروهم** табарру:хум 60:8.

بوز **БАРРУН** кўплиги **ابراو** абра:рун меҳрибон, мулойим; тўғри, содиқ; художўй: **البر** ал-барру меҳрибон, эзгу, Аллоҳнинг сифатларидан бири 52:28; **باررا** бра 19:14, 32; **الابراو** ал-'абра:р (у, и) 3:193, 198; 76:5; 82:13; 83:18, 22.

بوز **БАРРУН** қуруқлик: **البر** ал-барр (у, а, и) 5:96; 6:59, 63, 97; 10:22; 17:67, 68, 70; 27:63; 29:65; 30:41; 31:32.

بوز **БИРРУН** эзгулик, хайри ишлар қилиш: **البر** ал-бирри 2:44, 177², 189²; 3:92; 5:2; 58:9.

بوز (A) **БАРА'А**, бур'ун, бур'ун яратмоқ, ясамоқ, қилмоқ: **نبراها** набра'аха: 57:22; **ابري** 'убри'у 3:49; **توبري** тубри'у 5:110.

بوز **БАРРА'А** бедахл қилмоқ, озод, эркин қилмоқ: **باررا'اهو** 33:69; **ابري** 'убарри'у 12:53.

بوز **БАРА:УН** бедахллик, дахли, алоқаси йўқлик 43:26.

بوز **БУРА'А:У** бедахллик, дахли йўқлик 60:4.

بوز **БАРА:АТУН** 1) диндан қайтиш; 2) ёрлик 9:1; 54:43.

بوز **БУРЖУН** кўплиги **بروج** буру:жун бурж, қалъа: **بروج** буру:жин 4:78; 85:1; **بروجا** буру:жан 15:16; 25:61.

بوز (A) **БАРИҲА**, **براج** бара:хун кетмоқ, ташлаб кетмоқ, чиқиб кетмоқ: **ابرح** 'абраха 12:80; 18:60; **نبرح** набраха 20:91.

بوز **барадун** жала, қаттиқ ёмғир: **برد** барэди 24:43.

بوز **БАРДУН** совуқлик, салқинлик: **بردا** бардан 24:69; 78:24.

بوز **БАРРАТУН** **بار** ба:рруннинг кўплиги.

بوز (У) **БАРАЗА**, **بروز** буру:зун 1) намоён бўл-

моқ, кўринмоқ, зоҳир бўлмоқ; 2) чиқмоқ, хориж бўлмоқ 3:154; **بروزا** баразу: 2:250; 4:81; 14:21, 48.

بوز **БАРРАЗА** кўрсатмоқ, зоҳир қилмоқ: **برزت** бурриват 26:91; 79:36.

بوز **БАРЗАХУН** тўсиқ, ҳижоб 23:100; 55:20; **برزخ** барзахан 25:53.

بوز **БРИҚА** (A) **بارق** барақун кўз қамашмоқ 75:7.

بوز **БАРҚУН** чақмоқ 2:19, 20; 13:12; 30:24; **برقه** барқиқи 24:43.

بوز **БАРАКАТУН** кўплиги **بركات** барака:тун мўллик, фаровонлик, барака: **بركات** барака:тун 7:96; 11:48; **بركاته** барака:туху 11:73.

بوز **БУРҲА:НУН** ҳужжат, далил: **برهان** бур-ҳа:н (а, ун) 4:174; 12:24; 23:117; **برهانكم** бурҳа:накум 2:111; 21:24; 27:64; 28:75; **برهانان** бурҳа:на:ни 28:32.

بوز **БУРУ:ЖУН** буржуннинг кўплиги. **بروج** **БАРИ:УН** кўплиги **برئون** бари:у:на дахл-сиз, бедахл 6:19, 78; 8:48; 9:3; 10:41; 11:35, 54; 26:216; 59:16; **برئان** бари:ан 4:112; **برئون** бари:у:на 10:41.

بوز **БАРИЙАТУН** яратилган жонвор, махлуқ 98:6, 7.

بوز (У) **БАССА**, **بس** бассун емирмоқ, бузмоқ: **بسط** буссати 56:5.

بوز **БАССУН** емирилиш, бузилиш: **بسا** бассаи 56:5.

بوز **БИСА:ТУН** тўшак: **بساطا** биса:тан 71:19. **بس** (У) **БАСАРА**, **بسور** бусу:рун қовоқ солмоқ, хўмраймоқ 74:22.

بوز (У) **БАСАТА**, **بسط** бастун ёймоқ, ёзмоқ, чўзмоқ; таратмоқ 42:27; **بسطت** басатта 5:28; **تبسطها** табсутҳа: 17:29; **يبسط** йабсуту 2:245; 13:26; 17:30; 28:82; 29:62; 30:37; 34:36, 39; 39:52; 42:12; **يبسطه** йабсутуху 30:48; **يبسطوا** йабсуту: 5:11; 60:2.

БАСТУН чўзиш, ёйиш; таратиш: **السط** ал-
бастн 17:29.

БАСТАТУН кенглик, кўламлик: **بسطة**
бастатан 2:247; 7:69.

БАШАРУН инсон: **بشر** башар (ун, ин)
3:47, 79; 5:18; 6:91; 14:10, 11; 15:33; 16:103; 18:110; 19:20,
26; 21:3, 34; 23:24, 33; 26:154, 186; 30:20; 36:15; 41:6;
42:51; 64:6; 74:25, 29, 31, 36; **بشرا** башаран 11:27; 12:
31; 15:28; 17:93, 94; 19:17; 23:34; 25:54; 38:71; 54:24;
بشراين башарайни 23:47.

БУШРУН **بشير** баши:руннинг кўнглиги.
БАШШАРА хурсанд қилмоқ, севинтирмоқ,
(хушхабар билан) шодлантирмоқ: **بشرتوني** 'а баш-

шартуму: **بشرا** 15:54; **بشرا** башшарна:ка 15:55; **بشرا**
башшарна:ху 37:401, 112; **بشراها** фа-башшарна:ҳа:
11:71; **بشرا** башшару:ху 51:28; **بشرا** ли-губаш-

шира 19:97; **بشرا** тубашширу:на 15:54; **بشرا**
тубашширука 15:53; 49:7; **بشرا** йубашширу 17:9; 18:2;

42:23; **بشرا** йубашширука 3:39, 45; **بشرا** йубаш-
шируҳум 9:21; **بشرا** башшир 2:25, 155, 223; 4:138; 9:3,
112; 10:2, 87; 22:34, 37; 33:47; 39:17; 61:13; **بشرا** баш-
ширху 31:7; 36:11; 45:8; **بشرا** башширхум 3:21; 9:34;
84:24; **بشرا** бушшира 16:58, 59; 43:47.

БУШРА: хушхабар 2:97; 3:126; 8:10; 10:64;
11:69, 74; 12:19; 16:89, 102; 25:22; 27:2; 29:31; 39:17; 46:12;
بشرا бушра:кум 57:12.

БАШИ:РУН кўнглиги **بشر** бушрун хушха-
бар келтирувчи, хушхабарчи, мубашшир 5:19²; 7:188; 11:2;
12:96; **بشرا** баши:ран 2:119; 34:28; 35:24; 41:4;
بشرا бушран 7:57; 25:48; 27:63.

БАСА:ИРУ **بصيرة** баси:ратуннинг кўн-
глиги.

БАСУРА, **بصرا** баси:ратун: ~ бн

кўрмоқ, қараб турмоқ: **بصرت** басурту 20:96; **بصرت**
фа-басурат 28:11; **بصروا** йабсуру: 20:96.

БАСАРУН кўнглиги **ابصار** 'абса:рун 1) кўриш,
2) кўз; 3) билиш; 4) англаш, фарқлаш: **البرص** ал-басар
(у, а, и) 16:77; 17:36; 53:17; 54:50; 67:3, 4²; 75:7; **بصرک**

фа-басарука 50:22; **ابصار** басариҳи 45:23; **ابصار** 'аб-
са:рун 3:13; 6:103²; 10:31; 14:42; 16:78; 21:97; 22:46; 23:78;
24:37, 43, 44; 32:9; 33:10; 38:45, 63; 59:2; 67:28; **ابصارا**
'абса:ран 46:26; **ابصارکم** 'абса:p (а, у) кум' 6:46; 44:22;

ابصارنا 'абса:руна: 15:15; **ابصارها** 'абса:руҳа: 79:9;
ابصارهم 'абса:p (у, а, и) ҳум 2:7; 2:20²; 6:110; 7:47; 16:
108; 24:30; 41:20; 46:26; 47:23; 54:7; 68:43, 51; 70:44;
ابصارهن 'абса:риҳинна 24:31.

БАССАРА кўрсатмоқ; кўзли қилмоқ: **بصرونها**
йубассару:наҳум 70:11.

БАСИ:РУН кўра биладиган, гидрокли, мудрик
بصير 2:96, 110, 233, 237, 265; 3:15, 20, 156, 163; 5:71; 6:50; 8:39,
72; 11:24, 112; 13:16; 17:1; 22:61, 75; 31:28; 34:11; 35:19,
31; 40:20, 44, 56, 58; 41:40; 42:14, 27; 49:18; 57:4; 58:1;
60:3; 64:2; 67:19; **بصيرا** баси:ран 4:58, 134; 12:93, 96;
17:17, 30, 96; 20:35, 125; 25:20; 33:9; 35:45; 48:24; 76:2;
84:15.

БАСИ:РАТУН кўнглиги **بصائر** 'баса:иру
кўриш, гидрок этиш: **بصيرة** баси:рата 12:108; 75:14;
بصائر 'баса:иру 6:104; 7:203; 17:102; 28:43; 45:20.

БАСАЛУН пиёз: **بصلها** басалиҳа: 2:61.
بصليعة БИДА:ЪАТУН мол, мато, нарса: **بضاعة**

биза:ъат (ан, ин) 12:19, 88; **بضاعتنا** биза:ъатуна: 12:65;
بضاعتهم биза:ъатаҳум 12:62, 65.

БИДЪУН учдан ўнгача, ўн иккидан йигирмага-
ча бўлган сонлар; бир неча: **بضع** бидъи 12:42; 30:4.

БАТТА'А орқада қолмоқ, кечикмоқ, судралмоқ:
لبطن ла-йубатти'анна 4:72.

بطانة **БИТА:НАТУН** кўплиги **بطانن** бата:’ину
1) яқин дўст, улфат; 2) астар: **بطانة** бита:натан 3:118;
بطائها бата:’инуҳа: 55:54.
بطانن **БАТА:ИНУ** **بطانة** бита:натун нинг кўп-
лиги.

بطر (А) **БАТИРА**, **بطر** батарун гердаймоқ, фахрлан-
моқ, кеккаймоқ, кибрланмоқ: **بطرت** батират 28:58.

بطر **БАТАРУН** фахрланиш, кеккайиш, гердайиш:
بطرا батаран 8:47.

بطش (И) **БАТАША**, **بطش** батшун 1) зулм, қат-
тиқлик билан ушламоқ; ҳукмронлик қилмоқ; 2) **و ~** би-
тутмоқ, ушлаб олмақ; 3) ҳалок қилмоқ: **بطشتم** баташ-
тум 26:130; **بطش** набтшун 44:16; **يبطش** йабтиша
28:19; **يبطشون** йабтишу:на 7:195.

بطش **БАТШУН** куч, қудрат: **بطش** батша 85:
12; **بطشا** батшан 43:8; 50:36.

بطشة **БАТШАТУН** зулм; ҳамла, ҳужум: **البطشة**
ал-батшата 44:16; **بطشتنا** батшатага: 54:36.

بطل (У) **БАТАЛА**, **بطلان** батла:нун бекор, беҳу-
да бўлмақ, ботил, ёлгон бўлмақ 7:118.

بطن (У) **БАТАНА**, **بطون** буту:нун яширин бўл-
моқ 6:151; 7:33.

بطن **БАТНУН** кўплиги **بطون** буту:нун 1) қорин,
ич; 2) ўрта, марказ **بطن** батни 48:24; **بطنه** батниҳи
24:45; 37:144; **بطني** батни: 3:35; **بطون** буту:н (у, н)
6:139; 16:78; 37:66; 39:6; 44:45; 53:32; 56:53; **بطونه** бу-
ту:ниҳи 16:66; **بطونها** буту:ниҳа: 16:69; 23:21; **بطونهم**
буту:ниҳим 2:174; 4:10; 22:20.

بطون **БУТУ:НУН** **بطن** батнун нинг кўплиги.

بعث (А) **БАЪСА**, **بعث** баъсун 1) юбормоқ;
2) тирилтирмоқ, қайтадан тирилтирмоқ 2:213, 247; 3:164;
5:31; 17:94; 25:41; 62:2; **بعثنا** баъасна: 5:12; 7:103;

10:74, 75; 16:36; 17:5; 25:51; **بعثنا** баъасана: 36:52;
بعثناكم баъасна:кум 2:56; **بعثناهم** баъасна:хум 16:12,
19; **بعثه** баъасаху 2:259; **بعث** набъас (у, а) 16:84,
89; 17:15; **بعث** йабъас (у, а) 6:65; 16:38; 22:7; 28:59;
40:34; 72:7; **بعثك** йабъасака 17:79; **بعثكم** йабъасу-
кум 6:60; **بعثن** ла-йабъасанна 7:167; **بعثهم** йабъа-
сухум 6:36; 58:6, 18; **بعث** ибъас 2:129, 246; 26:36;
فابعثوا фа-бъасу: 4:35; 18:19; **بعث** ’убъасу 19:33;
لتبعثن ла-тубъасунна 64:7; **تبعثون** тубъасу:на 23:
16; **بعث** йубъасу 19:15; **يبعثوا** йубъасу: 64:7;
يعثون йубъасу:на 7:14; 15:36; 16:21; 23:100; 26:87;
27:65; 37:144; 38:79.
بعث **БАЪСУН** тирилиш: **البعث** ал-баъсн 22:5;
30:56; **بعثكم** баъсукум 31:28.
بعثر **БАЪСАРА**, **بعثرة** баъсаратун ағдармоқ,
тўнтармоқ: **بعثر** буъсира 100:9; **بعثرت** буъсират
82:4.
بعده (У) **БАЪУДА**, **بعده** буъдун: **و ~** би узок, йироқ
бўлмақ: **بعدهت** баъудат 9:42.
بعده (А) **БАЪИДА**, **بعده** баъдун: **و ~** би узок, йироқ
бўлмақ: **بعدهت** баъидат 11:95.
بعده **БУЪДУН** масофа, узоклик 43:38; **بعدها** буъдан
11:44, 60, 68, 95; 23:41, 44.
بعده **БАЪДУ** сўнг, сўнгра, кейин 2:27, 52, 56, 64, 74,
75, 109; 120, 145, 159, 164, 178, 181, 209, 211, 213, 230,
246, 253, 259; 3:8, 19, 61, 80, 82, 86, 89, 90, 94, 100, 105,
106, 152, 154, 172; 4:11, 12; 24, 115, 153, 165; 5:12, 32, 39,
41, 43, 94, 106, 108, 115; 6:68, 71; 7:56, 69, 74, 85, 89, 100,
129; 8:6, 75; 9:12, 27, 28, 66, 74, 113; 115; 117; 10:3, 21, 32;
11:7, 10; 12:35, 45, 48, 49, 100; 13:25, 27; 16:41, 65, 70, 91,
92, 94, 106, 110, 119; 17:17; 21:57, 105; 22:5; 23:10; 24:5,
33, 47, 55; 58; 25:29; 26:120, 227; 27:11; 28:43, 87; 29:63;
30:3, 4, 19, 24, 50, 54; 33:52; 34:32; 35:9; 38:88; 39:6; 41:50;
42:14, 16, 28, 41; 45:5, 6, 17, 23; 46:30; 47:4, 25, 32; 48:24;
49:11; 53:26; 57:10, 17; 65:1, 7; 66:4; 68:12; 79:30; 95:7;

БАЪИ:РУН туя: **بعير** баъи:рин 12:65, 72.
 БИГА:УН бузуқлик, фоҳишалик: **البغاء** ал-
 бига:и 24:33.

БИГА:ЛУН **بغل** баглун нинг қўплиги.
 БАҒТАТУН тасодифанлик: **بغثة** багтатан
 қутилмаганда 6:31, 44, 47; 7:95, 187; 12:107; 21:40; 22:55;
 26:202; 29:53; 39:55; 43:66; 47:18.

БАҒДА:У кучли нафрат: **البغضاء** ал-
 багда:у 3:118; 5:14, 64, 91; 60:4.

БАҒЛУН кўплиги **بغال** бига:лун хашир:
البغال ал-бига:ла 16:8.

بغى (п) бага:, **بغى** бағйун, **بغاء** буга:ун 1)
بغى ~ ыала: зулм қилмоқ, тажовуз қилмоқ; 2) истамоқ
على талаб қилмоқ, изламоқ 28:76; 38:22; **بعت** бағат 49:9;
بغوا бағав 42:27; **ابغى** абғи: 6:164; **ابغىكم**
 абғи:кум 7:140; **تبغ** табғи 28:77; **تبغوا** табғу: 4:34;
تبغونها табғу:наҳа: 3:99; 7:86; **تبغى** табғи: 49:9;
تبغ набғи 18:64; **تبغى** набғи: 12:65; **يبغون** йаб-
 гу:на 3:83; 5:50; 10:23; 18:108; 42:42; **يبغونكم** йабгу:на-
 кум 9:47; **يبغونها** йабгу:наҳа: 7:45; 11:19; 14:3;
يبغى йабғи: 38:24; **يبغيان** йабғийа:ни 55:20; **بغى** бугийа
 22:60.

بغى БАҒИУН зулм, тажовуз қилиш, ҳасад қилиш;
 тақаббурлик, манманлик: **البغى** ал-бағй (у, а, и) 7:33;
 16:90; 42:39; **بغيا** бағйан ноҳақлик билан, ҳасад билан
 2:90, 213; 3:19; 10:90; 42:14; 45:17; **بغىكم** бағйкум
 10:23; **بغىهم** бағйихим 6:146.

بغى БАҒИЙИУН бузиқлик қилувчи, фоҳиша:
 бағиййан 19:20, 28.

بقر БАҚАРУН қорамол; ҳўкиз: **البقر** ал-бақар (а,
 и) 2:70; 6:144, 146.

بقرة БАҚАРАТУН қорамол; сигир: **بقرة** бақарат
 (ун, ш) 2:67, 68, 69, 71 **بقرة** бақара:тин 12:43, 46.

98:4; **بعدا** баъдика 20:85; **بعدم** баъдикум 6:133;
بعدا баъд (у, и) ҳ (у, и) 2:51, 78, 92; 3:65, 160; 4:163;
 6:54; 7:148, 185; 10:74; 12:9; 17:104; 30:51; 31:27; 33:33;
 35:2, 41; 36:28; 40:34; 42:44; 77:50; **بعدها** баъд (у, и)
 ҳа: 7:153²; 16:110, 119; 18:76; 21:11; **بعدهم** баъдиҳим
 2:253; 6:6; 7:103, 169, 173; 10:14, 75; 14:9, 14; 19:59; 23:31,
 42; 28:58; 40:31; 42:14; 59:10; **بعدين** баъдуҳунна
 24:58; **بعدي** баъди: 2:133; 7:150; 38:35; 61:6.

بعض БАЪДУН қисм, бўлак; баъзи; айрим 2:36, 76,
 85², 145, 251, 253, 259; 3:34, 50, 155, 195; 4:19, 24, 25, 32,
 34, 150²; 5:49², 51; 6:53, 65, 112, 128, 129, 158², 165; 7:24;
 8:37, 72, 73, 75; 9:67, 71, 127; 10:46; 11:12, 54; 12:10; 13:4,
 40; 16:71; 17:21, 55², 88; 18:19, 99; 20:123; 22:40; 23:91,
 113; 24:40, 58, 62; 25:20; 26:198; 27:72; 29:25; 30:41; 33:6;
 34:31, 42; 37:27, 50; 38:22, 24; 40:28, 77; 43:32, 63, 67;
 45:19; 47:4, 26; 49:2, 12; 52:25; 66:32; 68:30; 69:44; **بعضا**
 баъдан 2:283; 3:64; 6:129; 23:44; 24:63; 29:25; 35:40; 43:32;
 49:12; **بعضكم** баъд (у, и) кум 2:36, 283; 3:195; 4:21, 25,
 32; 6:65, 165; 7:24; 16:71; 20:123; 24:58, 83; 25:20; 29:25²;
 34:42; 47:4; 49:2, 12; **بعضنا** баъдуна: 3:64; 6:128; 38:22;
بعضه баъдаху 8:37; 13:36; 66:3; **بعضها** баъд (а, и) ҳа
 2:73; 3:34; 13:4; 24:40; **بعضهم** баъд (у, а) ҳум 2:76, 145,
 251, 253²; 4:34; 5:51; 6:53; 7:112; 8:72, 73, 75; 9:67, 71, 127;
 17:21, 88; 18:99; 22:40; 23:44, 91; 33:6; 34:34; 35:40; 37:27,
 50; 38:24; 43:32², 67; 45:19; 52:25; 68:30.

بعل БАЪЛУН кўплиги **بعولة** буъу:латун 1) эр,
 завж; 2) Канъонийлар худосининг номи; **بعلا** баълан
 37:125; **بعلاها** баълиҳа: 4:128; **بعلى** баъли: 11:72;
بعولتهن буъу:латихунна 2:228; 24:31³.

بعوضة БАЪУ:ДАТУН чивин: **بعوضة** баъу:датан
 2:26.

بعولة БУЪУ:ЛАТУН **بعل** баълун нинг кўплиги.

بعيد БАЪИ:ДУН 1) йироқ, узок; 2) бегона 2:176;
 11:83, 89; 14:3; 18; 21:109; 22:12, 53; 25:12; 27:22; 34:8, 52,
 53; 41:44, 52; 42:18; 50:3, 27, 31; **بعيدا** баъидан 3:30;
 4:60; 116, 136, 167; 70:6.

بقعة **БУҚЪАТУН** холи жой, ер, манзил: **البقعة**
 ал-буқъати 28:30.
 بقلة **БАҚЛУН** сабзавот, кўкат: **بقلة** бақлиҳа:
 2:61.
 بقية (А) **БАҚИИА**, بقية бақа:'ун, بقية бақий-
 атун қолмоқ 2:278; بقية йабақа: 55:27; بقية тубқи:
 74:28.
 بقية **БАҚИЙАТУН** қолдиқ, қолган нарса **بقية**
 бақиййат (у, ун, ин) 2:248; 11:86, 116.
 بقعة **БАҚКАТУН** Бакка, Макканинг қадимий номи:
 بقعة бакката 3:96.
 بكرة **БИКРУН** кўплиги **ابكار** 'абка:рун қиз, эр
 кўрмаган қиз 2:68; **ابكارا** 'абка:ран 56:36; 66:5.
 بكرة **БУКРАТУН** эрта тонг, сахар: **بكرة** букратан
 19:11, 62; 25:5; 33:42; 48:9; 54:38; 76:25.
 بكم **БУКМУН** тилсия, соқов 2:18, 171; 6:39; 8:22;
 بكمа **букман** 17:97.
 بكمي (И) **БАКА:**, بكمه **бука:**'ун йиғламоқ, кўз ёши
 тўкмоқ: بكت **бакат** 44:29; **ت يكون** табу:на 53:60;
ليبكوا ла-йабку: 9:82; **يبكون** йабку:на 12:16; 17:109.
 بكمي **БУКИЙУН** **بكم** ба:кии нинг кўплиги.
 بلا (У) **БАЛА:**, بلا **бала:**'ун синамоқ, имтиҳон
 қилмоқ: **بلونا** балавна: 68:17; **بلوناهم** балавна:ҳум
 7:168; 68:17; **تبلاوا** таблу: 10:30; **نبلوا** наблува
 47:31; **نبلوكم** наблу:кум 21:35; **لنبلونكم** ла-наблү-
 ваннакум 2:155; 47:31; **نبلوهم** наблу:ҳум 7:163; **لنبلوهم**
 ли-наблуваҳум 18:7; **ليبلاوا** ли-йаблува 47:4; **ليبلوكم**
 ли-йаблувакум 5:48; 6:165; 11:7; 67:2; **يبلوكم** йаблу:кум
 16:92; **ليبلونكم** ли-йаблуваннакум 5:94; **ليبلونى** ли-
 йаблувани: 27:40.
 بلا **БАЛА'УН** синов, имтиҳон: **بلا** бала:'(ун, и)
 2:49; 7:144; 8:17; 14:6; 37:106; 44:33.

بلاد **БИЛА:ДУН** بلد **баладун** нинг кўплиги.
 البلاد ал-била:ди 3:196; 40:4; 50:36; 89:8, 11.
 بلاغ **БАЛА:ҒУН** етказиш, етказиб бериш: **بلاغ**
 бала:ғ (у, ун, а) 3:20; 5:92, 99; 13:40; 14:52; 16:35, 82; 24:
 54; 29:18; 36:17; 42:48; 46:35; 64:12; **بلاغا** бала:ған
 21:106; 72:23.
 بلد **БАЛАДУН** кўплиги **بلاد** била:дун мамлакат,
 шаҳар; ер; мавзе, манзил: **بلد** балад (у, ин) 7:57, 58;
 14:35; 16:7; 35:9; 90:1, 2; 95:3; **بلدا** баладан 2:126.
 بلدة **БАЛДАТУН** ер, манзил; мавзе, шаҳар: **بلدة**
 балдат (у, ун) 25:49; 27:91; 34:15; 43:11; 50:11.
 بلع (А) **БАЛАҒА**, بلع **балағун** ютмоқ: **ابلعي**
 иблағи: 11:44.
 بلع (У) **БАЛАҒА**, بلوغ **булу:ғун** етишмоқ, етиб
 бормоқ; етишмоқ, балоғатга етмоқ 6:19; 12:22; 18:86, 90, 93;
 24:59; 28:14; 37:102; 46:15²; **بلغا** балаға: 18:61; **بلغت**
 балағту 19:8; **بلغت** балағта 18:76; **بلغت** балағат
 33:10; 56:83; 75:26; **بلغن** балағна 2:231, 232, 234; 65:2;
بلغنا балағна: 6:128; **بلغني** балағанийа 3:40;
بلغوا балағу: 4:6; 34:45; **ابلغ** 'аблуғ (у, а) 18:60;
 40:36; **تبغ** таблуга 17:37; **لتبلغوا** ли-таблугу:
 22:5; 40:67², 80; **يبغ** йаблуга 2:196, 235; 6:152; 13:14;
 17:34; 48:25; **يلغا** йаблуга: 18:82; **يبغن** йаблу-
 ганна 17:23; **يلغوا** йаблугу: 24:58.
 بلع **БАЛЛАҒА** етказмоқ, етказиб бермоқ: **بلغت**
 балағта 5:67; **ابلغكم** 'убаллиғукум 7:62, 68; 46:23;
يبغون йубаллиғу:на 33:39; **بلغ** баллиғ 5:67.
 بلى (А) **БАЛИИА**, بلا **билан**, بلا **била:**'ун эс-
 кирмоқ, чиримоқ, тамоғ бўлмоқ: **بلى** йабла: 20:120.
 بلى **БАЛА:** ҳа, инкор саводдан сўнг айтиладиган тас-
 диқ юкламаси: 2:81, 112, 260; 3:76, 125; 6:30; 7:172; 16:28-
 38; 34:3; 36:81; 39:59, 71; 40:50; 43:80; 46:33, 34; 57:14;
 64:7; 67:9; 75:4; 84:15.

- Били** БАЛИ:ҒУН ўз ерида айтилган сўз, ўринли сўз:
Билиға бали:ған 4:63.
Бина БИНА:УН бино, иморат: **Бина** биға: 'ан
 2:22; 40:64.
Бана БАННА:УН қурувчи: **Бана** банна: 'ин 38:37.
Бана БАНА:ТУН ابنة ибнатун вянг кўплиги.
Бана БАНА:НУН бармоқлар, бармоқ: учлари:
Бана бана:нин 8:12; **Бана** бана:наҳу 75:4.
Бани (И) БАНА:, **Бани** бина: 'ун, **Бани** бунйа:-
 нун, **Бани** бина:натун бино қилмоқ, қурмоқ: **Бани**
 бана:ҳа: 79:27; 91:5; **Бани** бана: 9:110; **Бани** банай-
 на: 78:12; **Бани** банайна:ҳа: 50:6; 51:47; **Бани**
 'а табну:на 26:128; **Бани** ибни 40:36; 66:11; **Бани** иб-
 ну: 18:21; 37:97.
Бунай БУНАЙИУН ўғилча: **Бунай** бунайа 11:42; 12:5;
 31:13, 16, 17; 37:402.
Бунй БУНИА:НУН бино, иморат 61:4; **Бунй**
 бунйа:нан 18:21; 37:97; **Бунй** бунйа:наҳу 9:109²;
Бунй бунйа:н (у, а) ҳум 9:110; 16:26.
Бух (А) БАХАТА, **Бух** бахтун уялиб қолмоқ;
 ҳайратда қолмоқ, даҳшатланмоқ: **Бух** табҳатуҳум
 21:40; **Бух** бухита 2:258.
Бухта БУХТА:НУН ёлғон, бухтон, айтмагани айт-
 ди, дейиш: **Бухта** бухта:н (ун, ин) 24:16; 60:12; **Бухта**
 бухта:нан 4:20, 112, 156; 33:58.
Бухж БАХЖАТУН гўзаллик: **Бухж** бухжати
 27:60.
Бах БАХИ:ЖУН гўвал, ярашқили: **Бах**
 хи:жин 22:5.
Бах БАХИМАТУН кўпчилиги: **Бах** баҳа: 'иму
 тўрт оёқли ҳайвон: **Бах** баҳи:мат (у, н) 5:1; 22:28, 34.
Бав БАВВА 'А жойлаштирмоқ, қарор тоштирмоқ:
Бав бавва:акум 7:74; **Бав** бавва:на: 10:93; 22:

- 26; **Туб** тубавва 'у 3:121; **Туб** ла-нубавви 'ан-
 наҳум 16:41; 29:58.
Бава БАВА:РУН ҳалок бўлиш, ҳалокат; **Бава**
 ал-бава:ри 14:28.
Бу БУ:РУН хароб, бузуқ (ер); фасодли, ҳалок бўл-
 ган: **Бу** бу:ран 25:18; 48:12.
Бай БАЙА:ТУН 1) тунги вақт; 2) тунги ҳужум,
 кутилмаганда ҳужум қилиш: **Бай** байа:тан тунда, ке-
 часи 7:4, 97; 10:50.
Бай БАЙА:НУН очиқ, равшан баён: **Бай**
 байа:н (у, и) 3:138; 55:4; **Бай** байа:наҳу 75:19.
Байт БАЙТУН кўплиги: **Байт** буйу:тун уй **Байт**
 байт (а, и) 2:125, 127, 158; 3:96, 97; 5:2, 97; 8:35; 11:73;
 17:93; 22:26, 29, 33; 28:12; 29:41; 33:33; 51:36; 52:4; 106:3;
Байт байтан 29:41; 66:11; **Байт** байтика 8:5; 14:37;
Байт байтиҳи 4:100; **Байт** байтиҳа: 12:23;
Байт байти: 2:125; 22:26; 71:28; **Байт** буйу:т (у, а, и) 2:189²;
 4:15; 24:36, 61⁸; 29:41; 33:53; **Байт** буйу:тан 7:74;
 10:87; 15:82; 16:68, 80; 24:27, 29, 61; 26:149;
Байт буйу:т (а, и) кум 3:49, 154; 10:87; 16:80; 24:27, 61;
Байт буйутиқунна 33:33, 34; **Байт** буйу:тана:
 33:13; **Байт** буйу:т (у, а, и) ҳ (у, и) м 27:52; 43:33, 34;
 59:2; **Байт** буйу:тиҳинна 65:1.
Бай БАЙИАТА тунда босқинчилик режасини туз-
 моқ 4:81; **Бай** ла-йубаййитаннаҳу 27:49; **Бай**
 йубаййиту:на 4:81, 108.
Бир БИ'РУН қудуқ: **Бир** би'рин 22:45.
Бис БИ'СА ёмон бўлмоқ 2:102, 126, 206; 3:12, 151,
 162, 187, 197; 5:62, 63, 79, 80; 8:16; 9:73; 11:98, 99; 13:18;
 14:29; 16:29; 18:29, 50; 22:13², 72; 24:57; 38:56, 60; 39:72;
 40:76; 43:38; 49:11; 57:15; 58:8; 62:5; 64:10; 66:9; 67:6.
Бис БИ'САМА: нимайки, бўлса, ёмони 2:90, 93;
 7:150.
Бис БА'И:СУН ёмон: **Бис** ба'и:син 7:165.

БАЙДУН тухум 37:49.

يېشى

БИ-ДУН айыш 'абйаду нинг кўплиги.

يېشى

БАЙДА: 'У айыш 'абйаду нинг муаннаси.

يېشى

БАЙЪУН кўплиги буйу:ъун савдо-со-

тиқ:

байъ (у, а) 2:254, 275²; 14:31; 24:37; 62:9;

يېشى

байъикум 9:111.

يېشى

БИЪАЪУН бие би:ъатун нинг кўплиги.

يېشى

БИ:ЪАТУН кўплиги бие бийаъун қаса-

يېشى

бийаъун 22:40.

мёд:

يېشى

БАЙНА орасида, ўртасида: байн (а, и)

يېشى

2:66, 68, 97, 102, 136, 164, 213, 224, 255, 285; 3:3, 50, 84, 103, 140; 4:23, 58, 105, 114, 129, 143, 150², 152; 5:25, 46², 48; 6:92; 7:17, 57, 89; 8:24, 63²; 9:107; 10:37; 12:100, 111; 13:11; 16:66; 17:45, 110; 18:93, 96; 19:64²; 20:94, 110; 21:28; 22:76; 25:38, 48, 67; 27:61, 63; 34:9, 12, 18, 19, 31, 46, 54; 35:31; 36:9, 45; 37:158; 38:26; 39:46; 40:48; 41:14, 25, 42; 46:21, 30; 49:1, 10; 55:44; 57:12; 58:12, 13; 59:7; 60:7, 12; 61:6; 66:8; 72:27; 86:7; байн (а, и) ка 17:45; 18:78; 20:58;

28:28; 41:5, 34; 43:38 байн (а, и) кум 2:188, 237,

28²; 3:55, 64; 4:29, 72, 90, 92, 141; 5:91, 106; 6:19, 58, 94; 8:1, 72; 10:29; 13:43; 16:92, 94; 17:96; 18:95; 22:69; 24:63; 29:25, 52; 30:21; 42:15²; 46:8; 56:60; 57:20; 60:3, 4, 7, 10; 65:6; байн (а, и) на: 3:64; 5:25; 6:53; 7:87, 89;

10:29; 18:94; 20:58; 34:26²; 38:8, 22; 41:5; 42:15²; 54:25; 60:4; байнаҳу 3:30; 4:73; 24:43; 37:158; 41:34;

байнаҳа: 3:30; 55:44; байн (а, и) ҳ (у,

и) м: 2:113, 182, 213, 232; 3:19, 23; 4:65, 90, 92; 5:14, 42², 48, 49, 64; 7:44; 8:63, 72; 10:19, 28, 45, 47, 54, 93; 11:110; 16:124; 17:53; 18:19, 21, 52, 94, 95; 19:37; 20:62, 103; 21:93; 22:17, 56; 23:53, 101; 24:48, 51; 25:50; 26:118; 27:78; 32:25; 34:18, 54; 39:3, 69, 75; 41:45; 42:14², 21, 38; 43:32, 65; 45:17²; 48:29; 54:28; 57:13; 59:14; байн (а, и) ҳ

(у, и) ма: 4:35², 128; 5:17, 18; 7:46; 11:43; 15:85; 18:32, 61; 19:65; 20:6; 21:16; 25:53, 59; 26:24, 28; 30:8; 32:4; 37:5; 38:10, 27; 38:66; 43:85; 44:7, 38; 46:3; 49:9²; 50:38; 55:20; 78:37; байнаҳунна 65:12; байни: 6:19,

58; 12:100; 13:43; 17:96; 18:78; 26:118; 28:28; 29:52; 43:38; 46:8.

يىن

БАЙИАНА баён қилмоқ, тушинтирмоқ, англлат-

моқ:

يىна

бай-анна: 2:118; 3:118; 57:17; бай-анна:ҳу 2:159; байану: 2:160; лайн ли-

'убаййна 43:63; лтин лн-тубаййна 16:44, 64;

лтинне ла-тубайинуннаҳу 3:187; нинн нубайи-

н (у, а) 5:75; 22:5; лнинне лн-нубаййнаҳу 6:105;

йубайинну 2:68, 69, 70, 187, 219, 221, 242, 266;

59, 61; йубайинанна 16:92; йубай-

йинуҳа: 2:230.

يىн

БАЙИИНУН очик, ойдин, равшан: байинин 18:15.

байинин 18:15.

يىне

БАЙИНАТ (АН, ИН, И) очик, аниқ, ҳужжат

2:211; 6:57, 157; 7:73, 85, 105; 8:42²; 11:17, 28, 53, 63, 88;

20:133; 29:35; 35:40; 47:14; 98:1, 4; байинат

(у, и) 2:87, 92, 99, 159, 185, 209, 213, 253²; 3:86, 97, 105,

183, 184; 4:153; 5:32, 110; 7:101; 9:70; 10:13, 15, 74; 14:9;

16:44; 17:101; 19:73; 20:72; 22:16, 72; 24:1; 28:36; 29:39,

49; 30:9, 47; 34:43; 35:25; 40:22, 28, 34, 50, 66, 83; 43:63;

45:17, 25; 46:7; 57:9, 25; 58:5; 61:6; 64:6.

يىот

БУЙУ:ТУН бийт байтун нинг кўплиги.

ت

تائيم TA'СИ:МУН гуноҳкор қилиш 52:23; та'си:ман 56:25.
 تائيم TA'АХХАРА кечикмоқ, орқада қолмоқ 2:203; 48:2; йата'аххара 74:37.
 تائيم TA'АЗЗАНА билдирмоқ, эълон қилмоқ 7:167; 14:7.
 تائيم TA'ВИ:ЛУН тафсириш, йўйиш, далил билан тушунтириш.
 تائيم TA'ВИ:Л (УН, ИН) 12:6, 21, 44, 100, 104; 18:78; та'ви:лан 4:59; 17:35; та'ви:-л (у, а, и) ҳ (у, и) 3:7², 53²; 10:39; 12:36, 37, 45.
 تائيم (У) ТА:БА, табу:бун, тавбатун, мата:бун 1) мин, ған тавба қилмоқ, гуноҳни кечишни сўрамоқ, пушаймон бўлмоқ; 2) تائيم TA'БА:БУН хароб, ҳалок бўлиш; таба:бин 40:37.
 تائيم TA'БА:БУН пушаймон бўлувчи та:'ибу:на 9:112; та:'иба:тин 66:5.
 تائيم (И) ТАББА, таба:бун ўлмоқ, ҳалок бўлмоқ; зиён етмоқ 111:4; таббат 111:1.
 تائيم ТАБА:БУН хароб, ҳалок бўлиш: таба:ран 71:28.
 تائيم ТАБА:РАҚА муборак, қутлуғ бўлмоқ 7:54; 23:14; 25:1, 10, 61; 40:64; 43:85; 55:78; 67:1.
 تائيم ТАБА:ЙАЪА савдо-сотиқ қилишмоқ: таба:йаътум 2:282.
 تائيم ТАБТИ:ЛУН интилиш; ўзини Аллоҳга бағишлаш: табти:лан 73:8.
 تائيم ТАБАДДАЛА бир нарсани иккинчи нарса билан алмаштирмоқ; ўрнига ўрин қилмоқ 33:52; табаддалу: 4:2; йатабаддали 2:108.
 تائيم ТАБДИ:ЛУН ўзгариш, бадал бўлиш: та'ди:ман 56:25.

تابع TA:БИЪУН эргашувчи, хизматкор: бита:биъин 2:145²; ат-та:биъи:на 24:31.
 تابع TA:БУ:ТУН қути, тобут: табу:ти 2:248; 20:39.
 تابع TA:РАТУН марта, карра: та:ратан бир марта, бир карра 17:69; 20:55.
 تابع TA:РАҚА қолдирмоқ, ташлаб кетмоқ: лата:рику: 37:36.
 تابع TA:РИКУН қолдирувчи, ташлаб кетувчи 11:12; би-тарики: 11:53.
 تابع TA:ЛИН тиловат қилувчи: фа-талият та:лийа:ти 37:3.
 تابع (И) ТА:ҲА, тайҳун, тайаҳа:нун: фи ~ фи: саргардон кезмоқ, тўзиб юрмоқ йати:ху:на 5:26.
 تابع TA:'ИБУН пушаймон бўлувчи та:'ибу:на 9:112; та:'иба:тин 66:5.
 تابع (И) ТАББА, таба:бун ўлмоқ, ҳалок бўлмоқ; зиён етмоқ 111:4; таббат 111:1.
 تابع ТАБА:БУН зиён етиш; ҳалок бўлиш таба:бин 40:37.
 تابع ТАБА:РУН хароб, ҳалок бўлиш: таба:ран 71:28.
 تابع ТАБА:РАҚА муборак, қутлуғ бўлмоқ 7:54; 23:14; 25:1, 10, 61; 40:64; 43:85; 55:78; 67:1.
 تابع ТАБА:ЙАЪА савдо-сотиқ қилишмоқ: таба:йаътум 2:282.
 تابع ТАБТИ:ЛУН интилиш; ўзини Аллоҳга бағишлаш: табти:лан 73:8.
 تابع ТАБАДДАЛА бир нарсани иккинчи нарса билан алмаштирмоқ; ўрнига ўрин қилмоқ 33:52; табаддалу: 4:2; йатабаддали 2:108.
 تابع ТАБДИ:ЛУН ўзгариш, бадал бўлиш: та'ди:ман 56:25.

табди:ла 10:64; 30:30; **تبدیلا** табди:лан 33:23, 62; 35:43; 48:23; 76:28.

تبدیر ТАБЗИ:РУН исроф қилиш: **تبدیرا** таб-зи:ран 17:26.

تبر ТАББАРА хароб қилмоқ, ҳалок қилмоқ: **تبرنا** таббарна: 25:39; **لینبروا** ли-йутаббйру: 17:7.

تبراء ТАБАРРА'А 1) **من** ~ мин айрилмоқ, ажра-либ чиқмоқ; 2) воз кечмоқ, кечмоқ; 3) мурожаат қилмоқ, қарата айтмоқ 2:166; 9:114; **تبراءنا** табарра'на: 28:63;

تبروا табарра'у: 2:167; **نتبراء** натабарра'а 2:167.

تبرج ТАБАРРАЖА ҳусну жамолни кўз-кўз қил-моқ: **تبرجن** табарражна 33:33.

تبرج ТАБАРРУЖУН ҳусну жамолни кўз-кўз қи-лиш: **تبرج** табарружа 33:33.

تبرسم ТАБАССАМА табассум қилмоқ, овозсиз қилмоқ 27:19.

تبصرة ТАБСИРАТУН кўрсатиш, ибрат учун кўр-сатиш: **تبصرة** табсиратан 50:8.

تبع (А) ТАБИЪА, **تبع** табаъун изидан юрмоқ, эргашимоқ 2:38; 3:73; **تبعك** табиъака 7:18; 17:63; 38:85;

تبغني табиъани: 14:36; **تبغوا** табиъу: 2:145; **تبغها** татбаъуха: 79:7; **يتبعها** йатбаъуха: 2:263

تبع ТАБАЪУН кўплиги **اتباع** 'атба:'ун эрга-шувчи: **تبعا** табаъан 14:21; 40:47.

تبع ТУББАЪУН Тубба, халқ номи: **تبع** туббаъи 44:37; 50:14.

تبواء ТАБАВВА'А яшаш учун тавламоқ, ўрнаш-моқ: **تبوءو** табавва'у 59:9; **تبواء** натабавва'у 39:

74; **يتبواء** йатабавва'у 16:56; **تبواءا** табавва'а: 10:87.

تبيان ТИБИА:НУН очиқ, ойдин, ошкор қилиш: **تبيان** тибйа:нан 16:89.

تبع ТАБИ:ЪУН кўплиги **اتباع** тиба:ъун, **اتباع**

таба:'иъу изидан қолмай юрувчи, изидан қувиб юрувчи: **تبغيا** таби:ъан 17:69.

تبين ТАБАЙИАНА очиқ, ойдин, ошкор бўлмоқ; англамоқ, тушиниб етмоқ 2:109, 256; 4:115; 8:6; 9:113, 114; 14:45; 29:38; 47:25, 32; **تبينت** табаййанат 34:14;

تبينوا йатабаййана 2:187; 9:43; 41:53; **تبينوا** табаййану: 4:94²; 49:6.

تتيب ТАТБИ:БУН зиён қилиш, ҳалок қилиш: **تتيب** татби:бин 11:101.

تتيبیر ТАТБИ:РУН хароб қилиш, ҳалок қилиш: **تتيبیرا** татби:ран 17:7; 25:39.

تثبيت ТАСБИ:ТУН маҳкам қилиш, собит қилиш: **تثبيتا** тасби:тан 2:265; 4:66.

تثريب ТАСРИ:БУН танбеҳ бериш, изо қилиш, сў-киш: **تثريب** тасри:ба 12:92.

تجارة ТИЖА:РАТУН савдо, савдо-сотик: **تجارة** тижа:рат (ан, ии) 2:282; 4:29; 9:24; 24:37; 35:29; 61:10; 62:11²;

تجارتهم тижа:ратухум 2:16. **تجافي** ТАЖА:ФА: **عن** ~ ған йироқлашмоқ, узоқ-лашмоқ: **تجافي** татажа:фа: 32:16.

تجاوز ТАЖА:ВАЗА: **الى** ~ ила: кечмоқ: **تجاوز** натажа:вазу 46:16.

تجرع ТАЖАРРАЪА симирмоқ, симириб ичмоқ: **يتجرعه** йатажарраъуху 14:17.

تجسس ТАЖАССАСА жосуслик, пойлоқчилик қил-моқ: **تجسسوا** тажассасу: 49:12.

تجلى ТАЖАЛЛА: ошкор бўлмоқ, кўринмоқ; жило-ланмоқ 7:143; 92:2.

تجنب ТАЖАННАБА узоқлашмоқ; четлашмоқ, юз ўтирмоқ **يتجنبها** йатажаннабуха: 87:11.

تعاجون ТАҲА:ЖЖА хусумат қилмоқ: **تعاجون** таҳа:жжу:на 40:47.

تعاض TAХА:ДДА тарғиб этмоқ, рағбатлантирмоқ
 تعاضون таха:дду:на 89:18.
 تعاكم TAХА:КАМА: ~إلى ~ила: ҳукмлашмоқ:
 يتعاكم йатаха:каму: 4:60.
 تعاور TAХА:ВУРУН суҳбат, гурунг: تعاوركما
 таха:вуракума: 58:1.
 تعنت TAХТА остида, тагида: تعنت тахт (а.и)
 5:66; 6:65; 20:6; 29:55; 41:29; 48:18; 66:10; تعنتك тах-
 така 19:24; تعنته тахтаҳу 18:82; تعنتها тахтаҳа:
 2:25, 266; 3:15, 136, 195, 198; 4:13, 57, 122; 5:12, 85, 119;
 9:72, 89, 100; 13:35; 14:23; 16:31; 19:24; 20:76; 22:14, 23;
 25:10; 29:58; 39:20; 47:12; 48:5, 17; 57:12; 58:22; 61:12;
 64:9; 65:11; 66:8; 85:11; 98:8; تعنتهم тахтиҳим 6:6;
 7:43; 10:9; 18:31; 39:16; تعنتي тахти: 43:51.
 تعروا TAХАРРА: интилмоқ; савоб изламоқ: تعري
 таҳаррав 72:14.
 تعري TAХРИ:РУН озод қилиш: تعريр тахри:ру
 4:92; 5:89; 58:3.
 تعسس TAХАССАСА суриштириб билмоқ;
 فتعسسوا фа-тахассасу: 12:87.
 تعصن TAХАССУНУН тийиниш, иффатли бўлиш:
 تعصنا тахассунан 24:33.
 تعلة TAХИЛЛАТУН ичилган қасамни ювиш.
 унинг бажарилишидан озод бўлиш: تعلة тахиллата
 66:2.
 تعويل TAХВИ:ЛУН ўзгариш: تعويلا тахви:лан
 17:56, 77; 35:43.
 تعية TAХИЙИАТУН дуову сано айтмоқ, табрик
 айтмоқ: تعية тахиййат (ан, ин) 4:86; 24:61; 25:75;
 تعيتهм тахиййатуҳум 10:10; 14:23; 33:44.
 تعاصم TAХА:СУМУН ўзаро хусумат қилишни:
 تعاصم таха:суму 38:64.
 تعافت TAХА:ФАТА шивирлаб гаплашишмоқ, бир-

биригагина эшиттириб гаплашмоқ: تعافت туха:фит
 17:110; يتعافتون йатаха:фату:на 20:103; 68:23.
 تعبط TAХАББАТА қулатмоқ; ақлдан оздирмоқ:
 يتعبطه йатахаббатуху 2:275.
 تعسير TAХСИ:РУН зарар етказмоқ, ҳалок этмоқ:
 تعسير тахси:рин 11:63.
 تعطف TAХАТТАФА тутиб олмоқ, ушлаб олмоқ:
 يتعطفك йатахаттафакум 8:26; يتعطفك нутахаттаф
 28:57; يتعطفك йутахаттаф 29:67.
 تعفيف TAХФИ:ФУН енгиллатиш 2:178.
 تغلف TAХАЛЛАФА: ~ عن ~ъан кечикмоқ, орқа-
 да қолмоқ: يتغلفо йатахаллафу: 9:120.
 تغلى TAХАЛЛА: бўш бўлмоқ, бўшалмоқ; озод бўл-
 моқ, қутулмоқ: تغلت тахаллат 84:4.
 تغوف TAХАВВУФУН қўрқиш: تغوف тахавву-
 фин 16:47.
 تغويف TAХВИ:ФУН қўрқитиш: تغويفا тахви:-
 фан 17:59.
 تغير TAХАЙЙАРА танламоқ, сайламоқ: تغيرون
 тахаййару:на 68:38; يتغرون йатахаййару:на 56:20.
 تدارك TAДА:РАКА етишмоқ: تداركه тада:рака-
 ху 68:49.
 تداين TAДА:ЙАНА бир-бирдан қарз олишмоқ:
 تداينتم тада:йантум 2:282.
 تدبر TAДАББАРА фикрламоқ, тадбир қилмоқ:
 يتدبرون йатадаббару:на 4:82; 47:24.
 تدلى TAДАЛЛА: настга тушмоқ, силжимоқ 53:8.
 تدمير TAДМИ:РУН ҳалок қилиш: تدميرا тад-
 ми:ран 17:16; 25:36.
 تذكروا TAЗАККАРА ағламоқ, унутганни эсламоқ
 35:37; تذكروا тазаккару: 7:201; تتذكرون тагазак-
 кару:на 6:80; 32:4; 40:58; تذكرون тазаккару:на 6:152;

7:3, 57; 10:3; 11:24, 30; 16:17, 90; 23:85; 24:1, 27; 27:62;
37:155; 45:23; 51:49; 56:62; 69:42; **یتذکر** йатазаққару
13:19; 20:44; 35:37; 38:29; 39:9; 40:13; 79:35; 89:23;
یتذкіرون йатазаққару:на 2:221; 14:25; 28:43, 46, 51;
39:27; 44:58.

تذکره ТАЗКИРАТУН эслатиш, ёдга солиш:
тазкират (ун, ив, и) 20:3; 56:73; 69:12, 48; 73:19; 74:49, 54;
76:29; 80:11.

تذکیري ТАЗКИ:РУН эслатиш, ёдга солиш:
тазки:ри: 10:71.

تذليل ТАЗЛИ:ЛУН эгиш, эгиб наст қилиш:
тазли:лан 76:14.

تراپ ТУРА:БУН тупроқ 2:264; 3:59; 16:59; 18:37;
22:5; 30:20; 35:11; 40:67; **тура:бан** 13:5; 23:35, 82;
27:67; 37:16, 53; 50:3; 56:47; 78:40.

التراث ТУРА:СУН мерос қолган мол, дунё:
ат-тура:са 89:19.

تراج ТАРА:ЖАҒА қайтмоқ, кери қайтмоқ:
йатара:жаға 2:230.

تراضي ТАРА:ДИН хушнудлашиш, келишиш, ўзаро
рози бўлиш 2:233; 4:29.

تراضي ТАРА:ДА: хушнуд бўлишмоқ, келишишмоқ,
розिलाшмоқ: **тара:дав** 2:232; **تراضيتم** тара:-
дайтум 4:24.

تراقي ТАРА:ҚИЙИУН ўмров, ўмров суяги:
ат-тара:қиййу 75:26.

ترايب ТАРА: 'ИБУ тарие тарие:батуннинг кўп-
лиги.

تراپ ТИРБУН кўплиги **атра:бун** тенгқур,
тенгдош: **атра:бун** 38:52; **атра:бан**
56:37; 78:33.

ترايبص ТАРАББАСА кутмоқ, мунтазир бўлмоқ:
тараббастум 57:14; **ترايبصون** тараббасу:на
9:52; **натараббасу**: 9:52; 52:30; **ياتا-**

раббасу 9:98; 2:228, 234; **ياتاراббасна** 2:228,
234; **ترايبصون** йатараббасу:на 4:141; **ترايبصوا**
басу: 9:24, 52; 20:135; 23:25; 52:31.

ترايبص ТАРАББУСУН кутиш: **ترايبص**
2:226.

ترايبيل ТАРТИ:ЛУН очиқ, равшан қилиш; гоҳ-гоҳ
ўқиш, вақти-вақти билан ўқиш: **тарти:лан** 25:32;
73:4.

ترايدد ТАРАДДАДА иккиланмоқ, тараддудланмоқ:
йатараддаду:на 9:45.

ترايدي ТАРАДДА: йиқилмоқ, қуламоқ, ағдарилмоқ
92:11.

ترايب ТАРАҚҚАБА йўлга тикилмоқ, мунтазир
бўлмоқ: **ياتараққабу** 28:18, 21.

ترايك (Y) ТАРАКА, **ترايك** тарқун қолдирмоқ, тарқ
этмоқ 2:180, 248; 4:7², 11², 12, 33, 176²; 16:61; 35:45; **ترايكت**
таракту 12:37; 23:100; **ترايكتم** тарактум 4:12²; 6:94;

ترايكتموها тарактуму:ҳа: 59:5; **ترايكن** таракна 4:12;
ترايكن таракна: 12:17; 18:99; 29:35; 37:78, 108, 119, 129;

51:37; **ترايكن** таракна:ҳа: 54:15; **فاتаракаҳу**
2:264; **ترايكن** ва таракнаҳум 2:17; **ترايكن** таракну: 4:9;

44:25; **ترايكن** ва таракну:ка 62:11; **ترايكن** таракну
7:176; **ترايكن** таракну 11:87; **ترايكن** ва-траки 44:24;

ترايكن таракну: 9:16; **اترايكون** а таракну:на 26:146;
ترايكن йутрака 75:36; **ياترايكون** йутраку: 29:2.

ترايب ТАРИ:БАТУН кўплиги **тара: 'ибу**
кўкракнинг бўйинга қўшилган юқори қисми; ўша қисмнинг
қовургалари: **ат-тара: 'ибу** 86:7.

ترايكي ТАЗАККА: покланмоқ, гуноҳлардан тозалан-
моқ 20:76; 35:18; 87:14; **ترايكي** тазаққи: 79:18; **ترايكي**

йатазаққа: 35:18; 92:18.

ترايكي ТАЗАВВАДА озиқ билан таъминланмоқ, озиқ
тайёрламоқ: **ترايكي** тазаваду: 2:197.

- تعارف** ТАҒА:РАФА бир-бирини билмоқ: **لتعارفوا**
ли-таға:рафу: 49:13; **يتعارفون** йатаға:рафу:на 10:45.
- تعاسر** ТАҒА:САРА зулм қилмоқ, эзмоқ, сиқмоқ:
تعاسرتهم таға:саргум 65:6.
- تعاطى** ТАҒА:ТА: олмоқ; олиш-бериш қилмоқ
فتعاطى фа-таға:та: 54:29.
- تعالى** ТАҒА:ЛА: юқори турмоқ, юксак бўлмоқ
6:100; 7:190; 10:18; 16:1, 3; 17:43; 20:114; 23:92, 116; 27:63;
28:68; 30:40; 39:67, 72:3; **تعالوا** таға:лав 3:61, 64, 167;
4:61; 5:104; 6:151; 63:5; **فتعالين** фа-таға:лайни 33:28.
- تعاون** ТАҒА:ВАНА кўмаклашмоқ, бир-бирига ёр-
дам бермоқ: **تعاونوا** таға:вану: 5:22.
- تعجل** ТАҒАЖЖАЛА: **فى** ~ **فى**: ошиқмоқ, шо-
шилмоқ 2:203.
- تعدي** ТАҒАДДА: чегарадан чиқмоқ, қоядани буз-
моқ: **يتعدى** йатағаадда: 2:229; 4:14; 65:1.
- تعس** ТАҒСУН йўқ, нобуд бўлиш, ҳалок бўлиш:
فتعسا фа-тағсан 47:8.
- تعطف** ТАҒАФФУФУН тийиниш, ҳаромдан тийи-
нин, солиҳ бўлиш: **التعطف** ат-тағаффуфи 2:273.
- تعلم** ТАҒАЛЛАМА таълим бермоқ, ўргатмоқ:
يتعلمون йатағалламу:на 2:102².
- تعهد** ТАҒАММАДА ўйлаб, фикр қилиб қўймоқ,
атайлаб қилмоқ: **تعهدت** тағаммадат 33:5.
- تغابن** ТАҒА:БУНУН бир-бирини алдаш: **التغابن**
ат-таға:буни 64:9.
- تغامر** ТАҒА:МАЗА бир-бирига кўз билан ишора
қилмоқ, ғамза қилмоқ: **يتغامرون** йатаға:мазу:на 83:30.
- تغير** ТАҒАЙЙАРА ўзгармоқ: **يتغير** йатағаййар
47:15.
- تغيظ** ТАҒАЙЙУЗУН ғазаб: **تغيظا** тағаййузан
25:12.

- تفاخر** ТАФА:ХУРУН фахрланиш, ўзини улуғлаш
57:20.
- تفاوت** ТАФА:ВУТУН катта-кичиклик, фарқли бў-
лиш: **تفاوتن** тафа:вутин 67:3.
- تفت** ТАФАСУН тирноқ ва мўйлов кесиш: **تفتهم**
тафасахум 22:29.
- تفجر** ТАФАЖЖАРА тўлиб сув оқмоқ: **يتفجر**
йатафажжару 2:74.
- تفجير** ТАФЖИ:РУН оқизиш; ёриш, қазиш: **تفجيرا**
тафжи:ран 17:91; 76:6.
- تفرق** ТАФАРРАҚА айрилмоқ, пароканда бўлмоқ,
тўзимоқ 6:153; 98:4; **تفرقوا** тафаррақу: 3:103, 105;
42:14; **يتفرقوا** татафаррақу: 42:13; **يتفرقا** йатафар-
рақа: 4:130; **يتفرقون** йатафаррақу:на 30:14.
- تفریق** ТАФРИ:ҚУН айириш, фарқлаш, тўзитиш:
تفریقاً тафри:қан 9:107.
- تفسح** ТАФАССАҲА кенг бўлмоқ, кенгаймоқ:
تفسحوا тафассаху: 58:11.
- تفسیر** ТАФСИ:РУН баён қилиш, маъно очпиш:
تفسيرا тафси:ран 25:33.
- تفصیل** ТАФСИ:ЛУН ошкор баён қилиш **تفصیلا**
тафси:ла 10:37; 12:111; **تفصیلا** тафси:лан 6:154; 7:145;
17:12.
- تفضل** ТАФАДДАЛА: **على** ~ **على**: фазилат, ус-
тулик кўрсатмоқ, улуғлик изҳорини қилмоқ: **يتفضل**
йатафаддала 23:24.
- تفضیل** ТАФДИ:ЛУН устун қўйиш, улуғлаш:
تفضیلا тафди:лан 17:21, 70.
- تفطر** ТАФАТТАРА ёрилмоқ: **يتفطرن** йатафат-
тарна 19:90; 42:5.
- تفقد** ТАФАҚҚАДА сўрамоқ, йўқламоқ, қидирмоқ
27:20.
- تفقه** ТАФАҚҚАҲА ўрганмоқ, фикҳни ўрганмоқ:
يتفقه йатафаққаху 9:122.

تفكير ТАФАККАРА: **فی** ~ **фи**: ўйламоқ, фикр қилмоқ; **تتفكروا** татафаккару: 34:46; **تتفكرون** татафаккару:на 2:219, 266; 6:50; **یتفکروا** йатафаккару: 7:184; 30:8; **یتفكرون** йатафаккару:на 3:191; 7:176; 10:24; 13:3; 16:41, 44, 69; 30:21; 39:42; 45:13; 59:21.

تفكه ТАФАККАҲА: **ب** ~ **би** ажабланмоқ, пушаймон бўлмоқ; **تفکھون** тафаккаҳу:на 56:65.

تفيا ТАФАЙЙА'А эғилмоқ; **یتفیوا** йатафаййа'у 16:48.

تقا ТУҚА:ТУН ҳаром ва шубҳали парсалардан тийиниш, қўрқиниш; **تقا** туқа:тан 3:28; **تقاه** туқа:тиҳи 3:102.

تقاسم ТАҚА:САМА қасам ичишмоқ; **تقاسموا** тақа:саму: 27:49.

تقبل ТАҚАББАЛА кутиб олмоқ, қабул этмоқ; **تقبلها** фа-тақабаллаҳа: 3:37; **تقبل** натақаббалу 46:16; **یتقبل** йатақаббалу 5:27; **تقبل** тақаббал 2:127; 3:35; 14:40; **تقبل** туқуббила 5:27, 36; **یتقبل** йутақаббал (а) 5:27; 9:53.

تقتيل ТАҚТИ:ЛУН уриш, уриб ташлаш; **تقتيلان** тақти:лан 33:61.

تقدم ТАҚАДДАМА 1) илгари юрмоқ, мақдам бўлмоқ; 2) **إلى** ~ **'ила**: илгари бўлиб ўтмоқ, мутақаддим бўлмоқ 48:2; **یتقدم** йатақаддама 74:37.

تقدير ТАҚДИ:РУН тартиб; қонун, қарор; **تقدير** тақди:ру 6:96; 36:38; 41:12; **تقديران** тақди:ран 25:2; 76:16.

تقطع ТАҚАТТА'А: **ب** ~ **би** узилмоқ, кесилмоқ 6:94; **تقطعت** тақатта'ат 2:166; **تقطعوا** тақатта'ау: 21:93; 23:53; **تقطع** тақатта'а 9:110.

تقلب ТАҚАЛЛАБА айлантирмоқ, ўгирмоқ; **یتقلب** йатақаллабу 24:37.

تقلب ТАҚАЛЛУБУН айлантириш, ўгириш; **تقلب**

тақаллуб (у, а) 2:144; 3:196; **تقلبك** тақаллубақа 26:219;

تقلبهم тақаллуб (у, и) ҳ (у, и) м 16:46; 40:4.

تقول ТАҚАВВАЛА: **على** ~ **ъала**: гапирмоқ; ёлгон гапирмоқ, тўқимоқ 69:44; **تقوله** тақаввалаҳу 52:33.

تقوي ТАҚВА: қўрқиниш, худодан қўрқиниш; **التقوي** ат-тақва: 2:197, 237; 5:2, 8; 7:26; 9:108, 109; 20:132; 22:32, 37; 48:26; 49:3; 58:9; 74:56; 96:12; **تقواها** тақва:ҳа: 91:8; **تقواهم** тақва:ҳум 47:17.

تقويم ТАҚВИ:МУН тузилиш, тава тузилиши; **تقويم** тақви:мин 95:4.

تقي ТАҚИЙИУН қўрқувчи, худодан қўрқувчи; **تقيا** тақиййан 19:13, 18, 63.

تكاثر ТАКА:СУРУН кўпайиш; фарзанд ва мол кўплиги билан фахрланиш, мақтаниш 57:20; 102:1.

تكبر ТАКАББАРА катталанмоқ, такаббурилик қилмоқ; **تكبر** татакаббара 7:13; **یتكبرون** йатакаббару:на 7:146.

تكبير ТАКБИ:РУН улуғлаш, таъзим қилиш; **تكبيران** тақби:ран 17:111.

تكذيب ТАКЗИ:БУН алдаш, ёлгон айтиш; **تكذيبان** тақзи:бин 85:19.

تكلم ТАКАЛЛАМА гапирмоқ, сўзламоқ; **تكلم** тақалламу 11:105; **نتكلم** натақаллама 24:16; **يتكلم** йатақалламу 30:35; **یتكلمون** йатақалламу:на 78:38.

تكليم ТАКЛИ:МУН гаплашиш, сўзлашиш; **تكليمان** тақли:ман 4:164.

تل (У) ТАЛЛА, **تل** таллун пешонага ётқизмоқ, пешонаши ерга теккизмөк; **وتله** ва таллаҳу 37:103.

تلا (У) ТАЛА:, **تلوا** талвун, **تلوا** тулуввун 1) кетидан, изидан юрмоқ, эргашмоқ; 2) ўқимоқ, тиловат қилмоқ; **تلاها** тала:ҳа: 91:2; **تلوته** талавтуҳу 10:16; **اتلوا** атлу 6:151; **اتلوا** атлу: 18:83; 27:92; **تتلوا** татлу: 2:102; 10:61; 13:30; 28:45; 29:48; **تتلون** татлу:на 2:44;

تتلوا натлу: 28:3; تتلوه натлу:ху 3:51; تتلوه
 натлу:ха: 2:252; 3:108; 45:6; يتلوا йатлу: 2:129, 151;
 3:164; 28:59; 62:2; 65:11; 98:2; يتلون йатлу:на 2:113;
 3:113; 22:72; 35:29; 39:71; يتلونه йатлу:наху 2:124;
 يتلوه йатлу:ху 11:17; اتلو итлу 5:27; 7:175; 10:71;
 18:27; 26:69; 29:45; فاتلوه фа-тлу:ха: 3:93; تليت
 тулийат 8:2; تتلي тутла: 3:101; 8:31; 10:15; 19:58, 73;
 22:72; 23:66, 105; 31:7; 34:43; 45:8, 25, 31; 46:7; 68:15;
 83:13; يتلي йутла: 4:127; 5:1; 17:107; 22:30; 28:53;
 29:51; 33:34.

تلاق ТАЛА:ҚИН учрашиш: التلاقي ат-тала:қи
 40:15.

تلاوة ТИЛА:ВАТУН ўқиш, тиловат қилиш: تلاوة
 тила:ватиҳи 2:121.

تلاوم ТАЛА:ВАМА бир-бирини маломат қилмоқ,
 уялтирмоқ, айбламоқ: يتلاومون йатала:ваму:на 68:30.

تلبث ТАЛАББАСА бироз вақт бўлмоқ, турмоқ:
 تلبثوا талаббасу: 33:14.

تلطف ТАЛАТТАФА лутф қилмоқ, юмшоқлик қил-
 моқ: ليتلطف вал-йаталаттаф 18:19.

تلظى ТАЛАЗЗА: ёлқинламоқ, шуълаланиб ёнмоқ
 92:14.

تلقاء تИЛҚА: 'УН учрашув, юзлашув: تلقاء
 қа: '(а, и) қаршида, юзма-юз 7:47; 10:15; 28:22.

تلقي ТАЛАҚҚА: олмоқ, қабул қилмоқ; кутиб олмоқ:
 فتلقى фа-талаққа: 2:37; تلقونه талаққавнаху 24:15;

تلقاهم таталаққа:хум 21:103; يتلقى йаталаққа: 50:17.
 تلك تИЛКА у, ўша, анови 2:111, 134, 141, 187, 196,

229, 230, 252, 253; 3:108, 140; 4:13; 6:83; 7:101; 10:1; 11:49,
 59; 12:1; 13:1, 35; 15:1; 18:59; 19:63; 20:17; 21:15; 26:2, 22;
 27:1, 52; 28:2, 58, 83; 29:43; 31:2; 43:72; 45:6; 53:22; 58:4;
 59:21; 65:1; 79:12; تلكما тилкума: 7:22; تلكم тилку-
 му 7:43.

تلهي ТАЛАХҲА: машғул бўлмоқ; عن ~ ған
 чалғимок 80:10.

تام (И) ТАММА, تام تامа:мун, تام تامмун ту-
 гатмоқ, тамом қилмоқ: بعلى ~ би, бала: тўла бўлмоқ,
 рўёбга чиқмоқ, амалга ошмоқ, содир бўлмоқ 7:142; تمت
 таммат 6:115; 7:137; 11:119; اتممت 'атмамту 5:3;
 اتممت 'атмамта 28:27; اتمناها 'атмамна:ха: 7:142.

تامثيل ТАМА:СИ:ЛУ тамсил:лун нинг кўп-
 лиги.

تاماري ТАМА:РА: иккиланмоқ, пубҳаланмоқ: تماروا
 тама:рав 54:36; تماري татама:ра: 53:55.

تاماس ТАМА:ССА ёпишмоқ, тўқнашмоқ, қўшилиш-
 моқ: يتاماس йатама:сса: 58:3, 4.

تامام ТАМА:МУН тугатиш, тамом қилиш: تامام
 тама:ман 6:154.

تامات (1) ТАМАТТАЪА 1) ~ би фойдаланмоқ, ман-
 фаат топмоқ; 2) ~ би лаззатланмоқ, роҳатланмоқ 2:196;

يتمتعوا йатаматтаъу: 15:3; 29:66; يتمتعون йатамат-
 таъу:на 47:12; تمتع таматтаъ 39:8; تمتعوا тамат-
 таъу: 11:65; 14:30; 16:55; 30:34; 51:43; 77:46.

تامثال ТИМСА:ЛУН кўпчилиги тамаси:лу
 1) тасвир, сурат; 2) ҳайкал, бут; التماثيل ат-тама:си:л
 (у, а) 21:52; 34:13.

تامثال ТАМАССАЛА: ل ~ ли ўхшамоқ, суратга кир-
 моқ, бировнинг суратига кирмоқ 19:17.

تامطي ТАМАТТА: чўзилмоқ, керилмоқ: يتمطي
 йатаматта: 75:33.

تامني ТАМАННА: истамоқ, орзу қилмоқ 22:52;
 53:24; تمنوا таманнав 28:82; تمنون таманнавна
 3:143; تمنوا татаманнав 4:32; يتمنون йатаманнав-
 наху 62:7; يتمنوه йатаманнавху 2:95; فتمنوا фа-та-
 маннаву 2:94; 62:6.

تامني تامخي:ДУН ёйиш, тарқатиш: تمهيدا
 тамҳидан 84:14.

- تاجز** ТАНА:БАЗА масқара қилмоқ, устидан қулмоқ:
тана:базу: 49:11.
- تاجزوا** ТАНА:ЖА: сирлашмоқ: **тана:-**
жайтум 58:9; **تاجزوا** татана:жав 58:9; **يتاجزون** йа-
тана:жавна 58:8; **تاجزوا** тана:жав 58:9.
- تاجز** ТАНА:ДИН: **يوم التاجز** йавмут--т-тана:-
ди (и:) ҳисоб куни 40:32.
- تاجز** ТАНА:ДА: чақиритмоқ: **فاجز** фа-та-
на:дав 68:21.
- تاجز** ТАНА:ЗАЪА олишмоқ, хусумат қилишмоқ,
низо қилишмоқ: **تاجز** тана:заътум 3:152; 4:59; 8:43;
тана:заъу: 8:46; 20:62; **يتاجزون** йата-
на:заъу:на 18:21; 52:23.
- تاجز** ТАНА:САРА ёрдам беришмоқ, қўмақлаш-
моқ: **تاجزون** тана:сару:на 37:25.
- تاجز** ТАНА:ФАСА интилмоқ, рағбат қилмоқ:
فاجز фал-йатана:фаси 83:26.
- تاجز** ТАНА:ҲА: тийинмоқ, бир-бирларини «қил-
ма», дегандан тийиб турмоқ: **يتاجزون** йатана:ҳу:на
 5:79.
- تاجز** ТАНА:ВУШУН етиштиш; етиштиб олиш:
تاجزون ат-тана:вушу 34:52.
- تاجز** ТАНАЗЗАЛА тушмоқ, настига тушмоқ
تاجزال таназзалат 26:210, 221, 222; 97:4; **تاجزال** та-
таназзалу 41:30; **تاجزال** таназзалу 26:221, 222; 97:4;
تاجزال натаназзалу 10:64; **يتاجزال** йатаназзалу 65:12.
- تاجز** ТАНЗИ:ЛУН тушириш, нозил қилиш:
تاجزال танзи:л (у, а) 26:192; 32:2; 36:5; 39:1; 40:2;
 41:2, 42; 45:2; 46:2; 56:80; 69:43; **تاجزال** танзи:лан
 17:106; 20:4; 25:25; 76:23.
- تاجز** ТАНАФФАСА тин олмоқ, нафас олмоқ 81:18,

- تنكيل** ТАНКИ:ЛУН азоб бериш, расво қилиш, жа-
 золаш, занжир билан уриш: **تنكيل** танки:лан 4:84.
- تنور** ТАННУ:РУН таңдир, ўчоқ: **النور** ат-тан-
ну:ру 11:40; 23:27.
- تهجد** ТАҲАЖЖАДА кечаси ухламамоқ, бедор бўл-
моқ: **فتهجد** фа-таҳажжад 17:79.
- تهلكة** ТАҲЛУКАТУН ҳалоқ қилиш: **التهلكة**
ат-таҳлука 2:195.
- تواب** ТАВВА:БУН 1) тавба қилувчи; 2) кечирув-
чи (Аллоҳ): **تواب** тавва:бу 2:37, 54, 128, 160; 9:104, 118;
 24:10; 49:12; **توابا** тавва:бан 4:16, 64; 110:3; **التوابين**
ат-тавва:би:на 2:222.
- تواري** ТАВА:РА: ёпилмоқ, ғойиб бўлмоқ **توارت**
тва:рат 38:32; **يتواري** йатава:ра: 16:59.
- تواصي** ТАВА:СА: васият қилишмоқ: **تواصوا**
тава:сав 51:53; 90:17² 103:3².
- تواعد** ТАВА:ЪАДА келишмоқ, аҳдлашмоқ, бир
вақтни тайин қилиб қўймоқ: **تواعدتم** тава:ъаттум 8:42.
- توب** ТАВБУН тавба қилиш: **التوب** ат-тавбн
 40:3; **توبة** тавбату 4:17, 18, 92; 9:104; 42:25; 66:8;
توبتهم тавбатухум 3:90.
- توجه** ТАВАЖЖАҲА: **إلى** ~ ила: юзланмоқ
 28:22.
- توراة** ТАВРА:ТУН Таврот, Мусо алайҳи-с-саломга
нозил бўлган китоб номи: **التوراة** ат-тавра:т (у, а, и)
 3:3, 48, 50, 65, 93²; 5:43, 44, 46², 66, 68, 110; 7:157; 9:111;
 48:29; 61:6; 62:5.
- توصية** ТАВСИЙАТУН васият қилиш: **توصية**
тавсиййатан 36:50.
- توفي** ТАВАФФА: вафот этмоқ: **توفاهم** таваф-
фа:ҳум 4:97; **توفته** таваффатҳу 6:61; **توفتهم** таваф-
фатҳум 47:27; **توفيتني** таваффайтани: 5:117; **تتوفاهم**
татаваффа:ҳум 16:28, 32; **نتوفينك** натаваффайаннаки

10:46; 13:40; 40:77; **تولى** йатаваффа: 8:50; 26:42;
یتوفاکم йатаваффа: хум 6:60; 10:104; 16:70; 32:11;
یتوفاهن йатаваффа: хунна 4:15; **یتوفونهم** йатаваф-
 фаннахум 7:37; **توفنا** таваффана: 3:193; 7:126; **توفنى**
 таваффани: 12:101; **توفى** йутаваффа: 22:5; 40:67;
یتوفون йутаваффана 2:234, 240.

توفیق ТАВФИ: ҚУН тўғри келишлик, мувофиқлик:
توفیقنا тавфи: қан 4:62; **توفیقى** тавфи: қи: 11:88.
توكا ТАВАККА'А: **على** ~ ʔала: таянмоқ, суян-
 моқ: **توكا** 'а тавакка' 20:18; **یتوكتون** йатавак-
 ка'у: на 43:34.

توكل ТАВАККАЛА 1) ожизлик изҳорини қилмоқ;
 2) **على** ~ ʔала: суянмоқ, таянмоқ: **توكلت** таваккал-
 ту 9:129; 10:71; 11:56; 88; 12:67; 13:30; 42:10; **توكلنا**
 таваккална: 7:89; 10:85; 60:4; 67:29; **توكل** натавакка-
 ла 14:12; **یتوكل** йатаваккал (ш) 3:122, 160; 5:11; 8:49;
 9:51; 12:67; 14:11, 12; 39:38; 58:10; 64:13; 65:3; **یتوكلون**
 йатаваккалу: на 8:2; 16:42, 99; 29:59; 42:36; **توكل** тавак-
 калу 3:159; 4:81; 8:61; 11:123; 25:58; 26:217; 27:79; 33:3,
 48; **توكلوا** таваккалу: 5:23; 10:84.

توكيد ТАВКИ: ДУН маҳкамлаш: **توكيدها** тавки:-
 диҳа: 16:91.

تولى ТАВАЛЛА: 1) **عن** ~ ʔан қайтмоқ, юз ўғир-
 моқ; 2) дўст қилмоқ 2:205; 3:82; 4:80, 115; 7:79, 93; 12:84;
 20:48, 60; 24:11; 24:11; 28:24; 51:39; 53:29, 33; 70:17; 75:32;
 80:1; 88:23; 92:16; 96:13; **تولاه** тавалла: ҳу 22:4; **تولوا**
 таваллав 2:137, 246; 3:20, 32, 63, 64, 155; 4:89; 5:49; 8:23,
 40; 9:76, 92, 129; 16:82; 21:109; 37:90; 44:14; 58:14; 64:6;
توليتهم таваллайтум 2:64, 83; 5:92; 9:3; 10:72; 47:23;
 48:16; 64:12; **تولوا** татаваллав 3:32; 8:20; 11:3, 52, 57;
 24:54; 47:38; 48:16; 60:13; **تولوهم** таваллавҳум 60:9;

یتول йатавалла 5:56; 48:17; 57:24; 60:6; **یتولى** йата-
 валла: 3:23; 7:196; 24:47; **یتولاهم** йатавалла: ҳум 5:51;

9:23; 60:9; **یتولوا** йатаваллав 9:50, 74; **یتولون** йата-
 валлавна 5:43, 80; **یتولونه** йатаваллавнаҳу 16:100.

تیسر ТАЙАССАРА енгиллашмоқ, енгил бўлмоқ,
 73:20².

تیم ТАЙАММАМА 1) қасд қилмоқ, интилмоқ;
 2) қум билан покланмоқ: **تیموا** тайаммаму: 2:267;
 4:43; 5:6.

تین ТИ: НУН анжир: **التین** ат-тин: ну 95:1.

ئ

27. **ثابت** СА:БИТУН қаттиқ, мустаҳкам, доимий 14:24,
ثاقب СА:ҚИБУН ёруғ берувчи, шуъла берувчи; ял-
 тироқ, шуълалар 37:10; 86:3.
ثالث СА:ЛИСУН учинчи 5:73; 36:14; **الثالثة**
 ас-са:лисата 53:20.
ثامن СА:МИНУН саккизинчи: **ثامنهم** са:мину-
 хум 18:22.
ثان СА:НИН иккинчи: **ثاني** са:нийа 9:40.
ثاو СА:ВИН яшовчи, турувчи; **ثاويها** са:вийан
 28:45.
ثبات СУБА:ТУН **ثبة** субатуннинг кўплиги.
ثبت (У) САБАТА, **ثبوت** субу:тун, **ثبات**
 саба:тун қаттиқ, маҳкам бўлмоқ, собит бўлмоқ; **فاجبتوا**
 фа-сбуту: 8:45.
ثبت САББАТА қаттиқ, маҳкам, собит қилмоқ:
ثبتناك саббатна:ка 17:74; **ثبتت** нусаббиту 11:120;
 25:32; **يثبت** йусаббит (у, а) 8:11; 14:27; 16:102; 47:7;
ثبت саббит 2:250; 3:147; **فاجبتوا** фа-саббиту: 8:12.
ثبة СУБАТУН кўплиги **ثبات** суба:тун қуроллан-
 ган гуруҳ, отряд: **ثبات** суба:тин 4:71.
ثبط САББАТА: **عن** ~ ьан тўхтатмоқ, қайтармоқ:
فثبطهم фа-саббатахум 9:46.
ثبوت СУБУ:ТУН қаттиқ, маҳкам, мустаҳкам:
ثبوتها субу:тиҳа: 16:94.

- ئبور** СУБУ:РУН ҳалок бўлиш, зарар кўриш:
ئبور субу:ран 25:13, 14²; 84:11.
ئجاج САЖЖА:ЖУН оқувчи, қўйилувчи, ёғувчи
 (суб): **ئجاجا** сажжа:жан 78:14.
ئري САРАН ер: **الثري** ас-сара: 20:6.
ئعبان СУЪБА:НУН катта илон 7:107; 26:32.
ئقال СИҚА:ЛУН оғир, вазмин: **الثقال** ас-сиқа:ла
 13:12; **ئقالا** сиқа-лан 7:57; 9:41.
ئقف (А) САҚИФА, **ثقف** сақфун топмоқ, уч-
 ратмоқ, йўлиқмоқ: **ثقفتموهم** сақифтуму:хум 2:191; 4:91;
ثقفهم тасқафаннахум 8:57; **يثقفوكم** йасқа-
 фу:кум 60:2; **ثقفوا** суқифу: 3:112; 33:61.
ئقل (У) САҚУЛА, **ثقل** сиқалун, **ثقل** сиқлун
 оғир бўлмоқ, вазмин бўлмоқ: **ثقلت** сақулат 7:8, 187;
 23:102; 101:6.
ثقل СИҚЛУН кўплиги **ثقال** 'асқа:лун оғирлик:
ثقالا 'асқа:лан 29:13; **ثقالكم** 'асқа:ланум 16:7;
ثقالها 'асқа:лаҳа: 99:2; **ثقالها** 'асқа:л (а, и) ҳ
 (у, и) м 29:13.
ثقلان САҚАЛА:НИ: **الثقلان** ас-сақала:ни ин-
 сонлар ва жинлар 55:31.
ثقليل САҚИ:ЛУН оғир: **ثقيلا** сақи:лақ 73:5;
 76:27.
ثلاث САЛА:СУН уч: **ثلاث** сала:са 18:25; 19:10-
 24:58²; 39:6; 77:30.
ثلاثة САЛАСАТ (у, а, и) 2:196, 228; 3:41, 124, 171;
 5:73, 89; 9:118; 11:65; 18:22; 56:7; 58:7; 65:4.
ثلاث СУЛА:СУН учтадан, учта-учта: **ثلاث** су-
 ла:са 4:3; 35:1.
ثلاثون САЛА:СУ:НА ўттиз 46:15; **ثلاثين** сала:-
 си:на 7:146.
ثلة СУЛЛАТУН одамлар гуруҳи, тўдаси 56:13, 39,
 40.
ثلت СУЛУСУН учдан бир бўлак: **الثلت** ас-су-

لوس (y, n) 4:11, 12; **ثلثه** сулусаху 73:20; **ثلثا** сулусан
4:11; **الثلاثان** ас-сулуса:ни икки учдан бир бўлак 4:176;
ثلثي сулусаи 73:20.

ثم САММА уерда, ўша ерда 2:115; 26:64; 76:20;
81:21.

ثمان САМА:НИН саккиз; **ثمانى** сама:нийа
28:27; **ثمانية** сама:нийат (y, a) 6:143; 39:6; 69:7, 17.

ثمانون САМА:НУ:НА саксон; **ثمانين** сама:ни:-
на 24:4.

ثمر САМАРУН мева, ҳосил: 18:34; **ثمره** самарихи
6:99, 141; 18:42; 36:35; **ثمره** самаратин 2:25; **ثمرات**
самара:т (y, n) 2:22, 126, 155, 266; 7:57, 130; 13:3; 14:32,
37; 16:11, 67, 69; 28:57; 35:27; 41:47; 47:15.

ثمان САМАНУН баҳо, қиймат, нарх; **ثمانا** сама-
нан 2:41, 79, 174; 3:77, 187, 199; 5:44, 106; 9:9; 16:95;
بثمان бисаманин 12:20.

ثمان СУМУНУН саккиздан бир қисм; **الثمان** ас-
сумуна 4:12.

ثمود САМУ:ДУ Самуд, қабила номи; **ثمود** са-
му:д (y, a, n) 7:73; 9:70; 11:61, 68², 95; 14:9; 17:59; 22:42;
25:38; 26:141; 27:45; 29:38; 38:13; 40:31; 41:13, 17; 50:12;
51:43; 53:51; 54:23; 69:4, 5; 85:18; 89:9; 91:11.

ثني (И) САНА:, **ثني** санъун ўрамоқ, икки букиб
ўрамоқ; **يثنون** йасну:на 11:5.

ثواب САВА:БУН (яхши ишлар учун) мукофот,
жазо; **ثواب** сава:б (y, a, n) 3:145², 148², 195; 4:134²
18:31; 28:80; **ثوابا** сава:бан 3:195; 18:44, 46; 19:76.

ثوب САВБУН кўплиги. **ثياب** СИИА:БУН кийим 22:19;
76:21; **ثيابا** сийа:бан 18:31; **ثيابك** сийа:бака 74:4; **ثيابكم**
сийа:бакум 24:58; **ثيابهم** сийа:бахум 11:5; 71:7; **ثيابهن**
сийа:бахунна 24:60.

ثوب САВВАБА мукофотламоқ, жазоламоқ; **ثوب**
суввиба 83:36.

ثياب СИИА:БУН **ثوب** савбун нинг кўплиги.
ثيب САИИБУН кўплиги **ثيبات** саййиба:тун
арда бўлган хотин; **ثيبات** саййиба:тин 66:5.

ج

جاء (И) ЖА: 'А мажи'ун, жай'атун

1) келмоқ; 2) б ~ би келтирмоқ 4:43; 5:6; 6:61, 91, 160₂; 7:34, 113, 143; 9:48, 90; 10:47, 49, 80; 11:12, 40, 58, 66, 69, 76, 82, 94, 101; 12:58, 72, 96, 100; 15:61, 67; 16:61; 17:5, 7, 81, 104; 18:98; 23:27, 44, 99; 26:41; 27:36, 89, 90; 28:20, 37, 84², 85; 29:10; 33:19; 34:49; 35:45; 36:20; 37:37, 84; 39:33; 40:78; 43:53, 63; 47:18; 50:33; 51:26; 54:41; 57:14; 63:11; 69:9; 71:4; 89:22; 110:1; **جايت** жа: 'ат 6:109; 7:43; 53; 11:69, 77; 12:19; 27:42; 29:31, 33; 50:19, 21; 79:34; 80:33; **جايتك** жа: 'атка 39:59; **جايتكم** жа: 'аткум 2:209; 7:73, 85; 10:57; 33:9; **جايتنا** жа: 'атна: 7:126; **جايتو** жа: 'атху 2:211; 11:74; 28:25; **جايتها** жа: 'атха: 10:22; **جايتهم** жа: 'атхум 2:213, 253; 4:153; 5:32; 6:31, 109, 124; 7:37, 101, 131; 10:13, 97; 14:9; 27:13; 30:9; 35:25; 40:83; 41:14; 47:18; 98:4; **جاك** жа: 'ака 2:120, 145; 3:61; 5:48; 6:34, 54; 10:94; 11:120; 13:37; 60:12; 63:1; 80:8; **جاكم** жа: 'акум 2:87, 92; 3:81, 183; 4:170, 174; 5:15², 19²; 6:104, 157; 7:63, 69; 8:19; 9:128; 10:77, 108; 34:32; 35:37; 40:28, 34²; 49:6; 60:1, 10; **جانا** жа: 'ана: 5:19, 84; 20:72; 40:29; 43:38; 67:9; **جانني** жа: 'ани: 19:43; 25:29; 40:66; **جانو** жа: 'аху 2:275; 11:78; 12:50; 24:39; 28:25; 29:68; 39:32; 80:2; **جانها** жа: 'аха: 7:4; 27:8; 36:13; **جانهم** жа: 'ахум 2:89², 101; 3:19, 86, 105; 4:83; 5:70; 6:5, 43; 7:5; 10:22, 76, 93; 12:110; 16:113; 17:94, 101; 18:55; 23:68, 70; 26:206; 28:36, 48; 29:39, 53; 34:43; 35:42²; 38:4; 40:25; 41:41; 42:14; 43:29, 30, 47; 44:13, 17; 45:17; 46:7; 50:2, 5; 53:23; 54:4; 61:6; **جانوا** жа: 'у: 3:184; 7:116; 12:16, 18; 24:11, 13; 25:4; 27:84; 59:10; **جاوك** жа: 'ука 4:62, 64; 5:42; 6:25;

58:8; **جاوكم** жа: 'укум 4:90; 5:64; 33:10; **جاوها** фа-жа: 'у:хум 10:74; жа: 'уха: 39:71, 73; 41:20; **جاوهم** жи'та (и) 2:71; 7:106; 18:71, 74; 19:27; 30:47; **جنت** жи'тука 26:30; 27:22; **جنتكم** жи'тукум 3:49, 50; 7:105; 43:24, 63; **جنتهم** жи'тум 10:81; 19:89; **جنتونا** жи'туму:на: 6:94; 18:48; **جنتنا** жи'тана: 7:70, 129; 10:78; 11:53; 20:57; 21:55; 46:22; **جنتهم** жи'-тахум 5:110; 30:58; **جنتا** жи'на: 4:41²; 12:73, 88; 16:89; 17:104; 18:109; **جنتاك** жи'на:ка 15:63; 20:47; 25:33; **جنتاكم** жи'на:кум 43:78; **جنتاهم** жи'на:хум 7:52; **جاني** жи'а: 'а 39:69; 89:23. **جار** (А) ЖА:АРА, жуа:рун ёлбормоқ, бўкириб ялинмоқ; **تجار** таж'ару: 23:65; **تجارون** таж'ару:на 16:53; **تجارون** йаж'ару:на 23:64. **جاب** (У) ЖА:БА, **جوب** ЖАВБУН ўймоқ, тешмоқ; **جاوبا** жа:бу: 89:9. **جان** ЖА:СИН кўнлиги **جني** жисий'ун тиззада турувчи, тиз чўкиб турувчи; **جانية** жа:сий'атан 45:28; **جيا** жисий'ан 19:68, 72. **جانم** ЖА:СИМУН 1) ётган, ётувчи; 2) қотиб, ҳаракатсиз ўтирган, беҳаракат ўтирувчи; **جانمين** жасий'и:на 7:78, 91; 11:67, 94; 29:37. **جادل** ЖА:ДАЛА олишмоқ, қаттиқ хусумат қилишмоқ **جادلتم** жа:далтум 4:109; **جادلتنا** жа:далтана: 11:32; **جادلوا** жа:далу: 40:5; **جادلوك** жа:далу:ка 22:68; **تجادل** тужа:дил 4:107; 16:111; **تجادلك** тужа:дилука 58:1; **أتجادلوا** тужа:дилу: 29:46; **أتجادلوني** 'а тужа:дилу:нани 7:71; **يجادل** йужа:дилу 4:109; 18:56; 22:3, 8; 31:20; 40:4; **يجادلنا** йужа:дилу:на: 11:74; **ليجادلوكم** ли-йужа:дилу:кум 6:121; **يجادلونا** йужа:дилу:на 13:13; 40:35, 56, 69; 42:35; **يجادلونك** йужа:дилу:нака 6:25; 8:6; **جادلهم** жа:дилхум 16:125.

جار ЖА:РИН оқувчи, югурувчи: جار жа:ри (н) 4:36²; 8:48.

جارحة ЖА:РИХАТУН кўплиги جوارح жава:риху 1) йиртқич ҳайвон; 2) йиртқич қуш; جوارح ал-жава:рихи 5:4.

جارية ЖА:РИИАТУН 1) кема; 2) оқиб турувчи сув, чашма, булоқ 69:11; 88:12; فالجاريات фа-л-жа:рийа:ти 51:3.

جاز ЖА:ЗИН берувчи; мукофотловчи, жазоловчи 31:33.

جازي ЖА:ЗА: бирор нарса эвазига тақдирламоқ, жазоламоқ: جازي нужа:зи: 34:17.

جاس (У) ЖА:СА, جوس ЖАВСУН қидириб кир-моқ: فاجاسوا фа-жа:су: 17:5.

جاع (У) ЖА:ЪА جوع жавъун оч қолмоқ, очикмоқ: تجوع тажу:ъа 20:118.

جاعل ЖА:ЪИЛУН қилувчи, юзага келтирувчи 2:30; 3:55; 35:1; جاعلك жа:ъилука 2:124; لجاعلون ла-жа:ъилу:на 18:8; و جاعلوه ва жа:ъилу:ху 28:7.

جالوت ЖА:ЛУ:ТУ Жолут, бир саркарданинг номи: جالوت жа:луту (а, ин) 2:249, 250, 251.

جامعة ЖА:МИДАТУН қотиб қолган, ҳаракатсиз: جامعة жа:мидатан 27:88.

جامع ЖА:МИЪУН йиғувчи, жамъ қилувчи: جامع жа:миъу (ин) 3:9; 4:140; 24:62.

جان ЖА:ННУН жинлар, ажиналар, девлар جان жа:ни (у, н, а, ин) 15:27; 27:10; 28:31; 55:15, 39, 56, 74.

جانب ЖА:НИБУН тараф, ён: جانب жа:ниб (у, н, ин) 17:68; 19:52; 20:80; 28:29, 44, 46; 37:8; بجانب би-жа:нибиҳи 17:83; 41:51.

جاهد ЖА:ҲАДА жаҳд қилмоқ, тиришмоқ 9:19; 29:6; جاهداك жа:ҳада:ка 29:8; 31:15; جاهدوا жа:ҳаду: 2:218; 3:142; 8:72, 74, 75; 9:16, 20, 88; 16:110; 29:69; 49:15;

تجاهدون тужа:ҳиду:на 61:11; يجاهد йужа:ҳиду 29:6; يجاهدوا йужа:ҳиду: 9:44, 81; يجاهدون йужа:ҳиду:на 5:54; جاهد жа:ҳиди 9:73; 66:9; جاهدم жа:ҳидҳум 25:52; جاهدوا жа:ҳиду: 5:35; 9:41, 86; 22:78.

جاهل ЖА:ҲИЛУН жоҳил, нодон, билимсиз: الجاهل ал-жа:ҳилу 2:273; جاهلون жа:ҳилу:на 12:89; 25:63; 39:64; الجاهلين ал-жа:ҳили:на 2:67; 6:35; 7:199; 11:46; 12:33; 28:55.

جاهلية ЖА:ҲИЛИЙАТУН жоҳиллик, билимсизлик: الجاهلية ал-жа:ҳилийату жоҳилия давр, исломгача давр: الجاهلية ал-жа:ҳилийати 3:154; 5:50; 33:33; 48:26.

جاور ЖА:ВАРА қўшни бўлмоқ, яқин бўлмоқ, қўшни-чилик, яқинлик қилмоқ: يجاورونك йужа:виру:нака 33:60.

جاوز ЖА:ВАЗА ўтмоқ; ўтгазмоқ, ўтказиб қўймоқ: جاوزا жа:ваза: 18:62; جاوزنا жа:вазна: 7:138; 10:90;

جاوزه жа:вазаҳу 2:249. جائر ЖА:ИРУН қайтувчи, оёқ тортувчи, бош тор-тувчи 16:9.

جب ЖУББУН қудуқ: الجب ал-жубби 12:10, 15. جبا (У) ЖАБА:, جبى ЖАБАН, جياе ЖИБА:-ИАТАН йиғмоқ; يجبي йужба: 28:57.

جبار ЖАББА:РУН қаҳрли, қаҳр қилувчи: جبار жабба:р (у, ин) 11:59; 14:15; 40:35; 50:45; 59:23; جباراً жабба:ран 19:14, 32; 28:19; جبارين жабба:ри:на 5:22; 26:130.

جباه ЖИБА:ХУН جبهة жабҳатун нинг кўплиги. جيت ЖИБТУН Жибт, бут номи: الجيت ал-жибти 4:51.

جبريل ЖИБРИ:ЛУ Жабройил алайҳи-с-салом: جبريل жибри:л (у, а) 2:97, 98; 66:4.

جبل ЖАБАЛУН кўплиги جبال жиба:лун тоғ: جبل жабал (а, ин) 2:260; 7:143²; 171; 11:43; 59:21; جبال жи-ба:л (у, а, и) 7:74; 11:42; 13:31; 14:46; 15:82; 16:68, 81;

17:37; 18:47; 19:90; 20:105; 21:79; 22:18; 24:43; 26:149;
27:88; 33:72; 34:10; 35:27; 38:18; 52:10; 56:5; 69:14; 79:9;
73:14²; 77:10; 78:7, 20; 79:30; 81:3; 88:19; 101:5.

جبل **ЖИБИЛЛУН** халқ **جبل** жибиллан 36:62.

جبله **ЖИБИЛЛАТУН** туғма хислат, туғма табиат:

الجبله ал-жибиллата 26:183.

جبهة **ЖАБХАТУН** кўплиги **جياه** жиба:хун пешона, манглай: **جياهم** жиба:хухум 9:35.

جبي **ЖАБА:**, **جبا** **ЖАБА:** га қ.

جيين **ЖАБИ:НУН** манглай, пешона: **لجيين** ли-л-жаби:ни 37:103.

جني **ЖИСНИЙУН** **جن** **ЖА:СИН** нинг кўплиги

جد (А) **ЖАХАДА**, **جد** **ЖАХДУН:** **ب** ~ би ин-кор этмоқ: **جدوا** жаҳаду: 11:59; 27:14; **يعد** йажҳаду 29:47, 49; 31:32; **يعدون** йажҳаду:на 6:33; 7:5f; 46:71; 40:63; 41:15, 28; 46:26.

جيم **ЖАҲИ:МУН** жаҳаннам, дўзах, тамуг: **الجيم** ал-жаҳим (у, а, и) 2:119; 5:10, 86; 9:113; 22:51; 26:91; 37:23, 55, 64, 68, 97, 163; 40:7; 44:47, 56; 52:18; 56:94; 57:19; 69:31; 79:36, 39; 81:12; 82:14; 83:16; 102:6; **جيمًا** жаҳи:ман 73:12.

جد **ЖАДДУН** улуғлик, азаматлик: **جد** жадду 72:3.

جدار **ЖИДА:РУН** кўплиги **جدر** жудурун девор: **الجدار** ал-жида:ру 18:82; **جدارا** жида:ран 18:77; **جدر** жудурун 59:14.

جدال **ЖИДА:ЛУН** олишин, хусумат қилишин:

جدال жида:ла 2:197; **جدالنا** жида:лана: 11:32.

جدة **ЖУДДАТУН** кўплиги **جد** жудадун 1) қир-гоқ; 2) сўқмоқ йўл: **جد** жудадун 35:27.

جدث **ЖАДАСУН** кўплиги **اجداث** 'ажда:сун гўр, қабр: **اجداث** 'ажда:сун 36:5f; 54:7; 70:43.

جد **ЖУДАДУН** **جدة** **ЖУДДАТУН** нинг кўплиги.

جدر **ЖУДУРУН** **جدار** **ЖИДА:РУН** нинг кўплиги.

جدلا **ЖАДАЛУН** олишин, хусумат қилишин: **جدلا** жадалан 18:54; 43:58.

جديد **ЖАДИДУН** янги, тагин, яна: **جديد** жади:-дин 13:5; 14:19; 32:10; 34:7; 35:16; 50:15; **جديدا** жади:-дан 17:49, 98.

جداذ **ЖУЗА:ЗУН** кесилган, майдаланган нарса; парча, бўлак: **جداذ** жуза:зан 21:58.

جدع **ЖИЗЪУН** кўплиги **جدوع** жузу:тун хурмо дарахти: **جدع** жизъи 19:23, 25; **جدوع** жузу:ъин 20:71.

جدوة **ЖАЗВАТУН** тўр, алангали ўт: **جدوة** жаз-ватин 28:29.

جدوع **ЖУЗУ:ЪУН** **جدع** **ЖИЗЪУН** нинг кўплиги. **جر** (У) **ЖАРРА**, **جر** **ЖАРРУН** тортмоқ: **يجره** йа-журруху 7:150.

جراد **ЖАРА:ДУН** чигиртка: **جراد** жара:да 7:133; 54:7.

جرح (А) **ЖАРАҲА**, **جرح** **ЖАРҲУН** ризқи, рўз топмоқ: **جرحتم** жараҳтум 6:60.

جرح **ЖУРҲУН** кўплиги **جروح** журу:хун яра, жа-роҳат: **الجروح** ал-журу:ҳа 5:45.

جرز **ЖУРУЗУН** ўт-ўлансиз тақир ер: **الجرز** ал-журузи 32:27; **جرزا** журузан 18:8.

جرف **ЖУРУФУН** нураган қиргоқ: **جرف** журуфин 9:109.

جرم (И) **ЖАРАМА**, **جرم** **ЖАРМУН** насиб қилма-моқ, тегмамоқ: **يجرمكم** йажриманнакум 5:2, 8; 11:89.

جرم **ЖАРАМА:** **لاجرم** **ЛА:ЖАРАМА** албатта, шубҳасиз 11:22; 16:23, 62, 109; 40:43.

جروح **ЖУРУ:ХУН** **جرح** **ЖУРҲУН** нинг кўплиги. **جري** (И) **ЖАРА:**, **جري** **ЖАРИУН**, **جريان**

ЖАРАЙА:НУН, **مجري** **МАЖРАН** оқмоқ, юрмоқ; юриш-да, оқишда бўлмоқ: **جرينا** жарайна 10:22; **تجري** таж-ри: 2:25; 164, 266; 3:15, 136, 195, 198; 4:13, 57, 122; 5:12, 85,

119; 6:6; 7:43; 9:72, 89, 100; 10:9; 11:42; 13:35; 14:23, 32; 16:31; 18:31; 20:76; 21:81; 22:14, 23, 65; 25:10; 29:58; 30:46; 31:31; 36:38; 38:36; 39:20; 43:51; 45:12; 47:12; 48:5, 17; 54:14; 57:12; 58:22; 61:12; 64:9; 65:11; 66:8; 85:11; 98:8; **تجريان** тажрийа:ни 55:50; **يجري** йажри: 13:2; 31:29; 35:13; 39:5.

جزاء ЖАЗА: 'УН тақдирлаш; жазолаш; **جزاء** жаза: 'у 2:85, 191; 5:29, 33, 38, 85, 95; 9:26, 82, 95; 10:27; 12:25; 17:63; 18:88; 20:76; 25:15; 32:17; 34:37; 39:34; 41:28²; 42:40; 46:14; 53:41; 54:14; 55:60; 56:24; 59:17; 76:9, 22; 78:26, 36; **جزاءكم** жаза: 'укум 17:63; **جزاءه** жаза: 'уху 4:93; 12:74, 75²; **جزاءهم** жаза: 'ухум 3:87, 136; 17:98; 18:106; 98:8.

جزء жуз'ун кўплиги **اجزاء** 'ажза: 'ун бўлак, қисм 15:44; **جزءا** жуз'ан 2:260; 43:15.

جزع (А) ЖАЗИЪА, **جزع** ЖАЗАЪУН сабрсиа бўлмоқ; фарёду зорий қилмоқ; **جزعنا** жазийна: 14:21.

جزوعا ЖАЗУ:ЪУН гамгин, ҳазин бўлувчи: **جزوعا** жазу:ъан 70:20.

جزى ЖАЗА: **جزاء** жаза: 'ун жазоламоқ, қилгулик-ка яраша жазо топмоқ; 76:12; **جزيتهم** жазайтуҳум 23:111; **جزيتناهم** жазайна:ҳум 6:146; 34:17; **تجزى** тажзи: 2:48, 123; 3:145; 6:84, 157; 7:40, 41, 152; 10:13; 12:22, 75; 20:127; 21:29; 23:14; 35:36; 37:80, 105, 110, 121, 131, 46:25; 54:35; 77:44; **لنجزين** ла-нужзийанна 16:96;

لنجزينهم ла-нажзийаннаҳум 16:97; 29:7; 41:27; **تجزيه** тажзи:ҳи 21:29; **يجزى** йажзи: 3:144; 10:4; 12:88; 14:51; 16:31; 30:45; 31:33; 33:24; 34:4; 45:14; **يجزى** йажзийа 53:31²;

ليجزىك ли-йажзийака 28:25; **يجزىهم** йажзи:ҳ (у, и) м 6:138, 139; 9:121; 24:38; 39:35; **تجزى** тужза: 20:15; 40:17; 45:22; 92:19; **تجزون** тужзавна 6:93; 10:52; 27:90; 36:54; 37:39; 45:28; 46:20; 52:16; 66:7; **يجز** йужза 4:123;

يجزى йужза: 6:160; 28:84; 40:40; **ييزاه** йужза:ҳу 53:41; **يجزون** йужзавна 6:120; 7:147, 80; 25:75; 34:33.

جزية ЖИЗИАТУН аҳли зимма, яъни ислом пано-

ҳига олинганлардан олинадиган солиқ мол: **الجزية** ал-жизйата 9:29.

جسد ЖАСАДУН жасад, тана, гавда: **جسدا** жасадан 7:148; 20:88; 21:8; 38:34.

جسم ЖИСМУН кўплиги **اجسام** 'ажса:мун гавда: **اجسامهم** 'ажса:муҳум 2:247; 63:4.

جعل (А) ЖАЪАЛА, **جعل** жаълун 1) қилмоқ, яратмоқ; 2) **جعل** ~ **على**, **فى** 'фи: қўймоқ, тайинламоқ, белгиламоқ; 3) атамоқ, ном бермоқ; 4) бошқа феъллар билан келганда, ўша феъл ифодалаган иш-ҳаракатнинг бошланаётганини билдиради 2:22; 4:5, 90; 5:20, 60, 97, 103; 6:1, 96, 97; 7:189; 9:40; 10:5, 67; 11:118; 12:70; 13:3²; 16:72², 78,80, 81³; 17:99; 19:24; 20:53; 22:78; 25:10, 47, 53, 61², 62; 27:61⁴; 28:4, 71, 72, 73; 29:10; 30:21, 54²; 32:8, 9; 33:4³; 36:80; 38:5; 39:6, 8; 40:61, 64, 79; 41:10; 42:11; 43:10², 12; 45:23; 48:26, 27; 50:26; 65:3; 67:15, 23; 71:16², 19; 75:39; **جعل** жаъала:

7:190; **جعلت** жаъалту 74:12; **جعلتم** жаъалтум 9:19; 10:58; 16:91; **جعلته** жаъалатҳу 51:42; **جعلكم** жаъалакум 5:20, 48; 6:165; 7:69, 74; 16:93; 35:11, 39; 57:7; **جعلنا** жаъална: 2:125, 143; 4:33, 91; 5:13, 48; 6:6, 25,

112, 122, 123; 7:10, 27; 11:82; 13:38; 15:16, 20, 74; 17:8, 12², 18, 33, 45, 46, 60; 18:7, 32², 52, 57, 59; 19:49, 50; 21:30, 31², 32, 34, 72; 22:34, 67; 23:50; 25:20, 31, 35, 45; 27:86; 29:27, 67; 32:24; 34:18, 33; 36:8, 9, 34; 37:77; 43:33, 45, 60; 46:26; 57:26, 27; 74:31²; 77:27; 78:9, 10, 11, 13; **جعلناك** жаъална:ка 6:107; 38:26; 45:18;

جعلناكم жаъална:кум 2:143; 10:14; 17:6; 49:13; **جعلناه** жаъална:ҳу 6:9²; 17:2; 22:25; 23:13; 25:23; 32:23; 41:44; 42:52; 43:3, 59; 56:65, 70; 76:2; 77:21; **جعلناها** жаъална:ҳа: 2:66; 10:24; 21:91;

22:36; 29:15; 37:63; 56:73; 67:5; **جعلناهم** жаъална:ҳум 10:73; 21:8, 15, 70, 73; 23:41, 44; 25:37; 28:41; 34:19; 37:98; 43:56; **جعلناهم** фажаъална:ҳунна 56:36; **جعلى** жаъалани: 19:30, 31; 26:21; 36:27; **جعله** жаъалаҳу 3:126;

7:143; 8:10; 18:96, 98; 25:45, 54; 68:50; 87:5; **جعلها** жаъалаҳа: 12:100; 43:28; **جعلهم** жаъалаҳум 21:58; 42:8;

105:5; **جعلوا** жаъалу: 6:100, 136; 13:16, 33; 14:30; 15:91; 27:34; 37:158; 43:15, 19; 71:7; **اجعل** 'ажъал 12:95; **لاجعلنك** ла'ажъаланнака 26:29; **تجعل** тажъал 2:30; 17:22, 29, 39; 18:94; 59:10; **تجعلنا** тажъална: 7:47; 10:85; 60:5; **تجعلني** тажъални: 7:150; 23:94; **تجعلوا** тажъалу: 2:22, 224; 4:144; 24:63; 51:51; **تجعلون** тажъалу:на 41:9; 56:82; **تجعلونه** тажъалу:наҳу 6:91; **نعمل** нажъалу 3:61; 18:48, 90, 94; 19:7; 28:35; 34:33; 38:28²; 68:35; 77:25; 78:6; 90:8; **ولنعملك** ва линажъалака 2:259; **نعمله** ва линажъалаҳу 19:24; **نعملها** нажъалуҳа: 28:83; 69:12; **نعملها** нажъалҳума: 41:29; **نعملهم** нажъалаҳум 28:5²; 45:21; **يجعل** йажъал 3:156, 176; 4:15, 19, 141; 5:6; 6:124, 125²; 8:29, 37; 10:100; 18:1; 19:96; 22:53; 24:40; 25:10; 42:50; 57:28; 60:7; 65:2, 4, 7; 71:12²; 72:25; 73:17; 105:2; **ويجعلكم** ва йажъалукум 27:62; **يجعلني** йажъални: 19:32; **يعله** йажъалаҳу 6:39; 8:37; 24:43; 30:48; 39:21; **يجعلون** йажъалу:ва 2:19; 15:96; 16:56, 57, 62; **يعلوه** йажъалу:ҳу 12:15; **اجعل** ижъал 2:126, 260; 3:41; 4:75²; 7:138; 14:35, 37; 17:80; 19:10; 20:29, 58; 26:84; 28:38; **اجعلنا** ижъална: 2:128; 25:74; **اجعلني** ижъални: 12:55; 14:40; 26:85; **واجعله** ва-жъалҳу 19:6; **اجعلوا** ижъалу: 10:87; 12:62; **جعل** жуъила 16:124. **جفاء** ЖУФА: 'УН сув кўлиги: **جفاء** жуфа: 'ан 13:17. **جفان** ЖИФА:НУН **جفنة** ЖАФНАТУН нинг кўплиги. **جفنة** ЖАФНАТУН кўплиги **جفان** жифа:нун товоқ: **جفان** жифа:нин 34:13. **جلاء** ЖАЛА: 'УН қувғин, турган еридан кўчириш: **الجلاء** ал-жала: 'у 59:3. **جلايب** ЖАЛА:БИ:БУ **جلباب** ЖИЛБА:БУН нинг кўплиги. **جلال** ЖАЛА:ЛУН улуғлик, азамат: **الجلال** ал-жала:ли 55:27, 78.

جلباب ЖИЛБА:БУН кўплиги **جلايب** жала:би:бу ёшичқ, чачвои: **جلايبهن** жала:би:биҳинна 33:59. **جلد** (А) ЖАЛИДА, **جلد** жаладун қайиш билан урмоқ, саваламоқ: **فاجلدوا** фа-жлиду: 24:2; **فاجلدوهم** фа-жлиду:ҳум 24:4. **جلد** жилдун кўплиги **جلود** жулу:дун тери, **جلود** жулу:д (у, ин) 16:80; 22:20; **جلوداً** жулу:дан 4:56; **جلودكم** жулу:дукум 41:22; **جلودهم** жулу:дуҳум 4:56; 39:23; 41:20, 21. **جلدة** ЖАЛДАТУН дарра зарбаси: **جلدة** жалдат (ан, ин) 24:2, 4. **جلود** ЖУЛУ:ДУН **جلد** ЖИЛДУН нинг кўплиги. **جلي** ЖАЛЛА: очмоқ, равшан қилмоқ: **جلاها** жала:ҳа: 91:3; **يجليها** йужалли:ҳа: 7:187. **جم** ЖАММУН кўп, мўл: **جما** жамман 89:20. **جمال** ЖАМА:ЛУН чирой, ҳусн 16:6. **جمالة** ЖИМА:ЛАТУН **جل** ЖАМАЛУН нинг кўплиги. **جمع** ЖАМАҲА интилмоқ, тез қилмоқ, хуруж қилмоқ: **يجمعون** йажмаҳу:на 9:57. **جمع** (А) ЖАМАЪА, **جمع** ЖАМЪУН йиғмоқ, жамъ қилмоқ 20:60; 70:18; 104:2; **يجمعهم** жамъна:кум 77:38; **جمعناهم** жамъна:ҳум 3:25; 18:99; **جمعهم** жамъаҳум 6:35; **جمعوا** жамъа: 3:173; **تجمعوا** тажмаъу: 4:23; **نجمع** нажмаъу 75:3; **يجمع** йажмаъу 5:109; 34:26; 42:15; **يجمعكم** йажмаъукум 45:26; 64:9; **ليجمعنكم** ла-йажмаъаннакум 4:87; 6:12; **يجمعون** йажмаъу:на 3:157; 10:58; 43:32; **جمع** жумиъа 26:38; 75:9. **جمع** ЖАМЪУН 1) жамъ қилиш, йиғиш, тўплаш; 2) жамоат, тўда: **الجمع** ал-жамъ (у, и) 42:7; 54:45; 64:9; **جمعا** жамъан 18:99; 28:78; 100:5; **جمعكم** жамъукум 7:48; **جمعه** жамъаҳу 75:17; **جمعهم** жамъиҳим 42:29; **الجمعان** ал-жамъа:ни 3:155, 166; 8:41; 26:61.

جمعة ЖУМУЪАТУН жамъ бўлиш, йирилиш 62:9.
جمال ЖАМАЛУН кўплиги **جمالة** жима:латун
 туя: **الجمال** ал-жамалу 7:40; **جمالة** жима:латун 77:33.
جملة ЖУМЛАТУН марта, карра, дафъа: **جملة**
 жумлатан бир дафъада, бир мартада 25:32.
جميع ЖАМИ:ЪУН барча, ҳамма 26:56; 36:32, 53;
 54:44; **جميعا** жами:ъан 2:29, 38, 148, 165; 3:103; 4:71,
 139, 140, 172; 5:17, 32², 36, 48, 105; 6:22, 128; 7:38, 158;
 8:37, 63; 10:4, 28, 65, 99; 11:55; 12:83; 13:18, 31², 42; 14:8,
 21; 17:103; 20:123; 24:31, 61; 34:40; 35:10; 39:44, 47, 53, 67;
 45:13; 58:6, 18; 59:14²; 70:14.
جميل ЖАМИ:ЛУН чиройли, гўзал: **جميل** жами:-
 л (ун, а) 12:18, 83; 15:85; **جميلا** жами:лан 33:28, 49;
 70:5; 73:10.
جن (У) ЖАННА, **جن** ЖАННУН, **جنون** ЖУ-
 НУ:НУН беркитмоқ; чулғаб олмоқ 6:76.
جن ЖИННУН жин, ажина: **الجن** ал-жинн (у, а, и)
 6:100, 112, 128, 130; 7:38, 179; 17:88; 18:50; 27:17, 39; 34:
 12, 14, 41; 41:25, 29; 46:18, 29; 51:56; 55:33; 72:1, 5, 6.
جناح ЖАНА:ХУН кўплиги **أجنحة** 'ажниҳатун
 1) қанот; 2) қўл; 3) тараф, ён: **جناح** жана:ҳа 17:24;
جناحك жана:ҳ (а, и) қа 15:88; 20:22; 26:215; 28:32;
بجناحيه би-жана:ҳайҳи 6:38; **أجنحة** 'ажниҳатин 35:1.
جناح ЖУНА:ХУН гувоҳ: **جناح** жуна:ҳ (ун, а)
 2:158, 198, 229, 230, 233², 234, 235, 236, 240, 282; 4:23, 24,
 101, 102, 128; 5:93; 24:29, 58, 60, 64; 33:5, 51, 55; 6:10.
جنب (У) ЖАНАБА, **جنب** ЖАНБУН четлатмоқ,
 узоқлатмоқ: **اجنبني** ужнубни: 14:35.
جنب ЖАНБУН кўплиги **جنوب** жуну:бун тараф,
 ён, ноҳия: **الصاحب بالجنب** ас-са:жибу би-л-жанби ҳам-
 роҳ: 4:36; 39:56; **لجنبه** ли-жанбиҳи 10:12; **جنوبكم**
 жуну:бикум 4:103; **جنوبها** жуну:буҳа: 22:36; **جنوبهم**
 жуну:б (у, и) ҳ (у, и) м 3:191; 9:35; 32:16.
جنب ЖУНУБУН ёт, бегона: **جنب** жунуб (у, ин)
 4:36; 28:11; **جنبا** жунубан 4:43; 5:6.

جنب ЖАННАБА четлатмоқ: **سيجنب** са-йужан-
 инбу 92:17.
جنة ЖАННАТУН боғ, боғча **جنة** жаннат (у, а, и)
 2:35, 82, 114, 214, 221, 265, 266; 3:133, 142, 185; 4:124;
 5:72; 7:19, 22, 27, 40, 42, 43, 44, 46, 49, 50; 9:111; 10:26;
 11:23, 108; 13:35; 16:32; 17:91; 19:60, 63; 20:117, 121; 25:8,
 15, 24; 26:85, 90; 29:58; 36:26, 55; 39:73, 74; 40:40; 41:30;
 42:7; 43:70, 72; 46:14, 16; 47:6, 15; 50:31; 53:15; 56:89;
 57:21; 59:20²; 66:11; 68:17; 69:22; 70:38; 76:12; 79:41; 81:13;
 88:10; **جنتك** жаннат (а, и) қа 18:39, 40; **جنته** жан-
 натаҳу 18:35; **جنتي** жаннати: 89:30; **جنة** жанна:тин
 2:25; 3:15, 136, 195, 198; 4:13, 57, 122; 5:12, 65, 85, 119;
 6:99, 141; 9:21, 72², 89, 100; 10:9; 13:4, 23; 14:23; 15:45;
 18:31, 107; 19:61; 20:76; 22:14, 23, 56; 23:19; 25:10; 26:57,
 134, 147; 31:8; 32:19; 35:33; 36:34; 37:43; 38:50; 40:8; 42:22;
 44:25, 52; 47:12; 48:5, 17; 50:9; 51:15; 52:17; 54:54; 56:12;
 57:12; 58:22; 61:12²; 64:9; 65:11; 66:8; 68:34; 70:35; 71:12;
 74:40; 78:16; 85:11; **جنتان** жанна:тин 34:15; 55:46, 62;
جنتين жаннатайви 18:32, 33; 34:16; 55:54; **بجنتيهما**
 би-жаннатайҳим 34:16.
جنة ЖИННАТУН 1) жиннилик, жунунлик; 2) **جنة**
جنة жинният (ун, и, ин) 7:184; 11:119; 28:25, 70; 32:13;
 34:8, 46; 37:158²; 114:6.
جنة ЖУННАТУН қалқон: **جنة** жуннатан 58:16;
 63:2.
جنح (А) ЖАНАҲА, **جنوح** ЖУНУ:ХУН: **الى، لى،**
 ~ ли, ила: мойиллик билдирмоқ, майл қилмоқ: **جانحوا** жа-
 наҳу: 8:61; **فانح** фа-жнаҳ 8:61.
جند ЖУНДУН кўплиги **جنود** жуну:дун қўшин,
 лашкар **جنود** жунд (ун, ин) 36:28, 75; 38:11; 44:24;
 67:20; **جندا** жундан 19:75; **جنودنا** жундана: 37:173;
جنود жуну:д (у, и, и, ин) 2:249; 9:40; 26:95; 27:37; 33:9;
 48:4, 7; 74:31; 85:17; **جنودا** жуну:дан 9:26; 33:9;
جنوده жуну:д (у, и) ҳи 2:249, 250; 10:90; 20:78; 27:17,
 18; 28:39, 40; 51:40; **جنودهما** жуну:дахума: 28:6; 8.

ح

حاج **ХА:ЖЖА** олишмоқ, низолашмоқ, хусумат қилишмоқ 2:258; **حاجتيم** ҳа:жажтум 3:66; **حاجك** ҳа:жжака 3:61; **حاجه** ҳа:жжаҳу 6:80; **حاجوك** ҳажжу:ка 3:20; **اتعاجوننا** 'а туҳа:жжу:на 3:65, 66; **تعاجون** 'а туҳа:жжу:нава 2:139; **اتعاجوني** 'а туҳа:жжу:ни 6:80; **يعاجوكم** йуҳа:жжу:кум 2:76; 3:73; **يعاجون** йуҳа:жжу:на 42:16.

حاج **ХА:ЖЖУН** кўплиги **حجاج** ҳужжа:жун, **حجيج** ҳажжи:жун ҳамга борган киши, ҳожжи: **الحاج** ал-ҳа:жжи 9:49.

حاجة **ХА:ЖАТУН** эҳтиёж: **حاجة** ҳа:жатаи 12:68; 40:80; 59:9.

حاجز **ХА:ЖИЗУН** манъ қилувчи; тўсувчи; тўсиқ: **حاجز** ҳа:жизан 27:61; **حاجزين** ҳа:жизи:на 69:47.

حاجو (И) **ХА:ДА** **حاجو** **ХУЙУДУН** бош-қортомқ: **حاجو** таҳн:ду 50:19.

حاد **ХА:ДАДА** қаршилик қилмоқ, тескарилик қилмоқ; душманлик қилмоқ 58:22; **حادد** йуҳа:диду 9:63; **يعادون** йуҳа:дду:на 58:6, 20.

حاذر **ХА:ЗИРУН** ҳазар қилувчи, эҳтиёт бўлувчи: **حاذرون** ҳа:зиру:на 26:56.

حار (У) **ХА:РА** **ХАВРУН** қайтмоқ: **يعور** йа-ҳу:ра 84:14.

حارب **ХА:РАБА** урушмоқ, сўқинмоқ 9:107; **يعاربون** йуҳа:рибу:на 5:33.

حاسب **ХА:САБА** ҳисоблашмоқ, ҳисоб қилмоқ:

يعاسبكم йуҳа:си-букум 2:284; **فحاسبناها** фа-ҳа:сабна:ҳа: 65:8; **يعاسبوا** йуҳа:сабу: 84:8.

حاسب **ХА:СИБУН** кўплиги **حساب** ҳусса:бун, **حسبة** ҳасабатун 1) ҳисобловчи, сановчи, тахминловчи; 2) ҳисобчи, сановчи: **حاسبين** ҳа:сиби:на 6:62; 21:47. **حاسد** **ХА:СИДУН** ҳасадчи, ҳасад қилувчи: **حاسد** ҳа:сидин 113:5.

حاسم **ХА:СИМУН** кўплиги **حسوم** ҳусу:мун кетма-кет юрувчи: **حسوما** ҳусу:ман 69:7.

حاش **ХА:ША**: **حاش لله** **ХА:ША** ЛИ-Л-ЛА:ҲИ Аллоҳ сақласин! 12:31, 51.

حاشر **ХА:ШИРУН** жамъ қилувчи, йиғувчи: **حاشرين** ҳа:шири:на 7:114; 26:36, 53.

حاصب **ХА:СИБУН** тошларни учирувчи қаттиқ шамол: **حاصبا** ҳа:сибан 17:68; 29:40; 54:34; 67:17.

حاض (У) **ХА:ДА**, **حوض** **ХАВДУН** сув йиғмоқ **يعضن** йаҳидна 65:4.

حاضر **ХА:ДИРУН** 1) бор, тайёр, ҳозир; 2) ёнида: **حاضرة** ҳа:диран 18:49; **حاضري** ҳа:дири: 2:196; **حاضرة** ҳа:диратун 2:282; 7:163.

حاف (И) **ХА:ФА** **حيف** **ХАЙФУН** жабр зулм қилмоқ: **يحيف** йаҳи:фа 24:50.

حافرة **ХА:ФИРАТУН** ибридой, бошланғич ҳодат: **العافرة** ал-ҳа:фирати 79:10.

حافظ **ХА:ФАЗА** сақламоқ: **يعافظون** йуҳа:фи-зу:на 6:92; 23:9; 70:34; **حافظوا** ҳа:физу: 2:238.

حافظ **ХА:ФИЗУН** кўплиги **حافظ** ҳуффа:зун, **حفظة** ҳафазатун сақловчи: 86:4; **حافظا** ҳа:физан 12:64;

حافظون ҳа:физу:на 9:112; 12:12, 63; 15:9; 23:5; 70:29; **حافظين** ҳа:физи:на 12:81; 21:82; 33:35; 82:10; 83:33;

حافظات ҳа:физа:тун киши қилган ишларни ёзиб олувчи фаришталар 4:34; 33:35; **حفظة** ҳафазатан 6:61.

ҲАҶ: ФФУН ўраб олган, ўраб турувчи: **ҲАҶИН**

ҲАҶ: ффи: на 39:75.

ҲАҶ: ФИДУН кўплиги **حفة** ҲАҶАДАТУН НА-
БИРА: **حفة** ҲАҶАДАТАН 16:72.

ҲАҶ: ҚА **حقيق** ҲАЙҚУН: **حقيق** би қоп-
ламоқ, ўрамоқ, ўраб олмоқ, чулғаб олмоқ 6:10; 11:8; 16:34;
21:41; 39:48; 40:45; 83; 45:33; 46:26; **حقيق** йаҳи: қу 35:43.

ҲАҶ: ҚҚАТУН қатта, улуг фалокат: **الحاقة**
ал-ҲАҶ: ққату ўлганларнинг тирилиши 69:1, 2, 3.

ҲАҶ: КИМУН кўплиги **حكام** ҲУҚКА: муң қози,
қоқим: **الحاكمين** ал-ҲАҶ: қими: на 7:87; 10:109; 11:45; 12:80;
95:8; **الحكام** ал-ҲУҚКА: ми 2:188.

ҲАҶ: ЛА, **حول** ҲАВЛУН ўзгармоқ, ўзгариб
қолмоқ; айни моқ 11:43; **يعول** йаҳу: лу 8:24; **حيل** ҳи:-
ла 34:54.

ҲАҶ: МИН кўплиги **حماة** ҲУМА: тун юк ташиш
ва миниш манъ қилинган туй: **حام** ҲАҶ: ми: 5:103.

ҲАҶ: МИДУН мақтовчи: **الحامدون** ал-ҲАҶ: ми-
ду: на 9:112.

ҲАҶ: МИЛУН кўплиги **حملة** ҲАМАЛАТУН кў-
тарувчи, кўтариб юривчи: **بحاملين** би-ҲАҶ: ми: на 29:12.

ҲАҶ: МИЛАТУН ҳомила, қорнида боласи бор:
فالحاملات фа-л-ҲАҶ: ми: ти 51:2.

ҲАҶ: МИИАТУН кўплиги **حوام** ҲАВА: ми:н
ловиллаб турган, алағали 88:4; 101:11.

ҲАҶ: БАРА гаплашмоқ, суҳбатлашмоқ: **يعاوره**
йуҳа: вируҳу 18:34, 37.

ҲАҶ: ББУН кўплиги **حب** ҲУБУ: бун дона, дон:
حب ҲАББ (у, а) 6:95; 50:9; 55:12; **حبا** ҲАББАН 6:99;
36:33; 78:15; 80:27.

ҲАҶ: ББУН муҳаббат: **حب** ҲУББ (у, а, ин) 2:165;
3:14; 38:32; 100:8; **حبا** ҲУББАН 2:165; 12:30; 89:20; **حبه**
ҲУББИҲИ 2:177; 76:8.

ҲАҶ: ЛУН **حب** ҲАБЛУН нинг кўплиги.

ҲАҶ: БАБА **حب** ҲАББАБА яхши кўрдирмоқ, кўнгилга солмоқ
49:7.

ҲАҶ: БАТУН бир дона дон: **حبة** ҲАББАТИН
2:261²; 6:59; 21:47; 31:16.

ҲАҶ: БРУН кўплиги **اجار** аҲБА: рун олим, би-
лимдон; **الاجار** ал-аҲБА: р (у, и) 5:44; 63; 9:34; **اجارهم**
аҲБА: раҳум 9:31.

ҲАҶ: БАРА, **حبر** ҲАБРУН 1) безатмоқ, ясат-
моқ; 2) бахтиёр қилмоқ, сийламоқ, хурсанд қилмоқ:
تعبرون туҳбару: на 43:70; **يعبرون** йуҳбару: на 30:15.

ҲАҶ: БАСА, **حبس** ҲАБСУН, **حبس**
маҳбасун 1) тутмоқ, тутқин қилмоқ; 2) **علي** ~ ʔала: тўх-
татмоқ, ушлаб қолмоқ: **تجسونهما** таҳбису: наҳума: 5:
106; **يعبسه** йаҳбисуҳу 11:8.

ҲАҶ: БАТА **حب** ҲАБТУН бекор бўлмоқ, бе-
ҳуда бўлмоқ 5:5; 6:88; 11:16; **حبطن** ҲАБИТАТ 2:217; 3:22;
5:53; 7:147; 9:17; 69; 18:105; **تعبط** таҳбаты 49:2;

حبطن ла-йаҳбатанна 39:65.

ҲАҶ: БУКУН **حبكة** ҲУБКАТУН нинг кўплиги.

ҲАҶ: БКАТУН кўплиги **حبك** ҲУБУКУН юлдуз
йўли: **العبك** ал-ҳубуки 51:7.

ҲАҶ: ЛУН кўплиги **حبال** ҲАБЛА: лун 1) арқон;
2) томир: **حب** ҲАБЛ (у, и) 3:103, 112²; 50:16; 111:5;
حبالهم ҲАБЛА: луҳум 20:66; 26:44.

ҲАҶ: БУН кўплиги **اجباء** аҲИББА: у 1)
севиқли, суюқли; 2) дўст: **اجباؤه** аҲИББА: уҳу 5:18.

ҲАҶ: ТМУН кўплиги **حتم** ҲУТУ: муң қарор,
қарор: **حما** ҲАТМАН 19:71.

ҲАҶ: СИ: СУН кўплиги **حشا** ҲАСИ: суи тез,
чаққон, ҳарис: **حشينا** ҲАСИ: сан 7:54.

ҲАҶ: ЖЖА, **حج** ҲАЖЖУН ҲАЖ қилмоқ
2:158.

حج **ҲАЖЖУН** ҳаж, ҳаж қилиш **الحج** ал-ҳажж (у, и) 2:189, 196³, 197³; 9:3; 22:27.

حج **ҲИЖЖУН** ҳаж, ҳаж қилиш 3:97.

حج **ҲИЖА:БУН** кўплиги **حج** ҳужубун парда, тўсиқ 7:46; 33:53; 38:32; 41:5; 42:51; **حج** **ҲИЖА:** бан 17:45; 19:17.

حج **ҲИЖА:РАТУН** **حج** ҳажарун нинг кўплиги.

حج **ҲУЖЖАТУН** кўплиги **حج** ҳужажун далил, исбот: **حج** ҳужжат (у, и) 2:150; 4:165; 6:149; 42:15; **حج** ҳужжатуна: 6:83; **حج** ҳужжат (у, а) ҳум 42:16; 45:25.

حج **ҲИЖЖАТУН** кўплиги **حج** ҳижажун бир йилда бир марта қилинган ҳаж: **حج** ҳижажин 28:27.

حج **ҲИЖАЖУН** **حج** ҳижжатуни нинг кўплиги.

حج **ҲАЖАРУН** кўплиги **حج** ҳижара:ратун тош: **حج** ал-ҳажару Катбадаги қора тош: **حج** ал-ҳажара 2:60; 7:160; **حج** ҳижара:рат (у, а, и) 2:24, 74²; 8:32; 14:82; 15:74; 17:50; 51:33; 66:6; 105:4.

حج **ҲИЖРУН** кўплиги **حج** ҳужу:рун манъ қилиш; манъ қилинган (нарса): **حج** ҳижр (у, и, ин) 6:138; 15:80; 89:5; **حج** ҳижран маҳжу:ран 25:22, 53; **حج** ҳужу:рикум 4:23.

حج **ҲУЖРАТУН** ҳужра, хона: **حج** ал-ҳужра:ти 49:4.

حج **ҲУЖУ:РУН** **حج** **ҲИЖРУН** нинг кўплиги.

حج **ҲАДДУН** кўплиги **حج** ҳуду:дун қайтариш, ушлаб қолиш: **حج** ҳуду:д (у, а, и) 2:187, 229⁴, 230²; 4:13; 9:97, 112; 58:4; 65:1²; **حج** ҳуду:даху 4:14.

حج **ҲИДА:ДУН** **حج** ҳади:дун нинг кўплиги.

حج **ҲАДА:ИҚУ** **حج** ҳади:қатун нинг кўплиги.

حج **ҲАДАБУН** кўплиги **حج** ҳида:бун тепалик: **حج** ҳадабин 21:96.

حج **ҲАДДАСА** айтиб бермоқ, ҳикоя қилмоқ: **حج** тухаддису 99:4; **حج** 'а тухаддису:на-ҳум 2:76; **حج** фа-ҳаддис 93:11.

حج **ҲУДУ:ДУН** **حج** ҳаддун нинг кўплиги.

حج **ҲАДИ:СУН** кўплиги **حج** 'аҳа:ди:су 1) янгилик; хабар; ҳикоя; 2) суҳбат: **حج** ҳади:с (у, а, ин) 4:140; 6:68; 7:185; 18:6; 20:9; 31:6; 33:53; 39:23; 45:6; 51:24; 52:34; 53:59; 56:81; 68:44; 77:50; 79:15; 88:1; **حج** ҳади:сан 4:42, 78, 87; 12:111; 66:3; **حج** 'аҳа:ди:су 12:6, 21, 101; 23:44; 34:19.

حج **ҲАДИ:ДУН** кўплиги **حج** ҳида:дун темир: **حج** ҳади:д (у, и, ин) 18:96; 22:21; 34:10; 50:22; 57:25;

حج ҳади:дан 17:50; **حج** ҳида:дин 33:19.

حج **ҲАДИҚАТУН** кўплиги **حج** ҳада:иқу боғ: **حج** ҳада:қа 27:60; 78:32; 80:30.

حج (А) **ҲАЗИРА**, **حج** ҳазарун 1) қўрқмоқ, ҳазар қилмоқ; 2) эҳтиёт бўлмоқ: **حج** таҳзару:на 9:64; **حج** йаҳзару 9:64; 24:63; 39:9; **حج** йаҳзару:на 9:122; 28:6; **حج** иҳзарҳум 5:49; 63:4; **حج** иҳзару: 5:41, 92; **حج** иҳзару:ҳу 2:235; **حج** иҳзару:ҳум 64:14.

حج **ҲАЗАРУН** эҳтиёткорлик, хавфсираш: **حج** ҳазара 2:19, 243.

حج **ҲИЗРУН** эҳтиёткорлик, хавфсираш, қўрқишлик: **حج** ҳизракум 4:71, 102; **حج** ҳизраҳум 4:102.

حج **ҲАЗЗАРА** сақламоқ, эҳтиёт қилмоқ: **حج** йуҳаззирукум 3:28.

حج **ҲАРРУН** иссиқлик, ҳарорат: **حج** ал-ҳарр (у, и) 9:81, 16:81; **حج** ҳарран 9:81.

حج **ҲУРРУН** кўплиги **حج** 'аҳра:рун озод, қул эмас: **حج** ал-ҳур (у, и) 2:178².

حرام **ХАРА:МУН** кўплиги **حرم** ҳурумун 1) ҳаром; 2) манъ қилинган, муқаддас 2:144, 149, 150, 191, 194², 196, 198, 217²; 5:2³, 97²; 8:34; 9:7, 19, 28; 16:116; 17:1; 21:95; 22:25; 48:25, 27; **حراما** ҳараман 10:59; **حرم** ҳурумун 5:1, 95; 9:5, 36; **حрма** ҳуруман 5:96.

حرب **ХАРБУН** кўплиги **حروب** ҳуру:бун уруш: **حرب** ҳарбин 2:279; 5:64; 8:57; 47:4.

حوت (У) **ХАРАСА**, **حوت** ҳарсуи ер ҳайдамоқ, экин экмоқ: **تعثون** таҳрусу:на 56:63.

حوت **ХАРСУН** кўплиги **حروث** ҳуру:сун экин экиш, ер ҳайдаш; экин, шудгор 2:71, 205, 223; 3:14, 117, 136, 138; 21:78; 42:20²; **حرتكم** ҳарс (а, и) кум 2:223; 68:22; **حرتنه** ҳарсиҳи 42:20.

حرج **ХАРАЖУН** 1) қийинлик, мушқиллик, сиқилиш; 2) гувоҳ **حرج** ҳараж (ун, ин) 5:6; 7:2; 9:91; 22:78; 24:61³; 33:37, 38, 50; 48:17³; **حرجا** ҳаражан 4:65; 6:125.

حرد **ХАРДУН** тўсқинлик, йўл бермаслик: **حرد** ҳардин 68:25.

حرس **ХАРАСУН** соқчи: **حرسا** ҳарасан 72:8.

حوص (И) **ХАРАСА**, **حوص** ҳарсуи қаттиқ истамоқ, жуда ҳоҳламоқ: **حوصت** ҳараста 12:103; **حوصتم** ҳарастум 4:129; **تعوص** таҳрис 16:37.

حرض **ХАРАДУН** гусса ёки ишқ туфайли заифлашиб ўлаётган: **حرضا** ҳарадан 12:85.

حرض **ХАРАДА** ундамоқ, даъват қилмоқ: **حرض** ҳарриди 4:84; 8:65.

حرف **ХАРФУН** уч, иш: **حرف** ҳарфин 22:11.

حرف **ХАРАФА** бузмоқ, сўзларни тушириб қолдирмоқ: **يعرفون** йухаррифу:на 4:46; 5:13, 41; **يعرفونه** йухаррифу:наҳу 2:75.

حرق **ХАРРАҚА** ёқмоқ, ёндирмоқ: **لنحرقنه** ла-ну-ҳарриқаннаҳу 20:97; **حرقوه** ҳарриқу:ҳу 21:68; 29:24.

حرك **ХАРРАҚА** ҳаракатга келтирмоқ, юргизмоқ, қимирлатмоқ: **تعرك** туҳаррик 75:16.

حرم **ХАРАМУН** Ҳарам, манъ қилинган, муқаддас жой: **حрма** ҳараман 28:57; 29:67.

حرم **ХУРУМУН** **حرام** ҳара:мун нинг кўплиги.

حرم **ХАРРАМА** манъ қилмоқ 2:173, 275; 3:93; 5:72; 6:119, 143, 144, 150, 151²; 7:32, 33; 9:29, 37²; 16:115; 17:33; 25:68; **حرمنا** ҳаррамна: 4:160; 6:146², 148; 16:35, 118; 28:12; **حرمها** ҳаррамаҳа: 27:91; **حرمها** ҳаррамаҳума: 7:50; **حرموا** ҳарраму: 6:140.

تعرم **ТУХАРРИМУ** 66:4; **تعرموا** туҳарриму: 5:87; **يعرم** йухарриму 7:157; **يعرمون** йухарриму:на 9:29;

يعرمونه йухарриму:наҳу 9:37.

حرم **ХУРРИМА** 3:50; 5:96; 24:3; **حرمت** ҳурримат 4:23; 5:3; 6:138.

حرمات **ХУРУМА:ТУН** **حرمه** ҳурматуи нинг кўплиги.

حرمه **ХУРМАТУН** кўплиги **حرمات** ҳурума:туи: манъ 2:194; 22:30.

حروود **ХАРУ:РУН** иссиқ шамол: **العروود** ал-ҳару:ру 35:21.

حريز **ХАРИ:РУН** ипак; ипак мато 22:23; 35:33;

حريرا ҳари:ран 76:12.

حريص **ХАРИ:СУН** жуда истовчи, қаттиқ хоҳловчи: 9:128.

حريق **ХАРИ:ҚУН** олов, ўт: **الحريق** ал-ҳари:қи 3:181; 8:50; 22:9, 22; 85:10.

حزب **ХИЗБУН** кўплиги **احزاب** 'аҳза:бун гуруҳ, жамоат, бир маслак билан бирлашган кишилар жамоаси:

حزب ҳизб (у, а, ин) 5:56; 23:53; 30:32; 58:19², 22²;

حزبه ҳизбаҳу 35:6; **العزيب** ал-ҳизбайни 18:12;

الاحزاب ал-'аҳза:б (у, а, и) 11:17; 13:36; 19:37; 33:20², 22; 38:11, 13; 40:5, 30; 43:65.

حزن (А, У) **ХАЗИНА** **حزن** ҳаз (а) нун ҳазин

бўлмоқ: **تعزن** таҳзан 9:40; 15:88; 16:127; 20:40; 27:70;
28:13; 29:33; **تعزنوا** таҳзану: 3:139, 153; 41:30;
تعزنون таҳзану:на 7:49; 43:68; **تعزني** таҳзани: 19:
24; 28:7; **يعزن** йаҳзанна 33:51; **ليعزن** ли-йаҳзуна
58:10; **ليعزنك** ли-йаҳзунака 3:176; 5:41; 6:33; 10:65; 31:
23; 36:76; **ليعزني** ли-йаҳзунуни: 12:13; **يعزنيهم** йаҳ-
зунуҳум 21:103; **يعزنون** йаҳзану:на 2:38, 62, 112, 262,
274, 277; 3:170; 5:69; 6:48; 7:35; 10:62; 39:61; 46:13.

حزن ҲАЗАНУН қайғу, ҳазинлик, маюслик: **العزن**
ал-ҳазана 35:34; **حزنا** ҳазанан 9:92; 28:8.

حزن ҲУЗНУН қайғу, алам, ҳазинлик: **الحزن** ал-
ҳузни 12:84; **حزني** ҳузни: 12:86.

حس (У) ҲАССА, **حس** ҲАССУН ўлдирмоқ, қатл
қилмоқ: **تحسونهم** таҳуссу:наҳум 3:152.

حساب ҲИСА:БУН ҳисоб, саноқ: **حساب** ҳиса:-
6 (у, и) 2:202, 213; 3:19, 27²; 199; 5:4; 10:5; 13:18, 21, 40, 41;
14:41, 51; 17:12; 24:38, 39; 38:16, 26, 39, 53; 39:10; 40:17,
27, 40; **حسابا** ҳиса:бан 65:8; 78:27, 36; 84:8; **حسابك**
ҳиса:бика 6:52; **حسابه** ҳиса:буҳу 23:117; 24:39;
حسابهم ҳиса:б (у, и) ҳ (у, и) м 6:52, 69; 21:1; 26:113;
88:26; **حسابيه** ҳиса:бийаҳ 69:20, 26.

حسان ҲИСА:НУН **حسن** ҳасанун винг кўплиги.

حساب (А) ҲАСИБА, **حسبان** ҳисба:нун, **حساب**
ҳиса:бун ҳисобламоқ: 18:102; 29:2, 4; 45:21; 47:29; **حسبت**

ҳасибта 18:9; **حسبتهم** ҳасибтум 2:214; 3:142; 9:16; 23:
115; **حسبتهم** ҳасибтаҳу 27:44; **حسبتهم** ҳасибтаҳум

76:19; **حسبوا** ҳасибу: 5:71; **تحسب** таҳсабу 25:44;
تحسبن таҳсабанна 3:169, 188; 14:42, 47; 24:57;

تحسبنهم таҳсабаннаҳум 3:188; **تحسبها** таҳсабуҳа:
27:88; **تحسبونهم** таҳсабуҳум 18:18; 59:14; **تحسبونهم**

таҳсабу:наҳу 24:15; **تحسبوه** таҳсабу:ҳу 3:78; 24:11;
يحسب йаҳсабу 75:3, 36; 90:5, 7; 104:3; **يحسبن** йаҳ-

сабанна 3:178, 180; 8:59; **يحسبه** йаҳсабуҳу 24:39;
يحسبونهم йаҳсабуҳуму 2:273; **يحسبون** йаҳсабу:на
7:30; 18:104; 23:55; 33:20; 43:37, 80; 58:18; 63:4.

حسب ҲАСБУН етарлилик, кофийлик: **حسبك**
ҳасбака 8:62, 64; **حسبنا** ҳасбуна: 3:173; 5:104; 9:59;
حسبه ҳасбуҳу 2:206; 65:3; **حسبهم** ҳасбуҳум 9:68;
58:8; **حسبي** ҳасбийа 9:129; 39:38.

حسبان ҲУСБА:НУН санап, ҳисоб қилиш: **حسبان**
ҳусба:нин 55:5; **حسبانان** ҳусба:нан 6:96; 18:40.

حسد (У) ҲАСАДА, **حسد** ҳасадун, **حسادة**
ҳаса:датун: **علي** ~ ʿала: ҳасад қилмоқ 113:5; **تحسدوننا**
таҳсуду:нана: 48:15; **يحسدون** йаҳсуду:на 4:54.

حسد ҲАСАДУН ҳасад: **حسدنا** ҳасадан 2:109.

حسرة ҲАСРАТУН ҳасрат, надомат: **حسرة** ҳас-
ратан 3:156; 8:36; 19:39; 36:30; 69:50; **حسرتي** ҳасрата:
39:56; **حسرتنا** ҳасратана: 6:31; **حسرات** ҳасарат:тин
2:167; 35:8.

حسن (У) ҲАСУНА, **حسن** ҳуснун яхши бўлмоқ,
чиройли бўлмоқ, гўзал бўлмоқ 4:69; **حسنت** ҳасунат
18:31; 25:76.

حسن ҲАСАНУН кўплиги **حسان** ҳиса:нун яхши,
чиройли, гўзал, ёқимли кўриниш: **حسن** ҳасани 3:37;

حسنا ҳасанан 2:245; 3:37; 5:12; 8:17; 11:3, 88; 16:67,
75; 18:2; 20:86; 22:58; 28:61; 35:8; 48:16; 57:11, 18; 64:17;
حسان ҳиса:н (ун, ин) 55:70, 76.

حسن ҲУСНУН кўплиги **محاسن** маҳа:сину 1) гў-
заллик; 2) жамол, ҳусн: **حسن** ҳусн (у, и) 3:14, 148,
195; 13:29; 38:25, 40, 49; **حسنا** ҳуснан 2:83; 18:86;
27:11; 29:8; 42:23; **حسنهم** ҳуснуҳунна 33:52.

حسنة ҲАСАНАТУН яхши, (Аллоҳга) ёқадиган
иш: **حسنة** ҳасанат (у, н, и, ин, ан) 2:201²; 3:120; 4:40,
78, 79, 85; 6:160; 7:95, 131, 156; 9:50; 13:6, 22; 16:30, 41,

122, 125; 27:46, 89; 28:54, 84; 33:24; 39:10; 41:34; 42:23; 60:4, 6; **حسانات** ҳасана:тин 7:168; 11:114; 25:70.

حسني **ХУСНА:** энг яхши, яхшироқ: **الاسماء** **ХУСНА:** ал-асма:ал-ҳусна: Аллоҳнинг чиройли исмлари 4:95; 7:137, 180; 9:107; 10:26; 13:18; 16:62; 17:110; 18:88; 20:8; 21:101; 41:50; 53:31; 57:10; 59:24; 92:6, 9; **الحسنين** ал-ҳуснайини 9:52.

حسوم **ХУСУ:МУН** **حاسم** **ХА:СИМУН** нинг кўплиги.

حبيب **ХАСИ:БУН** кўплиги **حبيب** ҳусаба: 'у ҳисобга олувчи, саноовчи, ҳисобловчи: **حسبنا** ҳасқ:бан 4:6, 86; 17:14; 33:39.

حسير **ХАСИ:РУН** кўплиги **حسري** ҳасра: чарчатган, толиққан, ҳолдан тўйган 67:4.

حسيس **ХАСИ:СУН** шовқин, товуш, шитирлаш: **حسيسها** ҳаси:саҳа: 21:102.

حشر (У) **ХАШАРА,** **حشر** ҳашрун бирга йиғмоқ: **فحشر** фа-ҳашара 79:23; **حشرتني** ҳашартани: 20:125; **حشرنا** ҳашарна: 6:111; **حشرناهم** ҳашарна:ҳум 18:47; **حشر** таҳшуру 19:85; 20:102; 27:83; **لنحشرنهم** ла-наҳшураннаҳум 19:68; **نحشرو** наҳшуруҳу 20:124;

نحشرهم наҳшуруҳум 6:22; 10:28; 17:97; **يحشرهم** йаҳшуруҳум 4:172; 6:128; 10:45; 15:25; 25:17; 34:40; **احشروا** уҳшуру: 37:22; **حشر** ҳушира 27:17; 46:6; **حشرت** ҳушират 81:5; **تعشرون** туҳшару:на 2:203; 3:12, 158; 5:96; 6:72; 8:24; 23:79; 58:9; 67:24; **يحشر** йуҳшар (у, а) 20:59; 41:19; **يحشروا** йуҳшару: 6:51; **يعشرون** йуҳшару:на 6:38; 8:36; 25:34.

حشر **ХАШРУН** йиғиш: **حشر** ҳашр (ун, и) 50:44; 59:2.

حصاد **ХАСА:ДУН** ўрим-йиғим вақти; ўрим-йиғим: **حصاده** ҳаса:диҳи 6:141.

حصب **ХАСАБУН** ўтин: **حصب** ҳасабу 21:98.

حصص **ХАСҲАСА** ошкор бўлмоқ, билинмоқ 12:51.

حصد (У) **ХАСАДА,** **حصاد** ҳаса:дун сиқмоқ, қисмон: **حصدتم** ҳасаттум 12:47.

حصر (А) **ХАСИРА,** **حصر** ҳасарун тораймоқ, қисилмоқ: **حصرات** ҳасират 4:90; **احصروهم** ихсару:ҳум 9:5.

حصل **ХАССАЛА** (маъдан) чиқармоқ, ҳосил қилмоқ: **حصل** ҳуссила 100:10.

حس **ХИСНУН** кўплиги **حسون** ҳусу:нун қалъа: **حسونهم** ҳусу:нуҳум 59:2.

حضور **ХАСУ:РУН** парҳезкор, тийинувчи: **حضورا** ҳасу:ран 3:39.

حسون **ХУСУ:НУН** **حس** ҳиснун нинг кўплиги. **حصيد** **ХАСИ:ДУН** кўплиги **حساند** ҳаса: 'иду ўрилган, йиғилган: **حصيد** ҳаси:д (у, и) 11:100; 50:9;

حصيدا ҳаси:дан 10:24; 21:15.

حسير **ХАСИ:РУН** кўплиги **حصر** ҳусурун зиндон: **حسيرا** ҳаси:ран 17:8.

حضر (У) **ХАДДА,** **حضر** ҳаддун: **علي** ~ ғала: ундамоқ, даъват қилмоқ, чорламоқ: **يعض** йаҳудду 69:34; 107:3.

حضر (У) **ХАДАРА,** **حضور** ҳуду:рун бор бўлмоқ, ҳозир бўлмоқ 2:133, 180; 4:8, 18; 5:106; **حضره** ҳадару:-ҳу 46:29; **يعضرون** йаҳдуру:ни 23:98.

حطام **ХУТА:МУН** ҳас, қуруқ чўп: **حطاما** ҳута:-ман 39:21; 56:65; 57:20.

حطب **ХАТАБУН** ўтин: **الحطب** ал-ҳатаби 111:4; **حطبا** ҳатабан 72:15.

حطة **ХИТТАТУН** мағфират, гуноҳларни кечиш 2:58; 7:161.

حطم (И) **ХАТАМА,** **حطم** ҳатмун синдирмоқ, парчаламоқ, ушатмоқ: **يعطمنكم** йаҳтиманнакум 27:18.

حطمة **ХУТАМАТУН** ҳамма вурсани ёндирувчи олов: **العطمة** ал-ҳутамату дўзах олови: **العطمة** ал-ҳутамат (у, и) 104:4, 5.

ظ **ХАЗЗУН** кўплиги **حظوظ** ҳузу:зун бахт: **ظ**
ҳаззин 4:11, 176; 28:79; 41:35; **ظ** ҳаззан 3:176; 5:13,
14.

ح (У) **ҲАФФА**, **ح** ҳаффуи: **ح** ҳаф-
ла айланиб юрмоқ, айланмоқ, ўрамоқ: **حفظانما** ҳаф-
фафна:ҳума: 18:32.

ح **ҲАФАДАТУН** **حافد** ҳа:фидун нинг кўп-
лиги.

ح **ҲУФРАТУН** чуқур, чоҳ: **حفرة** ҳуфратин
3:103.

ح (А) **ҲАФИЗА**, **حفظ** ҳафзун сақламоқ, ас-
рамоқ, ёлда сақламоқ, эсда сақламоқ 4:34; **حفظها** ҳа-
физнаҳа: 15:17; **تفظت** таҳфазу 12:65; **يحفظن** йаҳ-
фазна 24:31; **يحفظوا** йаҳфазу: 24:30; **يحفظونه** йаҳ-
фазу:наҳу 13:11; **احفظوا** ихфазу: 5:89.

حفظ Ҳифзуи сақлаш: **حفظا** ҳифзан 37:7; 41:12;
حفظها ҳифзуҳума: 2:255.

ح **ҲАФАЗАТУН** **حافظ** ҳа:физун нинг кўп-
лиги.

ح **ҲАФИЙЙУН** кўплиги **حوا** ҳуфава: 'у 7:
187; **حيا** ҳафиййан 19:47.

ح **ҲАФИ:ЗУН** сақловчи, асровчи: **حفيظ** ҳафи:-
з (ун, ни) 6:104; 11:57, 86; 12:55; 34:21; 42:6; 50:4, 32;
حفيظا ҳафи:зан 4:80; 6:107; 42:48.

ح (И) **ҲАҚҚА**, **ح** ҳаққун, **حقوق** ҳуқу:қун
чин, тўғри, рост бўлмоқ 7:30; 17:16; 22:18; 28:63; 32:13;
36:7; 37:31; 38:14; 39:19; 41:25; 46:18; 50:14; **حقت** ҳақ-
қат 10:33, 96; 16:36; 39:71; 40:6; **يعق** йаҳиққа 36:70;
حقت ҳуққат 74:2, 5.

ح **ҲАҚҚУН** кўплиги **حقوق** ҳуқу:қун тўғри,
ҳақиқий; ҳақиқат; ҳақиқатда бор; Аллоҳ: **الحق** ал-ҳаққ
(у, а, и) 2:26, 32²; 2:61, 71, 91, 109, 119, 121, 144, 146, 147,
149, 176, 213², 252, 282²; 3:3, 21, 60, 62, 71², 86, 102, 108,
112, 154, 181; 4:105, 155, 170, 171; 5:27, 48², 77, 83, 84, 116;

6:5, 30, 57, 62, 66, 73², 91, 93, 114, 151; 7:8, 33, 43, 53, 89,
105, 118, 146, 159, 169, 181; 8:5, 6, 7, 8, 32; 9:29, 33, 48;
10:5, 23, 30, 32², 35³, 36, 53², 55, 76, 77, 82, 94, 108; 11:17,
45, 79, 120; 12:51; 13:1, 14, 17, 19; 14:19, 22; 15:8, 55, 64,
85; 16:3, 102; 17:33, 81, 105²; 18:13, 21, 29, 44, 56; 19:34;
20:114; 21:18, 24, 55, 97, 112; 22:6, 40, 54, 62, 74, 78; 23:41,
62, 70², 71, 90, 116; 24:25², 49; 25:26, 33, 68; 27:79; 28:3, 13,
39, 48, 53, 75; 29:44, 68; 30:8, 60; 31:30, 33; 32:3; 33:4; 53;
34:6, 23, 26, 43, 48, 49; 35:5, 24, 31; 37:37; 38:22, 26, 64,
84²; 39:2, 5, 41, 67, 69, 75; 40:5, 20, 25, 55, 75, 77, 78; 41:15,
53; 42:17, 18, 24, 42; 43:29, 30, 78², 86; 44:39; 45:6, 22, 29,
32; 46:3, 7, 17, 20, 30; 34; 47:2, 3; 48:27, 28; 50:5; 19; 42;
51:19, 23; 53:28; 56:95; 57:16, 27; 60:1; 61:9; 64:3; 69:51;
70:24; 78:39; 103:3; **ح** ҳаққан 2:180, 236, 241; 4:122,
151; 7:44²; 8:4, 74; 9:111; 10:4, 103; 12:100; 16:38; 18:98;
30:47; 31:9; **ح** ҳаққаҳу 6:141; 17:26; 30:38.

ح **ҲУҚУБУН** кўплиги **احقاب** 'аҳқа:бун ик-
ки пайтамбар орасида ўтган вақт, 70—80 йил: **حبا** ҳу-
қубан 18:60; **احقابا** 'аҳқа:бан 78:23.

ح **ҲАҚФУН** кўплиги **احق** 'аҳқа:фун қум
тепа; мавжли қум ёр; **بالاحق** би-л-'аҳқа:фи 46:21.

ح **ҲАҚИ:ҚУН** ҳақиқат, чин 7:105.

ح **ҲУҚКА:МУН**, **حکم** ҳа:қимун нинг кўплиги.

ح (У) **ҲАҚАМА**, **حکم** ҳуқумун, **حکومة** ҳуқу:-
матун ҳуқм қилмоқ, ҳуқм чиқармоқ 40:48; **حکمت** ҳақам-
та 5:42; **حکمتکم** ҳақамтум < 4:58; **حکمتکم** фа-'аҳқуму
3:55; **تعکم** таҳқума 4:105; 39:46; **تعکموا** таҳқуму:
4:58; **تعکمون** таҳқуму:на 10:35; 37:154; 68:36, 39;
يعکم йаҳқуму 2:113²; 3:23; 4:141; 5:1, 44², 45, 47², 95;
7:87; 10:109; 12:80; 13:41; 16:124; 22:56, 69; 24:48, 51; 39:3;
60:10; **يعکمون** йаҳқума:ни 21:78; **يعکمون** йаҳқуму:на
6:136; 16:59; 29:4; 45:21; **احکم** уҳқум 5:42², 48, 49; 21:
112; 38:22, 26.

ح **ҲАҚАМУН** қози, ҳоким: **حکما** ҳақаман 4:35²;
6:114.

حكم ХУКМУН кўплиги **احكام** аҳка:мун ҳокимият, ҳукмронлик.

حكم ХУКМ (ун, у, и) 3:79; 5:43, 50; 6:57, 62, 89; 12:40, 67; 19:12; 28:70, 88; 40:12; 45:16; 52:48; 60:10; 68:48; 76:24; **حكمه** ҳукман 5:50; 12:22 13:37; 21:74, 79; 26:24, 83; 28:14; **حكمه** ҳукм (у, и) ҳ (у, и) 13:41; 18:26; 27:78; 42:10; **الحكمه** ли-ҳукмиҳим 21:78.

حكم ХАККАМА ҳоким, ҳукм чиқарувчи қилаб тайинламоқ: **يحكمونك** йуҳаккиму:ка 4:65; **يحكمونك** йуҳаккиму:нака 5:43.

حكمة ХИКМАТУН кўплиги **حكم** ҳикамун ҳикмат: **حكمة** ҳикмат (а, ин) 2:129, 151, 231, 251, 269²; 3:48, 81, 164; 4:54, 113; 5:110; **حكمة** ҳикмат (ун, а) 16:125; 17:39; 31:12; 33:34; 38:20; 43:63; 54:5; 62:2.

حكيم ХАКИ:МУН кўплиги **حكما** ҳунама: 'у билликли, доно: **حكيم** ҳаким (у, ун) 2:32, 129, 209, 220, 228, 240, 260; 3:6, 18, 58, 62, 126; 4:26; 5:38, 118; 6:18, 73, 83, 128, 139; 8:10, 49, 63, 67, 71; 9:15, 28, 40, 60, 71, 97, 106, 110; 10:1; 11:1; 12:6, 83, 100; 14:4; 15:25; 16:60; 22:52; 24:10, 18, 58, 59; 27:6, 9; 29:26, 42; 30:27; 31:2, 9, 27; 34:1, 27; 35:2; 36:2; 39:1; 40:8; 41:42; 42:3, 51; 43:4, 84; 44:4; 45:2, 37; 46:2; 49:8; 51:30; 57:1; 59:1, 24; 60:5, 10; 61:1, 62:1, 3; 64:18; 66:2; **حكيمه** ҳаким:ман 4:11, 17, 24, 56, 92, 104, 111, 130, 158, 170; 33:1; 48:4, 7, 19; 76:30.

حل (У, И) ХАЛЛА, **حل** ҳаллун **حلول** ҳалу:лун 1) бузмақ (мас., аҳдн); 2) (яшаш учун) тўхтамоқ; 3) ҳалол бўлмақ: **حلتم** ҳалалтум 5:2; **حل** таҳуллу 13:31; **حل** таҳиллу 2:230; **يحل** йаҳиллу 2:228, 229; 4:19; 11:39; 20:81, 36; 33:52; 39:40; **يحلل** йаҳлил 20:81; **يحلون** йаҳиллу:на 60:10; **احل** уҳлул 20:27.

حل ХИЛЛУН ҳалол 5:5²; 60:10; 90:2; **حلا** ҳиллан 3:93.

حلي ХАЛЛА: зийнатламоқ: **حلوا** ҳуллу: 76:21; **يحلون** йуҳаллавна 18:31; 22:23; 35:33.

حلاف ХАЛЛА:ФУН онт ичувчи, қасам ичувчи, қасам-хўр: **حلاف** ҳалла:фин 68:10.

حلال ХАЛА:ЛУН ҳалол: **حلال** ҳала:ла 16:116; **حلالا** ҳала:лан 2:168; 5:88; 8:69; 10:59; 16:114.

حلائل ХАЛА: 'ИЛУ **حليلة** ҳали:латун нинг кўплиги.

حلف (И) ХАЛАФА, **حلف** ҳалифун, **حلف** ҳалфун, ҳилфун қасам, онт ичмоқ: **حلفتهم** ҳалафтум 5:89; **يحلِفون** йаҳлифу:на 4:62; 9:42, 56, 62, 74, 95, 96; 58:14, 18².

حلق (И) ХАЛАҚА, **حلق** ҳалқун, **تعلق** таҳлақун қирмоқ: **تعلق** таҳлиқу: 2:196.

حلقوم ХУЛҚУ:МУН кўплиги **حلقيم** ҳалақ:му ҳалқум: **الحلقوم** ал-ҳулқу:ма 56:83.

حلم ХУЛМУН кўплиги **احلام** 'аҳла:мун уйқу, туш; **احلام** 'аҳла:мин 12:44²; 21:5; **احلامهم** 'аҳла:муҳум 52:32.

حلم ХУЛУМУН уйқу, туш; уйқуда олатдан урур тўкилиши: **الحلم** ал-ҳулума 24:58, 59.

حلي ХУЛИЙИУН зоб-зийнатлар: **حليهم** ҳулийи:ҳим 7:148.

حلية ХИЛИАТУН зоб-зийнат: **حلية** ҳилйат (ан, и) 13:17; 16:14; 35:12; 43:18.

حليلة ХАЛИ:ЛАТУН кўплиги **حلائل** ҳала:'илу хотин (эрга нисбатан): **حلائل** ҳала:'илу 4:23.

حليم ХАЛИ:МУН кўплиги **حلمه** ҳулама: 'у юмшоқ, мулойим: **حليم** ҳали:мун 2:225, 235, 263; 3:155; 4:12; 5:104; 9:114; 11:75, 87; 22:59; 37:104; 64:17; **حليما** ҳали:ман 17:44; 33:51; 35:41.

حميم ХА: МИ:М қатор сураларнинг биринчи оятидаги **ح** ва **م** ҳарфлари 40:1; 41:1; 42:1; 43:1; 44:1; 45:1; 46:1.

حماء ХАМА'УН лой: **حماء** ҳама'ин 15:26, 28, 33.

حمام **ХИМА:РУН** эшак: кўнлиги **حمير** ҳамн:рун,
 حمام **ХУМУРУН** ал-ҳима:рун 62:5; **حمامك** ҲИМА:-
 рика 2:259; **حمام** ҲУМУРУН 74:50; **الحمير** ал-ҳамн:р (а, н)
 16:8; 31:19.

حمام **ҲАММА:ЛУН** юк тапшувчи, ҲАММОЛ: **حمالة**
 ҲАММА:лата 111:4.

حمام (А) **ҲАМИДА**, **حمد** ҲАМДУН, **محمد** маҳмадун
 мақтамоқ **يحمدوا** йуҳмаду: 3:188.

حمام **ҲАМДУН** мақтов, улуғлаш: **الحمد** ал-ҳамду
 1:2; 6:1, 45; 7:43; 10:10; 14:39; 15:98; 16:75; 17:111; 18:1;
 20:130; 23:28; 27:15, 59, 93; 28:70; 29:63; 30:18; 31:25; 32:
 15; 34:1³; 35:34; 37:182; 39:29, 74, 75²; 40:7, 55, 65; 42:5;
 45:36; 50:39; 52:48; 64:1; 110:3; **بحمدك** би-ҳамдика 2:30;

بحمده би-ҳамдиҳи 13:13; 17:44, 52; 25:58.

حمام **ҲУМУРУН** **حمام** ҲИМА:рун нинг кўнлиги.

حمام **ҲУМРУН** **احمر** 'аҳмару нинг кўнлиги.

حمام (И) **ҲАМАЛА**, **حمل** ҲАМЛУН, **محمل** маҳма-
 лун кўтармоқ; кўтариб келмоқ 20:111; **حملت** ҲАМАЛАТ
 6:146; 7:189; **حملته** ҲАМАЛАТҲУ 2:286; **حملته** ҲАМА-
 лагҳу 19:22; 31:14; 46:15; **حملنا** ҲАМАЛНА: 17:3; 19:58;
 36:44; **حملناكم** ҲАМАЛНА:кум 69:11; **حملناه** ҲАМАЛНА:-
 ҳу 54:13; **حملناهم** ҲАМАЛНА:ҳум 17:70; **حملانا** ҲАМАЛА:-
 ҳа: 33:72; **احمل** 'аҳмилу 12:36; **احملك** 'аҳмилукум

9:92; **تحمل** таҳмил 2:286; 7:176; 13:8; 16:7; 29:60; 35:14;
 41:47; **تحمله** таҳмилуҳу 2:248; 19:27; **لنحملهم** ли-наҳ-
 милаҳум 9:92; **ونحمل** ва ла-наҳмил 29:12; **يحمل** йаҳ-
 милу 20:100; 62:5; 69:17; **ونحملن** ва ла-наҳмилунна 29:
 13; **يحملنها** йаҳмилнаҳа: 33:72; **ليحملوا** ли-йаҳмилу:-
 16:25; **يحملون** йаҳмилу:на 6:31; 40:7; **يحملوها** йаҳми-
 лу:ҳа: 62:5; **احمل** ихмил 11:40; **حملت** ҳумилат 69:14;

تحملون туҳмалу:на 23:22; 40:80; **يحمل** йуҳмал 35:18;

تحملنا туҳмална: 2:286.

حمل **ҲАМЛУН** кўнлиги **احمال** аҳма:лун юк, аёл-

حمل **ҲАМЛУН** кўнлиги **احمال** аҳма:лун юк, аёл-

нинг бўйида бўлиши: **حمل** ҲАМЛУН 22:2; 65:6; **حملا**
 ҲАМЛУН 7:189; **حمله** ҲАМЛУХУ 46:15; **حملها** ҲАМЛУҲА:
 22:2; **حملهن** ҲАМЛУХУННА 65:4, 6; **الاحمال** ал-аҳма:ли
 65:4.

حمل **ҲИМЛУН** кўнлиги **احمال** 'аҳма:лун, **حومل**
 ҳуму:лун оғирлик, машаққат: **حمل** ҲИМЛУ 12:72; **حملا**
 ҲИМЛУН 20:101; **حملها** ҲИМЛУҲА: 35:18.

حمل **ҲАММАЛА** юклатмоқ: **حمل** ҲУММИЛА 24:54;
حملتم ҲУММИЛУТМ 24:54; **حملنا** ҲУММИЛНА: 20:87;
حملوا ҲУММИЛУ: 62:5.

حمولة ҲАМУ:ЛАТУН улов: **حمولة** ҲАМУ:ЛАТАН
 6:142.

حمئة ҲАМИ'АТУН сассиқ: **حمئة** ҲАМИ'АТИН
 18:86.

حمية ҲАМИЙ'АТУН ғазабланиш, нафратланиш:
الحمية ал-ҳамий'ата 48:26².

حميد ҲАМИ:ДУН мақтовга лойиқ 2:267; 41:73; 14:
 1, 8; 22:24²; 31:12, 26; 34:6; 35:15; 41:42; 42:28; 57:24; 60:6;
 85:8; **حميدا** ҲАМИ:дан 4:131.

حمير ҲАМИ:РУН **حمام** ҲИМА:рун нинг кўнлиги.

حمير ҲАМИ:МУН кўнлиги **احمال** 'аҳимма:у

1) ёзинг иссиқ вақти; 2) қайноқ сув; 3) дўзах: **حمير**
 ҲАМИ:м (ун, ин) 6:70; 10:4; 22:19; 26:104; 37:67; 38:57; 40:
 18, 72; 41:34; 44:46, 48; 55:44; 56:42, 54, 93; 69:35; 70:10;
حميما ҲАМИ:ман 47:15; 70:10; 78:25.

حاجر ҲАНА:ЖИРУ **حنجرة** ҲАНАЖАРАТУН нинг
 кўнлиги.

حان ҲАНА:НУН меҳрибон, оқибатли: **حاننا** ҲА-
 на:нан 19:13.

حنت (А) ҲАНИСА **حنت** ҲИНСУН бажармоқ, буз-
 моқ: **تحنت** таҳнас 38:44.

حنت ҲИНСУН кўнлиги **احنات** 'аҳна:суи қасам-
 ни, онни бузиш; гуноҳ: **الحنث** ал-ҳинси 56:46.

حنجرة ҲАНАЖАРАТУН кўнлиги **حاجر** ҲАНА:жиру

ТОМОҚ, БЎГИЗ: **العناجر**; ал-ҳаңа:жир (а, и) 33:10; 40:18.
حفاء ХУНАФА: 'У **حنيف** ҳани:фун шиг кўп-
 лиги.
حنيد ХАНИ:ЗУН қовирилган қўзи: **حنيد** ҳани:-
 зин 11:69.
حنيف ХАНИ:ФУН кўплиги **حفاء** ҳунафа: 'у
 ҳақиқий: **حنيفا** ҳани:фан 2:135; 3:67, 95; 4:125; 6:79,
 161; 10:105; 16:120, 123; 30:30; **حفاء** ҳунафа: 'а 22:31;
 98:5.
حنين ХУНАЙНУН Ҳунайн, Макка билан Тойиф
 орасидаги водийнинг номи: **حنين** ҳунайнин 9:25.
حوارى ХАВА:РИЙИУН издош: **العواريون** ал-
 ҳава:рийиу:на 3:52; 5:112; 61:14; **العواريان** ал-ҳава:рий-
 йа:ни 5:111; 61:14.
حوايا ХАВА:ЙА: **حوية** ҳавиййатун нинг кўплиги.
حوب ХУ:БУН гуноҳ, айбли иш: **حوب** ҳу:бан 4:2.
حوت ХУТУН кўплиги **حيتان** ҳи:та:нун катта ба-
 лық, кит: **العوت** ал-ҳу:т (у, а, и) 13:63; 37:142;
صاحب العوت са:ҳибу-л-ҳути балиқнинг эгаси: 68:48;
حوتها ҳу:тахума 18:61; **حيتانهم** ҳи:та:нуҳум 7:163.
حور ХУ:РУН аҳвару нинг кўплиги.
حول ҳавлун кўплиги **احوال** аҳва:лун куч, қудрат:
حول ҳавл (а, и) 2:240; 49:68; 39:75; **حولك** ҳавлика
 3:159; **حولكم** ҳавлакум 9:101; 46:27; **حوله** ҳавлаҳу
 2:17; 17:1; 26:25, 34; 40:7; **حولها** ҳавлаҳа: 6:92; 27:8;
 42:7; **حولهم** ҳавл (а, и) ҳ (у, и) м 9:120; 29:67; **حولين**
 ҳавлайни 2:233.
حول ХИВАЛУН алмаштириш, ўрин алмаштириш:
حولا ҳивалан 18:108.
حي ХАЙИА МАЖХ, **يعي** йаҳйа:, **حياة** ҳайа:-
 тун, **حياه** ҳайа: 'ун яшамок, тирик бўлмок 8:42; **تعينون**
 таҳйавна 7:25; **تعمي** таҳйа: 23:37; 45:24; **يعي** йаҳйа
 8:42; 20:74; 87:13.

حوية ХАВИЙИАТУН кўплиги **حوايا** ҳава:йа: ич,
 ичак-чавоқ: **العوايا** ал-ҳава:йа: 6:146.
حي ХАЙИУН кўплиги **احياء** 'аҳйа: 'ун тирик,
 яшовчи 2:255; 3:2, 27; 6:95; 10:31; 20:111; 21:30; 25:58;
 30:19; 40:65; **حيا** ҳаййан 19:15, 31, 33, 66; 36:70; **احياء**
 'аҳйа: 'ун 2:154; 3:169; 16:21; 35:22; 77:26.
حيي ХАЙИА: олқишламок **حيواك** ҳаййавка 58:8;
يعيك йухаййика 58:8; **فحيوا** фа-ҳаййу: 4:86; **حيتم**
 хуййи:тум 4:86.
حياة ХАЙА:ТУН кўплиги **حيوات** ҳайава:тун умр,
 ҳаёт: **حياة** ҳайа:т (ун, ин) 2:85, 86, 96, 179, 204, 212;
 3:14, 117, 185; 4:74, 94, 109; 6:32, 70, 130; 7:32, 51, 152;
 9:38; 55; 10:7, 23, 24, 64, 88, 98; 11:15; 13:26; 34; 14:3, 27;
 16:97, 107; 17:75; 18:28, 45, 46, 104; 20:72, 97, 131; 23:33;
 25:3; 28:60, 61, 79; 29:25, 64; 30:7; 31:33; 33:28; 35:5; 39:36;
 40:39, 51; 41:16, 31; 42:36; 43:32, 35; 47:36; 53:29; 57:20;
 67:2; 79:38; 87:16; **حياتكم** ҳайа:тикум 46:20; **حياتنا**
 ҳайа:туна: 6:29; 23:37; 45:24; **لحياتي** ли-ҳайа:ти: 89:24.
حياة ХАЙИАТУН кўплиги **حيات** ҳаййа:тун,
 ҳайава:тун илон 20:20.
حيتان ХИ:ТА:НУН **حوت** ҳу:тун нинг кўплиги.
حيت ХАЙСУ қайси, қайсики 2:35, 58, 144, 149, 150;
 191; 199, 222; 4:89, 91; 6:124; 7:19, 27, 161, 182; 9:5; 12:56,
 68; 15:65; 16:26, 45; 20:69; 38:36; 39:25, 74; 59:2; 65:3, 6;
 68:44.
حيران ХАЙРА:НУН кўплиги **حيارى** ҳайра:
 ҳайрон қолган, ўзини йўқотган, довдираган: **حيران** ҳай-
 ра:на 6:71.
حيلة ХИ:ЛАТУН ҳийла, найранг: **حيلة** хи:латан
 4:98.
حين ХИ:НУН кўплиги **احيان** 'аҳйа:нун вақт,
 фурсат, дам, он: **حين** хи:и (а, ин) 2:36, 177; 5:101, 106;
 7:24; 10:98; 11:5; 12:35; 14:25; 16:6; 80; 21:39, 111; 23:25,
 54; 24:58; 25:42; 26:218; 28:15; 30:17; 18; 36:44; 37:148;
 174, 178; 38:3, 88; 39:42, 58; 51:43; 52:48; 76:1.
حيتند ХИ:НА'ИЗИН ўшанда, ўша вақтда 56:84.

حيوان **ҲАЙАВА:НУН** кўплиги **حيوانات** ҳайава:-
на:тун ҳаёт, абадий ҳаёт: **الحيوان** ал-ҳайава:ну 29:64.

خ

خاب (И) **ХА:БА**, **حبة** ҳайбатун кутилган натижа-
га эришмамоқ, алданмоқ 14:15; 20:61, 111; 91:10.

خاتم **ХА:ТАМУН** кўплиги **خواتم** хава:тиму муҳр:
خاتم ха:тама 33:40.

حادع **ХА:ДАҒА** алдашга ҳаракат қилмоқ, лақилла-
тишга интилмоқ: **يغادعون** йуха:диъу:на 3:9; 4:142.

خادع **ХА:ДИЪУН** алдовчи, ёлғончи: **خادعهم** ха:диъухум 4:142.

خارج **ХА:РИЖУН** 1) чиқувчи; 2) ташқари, сирт;
بجارج би-ха:рижин 6:122; **بجارجين** би-ха:рижин:на 2:167; 5:37.

خازن **ХА:ЗИНУН** кўплиги **خزنة** хазанатун хази-
нани сақловчи, хазиначи: **ببخازنين** би-ха:зини:на 15:22;
لخزنة ли-хазанати 40:49; **بخزنتها** хазанатуҳа: 39:71, 73; 67:8.

خاسرون **ХА:СИРУН** зарар кўрувчи, ютқазувчи:
ха:сиру:на 2:27, 121; 7:90, 99, 178; 8:37; 9:69; 12:14; 16:109;
23:34; 29:52; 39:63; 58:19; 63:9; **خاسرين** ха:сири:на 2:64;
3:85, 149; 5:5, 21, 30, 53; 7:23, 92, 149; 10:95; 11:47; 39:15,
65; 41:23, 25; 42:45; 46:18; **خاسرة** ха:сиратун 79:12.

خاسية **ХА:СИ'УН** 1) манфур, жирканч; 2) толиқ-
қан: **خاسيا** ха:си'ан 67:4; **خاسيين** ха:си'и:на 2:65; 7:166.

ناشع **ХА:ШИЪУН** кўплиги **خشاع** хушшаъун ва
خاشعون ха:шиъу:на 1) итоат қилувчи, бўйсинувчи, та-
возуъ қилувчи; 2) ўсимликсиз, тақир ер: **خاشعا** ха:-

шиъан 59:21; **خاشعون** ха:шиъу:на 23:2; **خاشعين**

ха:шиъи:на 2:45; 3:199; 21:90; 33:35; 42:45; **خاشعة** ха:-
шиъатан 41:39; 68:43; 70:44; 79:9; 88:2; **الناشعات** ал-

ха:шиъа:ти 33:35; **خاشعا** хушшаъан 54:7.
خاصة **ХА:ССАТУН** кўплиги **خواص** хава:суу:

خاصة ха:ссатан айниқса, хусусан 8:25.
خاص (У) **ХА:ДА**, **خوض** хавдун, **خياض** хийа:-

дун **фи** ~ **фи**: 1) кўп гапирмоқ; 2) сувга кирмоқ; сув кеч-
моқ: **خاضوا** ха:ду: 9:69; **خضتم** худтум 9:69; **نعوض**

наху:ду 9:65; 74:45; **يغوض** йаху:ду: 4:140; 6:68; 43:83;
70:42; **يغوضون** йаху:ду:на 6:68.

خاضع **ХА:ДИЪУН** кўплиги **خواضع** хава:диъу
боши эгилган, қуйи солинган: **خاضعين** ха:диъи:на 26:4.

خاطب **ХА:ТАБА** хитоб қилмоқ; гапирмоқ: **خاطبهم**
ха:табахум 25:63; **يخاطبني** йуха:тибуни: 11:37; 23:27.

خاطيء **ХА:ТИ'УН** гуноҳ қилувчи, гуноҳкор:
الخاطئون ал-ха:т'у:на 69:37; **خاطئين** ха:ти'и:на

12:29, 91, 97; 28:8; **خاطئة** ха:ти'атин 69:9; 96:16.

خاف (А) **ХА:ФА**, **خوف** хавфун, **مخافة** маха:-
фатун хавфсирмоқ, қўрқмоқ 2:182; 11:103; 14:14²; 55:46;
79:40; **خافت** ха:фат 4:128; **خافوا** ха:фу: 4:9; **خفت**

хифт (у, и) 19:5; 28:7; **خفتكم** хифтукум 26:21; **خفتم**
хифтум 2:229, 239; 4:3², 35, 101; 9:28; **اخافى** аха:фу

5:28; 6:15, 80, 81; 7:59; 8:48; 10:15; 11:3, 26, 84; 12:13; 19:
45; 26:12, 14, 135; 28:33, 34; 39:13; 40:26, 30, 32; 46:21;
59:16; **تخاف** таха:фу 20:77; **تخافا** таха:фа: 20:46;

تخافن таха:фанна 8:58; **تخافوا** таха:фу: 41:30;
تخافون таха:фу:на 4:34; 6:81; 8:26; 48:27; **تخافونهم**

таха:фу:наҳум 30:28; **تخافوهم** таха:фу:хум 3:175;
تخافى таха:фи: 28:7; **تخف** тахаф 11:70; 20:21, 68;

27:10; 28:25, 31; 29:33; 38:22; 51:28; **تخافى** таха:фу
20:45; 76:10; **يغافى** йаха:фу 20:112; 27:10; 50:45; 72:13;

91:15; **يغافا** йаха:фа: 2:229; **يغافه** йаха:фуҳу 5:94;
يغافوا йаха:фу: 5:108; **يغافون** йаха:фу:на 5:23;

54; 6:51; 13:21; 16:50; 17:57; 24:37, 50; 51:37; 74:53; 76:7;
خافون ха:фу:ни 3:175.

خافض **ХА:ФИДУН** пасайтирувчи; пасажувчи:
خافضة ха:фидатун 56:3.

خافية **ХА:ФИЙАТУН** сир 69:18.

- ХА:ЛУН кўплиги **АХВАЛ** 'ахва:лун тоға:
ХАЛК ха:лика 33:50; **АХВАЛК** 'ахва:ликум 24:61.
- ХА:ЛИН ўтган, ўтиб кетган: **АХВАЛ** ал-ха:-
 лийати 69:24.
- ХА:ЛАТУН хола: **ХАЛТ** ха:ла:тика 33:50;
ХАЛТК ха:ла:тикум 4:23; 24:61.
- ХА:ЛИДУН мангу қолувчи, абадий бўлувчи
 47:15; **ХАЛДА** ха:лидан 4:14, 93; 9:63; **ХАЛДИН** ха:ли-
 дайни 59:17; **ХАЛДУН** ха:лиду:на 2:25, 39, 81, 82, 217,
 257, 275; 3:107, 116; 5:80; 7:36, 42; 9:17; 10:26, 27; 11:23;
 13:5; 21:34, 99, 102; 23:11, 103; 43:71, 74; 58:17; **ХАЛДИН**
 ха:лиди:на 2:162; 3:15, 88, 136, 198; 4:13, 57, 122, 169; 5:85,
 119; 6:128; 7:20; 9:22, 68, 72, 89, 100; 11:107, 108; 14:23;
 16:29; 18:108; 20:76, 101; 21:8; 25:16, 76; 29:58; 31:9; 33:65;
 39:73; 40:76; 42:14; 48:5; 57:12; 58:22; 64:9, 40; 65:11;
 72:23; 98:2, 8.
- ХАЛСУН** 1) тоза, соф, қоринмасиз; 2) са-
 мимий, холис: **АХВАЛСУН** ал-ха:лису 39:3; **ХАЛСА** ха:ли:-
 сан 16:66; **ХАЛСАТ** ха:лисат (ун, ин) 2:94; 6:139; 7:32;
 33:50; 38:46.
- ХА:ЛАТА қўшилишмоқ, араланиб кетмоқ:
АХВАЛСУН туха:литу:ҳум 2:220.
- ХА:ЛАФА мувофиқ бўлмамоқ, келишмамоқ:
АХВАЛСУН 'уха:лифакум 11:88; **АХВАЛСУН** йуха:лифу:-
 на 24:63.
- ХА:ЛИФУН кўплиги **АХВАЛ** хава:лифу чо-
 дирнинг орқа томонини ушлаб турувчи устун:
АХВАЛ ал-ха:лифи:на 9:83; **АХВАЛ** ал-хава:лифу 9:87, 93.
- ХА:ЛИҚУН яратувчи: **АХВАЛ** ха:лиқ (ун,
 ин) 6:102; 13:16; 15:28; 35:3; 38:71; 39:62; 40:62; 39:24;
АХВАЛ ал-ха:лиқу:на 52:35; 56:59; **АХВАЛ** ал-
 ха:лиқи:на 23:14; 37:125.
- ХА:МИДУН сўнган, қотган, ҳаракатсиз:
АХВАЛ ха:миду:на 36:29; **АХВАЛ** ха:миди:на
 21:15.

- ХА:МИСУН бешинчи: **АХВАЛ** ал-ха:ми-
 сату 24:7, 9.
- (У) ХА:НА **АХВАЛ** хийа:натун, **АХВАЛ** ха:
 'инатун алдамоқ, ҳиёнаат қилмоқ: **АХВАЛ** ха:ната:ҳу-
 ма: 66:10; **АХВАЛ** ха:ну: 8:71; **АХВАЛ** 'ахунҳу 12:52;
АХВАЛ таху:ну: 8:27².
- ХА:ВИН бўш, ҳувиллаган, вайрон бўлган:
АХВАЛ ха:вийат (ун, ин) 2:259; 18:42; 22:45; 27:52; 69:7.
- ХА:ИДУН омадсиз, иши юришмаган, ноумид
 бўлган, умидни йўқотган: **АХВАЛ** ха: 'иби:на 3:127.
- ХА:ИДУН чўмувчи, ботувчи:
 ал-ха: 'иди:на 74:45.
- ХА:ИДУН қўрқувчи; қўрқув: **АХВАЛ**
 ха: 'ифан 28:18, 21; **АХВАЛ** ха: 'ифи:на 2:114.
- ХА:ИНУН хоин, алдовчи, сотқин:
 ал-ха: 'ини:на 4:105; 8:58; 12:52; **АХВАЛ** ха: 'инати:на 5:13;
 40:19.
- ХАБ'УН яширин нарса: **АХВАЛ** ал-хаб'а
 27:25.
- (У) ХАБА:, **АХВАЛ** хубуввун ўчмоқ, сўнмоқ:
АХВАЛ хабат 17:97.
- ХАБА:ЛУН фасод; заҳмат, машаққат: **АХВАЛ**
 хаба:лан 3:118; 9:47.
- ХАБА:'ИСУ **АХВАЛ** хаби:сатуннинг кўп-
 лиги.
- (У) ХАБУСА, **АХВАЛ** хубсуи, **АХВАЛ** ха-
 ба:сатун мурдор, қабиҳ бўлмоқ 7:58.
- ХАБАРУН кўплиги **АХВАЛ** 'ахва:рун 1) бил-
 дириш, хабар қилиш; 2) хабар: **АХВАЛ** хабарин 27:7; 28:29;
АХВАЛ 'ахва:р (а, и) к ум 9:94; 47:31; **АХВАЛ** 'ах-
 ба:раҳа: 99:4.
- ХУБРУН билиш: **АХВАЛ** хубраи 18:68, 91.
- ХУБЗУН нон: **АХВАЛ** хубзани 12:36.

ХАБИ:СУН мурдор, қабиҳ: **ХИИТ** ал-хаби:с (у, а, и) 2:267; 3:179; 4:2; 5:100²; 8:37²; **ХИИТ** ал-хаби:си:на 24:26;
ХИИТ хаби:сатин 14:26²; **ХИИТ** ал-хаби:са:т (у, и) 24:26²; **ХИИТ** ал-хаба: 'иса 7:15²; 21:74.

ХАБИ:РУН биликли, тажрибали: **ХИИТ** хаби:р (ун, ин) 2:234, 271; 3:153, 180; 5:8; 6:18, 73, 103; 9:16; 11:1, 111; 22:63; 24:30, 53; 27:88; 31:16, 29, 34; 34:1; 35:14, 31; 42:27; 49:13; 57:10; 58:3, 11, 13; 59:18; 63:11; 64:8; 66:3; 67:14; 100:11; **ХИИТ** хаби:рап 4:35, 94, 128, 135; 17:17, 30, 96; 25:58, 59; 33:2, 34; 48:11.

ХИТА:МУН 1) хотима, охир, сунг; 2) муҳр: **ХИТА** хита:муху 83:26.

ХАДЛУН кўплиги **ХИДА** куду:дун ёноқ: **ХИДА** хаддака 31:18.

(А) ХАДАҒА, **ХИДА** хадъун алдамоқ, лақиллатмоқ: **ХИДА** йахдаъу:ка 8:62; **ХИДА** йахдаъу:на 2:9.

ХИДНУН кўплиги **ХИДА** 'ахда:нун дўст, ёр; **ХИДА** 'ахда:нин 4:25; 5:5.

(У) ХАЗАЛА, **ХИДА** хизла:нун ёрдамсиз қолмоқ, кўмақдан айрилмоқ: **ХИДА** йахзулқум 3:160.

ХАЗУ:ЛУН ёрдамсиз қолдирувчи: **ХИДА** ха-зу:лан 25:29.

(И) ХАРРА, **ХИДА** хуру:рун саждада, юз тубан ётмоқ 7:143; 16:26; 22:31; 34:14; 38:24; **ХИДА** харру 12:100; 19:58; 32:15; **ХИДА** тахирру 19:90; **ХИДА** йа-хирру: 25:73; **ХИДА** йахирру:на 17:107, 109.

ХАРА:БУН 1) бузиш, вайрон қилиш, хароб қилиш; 2) вайрона, хароба; 3) ташландиқ ишлатилмаган овлоқ ер: **ХИДА** хара:биҳа: 2:114.

ХАРА:ЖУН тириклик маоши: **ХИДА** хара:жу 23:72.

ХАРРА:СУН тусмолдан гаширувчи, ёлгончи: **ХИДА** ал-харра:су:на 51:10.

(У) ХАРАЖА, **ХИДА** хуру:жун, мах-ражун чиқмоқ 19:11; 28:21, 79; **ХИДА** харажта 2:149, 150; **ХИДА** харажтум 60:1; **ХИДА** харажна: 2:240; **ХИДА** ла-харажна: 9:42; **ХИДА** харажу: 2:243; 5:61; 8:47; 9:47; 47:16; **ХИДА** тахруж (у, а) 18:5; 20:22; 23:20; 27:12; 28:32; 37:64; 41:47; 49:5; **ХИДА** тахружу: 9:83; **ХИДА** тахружу:на 30:25; **ХИДА** ла-нахружманна 59:11; **ХИДА** йахружу 2:74; 4:100; 7:58²; 16:69; 24:43; 30:48; 34:2; 55:22; 57:4; 86:7; **ХИДА** ла-йахружманна 24:53; **ХИДА** йахружна 65:1; **ХИДА** йахружу: 5:22²; 37; 22:22; 32:2; 59:2; **ХИДА** йахружу:на 54:7; 59:12; 70:43; **ХИДА** ухруж 7:13, 18; 12:31; 15:34; 28:20; 38:77; **ХИДА** ухружу: 4:66.

ХАРЖУН чиқим: **ХИДА** харжан 18:9²; 23:72; **ХИДА** ХАРДАЛУН қалампир: **ХИДА** хардалин 21:47; 31:16.

(У) ХАРАСА, **ХИДА** харсуи тусмол қилмоқ, тусмолдан ўлчамоқ: **ХИДА** тахрусу:на 6:148; **ХИДА** йахрусу:на 6:116; 10:66; 43:20.

ХУРТУ:МУН хартум, филлинг бурни: **ХИДА** ал-хурту:ми 68:16.

(И) ХАРАҚА, **ХИДА** харқун тешмоқ, санчмоқ, тикмоқ (тешиш учун): **ХИДА** 'а тахрақтаҳа: 18:71; **ХИДА** харақаҳа: 18:71; **ХИДА** харақу: 6:100; **ХИДА** тахриқа 17:37.

ХУРУ:ЖУН 1) чиқиш; 2) пиравард, натижа; 3) тирилиш: **ХИДА** хуру:ж (у, а, и) 9:46, 83; 40:11; 50:11, 42.

ХАЗА:ИНУ **ХИДА** хази:натун нинг кўп-лиги. **ХИДА** ХАЗАНАТУН **ХИДА** ха:зинун нинг кўп-лиги.

Хазри (А) ХАЗИИЯ, Хазри хазийун, Хазри хазийа-
тун, مخزاة махза:тун шарманда бўлмоқ; تاززا тахза:

20:134; **ХАЗИДУН** уят, шарманда 2:85, 114; 5:33, 41;

9:63; 10:93; 11:66; 16:27; 22:9; 39:26; 44:16.

ХАЗИНАТУН кўплиги **Хазина** хаза: 'ину
Хазина; бойлик: **Хазина** хаза: 'ину 6:50; 11:31; 12:55;

17:100; 38:9; 52:37; 63:7; **Хазина** хаза: 'инуху 15:21.

ХАСА'А (А) ХАСА'А, **Хас** хас'ун қувмоқ, ҳайда-
моқ; қувилмоқ, ҳайдалмоқ; **Хас** хас'у: йўқолинг

дар! 23:108.

ХАСА:РУН зарар, зиён; ҳалокат: **Хасара**
хасара:ран 17:82; 36:39; 71:21.

ХАСИРА (А) ХАСИРА, **Хасир** хасирун, **Хасира** хус-
ра:нун, **Хасира** хасара:тан, **Хасира** хасара:нун савдода зиён

қилмоқ, зарар кўрмоқ 4:119; 6:31, 140; 10:45; 22:11; 40:78;

85; **Хасира** хасиру: 6:12, 20; 7:9, 53; 11:21; 23:103; 39:15;

42:45; **Хасира** йахсару 45:27.

ХУСРУН зиён, зарар: **Хус** хусрин 103:2;

Хус хусран 65:9.

ХУСРА:НУН 1) зиён, зарар; 2) ҳалокат:
Хусран ал-хусра:ну 22:11; 39:15; **Хусран** хусра:нан

4:119.

ХАСАФА (И) ХАСАФА, **Хасф** хасфун ер қаърига

тушиб кетмоқ 28:82; 75:8; **Хасф** хасафна: 28:81; 29:40;

Хасф тахсиф 34:9; **Хасф** йахсифа 16:45; 17:68;

67:16.

ХАШАБУН кўплиги **Хашб** хушубун:

Хашб хушубун 63:4.

ХУШУБУН **Хашб** хашабун нинг кўплиги.

ХАШАЪА (А) ХАШАЪА, **Хашу** хушу:ъун итотли

бўлмоқ: **Хашаъат** 20:108; **Хашаъат** тахшаъа

57:16.

ХУШШАЪУН **Хаш** ха:шиъун нинг кўп-
лиги.

ХУШУ:ЪУН бўйин эгиш: **Хушу** хушу:-
ъан 17:109.

ХАШИИЯ (А) ХАШИИЯ, **Хашия** хашийатун кўрқмоқ,

хавфсирамоқ 4:25; 36:11; 50:33; 98:8; **Хашия** хашия:ту

20:94; **Хашия** хашия:на: 18:80; **Хашия** тахша: 20:77;

33:37; 79:19; **Хашия** тахша:ҳу 33:37; **Хашия** тахшаву

5:44; **Хашия** тахшавна 9:24; **Хашия** тах-

шавнаҳум 9:13; **Хашия** тахшавҳу 9:13; **Хашия** тах-

шавҳум 2:150; 5:3; **Хашия** нахша 5:52; **Хашия** йахша

4:9; 9:18; 24:52; **Хашия** йахша: 20:3, 44; 35:28; 79:26;

80:9; 87:10; **Хашия** йахша:ҳа: 79:45; **Хашия** йах-

шавна 4:77; 13:21; 21:49; 33:39; 35:18; 39:23; 67:12;

Хашия йахшавнаҳу 33:39; **Хашия** ва-хшав 31:33;

Хашия ва-хшавни 5:3, 44; 2:150; **Хашия** фа-

хшавҳум 3:173.

ХАШИЯТУН кўрқиш, хавфсираш, эҳтиромли

кўрқиш: **Хашия** хашийатун 2:74; 4:77²; 17:31, 100; 23:57;

59:21; **Хашия** хашийати 21:28.

ХАСА:САТУН фақирлик, муҳтожлик 59:9.

ХИСА:МУН олишув, тортишув, хусумат:

Хиса ал-хиса:ми 2:204; 43:18.

ХАСАФА (И) ХАСАФА, **Хасф** хасфун бир қилиб,

бирга, қўшиб тикмоқ, чатмоқ: **Хасф** йахсифа:ни 7:22;

20:121.

ХАСМУН кўплиги **Хасм** хусу:мун торти-

шувчи; рақиб: **Хасм** ал-хасми 38:21; **Хасм** хасма:ни

22:19; 38:22.

ХАСИМУН хусуматчи, тортишувчи: **Хасимун**

хасиму:на 43:58.

ХАСИ:МУН кўплиги **Хасма** хусама: 'у тор-

тишувчи, хусуматчи 16:4; 36:77; **Хасма** хаси:ман 4:105.

6:99. **ХУДРУН** кўкараётган, кўк: **ХУСРА** хадран
ХУСР ХУДРУН **ХУСРА** 'ахдару нинг кўплиги.

ХУС (А) ХАДАЪА, **ХУСУУ** худу:ъун буйин эг-
 моқ, буйсинмоқ: **ХУСУУНА** тахтаъна 33:32.

ХУТ (У) ХАТТА, **ХУТ** хаттун чизмоқ, чизик чизмоқ,
 ёзмоқ: **ХУТТУХУ** тахуттуху 29:48.

ХУТ ХИТ'УН гуноҳ, ножўя иш: **ХИТ'АН** хит'ан
 17:31.

ХУТА ХАТА: 'УН янглишиш, хато: **ХУТА** хата:
 'ан 4:92².

ХУТА ХИТА:БУН суҳбат, гаплашиш, хитоб қилиш:
ХУТА ал-хита:би 38:20, 23; **ХУТА** хита:бан 78:37.

ХУТА ХАТА:ИА: **ХУТИЯ** хати'атун нинг кўп-
 лиги.

ХУТ ХАТБУН кўплиги **ХУТУ** хуту:буи иш,
 юмуш; ҳол, равиш: **ХУТ** хатбука 20:95; **ХУТ** хат-
 букум 15:57; 51:31; **ХУТ** хатбукума: 28:23; **ХУТ**
 хатбукунна 12:51.

ХУТ ХИТБАТУН совчилик: **ХУТ** хитбати 2:235.

ХУТ (А) ХАТИФА, **ХУТ** хатфун 1) ушлаб ол-
 моқ; 2) ~ би олиб кетмоқ 37:10; **ХУТ** фа-тахтафу-
 ху 22:31; **ХУТ** йахтафу 2:20.

ХУТ ХАТФАТУН ушлаб олиш; ўғирлаш:
ХУТ ал-хатфата 37:10.

ХУТ ХУТУВА:ТУН **ХУТ** хутватун нинг кўп-
 лиги.

ХУТ ХУТВАТУН кўплиги **ХУТ** хутува:тун
 қадам, товонлар орасидаги масофа; **ХУТ** хутува:ти
 2:168, 208; 6:142; 24:21².

ХУТИ ХАТИ: 'АТУН кўплиги **ХУТА** хата:йа:
 янглишиш, хато қилиш, гуноҳ қилиш: **ХУТИ** хати: 'атан
 4:112; **ХУТИ** хати'атуху 2:81; **ХУТИ** хати: 'ати:

26:82; **ХУТИ** хати: 'атикум 7:161; **ХУТИ** хати:
 'атиҳим 71:25; **ХУТА** хата:йа:кум 2:58; 29:12;

ХУТА хата:йа:на: 20:73; 26:51; **ХУТА** хата:йа:хум
 29:12.

ХУТ (И) ХАФФА, **ХУТ** хаффатун енгил бўлмоқ:
ХУТ хаффат 7:9; 23:103; 104:8.

ХУТ ХИФА:ФУН **ХУТ** хафи:фун нинг кўп-
 лиги.

ХУТ (И) ХАФАДА, **ХУТ** хафдун эгмоқ:
ХУТ ва-хфид 15:88; 17:24; 26:215.

ХУТ ХАФФАФА енгиллатмоқ 8:66; **ХУТ** йухаф-
 фиф (у, а) 4:28; 40:49; **ХУТ** йухаффафу 2:86, 162; 3:88;
 16:85; 35:36.

ХУТ (А) ХАФИИА, **ХУТ** хафа: 'ун, **ХУТ** хуф-
 йатун беркинмоқ, яширинмоқ: **ХУТ** тахфа: 69:18; **ХУТ**
 йахфа: 3:5; 14:38; 40:16; 87:7; **ХУТ** йахфавна 41:40.

ХУТ ХАФИИИУН 1) яширин, пинҳон; 2) даст, се-
 кин товуш 42:45; **ХУТ** хафиййан 19:3.

ХУТ ХУФИЯТУН яширинлик, пинҳонлик: **ХУТ**
 хуфйатан яширин, яширинча 6:63; 7:55.

ХУТ ХАФИ:ФУН кўплиги **ХУТ** хифа:фун ен-
 гил, оғир эмас: **ХУТ** хафи:фан 7:189; **ХУТ** хифа:-
 фан 9:41.

ХУТ (У) ХАЛА:, **ХУТ** хулувун, **ХУТ** хала: 'ун
 бўш бўлмоқ, банд бўлмамоқ 2:76; 35:24; **ХУТ** халат
 2:134, 141; 3:137, 144; 5:75; 7:38; 13:6, 30; 15:13; 40:85;
 41:25; 46:17, 18, 21; 48:23; **ХУТ** халав 2:14, 214; 3:119;
 10:102; 24:34; 33:38, 62; **ХУТ** йахлу 12:9.

ХУТ ХАЛЛА: бўшатмоқ: **ХУТ** фа-халлу: 9:5.

ХУТ ХИЛА:ФУН қарши, қарши томон; орқа:
ХУТ хила:ф (а, ии) 5:33; 7:124; 9:81; 20:71; 26:49;

ХУТ хила:фака 17:76.

ХУТ ХАЛА:ҚУН қисм, бўлак: **ХУТ** хала:қин

2:102, 200; 3:77; **بخلاكم** би-хала:қикум 9:69; **بخلانهم** би-хала:қиқим 9:69².

خلق ХАЛЛА:ҚУН яратувчи, Аллоҳнинг сифати: **الخلق** ал-халлә:қу 15:86; 36:81.

خلال ХИЛА:ЛУН мулоқат, дўстлик 14:31; 17:5; **خلالكم** хила:лакум 9:47; **خلاله** хила:лиҳи 24:43; 30:48;

خلالها хила:лаҳа: 17:91; 27:61; **خلالهما** хила:лаҳума: 18:33.

خلانف ХАЛА:ИФУ **خليفة** хали:фатун нинг кўп-лиги.

خلة ХУЛЛАТУН 1) самимий муҳаббат; 2) дўстлик 2:254.

خلد (У) ХАЛАДА, **خلود** хулу:дун узоқ яшамоқ, давом этмоқ, абадий, мангу бўлмоқ; **تخلدون** тахлуду:на 26:129; **يخلد** йахлуд 25:69.

خلد ХУЛДУН мангулик, мангу умр: **الخلد** ал-хулда 10:52; 20:120; 21:34; 25:15; 32:14; 41:28.

خلص (У) ХАЛАСА, **خلوص** хулу:сун тоза бўлмоқ, қоринмасиз бўлмоқ; **خلصوا** хала:су: 12:80.

خلط (И) ХАЛАТА, **خلط** халтун 1) қўпмоқ, ара-лаштирмоқ, омхта қилмоқ; 2) бузмоқ, тартибсиз ҳолга келтирмоқ; **خلطوا** халату: 9:102.

خلطاء ХУЛАТА:У **خليط** хали:тун нинг кўплиги. **خلع** (А) ХАЛАЪА, **خلع** халъун ечмоқ, ечиб олмоқ; **فاخلع** фа-хляъ 20:12.

خلف (У) ХАЛАФА, **خلف** халфун, **خليفة** хил-фатун 1) изидан бормоқ, кетидан келмоқ; 2) кетидан қолмоқ 7:169; 19:59; **خلفتموني** халафтуму:ни: 7:150;

يخلفون йахлуфу:на 43:60; **اخلفني** ухлуфни: 7:142.

خلفك ХАЛФУН орқа, орқа томон 7:169; 19:59; **خلفك** халфака 10:92; **خلفكم** халфакум 36:45; **خلفنا** халфа:на: 19:64; **خلفه** халфиҳи 13:11; 41:42; 46:21; 72:27;

خلفها халфаҳа: 2:66; **خلفهم** халф (а, и) ҳ (у, и) 1

2:255; 3:170; 4:9; 7:17; 8:57; 20:110; 21:28; 22:76; 34:9; 36:9; 41:14, 25.

خلف ХАЛЛАФА қолдирмоқ, ўзидан кейин қолдирмоқ; **خلفوا** хулифу: 9:118.

خلفه ХУЛАФА:У **خليفة** хали:фатун нинг кўп-лиги.

خلفة ХИЛФАТУН кетма-кетлик, ўрин алмашиш: **خلفة** хилфатан 25:62.

خلق (У) ХАЛАҚА, **خلق** халқун яратмоқ 2:29, 228; 4:1; 5:18; 6:1, 73, 101; 7:54, 185; 9:36; 10:3, 5, 6; 11:7; 14:19, 32; 16:3, 4, 48, 81; 17:99; 20:4; 21:33; 23:91; 24:45; 25:2, 54, 59; 26:166; 27:6; 29:44, 61; 30:8, 21; 31:10, 11, 25; 32:4; 36:36, 81; 39:5, 38; 41:9; 43:9, 12; 45:22; 46:33; 53:45; 55:3, 14, 15; 57:4; 64:3; 65:12; 67:2, 3, 14; 71:15; 75:38; 87:2; 92:3; 96:1, 2; 113:2; **خلقت** халақт (у, а) 3:191; 17:61;

38:75; 51:56; 74:11; **خلقتك** халақтука 19:9; **خلقتني** халақтани: 7:12; 38:76; **خلقته** халақтаҳу 7:12; 15:33;

38:76; **خلقتك** халақака 18:37; 82:7; **خلقتكم** халақакум 2:21; 4:1; 6:2; 7:189; 16:70; 26:184; 30:20, 40, 54; 35:11; 37:96; 39:6; 40:67; 41:21; 64:2; 71:14; **خلقتنا** халақна:

7:181; 15:26, 85; 17:70; 21:16; 23:12, 14³, 17; 25:49; 36:42; 71; 87:11, 150; 38:27; 44:38; 46:3; 50:16, 38; 51:49; 76:2; 90:4; 95:4; **خلقتكم** халақна:кум 6:94; 7:11; 18:48; 20:55;

22:5; 23:115; 49:13; 56:57; 78:8; **خلقتنا** халақна:ху 15:27; 19:67; 36:77; 54:49; **خلقتناهم** халақна:ҳум 37:11;

70:39; 76:28; **خلقتناهم** халақна:ҳума: 44:39; **خلقتني** халақани: 26:78; **خلقه** халақаҳу 3:59; 32:7; 80:18, 19;

خلقها халақаҳа: 16:5; **خلقتهم** халақаҳум 6:100; 11:119; 41:15; 43:87; **خلقتهم** халақаҳунна 41:37; 43:9;

خلقوا халақу: 13:16; 35:40; 46:4; 52:36; **اخلق** 'ах-луқу 3:49; **تخلق** тахлуқу 5:110; **تخلقون** тахлуқу:на 29:17;

تخلقونه тахлуқу:наҳу 56:59; **تخلقتكم** нахлуқу-кум 77:20; **يخلق** йахлуқ (у, а) 3:47; 5:17; 7:191; 16:8;

17²; 17:99; 24:45; 28:68; 30:54; 36:81; 39:4; 42:49; 43:16; **يخلقكم** йахлуқукум 39:6; **يخلقوا** йахлуқу: 22:73;

Хиане хийа:натар 8:58; **Хиантк** хийа:натака 8:71.

Хайрун кўплиги **Хайра** руи яхшилиқ, өзгулик.

Хайр (УН, ИН) 2:54, 61, 103, 105, 106, 110, 184², 197², 215², 216, 220, 221², 263, 271, 272², 273, 280; 3:15, 26, 30, 54, 104, 110, 115, 150, 157, 178, 198; 4:25, 59, 77, 114, 127, 128; 5:114; 6:17, 32, 57; 7:12, 26, 85, 87, 89, 155, 169, 188; 8:19, 30; 9:3, 41, 61, 109; 10:11, 58, 107, 109; 11:84, 86; 12:39, 57, 59, 64, 80, 109; 16:30, 76, 95, 126; 17:11, 35; 18:44², 46², 95; 19:73, 76²; 20:73, 131; 21:35, 89; 22:11, 30, 36, 58, 77; 23:29, 72², 109, 118; 24:11, 27, 60; 25:15, 24; 27:36, 59, 89; 28:24, 26, 60, 80, 84; 29:16; 30:38; 33:19; 34:39; 37:62; 38:32, 76; 41:40, 49; 42:36; 43:32, 32, 38; 44:37; 50:25; 54:43, 58; 12; 61:11; 62:9, 11²; 68:12; 70:21; 73:20; 87:47; 93:4; 97:3; 98:7; 100:8; **Хайран** 2:158, 180, 184, 269; 3:110, 180; 4:19, 46, 66, 149, 170, 171; 6:158; 8:23, 70²; 9:74; 11:31; 16:30; 18:36, 40, 81; 24:12, 33; 25:10; 33:25; 46:11; 47:21; 49:5, 11²; 64:16; 66:5; 68:32; 70:41; 73:20; 99:7; **Хайран** ал-хайра:ри 38:47, 48.

Хайратун кўплиги **Хайратун** хайра:тун яхшилиқ, өзгулик: **Хайрат** ал-хайра:т (у, и) 2:148; 3:114; 5:48; 9:88; 21:73, 90; 23:56, 61; 35:32; 55:70.

Хайратун сайлаш, саралаш, оёйланган, тавланган, сара: **Хайратун** ал-хайрату 28:68; 33:36.

Хайтун кўплиги **Хайту** хуйу:тун, **Хайту** хуйу:татун иш: **Хайту** ал-хайту 2:187².

Хайфатун қўрқинч, хавсираш: **Хайфатун** хи:фатикум фатаи 7:205; 11:70; 20:67; 51:28; 30:28; **Хайфатун** хи:фатихи 13:13.

Хайлун кўплиги **Хайлун** хуйу:лун 1) отлар; 2) отлиқлар, суворилар: **Хайлун** ал-хайл (а, и) 3:14; 8:60; 16:8; 59:6; **Хайлик** би-хайлика 17:64.

Хайяла хаёл қилмоқ, ўйламоқ: **Хайяла** йу-хайялау 20:66.

Хаймумун кўплиги **Хаймумун** хийа:мумун чайла, чоқир, қапа: **Хаймумун** ал-хийа:муми 55:72.

Дайр **Дайр** иш, қилмиш; одат: **Дайр** да би 3:14; 8:52, 54; 40:31; **Дайр** да бан 12:47.

Дайр **Дайр** кўплиги **Дайр** дава:ббу хай-вон; **Дайр** да ббат (у, ан, ин) 2:164; 6:38; 11:6, 56; 16:49, 61; 24:45; 27:82; 29:60; 31:10; 34:14; 35:45; 42:29; 45:4; **Дайр** ад-дава:ббу 8:22, 55; 22:18; 35:28.

Дайр **Дайр** сунги, охирги; орқа, кет: **Дайр** да бир (у, а) 6:45; 7:72; 8:7; 15:66.

Дайр **Дайр** арзимаган, беҳуда: **Дайр** да-ҳидатун 42:16.

Дайр **Дайр** наст, жирканч, манфур: **Дайр** дахиру:на 16:48; 37:18; **Дайр** дахири:на 27:87; 40:60.

Дайр **Дайр** кирувчи, дохил бўдучи: **Дайр** дахилу:на 5:22; **Дайр** ад-дахил:на 66:10.

Дайр (У) **Дайр**, **Дайр** даврун, **Дайр** давара:цун айланмоқ: **Дайр** таду:ру 33:19.

Дайр **Дайр** кўплиги **Дайр** дийа:рун, **Дайр** ду:рун 1) турар жой, уй; 2) мамлакат, шаҳар 2:94; 6:32, 127, 135; 7:145, 169; 10:25; 12:109; 13:22, 24, 25, 42; 14:28; 16:30²; 28:37, 77, 83; 29:64; 33:29; 35:35; 38:46; 40:39, 52; 41:28; 59:9; **Дайр** да:рикум 11:65; **Дайр** да:рихи 28:81;

Дайр да:рихим 7:78, 91; 13:31; 29:37; **Дайр** ад-дийа:ри 17:5; **Дайр** дийа:рикум 2:84; 4:66; 60:8, 9; **Дайр** дийа:рина: 2:246; **Дайр** дийа:р (у, и) х (у) м 2:85, 243; 3:195; 8:47; 11:67, 94; 22:40; 33:27; 59:2, 8; **Дайр** дийа:раи 71:26.

- 12; **ادباركم** 'адба:рикум 5:24; **ادبارها** 'адба:риха: 4:47; **ادبارهم** 'адба:р (а, и) хум 8:50; 15:65; 17:46; 47:25; 27:27.
- دبر** ДАББАРА тадбир қилмоқ, чора қилмоқ; **يدبر** йудаббири 10:3, 31; 13:2; 32:5.
- دحا** (У) ДАХА, **دحو** дахвун ёймоқ, тўшмоқ; **دحاما** даха:ха: 79:30.
- دخور** ДУХУ:РУН ҳайдаш, қувиш; **دخورا** духу:ран 37:9.
- دخان** ДУХА:НУН тўтун, дуд; **دخان** духа:н (ув, ин) 41:14; 44:10.
- دخل** (У) ДАХАЛА, **دخول** духу:лун **مدخل** мадхалун кирмоқ 5:37; 12:36; 18:35; 28:15; 71:28; **دخلت** дахалат 7:38; **دخلت** дахалта 18:39; **دخلتهم** дахалтум 4:23²; 24:61; **دخلتهم** дахалтуму:ху 5:23; **دخلة** да-халаху 3:97; **دخولوا** дахалу: 5:61; 12:58; 68; 69; 88; 99; 15:52; 27:34; 38:22; 51:25; **دخولوا** дахалу:ху 17:7; **دخولوا** да-тадхулунна 48:27; **دخولوا** тадхулу: 2:214; 3:142; 12:67; 24:27, 29; 33:53; **دخولوا** тадхулу:ха: 24:28; **دخولوا** тадхулу:ха: 5:22; 24; **دخولوا** йадхул (а, и) 2:114; 49:14; **دخولوا** йадхуланнаха: 68:24; **دخولوا** ва ли-йадхулу: 17:7; **دخولوا** йадхулу:на 4:124; 7:40; 13:23; 19:60; 40:40, 60; 110:2; **دخولوا** йадхулу:наха: 13:23; 16:34; 35:33; **دخولوا** йадхулу:ха: 2:114; 7:46; **ادخل** удхули 36:26; **ادخلوا** удхула: 66:10; **ادخلوا** удхулу: 2:58²; 208; 4:154; 5:21, 23; 7:38, 49, 161; 12:67, 99; 16:29, 32; 27:18; 33:53; 39:72; 40:76; 43:70; **ادخلوا** удхулу:ха: 15:46; 39:73; 50:34; **ادخلوا** удхули: 27:44; 89:29, 30; **دخلت** духилат 33:14.
- دخل** ДАХАЛУН алдаш, макр қилиш; **دخلا** дахалан 16:92, 94.
- دراء** (А) ДАРА'А, **دراء** дар'ун олинмоқ, соқит қилмоқ; соқит қилмоқ, четлатмоқ, олиб ташламоқ; **يدراء**
- داع** ДА:ЪИН кўплиги **دعاة** дуъа:тун чақирувчи, ёлборувчи, даъват қилувчи; **الداع** ад-да:ъи 2:186; 54:6, 8; **الداعي** ад-да:ъийа 20:108; 46:31, 32; **داعيا** да:ъи-йан 33:46.
- دافع** ДА:ФАЪА: **عن** ~ъан асрамоқ, сақламоқ; **يدافع** йуда:фиъу 22:38.
- دافع** ДА:ФИЪУН йўқ қилувчи, дафъ қилувчи; **دافع** да:фиъ (ув, ин) 52:8; 70:2.
- دائق** ДА:ФИҚУН тошувчи; **دائق** да:фиқин 86:6.
- دام** (У) ДА:МА, **دوام** дава:мун, **ديمومة** дайму:-матун давом этмоқ, давоматли бўлмоқ; **دامت** да:мат 11:107, 108; **داموا** да:му: 5:24; **دومت** думт (у, а) 3:75; 5:117; 19:34; **دومتهم** думтум 5:96.
- دان** (И) ДА:НА, **دين** дайну:н бўйсинмоқ; **يدنون** йади:ну:на 9:29.
- دان** ДА:НИН яқинлашаётган; яқин 55:54; **دانية** да:нийатун 6:99; 69:23; 76:14.
- داود** ДА:ВУДУ Довуд алайҳи-с-салом, найғамбар; **داود** да:вуд (у, а) 2:251; 4:163; 5:78; 6:84; 17:55; 21:78, 79; 27:15, 16; 34:10, 13; 38:17, 22, 24, 26, 30.
- داول** ДА:ВАЛА бир нарсани иккинчи бир нарсага айлантирмоқ, кетма-кет келадиган қилмоқ; **داولها** ну-да:вилуха: 3:140.
- دائب** ДА:ИБУН ишловчи, тинимсиз иш қилувчи; **دائب** да:ибайн 14:33.
- دائرة** ДА:ИРАТУН кўплиги **دوائر** дава'иру айланмиш; тақдир зайли 5:52; 9:98; 48:6; **الدوائر** ад-да-ва:ира 9:98.
- دائم** ДА:ИМУН давом этувчи, давоматли, доимий тугамайдиган 13:35; **دائمون** да:иму:на 70:23.
- دبر** ДУБУРУН кўплиги **ادبار** 'адба:рун орқа, кет; **دبر** дубур (а, ин) 12:25, 27, 28; 54:45; **دبره** дубурах: 6:16; **ادبار** 'адба:ра 3:111; 8:15; 33:15; 48:22; 50:40; 59:

- 12; **ادباركم** 'адба:рикум 5:24; **ادبارها** 'адба:риха: 4:47; **ادبارهم** 'адба:р (а, и) хум 8:50; 15:65; 17:46; 47:25; 27:27.
- دبر** ДАББАРА тадбир қилмоқ, чора қилмоқ; **يدبر** йудаббири 10:3, 31; 13:2; 32:5.
- دحا** (У) ДАХА, **دحو** дахвун ёймоқ, тўшмоқ; **دحاما** даха:ха: 79:30.
- دخور** ДУХУ:РУН ҳайдаш, қувиш; **دخورا** духу:ран 37:9.
- دخان** ДУХА:НУН тўтун, дуд; **دخان** духа:н (ув, ин) 41:14; 44:10.
- دخل** (У) ДАХАЛА, **دخول** духу:лун **مدخل** мадхалун кирмоқ 5:37; 12:36; 18:35; 28:15; 71:28; **دخلت** дахалат 7:38; **دخلت** дахалта 18:39; **دخلتهم** дахалтум 4:23²; 24:61; **دخلتهم** дахалтуму:ху 5:23; **دخلة** да-халаху 3:97; **دخولوا** дахалу: 5:61; 12:58; 68; 69; 88; 99; 15:52; 27:34; 38:22; 51:25; **دخولوا** дахалу:ху 17:7; **دخولوا** да-тадхулунна 48:27; **دخولوا** тадхулу: 2:214; 3:142; 12:67; 24:27, 29; 33:53; **دخولوا** тадхулу:ха: 24:28; **دخولوا** тадхулу:ха: 5:22; 24; **دخولوا** йадхул (а, и) 2:114; 49:14; **دخولوا** йадхуланнаха: 68:24; **دخولوا** ва ли-йадхулу: 17:7; **دخولوا** йадхулу:на 4:124; 7:40; 13:23; 19:60; 40:40, 60; 110:2; **دخولوا** йадхулу:наха: 13:23; 16:34; 35:33; **دخولوا** йадхулу:ха: 2:114; 7:46; **ادخل** удхули 36:26; **ادخلوا** удхула: 66:10; **ادخلوا** удхулу: 2:58²; 208; 4:154; 5:21, 23; 7:38, 49, 161; 12:67, 99; 16:29, 32; 27:18; 33:53; 39:72; 40:76; 43:70; **ادخلوا** удхулу:ха: 15:46; 39:73; 50:34; **ادخلوا** удхули: 27:44; 89:29, 30; **دخلت** духилат 33:14.
- دخل** ДАХАЛУН алдаш, макр қилиш; **دخلا** дахалан 16:92, 94.
- دراء** (А) ДАРА'А, **دراء** дар'ун олинмоқ, соқит қилмоқ; соқит қилмоқ, четлатмоқ, олиб ташламоқ; **يدراء**

йадра'у 24:8; **فادروا** йадра'у:на 13:22; 28:54; **фа-дра'у:** 3:168.

دراسة ДИРА:САТУН ўқиш, қироат қилиш, дарс қилиш: **دراستهم** дира:сатиҳим 6:156.

دراهم ДАРА:ХИМУ **درهم** дирҳамун винг кўплиги.

درجة ДАРАЖАТУН даража, мартаба 2:228; 4:95; 9:20; 57:10; **درجة** даража:т (ун, ин) 2:253; 3:163; 4:96; 6:83; 132, 165; 8:4; 12:76; 17:21; 20:75; 40:15; 43:32; 46:19; 58:11.

درس (У) ДАРАСА, **درس** дарсун ўқимоқ, ўрганмоқ: **درستا** дараста 6:105; **درسوا** дарасу: 7:169; **تدرسون** тадрусу:на 3:79; 68:37; **يدرسونها** йадрасу:наҳа: 34:44.

درجا ДАРАКУН қувиб етиш: **درجا** даракан 20:77.

درک ДАРКУН қават: **الدرک** ад-дарки 4:145.

درهم ДИРҲАМУН кўплиги **درهم** дара:ҳиму дирҳам, кумуш танга, дирҳам (ўлчов бирлиги): **درهم** дара:ҳима 12:20.

ادر (И) ДАРА:, **دراية** дира:йатун билмоқ: **ادري** 'адри, 69:26; **ادري** 'адри: 21:109, 111; 46:9; 72:25; **تدرون** тадру:на 4:11; **تدري** тадри: 31:34²; 42:52; 65:4; **ندري** надри: 45:32; 72:10.

دری ДУРРИЙУН кўплиги **درای** дара:риййу порлоқ, чарақлаган юлдуз: **دري** дурриййу 24:35.

دس (У) ДАССА, **دس** дассун яширмоқ, беркитмоқ: **يدسه** йадуссаҳу 16:59.

دسا ДАССА: яширмоқ, беркитмоқ: **دساها** дасса:ҳа: 91:10.

دسار ДИСА:РУН кўплиги **دسر** дусурун 1) арқон; 2) миҳ; **دسر** дусур (ун, ин) 54:13.

دسر ДУСУРУН **دسار** диса:рун нинг кўплиги.

دع (У) ДАЪБА, **دع** даъбун қувмоқ, ҳайдамоқ: **يدع** йадуъбу 107:2; **يدعون** йудаъбу:на 52:13.

دع ДАЪБУН итариш; қуввиш: **دعا** даъбан 52:13.

دعا (У) ДАЪБА: **دعا** дуъа'ун, **دعوي** даъба:

чақирмоқ 3:38; 39:8; 41:33; 44:22; 54:10; **دعاکم** даъба:кум

8:24; 30:25; **دعان** даъба:ни 2:186; **دعانا** даъба:на: 10:12;

39:49; **دعاه** даъба:ҳу 27:62; **دعوا** даъбава: 7:189;

دعو даъвав (даъбу:) 10:22; 19:91; 25:13; 29:65; 30:33; 31:

32; **دعوت** даъавту 71:5; **دعوتکم** даъавтукум 14:22;

ادعوتهم 'а даъавтуму:ҳум 7:193; **دعوتهم** даъавту-

ҳум 71:7, 8; **ادعوا** даъавҳум 18:52; 28:64; **ادعوا**

'адбу: 12:108; 13:36; 19:48; 72:20; **ادعوکم** 'адбу:кум

40:41, 42; **تدع** тадбу 10:106; 26:213; 28:88; 35:18; **تدعهم**

тадбуҳум 18:57; **تدعوا** тадбу: 17:110; 25:14; 47:35; 70:

17; 72:18; **تدعون** тадбу:на 6:40, 41², 56; 7:37, 194, 197;

17:67; 19:48; 22:73; 26:72; 35:13, 40; 37:125; 39:38; 40:66;

46:4; **تدعوننا** тадбу:на: 11:62; 41:5; **تدعوننا** тадбу:на:

на: 14:9; **تدعونني** тадбу:нани: 40:41, 42, 43; 6:63;

تدعوهم тадбу:ҳум 7:193, 198; 23:73; 35:14; 42:13; **تدع**

надбу 3:61; 96:18; **تدعوا** надбу: 6:71; 16:86; 17:71; 40:74;

ندعوا надбува: 18:14; **ندعوه** надбу:ҳу 52:28; **يدع**

йадбу 17:11; 23:117; 40:26; 54:6; 96:17; **يدعنا** йадбу:на:

10:12; **يدعوا** йадбу: 2:221; 10:25; 22:12, 13; 35:6; 39:8;

46:5; 84:11; **يدعوك** йадбу:ка 28:25; **يدعوکم** йадбу:кум

3:153; 14:10; 17:52; 57:8; **يدعون** йадбу:на 2:221; 3:104;

4:117²; 6:52, 108; 10:66; 11:101; 13:14; 16:20; 17:57; 18:28;

22:62; 25:68; 28:41; 29:42; 31:30; 32:16; 38:51; 40:20; 41:48;

43:86; 44:55; **يدعوننا** йадбу:нана: 21:90; **يدعونني**

йадбу:нани: 12:33; **يدعونه** йадбу:наҳу 6:71; **يدعوه**

йадбу:ҳу 72:19; **يدعوهم** йадбу:ҳум 31:21; **ادع** удбу

2:61, 68, 69, 70; 7:134; 16:125; 22:67; 28:87; 42:15; 43:49;

ادعهن удбуҳунна 2:260; **ادعوا** удбу: 2:23; 7:55, 195;

10:38; 11:13; 17:56, 110²; 25:14; 28:64; 34:22; 40:14, 49, 50;

ادعوني удбу:ни: 40:60; **ادعوه** удбу:ҳу 7:29, 56, 180;

40:65; **ادعوهم** удбу:ҳум 7:194; 33:5; **ادعوا** дуъбу: 2:282;

24:48, 54; **دعوى** дуъийа 40:12; **دعيتم** дуъи: тум 33:53;
تدعى тудъа: 45:28; **تدعون** тудъавна 40:10; 47:38;
 48:16; **يدعى** йудъа: 61:7; **يدعون** йудъавна 3:23; 68:
 42, 43.

دعاء ДУЪА: 'УН кўплиги **ادعية** 'адъийатун чақи-
 риш, даъват қилиш; **دعاء** дуъа: 'у, а, и) 2:171; 3:38;
 13:14; 14:39; 19:48; 24:45; 24:63²; 27:80; 30:52; 40:50; 41:49;
 51; **دعاء** дуъа: и) 14:40; **دعاءكم** дуъа: 'акум 35:14;
دعاء дуъа: 'аху 17:11; **دعاؤكم** дуъа: 'укум 25:77;
دعاؤك дуъа: 'ика 19:4; **دعاؤهم** дуъа: 'ихим 46:6;
دعائى дуъа: 'и) 71:6.

دعوة ДАЪВАТУН чақириш, даъват қилиш: **دعوة**
 даъват (у, а) 2:186; 13:14; 30:25; 40:43; **دعوتك**
 14:44; **دعوتكما** даъватукума: 10:89.

دعوى ДАЪВА: кўплиги **دعائى** даъа: ва: чақириш,
 даъво: **دعواهم** даъа: хум 7:5; 10:10²; 21:15.

دعوى ДАЪИЙИУН кўплиги **ادعية** 'адъийа: 'у
 боқиб олинган ўғил; **ادعياؤكم** 'адъийа: 'укум 33:4;
ادعياؤهم 'адъийа: 'ихим 33:37.

دفع ДИФ'УН иссиқлик, ҳарорат 16:5.
دفع (А) ДАФАЪА, **دفع** дафъун **مدفع** мадфаъ-
 ун 1) **الى** ~ 'ила: бермоқ; 2) дафъ қилмоқ, қайтармоқ;
 қайтмоқ: **دفعتم** дафаътум 4:6; **ادفع** идфаъ 23:96; 41:
 34; **ادفعوا** идфаъу: 3:167; 4:6.

دفع ДАФЪУН четлатиш, дафъ қилиш: **دفع**
 дафъу 2:251; 22:40.

دك (У) ДАККА **دك** даккун синдирмоқ, майдаламоқ,
 бузмақ: **دكت** дуккат 89:21; **دكتا** фа-дукката: 69:14.

دك ДАККУН синиш, майдаланиш, тўкилиш: **دكا**
 даккан 7:143; 89:21².

دكاه ДАККА: 'У **ادك** 'адакку нинг муаннаси.

دكة ДАККАТУН кўплиги **دك** дикакун бир қарра
 майдалаш, бузиш, синдириш: **دكة** даккатаи 69:14.

دل (У) ДАЛЛА, **دل** даллун, **دلالة** дала:латун:
على ~ 'ала: йўлламоқ, йўл кўрсатмоқ: **داللاهم**
 34:14; **ادلک** 'адуллаука 20:120; **ادلکم** 'адуллакум 20:
 40; 28:12; 64:10; **دالکم** надуллакум 34:7.

دلو ДАЛВУН кўплиги **دلا** дила: 'ун челақ, пақир:
دلوه далваҳу 12:19.

دلوك ДУЛУ:КУН куннинг ботишга қараб кетиши:
دلوك дулу:ки 17:78.

دلى ДАЛЛА: туширмоқ: **فداهما** фа-далла:ху-
 ма: 7:22.

دليل ДАЛИ:ЛУН кўплиги **ادلاء** 'адилла: 'у далил,
 ишкорат қилиш: **دليلا** дали:лан 25:45.

دم ДАМУН кўплиги **دما** дима: 'ун қон; қотил-
 лик: **دم** дам (ун, а, ни) 2:173; 5:3; 7:133; 12:18; 16:66,
 115; **دما** даман 6:145; **ادعاء** ад-дима: 'а 2:30; **دماكم**
 дима: 'акум 2:84; **دماؤها** дима: 'уҳа: 22:37.

دماء ДИМА: 'УН **دم** дамун нинг кўплиги.
دمدم ДАМДАМА, **دممة** дамдаматун бузмақ,
 вайрон қилмоқ 91:14.

دمر ДАММАРА ҳалок қилмоқ, бузмақ, вайрон қилмоқ
 47:10; **دمرنا** даммарна: 7:137; 26:172; 37:136;
 даммарна:ҳа: 17:16; **دمرناهم** даммарна:хум 25:36; 27:51;
دمر тудаммиру 46:25.

دمع ДАМЪУН кўплиги **دموع** думу:ъун кўз ёши:
الدمع ад-дамъи 5:83; 9:92.

دمغ (А) ДАМАГА, **دمغ** дамгун чилпарчин қилмоқ:
يدمغه йадмағуху 21:18.

دنا (У) ДАНА:, **دنو** дунуввун, **دناوة** дана:ва-
 тун: **الى** ~ мин, 'ила:, ли яқин бўлмоқ 53:8.

دنيا ДУНИА: **ادني** 'адна: нинг кўплиги.

دهاق ДИҲА:ҚУН тўлдирилган, тўла: **دهاق**
 қан 78:34.

دهان **ДИХА:НУН** دهن духуннинг кўнлиги.

دهر **ДАХРУН** кўнлиги دهور: духу:рун вақт, аср:
دهر ал-дахр (у, и) 55:24; 76:1.

دهن **ДУХНУН** кўнлиги دهان **ДИХА:НУН**, ادهان
'аджа:нун ёроч мойи: بالدهن би-д-духун 23:20; كالدهان
жа-д-диҳа:ни 55:37.

دواب **ДАВА:ББУ** دابة да:ббатуннинг кўнлиги.
دوائر **ДАВА:ИРУ** دائرة да:иратуннинг кўн-
лиги.

دولة **ДУ:ЯАТУН** қўлдан қўлга ўтувчи ашё, нарса:
دولة ду:латан 59:7.

دون **ДУ:НА 1)** уст, устида; 2) бошқа, бўлак: دون
ду:н (а, и) 2:23, 94, 107, 165; 3:28, 64, 79; 4:48, 116, 119,
123, 139, 144, 173; 5:76, 116; 6:56, 70, 71, 108; 7:30; 37, 81,
168, 194, 205; 9:16, 31, 116; 10:18, 37, 38, 66, 104, 406; 11:13,
20, 101, 113; 16:20, 73; 18:43; 19:48, 49, 81; 21:66, 67, 82,
98; 22:12, 71, 73; 23:63; 25:17, 55; 26:93; 27:24, 43, 55; 28:
81; 29:17², 22, 25, 44; 32:21; 33:17; 34:22; 35:40; 36:74;
37:23, 86; 39:38, 43; 40:66, 74; 42:31, 46; 43:45; 45:10; 46:4,
5, 28; 48:27; 52:47; 53:58; 60:4; 62:6; 67:20; 71:25; 72:11;
دونك ду:ника 18:86; 28:18; دونكم ду:никум 3:118;

دونك ду:ника: 21:43; دونه ду:нихи 4:117; 6:51; 7:3,
197; 11:55; 12:40; 13:11, 14, 16; 16:35²; 17:56, 97; 18:14, 15,
26, 27, 58; 21:24; 29, 62; 25:3; 29:42; 31:11, 30; 32:4; 35:13;
36:23; 39:3, 15, 36, 45; 40:20; 42:6, 9; 43:86; 46:32; 72:22;
دونها ду:ниҳа: 18:90; دونهم ду:ниҳим 8:60; 19:17;
28:23; 34:41; دونهما ду:ниҳима: 18:93; 55:62; دوني
ду:ни: 17:2; 18:50, 102.

ديار **ДИИА:РУН** دار да:руннинг кўнлиги.
دية **ДИИАТУН** ўлдирилган кишининг яқинларига ўл-
дирган томондан тўланадиган ҳақ 4:92².

دين **ДАИНУН** қарз: دين دائينин 2:282; 4:11, 12³.

دين **ДИ:НУН** кўнлиги اديان 'адйа:нун дин, эъти-
қод, қонун: الدين ад-ди:ну ислом дини: الدين ад-ди:н
(у, а, и) 1:4; 2:132, 193, 256; 3:19, 83; 4:46; 7:29; 8:39, 72;
9:11, 29, 33², 36, 122; 10:22, 105; 12:40, 76; 15:35; 16:52;

22:78; 24:2; 26:82; 29:65; 30:30², 43; 31:32; 33:5; 37:20; 38:
78; 39:2, 3, 11; 40:14, 65; 42:13², 21; 48:28²; 51:6, 12; 56:56;
60:8, 9; 61:9²; 70:26; 74:46; 82:9, 15, 17, 18; 83:11; 95:7;
98:5²; 107:1; 110:2; دين دي:ни 109:6; دينا دي:нан

3:85; 4:125; 5:3; 6:161; دينكم دي:н (у, а, и) кум 2:217;
3:73; 4:171; 5:3², 57, 77; 9:12; 40:26; 49:16; 109:6; دينه

ди:нихи 2:217; 5:54; دينهم دي:н (у, и) ҳ (у, и) м 3:24;
4:146; 6:70, 137, 159; 7:51; 8:49; 24:25, 55; 30:32; ديني

дини: 10:104; 39:14.

دينار **ДИ:НА:РУН** кўнлиги دنانير дана:ни:ру ди-
нор, олтин танга: دينار би-ди:на:рин 3:75.

ذ ЗА: муаннаси **ذ** ан: бунгу 5:106; 6:152; 17:26; 18:86, 94; 21:85, 87; 23:77; 30:38; 35:18; 38:17, 48; 68:14; 73:13; 90:15, 16; **ذ** ан: 2:83; 4:36²; 6:146; 8:41; 11:3; 12:76; 14:37; 16:90; 17:42; 18:83; 38:1; 39:28; 37; 40:3; 55:78; 59:7; 70:3; 77:30; 81:20²; 89:5, 10; 90:14.

ذات ЗА:ТУ иккилиги **ذوات** зава:та:, кўплиги **ذوات** зава:ту : 1) эга; 2) эга бўлинган нарса; 3) моҳият: за:т (у, а, и) 3:119, 154; 5:7; 8:1, 7, 43; 11:5; 18:17², 18²; 22:2; 23:50; 27:60; 31:23; 35:38; 39:7; 42:24; 51:7; 54:13; 55:11; 57:6; 64:4; 67:13; 85:1, 5; 86:11, 12; 89:7 111:3; **ذوات** зава:та: 55:48; **ذواتي** зава:тай 34:16.

ذاد (У) ЗА:ДА, **ذود** завдун айирмоқ, узоқлаштирмоқ, қувмоқ, ҳайдамоқ: **تلودان** тазу:да:ни 28:23.

ذارية ЗА:РИИАТУН тўзитувчи, совирувчи шамол: **الذاريات** аз-за:рийа:ти 51:1.

ذاق (У) ЗА:ҚА, **ذوق** завқун тотмоқ, завқ қилмоқ: **ذاقا** за:қа: 7:22; **ذائق** за:қат 65:9; **ذاقوا** за:қу: 6:148; 59:15; 64:5; **تلوقوا** тазу:қу: 16:94; **يذوق** йазу:қа 5:95; **يلوقوا** йазу:қу: 4:56; 38:8; **يذوقون** йазу:қу:на 44:56; 78:24; **يذوقه** йазу:қу:ху 38:57; **ذوق** зуқ 44:49; **ذوقوا** зу:қу: 3:106, 181; 6:30; 7:39; 8:35, 50; 9:35; 10:52; 22:22; 29:55; 32:14², 20; 34:42; 35:37; 39:24; 46:34; 51:14; 54:37, 39, 48; 78:30; **فذوقوه** фа-зу:қу:ху 8:14.

ذاكر ЗА:КИРУН зикр қилувчи, эсда тутувчи: **الذاكرين** аз-за:кири:на 11:114; **الذاکرات** аз-за:кира:ти 33:35.

ذاهب ЗА:ХИБУН юрувчи, кетувчи, отланувчи 37:99.

ذائق ЗА: 'ИҚУН тотувчи, синаб кўрувчи: **ذائقة** за: 'иқату 3:185; 21:35; 29:57; **ذائقوا** за: 'иқу: 37:38; **ذائقون** за: 'иқу:на 37:31.

ذبان ЗУБА:БУН кўплиги **ذباب** зибба:нун папша: **الذباب** аз-зуба:бу 22:73; **ذبابا** зуба:бан 22:73.

ذبيح (А) ЗАБАҲА, **ذبيح** забҳун сўймоқ: **فذبجوها** фа-забаҳу:ҳа: 2:71; **اذبحك** азбаҳука 37:102; **لاذبحنه** ла-азбаҳаннаҳу 27:21; **نذبحوا** тазбаҳу: 2:67; **ذبيح** зубиха 5:3.

ذبيح ЗИБҲУН сўйяладиган, қурбонлик: **ذبيح** зибҳин 37:107.

ذبيح ЗАББАҲА сўймоқ, ўлдирмоқ: **يذبح** йузаббиху 28:4; **يذبحون** йузаббиху:на 2:49; 14:6.

ذرة ЗАРРАТУН зарра, чангча, тўзонча: **ذرات** зарра:тин 4:40; 10:61; 34:3, 22; 99:7, 8.

ذرا (У) ЗАРА:, **ذرو** зарвуи тўзитмоқ: **ذروه** тазру:ху 18:45.

ذراء (А) ЗАРА'А, **ذراء** зар'ун яратмоқ; уруғ сочмоқ, өкмоқ 6:136; 16:13; **ذراءكم** зара'акум 23:79; 67:24; **ذراءنا** зара'на 7:179; **يلذروكم** йазра'акум 42:11.

ذراع ЗИРА:ЪУН кўплиги **اذرع** 'азра'ун қўл, тирсақ (ҳам аъзо, ҳам ўлчов бирлиги): **ذراعا** зира:ъан 69:32; **ذراعيه** зира:ъайҳи 18:18.

ذراع ЗАРЪУН 1) тирсақ; 2) куч, қувват: **ذراعا** заръан 11:77; 29:33; **ذراعا** заръуха: 69:32.

ذرو ЗАРВУН елчиш, совуриш: **ذروا** зарван 51:1.

ذرية ЗУРРИЙАТУН фарзандлар, болалар, авлод: **ذرية** зуррийат (ун, а, ин) 2:266; 3:34, 38; 4:9; 6:133; 7:173; 10:83; 13:38; 17:3; 19:58²; **ذريتنا** зуррийатина: 2:128; **ذريته** зуррийат (а, и) ҳ (у, и) 6:84; 17:62; 18:50; 29:27; 37:77; **ذريتها** зуррийатаҳа: 3:36; **ذريتهم** зуррийатаҳум 7:172; 36:41; 52:21²;

ذريتها зуррийа-тиҳима: 37:113; 57:26; **ذريتي** зуррийати: 2:124; 14:37.

40; 46:15; **ذرياتنا** зуррийна: тина: 25:74; зуррийна: тиним 6:87; 43:28; 40:8.

ذکر ЗАКАНУН кўплиги **اذقان** азқа: нун 1) няк; 2) соқол; **اذقان** азқа: ни 17:107, 109; 36:8.

ذکر (У) ЗАКАРА, **ذکر** зикрун, **ذکر** зикра:, **تذکر** тазка: рун зикр қилмоқ, эсламоқ 33:21; 87:15;

ذکر закарта 17:46; **ذکر** закараҳу 74:55; 80:12;

ذکروا закару: 3:135; 26:227; **اذکرکم** 'азкуркум 2:152;

اذکره 'азкураҳу 18:63; **تذکر** тазкуру 12:85; **تذکروا**

тазкуру: 43:13; **تذکرون** тазкуру: на 40:44; **تذکرونهن**

тазкуру: нахунна 2:235; **تذکرک** назкурака 20:34; **يذکر**

йазкуру 19:67; 21:36; **يذکرهم** йазкуруҳум 21:60; **يذکروا**

йазкуру: 22:28, 34; **يذکرون** йазкуру: на 3:194; 4:142; 6:

138; 37:13; 74:56; **اذکر** узкур 3:41; 5:110; 7:205; 18:24;

19:16, 41, 51, 54, 56; 38:17, 41, 45, 48; 46:21; 72:8; 76:25;

اذکرن узкурна 33:34; **اذکرنی** узкурни: 12:42; **اذکروا**

узкуру: 2:40, 47, 63, 122, 198, 200, 203, 231, 239; 3:103;

4:103; 5:4, 7, 11, 20; 7:69, 74, 86, 171; 8:26, 45; 14:6; 22:36;

33:9, 41; 35:3; 62:10; **اذکورونی** узкуру: ни: 2:152; **اذکروه**

узкуру: ҳу 2:198; **ذکر** зукира 6:118, 119; 8:2; 22:35; 39:45²;

47:20; **يذکر** йузкара (а) 2:114; 6:121; 22:40; 24:36.

ذکر ЗАКАРУН кўплиги **ذکور** зуку: рун, **ذکران**

зукра: нун эркак: **ذکر** закар (у, а, ин) 3:36, 195; 4:11, 124,

176; 16:97; 40:40; 49:13; 53:21, 45; 75:39; 92:3; **الذکرين**

'а: з-закарайни 6:143, 144; **الذکور** аз-зуку: ра 42:49;

الذکران аз-зукра: ни 26:165; **ذکران** зукра: нан 42:50;

ذکورن зукуру: рина: 6:139.

ذکر ЗИКРУН зикр қилиш, эсга олиш, эсда тутиш:

ذکر зикр (у, а, ин) 3:58; 5:91; 7:63, 69; 12:42, 104; 13:

28; 15:6, 9; 16:43, 44; 19:2; 21:2, 7, 24², 36, 42, 50, 105;

24:37; 25:18, 29; 26:5; 29:45; 36:11, 69; 38:1, 8, 32, 49, 87;

39:22, 23; 41:41; 43:5, 36, 44; 54:17, 22; 25, 32, 40; 57:16;

58:19; 62:9; 63:9; 68:51, 52; 72:17; 81:27; **ذکرا** зикран

77:5; **ذکرک** зикрака 94:4; **ذکرکم** зикр (у, и) кум 2:200;

21:10; **ذکرنا** зикрина: 18:28; 53:29; **ذکرهم** зикриҳим

23:71²; **ذکر** зикри: 18:101; 20:14, 42, 124; 23:110; 38:8.

ذکر ЗАККАРА эслатмоқ, эслатиб турмоқ: **تذکر** ту-

закира 2:282; **ذکر** закир 6:70; 50:45; 51:55; 52:29; 87:9;

88:21; **ذکرهم** закирҳум 14:5; **ذکر** зукира 18:57; 32:22;

ذکرتم зукиртум 36:19; **ذکروا** зукиру: 5:13, 14; 6:44;

7:165; 25:73; 32:15; 37:13.

ذکران ЗУКРА: НУН **ذکر** закарун нинг кўплиги.

ذکر ЗИКРА: зикр қилиш, эслатиш 6:68, 69, 90; 7:2;

11:114, 120; 21:84; 26:209; 29:51; 38:43, 46; 39:21; 40:54;

44:13; 50:8, 37; 51:55; 74:31; 80:4; 87:9; 89:23; **ذکراها**

зикра: ҳа: 79:43; **ذکرهم** зикра: ҳум 47:18.

ذکور ЗУКУ: РУН **ذکر** закарун нинг кўплиги.

ذکر ЗАККА: одат, расм-русм билан сўйилган ҳайвон:

ذکر заккайтум 5:3.

ذلل (И) ЗАЛЛА, **ذلل** зуллул, **ذلل** зиллатун, **ذلة**

мазаллатун ҳақир бўлмоқ, хўр бўлмоқ: **ذلل** тазилла

20:134.

ذلل ЗУЛЛУН хўрлик, ҳақирлик: **ذلل** аз-зулли

17:24, 111; 42:45.

ذلل ЗИЛЛАТУН хўрлик, ҳақирлик: **ذلل** зиллат

(у, ин) 2:61; 3:112; 7:152; 10:26, 27; 68:43; 70:44.

ذلل ЗУЛУЛУН **ذلول** залулул нинг кўплиги.

ذلل ЗАЛЛАЛА 1) пасайтирмоқ; 2) бўйсиндирмоқ:

ذللناها заллална: ҳа: 36:72; **ذلل** зуллилат 76:14.

ذلول ЗАЛУ: ЛУН кўплиги **ذلل** зулулул юмшоқ,

мулойим, қўлга ўргатилган 2:71; **ذلول** залу: лан 67:15;

ذلل зулулан 16:69.

ذليل ЗАЛИ: ЛУН кўплиги **اذلة** 'азиллатун хўр,

тубан, ҳақир; заиф, кучсиз, нотаваб. **اذلة** 'азиллат (у,

ин) 3:123; 5:54; 27:34, 37.

ذمة ЗИММАТУН кўплиги ذم зимаун аҳд:
ذمة зимматин 9:8, 10.

ذنب زانбун кўплиги ذنوب зуну:бун гуноҳ:
ذنب занб (ун, ин) 26:14; 40:3; 81:9; ذنوب занбик (а, и)
12:29; 40:55; 47:19; 48:2; ذنبه занбиҳи 29:40; 55:39;
ذنبه занбиҳим 67:44; 91:14; ذنوب зуну:б (а, и) 3:
135; 17:17; 25:58; 39:53; ذنوبكم зуну:б (а, и) кум 3:34;
5:18; 14:10; 33:71; 46:34; 61:12; 71:4; ذنوبنا зуну:б (а,
и) на: 3:16, 147, 193; 12:97; 40:11; ذنوبهم зуну:биҳим
3:11, 135; 5:49; 6:6; 7:100; 8:52, 54; 9:102; 28:78; 40:21.

ذنوب زУНУ:БУН ذنب занбун нинг кўплиги.
ذنوب زАНУ:БУН бўлак, улуш: ذنوب зану:би
51:59; ذنوبيا зану:бан 51:59.

ذهاب زАҲА:БУН юриш, кетиш: ذهاب заҳа:бин
23:18.

ذهب (А) زАҲАБА, ذهاب заҳа:бун 1) юрмоқ, кет-
моқ; 2) پ ~ би олиб кетмоқ 2:17, 20; 11:10, 74; 21:87; 23:
91; 33:19; 75:33; ذهبت заҳабат 60:11; ذهبتنا заҳабна:
12:17; ذهبوا заҳабу: 12:15; ذهبا таҳаб (а) 8:46;
35:8; ذهبوا таҳабу: 4:19; 12:13; ذهبون таҳабу:на
81:26; ذهبن таҳабанна 17:86; 43:41; ذهبا йазҳабу
13:17; 24:43; ذهبا йазҳабна: 20:63; ذهبوا йазҳабу:
24:62; 33:20; ذهبا йазҳаб 5:24; 17:63; 20:24, 42, 97; 27:
28; 79:17; ذهبا йазҳабна: 20:43; 25:36; 26:15; ذهبوا
йазҳабу: 12:87, 93.

ذهب زАҲАБУН олтин: الذهب аз-заҳаб (а, и) 3:
14; 9:34; 18:31; 22:23; 35:33; 43:53; 71; ذهبا заҳабан
3:91.

ذهل (А) زАҲАЛА, ذهل заҳлун, ذهل зуҳу:лун
унутмоқ, бепарво бўлмоқ: ذهل таҳалу 22:2.

ذو زУ: иккилиги ذوا зава:, кўплиги ذوو заву:
эга, соҳиб 2:105, 243, 251, 280; 3:4, 74, 152, 174; 5:95; 6:133,
147; 8:29; 10:60; 12:68; 13:6; 14:47; 18:58; 27:73; 28:79;

38:12; 40:15, 61; 41:35, 43², 51; 51:58; 53:6; 55:12, 27; 57:21,
29; 62:4; 65:7; 85:15; ذوا зава: 5:95, 106; ذوي завай
65:2; ذوي зави: 2:177.

ذوات زАВА:ТА: ذات за:ту нинг иккилиги.

ذئ ذئ: ذا за: нинг муаннаси.

ذئب زИ'БУН кўплиги ذئب зи'а:бун, ذؤبان
зу'ба:нун бўри: الذئب аз-зи'бу 12:13, 14, 17.

راعس RA'SUN кўнлиги ру'усун бош: 12:41; 44:48; **راعس** ra's (y, n) 7:150; 19:4; **راعس** ra'sixi 2:196; 12:36²; **راعس** ra'sm: 12:36; 20:94; **راعس** ra'su-l-'amva:li sarmon 2:279; 37:65; **راعس** ra'su: (a, n) kum 1:196; 5:6; 48:27; **راعس** ra'su: (a, n) x (y, n) m 14:43; 17:51; 21:65; 22:19; 32:12; 63:5.

راعف RA'FATUN ачиниш, раҳм қилиш 24:2; 57:27.

راعف RA'A: 'MAJX. **راعف** йара: **راعف** ru'fatun, ра'фун 1) кўрмоқ; 2) ўйламоқ; 3) бовар қилмоқ, фаҳмламоқ, англамоқ 6:76, 77, 78; 11:70; 12:24, 28, 85, 86; 18:53; 20:10; 33:22; 53:11, 18; **راعف** ra'a:ka 21:36; **راعف** ra'a:xy 27:40; 35:8; 37:55; 53:13; 81:23; 96:7; **راعف** ra'a:xa: 27:100; 28:31; - **راعف** ra'atxy 27:44; **راعف** ra'atxum 25:12; **راعف** ra'a'y: 2:166; 7:149; 10:54; 12:35; 19:75; 28:64; 34:33; 37:14; 40:84, 85; 42:44; 62:11; 72:24; **راعف** ra'avka 25:41; **راعف** ra'avxy 30:51; 46:24; **راعف** ra'avxa: 68:26; **راعف** ra'avxum 83:32; 67:27; **راعف** ra'ayta 4:61; 6:68; 12:4; 18:63; 19:77; 25:43; 26:205; 45:23; 47:20; 53:33; 76:20²; 96:9, 11, 13; 107:1; 110:2; **راعف** ra'ayta:ka 17:62; **راعف** ra'ayta:kum 6:40, 47; **راعف** ra'aytum 6:46; 10:50, 59; 11:28, 63, 88; 26:75; 28:71, 72; 35:40; 39:38; 41:52; 46:4, 10; 53:19; 56:58, 63, 68, 71; 67:28, 30; **راعف** ra'aytumu:xy 3:143; **راعف** ra'aytaxy 59:21; **راعف** ra'ayt (y, a) xum 12:4; 20:92; 33:19; 63:4, 5; 76:19; **راعف** ra'aynaxy 12:31; **راعف**

راعف ra'a: 8:48; 12:43; 20:46; 27:20; 37:102; 40:29; **راعف** ra'a:ka 6:74; **راعف** ra'a:kum 11:29, 84; 46:23; **راعف** ra'a:nix: 12:36²; **راعف** ra'a: 2:243, 246, 258; 3:22; 4:44, 49, 51, 60; 77; 14:19, 24, 28; 19:83; 22:18, 63, 65; 24:41, 43; 25:45; 26:225; 31:29, 31; 35:27; 39:21; 40:69; 58:7, 8, 14; 59:11; 89:6; 405:1; **راعف** ra'a: 5:52, 62, 80, 83; 6:27, 30; 93; 8:50; 14:49; 16:14; **راعف** ra'a: 18:17, 47, 49; 20:107; 22:2, 5; 24:43; 27:88; 30:48; 32:12; 34:31, 51; 35:12; 37:102; 39:58, 60, 75; 41:39; 42:22; 42:44; 45:28; 57:12; 67:3²; 69:7, 8; **راعف** ra'a:nix: 7:143²; **راعف** ra'a:xy 39:21; 57:20; **راعف** ra'a:xum 7:198; 42:45; 48:29; **راعف** ra'a:ni 18:39; **راعف** ra'a: 84:20; 71:15; **راعف** ra'a: 8:48; 12:59; **راعف** ra'a:ni 102:6; **راعف** ra'a:ni 13:2; 22:2; 31:10; **راعف** ra'a:ni 102:7; **راعف** ra'a:ni 7:27; **راعف** ra'a:ni 9:26, 40; 33:9; **راعف** ra'a:ni 19:26; **راعف** ra'a:ni 2:55, 144; 6:94; 11:27; 25:21; 38:62; **راعف** ra'a:ni 7:60, 66; 11:27², 91; 12:36, 78; **راعف** ra'a:ni 70:7; **راعف** ra'a:ni 12:30; **راعف** ra'a:ni 21:30; 36:77; **راعف** ra'a:ni 2:165; 9:94, 105; 34:6; 53:12, 35; 79:36; 96:14; **راعف** ra'a:ni 26:218; **راعف** ra'a:ni 7:27; 9:127; **راعف** ra'a:ni 24:40; **راعف** ra'a:ni 90:7; 99:7, 8; **راعف** ra'a:ni 6:6, 25; 7:146³, 148; 10:88, 97; 13:41; 16:48; **راعف** ra'a:ni 16:79; 17:99; 26:7, 201; 27:86; 29:19, 67; 30:37; 32:27; 34:9; 36:31, 71; 41:15; 46:33; 52:44; 54:2; 67:19; **راعف** ra'a:ni 2:165; 9:126 20:89; 21:44; 25:22, 42; 46:35; 76:13; **راعف** ra'a:ni 70:6; **راعف** ra'a:ni 25:40; 79:46; **راعف** ra'a:ni 3:13; **راعف** ra'a:ni 46:25; 53:40.

راعف RA'YUN кўнлиги **راعف** ra'y: 'un, **راعف** ra'y: 'un ra'y, қараш, фикр: **راعف** ra'ya 3:13; 11:27.

راعف RA:BATА собит бўлмоқ, сабрли бўлмоқ: **راعف** ra:bitu: 3:200.

راعف RA:BI'YUN тўртинчи: **راعف** ra:bi'yum 18:22; 58:7.

РА:БИЙУН кўпираётган; ортувчи, кўпирувчи:
 ра:бийан 13:17.

ра:бийатун қаттиқ, шиддатли: **راية** ра:бийа-
 тан 69:10.

РА:ЖИЪУН қайтаётган; қайтувчи: **راجون**
 ра:жиъу:на 2:46, 156; 21:93; 23:60.

РА:ЖИФУН қимирлаётган, тебратаётган; қи-
 мирлатувчи, тебратаувчи: **الراجعة** ар-ра:жифату 79:6.

РА:ХИМУН раҳм қилувчи, аёвчи: **الراحمين**
 ар-ра:ҳими:на 7:151; 12:64, 92; 21:83; 23:109, 118.

РА:ДДУН қайтарувчи: **رادا** ра:дда: 10:107;
رادك ла-ра:ддука 28:85; **رادو** ра:дду:ху 28:7; **رادي**
 ра:дди: 16:71.

РА:ДИФУН кетидан келувчи, эргашувчи:
الرادفة ар-ра:дифату қиёмат кунда чалинадиган Исро-
 фил сурнайнинг иккинчи қайта чалиниш товуши 79:7.

РА:ЗИҚУН берувчи, ризқ берувчи: **رازقين**
 ра:зиқи:на 5:114; 15:20; 22:58; 23:72; 34:39; 62:11.

РА:СИН ҳаракатсиз; тебранмас, мустаҳкам:
راسيات ра:сийа:тин 34:13; **رواسي** рава:сийа 13:3; 15:
 19; 16:15; 21:34; 27:61; 31:10; 41:10; 50:7; 77:27.

РА:СИХУН қаттиқ, мустаҳкам: **الراسخون**
 ар-ра:сиху:на 3:7; 4:162.

РА:ШИДУН тўғри йўлдан борувчи, ҳақ дин
 йўлидан юрувчи: **الراشدون** ар-ра:шиду:на 49:7.

РА:ДИН кўплиги **رضاة** руда:тун розв, хуш-
 нуд, мамнун: **راضية** ра:дийат (ун, ан, ин) 69:21; 88:9;
 89:28; 101:7.

РА:ЪИН кўплиги **رعاء** риъа:’ун суғорувчи,
 ўтлатувчи: **الرعاء** ар-риъа:’у 28:23.

(У) РА:ЪА:, **رعاية** риъа:йатун асрамоқ, сақ-
 ламоқ: **راعنا** ра:ъина: 2:104; 4:46; **راعون** ра:ъу:на
 23:8; 70:32.

РА:ГА, **راغ** (У) рагун 1) кирмоқ; 2) **علي** ~
 ыала: чиқмоқ 37:91, 93; 51:26.

РА:ГИБУН интилувчи, рағбат қилувчи 19:46;
راغب ра:гибу:на 9:59; 68:12.

РА:ФИЪУН кўтарувчи, юксалтирувчи: **رافعة**
 ра:фиъатун 56:3; **رافعك** ра:фиъука 3:55.

РА:ҚИН сеҳр қилувчи, сеҳрлар 75:27.

РА:ҚИДУН кўплиги **رقود** руқу:дун ухлов-
 чи, уйқудаги киши: 18:18.

РА:КИБУН кўплиги **ركبان** рукба:нун отлиқ:
ركبان рукба:нан 2:239.

РА:КИДУН кўплиги **رواكد** рава:жиду тинч,
 ҳаракатсиз: **رواكد** рава:кида 42:33.

РА:КИЪУН кўплиги **ركع** руккаъун эгилувчи,
 букилувчи: **راكعا** ра:киъан 38:24; **راكعون** ра:киъу:на
 5:55; 9:112; **الراكعين** ар-ра:киъи:на 2:43; 3:43;

ركع руккаъун 2:125; 22:26; **ركعا** руккаъан 48:29.

(И) РА:НА, **راين** райнун ёкмоқ, қопламоқ
 83:14.

РА:ХИБУН кўплиги **رهبان** руҳба:нун нас-
 ронийларнинг донишманди, монах: **الرهبان** ар-руҳба:ни
 3:34; **رهبان** руҳба:нан 5:82; **رهبانهم** руҳба:наҳум
 9:31.

РА:ВАДА йўлдан урмоқ; чалғитмоқ: **راودتن**
 ра:ваттунна 12:51; **راودتني** ра:вадатни: 12:26;

راودته ра:вадатху 12:23; **راودته** ра:ваттуху 12:32, 51;
راودوه ра:ваду:ху 54:37; **تراود** тура:виду 12:30; **سنراود** са-
 нура:виду 12:61.

РАББУН кўплиги **ارباب** ’арба:бун Аллоҳнинг
 исмларидан бири, изофасиз ўзи ёлғиз қўлланмайди; соҳиб,
 эга, хўжа: **رب** рабб (ун, ин) 1:2; 2:131; 5:28; 6:45, 71, 162,

164; 7:54, 61, 67, 104, 121, 122; 9:129; 10:10, 37; 13:16; 17:
 102; 18:14; 19:65; 20:70; 21:22, 56; 23:86, 116; 26:16, 23, 24,
 26, 28, 47, 48, 77, 98, 109, 127, 145, 164, 180, 192; 27:8, 26,

44, 91; 28:30; 32:2; 34:15; 36:58; 37:5², 87, 126, 180, 182;
38:66; 39:75; 40:64, 65, 66; 41:9; 43:46, 82; 44:7, 8; 45:36³;
51:23; 53:49; 55:17²; 56:80; 59:16; 69:43; 70:40; 73:9; 78:37;
81:29; 83:6; 106:3; **رپ** **рабб** 2:126, 260; 3:35, 36, 38, 40,

41, 47; 5:25; 7:143, 151, 155; 11:45; 47; 12:33, 101; 14:35,
36, 40; 15:36; 39; 17:24, 80; 19:4², 6, 8, 10; 20:25, 84, 114,
125; 21:89, 112; 23:26, 29, 39, 93, 94, 97, 98, 99, 118; 25:30;
26:12, 83, 117, 169; 27:19, 44; 28:16, 17, 21, 24, 33; 29:30;
37:100; 38:35, 79; 43:88; 46:15; 63:10; 66:11; 71:5, 21, 26,
28; 113:1; 114:1; **رپا** **раббан** 6:124; **رپك** **рабб** (у, и, а)

ка 2:30, 61, 68, 69, 70, 147, 149; 3:41, 43, 60; 4:65; 5:24, 64,
67, 68, 112; 6:83, 106, 112, 114, 115, 117, 119, 126, 128, 131,
132, 133, 145, 158³; 165; 7:134, 137, 153, 167, 172, 205, 206;
8:5, 12; 10:19, 33, 40, 61, 93, 94, 96, 99; 11:17, 66, 76, 81, 83,
101, 102, 107², 108, 110, 111, 117, 118, 119², 123; 12:6², 42,
50; 13:1, 6², 19; 15:25, 28, 86, 92, 98, 99; 16:33, 68, 69, 102,
110², 119², 124, 125²; 17:17, 20², 23, 28, 30, 38, 39, 46, 55, 57,
60, 65, 79, 87; 18:24, 27, 46, 48, 49, 58, 82²; 19:2, 9, 19, 21,
24, 64², 68, 71, 76; 20:12, 47², 129, 130, 131; 21:46; 22:47,
54; 67; 23:72; 25:16, 20, 31, 45, 54; 26:9, 10, 68, 104, 122, 140,
159, 170, 191; 27:73, 74, 78, 93; 28:32, 46, 59, 68, 69, 86, 87;
29:10; 32:3, 25; 33:2; 34:6, 24; 37:149, 180; 38:9, 71; 40:6;
55; 41:38, 43, 45, 46, 53; 42:14; 43:32², 35, 49, 77; 44:6, 57;
45:17; 50:39; 51:30, 34; 52:7, 29, 37, 48²; 53:30, 32²; 55; 55;
27, 78; 56:74, 96; 68:2, 7, 19, 48; 69:17, 52; 73:8, 20; 74:3, 7,
31; 75:12, 30; 76:24, 25; 78:36; 79:19, 44; 82:6; 84:6; 85:12;
87:1; 89:6, 13, 14, 22, 28; 93:3, 5, 11; 94:8; 96:1, 3, 8; 99:5;
105:1; 108:2; 110:3; **رپكم** **рабб** (у, и, а) **кум** 2:21, 49, 76,

105, 139, 178, 198, 248; 3:49, 50, 51, 73, 124, 125, 133, 193;
4:1, 170, 174; 5:68, 72, 117; 6:54, 102, 104, 147, 151, 157, 164;
7:3, 44, 54, 55, 63, 69, 71, 73, 85, 105, 129, 141, 150, 164, 172,
203; 8:9; 10:3, 32, 57, 108; 11:3, 34, 52, 56, 90; 13:2; 14:6, 7,
16; 7, 24, 30, 47; 17:8, 12, 25, 40, 54, 66, 84; 18:16, 19, 29,
19:36; 20:86, 90; 21:56, 92; 22:1, 77; 23:52; 26:26, 166; 31:33;
32:11; 34:15, 23; 35:13; 36:25; 37:126; 39:6, 7, 10, 31, 54, 55,
71; 40:27, 28, 49, 60, 62, 64; 41:23; 42:15, 47; 43:13, 64; 44:8,
20; 45:15; 57:8, 21; 60:1; 65:1; 66:8; 71:10; 79:24; **رپكما**

рабб (у, и) **кума**: 7:20; 20:49; 55:13, 16, 18, 21, 23, 25, 28,
30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61,
63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77; **رپنا** **рабб** (у, и, а) **на**: 2:127,

128, 129, 139, 200, 201, 250, 285, 286³; 3:7, 8, 9, 16, 53, 147,
191, 192, 193², 194; 4:75, 77; 5:83, 84, 114; 6:23, 27, 30, 128;

7:23, 38, 43, 44, 47, 53, 89³, 125, 126², 149; 10:85, 88³; 14:37²,
38, 40, 41, 44; 16:86; 17:108; 18:10, 14; 20:45, 50, 73, 134;
21:112; 22:40; 23:106, 107, 109; 25:21, 65, 74; 26:50, 51;
28:47; 53, 63; 32:12; 33:67, 68; 34:19, 26; 35:34, 37; 36:16;
37:31; 38:16, 61; 40:7, 8, 11; 41:14, 29, 30; 42:15; 43:14; 44:
12; 46:13, 34; 50:27; 59:10²; 60:4, 5²; 66:8; 68:29, 32²; 72:2,
3; 76:10; **رپه** **рабб** (у, и, а) **ху** 2:37, 112, 124, 131, 258, 275,

282, 283, 285; 3:88; 6:37; 7:58, 75, 142, 143²; 10:20; 11:17,
45; 12:24, 34, 41, 42; 13:7, 27; 15:56; 17:27; 18:50, 57, 87,
110²; 19:3, 55; 20:74, 121, 122, 127, 133; 21:83, 89; 22:30;
23:117; 25:55, 57; 29:50; 32:22; 34:12; 37:84; 38:24, 41; 39:8,
9, 22; 40:26; 44:22; 47:14; 53:18; 54:10; 55:46; 66:5; 68:49;
50; 72:13, 17; 73:19; 76:29; 78:39; 79:16, 40; 84: 15; 87:15;
89:15; 92:20; 98:8; 100:6; **رپها** **рабб** (у, и) **ха**: 3:37; 14:

25; 39:69; 46:25; 65:8; 66:12; 75:23; 84:2, 5; **رپهم** **рабб** (у,

а, и) **х** (у, и) **м** 2:5, 26, 46, 62, 136, 144, 157, 262, 274, 277;
3:15, 84, 136, 169, 195, 198, 199; 5:2, 66; 6:1, 4, 30; 38, 51,
52, 108, 127, 150, 154; 7:77, 152, 154; 8:2, 4, 54; 9:21; 10:2,
9; 11:18², 23, 29, 59, 60, 68; 13:5, 18, 21, 22; 14:1, 13; 18; 23
16:42, 50, 54, 99; 17:57; 18:13, 21, 28, 55, 105; 21:2, 42, 49;
22:19; 23:57, 58, 59, 60, 76; 25:64, 73; 29:59; 30:8, 33²; 31:5;
32:10, 12, 15, 16; 34:31; 35:18, 39; 36:45, 51; 39:20, 23, 34,
73, 75; 40:7; 41:54; 42:5, 16, 22, 36, 38; 45:11, 30; 47:2, 3,
15; 51:16, 44; 52:18²; 53:23; 57:19; 67:6, 12; 68:34; 69:10;
70:27, 28; 72:10, 28; 76:21; 83:15; 91:14; 97:4; 98:8; 100:11;
رپهما **рабб** (у, а) **хума**: 7:22, 189; 18:81; **رپهيا** **раббийа**

2:258; 3:51; 5:72, 117; 6:15, 57, 76, 77², 78, 80², 161; 7:29,
33, 62, 68, 79, 93, 187, 203; 10:15, 53; 11:28, 41, 56², 57², 61,
63, 88, 90, 92; 12:23, 37, 50, 53², 98, 100²; 13:30; 14:39; 17:
85, 93, 100; 18:22, 24, 36, 38², 40, 42, 95, 98³, 109²; 19:36, 47,
48²; 20:52², 105; 21:4; 25:77; 26:21, 62, 113, 188; 27:40²; 28:
22, 37, 85; 29:26; 34:3, 36, 39, 48, 50; 36:27; 37:57, 99; 38:
32; 39:13; 40:27, 28, 66; 41:50; 42:10; 43:64; 44:20; 64:7;
72:20, 25; 89:15, 16; **ارباب** 'арба:бун 12:39; **اربابا** 'ар-
ба:бан 3:64, 80; 9:31.

رپا (Y) **РАБА**:; **رپو** **рабвун** кўпаймоқ, ортмоқ; ўс-
моқ, юксалмоқ; **رپت** **рабат** 22:5; 41:39; **رپوا** йарбува
30:39².

رپا **РИБАН** ва **رپوا** **рибван** **рибо**, ўсиш, судхўрлик
билан қарзга берилган пулдан олинган қўшимча 30:39;
ار رپوا ар-рибав 2:275³, 276, 278; 3:130; 4:161.

رباط **РИБА:ТУН** رباط **раби:тун** нинг кўплиги.
 رباع **РУБА:ЪУ** түртта-түртта, түрттадан: رباع **РУ-**
 ба:ъа 4:3; 35:1.
 ربائي **РАББА:НИЙЙУН** илмига амал қилиб, ўзини
 Аллоҳ хизматига бағишлаган олим, аллома: **الرّبائيون** ар-
 рабба:ниййу:на 5:44, 63; **ربائين** рабба:ниййи:на 3:79.
 ربائب **РАБА'ИБУ** ربابة **раби:батун** нинг кўплиги.
 رباع (А) **РАБИҲА**, رباع **рибхун** фойда қилмоқ, фой-
 да олмоқ: ربعت **рабиҳат** 2:16.
 رباط (И, У) **РАБАТА**, رباط **рабтун** тўқимоқ, боғла-
 моқ, эшмоқ: رباطنا **рабатна**: 18:14; 28:10; يربط **йар-**
 бата 8:11.
 رباع **РУБУЪУН** түртдан бир, чорак: **الرّبع** ар-ру-
 буъу 4:122.
 ربعا **РУББАМА**: 1) балки, наҳотки; 2) тез-тез 15:2.
 ربوة **РАВВАТУН** тепалик, баландлик: **ربوة** раб-
 ватин 2:265; 23:50.
 ربوا **РИБВАН** ربا **рибан** га қ.
 ربي **РАББА**: боқмоқ, тарбия қилмоқ, парвариш қил-
 моқ: ربائي **раббайна:ни**: 17:24; **ربك** нураббика 26:18.
 ربي **РИББИЙУН** кўп, туманот: **ربيون** риббий-
 йу:на 3:146.
 رباط **РАБИ:ТУН** кўплиги رباط **риба:тун** от, чега-
 ра хизматидаги от: رباط **риба:ти** 8:60.
 ربيبة **РАБИ:БАТУН** кўплиги ربائب **раба:'нбу**
 ўғай она: **ربائبكم** раба:'нбукум 4:23.
 رباع (А) **РАТАЪА**, رباع **руту:ъун** тўйиб ўтламоқ
 ва сув ичмоқ; лаззатланмоқ (ўт ва сувдан): يرتع **йарта**
 12:12.
 رباط **РАТҚУН** тикилган, қўшилган, улапган: رباط
 ратқан 21:30.
 رتل **РАТТАЛА** қуронни шошмай, бўлиб-бўлиб ўқи-
 моқ: رتلنا **раттална:ху** 25:32; رتل **раттили** 73:4.

رج (У) **РАЖЖА**, رج **ражжун** қимирлатмоқ, тебрат-
 моқ: رج **ружжати** 56:4.
 رج **РАЖЖУН** қимирлатиш, тебратиш: رجا **ражжан**
 56:4.
 رج (У) **РАЖА:**, رج **ражвун**, رجا **ража:'ун**
 1) ишонмоқ, умид боғламоқ; 2) қўрқмоқ; **ترجوا** таржу:
 28:86; **ترجون** таржу:на 4:104; 71:13; **ترجوها** таржу:-
 ҳа: 17:28; **يرجوا** йаржу: 18:110; 29:5; 33:21; 39:9; 60:6;
يرجون йаржу:на 2:218; 4:104; 10:7, 11, 15; 17:57; 24:60;
 25:21, 40; 35:29; 45:14; 78:27; **ارجوا** уржу: 29:36.
 رجا **РАЖАН** кўплиги **ارجاء** 'аржа:'ун 1) тараф:
 2) қудуқ атрофи; **ارجانها** 'аржа:'иҳа: 69:17.
 رجال **РИЖА:ЛУН** رجل **ражулун** нинг кўплиги.
 رج **РУЖЗУН** кир, нажас: **الرجز** ар-ружза 74:5.
 رج **РИЖЗУН** кир, нажас: **رجز** рижз (у, а, ил) 7:
 134², 135; 8:11; 34:5; 45:11; **رجزا** рижзан 2:59; 7:162;
 29:34.
 رجس **РИЖСУН** кир, нажас: **رجس** рижс (ун, а, ил)
 5:90; 6:125, 145; 7:71; 9:95; 10:100; 22:30; 33:33; **رجسا**
 рижсан 9:125; **رجسهم** рижсеҳим 9:125.
 رج (И) **РАЖАЪА**, رجوع **ружу:ъун**, **مرجع** мар-
 жиъун қайтмоқ, қайтиб келмоқ 7:150; 20:86; **رجعتم** ра-
 жаътум 2:196; 9:94; **رجعك** ражаъака 9:83; **رجعنا** ра-
 жаъна: 63:8; **رجعناك** ражаъна:ка 20:40; **رجعوا** ра-
 жаъу: 9:122; 12:63; 21:64; **ارجع** 'аржи'у 12:46; **ترجعونها**
 таржиъу:наҳа: 56:87; **ترجعوهن** таржиъу:ҳунна 60:10;
يرجع йаржиъу 20:89, 91; 27:35; 34:31; **يرجعون** йар-
 жиъу:на 2:18; 3:72; 7:168, 174; 12:62; 21:58, 95; 27:28; 30:
 41; 32:21; 36:31, 50, 67; 43:28, 48; 46:27; **ارجع** иржиъи
 12:50; 27:37; 67:3, 4; **ارجعنا** фа-ржиъна: 32:12; **ارجعوا**
 иржиъу: 12:81; 21:13; 24:28²; 33:13; 57:13; **ارجعون** ир-
 жиъу:ни 23:99; **ارجعي** иржиъи: 89:28; **رجعت** ружиъ-

ту 41:50; **ترجع** туржаъу 2:240; 3:109; 8:44; 22:76; 35:4; 57:5; **ترجعون** туржаъу:на 2:28, 245, 281; 10:56; 11:34; 21:35; 23:145; 28:70, 88; 29:17, 57; 30:11; 32:11; 36:22, 83; 39:44; 41:21; 43:85; 45:15; **يرجع** йуржаъу 11:123; **يرجعون** йуржаъу:на 3:83; 6:36; 19:40; 24:64; 28:39; 40:77.
رجع РАЖЪУН қайтиш: **رجع** ражъ (ун, ин) 50:3; 86:11; **رجعه** ражъиҳи 86:8.

رجعي РУЖЪА: қайтиш, ўлимдан сўнг аввалги турмушга қайтиш: **الرجعي** ар-ружъа: 96:8.

رجف (У) РАЖАФА, **رجف** ражфун, **رجان** ражафа:нун қимирламоқ, титрамоқ: **ترجف** таржуфу 73:14; 79:6.

رجة РАЖФАТУН қимирлаш, тебраниш; зилзила: **الرجة** ар-ражфату 7:78, 91, 155; 29:37.

رجل РАЖУЛУН кўплиги **رجال** рижа:лун эр, эркак киши: **رجل** ражул (ун, ин) 2:282; 4:12; 7:63, 69; 10:2; 11:78; 23:25, 38; 28:20; 33:4; 34:7, 43; 36:20; 39:29; 40:28; 43:31; **رجلا** ражулан 6:9; 7:155; 17:47; 18:37; 25:8; 39:29²; 40:28; **رجلان** ражула:ни 5:23; **رجلين** ражулайни 2:282; 16:76; 18:32; 28:15; **الرجال** ар-рижа:л (у, а, и) 2:228; 4:7, 32, 34, 75, 98; 7:46, 81; 9:108; 24:31, 37; 27:55; 29:29; 33:23; 48:25; 72:6²; **رجالا** рижа:лан 2:239; 4:176; 7:48; 12:109; 16:43; 21:7; 22:27; 38:62; **رجالكم** рижа:ликум 2:282; 33:40.

رجل РИЖЛУН кўплиги **ارجل** 'аржулун оёқ: **برجلك** би-рижлика 38:42; **رجلين** рижлайни 24:45; **ارجلكم** 'аржул (а, у) кум 5:6; 6:65; 7:124; 20:71; 26:49; **ارجلهم** 'арж (у, и) лум 5:33, 66; 24:24; 29:55; 36:65; **ارجلهم** 'аржулиҳин на 24:31; 60:12.

رجل РАЖИЛУН пиёда, яёқ лашкар: **رجلك** ражлика 17:64.

رجم (У) РАЖАМА, **رجم** ражмун тош ташламоқ: тош билан урмоқ: **لرجمناك** ла-ражамна:ка 11:9

لارجمناك ли-'ржуманнака 19:46; **ترحمون** ен:'амлжидел 44:20; **لترحمكم** ла-таржуманнакум 36:18; **يرحموكم** йаржуму:кум 18:20.

رحم РАЖМУН кўплиги **رحوم** ружу:мун 1) тош билан уриш; 2) фараз қилиш, эҳтимол қилиш: **رجما** ражман 18:22; **رحوما** ружу:ман 67:5.

رحوم РУЖУ:МУН **رحم** ражмун нинг кўплиги. **رحيم** РАЖИ:МУН 1) тош билан уриладиган, қувиладиган; 2) лаънатланадиган; лаънати: **رحيم** ражи:мин 3:36; 15:17, 34; 16:98; 38:77; 81:25.

رحال РИҲА:ЛУН **رحل** раҳлун нинг кўплиги.

رحب (У) РАҲУБА, **رحب** руҳбун, **رحابة** раҳа:батун кенгаймоқ, кенг бўлмоқ: **رحبت** раҳубат 9:25, 118.

رحل РАҲЛУН кўплиги **رحال** риҳа:лун хуржун; юк: **رحل** раҳли 12:70; **رحلة** раҳлиҳи 12:75; **رحالهم** риҳа:лиҳим 12:62.

رحلة РИҲЛАТУН 1) йўлга чиқиш, жўнаш; 2) кўчиш, сафар: **رحلة** риҳлата 106:2.

رحم (А) РАҲИМА, **رحمة** раҳматун, **مرحمة** марҳаматун раҳм қилмоқ, марҳамат қилмоқ 11:43, 119; 12:53; 44:42; **رحمته** раҳимтаҳу 40:9; **رحمنا** раҳимана: 67:28; 23:75; **رحمه** раҳимаҳу 6:16; **رحمنا** тарҳамна: 7:23;

ترحمني тарҳамни: 11:47; **يرحم** йарҳаму 29:21; **يرحمكم** 'арҳамкум 17:8, 54; **يرحمنا** йарҳамна: 7:149; **سيرهمهم** са-йарҳамухум 9:71; **ارحم** ирҳам 23:118; **رحمنا** ирҳамна: 2:286; 7:155; 23:109; **ارحمها** ирҳамҳума: 17:24; **ترحمون** турҳаму:на: 3:132; 6:155; 7:63, 204; 24:56; 27:46; 36:45; 49:10.

رحم РАҲИМУН, РИҲМУН кўплиги **ارحام** 'арҳа:мун 1) бачадон; 2) қариндошлик; **الارحام** ал-'арҳа:м (у, а, и) 3:6; 4:1; 6:143, 144; 8:75; 13:8; 22:5; 31:34; 33:6; **ارحامكم** 'арҳа:м (у, а) кум 47:22; 60:3; **ارحامهم** 'арҳа:лиҳинна 2:228.

رحم РУХМУН айаш; раҳмлилик: رحما руҳман
18:81.

رحم РИХМУН رحم раҳимун га қ.

رحماء رۇҲАМА: 'У رحيم раҳи:мун нинг кўплиги.

رحمة رАҲМАТУН кўнгилчанлик, раҳмдиллик, марҳа-
мат қилишлик: رحمة раҳмат (ун, ан, ин) 2:157, 178, 218;
3:8, 107, 157, 159; 4:96, 175; 6:12, 54, 133, 147, 154, 157;
7:49, 52, 56, 72, 154, 203; 9:21, 61; 10:21, 57; 11:9, 17, 28,
58, 63, 66, 73, 94; 12:111; 15:56; 16:64, 89; 17:24, 28, 82, 87,
100; 18:10, 58, 65, 82, 98; 19:2, 21; 21:84, 107; 27:77; 28:43,
46, 86; 29:51; 30:21, 33, 36, 50; 31:3; 33:17; 35:2; 36:44;
38:9, 43; 39:9, 38, 53; 40:7; 41:50; 42:48; 43:32²; 44:6; 45:20;
46:12; 57:13, 27; رحمتك раҳматика 7:151; 10:86; 27:19;

رحمتنا раҳматина: 12:56; 19:50, 53; 21:75, 86; رحمته

раҳмат (у, а, и) ҳ (у, и) 2:64, 105; 3:74; 4:83, 113; 7:57;
9:99; 10:58; 17:57; 18:16; 24:10, 14, 20, 21; 25:48; 27:63;
28:73; 30:46; 39:38; 42:8, 28; 45:30; 48:25; 57:28; 76:31;
رحماتي раҳмати: 7:156; 29:23.

الرحمان 'АРРАҲМАН (У, А, И) меҳрибон, раҳмдил,
кўнгилчан 1:1, 3; 2:163; 13:30; 17:110; 19:18, 26, 44, 45, 58,
61, 69, 75, 78, 85, 87, 88, 91, 92, 93, 96; 20:5, 90, 108, 109;
21:26, 36, 42, 112; 25:26, 59, 60², 63; 26:5; 27:30; 36:11, 15,
23, 52; 41:2; 43:17, 19, 20, 33, 36, 45, 81; 50:33; 55:1; 59:22;
67:3, 19, 20, 29; 78:37, 38.

رحيق رАҲИ:ҚУН яхши, зўр май, шароб: رحيق
раҳи:қин 83:25.

رحيم رАҲИ:МУН кўплиги رحماء руҳама: 'у меҳ-
рибон, раҳмдил, кўнгилчан: الرحيم ар-раҳи:м (у, и) 1:1,
3; 2:37, 54, 128, 143, 160, 163, 173, 182, 192, 199, 218, 226;
3:31, 89, 129; 4:25; 5:3, 34, 39, 74, 98; 6:54, 145, 165; 7:153,
167; 8:69, 70; 9:5, 27, 91, 99, 102, 104, 117, 118, 128; 10:107;
11:41, 90; 12:53, 98; 14:36; 15:49; 16:7, 17, 47, 110, 115, 119;
22:65; 24:5, 20, 22, 33, 62; 26:9, 68, 104, 122, 140, 159; 175;
191, 217; 27:11, 30; 28:16; 30:5; 32:6; 34:2; 36:5 58; 39:53;
41:2, 32; 42:5; 44:42; 46:8; 49:5, 12, 14; 52:28; 57:9, 28;
58:12; 59:10, 22; 60:7, 12; 64:14; 66:1; 73:20; رحيمنا ра-
ҳи:ман 4:16, 23, 29, 64, 96, 100, 106, 110, 129, 152; 17:66;

25:6, 70; 33:5, 24, 43, 50, 59, 73; 48:14; رۇҲАМА: 'у
48:29.

رحاء رۇҲА: 'УН майин шамол; 38:36.

رد (У) РАДДА, رد раддун, مرد мараддун рад қил-
моқ, қайтармоқ; дафъ қилмоқ 33:25; رادنا рададна: 17:6;

رددناه рададна:ҳу 28:13; 95:5; ردها раддаҳа: 21:40;

ردوا радду: 14:9; ردهو радду:ҳу 4:83; قندها

фа-наруддаҳа: 4:47; يردوكم йарудду:қум 2:217; 3:100,

149; يردونكم йарудду:нақум 2:109; ردهو рудду:ҳу

4:59; ردهوا радду:ҳа: 4:86; 38:33; ردت рудлат 12:65²;

رددت рудитту 18:36; ردوا рудду: 4:91; 6:28, 62; 10:

30; نرد турадда 5:108; تردون турадду:на 9:94, 105;

62:8; نرد нурадду 6:27, 71; 7:53; يرد يурадду 6:147;

12:110; 16:70; 18:87; 22:5; 41:47; يردون йурадду:на 2:85;

9:101.

رد РАДДУН 1) рад қилиш, қайтариш; 2) дафъ қилиш;

ردها раддаҳа: 21:40; بردهن би-раддиҳинна 2:228.

رد RID'УН кўплиги ارداء 'арда: 'ун ёрдамчи,

ластёр: ردا rid'ан 28:34.

ردف (А) РАДИФА, ردف радфун кетидан, изидан

келмоқ 27:72.

ردم РАДМУН кўплиги ردم руду:мун тўсиқ:

ردما радман 18:95.

ردي (И) РАДА:, ردي радйун тош билан урмоқ,

ушатмоқ: قتردي фа-тарда: 20:16.

رزاق رАЗЗА:ҚУН ризқ берувчи, Худо, Тангри:

رزاق ар-разза:қу 51:58.

رزق (У) РАЗАҚА, رزق ризқун бермоқ, ато қил-

моқ: رزقكم разақакум 5:88; 6:142; 7:50; 8:26; 16:72, 114;

30:40; 36:47; 40:64; رزقناكم разақна:қум 2:57, 172, 254;

7:160; 20:84; 30:28; 63:10; رزقناه разақна:ҳу 16:75;

رزقناهم разақна:қум 2:3; 8:3; 10:93; 13:22; 14:31; 16:56;

17:70; 22:35; 28:54; 32:16; 35:29; 42:38; 45:16; **رزقهم**
 разақахум 4:39; 6:140; 22:28, 34; **رزقني** разақани: 11:88;
ترزق тарзақу 3:27; **نرزقك** нарзақука 20:132; **نرزقكم**
 нарзақукум 6:151; **نرزقهم** нарзақуҳум 17:31; **يرزق**
 йарзақу 2:212; 3:37; 24:38, 42:19; **يرزقكم** йарзақукум
 10:31; 27:64; 34:24; 35:3; 67:21; **لا يرزقهم** ла-йарзақан-
 наҳум 22:58; **يرزقه** йарзақуҳу 65:3; **يرزقها** йарза-
 қуҳа: 29:60; **ارزق** урзақ 2:126; **ارزقنا** урзақна: 5:
 114; **ارزقهم** урзақҳум 14:37; **ارزقوهم** урзақу:ҳум 4:5,
 8; **رزقنا** рузиқна: 2:25; **رزقوا** рузиқу: 2:25; **يرزقانه**
 йурзақна:ниҳи 12:37; **برزقون** йурзақу:на 3:169; 40:40.
رزق РИЗҚУН кўплиги **ارزاق** 'арзақун насиб,
 турмуш учун зарур ашёлар: нон, таом ва емаклар, маблағ,
 пул ва ҳ. з.: **رزق** ризқ (ун, а, ин) 2:60; 7:32; 8:4, 74; 10:
 59; 13:26; 16:71; 17:30; 18:19; 20:131; 22:50; 24:26; 28:82;
 29:17, 62; 30:37; 34:4, 15, 36, 39; 37:41; 39:52; 42:12, 27;
 45:5; 51:57; **رزقنا** ризқан 2:22, 25; 3:37; 11:88; 14:32; 16:
 67, 73, 75; 20:132; 22:58; 28:57; 29:17; 33:31; 40:13; 50:11;
يرزقكم ризқ (у, а) кум 51:22; 56:82; **لا يرزقنا** ла-ризақу-
 на: 38:54; **رزق** ризқ (у, а, и) ҳ (у, и) 65:7; 67:15, 21;
 89:16; **يرزقها** ризқ (у, а) ҳа 11:6; 16:112; 29:60; **رزقهم**
 ризқ (у, и) ҳ (у, и) м 16:71; 19:62; **رزقهم** ризқуҳунна
 2:233.

رس РАССУН қудуқ: **الرس** ар-рассу Расс, қудуқ
 номи: **الرس** ар-расси 25:38; 50:12.

رسالة РИСА:ЛАТУН мактуб, хат, рисола; **رسالة**
 риса:лата 7:79; **رسالتهم** риса:латаҳу 5:67; 6:124; **رسالات**
 риса:лати 7:62, 68, 93; 33:39; 72:28; **رسالاتهم** риса:лати-
 хи 72:23; **رسالاتهم** риса:лати: 7:144.

رسول РУСУЛУН **رسول** расу:луннинг кўплиги.
رسول РАСУ:ЛУН кўплиги **رسول** русулун элчи,
 пайгамбар: **رسول** расу:л (ун, а, ин) 2:87, 101, 143², 214,
 285; 3:32, 53, 81, 86, 132, 144, 153, 172, 183; 4:42, 59², 61,

64², 69, 80, 83, 115, 157, 170, 171; 5:41, 67, 70, 75, 83, 92,
 99, 104; 7:61, 67, 104, 157, 158; 8:1, 24, 27, 41; 9:13, 61, 81,
 88, 99, 120, 128; 10:47; 12:50; 13:38; 14:4; 15:11; 16:113;
 19:19; 20:96; 21:25; 22:52, 78; 24:47, 54², 56, 63; 25:7, 27,
 30; 26:16, 107, 125, 143, 162, 178; 29:18; 33:21, 40, 53; 36:30;
 40:78; 43:29, 46; 44:13, 17, 18; 47:32, 33; 48:12, 29; 49:3, 7;
 51:52; 57:8; 58:8, 9, 12; 59:7²; 60:1; 61:5, 6²; 63:1, 5, 7; 64:
 12; 69:10, 40; 72:27; 73:16; 81:19; 91:13; 98:2; **الرسولا** ар-
 расу:ла: 33:66; **رسولا** расу:лан 2:129, 151; 3:49, 164;
 4:79; 16:36; 17:15, 93, 94, 95; 19:51, 54; 20:134; 23:32; 25:
 41; 28:47, 59; 40:34; 42:51; 62:2; 65:11; 73:15²; **رسولكم**
 расу:лакум 2:108; 26:27; **رسولنا** расу:л (у, и) на: 5:15, 19,
 92; 64:12; **رسوله** расу:л (у, а, и) ҳ (у, и) 2:279; 3:101;
 4:13, 14, 100, 136²; 5:33, 55, 56; 7:158; 8:1, 13², 20, 46; 9:1,
 3², 7, 16, 24, 26, 29, 33, 54, 59², 62, 63, 65, 71, 74, 80, 84, 86,
 90, 91, 94, 97, 105, 107; 24:48, 50, 51, 52, 62²; 33:12, 22², 29,
 31, 33, 36², 57, 71; 48:9, 13, 17, 26, 27²; 49:1, 14, 15; 57:7,
 28; 58:4, 5, 13, 20, 22; 59:4, 6, 7, 8; 61:9, 11; 63:1, 8; 64:8;
 72:23; **رسولها** расу:луҳа: 23:44; **رسولهم** расу:л (у,
 а, и) ҳ (у, и) м 10:47; 23:69; 40:5; **رسولي** расу:ли: 5:111;
رسولا расу:ла: 20:47; **رسول** русул (ун, а, ин) 2:87, 253;
 3:144, 183, 184; 4:165; 5:19, 75, 109; 6:10; 6:10, 34, 124, 130;
 7:35, 43, 53; 11:81, 120; 12:110; 13:32; 14:44; 16:35; 21:41;
 23:51; 25:37; 35:4; 38:14; 39:71; 41:14, 43; 46:9, 35; 50:14;
 77:11; **رسولا** русулан 4:164², 165; 5:70; 10:74; 13:38; 22:
 75; 30:47; 35:1; 40:78; **رسلك** русулнка 3:194; **رسلكم**
 русулукум 40:50; **رسلنا** русул (у, а, и)на: 5:32; 6:61;
 7:37; 10:21, 103; 11:69, 77; 17:77; 23:44; 29:31, 33; 40:51,
 70; 43:45, 80; 57:25, 27; **رسله** русул (а, и) ҳ (у, и) 2:98,
 285²; 3:179²; 4:136, 150², 152, 171; 11:59; 14:47; 57:19, 21,
 25; 59:6; 65:8; **رسلهم** русул (у, и) ҳ (у, и) м 7:101;
 9:70; 10:13; 14:9, 10, 11, 13; 30:9; 35:25; 40:22, 83; 64:6;
رسلي русули: 5:12; 18:106; 34:45; 58:21.

رشاد РАША:ДУН ҳақ йўл: **الرشاد** ар-раша:ди
 40:29, 38.

رشد (У, А) РАШАДА, **رشد** рушдун, рашидун, ра-

шадун: **رشيد** 'ила: тўғри, ҳақ йўлдан юрмоқ: **يرشدون**
 йаршуду:на 2:186.

رشيد РАШАДУН тўғри, ҳақ йўл; хайр-у раҳмат:
 рашадан 18:10, 24; 72: 10, 14, 21.

رشيد РУШДУН тўғри, ҳақ йўл; тўғрилиқ, ҳақлик:
الرشيد ар-рушд (у, и) 2:256; 7:146; 72:2; **رشيد** руш-
 дан 4:6; 18:66; **رشيد** рушдаҳу 21:51.

رشيد РАШИ:ДУН тўғри, ҳақ йўлдан юрувчи; тўғ-
 ри, ҳақ йўлдан юришга даъват қилувчи, муршид 11:78, 87,
 97.

رصد РАСАДУН кўллиги **ارصد** 'арса:дун куза-
 тиш, пойлоқчилик қилиш; пойлоқчи, кузатувчи: **رصد**
 расадан 72:9, 27.

رضاعة РИДА:ЪАТУН кўкрак сути билан боқинш,
 амизиш: **الرضاعة** ар-рида:ъат (у, и) 2:233; 4:23.

رضوان РИДВА:НУН розилиқ, хушнудлик, мамнун-
 лик: **رضوان** ридва:н (ун, а, ин) 3:15, 162, 174; 9:21, 72,
 109; 57:20, 27; **رضوان** ризва:нан 5:2; 48:29; 59:8;
رضوانه ридва:наҳу 5:16; 47:28.

رضي (А) РАДИИА, **رضي** ридан, **رضوان** ридва:-
 нун, **مرضاة** марда:тун: **رضي** ~ би, ған ризо бўлмоқ,
 мамнун бўлмоқ 5:119; 9:100; 20:109; 48:18; 58:22; 98:8:
رضيت ради:ту 5:3; **رضيتم** ради:тум 9:38, 83; **رضوا**
 раду: 5:119; 9:58, 59, 87, 93, 100; 10:7; 58:22; 98:8; **ترضني**

тарда: 2:120; 20:84, 130; 93:5; **ترضاه** тарда:ҳу 27:19;
 46:15; **ترضاه** тарда:ҳа: 2:144; **ترضوا** тардав 9:96²;

ترضون тардавна 2:282; **ترضونها** тардавнаҳа: 9:24;
ترضني йарда: 4:108; 9:96; 39:7; 53:26; 92:21; **ترضه**

йардаҳу 39:7; **ترضونه** йардавнаҳу 22:59; **ترضوه** ли-
 йардавҳу 6:113; **ترضين** йардайна 33:51; **ترضوكم** йур-
 ду:кум 9:62; **ترضونكم** йурду:накум 9:8, 62.

رضي РАДИИЙУН кўллиги **ارضياء** ардийа: 'у ризо
 мамнун: **رضيا** радиййан 19:6.

رطب РАТБУН нам, ҳўл, сувли: **رطب** ратбин
 6:59.

رطب РУТАБУН янги пишган хурмо: **رطب** рута-
 бан 19:25.

رعا (У) РАЪА:, **رعو** раъвун ўтламоқ: **رعوها**
 раъавҳа: 57:27; **ارعوا** уръав 20:54.

رعا РИЪА: 'УН **راع** ра:ъин нинг кўплиги.
رعاية РИЪА:ЙАТУН риоя қилиш; сақлаш; аҳамият
 бериш, ҳурматлаш: **رعيتها** риъа:йаътиҳа: 67:27.

رعب РУЪБУН қўрқинш, даҳшатланиш: **الرعب** ар-
 руъба 3:151; 8:12; 13:26; 59:2; **رعيا** руъбан 18:18.

رعد РАЪДУН кўплиги **رعد** риъа:дун момақалди-
 роқ 2:19; 13:13.

رغب (А) РАҒИБА, **رغبة** рағбатун, **رغب** рага-
 бун рағбат қилмоқ, кучли хоҳиш билдирмоқ, қаттиқ иста-
 моқ: **ترغبون** таргабу:на 4:127; **يرغب** йаргабу 2:130;
يرغبوا йаргабу: 9:120; **فارغب** фа-рғаб 94:8.

رغب РАҒАБУН рағбат, қаттиқ истак, кучли хоҳиш:
رغب рагабан 21:90.

رغد РАҒАДУН фаровонлик, тўкин-сочинлик, маъмур-
 лик: **رغدا** рагадан 2:35, 58; 16:112.

رفاة РУФА:ТУН парча-парча бўлиш, хок бўлиш:
رفاة руфа:тан 17:49, 98.

رفث РАФАСУН қўшилиш, жимоъ қилиш: **رفث**
 рафас (у, а) 2:187, 197.

رفد РИФДУН совға: **الرفد** ар-рифду 11:99.
رفرف РАФРАФУН ёстиқ, болиш: **رفرف** рафрафин
 55:76.

رفع (А) РАФАЪА, **رفع** рафъун кўтармоқ, юксал-
 тирмоқ 2:253; 6:165; 12:100; 13:2; 79:28; **رفعنا** рафаъ-
 на: 2:63, 93; 4:154; 43:32; 94:4; **رفعناه** рафаъна:ҳу
 7:176; 19:57; **رفعه** рафаъаҳу 4:158; **رفعها** рафаъаҳа:
 55:7; **ترفعوا** тарфаъу: 49:2; **نرفع** нарфаъу 6:83; 12:76;

رمضان РАМАДА:НУ Рамазон, қамарий (ой) ҳисоби-даги йилнинг 9-ойи: رمضان рамада:на 2:185.

رمي (И) РАМА:, رمي рамйун, رماية рима:йтун: би отмоқ, ташламоқ 8:17; رميت рамайта 8:17²; тарми: 77:32; ترميم тарми:ҳим 105:4; ترمي тарми 4:112; يرمون йарму:на 24:4, 6, 23.

رميم РАМИ:МУН чириган, чирик 36:78; 51:42.

رهان RIХА:НУН гаров 2:283.

رهب (А) РАҲИБА, رهب раҳбун, رهبة раҳба-тун қўрқмоқ, хавфсирамоқ: رهبون йарҳабу:на 7:154; فا-рҳабу:ни 2:40; 16:51.

رهب РАҲАБУН ва раҳбун қўрқиш, хавфсираш: ار-рәб ар-раҳби 28:32; رهبا раҳабан 21:90.

رهبان RUХБА:НУН راهب ра:ҳибун нинг кўп-лиги.

رهبانية RAХБА:НИЙЯТУН монахлик: رهبانية раҳба:нийятан 57:27.

رهبة RAХБАТУН қўрқиш, хавфсираш: رهبة раҳбатан 59:13.

رهط RAХТУН 1) кўп; 2) ўн кишидан кам эркаклар гуруҳи: رهط раҳтин 27:48; رهطك раҳтука 11:94;

رهطي раҳти: 11:92.

رهق (А) RAҲИҚА, رهق раҳақум 1) етишмоқ; 2) қопламоқ, қоплаб олмоқ: رهقها тарҳақуҳа: 80:41;

رهقها тарҳақуҳум 10:27; 68:43; 70:44; يرهق йар-ҳақу 10:26.

رهق RAҲАҚУН 1) ноҳақлик, адолатсизлик; 2) тел-баллик, ақлга сиғмайдиган (ишлар): رهقا раҳақан 72:6, 13.

رهو RAХВУН тинч, оҳиста: رهوا раҳван 44:24.

رهين RAҲИ:НУН гаровга қўйилган (киши ёки нар-са) 52:21; رهينة раҳи:натун 74:38.

رواح RAВА:ХУН кечқурун йўлга чиқиш; кечки йўл: رواحا рава:ҳуҳа: 34:12.

رواسي RAВА:СИ: راسи ра:син нинг кўплиги.

رواكد RAВА:КИДУ راکد ра:кидун нинг кўплиги.

روح RUХУН кўплиги ارواح 'арва:ҳун руҳ, жон 12:87²; 56:89; روح ру:ҳ (а, ин) 2:87, 253; 4:174; 5:110;

16:2, 102; 17:85²; 26:193; 40:15; 58:22; 70:4; 78:38; 97:4; روحا ру:ҳан 42:52; روحنا ру:ҳ (а, и) на: 19:17; 21:

91; 66:12; روحه ру:ҳиҳи 32:9; روعي руҳи: 15:29; 38:72.

روضة RABДАТУН кўплиги رياض рийа:дун, روضات равда:тун дала, бог: روضة равдатин 30:15;

روضات равза:тин 42:22.

روع RABЪУН қўрқиш, хавфсираш: الروح ар-равъу 11:74.

روم RU:МУН византия греклари: الروم ар-ру:му 30:2.

رؤس RU'У:СУН راسи ра'суи нинг кўплиги.

رؤيا RU'ИА: туш, туш кўриш: الرؤيا ар-ру'йа: 12:43; 17:60; 37:105; 48:27; رؤياك ру'йа:ка 12:5; رؤياك ру'йа:йа 12:43, 100.

رويدا RУВАЙДАН секин, аста, оҳиста: 86:17.

رئا RI'А:УН мувофиқлик: رئا ри'а:'а 2:264; 4:38; 8:47.

رياح RИИА:ХУН ريح ри:ҳун нинг кўплиги.

ريب RAИБУН шақ, шубҳа; шубҳаланиш: ريب райбн 2:2, 23; 3:9, 25; 4:87; 6:12; 10:37; 17:99;

ريب райба 18:21; 22:5, 7; 32:2; 40:59; 42:7; 45:26, 32; 52:30; ريبهم райбихим 9:45.

رية RI:БАТУН кўплиги ريب рийабун шубҳала-ниш, ёмон шубҳаланиш: رية ри:батан 9:110.

ريج RI:ХУН кўплиги رياج рийа:ҳун 1) шамол; 2) куч, қудрат: ريج ри:ҳ (ун, а, ин) 3:117; 10:22²; 12:94;

14:18; 17:69; 21:81; 24:11, 34:12; 38:36; 42:33; 46:24; 51:41;
69:6; ريجا ري:хан 30:51; 33:9; 41:16; 54:19; ري:كم ري:-
хукум 8:46; الرياح ар-рийа:х (у, а, и) 2:164; 7:57; 15:22;
18:45; 25:48; 27:63; 30:46. 48; 39:9; 45:5.
ري:عان راي:ХА:НУН кўплиги ري:احين райа:ҳи:ну
хушбўй ўт; хушбўй ис: ري:عان рай:ҳа:и (ун, и) 55:12;
56:79.

ري:ش ري:ШУН пат: ري:شا ри:шан 7:26.

ري:ع ري:ЪУН тепалик: ري:ع ри:ъин 26:128.

ري:وف ري:У:ФУН аёвчи, раҳм қилувчи, шафқат қи-
лувчи 2:143, 207; 3:30; 9:117, 128; 16:7, 47; 22:65; 24:20;
57:9; 59:10.

ري:ي ري:يУН кўриниш, манзара, қиёфа кўриниши:
ري:يان ри'ян 19:74.

از-الزاجرات ЗА:ЖИРУН ҳайдовчи, қувувчи: аз-
за:жира:ти булут ҳайдовчи фаришталар 37:2.
زاد (И) ЗА:ДА, زياده зийа:датун, مزيد мази:-
дун кўпаймоқ, ортмоқ, зиёда бўлмоқ: زاده за:датху
9:124; زادتكم за:датхум 8:2; 9:124, 125; زادتكم за:-
даткум 7:69; زادهم за:даху 2:247; زادهم за:дахум
2:10; 3:173; 25:60; 33:22; 35:42; 47:17; زادكم за:ду:кум
9:47; زادوهم за:ду:хум 11:101; 72:6; زادناهم зидна:-
хум 16:88; 17:97; 18:13; ازيد 'ази:да 74:15; لازيدنكم
ла-'ази:даннакум 14:7; تزيد تازиди 71:24, 28; تزيدونني
тази:ду:нани 11:63; نزد назид 42:20, 23; سنزيد са-
нази:ду 2:58; 7:161; تزيدكم назид:дакум 78:30; يزيدكم
йазидкум 11:52; يزيدهم йазидху 71:21; يزيدهم йазид-
хум 71:6; يزيدهم йазид:ду 17:82; 19:76; 35:1, 39²; ليزيدن
ла-йазид:данна 5:64, 68; يزيدهم йазид:дахум 4:173; 17:41,
60, 109; 24:38; 35:30; 42:26; يزيدون йазид:ду:на 37:147;
زد зид 73:4; زدني зидни: 20:114; فزده фа-зидху
38:61.

زاد ЗА:ДУН кўплиги ازواد 'азва:дун озик, йўл
озиги: الزاد аз-за:ди 2:197.

زار (У) ЗА:РА, زيارة зийа:ратун, زور заврун,
زار маза:рун зиёрат қилмоқ, бориб кўрмоқ: زرتم зур-
туму 102:2.

زارع ЗА:РИЪУН кўплиги زراع зурра:ъун экувчи,
экин экувчи, деҳқон: الزارعون аз-за:риъу:на 56:64;
الزراع аз-зурра:ъа 48:29.

زاغ (И) ЗА:ҒА, зайгун қайрилмоқ, бурилмоқ
53:17; **زاغت** за:ғат (и) 33:10; 38:63; **زاغوا** за:ғу: 61:5;

ياغ йазиғ 34:12; **يزغ** йази:ғу 9:117.

زال (У) ЗА:ЛА, **زوال** зава:лун: **عن** ~ ьан жойи-
дан ажралмоқ, кўчмоқ, қўзғалмоқ: **زالتا** за:лата: 35:41;

لتزول ли-тазу:ла 14:46; **تزولا** тазу:ла: 35:41.

زال (И) ЗА:ЛА, **زال** зайлун четлатмоқ: 21:15;

زالتم залтум 40:34; **تزال** таза:лу 5:13; **يزال** йаза:лу
9:110; 13:31; 22:55; **يزالون** йаза:лу:на 2:217; 11:118.

زان ЗА:НИН кўплиги **زناة** зуна:тун зино қилувчи,
никоҳдан ташқари (ҳаром) аёл билан жинсий алоқа қилув-
чи киши: **الزانية** аз-за:ни: 24:2, 3².

زانية ЗА:НИЙАТУН кўплиги **زوان** зава:нин зи-
но қилувчи аёл, никоҳдан ташқари (ҳаром) эркак билан
жинсий алоқа қилувчи аёл: **الزانية** аз-за:ниййату 24:2, 3².

زاهد ЗА:ҲИДУН кўплиги **زهاد** зуҳҳа:дун озга
кўникувчи: **الزاهدین** аз-за:ҳиди:на 12:20.

زاهق ЗА:ҲИҚУН ўткинчи, йўқ бўлувчи, нобуд бў-
лувчи 21:18.

زاور ЗА:ВАРА: **عن** ~ ьан қайтмоқ, оғмоқ:
تزاور таза:вару 18:17.

زبانية ЗАБА:НИЙАТУН: **الزبانية** аз-заба:ниййату
гуноҳкорларни дўзахда қийновчи фаришталар: **الزبانية**
аз-заба:ниййата 96:18.

زبد ЗАБАДУН кўпик 13:17²; **زبدا** забадан 13:17.

زبور ЗУБУРУН **زبور** забу:рун нинг кўплиги.

زبر ЗУБАРУН **زبرة** зубратун нинг кўплиги.

زبرة ЗУБРАТУН кўплиги **زبر** зубарун 1) темир
шарчаси, бўлаги; 2) қисм: **زبر** зубара 18:96.

زبور ЗАБУ:РУН кўплиги **زبر** зубарун ёзилган
шарса, хат, китоб: **الزبور** аз-забу:ру Забур, Довуд алай-
ҳи-с-саломга нозил бўлган китобнинг номи: **الزبور** аз-

забу:ри 21:105; **زبوراً** забу:ран 4:163; 17:55; **الزبور** аз-
зубури 3:184; 16:44; 26:196; 35:25; 54:43, 52; **زبوراً** забу-
ран 23:53.

زجاجة ЗУЖА:ЖАТУН шиша, шиша идиш: **الزجاجة**
аз-зужа:жату 24:35².

زجر ЗАЖРУН ҳайдаш, қувиш, қичқириш; бирор нар-
сани ҳайдаш, қувишда айтиладиган товуш, қичқирик: **زجراً**
зажран 37:2; **زجرة** зажратун 37:19; 79:13.

زخرف ЗУХРУФУН кўплиги **زخارف** заха:рифу
зеб бериш, чирой бериш, чиройли, гўзал қилиш; зеб-зийнат,
олтин зеб-зийнат: **زخرف** зухруф (а, ии) 6:112; 17:93;
زخرفا зухруфан 43:35; **زخرفها** зухруфаҳа: 10:24.

زحرح ЗАҲЗАҲА, **زحرحة** заҳзаҳатун: **عن** ~ ьан
четлатмоқ, узоқлаштирмақ: **زحرح** зуҳзиҳа 5:185.

زحف ЗАҲФУН кўплиги **زحوف** зуҳу:фун жангга
отланган лашкар: **زحفا** заҳфан 8:15.

زرابي ЗАРА:БИЙУН **زربي** зирбийун нинг кўп-
лиги.

زرع ЗУРРА:ЪУН **زارع** за:риъун нинг кўплиги.
زربي ЗИРБИЙУН кўплиги **زرابي** зара:бийун
гилам: **زرابي** зара:бийу 88:16.

زرع (А) ЗАРАЪА, **زرع** ЗАРЪУН, **زراعة** зира:-
ъатун экмoқ: **تزرعون** тазраъу:на 12:47; **تزرعونه** таз-
раъу:наҳу 56:64.

زرع ЗАРЪУН кўплиги **زرع** зуру:ъун экиш: **زرع**
заръ (ун, ии) 6:141; 13:4; 14:37; 16:11; 48:29; **زرعاً**
заръан 18:32; 32:27; 39:21; **زرع** зуру:ъин 26:148; 44:26.

زرق ЗУРҚУН **اررق** 'азрақу нинг кўплиги.
زروع ЗУРУ:ЪУН **زرع** заръун нинг кўплиги.

زعم (У) ЗАЪАМА, **زعم** заъмуни 1) (ўзиникини)
тўғрими, ёлгонми, чинми маъқуллаб гапирмоқ; 2) **ب** ~ би
кафил бўлмоқ 64:7; **زعمت** заъамта 17:92; **زعمتم** заъ-

амтум 6:94; 17:56; 18:48, 52; 34:22; 62:6; **тазъумун** тазъуму:на 6:22, 94; 28:62, 74; **йазъумун** йазъуму:на 4:60.

ЗЕМ ЗАЪМУН фикр, мулоҳаза; кафил бўлиш, таъкидлаш: **БИ-ЗАЪМИХИМ** 6:136, 138.

ЗЕИМ ЗАЪИ:МУН кўплиги **ЗУЪАМА**: 'у жавобгар киши, кафил 12:72; 68:40.

ЗИ (И) ЗАФФА, **ЗИФИ** зафи:фун ошиқмоқ, шошиқмоқ, тез чопмоқ: **ЙАЗИФФУ**:на 37:94.

ЗИРИ ЗАФИ:РУН фарёд, даҳшатли қичқириш 11:106; 21:100; **ЗАФИ:РАН** 25:12.

ЗУМУ ЗАҚУ:МУН Заққум, дўзахда ўсадиган дарахт (унинаг мевалари дўзахга тушганларга емиш бўлади): **АЗ-ЗАҚУМ** аз-заққу:ми 37:62; 44:43; 56:62.

ЗКА ЗАКА:ТУН кўплиги **ЗАКАВА:ТУН** поклик учун бирор нарса бериш; тозалик, поклик: **ЗАКА**

аз-зака:т (а, и) 2:43, 83, 110, 177, 277; 4:77, 162; 5:12, 55; 7:156; 9:5, 11, 18, 71; 18:81; 19:13, 31, 55; 21:73; 22:41, 78; 23:4; 24:37, 56; 27:3; 30:39; 31:4; 33:33; 41:7; 58:13; 73:20; 98:5.

ЗКАРИЯ ЗАКАРИЯ: Закариё алайҳи-с-салом, пайгамбар 3:37², 38; 6:85; 19:2, 7; 21:89.

ЗКА (А) ЗАКА:, **ЗАКА:ТУН** кўпаймоқ, ортмоқ, зиёда бўлмоқ 24:21.

ЗКА ЗАККА: закот бермоқ: **ЗАКА:ХА** 91:9; **ТУЗАККУ**: 53:32; **ТУЗАККА:ХИМ** 9:103;

ЙУЗАККУ:НА 4:49; **ЙУЗАККА:** 4:49; 24:21; **ЙУЗАККИ:КУМ** 2:151; **ЙУЗАККИ:ХИМ**

2:129, 174; 3:77, 164; 62:2.

ЗАКИЙИУН кўплиги **АЗКИЯ** 'азкийя: 'у 1) тоза, покиза, иймонли; 2) семиз, серҳосил (ер): **ЗАКИЙАН** 19:19; **ЗАКИЙАТАН** 18:84.

ЗЛ (А, И) ЗАЛЛА, **ЗЛ** заллун, **ЗЛ** залалун сирганмоқ, сирпаниб тушмоқ, йиқилмоқ: **ЗАЛАЛУМ**

2:209; **ФА-ТАЗИЛА** 16:94.

ЗИЛЗА:ЛУН қимирлаш, тебраниш, силкиниш; **ЗИЛЗА:ЛАН** 33:11; **ЗИЛЗА:ЛАҲА** 99:1.

ЗИЛЗАЛА, **ЗАЛЗАЛАТУН** **ЗИЛЗАЛАТУН** қимирлатмоқ, титратмоқ, тебратмоқ: **ЗУЛЗИЛАТИ** 99:1; **ЗУЛЗИЛУ** 2:214; 33:11.

ЗЛЗАЛ ЗАЛЗАЛАТУН кўплиги **ЗАЛА:ЗИЛУ** қимирлаш, тебраниш, титраш; ер қимирлаши, зилзила: **ЗАЛЗАЛАТА** 22:1.

ЗЛ ЗУЛАФУН **ЗУЛФАТУН** нинг кўплиги. **ЗУЛАФУН** яқин: **ЗУЛФАТАН** 67:27; **ЗУЛАФАН** 11:114.

ЗУЛФА: яқинлик 34:37; 38:25, 40; 39:3.

ЗУЛФА **ЗАЛАҚУН** сирпанчиқ ер: **ЗАЛАҚАН** 18:40.

ЗАЛАМУН кўплиги **АЗЛА:МУН** ёй, камоннинг патсиз ўқи (бу ўқлар мушқил қолларда ишлатилиб, уларга буйруқ ва наҳй амрлар ёзилган бўлади); **АЛ-АЗЛАМ** ал-азла:ми 5:3, 90.

ЗУМАРУН **ЗУМАРАТУН** нинг кўплиги отряд, гуруҳ одамлар.

ЗУМАРАТУН кўплиги **ЗУМАРУН** гуруҳ, отряд: **ЗУМАРАН** 39:71, 73.

ЗАМҲАРИ:РУН қаттиқ совуқ, қора совуқ: **ЗАМҲАРИ:РАН** 76:13.

ЗАНЖАБИ:ЛУН доривор гиёҳ номи: **ЗАНЖАБИ:ЛАН** 76:17.

ЗИНА (И) **ЗАНА:**, **ЗИНА** зинан зино қилмоқ, ниқоҳсиз жинсий алоқа қилмоқ: **ЙАЗНУ:НА** 25:68; **ЗИНАН** 60:12.

ЗИНАН зино қилиш, ниқоҳсиз (бир-бирига ҳаром) эркак ва аёлнинг жинсий алоқа қилиши: **АЗ-ЗАНА**: 17:32.

ЗАНИ:МУН ҳаромзода, насл-насаби йўқ киши: **ЗАНИ:МИН** 68:13.

زهرة ЗАХРАТУН зийнат; кўркамлик: زهرة زاخراتا 20:131.

زهق (А) ЗАҲАҚА, زهوق зуҳу:қун йўқ, барбод бўлмоқ, ҳалок бўлмоқ: 17:81; تزهق тазҳақа 9:55, 85.

زهوق ЗАҲУ:қун фоний, ўткинчи, йўқ бўлувчи: زهوق زاҳу:қан 17:81.

زوال ЗАВА:ЛУН тугаш, ботиш, охирига етиш: زوال زاва:лин 14:44.

زوج ЗАВЖУН кўплиги أزواج 'азва:жун 1) жуфт; 2) хотин, эр: زوج завжин 4:20²; 22:5; 26:7; 31:10; 50:7;

زوجا завжан 2:230; زوجك завж (у, аа, и) ка 2:35; 7: 19; 20:117; 33:37; زوجه завж (а, и) ҳ (у, и) 2:102; 21:90;

زوجها завж (а, и) ҳа: 4:1; 7:189; 39:6; 58:1; زوجان завжа:ни 55:52;

زوجين завжайни 11:40; 13:3; 23:27; 51:49; 53:45; 75:39; أزواج 'азва:ж (ун, а, ин) 2:25; 3:15; 4:57; 6:143; 33:37, 52; 36:36; 38:58; 39:6; 43:12;

أزواجا 'азва:жан 2:234, 240; 13:38; 15:88; 16:72; 20:53, 131; 30:21; 35:11; 42:11²; 56:7; 66:5; 78:8; أزواجك 'азва:ж (а, и) ка

33:28, 50, 59; 66:1; أزواجكم 'азва:ж (а, и) қум 4:12; 9:24; 16:72; 26:166; 33:4; 43:70; 60:11; 64:14; أزواجنا 'азва:-

жина: 6:139; 25:74; أزواجه 'азва:ж (у, а, и) ҳу 33:6, 53; 66:3; أزوجهم 'азва:ж (у, а, и) ҳум 2:240; 13:23; 23:6; 24:6;

33:50; 36:56; 37:22; 40:8; 60:11; 70:30; أزواجهن 'азва:- жаҳунна 2:232.

زوج ЗАВВАЖА қўшмоқ, қўшиб қўймоқ, уйлантирмоқ: زوجاتها завважна:каҳа: 33:37; زوجناھم завважна:-

ҳум 44:54; 52:20; يزوجهم йузаввижуҳум 42:50; زوجت зуввижат 81:7.

زور ЗУ:РУН ёлғон: الزور аз-зу:р (а, и) 22:30; 25: 72; زورا зу:ран 25:4; 58:2.

زيادة ЗИЙА:ДАТУН кўпайиш, мўл бўлиш; қўши- лиш, ортиш, зиёда бўлиш 9:37; 10:26.

زيت ЗАЙТУН зайтун мойи: زيتا зайтуҳа: 24:35.

زيتون ЗАЙТУ:НУН зайтун зараҳти ва меваси: الزيتون аз-зайту:н (а, и) 6:99, 141; 16:11; 95:1;

الزيتون зайту:нан 80:29; زيتونة зайту:натин 24:35.

زيتونا زايد ЗАЙДУН Зайд ибн Ҳориса, Муҳаммад пайгам- барнинг асраб олган ўғлининг номи 33:37.

زيبغ ЗАЙГУН ҳақиқатдан четлашиш, бош тортиш; иккиланиш, шубҳаланиш 3:7.

زيبغا ЗАЙЙАЛА бўлмоқ, ажратмоқ; тузатмоқ: فزينا фа-заййална: 10:28; تزيلوا тазаййалу: 48:25.

زين ЗАЙЙАНА безатмоқ, зийнатламоқ 6:43, 137; 8:48; 16:63; 27:24; 29:38; زينا заййанна: 6:108; 27:4;

37:6; 41:12; 67:5; زينها заййанна:ҳа: 15:16; 50:6; زينه заййанаҳу 49:7; فزينا фа-заййану: 41:25;

لازين ла-'узаййинна 15:39; زين зуййна 2:212; 3:14; 6:122; 9:37; 10:12; 13:33; 35:8; 40:37; 47:14; 48:12.

زينة زي:НАТУН зийнат, безак, чиройли кийим: زينة زي:нат (у, ан, ин) 7:32; 10:88; 16:8; 18:7, 28, 46;

20:59, 87; 24:60; 37:6; 57:20; زيتكم زي:натакум 7:31; زيته زي:натиҳи 28:79;

زيتها زي:нат (у, а) ҳа: 11:15; 28:60; 33:28; زيتهن زي:нат (а, и) ҳ (у, и) инна: 24:31³.

س

سائل (Y) SA: 'A, ساغ'ун ярамас, чиркин бұлмоқ
 4:22, 38; 5:66; 6:31, 136; 7:177; 9:9; 16:25, 59; 17:32; 20:101;
 26:173; 27:58; 29:4; 37:177; 45:21; 58:15; 63:2; ساءت са:
 'ат 5:97, 115; 18:29; 25:66; 48:6; تاسوكم тасу'кум 5:101;
 تاسوخوم тасу'хум 3:120; 9:50; لئيسوعوا ли-йасу: 'у:
 17:7; سي: 'a 11:77; 29:33; سيئت си: 'ат 67:27.
 ساءل (A) SA'AJA, سوال су'а:лун, مساءلة, мас'алатун сўрамоқ 70:1; ساءلك са'алтука 18:76;
 ساءلكوم са'алтукум 10:72; 34:47; ساءلتيم са'алтум
 2:61; ساءلتوموه са'алтуму:ху 14:34; ساءلتوموه са-
 'алтуму:хунна 33:53; ساءلتهم са'алтахум 9:65; 29:61,
 63; 34:25; 39:38; 43:9, 87; ساءلك са'алака 2:186;
 ساءلها са'алаха: 5:102; ساءلهم са'алахум 67:8;
 ساءلوا са'алу: 4:153; ساءلك اساءلك са'алака 11:47; اساءلكم
 'ас'алукум 6:90; 11:29, 51; 25:57; 26:109, 127, 145, 164, 180;
 38:86; 42:23; تسانن тас'ални 11:46; تساءلني тас'ал-
 ни: 18:70; تساءلهم тас'алухум 12:104; 23:72; 52:40;
 68:46; تساءلوا тас'алу: 2:108; 5:101; تساءلك тас'алу-
 ка 20:132; لئساءلن ла-нас'аланна 7:6²; لئساءلنهم ла-
 нас'аланнахум 15:92; يساءل йас'ал (y, a) 33:8; 70:10;
 75:6; يساءلك йас'алука 4:153; 33:63; يساءلكم йас'алу-
 кум 36:21; 47:36; يساءلكموها йас'алукуму:ха: 47:37;
 يساءلها йас'алуху 55:29; يساءلوا йас'алу: 60:10;
 يساءلون йас'алу:на 2:273; 33:20; 51:12; يساءلونك

йас'алу:нака 2:189, 215, 217, 219², 220, 222; 5:4; 7:187²; 8:1;
 17:85; 18:83; 20:105; 79:42; فاساءل фа-с'ал (и) 10:97;
 12:82; 17:101; 23:113; 25:59; 43:45; فاساءله фа-с'алху
 12:50; واءلهم ва-с'алхум 7:163; اءلوا ис'алу:
 4:32; 16:43; 21:7; 60:10; فاساءلوهم фа-с'алу:хум 21:63;
 فاسائلن фа-с'алухунна 33:53; سل сал 2:211;
 سائلهم салхум 68:40; سئل су'ила 2:108; سئل
 су'илат 81:8; سئلوا су'илу: 33:14; تسئل тус'алу 2:
 119; تسئلون ла-тус'алунна 16:56, 93; 102:8; تسئلون
 тус'алу:на 2:134, 141; 21:13; 34:25; 43:44; نساءل нус'алу
 34:25; يسئل йус'алу 21:23; 28:78; 55:39; ليسئلن ла-
 йус'алунна 29:13; يساءلون йус'алу:на 21:23; 43:19.
 ساج СА:БИХУН сузувчи: السابغات ас-са:би-
 ха:ти 79:3.
 سابغة са:биғатун кўнлиги سابغات са:биға:тун,
 سوابغ сава:биғу узун кенг дубулға: سابغات
 са:биға:тин 34:11.
 سابق СА:БАҚА ўзишмоқ: سابقوا са:биқу:
 57:21.
 سابق СА:БИҚУН собиқ, ўтган; илгариланган, ўзиб
 кетган 35:32; 36:40; السابقات ас-са:иқа:ту ўлганларнинг
 руҳларини жаннатга олиб кирувчи фаришталар; пайғамбар-
 ларга ваҳй келтирувчи фаришталар: السابقات ас-са:биқа:
 ти 79:4; السابقون ас-са:биқу:на 9:100; 23:;61; 56:10²;
 السابقين ас-са:биқи:на 29:39.
 ساجد СА:ЖИДУН кўнлиги ساجد сужжадун,
 ساجدون са:жиду:на сажда қилувчи: ساجدا са:жидан
 39:9; الساجدون ас-са:жиду:на 9:112; الساجدين ас-
 са:жиди:на 7:11, 120; 12:4; 15:29, 31, 32, 98, 26:46, 219; 38:
 72; ساجدا сужжадан 2:58; 4:154; 7:161; 12:100; 16:48;
 17:107; 19:58; 20:70; 25:64; 32:15; 48:29.
 ساح (H) SA:XA, سيج сайхун кезмоқ: فسيعوا
 фа-си:ху: 9:2.

СА:ХАТУН майдон: **ساجة** би-са:хатм-
ҳим 37:177.

СА:ХИРУН кўплиги **ساحرون** са:хиру:на,
сахаратун сеҳргар: **ساحر** са:ҳир (ун, ин) 7:109,
112; 10:2, 79; 20:69²; 26:34; 38:4; 40:24; 43:49; 51:39, 51;
са:ҳира:ни 20:63; **الساحرون** ас-са:ҳиру:на 10:
77; **السحرة** ас-сахарату 7:113, 120, 10:80; 20:70; 26:38,
40, 41, 46.

СА:ҲИЛУН кўплиги **سواحل** сава:ҳилу со-
ҳил, қирғоқ: **بالساحل** би-с-са:ҳили 20:39.

СА:ХИРУН масхара қилувчи: **الساخرين** ас-
са:ҳири:на 39:56.

СА:ДАТУН сайидуннинг кўплиги. **سادة**

СА:ДИСУН олтинчи: **سادس** са:диеухум
18:24; 58:7.

(II) СА:РА, сайрун, маси:рун
юрмоқ, кетмоқ, ўлга чиқмоқ, отланмоқ 28:29; **تسير** та-
си:ру 52:10; **يسير** йаси:ру: 12:109; 22:46; 30:9; 35:44;
40:21; 40:82; 47:10; **سيروا** си:ру: 3:137; 6:11; 16:36; 27:
69; 29:20; 30:42; 34:18.

СА:РИБУН йўлга чиқувчи, отланувчи 13:10. **سارِب**

СА:РАЪА шошилишмоқ: **سارع** нуса:риъу
23:56; **يسارعون** йуса:риъу:на 3:114, 176; 5:41, 52, 62;
21:90; 23:61; **سارعوا** са:риъу: 3:133.

СА:РИҚУН кўплиги **سارق** сурра:қун ўғир-
ловчи, ўғри: **السارق** ас-са:риқу 5:38; **السارقة** ас-са-
риқату 5:38; **لسارقون** ла-са:риқу:на 12:70; **سارقين** са-
риқи:на 12:73.

СА:ЪАТУН вақт, қисқа вақт: **الساعة** ас-са-
ъат (у, а, и) 6:31, 40; 7:34, 187; 9:117; 10:45; 49; 12:107; 15:
85; 16:61, 77; 18:21, 36; 19:75; 20:15; 21:49; 22:1, 7, 55;
25:11²; 30:12, 14, 55²; 31:34; 33:63²; 34:3, 40:46, 59; 41:47,
50; 42:17, 18; 43:61, 66, 85; 45:27, 32²; 46:35; 47:18; 54:1,
46²; 79:42.

СА:ФА, савғун ютумли, ютуми яхши
бўлмоқ: **ساع** (У) СА:ФА, **سوغ** савғун ютумли, ютуми яхши
бўлмоқ: **يسيفه** нуси:ғуҳу 14:17.

СА:ФИРУН кўплиги **سافر** сафаратун йўл
юрувчи, саёхатчи. **سافرة** САФАРАТУН ёзувчи, котиб;
одамларнинг ишларини ёзиб турувчи фаришталар 80:15.

СА:ФИЛУН энг қуйи, паст, чуқур: **سافلها**
са:филаҳа: 11:82; 15:74; **سافلين** са:фили:на 95:5.

(У) СА:ҚА, савқун, сийа:қун,
маса:қун сурмоқ, юргизмоқ: **ساق** маса:қун сурмоқ, юргизмоқ: **ساقنا**
7:57; 35:9; **ناسوق** насу:қу 19:86; 32:27; **ساق** си:қа
39:71, 73; **يساقون** йуса:қу:на 8:6.

СА:ҚУН кўплиги **سوق** су:қун, сийқан
си:қа:нун, **اسوق** ас'уқун оёқ: **الساق** ас-са:қ (у, и)
68:42; 75:29²; **ساقها** са:қиҳа: 27:44; **بالسوق** би-е-су-
қи 38:33.

СА:ҚАТА туширмоқ: **ساقط** туса:қит 19:25.
СА:ҚИТУН тушувчи, ёғувчи: **ساقط** са:қи-
тан 52:44.

СА:КИНУН кўплиги **ساكن** сукка:нун сокин,
тек турувчи; **ساكننا** са:кинан 25:45.

(II) СА:ЛА, сайлун, сайала:-
нун, **مسيل** маси:лун 1) оқмоқ; 2) эритмоқ, оқизмоқ;
са:лат 13:17; **اسلنا** асална: 34:12.

СА:ЛИМУН соғ, соғлом: **سالمون** са:лиму:на
68:43.

(У) СА:МА, савмун ранжитмоқ, қийнамоқ:
يسومهم йасу:муҳум 7:167; **يسومونكم** насу:му:на-
қум 2:49; 7:141; 14:6.

СА:МИДУН гофил, эътиборсиз, бепарво:
سامدون са:миду:на 53:61.

СА:МИРУН кўплиги **سامر** суммарун тунда
суҳбатлашувчи, тунги суҳбатдош: **سامرا** са:миран 23:67.

سامري СА:МИРИЙУН Сомир шаҳрига тегишли, мансуб, сомирли, сомирлик: **السامري** ас-са:мирийу 20:85, 87, 95.

سامون СА:ҲИН беғам, бепарво, эътиборсиз: са:ху:на 51:11; 107:5.

بِسَاهرة СА:ҲИРАТУН текислик, ер юзаси: би-с-са:ҳирати 79:14.

فا-سا:-فاساهم СА:ҲАМА қуръа ташланмоқ: ҳама 37:141.

ساوي СА:ВА: **بين** ~ байна тенг қилмоқ, баробар қилмоқ 18:96.

سابا СА:ИБАТУН кўплиги сава:ибу назр учун белгиланган ва шунинг учун иш ва миннида ишлатилмайдиган туя 5:103.

سائح СА:ИҲУН ибодат учун кезувчи, ибодат учун дарё кезувчи, ҳаж қилувчи: **سائحة** са:иҳатин 66:5; **السائحون** ас-са:иҳу:на 9:112.

سائح СА:ИҒУН ютумли, ютуми яхши ичимлик 35:12; **سائفا** са:иған 16:66.

سائق СА:ИҚУН сузувчи, ҳайдовчи 50:21.

سائل СА:ИЛУН кўплиги **سؤال** су'а:лун сўровчи, ўтинувчи, тиламчи, хайрчи: **سائل** са:ил (ун, а, и) 51:19; 70:1, 25; 93:10; **السائلين** ас-са:или:на 2:177; 12:7; 41:10.

سبب (У) САББА, **سبب** саббун сўкмоқ, урушмоқ: **تسبوا** тасуббу: 6:108; **يسوا** йасуббу: 6:108.

سبأ САБА'УН Саба, киши ва қабила номи: саба'ин 27:22; 34:15.

سبأب СУБА:ТУН осойиш, уйқу: **سبأب** суба:тан 25:47; 78:9.

سبب САБАБУН кўплиги **اسباب** 'асба:бун 1) иш, арқон; 2) йўл: **بسبب** би-сабабин 22:15; **سببا** саба-бай 18:84, 85, 89, 92; **اسباب** 'асба:б (у, а, и) 2:166; 38:10; 40:36, 37.

سبت (И, У) САБАТА, **سبت** сабтун ишламамоқ, дам олмоқ, фориг бўлмоқ: **يسبتون** йасбиту:на 7:163.

سبت САБТУН шағба, шағба куни: **السبت** ас-сабт (у, и) 2:65; 4:47, 154; 7:163; 16:124; **سبتهم** сабти-хим 7:163.

سبع (А) САБАҲА, **سبع** сабҳун, **سباحة** сиба:ҳа-тун: **ب, في** ~ би, фи: сувда сузмоқ: **يسبعون** йасбаҳу:на 21:33; 36:40.

سبع САБҲУН иш, якир-чикирлар, ташвишлар: **سبعا** сабҳан 73:7; 79:3.

سبع САББАҲА тасбиҳ айтмоқ, Аллоҳни мақтамоқ 57:1; 59:1; 61:1; **سبعوا** саббаҳу: 32:15; **تسبع** тусаббиҳу 17:44; **تسبعون** тусаббиҳу:на 68:28;

تسبعون тусаббиҳу:ху 48:9; **نسبعك** нусаббиҳу 2:30; **نسبعك** нусаббиҳақа 20:33; **يسبع** йусаббиҳу 13:13; 17:44; 24:36, 41; 59:24; 62:4; 64:1; **يسبعن** йусаббиҳна 21:79; 38:18;

يسبعون йусаббиҳу:на 21:20; 39:75; 40:7; 41:38; 42:5; **يسبعونه** йусаббиҳу:наҳу 7:206; **سبع** саббиҳ (и) 3:41; 15:98; 20:130²; 25:58; 40:55; 50:39; 52:48; 56:74, 96; 69:52; 87:1; 110:3; **سبعه** саббиҳху 50:40; 52:49; 76:26;

سبعوا саббиҳу: 19:11; **سبعوه** саббиҳу:ху 33:42.

سبعان СУБҲА:НУН мақташ, Аллоҳни мақташ, Аллоҳга тасбиҳ айтиш: **سبعان** субҳа:на 12:108; 17:1, 93, 108; 21:22; 23:91; 27:8; 28:68; 30:17; 36:36, 83; 37:159, 180; 43:13, 82; 52:43; 59:23; 68:29; **سبعانك** субҳа:нака 2:32; 3:191; 5:116; 7:143; 10:10; 21:87; 24:16; 25:18; 34:41; **سبعانه** субҳа:наҳу 2:116; 4:171; 6:100; 9:31; 10:18, 68; 16:1, 57; 17:43; 19:35; 21:26; 30:40; 39:4, 67.

سبب СИБТУН кўплиги **اسباب** 'асба:тун набира; УРУҒ: **الاسباب** ал-'асба:ти 2:136, 140; 3:84; 4:163; **اسباب** 'асба:тан 7:160.

سبع САБЪУН етти (сон, рақам): **سبع** сабъ (ун, а, и) 2:29, 261; 12:43³, 46³, 47, 48; 17:44; 23:17, 86; 41:12;

65:12; 67:3; 69:7; 71:15; **سبعاً** сабаъан 15:87; 78:12; **سبعة** сабаъат (ун, ин) 2:196; 15:44; 18:22; 31:27.

سبع САБУЪУН кўплиги **سباع** саба:ъун йиртқич хайвон, шер: **السبع** ас-сабуъу 5:3.

سبعون САБЪУ:НА етмиш 69:32; **سبعين** сабъи:-на 7:15а; 9:80.

سبق (Ш, У) САБАҚА, **سبق** сабқун олдин, илгари келмоқ; илгариламоқ: 8:68; 11:40; 20:99; 23:27; **سبقت**

сабақат 10:19; 11:110; 20:129; 21:101; 37:171; 41:45; 42:14; **سبقكم** сабақакум 7:80; 29:28; **سبقوا** сабақу: 8:59;

سبقون сабақу:на: 46:11; 59:10; **تسبق** тасбиқу 15:5; 23:43; **يسبقون** йасбиқу:на: 29:4; **يسبقونه** йасбиқу:-наҳу 21:27.

سبق САБҚУН илгарилан, илгари бўлиш: **سبقا** сабқан 79:4.

سبل СУБУЛУН **سبيل** саби:лун нинг кўплиги. **سبل** САБИ:ЛУН кўплиги **سبل** субулун 1) йўл;

2) сабаб; **ابن السبيل** ибну-с-саби:ли йўловчи, дунё кезувчи 2:108, 154, 177, 190, 195, 215, 217, 218, 244, 246², 261,

262, 263; 3:13, 75, 99, 146, 157, 167, 169; 4:36, 43, 44, 74², 75, 76², 84, 89, 94, 95, 100, 115, 160, 167; 5:12, 54, 60, 77;

6:55, 116; 7:45, 86, 142, 146²; 8:36, 41, 47, 60, 72, 74; 9:19, 30, 34², 38, 41, 60², 81, 91, 93, 111, 120; 10:89; 11:19; 13:33;

14:3; 15:76; 16:9, 88, 94, 125; 17:26; 22:9, 25, 58; 24:22; 25:17, 24; 28:22; 29:29, 38; 30:38; 31:6, 15; 33:4; 38:26²;

40:11, 29, 37, 38; 42:41, 42, 44, 46; 43:37; 47:1, 4, 32, 34, 38; 49:15; 57:10; 58:16; 59:7; 60:1; 61:11; 63:2; 73:20; 76:3;

80:20; **السبيل** ас-саби:ла: 33:67; **سبيل** саби:лан 3:97; 4:15, 22, 34, 51, 88, 90, 98, 137, 141, 143, 150; 7:146²,

148; 17:32, 42, 48, 72, 74, 110; 25:9, 27, 34, 42, 44, 57; 73:19; 76:29; **سبيلك** саби:л (а, и) ка 10:88; 40:7; **سبيلنا**

саби:лана: 29:12; **سبيله** саби:л (а, и) ҳ (у, и) 5:35; 6: 117, 153; 9:9, 24; 14:30; 16:125; 18:61, 63; 39:8; 53:30; 61:4;

68:7; **سبيلهم** саби:лаҳум 9:5; **سبيلني** саби:ли: 3:195; 12:108; 60:1; **سبل** субула 5:16; 6:153; 16:69; **سبلا**

субулан 16:15; 20:53; 21:31; 43:10; 71:20; **سبلنا** субула:-на: 14:12; 29:69.

ست СИТТУН олти: **سته** ситтатун 7:54; 10:3; 11:7; 25:59; 32:4; 50:38; 57:4.

ستر СИТРУН кўплиги **ستور** суту:рун, **استار** 'аста:рун парда: **سترا** ситран 18:90.

ستون СИТТУ:НА олтмиш: **ستين** ситти:на 58:4. **سجا** (У) САЖА:, **سجو** сужуввун (тун) сокину зулматли бўлмоқ 93:2.

سجاد СУЖЖА:ДУН **ساجد** са:жидун нинг кўплиги. **سجد** (У) САЖАДА, **سجود** сужу:дун эгилмоқ, бош-

ни ерга қўймоқ, сажда қилмоқ 15:30; 38:73; **سجدوا** сажаду: 2:34; 4:102; 7:11; 17:61; 18:50; 20:116; 20:116; **اسجد** 'асжуд (у, а) 15:33; 17:61; **تسجد** тасжуда 7:12; 38:75;

يسجدوا тасжуду: 41:37; **تسجد** насжуду 25:60; **يسجد** йасжуду 13:15; 16:49; 22:18; **يسجدان** йасжуда:ни 55:6;

يسجدوا йасжуду: 27:25; **يسجدون** йасжуду:на 3:113; 7:206; 27:24; 84:21; **اسجد** усжуд 76:26; 91:19; **اسجدوا**

усжуду: 2:34; 7:11; 17:61; 18:50; 20:116; 22:77; 25:60; 41: 37; 53:62; **اسجدني** усжуди: 3:43.

سجر (У) САЖАРА, **سجر** сажрун қиздирмоқ, куйдирмоқ: **يسجرون** йусжару:на 40:72.

سجر САЖЖАРА тўлдирмоқ, тоширмоқ: **سجرت** сужжират 81:6.

سجل СИЖИЛЛУН кўплиги **سجلات** сижилла:тун дафтар, ўрам қоғоз: **السجل** ас-сижилли 21:104.

سجن (У) САЖАНА, **سجن** сажнун қаммоқ, ҳибс қилмоқ, зиндонга солмоқ: **ليسجنه** ла-йасжунуннаҳу 12:35; **يسجن** йусжана 12:25; **ليسجنن** ла-йусжанан-

на 12:32. **سجن** СИЖНУН кўплиги **سجون** сужу:нун зиндон, қамоқхона: **السجن** ас-сижн (у, а, и) 12:33, 36, 39, 41, 42, 100.

سجود СУЖУ:ДУН сажда қилиш: **السجود** ас-сужу:ди 2:125; 22:26; 48:29; 50:40; 68:42, 43.

سجیل **СИЖЖИ:ЛУН** кесак, гувала: **سجیل** **сиж-**
жи:лин 11:82; 15:74; 105:4.
سجین **СИЖЖИ:НУН** 1) Сижжин, етти қават ер ос-
 тидаги бир катта тошнинг номи; 2) дўзах ўти: **سجین**
сижжи:н (ун, ин) 83:7, 8.
سحاب **САҲА:БУН** булут: **سحاب** саҳа:б (ун, а, и)
 2:164; 13:12; 24:40; 27:88; 52:44; **سحابا** саҳа:бан 7:57;
 24:43; 30:48; 35:9.
سحار **САҲҲА:РУН** билагон, моҳир сеҳргар: **سحار**
саҳҳа:рин 26:37.
سحب (А) **САҲАБА**, **سحب** саҳбун тортмоқ, судра-
 моқ: **سحبون** йусҳабу:на 40:71; 54:48.
سحت **СУҲТУН** 1) ҳаром мол, нарса; 2) йўқ қилиш;
 кеткизиш: **السحت** ас-суҳт (а, и) 5:42, 62, 63.
سحر (А) **САҲАРА**, **سحر** сиҳрун 1) сеҳрламоқ, жо-
 дулик қилмоқ; 2) ҳайратда қолдирмоқ, забун қилмоқ:
سحروا саҳару: 7:116; **لئسحرنا** ли-тасҳарна: 7:132;
نسحرون нусҳару:на 23:89.
سحر **САҲАРУН** кўплиги **اسحار** 'асҳа:рун тонг, са-
 ҳар: **سحر** саҳарин 54:34.
سحر **СИҲРУН** кўплиги **اسحار** 'асҳа:рун сеҳргар-
 лик, жодугарлик: **سحر** сеҳр (ун, а, и) 2:102; 5:110; 6:7;
 7:116; 10:76, 77, 81; 11:7; 20:58, 71, 73; 21:3; 26:49; 27:13;
 28:36; 34:43; 37:15; 43:30; 46:7; 52:15; 54:2; 61:6; 74:24;
بسحرک би-сиҳрика 20:57; **بسحره** би-сиҳриҳи 26:35;
بسحرهما би-сиҳриҳима: 20:63; **سحرهم** сиҳриҳим 20:
 66; **سحران** сиҳра:ни 28:48; **بالاسحار** би-л-'асҳа:ри 3:17;
 51:18.
سحرة **САҲАРАТУН** са:ҳирун нинг кўплиги.
سحق **СУҲҚУН** узоқлик, йироқлик: **سحقا** суҳқан
 67:11.
سحق **САҲИ:ҚУН** 1) майдаланган, чил-чил қилин-
 ган; 2) йироқ, узоқ: **سحق** саҳи:қин 22:31.
سحر (А) **САХИРА**, **سحر** саҳарун: **من** мин,

би кулмоқ, бировнинг устидан кулмоқ, масҳара қилмоқ
 9:79; **تسحروا** саҳиру: 6:10; 11:38; 21:41; **تسحروا** тас-
 хару: 11:38; **تسحرون** тасҳару:на 11:38; **نسحر** насҳару
 11:38; **يسحر** йасҳар 49:11; **تسحرون** йасҳару:на 2:212;
 9:79; 37:12.
سحر **САХХАРА** 1) текин ишлашмоқ; 2) бўйсиндир-
 моқ 13:2; 14:32², 33²; 16:12, 14; 22:65; 29:61; 31:20, 29; 35:
 13; 39:5; 42:13; 45:12, 13; **سحرنا** саҳхарна: 21:79; 38:18,
 36; **سحرناها** саҳхарна:ҳа 22:36; **سحرها** саҳҳараҳа:
 22:37; 69:7.
سحري **СИХРИЙУН**, суҳрийун кулгига қолган ки-
 ши: **سحريا** сиҳрийан 23:110; 38:63; **سحريا** суҳрий-
 йан 42:32.
سحري **СУХРИЙУН** **سحري** сиҳрийун га қ.
سخط (А) **САХИТА**, **سخط** саҳатун: **علي** ʿала:
 газабланмоқ, жаҳл қилмоқ 5:80; **يستخطون** йасҳату:на 9:58.
سخط **САХАТУН** жаҳл қилиш, газабланиш: **سخط**
 саҳатин 3:162.
سد **САДДУН** кўплиги **سدود** суду:дун тўсиқ, де-
 вор: **سدا** саддан 18:94; 36:9²; **السدین** ас-саддайн
 18:93.
سدر **СИДРУН** сидр, дарахт номи: **سدر** сидрин
 34:16; 56:28; **سدرة** сидратин 53:14, 16.
سدس **СУДУСУН** олтидан бир қисм: **السدس** ас-
 судусу 4:11², 12.
سدي **СУДАН** қаровсиз қолган 75:36.
سديد **САДИ:ДУН** қатъий, пишиқ сўз, ған: **سدينا**
 сади:дан 4:9; 33:70.
سر (У) **САРРА**, **سرور** суру:рун, **مسرة** масар-
 ратун хурсанд, бахтиёр қилмоқ: **تسر** тасуру 2:69.
سر **СИРРУН** кўплиги **اسرار** 'асра:рун 1) сир; 2)
 юрак, кўнғил; 3) ақл, идрок; **السر** ас-сирра 20:7; 25:6;
سرأ сирран 2:235, 274; 13:22; 14:31; 16:75; 35:29; **سرکم**
 сирракум 6:3; **سرهم** сирраҳум 9:78; 43:80.

السراء ساررا: 'У шодлик; осонлик, энгиллик: **سرائ**
ас-сарра: 'и 3:134; 7:95.

سراب سارا:БУН сароб, жазирама иссиқда ташна
кишига йироқда сувнинг кўриниши: **سراب** сара:бан 78:20;

ка-сара:бин 24:39.

كسراب كا-سارا:бин 24:39.
سرائيل سارا:БИ:ЛУ сирба:лун нинг кўп-
лиги.

سراج سيرا:ЖУН кўплиги **سراج** суружун чироқ,
лампа: **سراج** сира:жан 25:61; 33:46; 71:16; 78:13.

سراج سارا:ХУН хотин қўйиш: **سراج** сара:хан
33:28, 49.

سرادق سورا:ДИҚУН кўплиги **سرادق** сура:-
диқ:тун парда, бир ерни иккинчи бир ердан тўсиб турувчи
парда: **سرادق** сура:диқуға: 18:29.

سراع سيرا:ЪУН **سراع** сари:ъун нинг кўплиги.
سرائر سارا: 'ИРУ сари:ратун нинг кўп-
лиги.

سراب سارابУН ер ости; ер ости йўли: **سراب** са-
рабан 18:61.

سراج (А) САРАҲА, **سراج** суру:хун (ўтлоқда)
ўтлатмоқ: **سراج** тасраҳу:на 16:6.

سراب سирба:ЛУН кўплиги **سرائيل** сара:би:лу
кийим-кечак: **سرائيل** сара:би:ла 16:81₂; **سرائيلهم**
сара:би:луҳум 14:50.

سراج سارراҲА яхшилик билан жавобини бермоқ
осонлик билан озод қилмоқ: **سراج** 'а сарраҳкунна
33:28; **سراج** сарриҳу:хунна 2:231; 33:49.

سرد سارДУН совут: **السرد** ас-сарди 34:11.

سرد سुरुрун сари:рун нинг кўплиги.

سرق (И) САРАҚА, **سرق** сарқун, **سرق** сариқа-
тун: **سرق** мин ўғирламоқ, ўғирлаб олмоқ 12:77, 81; **سرق**
йасриқ 12:77; **سرق** йасриқна 60:12.

سرمد سارмаДУН давомат, давом этиш: **سرمد**
сармадан 28:71, 72.

سرور سुरु:рун шодлик, хурсандлик, димоги чоғ-
лик: **سرور** суру:ран 76:11.

سري (И) САРА:, **سري** сурйун, **سري** масран:-
би кечаси юрмоқ, кечаси сафар қилмоқ: **سري** йасри
89:4.

سري ساريЙУН кўплиги **سراة** сара:тун ариқ:-
сарийан 19:24.

سرور ساري:рун кўплиги **سرور** сурурун: **سرور** су-
рур (ун, ин) 15:47; 37:44; 52:20; 56:15; 88:13; **سرور** су-
руран 43:34.

سريرة ساري:РАТУН кўплиги **سرائر** сара:'иру
сир: **سرائر** ас-сара:'иру 86:9.

سريع ساري:ЪУН кўплиги **سراع** сира:ъун тез,
суръатли, ошиқинч 2:202; 3:19, 199; 5:4; 6:165; 7:167; 13:
41; 14:51; 24:39; 40:17; **سراع** сира:ъан 50:44; 70:43.

سطا (У) САТА:, **سطا** сатвун, **سطا** сатва-
гун: **سطا** 'аала:, би ташланмоқ, ҳамла қилмоқ:
سطون йасту:на 22:72.

سطح (А) САТАҲА, **سطح** сатҳун ёймоқ:
сутихат 88:20.

سطر (У) САТАРА, **سطر** сатрун ёзмоқ: **سطرون**
йастуру:на 68:1.

سعة САЪАТУН 1) кенглик; 2) мўллик, маъмурлик:
سعة саъат (ан, ин) 2:247; 4:100; 24:22; 65:7;
саъатиҳи 4:130; 65:7.

سعد (А) САЪИДА, **سعد** саъдун, **سعد** саъа:-
датун бахтли, саодатли бўлмоқ: **سعدوا** суъиду: 11:108.

سعر سۇЪУРУН телбалик, ақлсизлик: **سعر** суъури
54:24, 47.

سعرت САЪБАРА ёндирмоқ, алангалантирмоқ: **سعرت**
суъьират 81:12.

سعي (А) САЪА:, **سعي** саъйун, **سعي** масъан:
'ила: тез юрмоқ, чопмоқ 2:114, 205; 17:19; 53:39;
79:35; **سعوا** саъав 22:51; 34:5; **سعي** тасъа: 20:15,

20, 66; **يسعى** йасъа: 28:20; 36:20; 57:12; 66:8; 79:22; 80:8; **يسعون** йасъавна 5:33, 64; 34:38; **فاسعوا** фа-
съав 62:9.

سعى САЪЙУН 1) меҳнат, захмат; 2) тезлик, суръат, интилиш, жаҳд, тиришқоқлик: **السعى** ас-саъйа 37:102;

سعى саъйан 2:260; **سعيكم** саъй (у, а) кум 76:22; 92:4; **سعيه** саъй (а, и) ҳ (у, и) 21:94; 53:40; **سعيها** саъй (а, и) ҳа: 17:19; 88:9; **سعيهم** саъйухум 17:19; 18:104.

سعيد САЪИ:ДУН кўплиги **سعداء** суъада: 'у бахтли: 11:105.

سعيير САЪИ:РУН ёндирилган, алангали; олов, аланга: **السعيير** ас-саъи:ри 22:4; 31:21; 34:12; 35:6; 42:7; 67:5, 10, 11; **سعييرا** саъи:ран 4:10, 55; 17:97; 25:11; 33:64; 48:13; 76:4; 84:12.

سفاهة САФА:ХАТУН биликсиз, жоҳил: **سفاهة** сафа:хат (ун, ин) 7:66, 67.

سفر САФАРУН кўплиги **اسفار** 'аффа:рун сафар, сафъхат: **سفر** сафарин 2:184, 185, 283; 4:43; 5:6; **سفرا** сафаран 9:42; **سفرنا** сафарина: 18:62; **اسفارا** 'аффа:ран 62:5; **اسفارنا** 'аффа:рина: 34:19.

سفرة САФАРАТУН **سافر** са:фирун нинг кўплиги. **سفع** (А) САФАЪА, **سفع** сафъун: ~ би ушлаб тортмоқ **لنسفعا** ла-насфаъа: 96:15.

سفك (И, У) САФАКА, **سفك** сафкун (қон) тўқмоқ, оқизмоқ: **تسفكون** тасфику:на 2:84; **يسفك** йас-фику 2:30.

سفل СУФЛА: **اسفل** 'асфалу нинг кўплиги.

سفه (А) САФИХА, **سفه** сафаҳун, **سفه** сафа:хун, **سفاهة** сафа:хатун биликсиз бўлмоқ, жаҳолатда қолмоқ 2:130.

سفه САФАХУН телбалик, биликсизлик, жоҳиллик:

سفه сафаҳан 6:140.

سفهاء СУФАҲА: 'У **سفه** сафи:хун нинг кўплиги.

سفينة САФИ:НАТУН кўплиги **سفن** суфунун, **سفين** сафи:нун кема: **السفينة** ас-сафи:нату 18:71, 79²; 29:15.

سفه САФИ:ХУН кўплиги **سفهاء** суфаҳа: 'у телба, биликсиз, ақлсиз: **سفهيا** сафи:ҳан 2:282; **سفهينا** сафи:ҳуна: 72:4; **السفهاء** ас-суфаҳа: '(у, а) 2:13², 142; 4:5; 7:155.

سقاية СИҚА:ИАТУН ичирин; коса, жом: **سقاية** сиқа:йата 9:19; 42:70.

سقر САҚАРУН дўзах: **سقر** сақар (у, а) 54:48; 74:26, 27, 42.

سقط (У) САҚАТА, **سقوط** суқу:тун йиқилмоқ: **سقطوا** сақату: 9:49; **تسقط** тасқуту 6:59; **سقط** суқита 7:149.

سقف САҚФУН кўплиги **سقفون** суқу:фун, **سقف** суқуфун 1) шип; 2) том; 3) осмон: **السقف** ас-сақф (у, и) 16:26; 52:5; **سقفا** сақфан 21:32; **سقفا** суқуфан 43:33.

سقف СУҚУФУН **سقف** сақфун нинг кўплиги. **سقي** (И) САҚА:, **سقي** сақйун сув ичирмоқ, су-гормоқ 28:24; **سقاھم** сақа:ҳум 76:21; **سقيت** сақайта 28:25; **تسقي** тасқи: 2:71; **نسقي** насқи: 28:23; **يسقون** йасқу:на 28:23; **يسقي** йасқи: 12:41; **يسقين** йасқи:на 26:79; **سقوا** суқу: 47:15; **تسقي** тусқа: 88:5; **يسقي** йусқа: 13:4; 14:16; **يسقون** йусқавна 76:17; 83:25.

سقي СУҚИА: сув ичирин, сугориш; **سقاها** суқйа:ҳа: 91:13.

سقيم САҚИ:МУН соғ эмас, касал 37:89, 145. **سكت** (У) САКАТА, **سكون** суку:тун гапирмамоқ, сукут сақламоқ, жим турмоқ 7:154.

سكارى СУКА:РА: **سكران** сукра:нун нинг кўплиги. **سكر** САКАРУН маст қилувчи ичимлик: **سكرا** са-
каран 16:67.

САККАРА маст қилмоқ: **سكرت** суккират 15:15.
سكران СУКРА:НУН кўплиги **سكارى** сука:ра: маст
 бўлган; маст: **سكارى** сука:ра: 4:43; 22:22.
 САКРАТУН кўплиги **سكرات** сакара:тун маст
 бўлиш 50:19; **سكرتهم** сакратихим 15:72.
 (У) **سكان** САКАНА, **سكون** суку:нун сокин бўл-
 моқ, тек, жим бўлмоқ 6:13; **سكانتيم** сакантум 14:45, 65:6;
لتسكنوا ли-таскуну: 10:67; 28:73; 30:21; 40:64;
تسكنون таскуну:на 28:72; **ليسكن** ли-йаскуна 7:189;
ليسكنوا ли-йаскуну: 27:86; **اسكن** ускун 2:35; 7:19;
اسكنوا ускуну: 7:161; 17:104; **تسكن** тускан 28:58.
 САКАНУН 1) сокин, тинч, осуда қилиш; ором
 олиш: 2) киши ором оладиган жой, маскан 9:103; **سكنا**
 саканан 6:96; 16:80.
سكين СИККИ:НУН кўплиги **سكاكين** сака:ки:ну
 пичоқ: **سكينا** сикки:нан 12:31.
سكينة САКИ:НАТУН влоҳий вужуднинг мавжудли-
 ги, борлиги: **سكينة** саки:нат (ун, а) 2:248; 48:4, 18;
سكينة саки:натаху 9:26, 40; 48:26.
سلاح СИЛА:ХУН кўплиги **اسلحة** аслиҳатун уруш
 қуроли, қурол-аслаҳа; **اسلحتكم** 'аслиҳат (а, и) кум 4:102²;
اسلحتهم 'аслиҳатахум 4:102².
سلاسل САЛА:СИЛУ **سلسلة** силсилатун нинг
 кўплиги.
سلالة СУЛА:ЛАТУН 1) фарзандлар; авлод; 2) тоза
 пишиқ лой: **سلالة** сула:латин 23:12; 32:8.
سلام САЛА:МУН тинчлик: **سلام** сала:м (ун, ин)
 4:94; 5:16; 6:54, 127; 7:46; 10:10; 10:25; 11:48, 69; 13:24;
 14:23; 15:46; 16:32; 19:15, 33, 47; 20:47; 27:59; 28:55; 33:44;
 36:58; 37:79, 109, 120, 130, 181; 39:73; 43:89; 50:34; 51:25;
 56:91; 59:23; 97:5; **سلاما** сала:ман 11:69; 15:52; 19:62;
 21:69; 25:63, 75; 51:25; 56:26².
 (У) **سلب** САЛАБА, **سلب** салбун қоғиб олмоқ;

тортиб олмоқ, олиб қочмоқ: **يسلبه** йаслубҳуму 22:73.
سلخ (А, У) САЛАХА, **سلخ** салхун ажратмоқ,
 шилмоқ: **نسلخ** наслаху 36:37.
سلسيل САЛСАБИ:ЛУН Салсабил, жаннат булоғи,
 суви: **سلسيلا** салсаби:лан 76:18.
سلسلة СИЛСИЛАТУН кўплиги **سلاسل** сала:си-
 лу занжир: **سلسلة** силсилатин 69:32; **انسلاسل** ас-са-
 ла:силу 40:71; **سلاسل** сала:сила 76:4.
سلط САЛЛАТА ҳукмронлик, бермоқ: **لسلظهم**
 ла-саллатахум 4:90; **يسلط** йусаллиту 59:6.
سلطان СУЛТА:НУН кўплиги **سلاطين** сала:ти:ну
 подшоҳ: **سلطان** султа:н (ун, ин) 7:71; 10:68; 11:96; 12:
 40; 14:10, 11, 22; 15:42; 16:99; 17:65; 18:15; 23:45; 27:21;
 34:21; 37:30, 156; 40:23, 35, 56; 44:19; 51:38; 52:38; 53:23;
 55:33; **سلطانا** султа:нан 3:151; 4:91, 144, 153; 6:81;
 7:33; 17:33, 80; 22:71; 28:35; 30:35; **سلطانہ** султа:нуху
 16:100; **سلطانيہ** султа:нийах 69:29.
سلف (У, И) САЛАФА, **سلف** салафун илгари бўл-
 моқ, бўлиб ўтмоқ, ўтиб кетмоқ 2:275; 4:22, 23; 5:95; 8:38.
سلف САЛАФУН кўплиги **اسلاف** 'асла:фун ўтган-
 лар, илгари ўтганлар: **سلفا** салафан 43:56.
سلق (У) САЛАҚА, **سلق** салқун санчмоқ;
سلقوكم салақу:кум 33:19.
سلك (У) САЛАҚА, **سلوك** сулу:кун 1) йўл юрмоқ;
 юргизмоқ; 2) **في، ب** фи:, би олиб кирмоқ: 20:53; **سلککم**
 салақакум 74:42; **سلکتاه** салақна:ху 26:200; **فسلکه**
 фа-салақаху 39:21; **لنسلکوا** ли-наслуку: 71:20; **نسلکه**
 наслукуху 15:12; **يسلک** йаслуку 72:27; **يسلکه** йас-
 лукху 72:17; **اسلک** услук 23:27; 28:32; **فاسلکوه** фа-
 слуку:ху 69:32; **فاسلکي** фа-слуки: 16:69.
سلم САЛАМУН кўплиги **اسلام** 'асла:мун 1) тинч-
 лик, аминлик; 2) тобелик, бўйсиниш: **اسلم** ас-салама
 4:90, 91; 16:28, 87; **سلما** саламан 39:29.

СЛМ СЛМУН сулх: **سلم** ас-салми 8:61; 47:35.
 СИЛМУН 1) сулх; 2) тобелик, бүйсиниш:
سلم ас-силми 2:208.
 САЛЛАМА 1) **علي** ~ ыала: салом бермоқ;
 2) **من** ~ мин сақламоқ; 3) бүйинсинмоқ, мутиъ бұлмоқ;
 4) бермоқ, тошпирмоқ 8:43; **سلمت** салламтум 2:233;
تسلموا тусаллиму: 24:27; **يسلموا** йусаллиму: 4:65;
سلموا саллиму: 24:61; 33:56.
 СУЛЛАМУН кўплиги **سلام** сала:лиму нар-
 вон, зина 52:38; **سلاما** сулламан 6:35.
 САЛВА: бедана: **سلوي** ас-салва: 2:57;
 7:160; 20:80.
 САЛИ:МУН кўплиги **سليم** сулма:’у соғ-
 лом, иллатсиз: **سليم** сали:мин 26:89; 37:84.
 СУЛАЙМА:НУ Сулайлон алаҳи-с-салом, пай-
 гамбар: **سليمان** сулайма:н (у, а) 2:102²; 4:163; 6:84; 21:
 78, 79, 81; 27:15, 16, 17, 18, 30, 36, 44; 34:12; 38:30, 34.
 САММУН игна тешиги: **سم** самми 7:40.
 САМА’УН кўплиги **سموات** самава:тун ос-
 мон, кўк, булут: **السماء** ас-сама:’ (у, а, и) 2:19, 22², 29,
 59, 144, 164²; 3:5; 4:153; 5:112, 114; 6:6, 35, 92, 125; 7:40,
 96, 162; 8:11, 32; 10:24, 31, 61; 11:44, 52; 13:17; 14:24, 32,
 38; 15:14, 16, 22; 16:10, 65, 79; 17:92, 93, 95; 18:40, 45; 20:
 53; 21:4, 16, 32, 104; 22:15, 31, 63, 65, 70; 23:18; 24:43; 25:
 25, 48, 61; 26:4, 187; 27:60, 64, 75; 29:22, 34, 63; 30:24, 25,
 48; 31:10; 32:5; 34:2, 9²; 35:3, 27; 36:28; 37:6; 38:27; 39:21;
 40:13, 64; 41:11, 12²; 43:11, 84; 44:10, 29; 45:5; 50:6, 9;
 51:7, 22, 23, 47; 52:9, 44; 54:11, 55:7, 37; 57:4, 21; 67:5, 16,
 17; 69:16; 70:8; 71:11; 72:8; 73:18; 77:9; 78:19; 79:27; 81:11;
 82:1; 84:1; 85:1; 86:1, 11; 88:18; 91:5; **السموات** ас-сама:-
 ва:гу 2:29, 33, 107, 116, 117, 164, 200², 284; 3:29, 83, 109,
 129, 133, 180, 189, 190, 191; 4:126, 131², 132, 170, 171; 5:17,
 18, 40, 97, 120; 6:1, 3, 12, 14, 73, 75, 79, 101; 7:54, 158, 185,
 187; 9:36, 116; 10:3, 6, 18, 55, 66, 68, 101; 11:7, 107, 108,
 123; 12:101, 105; 13:2, 15, 16; 14:2, 10, 19, 32, 38; 15:85;
 16:3, 49, 52, 73, 77; 17:44, 55, 99, 102; 18:14, 26, 51; 19:65,

90, 93; 20:4, 6; 21:19, 30, 56; 22:18, 64; 23:71, 86; 24:35, 41,
 42, 64; 25:2, 6, 59; 26:24; 27:25, 60, 65, 87; 29:44, 52, 61;
 30:8, 18, 22, 26, 27; 31:10, 16, 20, 25, 26; 32:4; 33:72; 34:1,
 3, 22, 24; 35:1, 38, 40, 41, 44; 36:81; 37:5; 38:10, 66; 39:5,
 38, 44, 46, 63, 67, 68; 40:37, 57; 41:12; 42:4, 5, 11, 12, 29,
 49, 53; 43:9, 82, 85; 44:7, 38; 45:3, 13, 22, 36, 37; 46:3; 4;
 33; 48:4, 7, 14; 49: 16, 18; 50:38; 52:36; 53:26, 31; 55:29, 33;
 57:1, 2, 4, 5, 10; 58:7; 59:1, 24; 61:1; 62:1; 63:7; 64:1, 3, 4;
 65:12; 67:3; 71:15; 78:37; 85:9.

سماع САММА:’УН эшитувчи, тингловчи: **سماعون**
 самма:’у:на 5:41², 42; 9:47.
سمان СИМА:НУН **سمين** сами:нун нинг кўплиги.
سمع (А) САМИ’БА, **سمع** сам’ун, **سماع** сама:-
 ’ун эшитмоқ, тингламоқ; тушинмоқ, англамоқ 3:181; 58:1;
سمعت сам’бат 12:31; **سمعتهم** сам’батум 4:140;
سمعتوه сам’батуму:ху 24:12, 16; **سمعتنا** сам’батна:
 2:93, 285; 3:193; 4:46²; 5:7; 8:21, 31; 21:60; 23:24; 24:51;
 28:36; 32:12; 38:7; 46:30; 72:1, 13; **سمعتهم** сам’батху 2:181;
 5:83; 25:12; 28:55; 35:14; 67:7; 68:51; **اسمع** ’асма’у
 20:46; **تسمع** тасма’ (у) 19:98; 20:108; 63:4; 88:11;
ولتسمعن ва ла-тасма’унна 3:186; **تسموا** тасма’у:
 41:26; **تسمعون** тасма’у:на 8:20; 28:71; **تسمع** тас-
 ма’у 43:80; 67:10; **يسمع** йасма’ (у, а) 2:171; 9:6; 19:42;
 21:45; 45:8; 58:1; **يسمعها** йасма’ҳа: 31:7; 45:8; **يسمعوا**
 йасма’у: 7:198; 35:14; **يسمعون** йасма’у:на 2:75; 6:36;
 7:100, 179, 195; 8:21; 10:67; 16:65; 19:62; 21:100, 102; 22:
 46; 25:44; 30:23; 32:26; 41:4; 50:42; 56:25; 78:35; **يسمعونكم**
 йасма’у:накум 26:72; **اسمع** исма’ 4:46²; **اسمعوا** ис-
 ма’у: 2:93, 104; 5:108; 64:16; **فاسمعون** фа-сма’у:ни
 36:25.
سمع САМ’УН кўплиги **اسماع** ’асма:’ун қулоқ;
 эшитиш, тинглаш, қулоқ бериш: **السمع** ас-сам’ (а, и)
 10:31; 11:20; 15:18; 16:78; 17:36; 23:78; 26:212, 223; 32:9;
 50:37; 67:23; 72:9; **سمعا** сам’ан 18:101; 46:26; **سمعتكم**
 сам’ (у, а) кум 6:46; 41:22; **سمعه** сам’уху 45:23;
سمعه сам’ (у, и) ҳ (у, и) м 2:7, 20; 16:108; 41:20; 46:26.

سَمَكَا SAMKUN юксалищ, баланд бўлиш: **سَمَكَا**
самкаха: 79:28.

سَموم SAMU:MUN иссиқ шамол: **اس-سا-موم**
му:ми 15:27; 52:27; 56:42.

سَمِي SAMMA: атамоқ, ном қўймоқ: **سَمَام** сәм-
ма:куму 22:78; **سَمِيْتَمُوْهَا** саммайтуму:ха: 7:71; 12:40;

53:23; **سَمِيْتَمَا** саммайтуха: 3:36; **لَا-يُسَمُون** ла-йу-
самму:на 53:27; **سَمُوْم** самму:хум 13:33; **تُسَمِي** ту-
самма: 76:18.

سَمِي SAMIYYUN 1) аталган, аталувчи; 2) адаш:

سَمِيَا самиййан 19:7, 65.

سَمِيْع SAMI:BYUN эшитувчи, тингловчи: **سَمِيْع**
самн:ъ (ун, и) 2:127, 137, 181, 224, 227, 244, 256; 3:34, 35,

38, 121; 5:76; 6:13, 115; 7:200; 8:17, 42, 53, 61; 9:98, 103;

10:65; 11:24; 12:34; 14:39; 17:1; 21:4; 22:61, 75; 24:24, 60;

26:220; 29:5, 60; 31:28; 34:50; 40:20, 56; 41:36; 42:11; 44:6;

49:1; 58:1; **سَمِيْعَا** самн:ъан 4:58, 134, 148; 76:2.

سَمِيْن SAMI:NUUN кўплиги **سَمَان** сима:нун се-
миз, этли, тўла гавда: **سَمِيْن** самн:нин 51:26; **سَمَان**
сима:нин 12:43, 46.

سَمِيْن SANNUN кўплиги **أَسْنَان** 'асна:нун 1) тиш;
2) ёш, умр: **أَسْنَان** ас-синни 5:45².

سَمَانَا (У) САНА:, **سَمَانَا** сана: 'ун ялтирамоқ 24:43.

سَمَانَال SANA:BIJU сунбулун нинг кў-
плиги. **سَمَانَال** сана:билу бо-
шоқ: **سَمَانَال** сунбулихи 12:47; **سَمَانَال** сана:била 2:261.

سَمَانَال SUNBUJATUN битта бошоқ: **سَمَانَال** сун-
булатин 2:261; **سَمَانَالَات** сунбула:тин 12:43, 46.

سَمَانَات SANNATUN кўплиги **سَمَانَات** сину:на, **سَمَانَات**
санава:тун йил: **سَمَانَات** санат (ан, ин) 2:96; 5:26; 22:47;

29:14; 32:5; 46:15; 70:4; **سَمَانَات** сини:на 7:130; 10:5; 12:
42, 47; 17:12; 18:11, 25; 20:40; 23:112; 26:18, 205; 30:4.

سَمَانَات SANNATUN уйқу 2:255.

سَمَانَات SANNATUN кўплиги **سَمَانَات** сунанун йўл,
йўл-йўриқ; **سَمَانَات** Муҳаммад пайгамбарнинг қилган ишлари:

سَمَانَات суннат (у, а, и) 8:38; 15:13; 17:77; 18:55; 33:38,
62²; 35:43³; 40:85; 48:23883²; **سَمَانَات** ли-суннатина: 17:77;

سَمَانَات сунан (ун, а) 3:137; 4:26.

سَمَانَات SUNDUSUN юшқа ишак мато: **سَمَانَات** сун-
дусин 18:31; 44:53; 76:21; 77.

سَمَانَات SANNANUN **سَمَانَات** суннатун нинг кўплиги.
سَمَانَات SINUN **سَمَانَات** санатун нинг кўплиги.

سَمَانَات SAHLUN кўплиги **سَمَانَات** суҳу:лун 1) текис,
силлиқ; 2) қулай, юмшак; 3) енгил; **سَمَانَات** суҳу:лиха:
7:74.

سَمَانَات SU:YUN кўплиги **سَمَانَات** саҳлун нинг кўплиги.
سَمَانَات SU:'UN кўплиги **أَسْوَاء** 'асва:'ун 1) ёвуз-
лик, ёмонлик; 2) қайғу, алам: **أَسْوَاء** ас-су:'(у, а, и)

2:49, 169; 3:30, 174; 4:117, 148, 149; 6:157; 7:73, 141, 165,

167, 188; 9:37; 11:54, 64; 12:24, 51, 53; 13:18, 21, 25; 14:6;

16:27, 28, 59, 94, 119; 20:22; 26:156; 27:5, 11, 12, 62; 28:31;

35:8; 39:24, 47, 61; 40:37, 45, 52; 47: 14; 60:2; **أَسْوَاء**
су:'ан 4:110, 123; 6:54; 12:25; 13:11; 33:17; **أَسْوَاء** 'ас-
ва:'а 39:35; 41:27.

سَمَانَات SAVUN ёмон бўлмоқлик; ёмон. бузуқ: **أَسْوَاء**
ас-сав'н 9:98; 16:60; 19:28; 21:74, 77; 25:40; 48:6², 12.

سَمَانَات SAVA:'UN 1) баробарлик, тенглик; 2) текис,
тўғри; 3) адолат: **أَسْوَاء** сава:'(ун, ан, ин) 2:6, 108; 3:64,

113; 4:89; 5:12, 60, 77; 7:193; 8:58; 13:10; 14:21; 16:71; 21:
109; 22:25; 26:136; 28:22; 30:28; 36:10; 37:55 38:22; 41:40;

44:47; 45:21; 52:16; 60:1; 63:6.

سَمَانَات SIVARUN кўплиги **أَسْوَاء** 'асвиратун,
أَسْوَاء 'аса:виру билан агузук, болдоқ; **أَسْوَاء** 'асвиратун
43:53; **أَسْوَاء** 'аса:виру 18:31; 22:23; 35:33; 76:21.

سَمَانَات SIVATUN Суво, бут номи: **أَسْوَاء** сува:
ъан 71:23.

سَمَانَات SU:'A:LUN кўплиги **أَسْئَلَة** 'ас'илатун сў-
раш; савол, сўроқ: **أَسْئَلَة** су:'а:ли 38:24.

2:282; **يساء** йас'аму 41:49; **يسامون** йас'аму:на 41:38.
سما СИ:МА: белги: **سماهم** си:ма:хум 2:273;
 7:46, 48; 47:30; 48:29; 55:41.
سما САЙНА: 'У Синай, тоғ номі: **سما** сай-
 на: 'а 23:20.
سینان СИ:НА:НУ Синай, тоғ номи: **سینان** си:-
 ни:на 95:2.

ش

ش ША: 'А МАЖ. **ش** йаша'у **ش** ма-
 ши: 'атун хоҳламоқ, истамоқ 2:20, 70, 220, 253², 255; 4:90;
 5:48; 6:35, 41, 107, 112, 128, 137, 148, 149; 7:188; 9:28; 10:
 16, 49, 99; 11:33, 107, 108, 118; 12:99; 16:9, 35, 93; 18:29,
 39, 69; 23:24; 25:10, 45, 57; 27:87; 28:27; 33:24; 37:102; 39:
 68; 41:14; 42:8; 43:20; 48:27; 73:19; 74:37, 55; 76:29; 78:39;
 80:12, 22; 81:28; 82:8; 87:7; **ش** ши'та 7:155; 18:77;
 24:62; **ش** ши'тум 2:58, 223; 7:161; 39:15; 41:40;
ش ши'тума: 2:35; 7:19; **ش** ши'на: 7:176; 17:86;
 25:51; 32:13; 76:28; **ش** таша'у 7:156; **ش** таша'у
 3:26⁴, 27; 7:155²; 33:51²; **ش** таша'у:на 76:30; 81:29;
ش наша'у 6:83, 138; 7:100; 8:31; 11:87; 12:56, 76, 110;
 17:18; 21:9; 22:5; 36:66, 67; 39:74; 42:52; 43:60; 47:30; 56:
 65, 70; **ش** наша' 26:4; 34:9; 36:43; **ش** йаша'(у,
 а) 2:90, 105, 142, 212, 213, 247, 251, 261, 269, 272, 284²;
 3:6, 13, 37, 40, 47, 73, 74, 129², 179; 4:48, 49, 116; 5:17, 18²,
 40², 54, 64; 6:80, 88, 111, 133; 7:89, 128; 9:15, 27; 10:25,
 107; 12:56, 76, 100; 13:13, 26, 27, 31, 39; 14:4², 11, 27; 16:2,
 93²; 17:30; 18:24; 22:18; 24:21, 35, 38, 43², 45, 46; 28:56, 68,
 82; 29:21², 62; 30:5, 37, 48², 54; 34:13, 36, 39; 35:1, 8², 22;
 36:47; 39:4, 23, 52; 40:15; 42:8, 12, 13, 19, 27, 29, 49³, 50,
 51; 47:4; 48:14², 25; 53:26; 57:21, 29; 59:6; 62:4; 74:31², 56;
 76:30, 31; 81:29; **ش** йаша: 'у:на 16:31; 25:16; 39:
 34; 42:22; 50:35; **ش** йаша'(и) 4:133; 6:39², 133; 14:19;
 17:54²; 35:16; 42:24.
ش ША'НУН кўшлиги **ش** шу'у:нун иш,
 юмуш: **ش** ша'н (ун, ли) 10:61; 55:29; 80:37; **ش**
 ша'ниҳим 24:62.

- شاخص ША:ХИСУН тұрри, тик (қараш): شاخصه
ша:хисатун 21:97.
- شارب ША:РИБУН кўплиги شاربون шарбун шарб
ша:рибу:на ичувчи 56:54, 55; لشاربين ли-ш-ца:ри-
би:на 16:66; 37:46; 47:15.
- شارع ША:РИЪУН кўплиги شرع шурраъун тұр-
ри: شرعا шурраъан 7:163.
- شارك ША:РАКА шерик бўлмоқ, бирга бўлмоқ:
شاركهم ша:рикҳум 17:64.
- شاطى ША:ТИ'УН қирғоқ: شاطى ша:ти'и 28:30.
- شاع (И) ША:ЪА, شىوع шуйу:ъун: ~ би
тарқалмоқ, маълум бўлмоқ (янги хабар ҳақида): تشع
ташиъа 24:19.
- شاعر ША:ЪИРУН кўплиги شعراء шуъара:у
шеър тўқувчи, шоир: شاعر ша:ъир (ун, ин) 21:5; 27:36;
52:30; 69:44; الشعراء аш-шуъара:у 26:224.
- شافع ША:ФИЪУН ёни олувчи, ҳимоя қилувчи,
паноҳига олувчи: شافعين ша:фиъи:на 26:100; 74:48.
- شاق ША:ҚҚА айрилмоқ, ажралиб чиқмоқ; тескари-
лик қилмоқ: شاقوا ша:ққу: 8:13; 47:32; 59:4; تشاقون
туша:ққу:ни 16:27; يشاق йуша:ққи 59:4; يشاقق
йуша:ққи 4:115; 8:13.
- شاكرا ША:КИРУН шукр қилувчи 2:158; شاكرا
ша:киран 4:147; 16:124; 76:3; شاكرون ша:киру:на 21:80;
الشاكرين аш-ша:кири:на 3:144, 145; 6:53, 63; 7:17, 144,
189; 10:22; 39:66.
- شاكله ША:КИЛАТУН шакл, турқ, хилқат: شاكلته
ша:килатиҳи 17:84.
- شامخ ША:МИХУН кўплиги شوامخ шава:миху,
شامخات ша:миха:тун юксак, қад кўтарган (тоғ):
شامخات ша:миха:тин 77:27.
- شانى ША:НИ'УН адоват қилувчи, душман: شانك
ша:ни'ака 108:3.

- شاهد ША:ҲИДУН кўплиги شهود шуҳу:дун,
اشهاد 'ашҳа:дун, شاهدون ша:ҳиду:на шоҳид, гу-
воҳ; кўриб турган, (ишнинг) устида бўлган: شاهد ша:-
ҳид (ун, ин) 11:17; 12:26; 46:10; 85:3; شاهدان ша:ҳидан
33:45; 48:8; 73:15; شاهدون ша:ҳиду:на 37:150;
شاهدين ша:ҳиди:на 3:53, 81, 83, 113; 9:17; 21:56, 78;
28:44; الاشهاد ал-'ашҳа:ду 11:18; 40:51; شهود шуҳу:-
дун 85:7; شهودا шуҳу:дан 10:61; 74:13.
- شاور ША:ВАРА маслаҳат қилишмоқ, кенгашмоқ:
شاورهم ша:вирҳум 3:159.
- شبه ШАББАҲА ўхшамоқ, ўхшаб кўринмоқ: شبه
شوببخا 4:157.
- اشت ШАТТУН кўплиги اشتات 'ашта:тун айи-
риш, бўлиб ташлаш, таратиш, тўзитиш, айрим-айрим қилиш;
اشتات ашта:тан айрим-айрим, бўлак-бўлак 24:61; 99:6.
- شتاء ШИТА:УН кўплиги اشتية 'аштийатув
қиш вақти, қиш: الشتاء аш-шита:и 106:2.
- شتى ШАТТА: شتيت шати:тун нинг кўплиги.
شتيت ШАТИ:ТУН кўплиги شتوي патта: 1)
тарқалган, тўзиган, бўлиб юборилган; 2) турли, ҳар хил
20:53; 59:14; 92:4.
- شجر (У) ШАЖАРА, شجر шажрун чалкаш бўлмоқ 4:65.
شجر ШАЖАРУН кўплиги اشجار 'ашжа:рун да-
рахт: الشجر аш-шажар (у, и) 16:10, 68; 22:18; 36:80;
55:6; 56:52; سعرا шажараҳа: 27:60.
- شجرة ШАЖАРАТУН дарахт: الشجرة аш-шажар-
рат (а, и) 2:35; 7:19, 20, 222; 14:24, 26; 17:60; 20:120; 23:20;
24:35; 28:30; 31:27; 37:62, 64, 146; 44:43; 48:18; شجرتها
шажаратаҳа: 56:72.
- شع شع ШУҲҲУН хасислик, зикналик: شع аш-шух-
ҳа 4:128; 59:9; 64:16.
- شعوم ШАҲМУН кўплиги شعوم шуҳу:мун мой,
жир, ёғ: شعومها шуҳу:маҳума: 6:146.
- شعوم ШУҲУ:МУН شعوم шаҳмун нинг кўплиги.

شعبيح ШАХИ:ХУН кўплиги اشعة 'ашиҳхатун
хасис, зиқна, қизганчиқ; اشعة 'ашиҳхатан 33:19².

شخص (А) ШАХАСА, شخصو شخصу:сун бақ-
райиб қарамоқ; شخصو ташхасу 14:42.

شد (У) ШАДДА, شد шаддун маҳкам боғламоқ;
شددو шададна: 38:20; 76:28; سئندو са-нашудду
28:35; شدو ушдуд 10:88; 30:31; شدو шудду: 47:4.

شداد ШИДА:ДУН شديد шадид шинг кўплиги.
شادي:ДУН شادي:ДУН кўплиги شادي:ДУН шидадун,
شادي:ДУН 'ашидда: 'у қаттиқ, кучли, шидатли: شادي:

шадид:д (ун, ин) 2:165, 196, 211; 3:4, 11; 5:2, 98; 6:124; 8:13,
25:48, 52; 10:70; 11:80, 102; 13:6, 13; 14:2, 7; 17:5; 22:2;
23:77; 27:33; 34:46; 35:7, 10; 38:26; 40:3, 22; 42:16, 26; 48:
16; 50:26; 53:5; 57:20, 25; 59:4, 7, 14; 85:12; 100:8;

شادي:дан 3:56; 7:164; 17:58; 18:2; 27:21; 33:11;
41:27; 58:15; 65:8, 10; 72:8; شادي: 'ашидда: 'у 48:29;

شادي:дан 12:48; 66:6; شادي:дан 78:12.

شرب ШАРРУН кўплиги اشرا 'ашра:рун ёмон, қа-
биҳ: اشرا ашшарр (у, и) 2:216; 3:180; 5:60² 8:22, 55; 10:
11; 12:77; 17:11, 83; 19:75; 21:35; 22:72; 25:34; 38:55; 41:49,
54; 70:20; 72:10; 76:11; 98:6; 113:2, 3, 4, 5; 114:4; اشرا
шарран 24:11; 99:8; اشرا шарруҳу 76:7; الاشرا ал-
'ашра:ри 38:62.

شرب ШАРА:БУН кўплиги اشربة 'ашрибатун
ичимлик, шарбат 6:70; 10:4; 16:10, 69; 18:29; 38:42, 51;
شرب шара:бан 76:21; 78:24; اشرا шара:бика 2:259;
شرب шара:буҳу 35:12.

(А) ШАРИБА شرب шурбун, шарбун ичмоқ
شرب шарибу: 2:249; اشرا ташрабу:на 23:
33; 56:68; اشرا йашрабу 23:33; 76:6; 83:28; اشرا
йашрабу:на 76:5; اشرا ишрабу: 2:60, 187; 7:31; 52:19;
69:24; 77:43; اشرا ишраби: 19:26.

شرب ШИРБУН ичимлик, сув: شرب ширб (ун, ин)
26:155²; 54:28.

شرب ШУРБУН ичиш, ютиш: شرب шурба 56:55.

شرح (А) ШАРАҲА, شرح шарҳун тилмоқ, кесмоқ
16:106; 39:22; شرح нашраҳ 94:1; شرح йашраҳ
6:125; شرح ишраҳ 20:25.

شرد ШАРРАДА: شرد би қўрқитмоқ; тўзитмоқ, қув-
моқ: شرد шаррид 8:57.

شردمة ШИРЗИМАТУН кичик отряд, одамлар гуру-
ҳи: شردمة ширзиматан 26:54.

شرد شАРАРУН олов, ўт учқуни: شرد бшара-
рин 77:32.

شرد شАРАТУН кўплиги اشراط 'ашра:тун бел-
ги; اشراطها 'ашра:туҳа: 47:18.

(А) ШАРАҒА, شروع шуру:бун қонуний
қилиб, шаръий қилиб олмоқ 42:13; شروعу шарағу: 12:21.

شرد شУРРАЎУН шар:рибун шинг кўплиги.
شرد شИРЪАТУН кўплиги شرح ширағун йўл
5:48.

شرد ШАРҚИЙУН шарқий: شرقيا шарқийан
19:16; شرقية шарқийятин 24:35.

شرد ШИРКУН шериклик, куфр: الشرك аш-ширк
(у, а, и) 31:13; 34:22; 35:40; 46:4; بشركم би-ширкикум
35:14.

شرك شУРАКА: 'У شريك шари:кун шинг кўп-
лиги.

(И) ШАРА:, شري шаран, شراء шира:
'ун 1) сотмоқ; 2) сотиб олмоқ: شرو шарав 2:102;

شرو шаравҳу 12:20; يشرون йашру:на 4:74; يشري
йашри: 2:207.

شريعة ШАРИ:ЪАТУН кўплиги شرائع шара:
'иъу тўғри йўл: شريعة шари:ъатин 45:18.

شريك ШАРИ:КУН кўплиги شركا шурака: 'у ше-
рик, ўртоқ: شريك шари:к (ун, а) 6:163; 17:111; 25:2;

شركа шурака: 'у, а) 4:62; 6:94, 100, 139; 7:190; 10:66:

тузатмоқ, даволамоқ: **يشفي** йашфи: 9:14; **يشفين** йашфин:ни 26:80.

شفيع ШАФИ:ЪУН кўплиги **شفاء** шуфаъа: 'у ён олувчи, ҳимоя қилувчи: **شفيع** шафи:ъ (ун, ин) 6:51, 70; 10:3; 32:4; 40:18; **شفاء** шуфаъа: '(у, а) 7:53; 30:13; 39:43; **شفاءكم** шуфаъа: 'акум 6:94; **شفعوا** шуфаъа: 'уна: 10:18.

شق (У) ШАҚҚА, **شق** шаққун ёрмоқ, дарз қилмоқ; **شققا** шаққакна: 80:26; **اشق** 'ашукқа 28:27.

شق ШИҚҚУН 1) ёриқ, дарз; 2) машаққат, қийинчилик: **شقا** шиққан 80:26; **يشق** би-шиққин 16:7.

شقا ШИҚА:ҚУН тўзиш; синиш, бўлиниш, парчаланиш: **شقا** шиқа:қ (а, ин) 2:137, 176; 4:35; 22:53; 38:2; 41:52; **شقا** шиқа:қи: 11:89.

شفة ШУҚҚАТУН кўплиги **شفق** шуққун, **شفق** шуққату узоқ сафар, узоқ йўл: **الشفة** ашшуққату 9:42.

شقق ШАҚҚАҚА ёрилмоқ, дарз кетмоқ: **تشقق** ташаққақу 25:25; 50:44; **يشقق** йашаққақу 2:74.

شفوة ШИҚВАТУН бадбахтлик, ярамаслик: **شقوتنا** шиқватуна: 23:106.

شقي (А) ШАҚИЙА, **شقاوة** шақа:ватун, **شفة** шақа: 'ун, **شفوة** шиқватун бадбахт бўлмоқ, бахтсиз бўлмоқ: **شقوا** шақу: 11:106; **تشقى** ташқа: 20:2, 117; **يشقى** йашқа: 20:123.

شقي ШАҚИЙУН кўплиги **اشقياء** 'ашқийа: 'у бадбахт, шумбахт, бахтсиз: **شقي** шақийа 11:105; **شقا** шақийан 19:4, 32, 48.

شك ШАККУН кўплиги **شكوك** шуку:кун шубҳаланиш, иккиланиш: **شك** шакк (ун, ин) 4:157; 10:94, 104; 11:62, 110; 14:9, 10; 27:66; 34:24, 54; 38:8; 40:34; 44:45; 42:14; 44:9.

شكا (У) ШАКА:, **شكو** шаквун, **شكوى** шаква: **شيكوي** қилмоқ: **اشكوا** 'ашку: 12:86.

شكر (У) ШАКАРА, **شكر** шукрун, **شكور** шуку:-рун: **ل** ~ ли шукр қилмоқ, раҳмат айтмоқ 27:40; 54:35; **شكرتم** шакартум 4:147; 14:7; **اشكر** 'ашкур (у, а) 27:19, 40; 46:15; **تشكروا** ташкуру: 39:7; **تشكرون** ташкуру:на 2:52, 56, 185; 3:123; 5:6, 89; 7:10; 8:26; 16:14, 78; 22:36; 23:78; 28:73; 30:46; 32:9; 35:12; 45:12; 56:70; 67:23; **يشكر** йашкур (у, а) 27:40; 31:12; **يشكرون** йашкуру:на 2:243; 7:58; 10:60; 12:38; 14:37; 27:73; 36:35, 73; 40:61; **اشكر** ушкур 31:12, 14; **اشكروا** ушкуру: 2:152, 172; 16:114; 29:17; 34:15.

شكر ШУКРУН кўплиги **شكور** шуку:рун шукр қилиш, раҳмат айтиш: **شكرا** шукран 34:13; **شكورا** шукуру:ран 25:62; 76:9.

شكل ШАКЛУН кўплиги **اشكال** 'ашка:лун ўхшашлик: **شكله** шаклиҳи 38:58.

شكور ШУКУ:РУН **شكر** шукрун нинг кўплиги.

شكور ШАКУ:РУН шукр қилган, раҳмат айтган: **شكور** шаку:р (ун, ин) 14:5; 31:31; 34:13, 19; 35:30, 34; 42:23, 33; 64:17; **شكورا** шакуру:ран 17:3.

شمال ШИМА:ЛУН чап, чап қўл: **الشمال** аш-шимали 18:17, 18; 34:15; 50:17; 56:41²; 70:37; **بشماله** би-шималиҳи 69:25.

شمال ШАМА: 'ИЛУ туғма хислат; феъл атвор: **الشمال** аш-шамали 16:48; **شمائلهم** шамалиҳим 7:17.

شمس ШАМСУН қуёш: **الشمس** аш-шамс (у, а, и) 2:258; 6:78, 96; 7:54; 10:5; 12:4; 13:2; 14:33; 16:12; 17:78; 18:17, 86, 90; 20:130; 21:33; 22:18; 25:45; 27:24; 29:61; 31:29; 35:13; 36:38, 40; 39:5; 41:37²; 50:39; 55:5; 71:16; 75:9; 81:1; 91:1; **شمسا** шамсан 76:13.

شنتان ШАНА'А:НУН кучли нафрат; нафратланиш: **شنتان** шана'А:НУ 5:2, 8.

شهاب **ШИХА:БУН** кўплиги **شهب** шуҳубун
шуъла, нур: **شهاب** шиха:б (ун, ин) 15:18; 27:7; 37:10;

شهاب шиха:бан 72:9; **شهب** шуҳубан 72:8.

شهادة **ШАҲА:ДАТУН** гувоҳлик бериш; гувоҳлик:
الشهادة аш-шаҳа:дат (у, а, и) 2:140, 282, 283; 5:106²
108; 6:19, 73; 9:94, 105; 13:9; 23:92; 24:4, 6; 32:6; 39:46;
59:22; 62:8; 64:18; 65:2; **شهادتنا** шаҳа:датуна: 5:107;

شهادتهم шаҳа:датуҳум 43:19; **شهادتهما** шаҳа:да-
тиҳима: 5:107; **شهادات** шаҳа:да:тин 24:6, 8; **بشهاداتهم**
би-шаҳа:да:тиҳим 70:33.

شهب **ШУҲУБУН** **شهاب** шиха:бун нинг кўп-
лиги.

شهد (А) **ШАҲИДА**, **شهادة** шаҳа:датун гувоҳ-
лик бермоқ 2:185; 3:18; 12:26; 41:20; 43:86; 46:10; **شهادتم**

шаҳиттум 41:21; **شهادنا** шаҳидна: 6:130; 7:172; 12:81;
27:49; **شهادوا** шаҳиду: 3:86; 4:15; 6:130, 150; 7:37; 43:19;

اشهد 'ашҳаду 6:19; **تشهد** ташҳад (у, а) 6:150; 24:8;
24; 36:65; **تشهدوا** ташҳаду:на 2:84; 3:70; 6:19;

تشهدون ташҳаду:ни 27:32; **تشهد** нашҳаду 63:1;
يشهد йашҳад (у, а) 4:166; 9:107; 24:2; 41:22; 59:11;

63:1; **يشهد** йашҳадуҳу 83:21; **ليشهدون** ли-йаш-
ҳаду: 22:28; **يشهدون** йашҳаду:на 4:166; 6:150; 21:61;

25:72; **اشهد** ишҳад 3:52; 5:111; **اشهدوا** ишҳаду:
3:64, 81; 11:54.

شهداء **ШУҲАДА:** 'У **شهيد** шаҳи:дун нинг кўп-
лиги.

شهر **ШАҲРУН** кўплиги **اشهر** 'ашҳурун, **شهور**
шуҳу:рун 1) янги ой; 2) ой, йилнинг бир бўлаги: **الشهر**

аш-шаҳр (у, а, и) 2:185², 194², 217; 5:2, 97; 34:12²; 97:3;
شهرأ шаҳран 9:36; 46:15; **شهرين** шаҳрайини 4:92;

58:4; **اشهر** 'ашҳур (ун, ин) 2:197, 226, 234; 9:2, 5; 65:4;
الشهور аш-шуҳу:ри 9:36.

شهوة **ШАҲВАТУН** кўплиги **شهوات** шаҳава:тун

ҳавойи нафс, нафс тилаги, нафсоний истак: **شهوة** шаҳ-
ватан 7:81; 27:55; **الشهوات** аш-шаҳава:ти 3:14; 4:27;
19:59.

شهود **ШУҲУ:ДУН** **شاهد** ша:ҳидун нинг кўп-
лиги.

شهور **ШУҲУ:РУН** **شهر** шаҳрун нинг кўплиги. /
شهيد **ШАҲИ:ДУН** кўплиги **شهداء** шуҳада: 'у

Аллоҳ йўлида қурбон бўлган киши, шаҳид: **شهيد** ша-
ҳи:д (ун, ин) 2:282; 3:98; 4:41; 5:117; 6:19; 10:46; 22:17;
34:47; 41:47, 53; 50:21, 37; 58:6; 85:9; 100:7; **شهيدأ**

шаҳи:дан 2:143; 4:33, 41, 72, 79, 159, 166; 5:117; 10:29; 13:
43; 16:84, 89²; 17:96; 22:78; 28:75; 29:52; 33:55; 46:8; 48:28;

شهيدين шаҳи:дайини 2:282; **شهداء** шуҳада: ' (у, а, и)
2:133, 143, 282²; 3:99, 140; 4:69, 135; 5:8, 44; 6:144; 22:78;
24:4, 6, 13²; 39:69; 57:19; **شهداءكم** шуҳада: 'акум 2:23;

6:150. **شهيق** **ШАҲИ:ҚУН** фарёд чекиш, хўрланиб йиглаш
11:106; **شهيقا** шаҳи:қан 67:7.

شواظ **ШУВА:ЗУН** аланга 55:35.
شوب **ШАВБУН** аралашма, омухта: **لشوبا** ла-
шавбан 37:67.

شوري **ШУ:РА:** кенгаш 42:38.
شوكة **ШАВКАТУН** қурол: **الشوكة** аш-шавкати
8:7.

شوي (И) **ШАВА:**, **شي** шаййун қовурмоқ:
يشوي йашви: 18:29.

شوي **ШАВАН** бош териси: **لليشوي** ли-ш-шава:
70:16.

شيء **ШАЙ'УН** кўплиги **اشياء** 'ашйа: 'у нарса,
буюм: **شيء** шай' (ун, ин) 2:20, 29, 106, 109, 113², 148,

155, 178, 231, 255, 259, 264, 282, 284; 3:5, 26; 28; 29; 92; 128;
154², 165, 189; 4:4, 32, 33, 59, 85, 86, 113, 126, 176; 5:17, 19,

40, 68, 94, 97, 117, 120; 6:17, 19, 38, 44, 52², 69, 80, 91, 93,
99, 101², 102², 111, 148, 154, 159, 164; 7:89, 145², 156, 185;

8:41², 60, 72, 75; 9:39, 115; 11:4, 12, 57, 72, 101; 12:38, 67,
68, 111; 13:8, 14, 16; 14:18, 21, 38; 15:19, 21; 16:35², 40, 48,

75, 76, 77, 89; 17: 12, 44; 18:23, 45, 54, 70, 76, 84; 20:50, 98;
21:30, 81; 22:1, 6, 17; 23:88; 24:35², 64; 25:2; 26:30; 27:16;
23, 88, 91; 28:57, 60, 88; 29:12, 20, 42, 62; 30:40, 50; 32:7;
33:27, 40, 52, 54, 55; 34:16, 21, 39, 47; 35:1, 18, 44; 36:12,
15, 83; 38:5, 6; 39:62²; 40:7, 16, 20, 62; 41:21, 39; 53, 54;
42:9, 10, 11, 12, 36; 46:25, 26, 33; 48:21, 26; 49:16; 50:2;
51:42, 49; 52:21, 35; 54:6, 49, 52; 57:2, 3, 29; 58:6, 7, 18;
59:6; 60:4, 11; 64:1, 11; 65:3, 12²; 66:8; 67:1, 9, 19; 72:28;
78:29; 80:18; 85:9; **شيئا** шай'ан 2:48, 123, 170, 216², 229,
282; 3:10, 64, 116, 120, 144, 176, 177; 4:19, 20, 36; 5:17, 41,
42, 104; 6:80, 151; 7:191; 8:19; 9:4, 25, 39; 10:36, 44; 11:57;
16:20, 70, 73, 78; 17:74; 18:33, 71, 74; 19:9, 27, 42, 60, 67,
89; 21:47, 66; 22:5, 26, 73; 24:39, 55; 25:3; 31:33; 33:54; 36:
23, 54, 82; 39:43; 40:74; 44:41; 45:9, 10, 19; 46:8; 47:32;
48:11; 49:14; 52:46; 53:26, 28; 58:10, 17; 60:12; 66:10; 76:1;
82:19; **اشياء** 'ашйа: 'а 5:101; **اشياءهم** 'ашйа: 'аҳум
7:85; 11:85; 26:183.

شياطين

ШАЙА:ТИ:НУ

شیطان шайта:нун

нинг кўплиги.

شيب

ШАЙБУН соч оқлик; оқ соч: шайбан

19:4.

شيب

ШИ:БУН **اشيب** 'ашйабун нинг кўплиги.

شيبة

ШАЙБАТУН оқ соч: **وشيبة** ва шайбатан

30:54.

شيبة

ШИЙАТУН белги; (бирор нарсани) бошқала-
ридан ажратиб турувчи белги: **شيبة** шийата 2:71.

شيخ

ШАЙХУН кўплиги **شيوخ** шуйу:хун 1) чол,қари киши; 2) шир, мураббий 28:23; **شيخا** шайхан 11:72;
12:78; **شيوخا** шуйу:хан 40:67.

شیطان

ШАЙТА:НУН кўплиги **شياطين** шайа:-

ти:ну шайтон, иблис:

الشیطان аш-шайта:н (у, а, и)

2:36, 168, 208, 268, 275; 3:36, 155, 175; 4:38, 60, 76², 83, 119,
120; 5:90, 91; 6:43, 68, 142; 7:20, 22, 27, 175, 200, 201; 8:11,
48; 12:5, 42, 100; 14:22; 15:17; 16:63, 98; 17:27, 53², 64; 18:63;
19:44², 45; 20:120; 22:3, 52², 53; 24:21²; 25:29; 27:24; 28:15;
29:38; 31:21; 35:6; 36:60; 37:7; 38:41; 41:36; 43:62; 47:25;
58:10, 19³; 59:16; 81:25; **شیطان** шайта:нан 4:117; 43:36;

الشیاطين

аш-шайа:ти:н (у, а, и) 2:102²; 6:71, 112, 121;

7:27, 30; 17:27; 19:68, 83; 21:82; 23:97; 26:210, 221; 37:65;
38:37; 67:5; **شياطينهم** ша-йа:ти:ниҳим 2:14.

شيع

ШИЙАЪУН

شيعة

ши:ъатун нинг кўплиги.

شيعة

ШИ:ЪАТУН

кўплиги

شيع шийаъун,

اشياع

'ашйа:ъун бир бўлак жамоа, гуруҳ, партия:

شيعة

ши:ъатин 19:69;

شيعة ши:ъатиҳи 28:15²;

37:83;

اشياعكم 'ашйа:ъакум 54:51;**باشياعهم** би-

'ашйа:ъиҳим 34:54;

شيع шийаъи 15:10;**شيعة** шийа-

ъан 6:65, 159; 28:4; 30:32.

شيوخ

ШУЙУ:ХУН

شيخ шайхун нинг кўплиги.

ص

СА:Д **ص** ҳарфининг номи 38:1.

صاير СА:БАРА сабрли бўлмоқ; чидамоқ; **صاير** са:биру: 3:200.

صاير СА::БИРУН кўплиги **صبر** СУББАРУН сабрли, чидамли: **صاير** СА:БИРАН 18:69; 38:44; ас-са:биру:на 8:65; 28:80; 39:10; ас-са:бири:на 2:153, 155, 177, 249; 3:17, 142, 146; 8:46, 66; 16:126; 21:85; 22:35; 33:35; 37:102; 47:31; са:биратун 8:66; ас-са:бира:ти 33:35.

صاير СА:БИ'УН сабий, ўз, динидан қайтган, динсиз: юлдузларга сиғинувчи: **الصائبون** ас-са:би'у:на 5:69; ас-са:би'и:на 2:62; 22:17.

صاحب СА:ҲАБА ҳамроҳ, йўлдош бўлмоқ; **تصاحبني** туса:ҳибни: 18:76; ва са:ҳибҳума: 31:15.

صاحب СА:ҲИБУН кўплиги **اصحاب** 'асҳа:бун со-ҳиб, эга; ас-са:ҳибни 4:36; 68:48; са:ҳиб (у, и) кум 34:46; 35:2; 81:22; са:ҳиб (у, и) ҳ (у, и) 9:40; 18:34, 37; са:ҳиб (а, и) ҳ (у, и) м 7:184; 54:29; са:ҳибийа 12:39, 41; 'асҳа:б (у, а, и) 2:39, 81, 82, 119, 217, 257, 275; 3:116; 4:47; 5:10, 29, 86; 6:71; 7:36, 42, 44², 46, 47, 48, 50²; 9:70, 113; 10:26, 27; 11:23; 13:5; 15:78, 80; 18:9; 20:135; 22:44, 51; 25:24, 38; 26:61, 176; 29:15; 35:6; 36:13, 55; 38:13; 39:8; 40:6, 43; 46:14, 16; 50:12, 14; 56:8², 9², 27², 38, 41², 90, 91; 57:19; 58:17; 59:20²; 60:13; 64:10; 67:10, 11; 68:17; 74:31, 39; 85:4; 90:18, 19; 105:1; **اصحابهم** 'асҳа:биҳим 51:59.

صاحبة СА:ҲИБАТУН кўплиги **صواحب** сава:ҳибу, **صواحبات** сава:ҳиба:тун 1) дўст; 2) хотин, рафиқа: **صاحبة** са:ҳибат (ун, ан) 6:101; 72:3; са:ҳибатиҳи 70:12; 80:36.

صاخة СА:ХХАТУН қулоқни ёрадиган қаттиқ товуш: **الصاخة** ас-са:ххату 80:3.

صاديق СА:ДИҚУН кўплиги **صديق** суддақун 1) чин, тўғри; 2) жангда мардлик кўрсатувчи, мардонавор жангчи: **صاديق** са:диқ (ун, а) 19:54; 51:5; са:диқан 40:28; са:ди-қу:на 6:146; 12:82; 15:64; 27:49; 49:15; 59:8; са:диқи:на 2:23, 31, 94, 111; 3:17, 93, 168, 183; 5:119; 6:40, 143; 7:70, 106, 194; 9:119; 10:38, 48; 11:13, 32; 12:17, 27, 51; 15:7; 21:38; 24:6, 9; 26:31, 154, 187; 27:64, 71; 28:49; 29:29; 32:28; 33:8, 24, 35; 34:29; 36:48; 37:157; 44:36; 45:35; 46:4, 22; 49:17; 52:34, 56; 87:62:6; 67:25; 68:41; ас-садиқа:ти 33:35; **صار** (У) СА:РА, **صاور** САВРУН эгмоқ, бугмоқ: **قصرهن** фа-сурҳунна 2:260.

صار (И) СА:РА, **صيرورة** САЙРУ:РАТУН бўлмоқ; **تصير** таси:ру 42:53.

صارم СА:РИМУН кўплиги **صوارم** сава:риму ке-сувчи, чўрт кесиб ташловчи: **صارمين** са:римн:на 68:22.

صاعقة СА:ЪИҚАТУН кўплиги **صواعق** сава:ъиқу момақалдироқ: ас-са:ъиқат (у, а, и) 2:55; 4:153; 41:13²; 41:17; 51:44. ас-сава:ъиқ (а, и) 2:19; 13:13.

صائر СА:ҒИРУН хўр, залил: са-ғиру:на 9:29; 27:37; ас-са:ғирн:на 7:13, 119; 12:32.

صافي СА:ФФУН кўплиги **صوافي** сава:ффу саф ту-зувчи, сафларга эга бўлувчи: ас-са:ффа:ту саф тортиб турув-чи фаришталар: са:ффа:тин 24:41; 37:1; 67:19; ас-са:ффу:на 37:165; сава:ффа 22:36.

صافين СА:ФИНУН кўплиги **صافون** суфу:нун уч оёғида туриб, тўртинчи оёғи ерга тегай деб турувчи, яъни елиб чопишга тайёр (от); тек турувчи **الصافيات** ас-са:-фина:ту 38:31.

صالح СА:ЛИХУН 1) хайрли, эзгу ишлар қилувчи; бузилмаган тўғри киши; 2) Солиҳ алайҳи-с-салом, пайгам-бар **صالح** са:лиҳ (ун, а, и) 7:77; 9:120; 11:46, 62, 89; 26:142; 35:10; 66:4; **صالحا** са:лиҳан 2:62; 5:69; 7:73, 75, 189, 190; 9:102; 11:61, 66; 16:97; 18:82, 88, 110; 19:60; 20:82; 23:51, 100; 25:70, 71; 27:19, 45; 28:67; 80; 30:44; 32:12; 33:31; 34:11, 37; 35:37; 40:40; 41:33, 46; 45:15; 46:15; 64:9; 65:11; **الصالحون** ас-са:лиҳу:на 7:168; 21:105; 72:11;

صالحين са:лиҳайни 66:10; **الصالحين** ас-са:лиҳи:на 2:130;

3:39, 46, 114; 4:69; 5:84; 6:85; 7:196, 9:75; 12:9, 104; 16:122; 17:25; 21:72, 75, 86; 24:32; 26:83; 27:19; 28:27; 29:9, 27; 37:100, 112; 63:10; 68:50; **الصالحات** ас-са:лиҳат (у, и)

2:25, 82, 277; 3:57; 4:34, 57, 122, 124, 173; 5:9, 93²; 7:42; 10:4, 9; 11:11, 23; 13:29; 14:23; 17:9; 18:2, 30, 46, 107; 19:76, 96; 20:75, 112; 21:94; 22:14, 23, 50, 56; 24:55; 26:227; 29:7, 9, 58; 30:15, 45; 31:8; 32:19; 34:4; 35:7; 38:24, 28; 40:58; 41:8; 42:22, 23, 26; 45:21, 30; 47:2, 12; 48:29; 65:11; 84:25; 85:11; 95:6; 98:7; 103:3.

صام (У) СА:МА, **صوم** савмун, **صيام** сийа:мун еб ичипдан тийинмоқ, рўза тутмоқ; **تصوموا** тасу:му: 2:184; **فليصمه** фалиясумху 2:185.

صامت СА:МИТУН кўплиги **صوت** суму:тун инда-мас, гапирмай жим турувчи; **صامتون** са:миту:на 7:193.

صائم СА:ИМУН рўза тутувчи, рўзадор; **الصائمين** ас:са:'ими:на 33:35; **الصائمات** ас-са:'има:ти 33:35.

صب (У) САББА, **صب** саббун оқизмоқ, тўкмоқ, қуй-моқ; **فصب** фа-сабба 89:13; сабабна: 80:25; суббу: 44:48; йусаббу 22:19.

صب САББУН оқизиш, тўкиш, қуйиш: саббан 80:25.

صبا (У) САБА: **صبو** субуввун бола бўлмоқ, бо-лага ўхшаб қолмоқ, эсини йўқотмоқ, болалик қилмоқ: 'асбу 12:33.

صباح САБА:ХУН тонг, саҳар: саба:ху 37:177.

صبار САББА:РУН ўта сабрли, чидамли, иродали: сабба:рин 14:5; 31:31; 34:19; 42:33.

صبح СУБХУН кўплиги **اصباح** 'асба:хун тонг, саҳар: ас-субх (у, и) 11:81²; 74:34; 81:18; субҳан 100:3.

صبح САББАҲА енгмоқ, мағлубиятга учратмоқ: саб-баҳаҳум 54:38.

صبر (И) САБАРА, **صبر** сабрун сабрли, чидамли бўлмоқ 42:43; 46:35; сабаргум 13:24; 16:126; сабарна: 14:21; 25:42; сабару: 6:34; 7:137; 11:11; 13:22; 16:42; 96, 110; 23:111; 25:75; 28:54; 29:59; 32:24; 41:35; 49:5; 76:12; тасбиру 18:68; тасбиру: 3:120; 125, 186; 4:25; 52:16; 'а тасбиру:на 25:20; тасбира 2:61; ва ла-насбиранна 14:12; йасбир 12:90; йасбиру: 41:24; исбир 10:109; 11:49, 115; 16:127; 18:28; 20:

130; 30:60; 31:17; 38:17; 40:55, 77; 46:35; 50:39, 52:48; 68:48; 70:5; 73:10; 74:7; 76:24; исбиру: 3:200; 7:87, 128; 8:46; 38:6; 52:16.

صبر САБРУН чидам: **الصبر** ас-сабр (у, и) 2:45, 153; 12:18, 83; 90:17; 103:3; сабран 2:250; 7:126; 18:67, 72, 75, 78, 82; 70:5; сабрука 16:127.

صبر СИБҲУН кўплиги **اصباغ** 'асба:гун бўёқ: **صبر** 23:20.

صبغة СИБҲАТУН қонун, дин: **صبغة** сибғат (у, ан) 2:138².

صبي САБИЙУН кўплиги **صبية** сибйатун, **صبيان** сибйа:нун бола, чақалоқ: сабиййаи 19:12, 29.

صداق СИҲА:ФУН **صفحة** саҳфатун нинг кўплиги. **صداق** СУҲУФУН **صفحة** саҳн:фатун нинг кўп-лиги.

صفحة САҲФАТУН кўплиги **صداق** сиҳа:фун то-воқ, коса: би-сиҳа:фин 43:71.

صفحة САҲИ:ФАТУН кўплиги **صحن** суҳуфун ёзилган қоғоз варағи; хат: китоб: ас-суҳуф (у, и) 20:133; 53:36; 80:13; 81:10; 87:18, 19; суҳуфан 74:52; 98:2.

صخر САХРУН қоялар: **الصخر** ас-сахра 89:9. **صخرة** САХРАТУН қоя: **الصخرة** ас-сахрати 18:63; 34:16.

صد (У) САДДА, **صدود** СУДУ:ДУН, **صد** саддун: **صد** тан қайтмоқ, юз ўгирмоқ 4:55; садаттум 16:94; са-дадна:кум 34:32; саддаҳа: 27:43; саддахум 27:24; 29:38; садду: 4:167; 9:9; 16:88; 47:1, 32, 34; 58:16; 63:2; садду:кум 5:2; 48:25; тасудду:на 3:99; 7:86; тасудду:на: 11:10; йасуд-дакум 5:91; 34:43; йасудданнака 20:16; йасуддунака 28:87; йасудданнакуму 43:62; ли-йасудду: 8:36; йасудду:на 4:61; 7:45; 8:34; 8:47; 9:34; 11:19; 14:3; 22:25; 63:5; йасидду:на 43:57; йасудду:наҳум 43:37; судда 40:37; судду: 13:33.

صد САДДУН четлатиш, йироқлатиш 2:217; ва би-саддиҳим 4:160.

صدر (У) САДАРА, **صدر** САДРУН, **صدود** СУДУ:-РУН, **صدر** МАСДАРУН чиқмоқ: йасдуру 99:6.

صدر САДРУН кўплиги **صدور** суду:рун кўкрак:

садран 16:106; садр (у, а, и) ка 7:2; 11:12; 15:97; 84:1; сад-
раҳу 6:125²; 39:22; садри: 20:25; 26:13; ас-суду:р (у, а, и)
3:119, 154; 5:7; 8:43; 9:14; 10:57; 11:5; 22:46; 29:10, 49;
31:23; 35:38; 39:7; 40:19; 42:24; 57:6; 64:4; 67:13; 100:10;
114:5; **صودرکم** суду:рикум 3:29, 154; 17:51; 40:80; суду:-
р (у, а, и) ҳ (у, и) м 3:118; 4:90; 7:43; 11:5; 15:47; 27:74;
28:69; 40:56; 59:9, 13.

اصدع (А) САДАЪА, **صدع** САДЪУН ёрмоқ: **صدع**
исдаъ 15:94.

صدع САДЪУН кўплиги **صدوع** судуъун ёрилиш,
бўливиш: ас-садъи 86:12.

صدق (И) САДАФА, **صدق** САДФУН, **صدوق**
СУДУ:ФУН: **عن** ~ зан юз ўғирмоқ; четлаб юрмоқ, ўзини
олиб қочиб юрмоқ 6:157; **يصدقون** йасдифу:на 6:46, 157².

صدق САДАФУН баланд тоғ: **الصدفين** ас-садафай-
ни 18:96.

صدق (У) САДАҚА, **صدق** СИДҚУН тўғри гапир-
моқ, ҳақгўй бўлмоқ 3:95; 33:22; 36:52; 48:27; фа-садақат
12:26; 'а садақта 27:27; садақна:на 5:113; садақакум 3:157;
садақана: 39:74; садақна:ҳум 21:9; садақу: 2:177; 9:43; 29:3;
33:23; 47:21.

صدق СИДҚУН тўғри сўзлик, ҳақгўйлик; қатъийлик:
الصديق ас-сидқи 10:2, 93; 17:80²; 19:50; 26:84; 39:32, 33;
46:16; 54:55; сидқан 6:115; сидқ (у, и) ҳ (у, и) м 5:119; 33:
8, 24.

صدق САДДАҚА: **ب** ~ би тўғри, чин деб билмоқ 34:
20; 37:37; 39:33; 75:31; 92:6; саддақта 37:105; саддақат 66:
12; тусаддиқу:на 56:57; йусаддиқуни: 28:34; йусаддиқу:на
70:26.

صدقة САДАҚАТУН садақа: **صدقة** САДАҚАТ
(АН, И) 2:196, 263; 4:114; 9:103; 58:12; ас-садақа:т (у, и)
2:271, 276; 9:58, 60, 79, 104; 58:13; садақа:тикум 2:264; са-
дақа:тиҳинна 4:4.

صودر СУДУ:ДУН монелик қилиш; қайтиш, юз ўғи-
риш: суду:дан 4:61.

صودر СУДУ:РУН, **صدر** САДРУН нинг кўплиги.

صديق САДИ:ДУН йиринг: **صديق** сади:дин 14:16.

صديق САДИ:ҚУН кўплиги **اصدقاء**: 'асдиқа: 'у

тўғрисўз, ҳақгўй дўст: **صديق** сади:қин 26:101; сади:қи-
кум 24:61.

صديق СИДДИ:ҚУН ҳамиша чин сўзловчи, тўғри
сўз, ҳақгўй: ас-сидди:қу 12:46; сидди:қан 19:41, 56; ас-сид-
ди:қу:на 57:19; ас-сидди:қин:на 4:69; сидди:қатун 5:75.

صد СІРРУН совуқ, изгирин 3:117.

صراط СИРА:ТУН йўл: **الصراط** ас-сира:т (у, а, и)
1:6, 7; 2:142, 213; 3:51, 101; 5:16; 6:39, 87, 126, 161; 7:86;
10:25; 11:56; 14:1; 15:41; 16:76, 121; 19:36; 20:135; 22:24,
54; 23:73, 74; 24:46; 34:6; 36:4; 61, 66; 37:23, 118; 38:22;
42:52, 53; 43:43, 61, 64; 67:22; сира:тан 4:68, 175; 19:43;
48:2, 20; сира:така 7:16; сира:ти: 6:153.

صرة САРРАТУН йиринг: **صرة** сарратин 51:29.

صرح САРҲУН кўплиги **صروح** суру:ҳун 1) қаср,
сарой; 2) мивора: **صرح** сарҳ (ун, а) 27:44²; сарҳан 28:38;
40:36.

صرصر САРСАРУН совуқ, изгирин шамол: **صرصر**
сарсарин 69:6; сарсаран 41:16; 54:19.

صرعي САРЪА: **صرعي** сари:ъун нинг кўплиги.

صرف (И) САРАФА, **صرف** сарфун 1) ағдармоқ,
қайтармоқ; 2) қайтмоқ 9:127; 12:34; сарафакум 3:152; са-
рафна: 46:29; са-'асрифу 7:146; тасриф 12:33; ли-насрифа
12:24; йасрифуҳу 24:43; исриф 25:65; сурифат 7:47; туера-
фу:на 10:32; 39:6; йуераф 6:16; йуерафу:на 40:69.

صرف САРФУН кўплиги **صروف** суру:фун қайтариш:
сарфан 25:19.

صرف САРРАФА 1) баён қилмоқ, изҳор қилмоқ;
2) тақсим қилмоқ, бўлмоқ: **صرفنا** саррафна: 17:41, 89;
18:54; 20:113; 46:27; саррафна:ҳу 25:50; нусаррифу 6:46,
65, 105; 7:58.

صرم (И) САРАМА, **صرم** САРМУН, СУРМУН ке-
сиш, кесиб ташлаш: **لايصرمها** ла-йасримуннаҳа: 68:17.

صرينغ САРИ:ХУН ёрдам қилувчи, кўмаклашувчи:
صرينغ сари:ха 36:43.

صرعي САРИ:ЪУН кўплиги **صرعي** саръа: ағдарил-
ган, йиқитилган, тўнтарилган: **صرعي** саръа: 69:7.

САРИ:МУН қоронги тун: **كالصريم** ka-c-сари-ми 68:20.

صر (А) САЪИДА, **صعود** СУЪУ:ДУН: **إلى** ~'ила: кўтариламоқ юқори чиқмоқ: **يصعد** йасъаду 35:10.

صعد САЪАДУН 1) кўтарилиш; 2) оғирлик, мушкуллик: **صعدا** саъадан 72:17.

صر САЪБАРА: **خذ** ~ хадда юз бурмоқ, юз ўғирмоқ: **تصير** тусаъбир 31:18.

صق (А) САЪИҚА, **صق** САЪАҚУН 1) чақмоқ урмоқ; 2) ҳушсиз йиқилмоқ; ўлмоқ; **فصق** фа-саъиқа 39:68; йусаъқу:на 52:45.

صق САЪИҚУН 1) чақмоқ урган; 2) ҳушдан кетган; ўлаётган: **صقاً** саъиқан 7:143.

صعود САЪУ:ДУН кўтарилиш; гуноҳкорларнинг дўзахга чиқишлари учун кўтариладиган қоя: саъу:дан 74:17.

صعيد САЪИ:ДУН баландлик; ёр юзаси, тупроқ: **صعيداً** саъи:дан 4:43; 5:6; 18:8, 40.

صفا (У) САҒА:, **صفو** СУҒУВВУН: **إلى** ~'ила: майи қилмоқ, хоҳламоқ; кўнмоқ: сағат 66:4; ли-тасга: 6:113.

صغار САҒА:РУН настга уриш, хўр қилиш 6:124.

صغاري:рун кўплиги **صغار** сиға:рун кичик, **صغير** сағи:рин 54:53; сағи:ран 2:282; 17:24.

صغيرة САҒИ:РАТУН кўнлиги **صغائر** сага:'иру кичик, арзимас гуноҳ: сағи:ратан 9:124; 18:49.

صف САФФУН кўнлиги **صنوف** суфу:фун қатор, саф: тизим: **صفا** саффан 18:48; 20:64; 37:1; 61:4; 78:38; 89:22.

الصفا АС-САҒА: Сафо, Маққада бир тепанинг номи 2:158.

صفح (А) САҒАҲА, **صفح** САҒҲУН: **عن** ~'ан юз ўғирмоқ, қайрилмоқ: **تصفحوا** тасфаҳу: 64:14; вал-йасфаҳу: 24:22; исфаҳ (п) 5:13; 15:85; 43:89; исфаҳу: 2:109.

صفح САҒҲУН кўнлиги **صفح** сифа:хун кечирин: ас-сафҳа 15:85; сафҳан 43:5.

صفد САҒАДУН кўнлиги **اصفاد** 'асфа:дун кишап; ал-'асфа:ди 14:49; 38:38.

صفر СУФРУН **اصفر** 'асфару нинг кўнлиги.

صفراء САҒРА: 'У **اصفر** 'асфару нинг кўнлиги.

صقصف САҒСАҒУН кўнлиги **صقاصف** саҒа:сифу текислик: **صقصف** саҒсаҒан 20:106.

صفوان САҒВА:ПУН силлиқ тошлар: **صفوان** сағва:нин 2:264.

صك (У) САККА, **صك** САККУН каф билан ёки кенг нарса билан урмоқ: **فصكت** фа-саккат 51:29.

صلاة САЛА:ТУН кўнлиги **صلوات** салава:тун намоз; дуо: **الصلاة** ас-сала:т (у, а, п) 2:3, 43, 45, 83, 110, 153, 177, 238, 277; 4:43, 77, 101, 102, 103³, 142, 162; 5:6, 12, 55, 58, 91, 106; 6:72; 7:170; 8:3; 9:5, 11, 18, 54, 71; 10:87; 11:114; 13:22; 14:31, 37, 40; 17:78; 19:31, 55, 59; 20:14, 132; 21:73; 22:35, 41, 78; 24:37, 56, 58²; 27:3; 29:45²; 30:34; 31:4, 17; 33:33; 35:18, 29; 42:38; 58:13; 62:9, 10; 73:20; 98:5; сала:т (у, а, п) ка 9:103; 11:87; 17:110; сала:таху 24:41; сала:т (у, п) ҳ (у, п) м 6:92; 8:35; 23:2; 70:23, 34; 107:5; сала:тин: 6:162; салава:тун 2:157, 238; 9:99; 22:40; салава:тиҳим 23:9.

صلب (У) САЛУБА, **صلابة** САЛА:БАТУН қаттиқ, маҳкам бўлмоқ: **صلبوه** салабу:ху 4:157; йуслабу 12:41.

صلب СУЛБУН кўнлиги **اصلاب** 'асла:бун умуртқа: **الصلب** ас-сулби 86:7; асла:бикум 4:23.

صلب САЛЛАБА салб (крест) қилмоқ, хожд (крест) кўришишида қоқиб қўймоқ: **لاصلبتكم** ла-'усаллибанна-кум 7:124; 20:71; 26:49; йусаллибу: 5:33.

صلح (У) САЛАҲА, **صلاح** САЛА:ҲУН солиҳ, хайрли ишлар қилгувчи бўлмоқ 13:23; 40:8.

صلح СУЛҲУН тинчлик, уришишининг эдди: **الصلح** ас-сулҳу 4:128; сулҳан 4:128.

صلد САЛДУН қаттиқ ва силлиқ тош: **صلدا** салдан 2:264.

صلصال САЛСА:ЛУН сопол, жаранг чиқарувчи қуриган лой: **صلصال** салса:лин 15:26, 28, 33; 55:14.

صلی (II) САЛА:, صَلی САЛІУН қовурмоқ, пишир-
моқ: **تصلی** тасла: 88:4; йасла: 84:12; 87:12; 111:3; йас-
ла:ха: 17:18; 92:15; йаславна 4:10; йаславна:ха: 14:29; 38:
56; 58:8; 82:15; иславха: 36:64; 52:16.

صلی САЛЛА: намоз ўқимоқ, яхши дуо қилмоқ; 75:31;
87:15; 96:10; тусалли 9:84; йусаллу 4:102²; йусаллу:на 33:
56; йусалли: 3:39; 33:43; салли 9:103; 108:2; саллу: 33:56.

صلی САЛЛА: ёндирмоқ: **صلوه** саллу:ху 69:31.
ص (A) САММА, صم САМАМУН гаранг бўлмоқ;
товуш чиқармамоқ: **صوا** самму: 5:71².

ص СУММУН **اصم** 'АСАММУ нинг кўплиги.

صم САМАДУН мангу: **الصمد** ас-самаду 112:2.

ص (A) САНАЪА, صنع СУНЪУН ясамоқ, ярат-
моқ: **صنوا** санаъу: 11:16; 13:31; 20:69²; таснаъу:на 29:
45; йаснаъу 7:137; 11:38; йаснаъу:на 5:14, 63; 16:112; 24:30;
35:8; иснаъи 11:37; 23:27; ли-йуснаъ 20:39.

صنع СУНЪУН қилиш, ясаш: صنع сунъа 27:88;
сунъан 18:104.

صناعة САНЪАТУН иш: **صنعة** санъата 21:80.

صنم САНАМУМ кўплиги **اصنام** 'асна:мун бут; 'ас-
на:м (ун, ин) 7:138; 14:35; 'асна:маъ 6:74; 26:71; 'асна:ма-
кум 21:57.

صنو СИНВУН кўплиги **صنوان** синва:нун томир-
дан ўсган шох, бутоқ: синва:н (ун, а, ин) 13:4².

صنوان СИНВА:НУН صنو СИНВУН нинг кўплиги.

صهر (A) САҲАРА صهر САҲРУН ўт олдирмоқ, ёқ-
моқ: **يصهر** йусеҳару 22:20.

صهر СИҲРУН кўплиги **اصهار** 'асеҳа:рун она томо-
нидан қариндошлик; она томонида қариндош: **صهرا**
сиҳран 25:54.

صواب САВА:БУН ҳақиқий, тўғри, хато эмас: **صوابا**
сава:бан 78:38.

صواعق СУВА:ЪУН идиш, пиёя: **صواعق** сува:ъа
12:72.

صواعق САВА:ЪИҚУ **صاعقة** са:ъиқатун нинг кўп-
лиги.

صواف САВА:ФФУ **صافة** са:ффатун нинг кўплиги.

صوامع САВА:МИЪУ **صومعة** савмаъатун нинг
кўплиги.

صوت САВТУН кўплиги. اصوات 'асва:тун товуш;
оҳанг: савт (у, и) 34:19; 49:2; савтика 17:64; 31:19; ал-'ас-
ва:ти 20:108; 31:19; 'асва:такум 49:2; 'асва:тахум 49:3.

صور СУ:РУН сурнай: **الصور** ас-су:ри 6:73; 18:99;
20:102; 23:101; 27:87; 36:51; 39:68; 50:20; 69:13; 78:18.

صور СУВАРУН **صورة** су:ратун нинг кўплиги.

صور САВВАРА суврат, шакл бермоқ, ясамоқ: **صوركم**
савваракум 40:64; 64:3; савварна:кум 7:11; йусаввирукум
3:6.

صورة СУ:РАТУН кўплиги صور суварун суврат,
шакл: су:ратин 82:8; суваракум 40:64; 64:3.

صوف СУ:ФУН кўплиги اصواف 'асва:фун қўй жу-
ни; 'асва:фиҳа: 16:80.

صوم САВМУН рўза тутиш; рўза; савман 19:26.

صومعة САВМАЪАТУН кўплиги صوامع сава:
миъу 1) ҳужра; 2) минора: صوامع сава:миъу 22:40.

صياص САЙА:СИН **صيضية** си:сийатун нинг кўп-
лиги.

صيام СИЙА:МУН рўза тутиш; рўза: **الصيام** ас-
ейя:м (у, и) 2:183, 187², 196²; 4:92; 5:89; 58:4; сийа:ман
5:95.

صيب САЙИИБУН ёмғирли булут; жала: ка-сайи-
бин 2:19.

صيعة САЙҲАТУН 1) қичқиритиш, фарёд қилиш; 2)
офат; жазо: ас-сайҳат (у, а) 11:67, 94; 15:73, 83; 23:41; 29:
40; 36:29, 49, 53; 38:15; 50:42; 54:31; 63:4.

صيد САЙДУН ов; **الصيد** ас-сайд (у, а, и) 5:1, 94,
95, 96².

صيضية СИ:СИЙАТУН кўплиги صياص сайа:син
қалқон: сайа:си:ҳим 33:26.

صيف САЙФУН кўплиги اصيف 'асйа:фун ёз фас-
ли: ас-сайфи 106:2.

ض

ضائن ДА'НУН кўйлар: الضائن ад-да'ни 6:143.

ضاحك ДА:ХИКУН кўплиги ضواحق дава:ҳику кулвчи, кулиб турувчи: да:ҳикан 27:19; да:ҳикатун 80:39.

ضار ДА:РРА ДИРА:РУН зарар, зиён етказишга интилоқ, ҳаракат қилмоқ: туда:рра 2:233; туда:рру-ҳунна 65:6; йуда:рра 2:282.

ضار ДА:РРУН зарар етказувчи; зарарли, зиёнли: би-да:рриҳим 58:10; би-да:рри:на 2:102.

ضاعف ДА:БАФА икки марта кўпайтирмоқ, оширмоқ; қийинлаштирмоқ, мушқиллаштирмоқ: йуда:ъифу 2:261; йуда:ъиф (а) ҳу 2:245; 57:14; 64:17; йуда:ъифҳа: 4:40; йуда:ъаф (у) 11:20; 25:69; 33:30; 57:48.

ضاق (И) ДА:ҚА ضيق ДАЙҚУН тор, сиқик бўлмоқ; тораймоқ 11:77; 29:33; да:қат 9:25, 118²; йади:қу 15:97; 26:13.

ضال ДА:ЛЛУН озган, адашган; адашувчи, озувчи: заллан 93:7; ад-да:лли:на 3:90; 15:56; 56:51; 68:26; 83:32; ад-да:лли:на 1:7; 2:198; 6:77; 23:106; 26:20, 86; 37:69; 56:92.

ضامر ДА:МИРУН кўплиги ضمير думмарун озгин, чайир: да:мирин 22:27.

ضاهاء ДА:ХА'А ўхшамоқ, ўхшаш бўлмоқ: йуда:ҳи'у:на 9:30.

ضائق ДА:ШҚУН тор, сиқик; сиқилган 11:12.

ضبح ДАБХУН ҳансираш, оғир нафас олиш: дабҳан 100:1.

ضحا ДАХА: ضحي ДАХИЯ га қ.

ضحك (А) ДАХИКА, ضحك даҳикун диҳ-кун кулмоқ; фа-даҳикат 11:71; тадҳаку:на 23:110; 53:60; фал-йадҳаку: 9:82; йадҳаку:на 43:47; 83:29, 34.

ضحى (У, И) ДАХА, ضحو даҳвун офтоб урмоқ: йадҳа: 20:119.

ضحى ДУХАН кеч тонг, кун чиққандан кейинги, эрта-лабки вақт 7:98; 20:59; 93:1; дуҳа:ҳа: 79:29, 46; 91:1.

ضد ДИДДУН кўплиги اصداد 'адда:дун қарама-қарши, тескари; қарши томон, рақиб: диддан 19:82.

ضر (У) ДАРРА, ضر даррун зарар, зиён етказмоқ: тадурру:наҳу 11:57; тадурру:ҳу 9:39; йадурра 3:144; йадур-рука 10:106; йадуррукум 3:120; 5:105; 21:66; йадурруна: 6:71; йадурруҳу 22:12; йадурруҳум 2:102; 10:18; 25:55; йадурру: 3:176, 177; 47:32; йадурру:ка 5:42; йадурру:кум 3:111; йадурру:на 26:73; йадурру:нака 4:113.

ضر ДАРРУН зарар, зиён: дарран 5:76; 7:188; 10:49; 13:16; 20:89; 25:3; 34:42; 48:11; 72:21; дарруҳу 22:13; дарр (ун, ин) 6:17; 10:12², 107; 12:88; 16:53, 54; 17:56, 67; 21:83, 84; 23:75; 30:33; 36:23; 39:8, 38, 49.

ضر ДУРРУН оғир, мушқил ҳолат; муҳтожлик; ма-дорсизлик, дардмандлик: дурриҳ (у, и) 10:12; 39:38.

ضراء ДАРРА: 'У оғир, мушқил ҳолат; муҳтожлик: ад-дарра: (у, а, и) 2:177, 214; 3:134; 6:42; 7:94, 95; 10:21; 11:10; 11:50.

ضرار ДИРА:РУН 1) зарар, зиён етказиш; 2) қарши-лик, тескарилик; қарши ҳаракат: дира:ран 2:231; 9:107.

ضرب (и) дараба, ضرب зарбун урмоқ: 14:24; 16:75, 76; 19:112; 20:28; 36:78; 39:29; 43:17; 66:10, 11; дарабтум 4:94, 101; 5:106; зарабна: 14:45; 18:11; 25:39; 30:58; 39:27; дарабу: 3:156; 17:48; 25:9; дарабу:ҳу 43:58; тадрибу: 16:74; 'а фа-надрибу 43:5; надрибуҳа: 29:43; 59:21; йадриб (у, а) 2:26; 13:17²; 14:25; 24:35; 47:3; йадрибна 24:31²; йадрибу:на 8:50; 47:37; 73:20; идриб 2:60; 7:160; 18:32, 45; 20:77; 26:63; 36:13; 38:44; идрибу: 8:12²; идрибу:ҳу 2:73; идрибуҳун-на 4:34; дуриба 22:73; 43:57; 57:13; дурибат 2:61; 3:112².

ضرب ДАРБУН уриш, зарб қилиш: дарба 47:4; дар-бан 2:273; 37:93.

ضرد ДАРА:РУН 1) зарар, зиён; нуқс, нуқсон; 2) муҳтожлик; 3) дармонсизлик, занфлик: ад-дарарин 4:95.

- ضريح** ДАРИ:ЪУН дағал хашак: дари:ъин 88:6.
- ضعاف** ДИЪА:ФУН **ضعيف** даъи:фун нинг кўплиги.
- ضعف** (У) ДАЪУФА, **ضعف** ДАЪФУН, ДУЪФУН бўшашмоқ, заифлашмоқ, мадорсизланмоқ, ҳолсизланмоқ 22:73; даъуфу: 3:146.
- ضعف** ДАЪФУН заифлик, қувватсизлик, мадорсизлик: даъфин 30:54²; даъфан 8:66; 30:54.
- ضعف** ДИЪФУН кўплиги **اضعاف** 'адъа:фун 1) ўх-шаш, ўзи; каби; 2) икки қарра, икки баробар, бир неча бор: диъф (ун, а, и) 7:38; 17:75²; 34:37; диъфан 7:38; 38:61; диъ-файни 2:265; 33:30, 68; 'адъа:фан 2:245; 3:130.
- ضعفاء** ДУЪАФА: 'У **ضعيف** ДАЪИ:ФУН нинг кўп-лиги.
- ضعيف** ДАЪИ:ФУН кўплиги **ضعاف** диъа:фун, **ضعفاء** дуъафа: 'у заиф, қувватсиз, мадорсиз: даъи:фан 2:282; 4:28, 76; 11:91; диъа:фан 4:9; ад-дуъафа: '(у, и) 2:266; 9:91; 14:21; 40:47.
- ضعف** ДИФСУН кўплиги **اضغاث** 'адга:сун турли ўтлар боғи: дигсан 38:44; адга:су 12:44; 21:5.
- ضعف** ДИФНУН кўплиги **اضغان** 'адга:нун душман-лик; 'адга:накум 47:37; 'адга:наҳум 47:29.
- ضعفادع** ДАФА:ДИЪУ **ضعفادع** дафдаъун нинг кўп-лиги.
- ضعفادع** ДАФДАЪУН кўплиги **ضعفادع** дафа:диъу қурбақа: ад-дафа:диъа 7:133.
- ضل** (И) ДАЛЛА, **ضلال** дала:лун, **ضلالة** дала:ла-тун 1) адашмоқ, янглишмоқ; 2) **عن** ~ ъан қизармоқ, ўзи-ни йўқотмоқ 2:108; 4:116, 136; 5:12, 105; 6:24, 94; 7:53; 10:30, 108; 11:21; 16:87, 125; 17:15, 67; 18:104; 27:92; 28:75; 33:36; 37:71; 39:41; 41:48; 53:2, 30; 60:1; 68:7; далалгу 6:56; 34:50; далална: 32:10; даллу: 4:167; 5:77²; 6:140; 7:37, 149; 17:48; 20:92; 25:9, 17; 40:74; 46:28; 'адиллу 34:50; та-дилла 2:282; тадиллу: 4:44, 176; йадиллу 6:117; 10:108; 17:15; 20:52, 123; 39:41; йадиллу:на 38:26.
- ضلال** ДАЛА:ЛУН адашиш, янглишиш: дала:л (у, ин) 3:164; 6:74; 7:60; 10:32; 12:8, 30; 13:14; 14:3, 18; 19:38; 21:54; 22:12; 26:97; 28:85; 31:11; 34:8, 24; 36:24, 47; 39:22; 40:25, 50; 42:18; 43:40; 46:32; 50:27; 54:24, 47; 62:2; 67:9,

- 29; дала:лан 4:60, 116, 136, 167; 33:36; 71:24; дала:лака 12:95.
- ضلالة** ДАЛА:ЛАТУН адашиш, янглишиш: ад-дала:-лат (у, а, и) 2:16; 175; 4:44; 7:30, 61; 16:36; 19:75; дала:ла-тиҳим 27:81; 30:53.
- ضم** (У) ДАММА, **ضم** ДАММУН 1) йиғмоқ; 2) **إلى** ~ 'ила: сиқмоқ: удмум 20:22; 28:32.
- ضنك** ДАНКУН тигизлик, сиқиқлик; мушқиллик, қийинлик: данкан 20:124.
- ضنين** ДАНИ:НУН хасис, қизганчиқ, зиқна: дани:нин 81:24.
- ضياء** ДИИА: 'УН ёруғлик, нур: дийа: '(ан, ин) 10:5; 21:48; 28:71.
- ضير** ДАЙРУН ранжиш; зарар, зиён: дайра 26:50.
- ضيوي** ДИ:ЗА: **قسمة ضيوي** қисматун ди:за: нотўғри, инсофсизлик билан бўлиш, тақсимлаш 53:22.
- ضيف** ДАЙФУН кўплиги **ضيوف** дуйу:фун, **اضيفان** 'адйа:фун, **ضيغان** ди:фа:нун меҳмон: дайфи 15:51; 51:24; дайфиҳи 54:37; дайфи: 11:78; 15:68.
- ضيف** ДАЙИАФА меҳмон қилмоқ, зтеъфат қилмоқ: йудайийфу:ҳума: 18:77.
- ضيق** ДАЙҚУН сиқишиш, иккиланиш: дайқин 16:127; 27:70; дайқан 6:125; 25:13.
- ضيق** ДАЙИАҚА тораитирмоқ, сиқиштирмоқ: ли-ту-дайийқу: 65:6.

ط

طاب (И) ТА:БА, **طيب** ТИ:БУН, **طيبة** ТИ:БАТУН, **تطياب** ТАТИА:БУН 1) ҳалол, пок бўлмоқ; 2) ёқимли бўлмоқ, тотли бўлмоқ 4:3; тибтум 39:73; тибна 4:4.

طار (И) ТА:РА, **طيران** ТАЙАРА:НУН учмоқ, учиб кетмоқ: йати:ру 6:38.

طارد ТА:РИДУН кўплиги **طراد** турра:дун ҳайдовчи, қувувчи: би-та:риди 11:29; 26:114.

الطارق АТ-ТА:РИҚУ тунда чиқувчи юлдуз: ат-та:риқ (у, и) 86:1, 2.

طاعة ТА:ЪАТУН бўйсиниш, итоат қилиш: та:ъату 4:81; 24:53; 47:21.

طاعم ТА:ЪИМУН таъм кўрувчи, тотувчи, еювчи: та:ъимин 6:145.

طاغ ТА:ГИН тугён қилувчи, чегарадан чиқувчи, ҳаддан ошувчи, йўлдан озувчи: та:ғуна 51:53; 52:32; та:ғи:на 37:30; 38:55; 68:34; 78:22.

طاغوت ТА:ҒУ:ТУН кўплиги **طاغوت** тава:ғи:ту бут: ат-та:ғу:т (у, а, и) 2:256, 257; 4:51, 60, 76; 5:60; 16:36; 39:17.

طاغية ТА:ҒИЙАТУН тугён қилувчи, ҳаддан ошувчи: би-т-та:ғийати 69:5.

طاف (У) ТА:ФА, **طوف** ТАВФУН, **طواف** ТАВА:-ФУН айланиб юрмоқ тавоф қилмоқ 68:19; йату:фу 52:24; 56:17; 76:19; йату:фу:на 55:44; йута:фу 37:45; 43:71; 76:15.

طافة ТА:ҚАТУН куч, қувват, қудрат; қўлдан келишлик: та:қата 2:249, 286.

طال (У) ТА:ЛА, **طول** ТУ:ЛУН узаймоқ, чўзилмоқ: 20:86; 21:44; 57:16.

طالب ТА:ЛИБУН кўплиги **طلاب** тулла:бун, **طلبة** талабатун изловчи, талаб қилувчи: ат-та:либу 22:73.

طالوت ТА:ЛУ:ТУ Толут, яҳудийларнинг бир подшоҳи: та:лу:т (у, а) 2:247, 249.

طامة ТА:ММАТУН улуғ, катта офат, бахтсизлик: ат-та:ммату 79:34.

طائر ТА:ИРУН кўплиги **طير** тайрун, туйрун учувчи (қуш): та:ирин 6:38; **طائركم** та:ирукум 27:47; 36:19; та:ираҳу 17:13; та:ируҳум 7:131.

طائع ТА:ИЪУН кўплиги **تواع** тувваъун итоатли, бўйсинувчи: та:иъи:на 41:11.

طائف ТА:ИФУН Каъбани тавоф қилувчи, айланиб юрувчи 7:201; 68:19; та:ифи:на 2:125; 22:26.

طائفة ТА:ИФАТУН кўплиги **طوائف** тава:ифу қисм, бўлак, парча; (кишилар) гуруҳи, синфи, топфаси: та:ифат (ун, ан, ин) 3:69, 72, 154²; 4:81, 102², 113; 7:87²; 9:66², 83, 122; 24:2; 28:4; 33:13; 61:14²; 73:20 та:ифата:ни 3:122; 49:9; та:ифатайни 6:156; 8:7.

طباق ТИБА:ҚУН **طبقة** табақатуннинг кўплиги. **طبع** (А) ТАБАЪА, **طبع** ТАБЪУН: **على** ~ тала: муҳр босмоқ, тамғаламоқ 4:155; 9:93; 16:108; 17:16; татбаъу 7:100; 10:74; йатбаъу 7:101; 30:59; 40:35; тубиъа 9:87; 63:3.

طبق ТАБАҚУН кўплиги **اطباق** атба:қун қават, қат, қатлама: табақин 84:19; табақан 84:19.

طبقة ТАБАҚАТУН кўплиги **طباق** тибба:қун қават, табақа: **طباق** тибба:қан 67:3; 71:15.

طحا (У) ТАҲА:, **طحو** ТАХВУН ёймоқ, таратмоқ, кенгайтирмоқ: таҳа:ҳа 91:6.

طرائق ТАРА:ИҚУ **طريقة** ТАРИ:ҚАТУНнинг кўплиги.

طرح (А) ТАРАҲА, **طرح** ТАРҲУН ташламоқ, улоқтирмоқ: утруҳу:ҳу 12:9.

طرد (У) ТАРАДА, **طرد** ТАРДУН ҳайдамоқ, қувмоқ, қувламоқ: тараттуҳум 11:30; татруди 6:52; фа-татрудахум 6:52.

طرد ТАРДУН қувиш, ҳайдаш: ка-т-тарди 26:63.

طرف ТАРФУН назар, қараш; кўз: ат-тарфи 37:48; 38:52; 42:45; 55:56; тарфука 27:40; тарфуҳум 14:43.

طرف ТАРАФУН кўплиги **اطراف** 'атра:фун, бур-
чақ, чегара, уч, охир, сўнг: тарафан 3:127; тарафа: (и)-н-на-
ҳа:ри эрталаб ва кечқурун 11:114; 'атра:фа 20:130; 'атра:-
фиҳа: 13:41; 21:44.

طري ТАРИЙИУН янги, сувли, ҳўл, тарра: тарийиан
16:14; 35:12.

طريق ТАРИ:ҚУН кўплиги **طرق** туруқун йўл, кўча:
тари:қин 4:169; 46:30; тари:қан 4:168; 20:77.

طريقة ТАРИ:ҚАТУН кўплиги **طرائق** тара: 'иқу
йўл: тари:қатан 20:104; 72:16; би-тари:қатикуму 20:63; та-
ра:йиқа 23:17; 72:11.

طس ТА:СИ:Н «ط» ва «س» ҳарфларининг ном-
лари 27:1.

طسم та: си:н ми:м «ط», «س» ва «م» ҳарфлари-
нинг номлари 26:1; 28:1.

طعام ТАЪА:МУН кўплиги **اطعمة** 'ағъиматун
овқат, таом: таъа:м (ун, а, ин) 2:61, 184; 3:93; 5:5, 75, 95;
12:37; 21:8; 25:7, 20; 33:53; 44:44; 69:34, 36; 76:8; 88:6;
89:18; 107:3; таъа:ман 18:19; 73:13; таъа:мика 2:259; таъа:-
муқум 5:5; таъа:м (у, и) 5:96; 80:24.

طعم (А) ТАЪИМА, **طعم** ТАЪМУН, **طعام** ТА-
ЪА:МУН тотиб кўрмоқ, емоқ: таъимтум 33:53; таъиму:
5:93; йатъам (у) ҳу 2:249; 6:145; йатъамуҳа: 6:138.

طعم ТАЪМУН таъм кўриш, тотиш, мазасини кўриш:
таъмуҳу 47:15.

طعن (У, А) ТАЪАНА, **طعن** ТАЪНУН таъна қил-
моқ: таъану 9:12.

طعن ТАЪНУН таъна қилиш: таънан 4:46.

طغوي ТАҒВА: йўлдан озиш, адашиш: би-тағва:ҳа:
91:11.

طغي (А) ТАҒА:, **طغیان** ТУҒИА:НУН 1) тошмоқ,
чегарадан чиқмоқ, тугён қилмоқ; 2) оғмоқ, бош тортмоқ;
3) бузмоқ 20:24, 43; 53:17; 69:11; 79:17, 37; тағав 89:11;
татғав 11:112; 20:84; 55:8; йатға: 20:45; 96:6.

طغیان ТУҒИА:НУН чегарадан чиқиш, ҳаддан ошиш,
итоатсизлик қилиш, бош тортиш; йўлдан озиш, адашиш:

туғйа:нан 5:64, 68; 17:60; 18:80; туғйа:ниҳим 2:15; 6:110;
7:186; 10:11; 23:75.

طق (А) ТАФИҚА, **طق** ТАФАҚУН бошламоқ,
бирор ишга, нарсага киришмоқ: фа-тафиқа 38:33; тафиқа:
7:22; 20:121.

طفل ТИФЛУН кўплиги **اطفال** 'атфа:лун бола,
фарзанд: ат-тифли 24:31; тифлан 22:5; 40:67; ал-'атфа:лу
24:59.

طل ТАЛЛУН майда ёмғир; шабнам: фа-таллун 2:265.
طلاق ТАЛА:ҚУН хотин қўйиш: ат-тала:қ (у, а)
2:227; 229.

طلب (У) ТАЛАБА, **طلب** ТАЛАБУН истамоқ, талаб
қилмоқ, изламоқ: йатлубуҳу 7:54.

طلب ТАЛАБУН ишташ, талаб қилиш, излаш, қиди-
риш: талабан 18:41.

طلح ТАЛҲУН юксак, баланд дарахт: талҳин 56:29.

طلع (У) ТАЛАЪА, **طلوع** ТУЛУ:ЪУН, **مطلع**
МАТЛАЪУН кўтарилмоқ, кўринмоқ (қуёш ҳақида): тала-
ъат 18:17; татлуъу 18:90.

طلع ТАЛЪУН мева 50:10; **طلعها** таль (у, и) ҳа:
6:99; 26:148; 37:65.

طلق (У) ТАЛЛАҚА, **طلوق** ТУЛУ:ҚУН талоқ
қилмоқ, хотин қўймоқ: **طلقتم** таллақтум 2:231, 232, 236;
65:1; **طلقتموهن** таллақтуму:ҳунна 2:237; 33:49;

طلقن таллақакунна 66:5; **طلقها** таллақаҳа: 2:230;
فطلقوهن фа-таллиқу:ҳунна 65:1.

طلوع тулу:ъун (қуёш) кўтарилиши: **طلوع** тулу:-
ъи 20:130; 50:39.

طمث (И) ТАМАСА, **طمث** ТАМСУН қизнинг қиз-
лиги, номусини бузмоқ: **يطمئن** йатмисҳунна 55:56; 74.

طمس (И) ТАМАСА, **طمس** ТАМСУН: **على**
~ъала: изни ўчирмоқ, йўқотмоқ: **طمست** тамасна: 36:66; 54:37;
نطمس натмиса 4:47; **اطمس** итмисе 10:88; **طمست** тумисат 77:8.

طمع (А) ТАМИЪА, **طمع** ТАМАЪУН, **طماعة**
ТАМА:ЪАТУН жуда истамоқ; тамаъ қилмоқ; бирор нарса

берилишини кутмоқ: **اطمع** 'атмаъу 26:82; **افتطمعون** 'а фа-татмаъу:на 2:75; **يطمع** натмаъу 5:84; 26:51; **يطمع** йатмаъ (у, а) 33:32; 70:38; 74:15; **يطمعون** йатмаъу:на 7:46.

طمع ТАМАЪУН 1) қаттиқ хоҳиш; 2) қизганиш; 3) тамаъ қилиш, (бирор нарса берилишини) куттиш: **طمعا** тамаъан 7:56; 13:12; 30:24; 32:16.

طه ТА: ХА: «ط» ва «ه» ҳарфларининг номлари 20:1.

طهر (У) ТАҲАРА ВА ТАҲУРА, **طهر** ТАҲРУН, **طهارة** ТАҲА:РАТУН тоза бўлмоқ, пок бўлмоқ, тозаланмоқ, покланмоқ: **يطهرن** йатҳурна 2:222.

طهر ТАҲҲАРА 1) **ب** ~ би тозаламоқ, покламоқ; 2) озод қилмоқ, бўшатмоқ: **طهرك** таҳҳараки 3:42; **تطهركم** тутаҳҳирукум 9:103; **يطهر** йутаҳҳира 5:41; **ليطهركم** ли-йутаҳҳиракум 5:6; 8:11; 33:33; **طهر** таҳҳир 22:26; 74:4; **طهرا** таҳҳира: 2:125.

طهور ТАҲУ:РУН таҳорат қилинадиган сув ёки бошқа бирор нарса (мас., қум, туфроқ): **طهورا** таҳу:ран 25:48.

طواف ТАВВА:ФУН 1) кўп айланиб юрувчи, кўп та-воф қилувчи; 2) хизмат қилувчи, хизматкор: **طوافون** тавва:фу:на 24:58.

طوبي ТУ:БА: бахт, саодат; барака 13:29.
طور ТУ:РУН тоғ: **الطور** ат-ту:ру Сино тоғи: **الطور** ат-ту:ри 2:63, 93; 4:154; 19:52; 20:80; 23:20; 28:29, 46; 52:1; 95:2.

طور ТАВРУН кўчлиги **اطوار** 'атва:рун 1) марта: **اطوارا** тавран бир марта, бир куни; 2) ҳолат, кўриниш; **اطوارا** 'атва:ран 71:14.

طوع ТАВЪУН итоатли, бўйсинган: **طوعا** тавъан итоат билан, бўйсиниб 3:83; 9:53; 13:15; 41:11.

طوع ТАВВАЪА енгил қилмоқ; осон кўринмоқ: **فطوعت** фа-тавваъат 5:30.

طوفان ТУ:ФА:НУН тўфон, сув тошқини: **الطوفان** ат-ту:фа:на 7:133; 29:14.

طوق ТАВВАҚА ҳалқа солмоқ, ҳалқадек ўрамоқ: **سيطوقون** са-йутаввиқу:на 3:180.

طول ТАВЛУН бойлик, неъмат; қудрат: **الطول** ат-тавли 9:86; 40:3; **طولا** тавлан 4:25.

طول ТУ:ЛУН узун; баланд; юксак: **طولا** ту:лан 17:37.

طوي (И) ТАВА:, **طي** ТАЙЙУН букмоқ, букниб ўрамоқ: **نطوي** натви: 21:104.

طوي ТУ:ВАН Тува, водий номи 20:12; 79:16.

طويل ТАВИ:ЛУН кўнлиги **طوال** тива:лун узун, баланд, чўзиқ: **طويلا** тави:лан 73:7; 76:26.

طي ТАЙЙУН ўраш, ўраб қўйиш, тахлаш: **كطي** катийи 21:104.

طيب ТАЙЙИБУН яхши, зўр: **الطيب** ат-таййиб (у, и) 3:179; 4:2; 5:100; 7:58; 8:37; 22:24; 35:10; **طيبا** таййибан 2:168; 4:43; 5:6, 88; 8:69; 16:114; **الطيبون** ат-таййибу:на 24:26; **طيبين** таййибн:на 16:32; 24:26.

طيبة ТАЙЙИБАТУН яхши, ёқимли нарса: **طيبة** таййибат (ун, ин) 3:38; 9:72; 10:22; 14:24²; 16:97; 24:61; 34:15; 61:12; **طيبات** таййибат (у, и) 2:57, 172, 267; 4:160; 5:4, 5, 87; 7:32, 157, 160; 8:26; 10:93; 16:72; 17:70; 20:81; 23:51; 24:26²; 40:64; 45:16; **طيباتكم** таййибат:тн:кум 46:20.

طير ТАЙРУН кўнлиги **طيور** туйу:рун қуш: **الطير** ат-тайр (у, а, и) 2:260; 3:49; 5:110; 12:36, 41; 16:76; 21:79; 22:31; 24:41; 27:16, 17, 20; 34:10; 38:19; 56:21; 67:19; **طيرا** тайран 3:49; 5:110; 105:3.

طين ТИ:НУН туфроқ; лой: **الطين** ат-тин:ни 3:49; 5:110; 6:2; 7:12; 23:12; 28:38; 32:7; 37:11; 38:71, 76; 51:33; **طينا** тин:нан 17:61.

ظ

ظالم ЗА:ЛИМУН золим, эзувчи, хафа қилувчи, қийновчи: **ظالم** за:лим (ун, и) 4:75; 18:35; 25:27; 35:32; 37:113; **ظالمة** за:лимат (ун, ан) 11:102; 21:11; 22:45, 48; **ظالمون** за:лиму:на 2:51, 92, 229, 254; 3:94, 128; 5:45; 6:21, 47, 93, 135; 9:23; 12:23, 79; 14:42; 16:113; 17:47, 99; 19:38; 21:64; 23:107; 24:50; 25:8; 28:37, 59; 29:14, 49; 31:11; 34:31; 35:40; 42:8; 49:11; 60:9; **ظاليمي** за:лими: 4:97; 16:28; **ظالمين** за:лими:на 2:35, 95, 124, 145, 193, 246, 258, 270; 3:57, 86, 140, 151, 192; 5:29, 51, 72, 107; 6:33, 52, 58, 68, 129, 144; 7:5, 19, 41, 44, 47, 148, 150; 8:54; 9:19, 47, 109; 10:39, 85, 106; 11:18, 31, 44, 83; 12:75; 14:13, 22, 27; 15:78; 17:82; 18:29, 50; 19:72; 21:14, 29, 46, 59, 87, 97; 22:53, 71; 23:28, 41, 94; 25:37; 26:10, 209; 28:21, 25, 40, 50; 29:31; 35:37; 37:63; 39:24; 40:18, 52; 42:21, 22, 40, 44, 45; 43:76; 45:19; 46:10; 59:17; 61:7; 62:5, 7; 66:11; 68:29; 71:24, 28; 76:31.

ظان ЗА:ННУН ўйловчи, хаёл қилувчи: **الظانين** аз-за:нни:на 48:6.

ظاهر ЗА:ҲАРА 1) ёрдам бермоқ, кўмаклашмоқ; 2) ўз хотини ҳақида: «онаминг орқаси (кураги) сан», яъни «менга хотин эмассан», демоқ: **ظاهروا** за:ҳару: 60:9; **ظاهروهم** за:ҳару:ҳум 33:26; **تظاهرون** туза:ҳиру:на 33:4; **يظاهروا** йуза:ҳиру: 9:4; **يظاهرون** йуза:ҳиру:на 58:2, 3.

ظاهر ЗА:ҲИРУН 1) очиқ, ойдин, аниқ, кўриниб турган; 2) голиб: **ظاهر** за:ҳиру (а, ин) 6:120; 13:33; 57:3;

ظاهرا за:ҳиратан 31:20; **ظاهرة** за:ҳиран 18:22; 30:7; **ظاهرين** за:ҳири:на 40:29; 34:18; **ظاهره** за:ҳируҳу 57:13; 61:14.

ظعن ЗАЪНУН саёҳат, сафар: **ظعنكم** заъникум 16:80.

ظفر ЗУФУРУН кўплиги **اظفار** 'азфа:рун тирноқ: зуфурин 6:146.

ظفر (А, И) ЗАЛЛА, **ظلول** ЗУЛУ:ЛУН 1) қораймоқ; 2) **ظ** ~ ли сажда қилмоқ, тобинмоқ 16:58; 43:17; **ظلت** заллат 26:4; **ظلت** залта 20:97; **ظلمت** фа-залтум 56:65; **ظلوا** заллу: 15:14; 30:51; **فانظروا** фа-назаллу 26:71; **فيظللن** фа-йазлална 42:33.

ظلال ЗИЛЛУН кўплиги **ظلال** зила:лун 1) соя; 2) том, пана: **الظلل** аз-зилл (у, и) 25:45; 28:24; 35:21; 56:30, 43; 77:30; **ظلا** зиллан 4:57; **ظلالها** зиллуҳа: 13:35; **ظلال** зила:лин 36:56; 77:41; **ظلالها** зила:лан 16:81; **ظلالها** зила:луҳу 16:48; **ظلالها** зила:луҳа: 76:14; **ظلالهم** зила:луҳум 13:15.

ظلال ЗИЛА:ЛУН **ظلل** зиллун нинг кўплиги. **ظلام** ЗАЛЛА:МУН жуда хафа қилувчи, ўта золим, эзувчи: **ظلام** залла:мин 3:182; 8:51; 22:10; 41:46; 50:29. **ظلمة** ЗУЛЛАТУН кўплиги **ظلل** зулалун, **ظلال** зила:лун 1) соя; 2) том, пана: **ظلمة** зуллат (ун, ин) 7:171; 26:189; **ظلل** зулал (ун, ин) 2:210; 31:32; 39:16².

ظلل ЗУЛАЛУН **ظلمة** зуллатун нинг кўплиги. **ظلم** ЗАЛЛАЛА соя солдирмоқ, соя қилдирмоқ: **وظلمنا** ва заллална: 2:57; 7:160.

ظلم (А) ЗАЛАМА, **ظلم** ЗУЛМУН, **مظلمة** МАЗЛИМАТУН, **ظلام** ЗИЛА:МУН зулм қилмоқ, хафа қилмоқ, қийнамоқ 2:131; 18:87; 27:11; 65:1; **ظلمت** заламат 10:54; **ظلمت** заламту 27:44; 28:16; **ظلمتم** заламтум 2:54; 43:39; **ظلمكم** заламака 38:24; **ظلمنا** заламна:

7:23; **ظلمناهم** заламна:ҳум 11:101; 16:118; 43:76;
ظلمهم заламаҳум (у) 3:117; 16:33; **ظلموا** заламу:
 2:59², 150, 165; 3:117, 135; 4:64, 168; 6:45; 7:103, 162, 165;
 8:24; 10:13, 52; 11:37, 67, 94, 101, 113, 116; 14:44, 45; 16:85;
 17:59; 18:59; 21:3; 23:27; 26:227; 27:52, 85; 29:46; 30:29;
 57; 34:19, 42; 37:22; 39:47, 51; 43:65; 46:12; 51:59; 52:47;
ظلمون заламу:на: 2:57; 7:160; **تظلم** тазлим 18:33;
تظلموا тазлиму: 9:36; **تظلمون** тазлиму:на 2:279;
يظلم йазлим (у) 4:40, 110; 10:44; 18:49; 25:19;
ليظلمهم ли-йазлимаҳум 9:70; 29:40; 30:9; **يظلمون**
 йазлиму:на 2:57; 3:117; 7:9, 160, 162, 177; 9:70; 10:44; 16:
 33, 118; 29:40; 30:9; 42:42; **ظلم** зулма 4:148; **ظلموا**
 зулиму: 16:41; 22:39; 26:227; **تظلم** тузламу 21:47; 36:
 54; **تظلمون** тузламу:на 2:272; 279; 4:77; 8:60; **يظلمون**
 йузламу:на 2:281; 3:25, 161; 4:49, 124; 6:169; 10:47, 54;
 16:111; 17:71; 19:60; 23:62; 39:69; 45:22; 46:19.
ظلم ЗУЛМУН зулм, адолатсизлик: **ظلم** зулм (ун,
 а, ин) 4:160; 6:82, 131; 11:117; 22:25; 31:13; 40:17; **ظلما**
 зулман 3:108; 4:10, 30; 20:111, 112; 25:4; 27:14; 40:31;
ظلمه зулмиҳи 5:39; 42:41; **ظلمهم** зулмиҳим 4:153;
 13:6; 16:61.
ظلمة ЗУЛМАТУН кўплиги **ظلم** зуламун **ظلمات**
 зулума:тун қоронғилик, зим-зиёлик: **ظلمات** зулума:т (ун,
 ин) 2:17, 19, 257²; 5:16; 6:1, 39, 59, 63, 97, 122; 13:16; 14:1,
 5; 21:87; 24:40²; 27:63; 33:43; 35:20; 39:6; 57:9; 65:11.
ظلموم ЗАЛУ:МУН зулм қилувчи, эзувчи, қийновчи,
 адолатсизлик қилувчи: 14:34; **ظلموا** залу:ман 33:72.
ظليل ЗАЛИ:ЛУН сояли: **ظليل** зали:лин 77:31;
ظليلا зали:лан 4:57.
ظماء ЗАМА'УН ташналик, хоҳиш 9:120.
ظمان ЗАМ'А:НУ кўплиги **ظماء** зима: 'ун ташна,
 истовчи, хоҳловчи: **الظمان** аз-зам'а:ну 24:39.
ظمي (А) ЗАМИ'А, **ظماء** зама'ун жуда истамок,
 ташна бўлмақ: **تظموا** тазма'у: 20:119.
ظن (У) ЗАННА, **ظن** ЗАННУН ўйламоқ, фараз

қилмоқ 10:24; 12:42; 21:87; 24:12; 38:24; 78:28; 84:14;
ظنا занна: 2:230; **ظننت** зананту 69:20; **ظننتم** за-
 нантум 41:22, 23; 48:12²; 59:2; 72:7; **ظننا** зананна: 72:5,
 12; **ظنوا** занну: 7:171; 9:118; 10:22; 12:110; 18:53; 28:
 39; 41:48; 59:2; 72:7; **اظن** 'азунну 18:35, 36; 41:50;
لاظنك ла-'азуннука 17:101, 102; **لاظنها** ла-'азунну-
 ҳа: 28:38; 40:37; **اظن** азунну 75:25; **اظنون** азун-
 ну:на 17:52; 33:10; **اظنن** назунну 45:32; **اظنك** назун-
 нука 7:66; 26:186; **اظننكم** назуннукум 11:27; **اظنن**
 йазунну 22:15; 83:4; **اظنون** йазунну:на 2:46, 78, 249;
 3:154; 45:24.
ظن ЗАННУН кўплиги **ظنون** зуну:нун фикр, хаёл,
 ўй: **الظن** аз-занн (у, и) 3:154; 4:157; 6:116, 148; 10:36,
 60, 66; 38:27; 48:6, 12; 49:12²; 53:23, 28²; **ظنا** заннан
 10:36; 45:32; **ظنكم** заннукум (у) 37:87; 41:23; **ظنه**
 заннаҳу 34:20; **الظنون** аз-зуну:на: 33:10.
ظنون ЗУНУ:НУН заннун нинг кўплиги.
ظهر (А) ЗАҲАРА, **ظهور** ЗУҲУ:РУН 1) кўрин-
 моқ, кўрсатмоқ; 2) чиқмоқ 6:151; 7:33; 9:46; 24:31; 30:41;
يظهروا йазҳару: 9:8; 18:20; 24:31; **يظهرون** йазҳару:на 43:33;
يظهروه йазҳару:ҳу 18:97.
ظهر ЗАҲРУН кўплиги **ظهور** зуҳу:рун, **اظهر**
 'азҳурун орқа томон: **ظهرك** заҳрака 94:3; **ظهره** заҳ-
 риҳи 42:33; 84:10; **ظهرها** заҳриҳа: 35:45; **ظهوركم**
 зуҳу:рикум 6:94; **ظهوره** зуҳу:риҳи 43:13; **ظهورها**
 зуҳу:р (у, и) ҳа: 2:189; 6:138; **ظهورهم** зуҳу:р (у, и) ҳ-
 (у, и) м 2:101; 3:187; 6:31; 7:172; 9:35; 21:39; **ظهورهما**
 зуҳу:руҳума: 6:146.
ظهور ЗУҲУ:РУН **ظهر** заҳрун нинг кўплиги.
ظهري ЗИҲРИЙУН орқада жойлашган: **ظهريا**
 зиҳрийан 11:92.
ظهير ЗАҲИ:РУН кўплиги **ظهراء** зуҳара: 'у ёр-

дамчи, дастёр, кўмакчи: **ظهیر** заҳи:р (ун, ин) 34:22;
66:4; 17:88; 25:55; 28:17; 86.

ظهيرة **ЗАҲИ:РАТУН** кўплиги **ظواهر** заҳа:
'иру пешин, туш пайти; туш иссиғи: **الظهيرة** аз-заҳи:-
рати 24:58.

ع

عاب (И) **ЪА:БА**, **عيب** **ЪАЙБУН**, **معاب** **МАЪА:-**
БУН айб топмоқ: **اعيبها** 'аъи:баҳа: 18:79.

عابد **ЪА:БИДУН** кўплиги **عابدون** ъа:биду:на,
عبادة ъабадатун ибодат қилувчи, сиғинувчи 109:4;
عابدات ъа:бида:тун 66:5; **عابدون** ъа:биду:на 2:138;
9:112; 23:47; 109:3, 5; **عابدين** ъа:биди:на 21:53, 73, 84,
106; 43:81.

عابر **ЪА:БИРУН** кўплиги **عبار** ъубба:рун йўловчи,
юрувчи: **عابري** ъа:бири: 4:43.

عات **ЪА:ТИН** кучли шамол: **عائية** ъа:тийатун
69:6.

عاجل **ЪА:ЖИЛУН** шошилувчи, тез; тез ўтиб борув-
чи: **العاجلة** ал-ъа:жилата 17:18; 75:20; 76:27.

عاد (У) **ЪА:ДА**, **عود** **ЪАВДУН**, **عودة** **ЪАВ-**
ДАТУН, **عاد** **МАЪА:ДУН** қайтмоқ, қайтиб келмоқ:
2:275; 5:95; 36:39; **لعادوا** ла-ъа:ду: 6:28; **عدتم** ъут-
тум 17:8; **عدى** ъудна: 7:89; 17:8; 23:107; **لنعودن**
ла-таъу:дунна 7:88; 14:13; **تعودوا** таъу:ду: 8:19; 24:17;
تعودون таъу:ду:на 7:29; **نعد** наъуд 8:19; **نعود**
наъу:да 7:89; **يعودوا** йаъу:ду: 8:38; **يعودون** йаъу:-
ду:на 58:3, 8.

عاد **ЪА:ДУН** Од, қабила номи: **عاد** ъа:д (ун, ин)
7:65, 74; 9:70; 11:50, 59, 60; 14:9; 22:42; 26:123; 38:12; 40:

31;41:13; 15; 46:21; 50:13; 51:41; 54:18; 69:4, 6; عادآ ъа:-
дан 11:60; 25:38; 29:38; 53:50.

عاد ъА:ДИН гуноҳкор, жиноятчи 2:173; 6:145; 16:
115; العادون ал-ъа:ду:на 23:7; 26:166; 70:31.

عاد ъА:ДДУН ҳисобловчи, ҳисоб қилувчи, санаб
олувчи: العادين ал-ъа:дди:на 23:113.

عادي ъА:ДА: адоват қилмоқ: عاديتم ъа:дайтум
60:7.

عادية ъА:ДИЙАТУН кўплиги عاديات ъа:дийа:-
тун, عواد ъава:дин пишиллаб чопаётган: العاديات ал-
ъа:дийа:ти 100:1.

عاذ (У) ъА:ЗА, عياذ ИИъА:ЗУН, معاذ МАъА:-
ЗУН: ~ би паноҳ тиламоқ, ҳимоя сўрамоқ: عذت

ъузту 40:27; 44:20; اعوذ ъау:зу 2:67; 11:47; 19:18; 23:
97, 98; 113:1; 114:1; يعوذون йау:зу:на 72:6.

عارض ъА:РИДУН кўплиги عوارض ъава:риду бу-
лут 46:24; عارضا ъа:ридан 46:24.

عاشر ъА:ШАРА дўстларча қарамоқ, ўртоқларча
муомала қилмоқ: عاشلون ъа:ширу:ҳунна 4:19.

عاصف ъА:СИФУН кўплиги عواصف ъава:сифу,
عاصفات ъа:сифа:тун қаттиқ шамол: عاصف ъа:сиф-

(у, и) 10:22; 14:18; عاصفة ъа:сифатан 21:81;
فالعاصفات фа-л-ъа:сифа:ти 77:2.

عاصم ъА:СИМУН ҳимоя қилувчи, ҳимоячи: عاصم
ъа:симин 10:27; 11:43; 40:33.

عاف ъА:ФИН кўплиги عافون ъа:фу:на: العافين
ал-ъа:фи:на кечирувчи 3:134.

عاقب ъА:ҚАБА: ~ би қийнамоқ, азоб бермоқ,
жазоламоқ: 22:60; عاقبتم ъа:қабтум 16:126; 60:11;

فاعقبوا фа-ъа:қибу: 16:126; عوقب ъу:қибба 22:60;
عوقبتم ъу:қибтум 16:126.

عاقبة ъА:ҚИБАТУН кўплиги عواقب ъава:қибу
охир, натижа, пиравард, сўнг: العاقبة ал-ъа: қибат (у, а)

3:137; 6:11, 135; 7:84, 86, 103, 128; 10:39, 73; 11:49; 12:109;
16:36; 20:132; 22:41; 27:14, 51, 69; 28:37, 40, 83; 30:9, 10,
42; 31:22; 35:44; 37:73; 40:21, 82; 43:25; 47:10; 65:9;
عاقبتهما ъа:қибатаҳума: 59:17.

عاقرا ъА:ҚИРУН бепушт, тугмайдиган 3:40;
ъа:қиран 19:5, 8.

عакف ъа:кифун кўплиги عاكفون ъа:кифу:на,
عكف ъуккафун нафс йўлидан қайтиб, пбодат қилувчи:

العاكف ал-ъа:кифу 22:25; عاكفا ъа:кифан 20:97;
عاكفون ъа:кифу:на 2:187; 21:52; العاكفين ал-ъа:ки-

фи:на 2:125; 20:91; 26:71.
عال (У) ъА:ЛА, عول ъАВЛУН оғмоқ, оғишмоқ;

четлашмоқ, узоқлашмоқ: تعولوا тау:лу: 4:3.
عال ъА:ЛИН юқори, юксак: لعال ла-ъа:лин 10:83;

عاليا ъа:лийан 44:31; عالين ъа:ли:на 23:46; 38:75;
عالية ъа:лийатин 69:22; 88:10; عاليها ъа:лийаҳа:

11:82; 15:74; عاليهم ъа:лийаҳум 76:21.
عالم ъА:ЛАМУН олам, дунё: العالمين ал-ъа:ла-

ми:на 1:2; 2:47, 122, 131, 251; 3:33, 42, 96, 97, 108; 5:20, 28,
115; 6:45, 71, 86, 90, 162; 7:54, 61, 67, 80, 104, 121, 140;
10:10, 37; 12:104; 15:70; 21:71, 91, 107; 25:1; 26:16, 23, 47,
77, 98, 109, 127, 145, 164, 165, 180, 192; 27:8, 44; 28:30;
29:6, 10, 15, 28; 32:2; 37:79, 87, 182; 38:87; 39:75; 40:64, 65,
66; 41:9; 43:46; 44:32; 45:16, 36; 56:80; 59:16; 68:52; 69:43;
81:27, 29; 83:6.

عالم ъА:ЛИМУН кўплиги عالمون ъа:лиму:на,
علماء ъулама: 'у билликли, биллагон, олим: عالم ъа:-

лим (у, а, и) 6:73; 9:94, 105; 13:9; 23:92; 32:6; 34:3; 35:38;
39:46; 59:22; 62:8; 64:18; 72:26; العالمون ал-ъа:лиму:-

на 29:43; العالمين ъа:лими:на 12:44; 21:51, 81; 30:22;
علماء ъулама: 'у 26:197; 35:28.

عام ъА:МУН кўплиги اعوام 'ава:мун йил 2:259;
9:126; 12:49; عاما ъа:ман 9:37; 29:14; عامهم ъа:ми-

ҳим 9:28; عامين ъа:майин 31:14.
عامل ъа:милун кўплиги عاملون ъа:милу:на, عامل

ЪУММА:ЛУН ҚИЛУВЧИ, ИШЛОВЧИ; ИШЧИ, ЮМУШЧИ: **عامل** ъа:мил (ун, ин) 3:195; 6:135; 11:93; 39:39; **عاملة** ъа:мила-тун 88:3; **عاملون** ъа:мили:на 11:121; 23:63; 37:61; 41:5; **العاملين** ал-ъа:мили:на 3:136; 9:60; 29:58; 39:74.

عاهد ЂА:ЊАДА битим тузмоқ; келишмоқ, аҳд қил-моқ 9:75; 48:10; **عاهدت** ъа:ҳатта 8:56; **عاهدتم** ъа:ҳат-тум 9:1, 4, 7; 16:91; **عاهدوا** ъа:ҳаду: 2:100, 177; 33:15, 23.

عائد ЂА:ИДУН қайтиб келувчи; келиб кетувчи:
عائدون ъа:иду:на 44:15.

عائل ЂА:ИЛУН камбағал, муҳтож: **عائلا** ъа:
илян 93:8.

عياء (А) ЂАБА'А, **عيب** ЂАБ'УН эътибор бермоқ:
يعبتوا йаъба'у 25:77.

عباد ЂИБА:ДУН **عبد** ЂАБДУН нинг кўплиги:
عبادة ъиба:датун ибодат қилиш, сирғиниш, тобиниш:
بعبادة би-ъиба:дати 18:110; **عبادتكم** ъиба:датикум
10:29; **عبادته** ъиба:датиҳи 4:172; 7:206; 19:65; 21:19;
بعبادتهم би-ъиба:датиҳим 19:82; 46:6; **عبادتي** ъиба:-
дати: 40:60.

عبث (А) ЂАБИСА, **عبث** ЂАБАСУН ўйнамоқ;
ўйнаб кулмоқ: **تاءبثون** таъбасу:на 26:128.

عبث ЂАБАСУН ўйин, ўйин-кулгу: **عبثا** ъаба-
сан 23:115.

عبد (У) ЂАБАДА, **عبادة** ЂИБА:ДАТУН ибодат
қилмоқ, сирғинмоқ, тобинмоқ 5:60; **عبادتكم** ъабаттум
109:4; **عبدا** ъабадна: 16:35; **عبداھم** ъабадна:ҳум
43:20; **اعبد** 'аъбуд (у, а) 6:56; 10:104²; 13:36; 27:94;
36:22; 39:11, 14, 64; 40:66; 109:2, 3, 5; **تعبد** таъбуд (у, и)
19:42, 44; 27:43; **تعبدوا** таъбуду: 11:2, 26; 12:40; 17:23;
36:60; 41:14; 46:21; **تعبدون** таъбуду:на 2:83, 133, 172;
5:76; 10:28, 104; 12:40; 16:114; 21:66, 67, 98; 26:70, 75, 92;
29:17²; 37:85, 95, 161; 41:37; 43:26; 60:4; 109:2; **تعبد**

наъбуд (у, а) 1:5; 2:133; 3:64; 7:70; 11:62; 14:35; 26:71;
تعبدھم наъбудуҳум 39:3; **يعبد** йаъбуду 7:70; 11:62,
87, 109²; 14:10; 22:11; 24:43; **يعبدوا** йаъбуду: 9:31; 98:5;
106:3; **يعبدون** йаъбуду:на 10:18; 11:109; 16:73; 18:16;
19:49; 22:71; 25:17, 55; 28:63; 34:40, 41; 37:22; **ليعبدون**
ли-йаъбуду:ни 51:56; **يعبدونني** йаъбуду:нани: 24:55;
يعبدوها йаъбуду:ҳа: 39:17; **اعبد** уъбуд (и) 15:99;
39:2, 66; **فاعبدني** фа-ъбудни: 20:14; **فاعبده** фа-ъбуду
11:123; 19:65; **اعبدوا** уъбуду: 2:21; 4:36; 5:72, 117; 7:59,
65, 73, 85; 11:50, 61, 84; 16:36; 22:77; 23:23, 32; 27:45;
29:16, 36; 39:15; 53:62; 71:3; **فاعبدون** фа-ъбуду:на 21:25,
92; 29:56; **اعبدوني** уъбуду:ни: 36:61; **اعبدوه** уъбуду:-
ҳу 3:51; 6:102; 10:3; 19:36; 29:17; 43:64; **يعبدون** йуъба-
ду:на 43:45.

عبد ъабдун кўплиги **عباد** ъиба:дун, **عبيد** ъаби:-
дун қул, банда: **العبد** ал-ъабд (у, и) 2:178²; 221; 19:30;
34:9; 38:30, 44; 43:59; 50:8; 72:19; **عبدا** ъабдан 4:172;
16:75; 17:3; 18:65; 19:93; 96:10; **عبدا** ъабд (а, и) на:
2:23; 8:41; 38:17, 41; 54:9; **عبده** ъабд (а, и) ҳ (у, и)
17:1; 18:1; 19:2; 25:1; 39:36; 53:10; 57:9; **عبدين** ъабдай-
ни 66:10; **العباد** ал-ъаба:д (у, а, и) 2:207; 3:15; 20, 30;
7:194; 21:26; 25:63; 36:30; 37:40, 74, 128, 160, 169; 40:31,
44, 48; 43:19; 44:18; 50:11; 76:6; **عبادي** ъаба:ди: 39:10,
16; 17; 43:68; **عبادا** ъиба:дан 3:79; 17:5; **عبادك** ъиба:-
д (у, а, и) ка 4:118; 5:118; 15:40; 27:19; 38:83; 39:46; 71:27;
عبادكم ъиба:дикум 24:32; **عبادا** аиба:д (а, и) на:
12:24; 18:65; 19:63; 35:32; 37:81, 111, 122, 132, 171; 38:45;
42:52; 66:10; **عباده** ъиба:д (а, и) ҳ (у, и) 2:90; 6:18, 61,
88; 7:32, 128; 9:104; 10:107; 14:11; 16:2; 17:17, 30, 96; 19:
61; 25:58; 27:15, 59; 28:82; 29:62; 30:48; 34:39; 35:28, 31,
45; 39:7, 16; 40:15, 85; 42:19, 23, 25, 27²; 43:15; **عبادي**
ъиба:диѡа 2:186; 14:31; 15:42, 49; 17:53, 65; 18:102; 20:77;
21:105; 23:209; 25:17; 26:52; 29:56; 34:13; 39:53; 44:23;
89:29; **للعبيد** ли-л-ъаби:ди 3:182; 8:51; 22:10; 41:46;
50:29.

عبد **БАББАДА** қул қилмоқ, қул қилиб олмоқ;
عبدات **бабб**-дат 26:22.

عبر (У) **БАБАРА**, **عبور** **БУБУ:РУН** йўлдан ўт-
моқ, кесиб ўтмоқ; (сувни) кечмоқ; **تعبرون** таъбуру:на
12:43.

عبرة **БИРАТУН** кўплиги **عبر** ъбарун ўтган
нарсаларга эътибор бериш, ўрнак бўлиш: **عبرة** ъбират-
(ун, ан) 3:13; 12:111; 16:66; 23:21; 24:44; 79:26.

عيس (И) **БАБАСА**, **عبوس** **БУБУ:СУН** қовоқ
солмоқ 74:22; 80:1.

عبري **БАҚАРИЙУН** антиқа гилам 55:76.
عيسو **БАБУ:СУН** қаттиқ, оғир)қун):
бабу:сан 76:10.

عبيد **БАБИ:ДУН** **عبد** ъабдуннинг кўплиги,
عيا (У) **БАТА:**, **عتو** **БУТУВВУН**, **عتي**
БИТИЙУН 1) қатта кетмоқ, гердаймоқ, кеккаймоқ;
2) четланмоқ, оғинмоқ: **عتت** ъатат 65:8; **عتوا**
ъатав 7:77; 166; 25:21; 51:44.

عتل (У, И) **БАТАЛА**, **عتل** **БАТЛУН** судрамоқ,
куч билан судраб келмоқ: **فاعتلوه** фа-ътилу:ху 44:47.

عتل **БУТУЛУН** қўпол, жафо қилувчи 68:13.
عتو **БУТУВВУН** қатта кетиш, кеккайиш, гердайиш;
бош тортиш, бўйсинмаслик: **عتو** ъутуввин 67:21; **عتوا**
ъутувван 25:21.

عتي **БИТИЙУН** 1) бош тортиш, бўйсинмаслик;
2) қариллик, муккайгаплик: **عتيا** ъитийан 19:8, 69.

عتيد **БАТИ:ДУН** тайёр, ҳозирланган, тах қилинган
50:18, 23.

عتيق **БАТИ:ҚУН** кўплиги **عتاق** ъбата:қун ошиб
ўтувчи зотли от: **العنيق** ал-ъати:қи 22:29, 33.

عشر (У) **БАСАРА**, **عشار** **БИСА:РУН** қоқилмоқ,
чалинмоқ, қоқилиб, чалиниб тушмоқ: **عشر** ъусира 5:107.

عشي (А) **БАСИИА**, **عشي** **БАСАН** ёмошлик қил-

моқ, қабоҳат таратмоқ: **نعثوا** таъсав 2:60; 7:74; 11:85;
26:183; 29:36.

عجاب **БУЖА:БУН** ўта ажиб, ажойиб 38:5.
عجاف **БИЖА:ФУН** **اعجف** 'аъжафунинг кўплиги.
عجب (А) **БАЖИБА**, **عجب** ъажабун ҳайрон бўл-
моқ, ажабланмоқ: **عجبت** ъажабта 37:12; **اوعجبتم** 'а
ва ъажибтум 7:63, 69; **عجبا** ъажибу: 38:4; 50:2; **نعجب**
наъжаб 13:5; **نعجبون** наъжабу:на 53:59; **انعجبين**
'а таъжаби:на 11:73.

عجب **БАЖАБУН** ажойиб, тансиқ 13:5; **عجبا**
ъажабан 10:2; 18:9, 63; 72:1.
عجز **БАЖЗУН** кўплиги **اعجاز** 'аъжа:зун дарахт
танаси: **اعجاز** 'аъжа:зу 54:20; 69:7.

عجل (А) **БАЖИЛА**, **عجل** **БАЖАЛУН** шошмоқ,
шошилмоқ: **عجلت** ъажилту 20:84; **اعجلتم** 'а ъажил-
тум 7:150; **تعجل** таъжал (а) 19:84; 20:114; 75:16.

عجل **БАЖАЛУН** шошилдилик, шошмашошарлик:
عجل ъажалин 21:37.

عجل **БИЖЛУН** кўплиги **عجول** ъужу:лун бузоқ:
العجل ал-ъижл (а, и) 2:51, 54, 92, 93; 4:153; 7:152; 11:
69; 51:26; **عجلا** ъижлан 7:148; 20:88; **عجولا** ъужу:лан
17:11.

عجل **БАЖЖАЛА** шоширмоқ, тезлатмоқ 18:58; 48:
20; **عجلنا** ъажжална: 17:18; **يعجل** йуъажжилу 10:11;
عجل ъажжил 38:16.

عجوز **БАЖУ:ЗУН** кўплиги **عجائز** ъажа:'изу
11:72; 51:29; **عجوزا** ъажу:зан 26:171; 37:135.

عجول **БАЖУ:ЛУН** кўплиги **عجل** ъужулуни шо-
шилувчи, ошиқувчи: **عجولا** ъажу:лан 17:11.

عجيب **БАЖИ:БУН** ажиб, ажойиб, тансиқ 11:72;
50:2.

عد (У) **БАДДА**, **عد** **БАДДУН** санамоқ, ҳисобла-

моқ: **عدهم** Ёаддахум 19:94; **تعديا** таъудду: 14:34; 16:18; **تعديون** таъудду:на 22:47; 32:5; **تعدي** наъудду 19:84; **تعديهم** наъуддухум 38:62.

عد ЁАДДУН ҳисоблаш, ҳисоб қилиш, санаш: **عدا** Ёаддан 19:84, 94.

عدا (У) ЁАДА:, **عدو** ЁАДВУН юз ўгирмоқ, қайтмоқ; бузмоқ: **تعدي** таъду 18:28; **تعديا** таъду: 4:154; **يعدون** йаъду:на 7:163.

عداوة ЁАДА:ВАТУН адоват, душманлик: **العداوة** ал-ёада:ват (у, а) 5:14; 64, 82, 94; 41:34; 60:4.

عدة ЁИДДАТУН кўплиги **عد** ёидадун сон, ҳисоб; бир неча: **عدة** ёиддат (ун, а, ин) 2:184, 185²; 9:36, 37; 33:49; 65:1; **عدهم** ёиддат (а, и) ҳ (у, и) м 18:22; 74:31; **عدتهن** ёиддат (у, и) ҳ (у, и) нна 65:1, 4.

عدة ЁУДДАТУН кўплиги **عد** ёудадун асбоб, қурол, аслаҳа: **عدة** ёуддатан 9:46.

عد ЁАДАДУН сон: **عد** ёадада 10:5; 17:12; 23:112; **عدا** ёададан 18:11; 72:24, 28.

عد ЁАДАДА тайёрламоқ, ҳозирламоқ: **عده** ёаддадаҳу 104:2.

عديس ЁАДАСУН ясмиқ дони: **عديسها** ёадасиха: 2:61.

عدل (И) АДАЛА, **عدل** ЁАДЛУН **عدالة** ЁАДА:-ЛАТУН, **معدلة** МАЪДИЛАТУН 1) текпсламоқ, тенглаштирмоқ, баробар қилмоқ; 2) адолат қилмоқ; 3) бирор нарсани ўхшати билан алмаштирмоқ: **فعدلك** фа-ёадала-ка 82:7; **لعدلى** ли-аъдила 42:15; **تعديل** таъдил 6:70; **تعديوا** таъдилу: 4:3, 129, 135; 5:8; **يعدون** йаъдилу:-на 6:1, 150; 7:159, 181; 27:60; **اعدلوا** иъдилу: 5:8; 6:152.

عدل ЁАДЛУН 1) бир-бирига тенглик, баробарлик, бир-бирининг ўрнини босишлик; 2) адолат: **عدل** ёадл- (ун, ин) 2:48; 123, 282²; 4:58; 5:95², 106; 6:70; 16:76, 90; 49:9; 65:2; **عدلا** ёадлан 6:115.

عدن ЁАДНУН келиш, ҳозир бўлиш: **عدن** ёаднин 9:72; 13:23; 16:31; 18:31; 19:61; 20:76; 35:33; 38:50; 40:8; 61:12; 98:8.

عدو ЁАДВУН адоват, душманлик: **عدوا** ёадван 6:108; 10:90.

عدو ЁАДУВВУН кўплиги **اعداء** 'аъда: 'ун душман, ёв, рақиб: **عدو** ёадувв (ун, а, ин) 2:36, 98, 168, 208; 4:92; 6:142; 7:22, 24; 8:60; 9:114, 120; 12:5; 18:50; 20:39², 117, 123; 26:77; 28:15, 19; 35:6; 36:60; 43:62, 67; 63:4;

عدوا ёадувван 2:97, 98; 4:104; 6:112; 9:83; 17:53; 25:31; 28:8; 35:6; 64:14; **عدوكم** ёадуввикум 7:129; 8:60; 20:80; 60:1;

عدوه ёадуввиҳи 28:15²; **عدوهم** ёадуввиҳим 61:14; **عدوي** ёадувви: 60:1; **اعداء** 'аъда: '(у, а)

3:103; 7:150; 41:19, 28; 46:6; 60:2; **باعدائكم** би-'аъда:-икум 4:45.

عدوان ЁУДВА:НУН душманлик қилиш; душманлик: **العدوان** ал-ёудва:н (а, и) 2:85; 193; 5:2, 62; 28:28; 58:8;

عدوانا ёудва:нан 4:30.

عدوة ЁУДВАТУН водийнинг чеккаси, атрофи: **بالعدوة** би-л-ёудвати 8:42².

عذاب ЁАЗА:БУН азоб, жазо; азобланиш, қийналиш: **العذاب** ал-ёаза:б (у, а, и) 2:7, 10, 49, 85, 86, 90, 96, 104,

114, 136, 162, 165², 166, 174, 175, 178, 201; 3:4, 16, 21, 77, 88, 91, 105, 106, 176, 177, 178, 181, 188², 191; 4:14, 25, 56; 5:33, 36², 37, 41, 73, 80, 94; 6:15, 30, 40, 47, 49, 70, 93, 124, 157; 7:39, 59, 73, 141, 165, 167; 8:14, 32, 35, 50, 68; 9:3, 34, 52, 61, 68, 79, 90, 101; 10:4, 15, 52, 54, 70, 88, 97, 98; 11:3, 8, 20, 26, 39², 48, 58, 64, 76, 84, 93, 103; 12:25, 107; 13:34²; 14:2, 6, 17, 21, 22, 44; 15:50; 16:26, 45, 63, 85, 88, 94, 104, 106, 113, 117; 17:57; 18:55, 58; 19:45, 75, 79; 20:48, 61, 172; 134; 21:46; 22:2, 4, 9, 18, 22, 25, 47; 55; 57; 23:64; 76; 77; 24:8; 11, 14, 19, 23, 63; 25:42, 65, 69; 26:135, 156, 158, 189², 204; 27:5; 28:64; 29:10, 23, 29, 53², 54, 55; 30:16; 31:6, 7, 21, 24; 32:14, 20, 21²; 33:30, 68; 34:5, 8, 12, 14, 33, 38, 42, 46; 35:7, 10; 36:18; 37:9, 33, 38; 38:26, 41; 39:13, 19, 24, 25, 26, 40², 47, 54, 55, 58, 71; 40:7, 45, 46, 49; 41:16², 17, 50; 42:16, 21, 26, 42, 44, 45; 43:39, 48, 50, 65, 74; 44:11, 12, 15, 30, 48, 56; 45:8, 9, 10, 11; 46:20, 21, 24, 31, 34; 50:26; 51:37; 52:7, 18,

27; 54:38; 57:13, 20; 58:4, 5, 16; 59:3, 15; 61:10; 64:5; 67:5, 6, 28, 33; 70:1, 11, 27, 28; 71:1; 84:24; 85:10²; 88:24; 89:13;
عذاب ъаза:бн 38:8; **عذابا** ъаза:бан 3:56; 4:18, 37, 93, 102, 138, 151, 161, 173; 5:115; 6:65; 7:38, 164; 9:39, 74; 16:88; 17:10, 58; 18:87; 20:71; 25:19, 37; 27:21; 33:8, 57; 38:61; 41:27; 48:16, 17, 25; 52:47; 58:15; 65:8, 10; 72:17; 73:13; 76:31; 78:30, 40; **بعذابكم** би-ъаза:бикум 4:147;

بعذابنا фаби-ъаза:бина: 26:204; 37:176; **عذابه** ъаза:-б (у, а) ҳу 10:50; 17:57; 89:25; **عذابها** ъаза:б (а, и) ҳа: 25:65; 35:36; **عذابها** ъаза:баҳума: 24:2; **عذابي** ъаза:-би: 7:156; 14:7; 15:50; 54:16, 18, 21, 30, 37, 39.

عذب ЂАЗБУН ширин, тотли, чучук 25:53; 35:12.

عذب ъаззаба азоб бермоқ, қийнамоқ 9:26; **لعذبنا** ла-ъаззабна: 48:25; **عذبناها** ъаззабна:ҳа: 65:8; **لعذبهم** ла-ъаззабаҳум 59:3; **لاعذبته** ла-уъаззибаннаҳу 27:21;

اعذبه уъаззибуҳу 3:56; **تعذب** туъаззиба 18:86; **تعذبهم** туъаззибҳум 5:118; 20:47; **نعذب** нуъаззиб 9:66; **نعذبه** нуъаззибуҳу 18:87; **سنعذبهم** са-нуъаззибуҳум 9:101; **يعذب** йуъаззиб (у, а) 2:284; 3:129; 5:18, 40; 29:21; 33:24, 73; 48:6, 14; 89:25; **يعذبكم** йуъаззиб (у) кум 5:18; 9:39; 17:54; 48:16; **يعذبنا** йуъаззибуна: 58:8;

يعذبه йуъаззиб (у) ҳу 18:87; 48:17; 88:24; **يعذبهم** йуъаззиб (у, а) ҳум 3:128; 4:173; 8:33, 34; 9:14, 55, 74, 85, 106.

عذر ЂУЗРУН кўшлиги **أعذار** аъза:рун 1) узр сўраш, кечирим сўраш; оқлаш; 2) баҳона, сабаб: **عذرا** ъузран 18:76; 77:6.

عراء ъара: ун текислик: **بالعراء** би-л-ъара: и 37: 145; 68:49.

عرب ЂАРАБУН кўшлиги **عرب** ъурубун араблар: **عربا** ъурубан 56:37.

عرب ЂУРУБУН **عرب** ъарабун нинг кўплиги:

عربي ЂАРАБИЙУН араб; арабий, арабча, арабга мансуб: **عربي** ъарабий (ун, ин) 16:103; 26:195; 41:44;

عربيا ъарабийан 12:2; 13: 37; 20:113; 39:28; 41:3; 42:7; 43:3; 46:12.

عرج (У) ЂАРАЖА, **عروج** ЂУРУ:ЖУН юқори чиқмоқ, кўтарилмоқ: **عرج** наъружу 70:4; **يعرج** йаъружу 32:5; 34:2; 57:4; **يعرجون** йаъружу:на 15:14.

عرجون ЂУРЖУ:НУН кўплиги **عراجين** ъара:жи:ну ҳосили олинган хурмо дарахтининг қуриган шохи: **كالعرجون** ка-л-ъуржу:ни 36:39.

عرش (У, И) ЂАРАША, **عرش** ъаршун қурмоқ, ясамоқ: **يعرشون** йаъришу:на 7:137; 16:68.

عرش ЂАРШУН кўплиги **عروش** ъуру:шун 1) тахт; 2) асос, замин; 3) соя берадиган ҳар қандай парса: **العرش** ал-ъарш (у, а, и) 7:54; 9:129; 10:3; 12:100; 13:2; 17:42; 20:5; 21:22; 23:86, 116; 25:59; 27:23, 26; 32:4; 39:75; 40:7, 15; 43:82; 57:4; 69:17; 81:20; 85:15; **عرشك** ъаршуки 27:42;

عرشه ъаршуҳу 11:7; **عرشها** ъарша (а, и) ҳа: 27:38, 41; **عروشها** ъуру:шиҳа: 2:259; 18:42; 22:45.

عرض (У) ЂАРАДА, **عرض** ЂАРДУН кенг бўлмоқ; кенгаймоқ: **عرضنا** ъарадна: 18:100; 33:72; **عرضهم** ъарадахум 2:31; **عرض** ъурида 38:31; **عرضوا** ъуриду: 18:48; **تعرضون** туъраду:на 69:18; **يعرض** йуъраду 46: 20; 34; **يعرضون** йуъраду:на 11:18; 40:46; 42:45; **عرضتم** ъарадтум 2:235.

عرض ЂАРДУН кўплиги **أعراض** аъра:дун эн; кенглик: **كالعرض** ка-ъарди 57:21; **عرضا** ъардан 18:100; **عرضها** ъардуҳа: 3:133; 57:21.

عرض ЂАРАДУН: **عرضا** ъарадан ора-сйра бўладиган иш, воқеа; тасодиф: **عرض** ъарада 4:94; 7:169²; 8:67; 24:33; **عرضا** ъарадан 9:42.

عرضة ЂУРДАТУН тўсиқ: **عرضة** ъурдатаи 2:224.

عرفان (И) ЂАРАФА, **معرفة** МАЪРИФАТУН, **عرفان** ЂИРФА:НУН билмоқ, англамоқ, танимоқ: **فلعرفتهم** фа-ла-ъарафтаҳум 47:30; **فعرهم** фа-ъарафаҳум 12:58;

عرفوا ʔарафу: 2:89; 5:83; تعرف ʔаърифу 22:72; 83:24;
ولتعرفنهم ва ла-ʔаърифаннаҳум 47:30; تعرفهم
ʔаърифухум 2:273; ʔا-تعرفونها фа-ʔаърифу:наҳа: 27:93;
يعرفوا йаърифу: 23:69; يعرفون йаърифу:на 2:146;
6:20; 7:46; 16:83; يعرفونه йаърифу:наҳу 2:146; 6:20;
يعرفونها йаърифу:наҳа: 12:62; يعرفونهم йаъри-
фу:наҳум 7:48; يعرف йуърафу 55:41; يعرفن йуърафна
33:59.

عرف ʔУРФУН кўплиги اعراف ʔаъра:фун 1) эҳсон;
2) одат, расм-русум; 3) кетма-кет, бирин-кетин: ал-ʔаъ-
ал-ʔурфи 7:199; عرفا ʔурфан 77:1; الاعراف
ра:фи 7:46, 48.

عرف ʔАРРАФА билдирмоқ 66:3; عرفها ʔаррафа-
ҳа: 47:6.

عرفات ʔАРАФА:ТУН Арафот, Макка яқинидаги тор
номи: عرفات ʔарафа:тин 2:198.

عرم ʔАРИМУН тўғон: العرم ал-ʔарими 34:16.
عروة ʔУРВАТУН кўплиги عري ʔуран даста, қўл;
таянч: العروة би-л-ʔурвати 2:256; 31:22.

عروش ʔУРУ:ШУН عرش ʔАРШУН нинг кўн-
лиги.

عري (А) ʔАРИЙА, عري ʔУРЙУН яланғоч бўл-
моқ: تعري ʔаъра: 20:118.

عريض ʔАРИ:ДУН кўплиги عراض ʔира:дун
1) кенг; 2) узун, давоматли (дуо): عريض ʔари:дин
41:51.

عز (И) ʔАЗЗА, عز ʔИЗЗУН, عزة ʔИЗЗАТУН
1) кучли бўлмоқ; 2) енгмоқ: فعززنا фа-ʔазазна: 36:14;
عزني ʔаззани: 38:23.

عز ʔИЗЗУН шараф, азамат, улуғлик; қудрат: عز
ʔаззан 19:81.

عزب (У) ʔАЗАБА, عزوب ʔУЗУ:БУН ғойиб бўл-
моқ, яширин қолмоқ: يعزب йаъзубу 10:61; 34:3.

عزة ʔИЗАТУН кўплиги عزون ʔизу:на тўда, гу-
руҳ: ʔизи:на 70:37.

عزة ʔИЗЗАТУН шараф, улуғлик; қудрат: العزة
ал-ʔиззат (у, а, и) 2:206; 4:139²; 10:65; 26:44; 35:10²; 37:180;
38:2; 63:8; فبعزتك ʔабъиззатика 38:82.

عزر ʔАЗЗАРА 1) қўлламоқ; 2) таҳдид қилмоқ;
3) улуғламоқ: عزرتهم ʔаззартуму:ҳум 5:12; وعزروه
ва ʔаззару:ҳу 7:157; تعزروه туъаззиру:ҳу 48:9.

عزل (И) ʔАЗАЛА, عزل ʔАЗЛУН: عن ~ ʔан чет-
латмоқ, айриб қўймоқ: عزلت ʔазалта 33:51.

عزم (И) ʔАЗАМА, عزم ʔАЗМУН, عزيمة
ʔАЗИ:МАТУН қасд қилмоқ, қаттиқ хоҳламоқ 47:21; عزمتم
ʔазамта 3:159; عزموا ʔазаму: 2:227; تعزموا ʔаъзиму:
2:235.

عزم ʔАЗМУН қасд қилиш, қаттиқ исташ, хоҳлаш:
عزم ʔазми 3:186; 31:17; 42:43; 46:35; عزمأ ʔазман
20:115.

عزون ʔИЗУ:НА عزة ʔиззатун нинг кўплиги.

عزي ʔУЗЗА: اعز ʔаъаззу нинг муаннаси.

عزير ʔУЗАЙРУН Узайр алайҳи-с-салом, пайғамбар
9:30.

عزير ʔАЗИ:ЗУН 1) қудратли, улуғ; 2) зодагон, асл-
зода, катта мартаба эгаси (Мисрда): العزيز
ал-ʔазиз:зу 2:129, 209, 220, 228, 240, 260; 3:4 6, 18, 62, 126; 5:38, 95,
118; 6:96; 8:10, 49, 63, 67; 9:40, 71, 128, 11,66, 91; 12:30, 51,
78, 88; 14:1, 4, 20, 47; 16:60; 22:40, 74; 26:9, 68, 104, 122,
140, 159, 175, 191, 217; 27:9, 78; 29:26, 42; 30:5, 27; 31:9,
27; 32:6; 34:6, 27; 35:2, 17, 28; 36:5, 38; 38:9, 66; 39:1, 5,
37; 40:2, 8, 42;41:12, 41; 42:3, 19; 43:9; 44:42, 49; 45:2, 37;
46:2; 54:42; 57:1, 25; 58:21; 59:1, 23, 24; 60:5; 61:1; 62:1, 3;
64:18; 67:2; 85:8; عزيزأ ʔазиз:зан 4:56, 158, 165; 33:25;

عزير 48:3, 7, 19; اعزة ʔаъиззат (а, ин) 5:54; 27:34.

عسر ʔАСИРУН оғир, қийин, мушқил 54:8.

عسر ʔУСРУН қийинчилик, мушқиллик, оғирчилик;

- муҳтожлик, камбағаллик: العسر ал-ъуср (а, и) 2:185; 65:7; 91:5, 6; عسرًا ӯусран 18:73.
- عسرة **ЪУСРАТУН** қийинчилик, мушқиллик, оғирчилик; муҳтожлик, камбағаллик: عسرة ӯусратни 2:280; 9:117.
- عسري **ЪУСРА:** камбағаллик, муҳтожлик ҳолати; қийналиш: العسري ли-л-ӯусра: 92:10.
- عسعس **ЪАСЪАСА** кеч кирмоқ, қоронғи тушмоқ 81:17.
- عسق **ЪАЙН, СИ:Н, ҚА:Ф** «ع», «س» ва «ق» ҳарфларининг номлари 42:2.
- عسل **ЪАСАЛУН** бол: غسل ъасалин 47:15.
- عسي **ЪАСА:** балки, шояд 2:216²; 4:19, 84, 99; 5:52; 7:129, 185; 9:18, 102; 12:21, 83; 17:8, 51, 79; 18:24, 40; 19:48; 27:72; 28:9, 22, 67; 49:11²; 60:7; 66:5, 8; 68:32; عسيتم ъасайтум 2:246; 47:22.
- عسير **ЪАСИ:РУН** қийин, оғир, мушқил 74:9; عسيراً ъаси:ран 25:26.
- عشا **(У) ЎША:**, عشو **ЪАШВУН** кечаси, тунда бормоқ, жўнамоқ: يعيش йаъшу 43:36.
- عشاء **ЪИША: 'УН** оқшом: عشاء ъиша: '(ан, и) 12:16; 24:58.
- عشار **ЪИША:РУН** عشار ӯшара: 'у нинг кўплиги.
- عشر **ЪАШРУН** ўн: عشر ъашр (у, ин) 6:160; 7:142; 11:13; 89:2; عشار ъашран 2:234; 20:103; 28:27.
- عشر **ЪАШАРА:** إنا عشر 'исна: ъашара ўн икки 5:12; 9:36; إحدى عشر 'ихда: ъашара ўн бир 12:4; عشرة تسعة ъашара ўн тўққиз 74:30.
- عشار **ЪУШАРА: 'У** кўплиги عشار ъиша:рун ўн ойлик бўғоз туя; العشار ал-ъиша:ру 81:4.
- عشرة **ЪАШАРАТУН** ўн 2:196; 5:89.
- عشرة **ЪАШАРАТУН** ўн: عشرة ъашрата 2:60; 7:160².

- عشرون **ЪИШРУ:НА** йигирма 8:65.
- عشي **ЪАШИЙЙУН** кеч, оқшом: بالعشي би-л-ъашиййи 3:41; 6:52; 18:28; 38:18, 31; 40:55; عشيًا ъашиййан 19:11, 62; 30:18; 40:46; عشية ъашиййатан 79:46.
- عشير **ЪАШИ:РУН** кўплиги عشار ӯшара: 'у ўртоқ; қариндош: العشير ал-ъаши:ру 22:13; عشيرتك ъаши:ратака 26:214; عشيرتكم ъаши:ратукум 9:24; عشيرتهم ъаши:ратаҳум 58:22.
- عصا **ЪАСАН** кўплиги عصي ъисиййун ҳасса, ёғоч: عصاك ъаса:ка 2:60; 7:117, 160; 26:63; 27:10; 28:31; عصاه ъаса:ҳу 7:107; 26:32, 45; عصاي ъаса:йа 20:18; عصيهم ъисиййухум 20:66; 26:44.
- عصبة **ЪУСБАТУН** кўплиги عصب ӯсабун нафар, ўн кишидан ортиқ гуруҳ: عصبه ӯсбат (ун, и) 12:8, 14; 24:11; 28:76.
- عصر **(И) ЎСАРА,** عصر **ЪАСРУН** сиқмоқ, эзмоқ: عصر 'аъсиру 12:36; يعصرون йаъсиру:на 12:49.
- عصر **ЪАСРУН** кўплиги أعصار 'аъса:рун кун ботиш вақти, оқшом: والعصر ва-л-ъасри 103:1.
- عصف **ЪАСФУН** кўплиги عصف ӯсу:фун кўкат, поя; япроқ, العصف ал-ъасфи 55:12; 105:5; عصفًا ъасфан куч билан 77:2.
- عصم **(И) ЎСАМА,** عصم **ЪАСМУН:** من ~ мин сақламоқ, сақлаб қолмоқ, ҳимоя қилмоқ: عصمك йаъсимука 5:67; يعصمكم йаъсимукум 33:17; يعصمني йаъсимуни: 11:43.
- عصم **ЪИСАМУН** алоқа, яқинлик алоқалари: عصم ъисами 60:10.
- عصي **(И) ЎСА:**, عصيان **ЪИСИА:НУН,** معصية маъсиййатун исён қилмоқ, бош тортмоқ 20:124; 73:16; 79:24; عصاني ъаса:ни: 14:36; عصوا ъасав (у) 2:61; 3:112;

4:42; 5:78; 11:59; 69:10; عصوك җасавка 26:216;
 عصوني җасавни: 71:21; عصيت җасайт (у, а) 6:15;
 10:15; 91; 20:93; 39:13; عصيتм җасайтум 3:152; عصيته
 җасайтуху 11:63; عصينا җасайна: 2:93; 4:46; اعصي
 'аъси: 18:69; يعص йаъси 4:14; 33:36; 72:23; يعصون
 йаъсу:на 66:6; يعصينك йаъси:нака 60:12.

عصي **БАСИЙИУН** қулоқ солмайдиган, қулоқсиз,
 бүйсинмайдиган, исёнчи: عصيا җасийан 19:14, 44.

عصي **БИСИЙИУН** عصا җасаннинг кўплиги.
 عصيان **БИСИА:НУН** бош тортиш, қаршилик қилиш,
 исён қилиш: العصيان ал-ъисйа:на 49:7.

عصيب **БАСИ:БУН** оғир, қийин (қун) 11:77.
 عض (А) **БАДДА**, عض **БАДДУН** тишламоқ, қош-
 моқ: عضوا җадду: 3:119; يعض йаъадду 25:27.

عضة **БИДАТУН** кўплиги عضون җиду:на қисм,
 бўлак: عضين җиди:на 15:91.

عضد **БАДУДУН** кўплиги اعضاء 'аъдудун, اعضاد
 'аъда:дун 1) ёрдамчи, кўмакчи; 2) мушак: عضدا җадуду-
 дан 18:51; عضدك җадудака 28:35.

عضل (У) **БАДАЛА**, عضل **БАДЛУН** қаршилик,
 тўсқинлик қилмоқ: تعضلون таъдулу:хунна 2:232; 4:19.

عضون **БИДУ:НА** عضة **БИДАТУН**нинг кўп-
 лиги.

عطاء **БАТА:УН** кўплиги اعطية 'аътийатун
 ато, аҳсон: عطاء җата: '(у, аи, и) 11:108; 17:20²; 78:36;
 عطاونا җата: 'уна: 38:39.

عطف **БИТФУН** кўплиги اعطاف 'аъта:фун бў-
 йиш, гардан: عطفه җитфиҳи 22:9.

عطل **БАТТАЛА** қаровсиз қолдирмоқ, бўш қўймоқ:
 عطلت җуттилат 81:4.

عظام **БИЗА:МУН** عظم җазмуннинг кўплиги.
 عظم **БАЗМУН** кўплиги عظام җиза:мун сўяк;

العظم ал-җазми 6:146; 19:4; العظام ал-җиза: м(а, н)
 2:259; 23:14; 36:78; عظامًا җиза:ман 17:49, 98; 23:14, 35,
 82; 37:16, 53; 56:47; 79:11; عظامه җиза:маху 75:3.

عظم **БАЗЗАМА** улугламоқ, улуг деб билмоқ, ҳур-
 матламоқ: يعظم йуъазим 22:30, 32.

عظيم **БАЗИ:МУН** кўплиги عظام җиза:мун,
 عظاماء җузама: 'у улуг, юксак: عظيم җазим (ун,
 ни) 2:7, 49, 105, 114, 255; 3:74, 105, 172, 174, 176, 179;
 4:13; 5:9, 33, 41, 119; 6:15; 7:59, 116, 141; 8:28, 29, 68;
 9:22, 63, 72, 89, 100, 101, 111, 129; 10:15, 64; 12:28; 14:6;
 15:87; 16:94, 106; 19:37, 76; 22:1; 23:86; 24:11, 14, 15, 16,
 23; 26:63, 135, 156, 189; 27:23, 26; 28:79; 31:13; 37:60, 76,
 107, 115; 38:67; 39:13; 40:9; 41:35; 42:4; 43:31; 44:57; 45:10;
 46:21; 49:3; 56:46, 74, 76, 96; 57:12, 21, 29; 61:12; 62:4;
 64:9, 15; 68:4; 69:33, 52; 78:2; 83:5; عظيمًا ази:ман 4:27,
 40, 48, 54, 67, 73, 74, 93, 95, 113, 114, 146, 156, 162; 17:40;
 33:29, 35; 53:71; 48:5, 10, 29.

عفا (У) **БАФА:**, عفاء **БАФА:УН**, عفو **БУ-**
ФУВВУН: عفا ~ җан, ли кечирмоқ, кечмоқ, афв қилмоқ
 2:187; 3:152, 155; 5:95, 101; 9:43; 42:40; عفا җафав
 7:95; عفونا җафавна: 2:52; 4:153; تعفوا таъфу:
 2:237; 4:149; 64:14; نعف наъфу 9:66; يعف йаъфv
 42:34; يعفوا йаъфува 2:237; 4:99; يعفوا йаъфу 5:15;
 42:25, 30; وليعفوا вал-йаъфу: 24:22; يعفون йаъ-
 фу:на 2:237; اعف уъфу 2:286; 3:159; 5:13; اعفوا
 уъфу: 2:109; عفى җуфйа 2:178.

إفريط **БИФРИ:ТУН** кўплиги افاريط афа:-
 ри:ту ифрит, дев 27:39.

عفو **БАФВУН** кечирини, авф қилини, марҳамат қи-
 лини: العفو ал-җафва 2:219; 7:199.

عفو **БАФУВВУН** кечирувчан 22:60; 58:2; عفو
 җафувван 4:43, 99, 149.

عقاب **БИҚА:БУН** жазолаш, қийнаш: العقاب ал-
 җиқа:би 2:196, 211; 3:11; 5:2, 98; 6:165; 7:167; 8:13, 25, 48,

52; 13:6; 40:3, 22; 41:43; 59:4, 7; **عقاب** ықа:бин 13:32; 38:14; 40:5.

عقاب **БАҚИБУН** кўплиги **اعقاب** 'аъқа:бун
1) оёқ учаси, орқаси; 2) авлодлар, насл: **عقبه** ықибихи
43:28; **اعقابكم** ықибайхи 2:143; 3:144; 8:48;
'аъқа:бикум 3:144, 149; 23:66; **اعقابنا** 'аъқа:бинна: 6:71.

عقب **БУҚБУН** натижа, пировард, сўнг: **عقباً**
буқбан 18:44.

عقب **БАҚҚАБА** қайтмоқ: **يعقب** йуъаққиб 27:
10; 28:31.

عقبة **БАҚАБАТУН** кўплиги **عقاب** ықа:бун тоғ
йўли: **العقبة** ал-ықабат (у, а) 90:11, 12.

عقبى **БУҚБА:** охир, сўнг, натижа, пировард:
عقبى الدار ықба:д-да:ри жаннат 13:22, 24, 35², 42;
عقباهما ықба:ҳа: 91:15.

عقد (И) **БАҚАДА,** **عقد** **БАҚДУН** боғламоқ; аҳд-
лашмоқ: **عقدت** ықадад 4:33.

عقد **БАҚДУН** кўплиги **عقود** ықу:дун боғла-
ниш; аҳдлашиш; аҳд: **بالعقود** би-л-ықу:ди 5:1.

عقد **БУҚАДУН** **عقدة** **БУҚДАТУН** нинг кўп-
лиги.

عقد **БАҚҚАДА** боғламоқ: **عقدتم** ыққаттум 5:89.
عقدة **БУҚДАТУН** кўплиги **عقد** ықадун ту-
гун; никоҳ билан қўшилиш: **عقدة** ықдат (у, ан) 2:235,
237; 20:27; **العقد** ал-ықади 113:4.

عقر (И) **БАҚАРА,** **عقر** **БАҚРУН** яраламоқ; сўй-
моқ, ўлдирмоқ: **فَعَقَرُوا** фа-ықара 54:29; **فَعَقَرُوا** фа-
ықару: 7:77; **فَعَقَرُوا** фа-ықару:ҳа: 11:65; 26:157;
91:14.

عقل (И) **БАҚАЛА,** **عقل** **БАҚЛУН** англамоқ,
англаб етмоқ, тушунмоқ: **عقلوه** ықалу:ҳу 2:75;
تعقلون таъқилу:на 2:44, 73, 76, 242; 3:65, 118; 6:32,
151; 7:169; 10:16, 51; 12:2, 109; 21:10, 67; 23:80; 24:64;

26:28; 28:60; 36:62; 37:138; 40:67; 43:3; 57:17; **نعقل**
наъқилу 67:10; **يعقلوها** йаъқилуҳа: 29:43; **يعقلون**
йаъқилу:на 2:164, 170, 171; 5:58, 103; 8:22; 10:42, 100; 13:4;
16:12, 67; 22:46; 25:44; 29:35, 63; 30:24, 28; 36:68; 39:43;
45:5; 49:4; 59:14.

عقود **БУҚУ:ДУН** **عقد** ықдун нинг кўплиги.

عقيم **БАҚИ:МУН** 1) самарасиз, мевасиз; фарзанд-
сиз, бола туғмайдиган, қисир; 2) қуруқ (шамол): **عقيم**
ықи:м (ун, а, ин) 22:55; 51:29, 41; **عقِيمًا** ықи:ман
42:50.

عكف (У) **БАКАФА,** **عكوف** **БУКУ:ФУН** ардоқла-
моқ: **يعكفون** йаъкуфу:на 7:138.

علام **БАЛЛА:МУН** ўта билимдон, олим: **علام** ыал-
ла:му 5:109, 116; 9:78; 34:48.

علا (У) ыала:, **علو** ыулуввун **علي** (а) ыалийа
га қ.

علامة **БАЛА:МАТУН** белги, хусусият: **علامات**
ыала:ма:тин 16:16.

علانية **БАЛА:НИЙАТУН** очиқ, ойдин, ошкор:
علانية ыала:нийатан очиқчасига, ошкора 2:274; 13:22;
14:31; 35:29.

علق **БАЛАҚУН** қуюқлашган, қотган, лахта қон:
علق ыалақин 96:2.

علقة **БАЛАҚАТУН** лахта қон: **علقة** ыалақат
(ан, ин) 22:5; 23:14²; 40:67; 75:38.

علم (А) **БАЛМА,** **علم** **БИЛМУН** билмоқ 2:60,
187, 235; 7:160; 8:23, 66; 24:41; 45:9; 48:18, 27; 73:20²
علمت ыалимт (у, а) 11:79; 17:102; 24:65; 28:38; **علمت**

ыалимат (и) 37:158; 81:14; 82:5; **علمتم** ыалимтум (у)
2:65; 12:73, 89; 24:33; 56:62; **علمتموهن** ыалимтуму:-

хуна 60:10; **علمته** ыалимтаҳу 5:116; **علمنا** ыалимна:
12:51, 81; 15:24²; 33:50; 50:4; **علمه** ыалимаҳу 4:83;

علموا ыалиму: 2:102; 28:75; **اعلم** 'аъламу 2:30, 33²,
259; 5:116; 6:50; 7:62, 188; 11:31; 12:86, 96; **تعلم** таълам

(y, a) 2:106, 107; 4:113; 5:40, 116; 9:43; 11:79; 14:38; 19:65; 22:70; 28:13; 32:17; **تعلمن** ла-таъламунна 20:71; 38:88; **تعلموها** таъламуҳа: 11:49; **تعلمهم** таъламуҳум 9:101; **تعلموا** таъламу: 4:43; 5:97; 6:91; 10:5; 12:80; 17:12; 33:5; 48:27; 65:12; **تعلمون** таъламу:на 2:22, 30, 42, 80, 151, 169, 184, 188, 216, 232, 239, 280; 3:66, 71; 6:67, 81, 135; 7:28, 33, 38, 62, 75, 123; 8:27; 9:41; 10:68; 11:39, 93; 12:86, 96; 16:8, 43, 55, 74, 78, 95; 21:7; 23:84, 88, 114; 24:19; 26:49, 132; 29:16; 30:34, 56; 39:39; 56:61, 76; 61:5, 11; 62:9; 71:4; 102:3, 4, 5; **فستعلمون** фа-са-таъламу:на 20:135; 67:17, 29; **تعلمونهم** таъламу:наҳум 8:60; **تعلموهم** таъламу:ҳум 48:25; **تعلم** наълам (y, a) 2:143; 3:167; 5:113; 6:33; 15:97; 16:103; 18:12; 34:21; 36:76; 47:31; 50:16; 69:49; **تعلمهم** наъламуҳум 9:101; **يعلم** йаълам (y, a, и) 2:77; 216, 220, 232, 235, 255; 3:7, 29, 66, 140, 142², 166, 167; 4:63; 5:94, 97, 99; 6:3², 59, 60; 8:70; 9:16, 42, 78; 10:18; 11:5, 6; 12:52; 13:8, 19, 33, 42; 16:19, 23, 39, 70, 74, 91; 20:7, 110; 21:4, 28, 39, 110²; 22:5, 54, 70, 76; 24:19, 29, 63, 64; 25:6; 27:25, 65, 74; 28:69, 78; 29:42, 45, 52; 31:34; 33:18, 51; 34:2; 36:16; 40:19; 41:22; 42:25, 35; 47:19, 26, 30; 49:16, 18; 57:4, 25, 29; 58:7; 63:1; 64:4²; 67:14; 72:28; 73:20; 74:31; 87:7; 96:5, 14; 100:9; **سيعلم** са-йаъламу 13:42; 26:227; **ليعلمن** ла-йаъламанна 29:3², 11²; **يعلمه** йаълам (y) ҳу 2:197, 270; 3:29; 26:137; **يعلمها** йаъламуҳа: 6:59²; **يعلمهم** йаъламуҳум 8:60; 14:9; 18:22; **يعلموا** йаъламу: 9:63, 78, 97, 104; 14:52; 18:21; 39:52; **يعلمون** йаъламу:на 2:13, 26, 75, 77, 78, 101, 102, 103, 113, 118, 144, 146, 230; 3:75, 78, 135; 5:104; 6:37, 97, 105, 114; 7:32, 131, 182, 187; 8:34; 9:6, 11, 93; 10:5, 55, 89; 12:21, 40, 46, 68; 15:3, 96; 16:38, 41, 56, 75, 101; 21:24; 24:25; 25:42; 27:52, 61; 28:13, 57; 29:41, 64, 66; 30:6, 7, 30, 59; 31:25; 34:14, 28, 36; 36:26, 36; 37:170; 39:9², 26, 29, 49; 40:57; 70; 41:3; 42:18; 43:86, 89; 44:39; 45:18, 26; 52:47; 58:14; 63:8; 68:33, 44; 70:39; 82:12; **سيعلمون** са-йаъламу:на 19:75; 54:26; 72:24; 78:4, 5; **اعلم** иълам 2:260; 5:49; 28:50; 47:19; **اعلموا** иъламу: 2:194, 196, 203, 209, 223, 231, 233, 235², 244, 267; 5:34, 92, 98; 8:24, 25, 28, 40, 41; 9:2, 3, 36, 123; 11:14; 49:7; 57:17, 20; **ليعلم** ли-йуълама 24:31.

علم ЁЛАМУН кўнлиги **اعلام** 'аъла:мун белги, из, аломат; **الاعلام** ал-'аъла:ми 42:32; 55:24.

علم ЁИЛМУН билиш: **العلم** ал-'илм (y, a, и) 2:32, 120, 145, 247, 3:7, 18, 19, 61, 66²; 4:157, 162; 5:109; 6:100, 108, 119, 140, 143, 144, 148; 7:7, 52; 10:93; 11:14, 46, 47; 12:68, 76; 13:37, 43; 16:25, 27, 70; 17:36, 85, 107; 18:5; 19:43; 22:3, 5, 8, 54, 71; 24:15; 27:40, 42; 28:78, 80; 29:8, 49; 30:29, 31:6, 15, 20, 34; 34:6; 38:69; 39:49; 40:42; 83; 41:47; 42:14; 43:20, 61, 85; 44:32, 45:17, 23, 24; 46:4, 23; 47:16; 48:25; 53:28, 30, 35; 58:11; 67:26; 102:5; **علما** ЁИЛМАН 6:80; 7:89; 12:22; 18:65; 20:98, 110, 114; 21:74, 79; 27:15, 84; 28:14; 40:7; 65:12; **علمه** ЁИЛМИҲИ 2:255; 4:166; 10:39; 35:11; 41:47; **علمها** ЁИЛМУҲА: 7:187²; 20:52; 33:63; **علمهم** ЁИЛМУҲУМ 27:66; **علمي** ЁИЛМИ: 26:112.

علم ЁАЛЛАМА билдирмоқ, ўргатмоқ 2:31; 55:2; 96:4, 5; **علمتك** ЁАЛЛАМТУКА 5:110; **علمتم** ЁАЛЛАМТУМ 5:4; **علمتنا** ЁАЛЛАМТАНА: 2:32; **علمتني** ЁАЛЛАМТАНИ: 12:101; **علمك** ЁАЛЛАМАКА 4:113; **علمكم** ЁАЛЛАМАКУМ 2:239; 5:4; 20:71; 26:49; **علمناه** ЁАЛЛАМНА:ҲУ 12:68; 18:65; 21:80; 36:69; **علمني** ЁАЛЛАМАНИ: 12:37; **علمه** ЁАЛЛАМАҲУ 2:251, 282; 53:5; 55:4; **تعلمن** туъаллимани 18:66; **تعلمون** туъаллиму:на 3:79; 49:16; **تعلمونهن** туъаллиму:наҳунна 5:4; **ولتعلمه** ва ли-нуъаллимаҳу 12:21; **يعلمان** йуъаллима:ни 2:102; **يعلمك** йуъаллимука 12:6; **يعلمكم** йуъаллимукум(y) 2:151², 282; **يعلمه** йуъаллимуҳу 3:48; 16:103; **يعلمهم** йуъаллимуҳуму 2:129; 3:164; 62:2; **يعلمون** йуъаллиму:на 2:102; **علمت** ЁУЛЛИМТИ 18:66; **علمتم** ЁУЛЛИМТУМ 6:91; **علمنا** ЁУЛЛИМНА: 27:16. **علماء** ЁУЛАМА:'у **عالم** ЁАЛИМУН йинг кўнлиги. **علو** ЁУЛУВВУН юқори қисм: **علوا** ЁУЛУВВАН 17:4, 43; 27:14; 28:83. **علي** (a) ЁАЛИЙА, **علاء** ЁАЛА:ун ва **علي** (y) ЁАЛА:, **فلو** ЁУЛУВВУН баланд бўлмоқ, юксалмоқ: **علي** ~ ЁАЛА:

23:91; 28:4; علوا ыалав 17:7; لتعلن ла-таълунна 17:4;
تعلاу таълу: 27:31; 44:19.

علي ыала: олд юклама, ўрин маъносида келади: ус-
тида.

علي ыулан юксаклик, юқорилик: юксак: العلى ал-
ыула: 20:4, 75.

علي ыалийун кўплиги عليه ыилйатун баланд, юк-
сак: العلى ал-ыалий (у, и) 2:255; 22:62; 31:30; 34:23;
40:12; 42:4, 51; 43:4; عليа ыалийнан 4:34; 19:50, 57.

عليа ыуляа: اعلى аъла: нинг муаннаси العليا ал-
ыуляа: 9:40.

عليون ыиллийу: на еттинчи фалакда ўлган мўминлар-
нинг руҳлари кўтариладиган энг юқори жой 83:19; عليين
ыиллийи: на 83:18.

عليм ыали: мун 2:29, 32, 95, 115, 127, 137, 158, 181, 215,
224, 227, 231, 244, 246, 247, 256, 261, 268, 273, 282, 283;
3:34, 35, 63, 73, 92, 115; عليهم ыали: м (ун, и, ин) 3:119,
121, 154; 4:12, 26, 176; 5:7, 54, 76, 97; 6:13, 83, 96, 101, 115,
128, 139; 7:109, 112, 200; 8:17, 42, 43, 53, 61, 71, 75; 9:15,
28, 44, 47, 60, 97, 98, 103, 106, 115; 10:36, 65, 79; 11:5; 12:6,
19, 34, 50, 55, 76, 83, 100; 15:25, 53, 86; 16:28, 70; 22:52, 59;
23:51; 24:18, 21, 28, 32, 35, 41, 58, 59, 60, 64; 26:34, 37, 220;
27:6, 78; 29:5, 60, 62; 30:54; 31:23, 34; 34:26; 35:8, 38; 36:38,
79, 81; 39:7; 40:2; 41:42, 36; 42:12, 24, 50; 43:9, 84; 44:6;
49:1, 8, 13, 16; 51:28, 30; 57:3, 6; 58:7; 60:10; 62:7; 64:4,
11; 66:2, 3; 67:13; عليما ыали: ман 4:11, 17, 24, 32, 35,
39, 70, 92, 104, 111, 127, 147, 148, 170; 33:1, 40, 51, 54; 35:44;
48:4, 26; 76:30.

عم ыаммун кўплиги اعمام аъма: мун амаки:
عمك ыаммика 33:50; اعمامكم аъма: макум 24:61.

عماد ыИМА:ДУН кўплиги عمد ыамадун устун:
العماد ал-ыИма:ди 89:7; عمد ыамадин 13:2; 31:10; 104:9.

عمارة ыИМА:РАТУН кўплиги عمائر ыама:-иру
гуллатиш, жонланттириш, ободлаштириш: عمارة ыИма:рата
9:19.

عمة ыАММАТУН кўплиги عمات ыамма:тун амма:

عماتك ыамма:тика 33:50; عماتكم ыамма:тикум 4:23;
24:61.

عماد ыАМАДУН عماد ыИМА:ДУН нинг кўплиги.

عمر (У) ыАМАРА ВА عمر ыАМИРА (А), عمر ыУМУРУН,
عمارة ыИМА:-РАТУН, عمران ыУМРА:НУН 1) жон-
ланттирмоқ; 2) жойлашмоқ, жойлаштиб обод қилмоқ: عمروها
ыамару:ха: 30:9²; يعمر йаъмуру 9:18; يعمرو йаъмуру
9:17.

عمر (А) ыАМИРА عمر (У) ыАМАРА га.

عمر ыАМУРН умр, ҳаёт: لعمرك ла-ыамрука ҳаёт-
инг билан қасам ичаман 15:72.

عمر ыУМУРУН умр, ҳаёт: العمر ал-умур (у, и)
16:70; 21:44; 22:5; 28:45; عمرأ ыумуран 10:16; عمرك
ыумурика 26:18; عمره ыумуриҳи 35:11.

عمر ыАММАРА умр бермоқ, узоқ умр бермоқ, لعمركم
нуъаммиркум 35:37; لعمره нуъаммирҳу 36:68; يعمر йуъ-
аммир (у, а) 2:96²; 35:11.

عمران ыИМРА:НУ Имрон алайҳи-с-салом, пайғамбар,
биби Марйамнинг отаси: عمران ыИмра:на 3:33, 35; 66:12.

عمرة ыУМРАТУН зиёрат, Каъба зиёрати: العمرة ал-
ыумрати 2:196².

عمل (А) ыАМИЛА, عمل ыАМАЛУН қилмоқ, ишла-
моқ, бажармоқ: 2:62; 5:69; 6:54; 16:97; 18:88; 19:60; 20:75,
82; 25:70, 71; 28:67, 80; 30:44; 34:37; 40:40²; 41:33, 46;
45:15; عملت ыамилат 3:30²; 16:111; 36:71; 39:70; عملتم
ыамилтум 64:7; عملته ыамилатҳу 36:35; عملوا ыамилау:

2:25, 82, 277; 3:57; 4:57, 122, 173; 5:9, 93²; 6:132; 7:42, 153;
10:4, 9; 11:11, 23; 13:29; 14:23; 16:34, 119; 18:30, 49; 108:
107; 19:96; 22:14, 23, 50, 56; 24:38, 55, 64; 25:23; 26:227;
28:84; 29:7, 9, 58; 30:15, 41, 45; 31:8, 23; 32:19; 34:4, 37;
35:7; 38:24, 28; 39:35; 40:58; 41:8, 50; 42:22, 23, 26; 45:21;
30, 33; 46:16, 19; 47:2, 12; 48:29; 53:31; 58:6, 7; 65:11; 84:25;

85:11; 95:6; 98:7; 103:3; اعمل аъмал (у, а) 10:41; 23:100;
27:19; 46:15; تعمل таъмал (у) 21:74; 33:31; تعملون
таъмалу:на 2:74, 85, 110, 140, 149, 233, 234, 237, 265, 271,

283; 3:98, 99, 153, 156, 180; 4:94, 128, 135; 5:8, 105; 6:60; 7:43; 129; 8:72; 9:16, 94, 105; 10:14, 23, 41; 100:61; 11:92, 112, 123; 16:28, 32, 93; 22:68; 23:51; 24:28, 53; 26:188, 216; 27:84, 90, 93; 29:8, 55; 31:15, 29; 32:14; 33:2, 9; 34:11, 25; 36:54; 37:39, 96; 39:7; 41:22, 40; 43:72; 45:28, 29; 48:11, 24; 49:18; 52:16, 19; 57:4, 10; 58:3, 11, 13; 59:18; 60:3; 62:8; 63:11; 64:2, 8; 66:7; 77:43; **عمل** **наъмал** (у) 7:53²; 16:28; 32:12; 35:37²; **يعمل** **йаъмал** (у, и) 4:110, 123, 124; 14:42; 17:84; 18:110; 20:112; 21:94; 34:12; 37:61; 64:9; 65:11; 99:7; 8; . **يعملون** **йаъмалу:на** 2:96, 134, 141; 3:120, 163; 4:17, 18, 108; 5:62, 66, 71; 6:43, 88, 108, 122, 127, 132; 7:118, 139, 147, 180; 8:39, 47; 9:9, 121; 10:12; 11:16, 78, 111; 12:19, 69; 15:93; 16:96, 97; 17:9; 18:2, 79; 21:27, 82; 24:24; 26:112; 169; 28:84; 29:4, 7; 32:17, 19; 34:13, 33; 39:35; 41:20, 27; 46:14; 56:24; 58:15; 63:2; **اعملوا** **аъмал** 34:11; 41:5; **اعملوا** **аъмалу:** 6:135; 9:105; 11:93, 121; 23:51; 34:11, 13; 39:39; 41:40.

عمل **ЪАМАЛУН** кўшлиги **اعمال** 'аъма:лун 1) юмуш, иш; 2) иш, қилмиш: **عمل** **ъамал** (ун, а, ин) 3:195; 5:90; 9:120; 10:61, 81; 11:46.

عنت **ЪАНАТУН** 1) қийналиш, машаққат; 2) гуноҳ: **العنت** **ал-ъаната** 4:25.

عند **ЪИНД** (А, И) ўрин пайт келишиги маъносида иш-латилади: ёнида, олдида 2:54, 62, 76, 79, 80, 89, 94, 101, 103, 109, 110, 112, 191, 198, 217, 262, 274, 277, 282; 3:7, 15, 19, 37, 59², 78², 126, 163, 165, 169, 195, 198², 199; 4:78², 82, 94, 134; 5:60; 6:109, 124, 127; 7:29, 31, 131, 187², 206; 8:4, 10, 22, 35, 55; 9:7³, 19, 20, 36, 99; 10:2, 18; 11:83; 12:17, 42; 14:37, 46; 16:95, 96; 17:38; 18:46; 19:55, 76, 78, 87; 20:52; 22:30, 47; 23:117; 24:13, 15, 61; 27:47; 28:49, 60; 29:17, 50; 30:39; 32:12; 33:5, 53, 63, 69; 34:31; 35:39; 39:31, 34; 40:35²; 41:38, 52; 42:16, 22, 36; 43:35; 46:10, 23; 48:5; 49:3, 13; 51:34; 53:14; 54:55; 57:19; 61:3; 62:11; 63:7; 67:26; 68:34; 73:20; 81:20; **عندك** **ъинд** (а, и) **ка** 4:78, 81; 7:134; 8:32; 17:23; 28:27; 43:49; 47:16; 66:11; **عندكم** **ъиндакум** 6:148; 10:68; 16:96; **عندنا** **ъинд**-(а, и) **на:** 3:156; 10:76; 15:21; 18:65; 21:84; 28:48; 34:37; 37:168; 38:25, 40, 47; 40:25; 44:5; 50:4; 54:35; **عنده** **ъинд** (а, и) **ҳ** (у, и) 2:140, 255; 3:14, 195; 5:52; 6:2, 59; 8:28; 9:22, 52; 11:28; 12:79; 13:8, 39, 43;

21:19; 24:39; 27:40²; 28:37; 31:34; 31:23; 41:50; 43:85; 53:35; 64:15; 92:19; **عندها** **ъиндаҳа:** 3:37; 18:86; 53:15; **عندهم** **ъиндаҳум** (у) 4:139; 5:43; 7:157; 37:48; 38:9, 52; 40:83; 52:37, 41; 68:47; **عندي** **ъинди:** 6:50, 57, 58; 11:31; 12:60; 28:78.

عنت **ЪУНУҚУН** кўплиги **اعناق** 'аъна:қун бўйин: **عناقك** **ъунуқиқа** 17:29; **عناقه** **ъунуқиҳи** 17:13; **الاعناق** **ал-аъна:қи** 8:12; 34:33; 38:33; **اعناقهم** **'аъна:қ** (у, и) **ҳ** (у, и) **м** 13:5; 26:4; 36:8; 40:71, **عنكبوت** **ЪАНКАБУ:ТУН** кўплиги **عنكب** **ъна:кибу,** **عنكيب** **ъана:ки:бу** ўргимчак: **العنكبوت** **ал-ъанкабу:ти** 29:41².

عني (и) **ъана:**, **عناية** **ъина:йатун** иноят қилмоқ, аҳамият бермоқ: **عنت** **ъанат** 20:111.

عنيذ **ЪАНИ:ДУН** қаршилик кўрсатувчи, бўйин тортувчи, қайсар: **عنيذ** **ъани:дин** 11:59; 14:15; 50:24; **عنيذا** **ъани:дан** 74:16.

عهد (А) **ЪАҲИДА**, **عهد** **ЪАҲДУН** 1) **إلى** ~ **'ила:** буюрмоқ, васият қилмоқ; 2) аҳд қилмоқ 3:183; 7:134; 43:49; **عهدنا** **ъаҳидна:** 2:125; 20:115; **اعهد** **'аъҳад** 36:60.

عهد **ЪАҲДУН** кўплиги **عهود** **ъуху:дун** буйруқ; **وا-** **сият;** аҳд; **عهد** **ъаҳд** (у, а, ин) 2:27; 3:77; 6:152; 7:102; 9:7; 13:20, 25; 16:91, 95; 17:34²; 20:86; 33:15; **عهدا** **ъаҳдан** 2:80, 100; 19:78, 87; **بعهدكم** **би-ъаҳдикум** 2:40; **عهده** **ъаҳд** (а, и) **ҳ** (у, и) 2:80; 3:76; 9:111; **عهدهم** **ъаҳд** (а, и) **ҳ** (у, и) **м** 2:177; 8:56; 9:4, 12; 23:8; 70:32; **عهدى** **ъаҳди:** 2:40, 124.

عهن **ЪИҲНУН** жун: **كالعهن** **ка-л-ъиҳни** 70:9; 101:5.

عوان **ЪАВА:НУН** ўрта ёш мол 2:68.

عوج **ЪИВАЖУН** эгрилик, қинғирлик: **عوج** **ъиважа** 20:108; 39:28; **عوجا** **ъиважан** 3:99; 7:45, 86; 11:19; 14:3; 18:1; 20:107.

عورة **ЪАВРАТУН** 1) эркак ва аёл қишининг уятли

ерлари; 2) очиқ, бөркитилмаган, түсөлмаган, яширилмаган жой: عودة ьаврат (ун, ин) 33:13²; عورات ьавра:тин 24:31, 58.

عي **БАЙИА** عيبي **БАЙИИА** га қ.

عيد **БИ:ДУН** кўплиги **اعياد** 'аъйа:дун байрам, тантана: عيدا ьайдан 5:114.

عير **БИ:РУН** кўплиги **عيرات** ьи:ра:тун карвон: العير ал-ьи:р (у, а) 12:70, 82, 94.

عيسي **БИ:СА:** Исо алайҳи-с-салом, пайгамбар; бибй Марямнинг ўғли 2:87, 136, 253; 3:45, 52, 55, 59, 84; 4:157, 163, 171; 5:46, 78, 110, 112, 114, 116; 5:85; 19:34; 33:7; 42:13; 43:63; 57:27; 61:6, 14.

عيشة **БИ:ШАТУН** турмуш тарзи, турмуш: عيشة ьи:шатин 69:21; 101:7.

عيلة **БАЙЛАТУН** муҳтожлик, камбағаллик, фақирлик: عيلة ьайлатан 9:28.

عين **БАЙНУН** кўплиги **عيون** ьуйу:нун, **أعين** 'аъйуну кўз; қараш, назар: عين ьайн (ун, а, ин) 3:13; 5:45²; 18:86; 28:9; 34:12; 88:5, 12; 102:7; عينا ьайнан 2:60; 7:160; 19:26; 76:6, 18; 83:28; عينها ьайнуҳа: 20:40; 28:13; عيني ьайни: 20:39; عيناك ьайна:ка 18:28;

عينيك ьайна:ни 55:50, 66; عيناه ьайна:ҳу 12:84 عينيك ьайнайка 15:88; 20:131; عينين ьайнайни 90:8; **عيون** ьуйу:нин 15:45; 26:57, 134, 147; 36:34; 44:25, 52; 51:15; 77:41; عيوننا ьуйу:нан 54:12; **أعين** 'аъйун (ун, а, ин) 7:116, 179, 195; 21:61; 25:74; 32:17; 40:19; 43:71; **أعينكم** 'аъйун (у, и) кум 8:44; 11:31; **أعيننا** 'аъйунина: 11:37; 23:27; 52:48; 54:14; **أعينهم** 'аъйун (у, а, и) ҳ (у, и) м 5:83; 8:44; 9:92; 18:101; 33:19; 36:66; 54:37; **أعينهن** 'аъйунуҳунна 33:51.

عين **БИ:НУН** **أعين** 'аъйану нинг кўплиги.

عيبي **БАЙИИА** ва عيبي ьаййа мажҳ. **يعيبي** йаъйа:

عيبي ьиййун қўлдан келмамак, кучи, қурби етмамак: **أفيعينا** 'а фа-ьайи:на: 50:15; **يعيبي** йаъйа: 46:33.

غ

غابري **ГА:БИРУН** кўплиги **غابرون** га:биру:на, **غيب** губбарун қолган, орқада қолган: **الغابرين** ал-га:бири:на 7:83; 15:60; 26:171; 27:57; 29:32; 33; 37:135.

غاث **(И) ГА:СА,** **غيث** **ГАЙСУН** сугормоқ, сув бермоқ: **يغاث** йу.а-су 12:49; **يغاثوا** йуға:су: 18:29.

غادر **ГА:ДАРА** қолдирмоқ, қўймоқ: **نغادر** нуға:дир 18:47; **يغادر** йуға:диру 18:49.

غار **ГА:РУН** кўплиги **أغوار** 'агва:рун гор: **الغار** ал-га:ри 9:40.

غارم **ГА:РИМУН** зиммага олган, мажбурият олган; қарздор: **الغارمين** ал-га:римми:на 9:60.

غاز **ГА:ЗИН** кўплиги **غزي** гуззан газот қилувчи: **غزي** уззан 3:156.

غاسق **ГА:СИҚУН** тун: **غاسق** га:сиқин 113:3.

غاشية **ГА:ШИЙАТУН** кўплиги **غواش** гава:шин парда, рўмоқ:

غاشية **ГА:ШИЙАТ (А, ИН)** 12:107; 88:1; **غواش** гава:шин 7:41.

غاص **(У) ГА:СА,** **غوص** **ГАВСУН** сувга чўммоқ, шўнғимоқ: **يغوصون** йағу:су:на 21:82.

غاص **(И) ГА:ДА,** **غيض** **ГАЙДУН** кичраймоқ, тораймоқ, сиқилмоқ; камаймоқ: **تغيض** тағи:ду 13:8; **غيض** ги:да 11:44.

غاظ **(И) ГА:ЗА,** **غيظ** **ГАЙЗУН** газаблантирмоқ, аччиғлантирмоқ: **يغيظ** йағи:а (у, а) 9:120; 22:15; 48:29.

غافر FA:ФИРУН кечирувчи, гуноҳни кечирувчи:

га:фири 40:3; الغافرين ал-га:фири:на 7:155.

غافل FA:ФИЛУН кўплиги غافلون га:филу:на, غفول
гуфу:лун эътиборсиз, бепарво, гафлатда қолган: بغافل
би-га:филин 2:74, 85, 140, 144, 149; 3:99; 6:132; 11:123;
27:93; الغافلون га:филан 14:42; غافلون га:филу:на 6:131;
غافلين га:филди:на 6:156; 7:136, 146, 172, 205; 10:29; 12:3; 23:17;
7:179; 10:7, 92; 12:13; 16:108; 30:7; 36:6; 46:5;

الغافات ал-га:фила:ти 24:23.

غالب FA:ЛИБУН кўплиги غالبون га:либу:на, غلبة
галабатун ғолиб, енгувчи; ортиқ, устун келувчи: غالب га:
либ (ун, а) 3:160; 8:48; 12:21; غالبون га:либу:на 5:23,
56; 21:44; 26:44; 28:35; 37:173; الغالبين ал-га:либи:на
7:113; 26:40, 41; 37:116.

غاوون FA:ВИН кўплиги غاؤون га:ву:на, غواة гува:
тун 1) тўғри йўлдан, ҳақиқатдан четланувчи; 2) йўлдан
озувчи; йўлдан оздирувчи: الغاؤون ал-га:ву:на 26:94, 224;

الغاوين ал-га:ви:на 7:175; 10:42; 26:91; 37:32.

غائب FA:ИБУН кўплиги غائبون га:'ибу:на, غيب
гайабун, гуййабун йўқ, ҳозир эмас, бор эмас, кўринмас:
غائبة га:'ибатин 27:75; غائبين га:'иби:на 7:7; 27:20;
82:16.

غائط VA:'ИТУН кўплиги غيطان ги:та:нун чуқур-
лик; ҳожатхона; ахлат, нажас: الغائط ал-га:'ити 4:43;
5:6.

غائظ FA:'ИЗУН жаҳл чиқарувчи, ғазаб келтирувчи:
لغائظون ла-га:'изу:на 26:55.

غبرة GABARATUN чанг, тўзон 80:40.

غساة GUSA:'УН сув юзидаги чўп, хазон: غساء гуса:
'ан 23:41; 87:5.

غدا GADUN эртаги кун: لغدا ли-гадин 59:18; غداдан
эртага 12:12; 18:23; 31:34; 54:26.

غدا (Y) GADA:, غدو GUDUVVUN, غدوة GUDVATUN

тонгда, эрталаб келмоқ: غدا гадав 68:25; غدوت га-
давта 3:124; غدوا; угду: 68:22.

غدا FA:УН кўплиги اغدية 'агдийагун понушта,
эрталабки тановул: غداانا гада:'ана: 18:62.

غداة GADA:TUN кўплиги غدوات гадава:тун са-
ҳар, эрта тонг: بالغداة би-л-гада:ти 6:52; 18:28.

غداقун сер, мўл (сув ҳақида): غداق гадақан
72:16.

غدو GUDUVVUN эрталаб, тонги вақт: بالغدو би-л-
гудувви 7:205; 13:15; 24:36; غدوا гудувван 40:46; غدوها
гудуввуҳа: 34:12.

غرة (Y) GARPA, غرور GURU:RUN, غرة GIRPA-
TUN, غرر GARARUN алдамоқ, аврамоқ, васваса қилмоқ,
йўлдан урмоқ, мақтаб алдамоқ 8:49; غررتكم гарраткум
45:35; 57:14; غرتهم гарратҳуму 6:70, 130; 7:51; غرك
гаррака 82:6; يغرتكم гарракум 57:14; غرهم гарраҳум 3:24;
تغرتكم тағурраннакум 31:33; 35:5; يغرك يغарурка
40:4; يغرتكم يغарураннака 3:196; يغرتكم يغарураннакум
31:33; 35:5.

غراب GURA:БУН кўплиги غربان гирба:нун қарга: الغراب
ал-гура:би 5:31; غرابا гура:бан 5:31.

غراب FA:БИ:БУ غريب GIRBI:БУН нинг кўп-
лиги 35:27.

غرام GARA:MUN офат, фалокат: غرامа гара:ман дои-
мий аланга 25:65.

غرب (Y) GARA:BA, غرب GARBUN кун ботмоқ: غربت
гарабат 18:17; تغرب тагрубу 18:86.

غربى GARBIIYUN гарбий, кун ботишда ёришадиган
жой, томон: الغربي ал-гарбийин 28:44; غربية гарбиййа-
тун 24:35.

غريب GARBII:БУН кўплиги غرايب гара:би:бу тим-
қора: غرايب гара:би:бу 35:27.

غرف GURAFUN غرفة GURFATUN нинг кўплиги.

غرفات гурафун غرقى كۇپلىغى غURFATUN كۇپلىغى غرفة
 гуруфа:тун 1) бир ҳовуч сув; 2) болохона, меҳмонхона:
 гуруфатан 2:249; 25:75; ал-гуруфа:ти 34:37; гурафун 39:20²;
 гурафан 29:58.

غرقى غARAQUN чўқиш, сувга ботиш: الفرقى ал-ғарақу
 10:90.

غرقى غARQUN жаҳд, ҳаракат: غرقا ғарқан 79:1.

غروبى غURUBUN кун ботиш: الغروب ал-ғуру:би 50:39;

غروبها гуру:биҳа: 20:130.

غروبى غURUBUN бу дунё матоларига учиб алданиш:

الغروب ал-ғуру:ри 3:185; 7:22; 57:20; 67:20; غروباً
 ғуру:ран 4:120; 6:112; 17:64; 33:12; 35:40; الغروب ал-ғуру:ри
 31:33; 35:5; 57:14.

غزل غAZLUN йиғириш: غزلاھا газлаҳа: 16:92.

غزى غUZZAN ғаз:ЗИН нинг кўплиги.

غساقى غASSA:QUN йиринг 38:57; غساقا ғасса:қан
 78:25.

غسقى غASAQUN қоронғулик, тун қоронғуси: غسقى
 ғасақи 17:78.

غسل (II) ғАСАЛА, غسل ғАСЛУН, ғУСЛУН юв-
 моқ: غاسلوا ға-ғаслу: 5:6.

غسلين ғИСЛИ:НУН ярадан чиқадиган қон аралаш
 йирингى غسلين ғисли:нин 69:36.

غشاوة ғИША:ВАТУН чойшаб, дастурхон: غشاوة
 ғиша:ват (ун, ан) 2:7; 45:23.

غشيا (A) ғАШИЙА, غشاوة ғАША:ВАТУН ёлмоқ,
 беркитмоқ: غشيم ғашийаҳум 20:78²; 31:32; غشني
 тағиша: 3:154; 44:11; 53:16²; 92:1; يغشاھ
 йағша:ҳу 24:40;

يغشاھا йағша:ҳа: 91:4; يغشاھم йағша:ҳум 29:55;

يغشى йуғиша: 33:19.

غشيا (A) ғАШША: 1) қопламоқ; 2) уйқу бостирмоқ 53:54;

فغشاھا фа-ғашша:ҳа: 53:54; يغشيكم йуғашши:кум
 8:11.

غصب ғАСБУН жабрлаб олиш, куч билан олиш: غصب
 ғасбан куч билан, зўрлик билан 18:79.

غصبة ғУССАТУН кўплиги غصص ғусасун томоқда
 тиқилиб, тўхтаб қоладиган овқат, ичимлик: غصبة ғус-
 сатин 73:13.

غض (Y) ғАДДА, غض ғАДДУН (кўзни) қуйи сол-
 моқ; (товушни) пасайтирмоқ: يغضن йағдудна 24:31;

يغضوا йағудду: 24:30; يغضون йағудду:на 49:3; اغضض
 уғдуд 31:19.

غضب (A) ғАДИБА, غضب ғАДАБУН ғазабланмоқ
 4:93; 5:60; 48:6; 58:14; 60:13; غضبوا ғадибу: 42:37.

غضب ғАДАБУН ғазаб: غضب ғадаб (ун, а, ин) 2:61,
 90²; 3:112; 7:71, 152, 154; 8:16; 16:106; 20:86; 24:9; 42:16;
 ғадаби: 20:81².

غضبان ғАДБА:НУ кўплиги غضبي ғадба:, غضاب
 ғида:бун ғазабли, ғазабга келган, ғазабланган:
 غضبان ғадба:на 7:150; 20:86.

غطاء ғИТА:УН кўплиги اعطية 'агтийатун парда, тў-
 сиқ: غطاء ғита:'ин 18:101; غطاءك ғита:'ака 50:22.

الغفار ғАФФА:РУН кечирувчи, Аллоҳнинг сифати: الغفار
 ал-ғаффа:р (у, и) 20:82; 38:66; 39:5; 40:42; غفارا ғаффа:
 ран 71:10.

غفر (II) ғАФАРА, غفر ғАФРУН, مغفرة мағфи-
 ратун, غفران ғуффа:нун кечирмоқ, кечмоқ 28:16; 36:27;
 42:43; غفرا ға-ғафарна: 38:25; تغفر тағфир 5:118;
 7:23; 11:47; 71:7; تغفروا тағфиру: 64:14; تغفر
 нағфир 2:58; 7:161; يغفر йағфир (у, а) 2:284; 3:31, 129, 135;
 4:48², 116², 137, 168; 5:18, 40; 7:149; 8:29, 70; 9:80; 12:92;
 14:10; 20:73; 24:22; 26:51, 82; 33:74; 39:53; 46:31; 47:34;
 48:2, 14; 57:28; 61:12; 63:6; 64:17; 71:4; يغفروا йағфиру:
 45:14; يغفرون йағфиру:на 42:37; اغفر игфир 2:286;
 3:16; 147, 193; 7:151, 155; 14:41; 23:109, 118; 26:86; 28:16;
 38:35; 40:7; 59:10; 60:5; 66:8; 71:28; يغفر йуғфар (у)
 7:169; 8:38.

غفرانك غУФРА:НУН кечирини, гуноҳдан ўттиш: غفرانك
ғуфра:нака 2:285.

غفران (У) ҒАФАЛА, غفر غУФУ:ЛУН: ~ ған
ғофил бўлмоқ, эътиборсиз бўлмоқ: تغفلون тағфулу:на
4:102.

غفلة ҒАФЛАТУН ғафлатда қолиш, эътиборсиз бўлиш:
غفلة ғафлатин 19:39; 21:1, 97; 28:15; 50:22.

غفور ҒАФУ:РУН кўплиги غفر ғуфурун ёрлақовчи,
кечирувчи 2:173; 182, 192, 199, 218, 225, 226, 235; 3:31, 89,
129, 155, 4:25; 5:3, 34, 39, 74, 98, 101; 6:54, 145, 165; 7:153,
167; 8:69, 70; 9:5; ғафу:р (ун, ин) 9:27, 91, 99, 102; 10:107;
11:41; 12:53, 98; 14:36; 15:49; 16:18, 110, 115, 119; 18:58;
22:60; 24:5, 22, 33, 62; 27:11; 28:16; 34:2, 15; 35:28, 30, 34;
39:53; 41:32; 42:5, 23; 46:8; 49:5, 14; 57:28; 58:2, 12; 60:7,
12; 64:14; 66:1; 67:2; 73:20; 85:14; غفورا ғафу:ран 4:23,
43, 96, 99, 100, 106, 110, 129, 152; 17:25, 44; 25:6, 70; 33:5,
24, 50, 59, 73; 35:41; 48:14.

غفل (У) ҒАЛЛА, غفل ҒАЛЛУН 1) хиёнат қилмоқ,
алдамоқ; 2) боғламоқ 3:161; يغفل йағулла 3:161; يغفل
йағул 3:161; فغلولе фа-ғуллу:ху 69:30; غلлат ғуллат
5:64.

غفل ҒИЛЛУН ҳасад, ғашлик: غفل ғилла 7:43; 15:47;
غلا ғиллан 59:10.

غفل ҒУЛЛУН кўплиги اغلال 'ағла:лун, غلا ғила:
лун ғул, жиноятчининг бўйни ёки қўлига солинадиган те-
мир кишан; الاغلال ал-'ағла:лу 7:157; 13:5; 34:33; 40:71;
'ағла:лан 36:8; 76:4.

غلب ҒУЛБУН اغلب 'АҒЛАБУ нинг кўплиги.

غلب (У) ҒАЛА: غلب ҒУЛУВВУН ҳаддан орттир-
моқ, жуда орттириб юбормоқ: تغلوا тағлу: 4:171; 5:77.

غلاظ ҒИЛА:ЗУН غلاظ ғали:зун нинг кўплиги.

غلام ҒУЛА:МУН кўплиги غلمان ғилма:нун, غلمة
ғилмагун 1) бола, ўсмир, йигитча; 2) қул, хизматкор, югур-
дак: غلام ғула:м (ун, ин) 3:40; 12:19; 15:53; 18:80; 19:7,

8, 20; 37:101; 51:28; غلامа ғула:ман 18:74; 19:19;
غلامين ғула:майни 18:82; غلمان ғилма:нун 52:24.

غلب (И) ҒАЛАБА, غلب ҒАЛАБУН ғалаба қилмоқ,
енгмоқ: غلبت ғалабат 2:249; 23:106; غلبوا ғалабу:
18:21; لاغلبين ла-'ағлибанна 58:21; تغلبون тағлибу:на
41:26; يغلب يغлиб 4:74; يغلبوا йағлибу: 8:65², 66²;
سيعلبون са-йағлибу:на 30:3; غلبت ғулибати 30:2;
فغلبوا фа-ғулибу: 7:119; ستغلبون са-туғлибу:на 3:12;
يغلبون йуғлибу:на 8:36.

غلب ҒАЛАБУН енгиб ўтиш, ғалаба: غلبهم ғалабиҳим
30:3.

غلب ҒУЛБУН اغلب 'ағлабу нинг кўплиги.

غلف (У) ҒАЛУЗА, غلف ҒИЛЗУН, غلظة ҒИЛЗА-
ТУН кўпол бўлмоқ, йўғон, бесўнақай бўлмоқ: اغلف
углуз 9:73; 66:9.

غلظة ҒИЛЗАТУН қаттиққўллик, қатъийлик; غلظة
ғилзатан 9:123.

غلف ҒУЛФУН اغلف 'АҒЛАФУ нинг кўплиги.

غلق ҒАЛЛАҚА беркитмоқ, ёпмоқ: غلقت ғаллақати
12:23.

غلمان ҒИЛМА:НУН غلام ҒУЛА:МУН нинг кўп-
лиги.

غلي (И) ҒАЛА:, غلي ҒАЛИУН, غليان ҒА-
ЛАЙА:НУН қайнамоқ: يغلي йағли: 44:45.

غلي ҒАЛИУН қайнаш: كغلي ка-ғалии 44:46.

غليظ ҒАЛИ:ЗУН кўплиги غلاظ ғила:зун 1) йўғон,
қўпол, бесўнақай; 2) қаттиққўл, ғазабли, баджаҳл, қатъий
(қарор): غليظ ғали:з (ун, ин) 3:159; 11:58; 14:17; 31:24;
41:50; غليظا ғали:зан 4:21, 154; 33:7; غلاظ ғила:за
66:6.

غم ҒАММУН кўплиги غموم ғуму:мун ғам, ғусса:
غم ғаммин 3:153, 154; 20:40; 24:88; 22:22; غما ғам-
ман 3:153.

غام гама:мун булутлар: الغمام ал-гама:м (а, и) 2:57, 210; 7:160; 25:25.

غامة ГУММАТУН кўшлиги غمم гумамун оғир, қийин, мушқил: غمة гумматан 10:71.

غامرة ГАМРАТУН 1) гирдоб, қаър; 2) азоб-ўқубат: غامرة гамратин 23:63; 51:11; غمرتهم гамратиҳим 23:54; غمرات гамара:ти 6:93.

غام (А) ГАНИМА, غمم ГУНМУН, غنيمة гани:матун ўлжа олмоқ, ўлжа қилмоқ: غنمتهم ганимтум 8:41, 69.

غام غАНАМУН кўшлиги اغنام 'агна:мун қўйлар; эчкилар: الغنم ал-ғана:м (у, и) 6:146; 21:78; غنمي ганами: 20:18.

غام (А) ГАНИИА, غنى ГИНАН, غناء ГИНА:УН 1) бой бўлмоқ; 2) ~ би туриб қолмоқ, яшамоқ: غنا тагна 10:24; يغنوا йагнав 7:92; 11:68, 95.

غام غАНИЙИУН кўплиги اغنياء 'агнийя:у бой, муҳтож эмас 2:263; 267; 3:97; 6:133; 10:68; 14:8; 22:64; 27:40; 29:6; 31:12, 26; 35:15; 39:7; 47:38; 57:24; 60:6; 64:6; غنيا ганиййан 4:6, 131, 135; اغنياء 'агнийя:(у, а) 2:273; 3:184; 9:93; 59:7.

غام غАВА:ШИН غاشية ГА:ШИИАТУН нинг кўплиги.

غام غАВВА:СУН غاوص гаввос, сувга шўнғиб, сузувчи: غاوص гавва:син 38:37.

غام غАВРУН жар, чуқурлик: غورا гавран 18:41; 67:30.

غام غАВЛУН ҳалок қилиш, тингани қуритиш 37:47.

غام (И) ГАВА: غي ГАЙИУН, غواية ГАВА:ИАТУН тўғри йўлдан оздирмоқ 20:124; 53:2; غويتنا гавайна: 28:63.

غام غАВИЙИУН тўғри йўлдан четлашувчи, ҳақиқатдан четлашувчи, адашган, адашувчи 28:18.

غبي ГАЙИУН адашиш, гумроҳлик, йўлдан озини; хато йўл: غبي ал-гаййи 2:256; 7:146, 202; غيبا гаййан 19:59.

غيباة ГАЙА:БАТУН кўзга кўринмас жой; қудуқ: غيباة гайа:бати 12:10, 15.

غيب ГАЙБУН кўплиги غيوب гуйу:бун кўринмас, билинмас, гоийб нарса: الغيب ал-гайб (у, а, и) 2:3, 33; 3:44, 179; 4:34; 5:94; 6:50, 59, 73; 7:188; 9:94, 105; 10:20; 11:31, 49, 123; 12:52, 81; 102; 13:9; 16:77; 18:22, 26; 19:64, 78; 21:49; 23:92; 27:65; 32:6; 34:3, 14, 53; 35:18, 38; 36:11; 39:46; 49:18; 50:33; 52:41; 53:35; 57:25; 59:22; 62:8; 64:18; 67:12; 68:47; 72:26; 81:24; غيبه гайбиҳи 72:26; الغيوب ал-гуйу:би 5:109, 116; 9:78; 34:48.

غيب ГАЙСУН кўплиги غيوت гуйу:сун 1) ёмғир 2) ўтлоқ: الغيث ал-гайс (а, и) 31:34; 42:28; 57:20.

غيب ГАЙРУН бошқа, бўлак: غير гайр (у, а, и) 1:7; 2:59, 61, 173², 212, 240; 3:21, 27, 37, 83, 85, 112, 154, 184; 4:12, 24, 25, 46, 81, 82, 95, 115, 155; 5:1, 3², 5, 32, 77; 6:14, 40, 46, 93, 99, 100, 108, 114, 119, 140, 141², 144, 145², 164; 7:33, 53, 140, 146, 162; 8:7; 9:2, 3; 10:15, 23; 11:46, 63, 65, 76, 101, 108, 109; 13:2, 4; 14:37, 48; 16:21, 25, 52, 115²; 18:74; 20:22; 22:3, 5, 8, 31, 40; 23:6; 24:27, 29, 31, 38, 60; 27:12, 22; 28:32, 39, 50, 71, 72; 30:29, 55; 31:6, 10, 20; 33:53; 35:3, 37; 38:39; 39:10; 28, 64; 40:35, 40, 56, 75; 41:8, 15; 42:42; 43:18; 46:20; 47:15; 48:25; 50:31; 51:36; 52:35, 43; 56:86; 68:3; 70:28, 30; 74:10; 84:25; 95:6; غيركم гайр (а, и) кум 5:106; 9:39; 11:57; 47:38; غيره гайр (у, а, и) ҳ (у, и) 2:230; 4:140; 6:68; 7:59, 65, 73, 85; 11:50, 61, 84; 17:73; 23:23, 32; غيراها гайраҳа: 4:56; غيري гайри: 26:29; 28:38.

غيب ГАЙПАРА ўзгартирмоқ, алмаштирмоқ: يغير йу-гаййиру 13:11; فليغيرن фала-йугаййирунна 4:119; يغبروا йугаййиру: 8:53; 13:11.

غيب ГАЙЗУН жаҳл, ғазаб: الغيظ ал-гайз (а, и) 3:119, 134; 9:15; 67:8; بغيتكم би-гайзикум 3:119; بغيتهم би-гайзиҳим 33:25.

غام غуйу:БУН غيب ГАЙБУН нинг кўплиги: الغيوب ал-гуйу:би 5:109, 116; 9:78; 34:48.

ف

ف ФА боғловчи: кейин, сўнг, натижада; шарт гаплардан кейин, «унда, у ҳолда» сўзлари билан таржима қилинади.

فاء (И) ФА:А ФАЙ'УН қайтмоқ, қайтиб келмоқ: فاءات фа:'ат 49:9; فاءوا фа:'у: 2:226; тафи'а 49:9.

فات (У) ФА:ТА, فوت ФАВТУН, فوات ФАВА:ТУН ўтмоқ, четлаб ўтмоқ, қўлдан чиқиб кетмоқ: فاتكم фа:та-кум 3:153; 57:23; 60:11.

فاتح ФА:ТИХУН очувчи, фатҳ қилувчи: الفاتحين ал-фа:тиҳи:на 7:89.

فاتن ФА:ТИНУН мафтун қилувчи, адаштирувчи, янглиштирувчи, оздирувчи: بفاتنين би-фа:тини:на 37:162.

فاجر ФА:ЖИРУН кўплиги فجرة фажаратун, فجار фужжа:рун ҳақ йўлдан четлашувчи, динсиз: فاجراً фа:жвран 71:27; الفجرة ал-фажарату 80:42; الفجار ал-фужжа:(р(а, и) 38:28; 82:14; 83:7.

فاحشة ФА:ҲИШАТУН кўплиги فواحش фава:ҳишу бузуқ, ярамас, қабих ишлар билан шуғулланувчи; бузуқ, ярамас, қабих, ифлос: فاحشة фа:ҳишат (ун, ан, ин) 3:135; 4:15, 19, 22, 25; 7:28, 80; 17:32; 24:19; 27:54; 29:28; 33:30; 65:1; الفواحش ал-фава:ҳиша 6:151; 7:33; 42:37; 53:32.

فادي ФА:ДА: бадал бермоқ: فادوهم туфа:ду:ҳум 2:85.

فار (У) ФА:РА, فور ФАВРУН, فوران ФАВАРА:

НУН қайнамоқ, қайнаб чиқмоқ, жўш урмоқ, булоқ бўлиб қайнамоқ 11:40; 23:27; تفور тафу:ру 67:7.

فارض ФА:РИДУН қари (сигир) 2:68.

فارغ ФА:РИГУН бўш, эгалланмаган; فارغا фа:риган 28:10.

فارق ФА:РАҚА ажралишмоқ: فارقوهن фа:риқу:ҳунна 65:2.

الفارقات ФА:РИҚУН фарқловчи, ажратиб берувчи: ал-фа:риқа:ту чинни ёлгондан кўрсатиб турувчи нарсаларни ажратиб турувчи фаришталар: الفارقات ал-фа:риқа:ти 77:4.

فاره ФА:РИХУН кўплиги فارهون фа:риҳу:на, فاره фурраҳун гердайган: فارهين фа:риҳи:на 26:149.

فاز (У) ФА:ЗА, فوز ФАВЗУН, مفاز МАФА:ЗУН ютмоқ, енгмоқ ғалаба қилмоқ, нажот тонмоқ 3:185; 33:71; افوز 'афу:за 4:73.

فاسق ФА:СИҚУН кўплиги فاسقون фа:сиқу:на, فساق фусса:кун ҳақ (йўлдан) четлашувчи, қонунни бузувчи: فاسقا фасиқан 32:18; الفاسقون ал-фа:сиқу:на 2:99; 3:82, 110; 5:47, 49, 59, 81; 9:8, 67, 84; 24:4, 55; 46:35; 57:16, 26, 27; 59:19; الفاسقين ал-фа:сиқи:на 2:26; 5:25, 26, 108; 7:102, 145; 9:24, 53, 80, 96; 21:74; 27:12; 28:32; 43:54; 51:46; 59:5; 61:5; 63:6.

فاصل ФА:СИЛУН кўплиги فاصلون фа:силу:на, فواصل фава:силу ажратувчи, айирувчи, фарқ қилувчи; ҳал қилувчи: الفاصلين ал-фа:сили:на 6:57.

فائض (И), ФА:ДА, فيض ФАЙДУН тошмоқ, тошиб оқмоқ, тўлиб оқмоқ: تفيض тафи:ду 5:83; 9:92.

فاطر ФА:ТИРУН яратувчи: فاطر фа:тир (у, а, и) 6:14; 12:101; 14:10; 35:1; 39:46; 42:11.

فاعلة ФА:ЪИЛУН кўплиги فاعلون фа:ъилу:на, فعلة фаъалатун 1) қилувчи, ҳаракат қилувчи; 2) ишчи 18:23; فاعلون фа:ъилу:на 12:61; 23:4; فاعلين фа:ъили:на 12:10; 15:71; 21:17, 68, 79, 104.

فارقة ФА:ҚИРАТУН кўплиги فواقر фава:қиру

захмат, қийинчилик, умуртқани синдиргудек оғирлик 75:25.
فاخرة **ФА:ҚИЪУН** оч сариқ 2:69.

فاخرة **ФА:КИХУН** лаззатланиш, роҳатланиш: **فاخرة**
фа:киху:на 36:55; **فاخرة** **фа:кихи:на** 44:27; 52:18.

فاخرة **ФА:КИХАТУН** кўплиги **فاخرة** **фава:киху**
мева: **فاخرة** **фа:киҳат** (ун, ан, ин) 36:57; 38:51; 43:73;
 44:55; 52:22; 55:11, 52, 68; 56:20, 32; 80:31; **فاخرة** **фава:**
ких (у, а) 23:19; 37:42; 77:42.

فاخرة **ФА:ЛИҚУН** ёрувчи, синдирувчи: **فاخرة** **фа:лиқу**
 6:95, 96.

فان **ФА:НИН** ўткинчи, йўқ бўлувчи, боқий эмас 55:26.

فان **ФА:ИЗУН** мақсадга эришувчи, енгувчи, ғалаба
 қозонувчи; бахтиёр: **الفائزون** **ал-фа:изу:на** 9:20; 23:111;
 24:52; 59:20.

فان (А) **ФАТА'А**, **فان** **ФАТ'УН** 1) қайтармоқ, 2)
 очмоқ, очиб қўймоқ: **فان** **тафта'у:** 12:85.

فان **ФАТА:ТУН** кўплиги **فان** **фатайя:тун** ёш қиз;
 чўри, хизматкор қиз: **فان** **фатайя:тикум** (у) 4:25;
 24:33.

فاتح **ФАТТА:ХУН** очиб берувчи; ҳукм қилувчи, ҳоким:
الفاتح **ал-фатта-ху** 34:26.

فاتح (А) **ФАТАХА**, **فاتح** **ФАТХУН** очмоқ, ҳукмига
 киритмоқ 2:76; **فاتح** **фатаҳна:** 6:44; 7:96; 15:14; 23:77;
 48:1; 54:11; **فاتح** **фатаҳу:** 12:65; **فاتح** **йафтах** (у, и)
 34:26; 35:2; **فاتح** **ифтах** 7:89; 26:118; **فاتح** **футиҳат** (и)
 21:96; 39:71, 73; 78:19.

فاتح **ФАТХУН** кўплиги **فاتح** **футу:хун** очиш, ҳукм
 қилиш; ёрдам, кўмак, ғалаба; **يوم الفتح** **йавму-л-фатҳи**
 тирилиш куни, қиёмат куни: **الفتح** **ал-фатҳ** (у, и) 4:141;
 5:52; 8:19; 32:28, 29; 57:10; 61:13; 110:4; **فاتح**
фатҳан 26:118; 48:1, 18, 27.

فاتح **ФАТТАХА** очмоқ: **فاتح** **туфаттаху** 7:40.

فتن (У) **ФАТАРА**, **فتن** **ФУТУ:РУН** сусаймоқ, бў-
 шапмоқ, заифлашмоқ: **يفترون** **йафтуру:на** 21:20.

فتن **ФАТТАРА** сусайтирмоқ, бўшаптирмоқ, заифлаш-
 тирмоқ: **يفتن** **йуфаттару** 43:75.

فتنة **ФАТРАТУН** икки пайгамбар орасида ўтган вақт:
فتنة **фатратин** 5:19.

فتنة (У) **ФАТИҚА**, **فتن** **ФАТҚУН** айирмоқ, бўл-
 моқ: **فتن** **фа-фатақна:хума:** 21:30.

فتن (И) **ФАТАНА**, **فتن** **ФАТНУН**, **فتنة** **ФИТ-**
НАТУН 1) имтиҳон қилмоқ, синамоқ; 2) мафтун қилмоқ
فتن **фатанна:** 6:53; 20:85; 29:3; 38:34; 44:17;

фатанна:ка 20:40; **فتن** **фатанна:ху** 38:24; **فتن**

фатантум 57:14; **فتن** **фатану:** 85:10; **فتن** **тафтинни:**
 9:49; **فتن** **ли-тафтинаҳум** 20:131; 72:17; **فتن**

йафтинакум 4:101; **فتن** **йафтиннакуму** 7:27; **فتن**

йафтинаҳум 10:83; **فتن** **йафтину:ка** 5:49; **فتن**
ли-йафтину:нака 17:73; **فتن** **футинтум** 20:90;

فتن **туфтану:на** 27:47; **فتن** **туфтану:** 16:110; **فتن**
йафтану:на 9:126; 29:2; 51:13.

فتن **ФИТНАТУН** кўплиги **فتن** **фитанун**, **فتن**
футу:нун 1) имтиҳон қилиш, синаш; 2) мафтун қилиш; 3)

баҳона, йўлдан озганликка рукач қилинадиган баҳона:
الفتنة **ал-фитнат** (у, а, и) 2:102, 191, 193, 217; 3:7;

4:91; 5:71; 8:25, 28, 39, 73; 9:47, 48, 49; 10:85; 17:60; 21:35,
 111; 22:11, 53; 24:63; 25:20; 29:10; 33:14; 37:63; 39:49;

54:27; 60:5; 64:15; 74:31; **فتن** **фитнатука** 7:155; **فتن**
фитнатакум 51:14; **فتن** **фитнатаҳу** 5:41; **فتن**

фитнатаҳум 6:23.
فتن **ФУТУ:НУН** синаш, тотиб кўриш: **فتن** **футу:**
нан 20:40.

فتي **ФАТАН** кўплиги **فتي** **фитйатун**, **فتي**
фитйа:нун, **فتي** **футуввун** қиз бола; хизматкор, чўри қиз

21:60; **فتي** **ли-фата-ху** 18:60, 62; **فتي** **фата:ҳа:**

12:30; **فتيان** фатайа:ни 12:36; **لفتيانه** ли-фитйанихи
 12:62; **الفتية** ал-фитйату 18:10, 13,
فتيات ФАТАИА:ТУН **فتاة** фата:тун нинг кўплиги.
فتيان ФИТИА:НУН **فتى** фатан нинг кўплиги.
فتية ФИТИАТУН **فتى** фатан нинг кўплиги.
فتيل ФАТИ:ЛУН хурмо пўсти, яъни арзимас нарса:
فتيلا фати:лан хурмо пўстичалик 4:49, 77; 17:71.
فج ФАЖЖУН кўплиги **فجاج** фижа:жун тоғлар ора-
 сидаги кенг йўл, дара: **فج** фажжа 22:27, **فجاجا** фижа:
 жан 21:31; 71:20.
فجاج ФИЖА:ЖУН **فج** фажжун нинг кўплиги.
فجار ФУЖЖА:РУН **فاجر** фа:жирун нинг кўплиги.
فجر (У) ФАЖАРА, **فجر** ФАЖРУН 1) ёрмоқ, ёриб
 (сув) чиқармоқ; 2) фосиқлик қилмоқ, ёлғонламоқ:
تفجر тафжура 17:90; **ليفجر** ли-йафжура 75:5.
فجر ФАЖРУН саҳар, тонг: **الفجر** ал-фажри 2:187;
 17:78²; 24:58; 89:1; 97:5.
فجر ФАЖЖАРА чиқармоқ, оқизмоқ: **فجرنا** фажжар-
 на: 18:33; 36:34; 54:12; **تفجر** туфажжира 17:91; **يفجرونها**
 йуфажжиру:наҳа: 76:6; **فجرت** фужжират 82:3.
فجرة ФАЖАРАТУН **فاجر** ФА:ЖИРУН нинг кўплиги.
فجوة ФАЖВАТУН ора жой, кенг жой: **فجوة** фажва-
 тин 18:17.
فجور ФУЖУ:РУН фосиқлик; ёлғончилик: **فجورها**
 фужу:раҳа: 91:8.
فحشاء ФАҲША:У қабиҳ, ифлос, ярамас (парса, иш):
الفحشاء ал-фаҳша: (а, и) 2:169; 268; 7:28; 12:24; 16:90;
 24:21; 29:45.
فخار ФАХХА:РУН ниширилган лой; сопол: **كالفخار**
 ка-л-фаҳха:ри 55:14.
فخور ФАХУ:РУН кўплиги **فخر** фухурун фаҳр қилув-
 чи, нозланувчи: **فخور** фаху:р (ун, ин) 11:10; 31:18;
 57:23; **فخورا** фаху:ран 4:36.

فداء ФИДА:УН фидо қилиш, бадал бериш: **فداء** фи-
 да:’ан 47:4.
فدي (И) ФАДА: **فداء** ФИДА:УН бадаб бермоқ
فديناه фадайна:ҳу 37:107.
فدية ФИДИАТУН бадал бериш, ато, эҳсон қилиш
 2:184, 196; 57:45.
فر (И) ФАРРА, **فر** ФАРРУН, **فرار** ФИРА:РУН,
مفر МАФАРРУН қочмоқ: **فرت** фаррат 74:51; **فورت**
 фарарту 26:21; **فورتهم** фарартум 33:16; **تفرون** тафирру:на
 62:8; **يفر** йафирру 80:34; **فقروا** фа-фирру: 51:50.
فرات ФУРА:ТУН тотли, чучук сув 25:53; 35:12; **فрата**
 фура:тан 77:27.
فرادي ФУРА:ДА: **فرد** ФАРДУН нинг кўплиги 6:94;
 34:46.
فرار ФИРА:РУН қочиш, қочиб юриш: **الفرار** ал-фи-
 ра:ру 33:16; **فرارا** фира:ран 18:18; 33:13; 71:6.
فراش ФАРА:ШУН капалак: **الفراش** ал-фара:ши 101:4.
فراش ФИРА:ШУН кўплиги **فرش** фурушун шол-
 ча, гилам: **فراشا** фира:шан 2:22; **فرش** фурушин 55:54;
 56:34.
فراق ФИРА:ҚУН ажралиш, айрилиқ: **فراقا** фира:қу
 18:78; 75:28.
فرت ФАРСУН ичаклардаги ахлат: **فرت** фарсин
 16:66.
فرج (И) ФАРАЖА, **فرج** ФАРЖУН ёрмоқ, ажрат-
 моқ: **فرجت** фурижат 77:9.
فرج ФАРЖУН кўплиги **فروج** фуру:жун 1) ёриқ,
 дарз; 2) аврат; номус: **فرجها** фаржаҳл: 21:91; 66:12;
فروج фуру:жин 50:6; **فروجهم** фуру:жаҳунна 24:31.
فروح (А) ФАРИҲА, **فروح** ФАРАҲУН шод бўлмоқ,
 хурсанд бўлмоқ, суюнмоқ, шодланмоқ 9:81; 42:48; **فروحا**
 фариҳу: 6:44; 10:22; 13:26; 30:36; 40:83; **تفرح** тафрах

28:76; **тафраҳу** тафраху: 57:23; **тафраху**:на 27:36
40:75; **йафраҳу** йафраху 30:4; **йафраҳу**: 3:120; 10:58;
йафраҳу:на 3:188; 13:36.

ФАРИХУН хурсанд бўлувчи, шод бўлувчи, сую
нувчи, 11:10; **фариху**:на 9:50; 23:53; 30:32;
фарихи:на 3:170; 28:76.

ФАРДУН кўпчилиги **афрад** 'афра:дуи, **фуроди**
фуру:да: ёлғиз, тоқ: **фардан** 19:80, 95; 24:89.

ФАРДАВСУН кўпчилиги **фарадис** **фарадис**:е:
боғ: **ал-фардос** ал-фирдавсу жаннат: **ал-фардос**
(а, и) 18:107; 23:11.

ФАРАША, **ФАРШУН**, **ФРАШ**
ФИРА:ШУН тўшамоқ, ёймоқ: **фарашна**:ҳа: 51:48

ФАРШУН тўшак: **фаршан** 6:142.

ФУРУШУН **ФИРА:ШУН** нинг кўпчилиги.

ФАРАДА, **ФАРДУН** ~ **ъала**:
фарз қилмоқ, вожиб қилмоқ 2:197; 28:85; 33:38; 66:2
фардадтум 2:237²; **фарадна**: 33:50; **фарзана**
фарадна: ҳа: 24:1; **тафриду**: 2:236.

ФАРАТА, **ФУРУ:ТУН** хафа бўлмоқ:
йафрута 20:45.

ФУРУТУН чегарадан чиқувчи: **фурута**
18:28.

ФАРРАТА хафа қилмоқ, ўқситмоқ: **фаррат**
ратту 39:56; **фарраттум** 12:80; **фарратна**:
6:31, 38; **йуфарриту**:на 6:61.

ФАРЪУН кўпчилиги **фурӯ** фуру:ъун бутоқ, шох:
фаръуҳа: 14:24.

ФИРЪАВНУН Фиръавн, миср шоҳларининг ла-
қаби: **фиръавн** (у, а) 2:49, 50; 3:14; 7:103, 104, 109,
113, 123, 127, 130, 137, 141; 8:52, 54²; 10:75, 79, 83², 88, 90;
11:97³; 14:6; 17:101, 102; 20:24, 43, 60, 78, 79; 23:46; 26:11,
16, 23, 41, 44, 53; 27:12; 28:3, 4, 6, 8², 9, 32, 38; 29:39; 38:12;

40:24, 26, 28, 29, 36, 37², 45, 46; 43:46, 51; 44:17, 31; 50:13;
51:38; 53:41; 66:14²; 69:9; 73:15, 16; 79:17; 85:18; 89:10.

ФУРУ:ТУН, **ФУРУ:ТУН**, **ФУРУ:ТУН**, **ФУРУ:ТУН**
ФУРУ:ТУН бўш, фориғ бўлмоқ: **фурғат** **фарағта** 94:7;

са-нафруғу 55:31.

ФУР-ФУРҚАН, **ФАРҚУН**, **ФАРҚ** (У) **ФАРАҚА**, **ФАРҚ**

ҚА:НУН: **байна ажратмоқ**, **фарқ қилмоқ**, **фарқла-**
моқ: **фарақна**: 2:50; **фарақна:ҳу** 17:106;

йафракү:на 9:56; **фа-фрук** 5:25; **йифрук**
йуфракү 44:4.

ФАРҚУН ажратиш, бўлиш: **фарқан**
77:4.

ФИРҚУН қисм, бўлак: **фирқин** 26:63.

ФАРРАҚА бўлмоқ, ажратиш ташламоқ: **фарқат**

фаррақта 20:94; **фаррақу**: 6:159; 30:32; **фарқат**

йуфарриқу 2:136; 285; 3:84; **йуфарриқу**: 4:150,

152; **йуфарриқу:на** 2:102.

ФУРҚА:НУН фарқ қилиш, айириб олиш; чин

билан ёлгонни ажратувчи нарсалар: **ал-фурқан**

ну Аллоҳ буюрган қонун; Қуръон: **ал-фурқан** ал-фурқан:н (у,

а, и) 2:53, 185; 3:4; 8:41; 21:48; 25:1; **фурқан** **фурқан**:нан

8:29.

ФИРҚАТУН кўпчилиги **фурқатун** қисм, бў-

лим, бўлак; **фирқа**, (одамлар) гуруҳи, тўдаси: **фирқатун**

9:122.

ФУРУ:ЖУН **ФАРЖУН** нинг кўпчилиги.

ФАРИЙИУН қулоқ эшитмаган иш: **фарий**

йан 19:27.

ФАРИ:ДАТУН кўпчилиги **фарийда** 'иду бажа-

рилиши шарт иш, Аллоҳ бажарилишини шарт қилган иш;

шартлашилган; келишилган нарса: **фарийда** **фарийда** (ан,

ин) 2:236, 237; 4:11, 24²; 9:60.

ФАРИ:ҚУН бўлим, қисм; одамлар гуруҳи: **фарийқ**

фарийқ (ун, ин) 2:75, 100, 101; 3:23; 4:77; 9:117; 16:54;

23:109; 24:47, 48; 30:33; 33:13; 42:7²; **Фари:қан** **فريقا**
2:85, 87², 146, 188; 3:78, 100; 5:70²; 7:30²; 8:5; 33:26²; 34:20;
Фари:қанни **فريقان** 27:45; **ал-фари:қайни** **الفريقين**
6:81; 11:24; 19:73.

ФАЗИЪА (А) **فزع** **ФАЗАЪУН** қўрқмоқ, даҳ-
шатланмоқ 27:87; 38:22; **фазизу:** 34:51.

ФАЗАЪУН қўрқиш, даҳшатланиш; қўрқув, даҳ-
шат: **ал-фазъ** (у, и) 21:103; 27:89.

ФАЗЗАЪА қўрқитмоқ, даҳшатга солмоқ: **фзз**
фуззиъа 34:23.

ФАСА:ДУН ярамаслик, чуруклик, бузуқлик:
ал-фаса:д (у, а, и) 2:205; 5:32; 8:73; 11:116;
28:77; 30:41; 40:26; 89:12; **фаса:дан** **فسادا** 5:33, 64;
28:83.

ФАСАХА (А) **فسح** **ФАСХУН** кенглик бермоқ:
йафсахи 58:11; **ифсаху:** 58:11.

ФАСАДА (У) **فسد** **ФАСА:ДУН** бузуқ бўл-
моқ, бузилмоқ, ярамас бўлмоқ, чурук бўлмоқ: **лфсдат**
ла-фасадати 2:251; 23:74; **лфсдана** **لفسدنا** 21:22.

ФАСАҚА (У) **فسق** **ФУСУ:ҚУН:** **عن** ~ъан
Аллоҳнинг буйруғидан чиқмоқ, фосиқ бўлмоқ 18:50; **фсқо**
фасақу: 10:33; 17:16; 32:20; **тафсқону:**на 46:20;
йафсқу:на **يفسقون** 2:59; 6:49; 7:163, 165; 29:34.

ФИСҚУН Аллоҳ буйруғидан чиқиш, фосиқ бўлиш,
ифлослик қилиш 5:3; 6:124; **фисқан** **فسقا** 6:145.

ФУСУ:ҚУН қатъий қовдадан, қонундан чиқ-
иш; бош тортиш, қаршилик қилиш: **ал-фусу:қ** (у,
а) 2:197, 282; 49:7, 11.

ФАШИЛА (А) **فشل** **ФАШАЛУН** тарқал-
моқ, ёйилмоқ, маълум бўлмоқ, билинмоқ (хабар ҳақида):
фашилтум **فشلتم** 3:152; 8:43; **тафшала:** 3:122;

тафшалу: 8:46.

ФИСА:ЛУН эмчакдан ажратиш, кўкракдан аж-

ратиш: **фиса:лан** **فصلا** 2:233; **фиса:луху** **فصالة** 31:14;
46:15.

ФАСАЛА (И) **فصل** **ФАСЛУН** 1) ажралмоқ,
ажралиб чиқмоқ, кетмоқ; 2) ажратиб олмоқ, фарқламоқ
2:249; **фасалати** **فصلت** 12:94; **йафсилу** **يفصل**
32:25; 60:3.

ФАСЛУН фарқлаш, ажратиш; **فصل الخطاب**
фаслу-л-хита:би очиқ, равшан баён; **кали-**
мата:л-л-фасли қатъий сўз, қарор: **ал-фасл** (у, а,
и) 37:21; 38:20; 42:21; 44:40; 77:13, 14, 38; 78:17; 86:13.

ФАССАЛА 1) бўлиб, ажратиб ташламоқ; 2) очиқ,
ойдин, равшан баён қилмоқ 6:119; **фассална:** 6:97,
98, 126; **фассална:ху** **فصلناه** 7:52; 17:12; **нуфас-**
силу **نفسل** 6:55; 7:32, 174; 9:11; 10:24; 30:28; **йуфас-**
силу **يفصل** 10:5; 13:2; **фуссилат** **فصلت** 11:1; 41:3, 44.

ФАСИ:ЛАТУН пушт, авлод; қавм-қариндош:
фаси:латиҳи **فصيلة** 70:13.

ФИДДАТУН кўплиги **фидадун** кумуш:
ал-фидда (а, и) 3:14; 9:34; 43:33; 76:15, 16, 21.

ФАДАҲА (А) **فصح** **ФАДХУН** уялтирмоқ, шар-
манда қилмоқ, бадном қилмоқ: **тафдаҳу:ни** **تفصحون**
15:68.

ФАДЛУН 1) ортиқлик, зиёдалик, устунлик; 2)
эҳсон, марҳамат: **ал-фадл** (у, а, и) 2:64, 105, 237,
243, 251; 3:73, 74, 152, 171, 174²; 4:70; 73, 83, 113², 175;
5:54; 7:39; 8:29; 10:58, 60; 11:3, 27; 12:38; 24:10, 14, 20, 21,
22; 27:16, 40, 73; 35:32; 40:61; 42:22; 57:21², 29²; 62:4², 10;
73:20; **фадлан** **فصلا** 2:198, 268; 5:2; 17:12; 33:47; 34:10;
44:57; 48:29; 49:8; 59:8; **фадлиҳи** **فضله** 2:90; 3:170, 180;
4:32, 37, 54, 173; 9:28, 59, 74, 75, 76; 10:107; 11:3; 16:14;
17:66, 87; 24:32, 33, 38; 28:73; 10:23, 45, 46; 35:12, 30, 35;
42:26; 45, 12.

ФАДДАЛА: **علي** ~ъала: зиёда, ортиқ қилмоқ, ус-
тун, юқори қўймоқ 4:32, 34, 95²; 16:71; **фаддал-**
фаддал- **فضلتكم**

тукум 2:47, 122; **فضلنا** фаддалакум 7:140; **فضلنا** фаддалана: 2:253; 6:86; 17:21, 55; **فضلنا** фаддална:хум 17:70; 45:16; **فضل** нуфаддилу 13:4; **فضلوا** фуддилу: 16:71.

فطر (У) ФАТАРА, **فطر** ФАТРУН яратмоқ 6:79; 30:30; **فطرنا** фатаракум 17:51; **فطرنا** фатарана: 20:72; **فطره** фатарани: 11:51; 36:22; 43:27; **فطرني** фатаруна 21:56.

فطر ФАТРУН кўплиги **فطور** футу:рун ёриқ, дарз: **فطور** футу:рин 67:3.

فطرة ФИТРАТУН яратиш: **فطرة** фитрата 30:30.

فظ ФАЗЗУН қўпол, дағал: **فظا** ФАЗЗАН 3:159.

فعال ФАЪБА:ЛУН бажарувчи, қилувчи 11:107; 85:16.

فعل (А) ФАЪЛА, **فعل** ФАЪЛУН, **فعال** ФАЪЛА:ЛУН ишламоқ, қилмоқ 7:155, 173; 16:33, 35; 21:59; 89:6; 105:1; **فعلت** фаъалта 10:106; 21:62; 26:19²; **فعلتها** фаъалтуху 18:82; **فعله** фаъалтуха: 26:20; **فعلنا** фаъална 2:234, 240; 14:45; **فعلوه** фаъалаху 21:63; **فعلوا** фаъалу: 3:135²; 4:66; 7:28; **فعلوا** фаъалу:ху 4:66; 5:79; 6:112, 137; 54:52; **فعل** тафъал: 5:67; **فعلوا** тафалу: 2:24², 197, 210, 279, 282; 4:127 33:6; 58:13; **فعلون** тафъалу:на 16:91; 27:88; 42:25 61:2, 3; 82:12; **فعلوه** тафъалу:ху 8:73; **فعل** нафъа: (у, а) 11:87; 37:34; 77:18; **يفعل** йафъал (у) 2:85, 231 253; 3:28, 40; 4:30, 114, 147; 12:32; 14:27; 21:23; 22:14, 18 25:68; 30:40; 63:9; **يفعله** йафъалху 60:1; **يفعلوا** йафъалу: 3:115, 188; **يفعلون** йафъалу:на 2:71; 5:79 6:159; 10:36, 46; 11:36; 16:50; 24:41; 26:74, 226; 27:34 39:70; 66:6; 83:36; 85:7; **افعل** ифъал 37:102; **افعلوا** ифъалу: 2:68; 22:77; **افعل** фуъила 34:54; **افعل** йуфъа: (у, а) 46:9; 75:25.

فعل ФИЪЛУН кўплиги **فعال** фиъа:луц, **فعال** 'афъа:лун иш, ҳаракат, юмуш: **فعل** фиъла 21:73.

فعلتک ФАЪЛАТУН бир қарра иш, ҳаракат, юмуш: **فعلتک** фаълатака 26:19.

فقد (И) ФАҚАДА, **فقد** ФАҚДУН, **فقدان** ФИҚДА: НУН изламоқ, қидирмоқ: **تفقدون** тафқиду:на 12:74; **نفقد** НАФҚИДУ 12:72.

فقر ФАҚРУН муҳтожлик, камбағаллик: **الفقر** ал-фақра 2:268.

فقرأ ФУҚАРА:У **فقير** ФАҚИ:РУН нинг кўплиги. **فقير** (А) ФАҚИҲА **فقير** ФИҚҲУН англамоқ, фаҳлмамоқ, тушинмоқ: **تفتقرون** тафқаху:на 17:44; **فقير** нафқаху 11:91; **يفتقروا** йафқаху: 20:28; **يفتقرون** йафқаху:на 4:78; 6:65, 98; 7:179; 8:65; 9:81, 87, 127; 18:93; 48:15; 59:13; 63:3, 7; **يفتقروه** йафқаху:ху 6:25; 17:46; 18:57.

فقير ФАҚИ:РУН кўплиги **فقرأ** фуқара:у муҳтож, камбағал: **الفقير** ал-фақи:р (у, а) 3:181; 22:28; 28:24; **فقيرا** фақи:ран 4:6, 125; **الفقراء** ал-фуқара:(у, а, и) 2:271, 273; 9:60; 24:32; 35:15; 47:38; 59:8.

فك ФАККУН озод бўлиш, қутулиш: **فك** факку 90:13.

فكر ФАККАРА ўйламоқ, фикр юритмоқ 74:18.

فكه ФАКИҲУН хушчақчақ, ҳазилкаш; бахтиёр, бахтли: **فكهن** фақиҳи:на 83:31.

فلان ФУЛА:НУН фалон, киши исми ўрнида ишлатиладиган сўз: **فلان** фула:нан 25:28.

فلق ФАЛАҚУН саҳар, тонг: **الفلق** ал-фалақи 113:1.

فلك ФАЛАКУН кўплиги **افلاك** 'афла:кун кўк, осмон, фалак: **فلك** фалакин 21:33; 36:40.

فلك ФУЛКУН кема: **الفلك** ал-фулк (у, а, и) 2:164; 7:64; 10:22, 73; 11:37, 38; 14:32; 16:14; 17:66; 22:65; 23:22, 27, 28; 26:119; 29:65; 30:46; 31:31; 35:12; 36:41; 37:140; 40:80; 43:12; 45:12.

فند ФАННАДА ақлдан озган, жинни деб ҳисобламоқ: **تفندون** туфанниду:ни 12:94.

فن **ФАНАНУН** кўшлиги **افنان** 'афна:нун тармоқ, соҳа; **افنان** 'афна:нин 55:48.

فهم **ФАҲҲАМА** ўргатмоқ, фаҳмлатмоқ, тушинтирмоқ, англитиб қўймоқ: **فهمناها** фа-фаҳхамна:ҳа 21:79.

فواش **ФАВА:ҲИШУ** **فاحشة** **ФА:ҲИШАТУН** нинг кўшлиги.

فواد **ФУ'А:ДУН** кўшлиги **افئدة** 'афидатун юрак, қалб: **الفواد** ал-фу'а:д (у, а) 17:36; 28:10; 53:11; **فوادك**

фу'а:дака 11:120; 25:32; **افئدة** 'аф'идат (у, и, ан) 6:113; 14:37; 16:78; 23:78; 32:9; 46:26; 67:23; 104:7; **افئدتهم**

'аф'идат (у, а) ҳум 6:110; 14:43; 46:26.

فواق **ФАВА:ҚУН** бирор ишчи кечиктириш; муддат: **فواق** фава:қин 38:15.

فواكه **ФАВА:КИҲУ** **فاكهة** **ФА:КИҲАТУН** нинг кўплиги.

فوت **ФАВТУН** четлаб, қочиб қутилиш: **فوت** фавта 34:51.

فوج **ФАВЖУН** кўплиги **افواج** 'афва:жун 38:59; 67:8; **فوجا** фавжан 27:83; **افواجا** 'афва:жан 78:18; 110:2.

فور **ФАВРУН** тез, шиддат қилиш: **فورهم** фавриҳим 3:125.

فوز **ФАВЗУН** мақсадга эришиш, муваффақият, ғалаба; бахт, нажот: **الفوز** ал-фавзу 4:13; 5:119; 6:16; 9:72, 89, 100, 114; 10:64; 37:60; 40:9; 44:57; 45:30; 57:12; 61:12; 64:9; 85:11; **فوزا** фавзан 4:73; 33:71; 48:5.

فوض **ФАВВАДА** тонширмоқ: **افوض** 'уфаввиду 40:44.

فوق **ФАВҚУН** уст: **فوق** фавқ (а, и) 3:55; 4:11; 6:18, 61, 165; 8:12; 12:36, 76; 14:26; 16:88; 22:19; 24:40; 43:32; 44:48; 48:10; 4 9:2; **فوقكم** фавқ (а, и) кум 2:63, 93;

6:65; 23:17; 33:10; 78:12; **فوقه** фавқиҳи 24:40²; **فوقها** фавқ (а, и) ҳа: 2:26; 39:20; 41:10; **فوقهم** фавқ (а, и) ҳ

(у, и) м 2:212; 4:154; 5:66; 7:41, 127, 171; 16:26, 50; 29:55; 39:16; 50:6; 67:19; 69:17; **فوقهن** фавққиҳинна 42:5.

قوم **ФУ:МУН** саримсоқ: **قومها** фу:миҳа: 2:61.

فوه **ФУ:ҲУН** кўплиги **افواه** 'афва:ҳун оғиз; те- шик: **فاه** фа:ҳу 13:14; **افواهم** 'афва:ҳикум 24:15; 33:4;

افواهم 'афва:ҳиҳим 3:118, 167; 5:41; 9:8; 30, 32; 14:9; 18:5; 36:65; 61:8.

فئة **ФИ'АТУН** одамлар гуруҳи, тўдаси: **فئة** фи 'ат (ун, ан, ин) 2:249²; 3:13; 8:16, 45; 18:43; 28:81; **فئتكم** фи'атукум 8:19; **الفئتان** ал-фи'ата:ни 8:48;

фи'атайни 3:13; 4:88. **فيل** **ФИ:ЛУН** фил: **الفيل** ал-фи:ли 105:1.

ق

- ق ҚА:Ф «ق» ҳарфининг номи 50:1.
 قاب ҚА:БУН узунлик, масофа: қа:ба 53:9.
 قابل ҚА:БИЛУН 1) қабул қилувчи; 2) кириб кела-
 ётган (йил): қа:били 40:3.
 قاتل ҚА:ТАЛА уришишмоқ, бир-бирини ўлдирмоқ
 3:146; 57:10; قاتلكم қа:талакуму 48:22; قاتلم қа:
 талакуму 9:30; 63:4; قاتلوا қа:талу: 3:195; 33:20; 57:10;
 قاتلوکم қа:талу:кум 2:191; 4:90; 60:9; تقاتل туқа:
 тилу 3:13; تقاتلوا туқа:тилу: 2:246; 9:83; تقاتلون
 туқа:тилу:на 4:75; 9:13; تقاتلونهم туқа:тилу:наҳум 48:16;
 تقاتلوا туқа:тилу:ҳум 2:191; نقاتل нуқа:тил(а) 2:191;
 246²; يقاتل йуқа:тил 4:74²; يقاتلوا йуқа:тилу: 4:90;
 يقاتلوکم йуқа:тилу:кум 2:191; 3:111; 4:90²; 60:8;
 يقاتلون йуқа:тилу:на 4:76²; 9:111; 61:4; 73:20; يقاتلونکم
 йуқа:тилу:накум 2:190, 217; 9:36; 59:14; قاتل қа:тил
 4:84; قاتلا қа:тила: 5:24; قاتلوا қа:тилу: 2:190, 244;
 3:167; 4:76; 9:12, 29, 36, 123; 49:9; قاتلوهم қа:тилу:ҳум
 2:193; 8:39; 9:14; قوتلهم қу:тилҳум 59:11; قوتلوا
 қу:тилу: 59:12; يقاتلون йуқа:талу:на 22:39.
 قادر ҚА:ДИРУН кучли, қудратли: قادر қа:дир (ун;
 (ун; ин) 6:37, 65; 17:99; 36:81; 46:33; 75:40; 86:8; قادرون
 қа:диру:на 10:24; 23:18, 95; 70:40; 77:23; قادرين қа:ди-
 ри:на 28:25; 75:4.
 قارعة ҚА:РИЪАТУН қаттиқ, шиддатли: القارعة ал-
 қа:риъату фалокат, қиёмат қаюм куни: القارعة ал-қа:
 риъат (у, и) 13:31; 19:4; 101:1, 2, 3.

- قارورة ҚА:РУ:РАТУН кўплиги قوارير қава:ри:ру
 шиша; шиша идиш: قوارير қава:ри:ра 27:44; قواريرا
 қава:ри:ра: 76:15, 16.
 قارون ҚА:РУ:НУ Қорун, Мусо алайҳи-с-саломнинг за-
 мондоши, ўта давлатманд ва тақаббур киши бўлган قارون
 қа:ру:н (у, а) 28:76, 79; 29:39; 40:24.
 قاس ҚА:СИН қаттиқ, ёвуз, тошбағр: القاسية ал-қа:
 сийат (а, и) 5:13; 22:53; 39:22.
 قاسط ҚА:СИТУН ҳақ йўлдан қайтувчи: القاسطون
 ал-қа:ситу:на 72:14, 15.
 قاسم ҚА:САМА ишонтирмоқ, қасам ичмоқ: قاسمها
 қа:самаҳума: 7:21.
 قاصد ҚА:СИДУН интилувчи, йўлланувчи: قاصدا қа:
 сядан 9:42.
 قاصر ҚА:СИРУН калталаштирувчи, тўхтатиб турувчи:
 قاصرات қа:сира:тун 37:48; 38:52; 55:56.
 قاصف ҚА:СИФУН синдирувчи, бузувчи шамол: قاصفا
 қа:сифан 17:69.
 قاض ҚА:ДИН кўплиги قضاة қуда:тун ҳал қилув-
 чи, ҳукм чиқарувчи, охирига етказувчи: 20:72; القاضية
 ал-қа:дийата 69:27.
 قاطع ҚА:ТИЪУН ҳал қилувчи, ечувчи: قاطعة қа:
 тиъатан 27:32.
 قاع ҚА:ЪУН кўплиги قيعه қи:ъатун, قيعان
 қи:ъанун текис пастқам ер, пастекислик: قاعا қа:ъан
 20:106; بقيعة би-қи:ъатин 24:39.
 قاعد ҚА:ЪИДУН кўплиги قاعدون қа:ъиду:на,
 قعود қуъу:дун ўтирувчи, ўтирмақ (киши): قاعدا
 қа:ъидан 10:12; القاعدون ал-қа:ъиду:на 4:95; 5:24;
 القاعدين ал-қа:ъиди:на 4:95²; 9:46, 86.
 قاعدة ҚА:ЪИДАТУН кўплиги قواعد қава:ъиду 1)
 асос, замин; 2) асосий қонун, қоида; القواعد ал-қава:
 ъид (у, а, и) 2:127; 16:26; 24:60.
 قال (У) ҚА:ЛА قول қавлун, مقال мақа:лун айтмоқ,

демоқ: 2:30², 31, 33², 54, 61, 67², 68, 71, 113, 118², 124³, 126², 131², 133, 167, 243, 246, 247², 248, 249², 258³, 259⁵, 260⁴, 3:37, 38, 40², 41², 47, 52², 55, 59, 81², 173; 4:18, 72, 118; 5:12, 20, 23, 25, 26, 27², 31, 72, 110², 112², 114, 115, 116², 119; 6:7, 30², 74, 76², 77², 78², 80, 93², 128²; 7:12², 13, 14, 16, 18, 20, 24, 25, 38², 59, 60, 61, 65, 66, 67, 71, 73, 75, 76, 15, 79, 80, 85, 88², 90, 93, 104, 106; 109; 114; 116; 123; 127²; 128, 129, 138, 140, 142, 143², 144, 150², 151, 155, 156; 8:48²; 10:2, 15, 28, 71, 77, 79, 80, 81, 84, 88, 89, 90; 11:27, 28, 33, 38, 41, 43², 45, 46, 47, 50, 54, 61, 63, 65, 69, 77, 78, 80, 84, 88, 92; 12:4, 5, 10, 13, 18, 19, 21, 23, 26, 28, 30, 33, 36², 37, 42, 43, 45, 47, 50², 51, 54², 55, 59, 62, 64, 66², 67, 69, 77, 79, 80, 83, 84, 86, 89, 90, 92, 94, 96, 98, 99, 100; 14:6, 8, 13, 21, 22, 35; 15:28, 32, 33, 34, 36, 37, 39, 41, 52, 54, 56, 57, 62, 68, 71; 16:27, 35, 51; 17:61, 62, 63, 101, 102; 18:19, 21, 34, 35, 37, 60, 62, 63, 64, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 87, 95, 96², 98; 19:4, 8, 9², 10², 19, 21², 30, 42, 46, 47, 73, 77; 20:10, 18, 19, 21, 25, 36, 46, 49, 50; 51, 52, 57, 59, 61, 66, 71, 84, 85, 86, 90, 92, 94, 95, 96, 97, 120, 123, 125, 126; 21:4, 52, 54, 56, 63, 66, 112; 23:23, 24, 26, 33, 39, 40, 81, 99, 108, 112, 114, 25:4, 8, 21, 30, 32; 26:12, 15, 18, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 42, 43, 49, 61, 62, 70, 72, 75, 106, 112, 117, 124, 142, 155, 161, 168, 177, 188; 27:7, 16, 19, 20, 22, 27, 36, 38, 39, 40², 41, 44, 46, 47; 54; 67; 84; 28:15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22; 23; 24; 25, 27, 28, 29, 33, 35, 37, 38, 63, 78, 79, 80; 29:12, 16, 25, 26, 28, 30, 32, 36; 30:56; 31:13; 34:3, 7, 23, 23, 31, 32, 33, 34, 43; 36:20, 26, 47, 78; 37:51, 54, 56, 85, 89, 91, 95, 99, 102², 124; 38:4, 23, 24, 32, 35, 71, 75, 76, 77, 79, 80, 82, 84; 39:49, 71, 73; 40:26, 27, 28, 29, 30, 36, 38, 47, 49, 60; 41:11, 26, 29, 33; 42:45; 43:23, 24, 26, 38, 46, 51, 63, 77; 46:7; 11; 15; 17, 23, 34; 47:16; 48:15; 50:2, 23, 27, 28; 51:25, 27, 30, 31, 39; 59:16²; 61:5, 6, 14²; 66:3, 15, 28; 71:2, 5, 21, 26; 74:24; 78:38; 79:24; 83:13; 91:13; 99:3; **قال** қала: 7:23; 20:45; 27:15; **قالت** қалат (и) 2:113²; 3:35, 36, 37, 42, 45, 47, 72; 5:18, 24; 7:38, 39, 124; 9:30²; 11:72; 12:23, 25, 31, 32, 51; 14:10, 11; 49:18, 20, 23; 27:18, 29, 32, 34, 42, 44; 28:9, 11, 12, 25, 26; 33:13; 49:14; 51:29; 66:3, 11; **قالتا** қалата: 28:23; 41:11; **قالها** қалаха: 39:50; **قالوا** қалу: 2:11, 13, 14², 25, 30, 32, 67, 68, 69, 70, 71, 76², 80, 88, 91, 93, 111, 116, 133, 135, 156, 170, 246², 247, 249, 250, 275, 285; 3:24, 75, 81, 119, 147, 156, 167, 168,

173, 181², 183; 4:46, 77, 97³, 141², 153; 5:14, 17; 22; 24; 41; 61, 64, 72, 73, 82, 85, 104, 109, 111, 113; 6:8, 23, 27, 29, 30, 31, 37, 91, 124, 130, 136, 138, 139; 7:5, 28, 37, 43, 44, 47, 48, 50, 70, 75, 77, 82, 95, 111, 113, 115, 121, 125, 129, 131, 132, 134, 138, 149, 164, 173, 203; 8:21; 31; 32; 9:59; 74², 81, 86; 10:68, 76, 78, 85; 11:32, 53, 62, 69, 70, 73, 79, 81, 87, 91; 12:8, 11, 14, 17, 44, 61; 63; 65; 71; 72; 73; 74; 75, 77, 78, 85, 88, 90, 91, 95, 97; 14:9, 10, 21; 15:6, 15, 52, 53, 55, 58, 63, 70; 16:24, 30, 86, 101; 17:49, 90, 94, 98; 18:4, 10, 14, 19², 21, 94; 19:27, 29, 88; 20:63, 65, 70, 72, 87, 88, 91, 133, 134; 21:5, 14, 26, 53, 55, 59, 60, 61, 62, 64, 68; 23:47, 81, 82, 106, 113; 24:12; 25:5, 7, 18, 60, 63; 26:36, 41, 44, 47, 50, 71, 74, 96, 111, 116, 136, 153, 167, 185; 27:13, 33, 47, 49, 56; 28:36, 48², 53, 55, 57; 29:24, 29, 31, 32, 33, 50; 31:21; 32:10; 33:21, 67, 69; 34:19, 23², 35, 41, 43², 52; 35:34; 36:14, 15, 16, 18, 19, 52; 37:15, 20, 28, 29, 97; 38:16, 22, 60, 61, 62; 39:71, 74; 40:11, 24, 25, 50³, 74; 41:5, 14, 15, 21², 30, 44, 47; 43:20, 22, 24, 30, 31, 49, 58; 44:14; 45:24, 25; 46:13, 22, 24, 29, 30, 34; 47:16, 26; 51:25, 28, 30, 32, 52; 52:26; 54:9, 24; 57:14; 58:3; 60:4; 61:6; 63:1; 64:6; 67:9, 10; 68:26, 29, 31; 71:23; 72:1; 74:43; 79:12; 83:32; **قلت** қулт (у, а) 5:116; 117; 9:92; 11:7; 18:39; 71:10; **قلتتم** қултум 2:55, 61; 3:165, 183; 5:7; 6:152; 24:16; 40:34; 45:32; **قلته** қултуху 5:116; **قلن** қулна 12:31, 51; **قلنا** қулна: 2:34, 35, 36, 37, 38, 58, 60, 65, 73; 4:154²; 7:11, 166; 8:31; 11:40; 17:60, 61, 104; 18:14, 50, 86; 20:68, 116, 117; 21:69; 25:36; 28:75; 67:9; **اقل** ақул 2:33; 7:22; 12:96; 18:72, 75; 68:28; **اقول** ақул (у, а) 5:116; 6:50²; 7:105; 11:31³; 38:84; 40:44; **تقل** тақул 17:23; **تقول** тақул: (у, а) 3:124; 4:81; 11:91; 20:40, 94, 97; 33:37; 39:56, 57, 58; 50:30; 72:5; **تقولن** тақуланна 18:23; **تقولوا** тақу: лу: 2:104, 154, 169, 235; 4:94, 174²; 5:19; 6:156, 157; 7:33, 172, 173; 16:116; 43:13; 61:3; **تقولون** тақу:лу:на 2:80, 140; 4:43; 6:93; 7:28; 10:68, 77; 17:40; 24:15; 25:19; 61:2; **نقول** нақул (у, а) 3:181; 6:22; 10:28; 11:54; 12:66; 16:40; 18:88; 28:28; 34:42; 50:30; 58:8; **لنقولن** ланақу:ланна 27:49; **يقل** йақул 21:29; **يقول** йақул (у, а) 2:8, 68, 69, 71, 117, 142, 200, 201, 214; 3:47, 79; 5:53, 109; 6:25, 73, 148; 7:53; 8:49; 9:40, 49, 124; 11:18; 13:7, 27, 43, 44; 16:27; 17:47; 18:42, 52; 19:35, 66, 79, 80; 20:104; 25:17, 27; 28:62,

65, 74; 29:10, 55; 33:4, 12; 34:31, 40; 36:82; 37:52; 40:28, 47, 68; 46:17; 47:20; 48:11, 15; 54:8; 57:13; 63:10; 69:19, 25; 72:4; 74:31; 75:10; 78:40; 89:15, 16, 24; 90:6; **يقولا**
йақу:ла: 2:102; **ليقولن** лайақу:л (у, а) нна 4:73; 9:65; 11:7, 8, 10; 21:46; 29:10, 61, 63; 30:58; 31:25; 39:38; 41:50; 43:9, 87; **يقولوا** **йақу:лу:** 4:9, 78²; 6:53, 105; 7:169; 9:50; 11:12; 17:53; 22:40; 24:51; 26:203; 28:47; 29:2; 52:44; 54:2; 63:4; **يقولون** **йақу:лу:на** 2:26, 79; 3:7, 16, 75, 78², 154², 167; 4:46, 51, 75, 81, 150; 5:41, 52, 73, 83; 6:33; 7:169; 9:61; 10:18, 20, 31, 38, 48; 11:13, 35; 15:97; 16:32, 103; 17:42, 43, 51², 108; 18:5, 22³, 49; 20:104, 130; 21:38; 23:70, 85, 87, 89, 109; 24:26, 47; 25:22, 65, 74; 26:226; 27:71; 28:82; 32:3, 28; 33:13, 66; 34:29; 36:48; 37:36, 151, 167; 38:17; 42:24, 44; 44:34; 46:8, 11; 48:11, 15; 50:39, 45; 52:30, 33; 54:44; 56:47; 58:2, 8; 59:10, 11; 63:7, 8; 66:8; 67:25; 68:51; 73:10; 79:10; **قل** **қул(и)** 2:80, 91, 93, 94, 97, 111, 120, 135, 139, 140, 142, 189, 215, 217, 219², 220, 222; 3:12, 15, 20², 26, 29, 31, 32, 61, 64, 73³, 84, 93, 95, 98, 99, 119, 154², 165, 168, 183; 4:63, 77, 78, 127, 176; 5:4, 17, 18, 59, 60, 68, 76, 77, 100; 6:11, 12², 14², 15, 19⁴, 37, 40, 46, 47, 50², 54, 56², 57, 58, 63, 64, 65, 66, 71², 90, 91², 109, 135, 143, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 158, 161, 162, 164; 7:28, 29, 32², 33, 158, 187², 188, 195, 203; 8:1, 38, 70; 9:24, 51, 52, 53, 61, 64, 65, 81, 83, 94, 105, 129; 10:15, 16, 18, 20, 21, 31², 34², 35², 38, 41, 49, 50, 53, 58, 59², 69, 101, 102, 104, 108; 11:13, 35, 121; 12:108, 13:16⁵, 27, 30, 33, 36, 43; 14:30, 31; 15:89; 16:102; 17:23, 24, 28, 42, 50, 51², 53, 56, 80, 81, 84, 85, 88, 93, 95, 96, 100, 107, 110, 111; 18:22, 24, 26, 29, 83, 103, 109, 110; 19:75; 20:105, 114, 135; 21:24, 42, 45, 108, 109; 22:49, 68, 72; 23:28, 29, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 93, 97, 118; 24:30, 31, 53, 54; 25:6, 15, 57, 77; 26:216; 27:59, 64, 65, 69, 72², 92, 93; 28:49, 71, 72, 85; 29:20, 50, 52, 63; 30:42; 31:25; 32:11, 29; 33:16, 17, 28, 59, 63; 34:3, 22, 24², 25, 26, 27, 30, 36, 39, 46, 47, 48, 49, 50; 35:40; 36:79; 37:18; 38:65, 67, 86; 39:8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 38², 39, 43, 44, 46, 53, 64; 40:66; 41:6, 9, 13, 44, 52; 42:15, 23; 43:80; 89; 45:14, 26; 46:4, 8, 9, 10; 48:11, 15, 16; 49:14, 16, 17; 52:31; 56:49; 62:6, 8, 11; 64:7; 67:23, 24, 26, 28, 29, 30; 72:1, 20, 21, 22, 25; 79:18; 109:1; 112:1; 113:1; 114:1, **قلن** **қулна** 33:32;
قولا **қу:ла:** 20:44, 47; 26:16; **قولوا** **қу:лу:** 2:58, 83, 104, 136; 3:64; 4:5, 8; 7:161; 12:81; 29:46; 33:70; 49:14;

قولي **қу:ли:** 29:26; **قيل** **қи:ла** 2:11, 13, 59, 91, 170, 206; 3:167; 4:61, 77; 5:104; 7:161, 162; 9:38, 46; 10:52; 11:44², 48; 16:24, 30; 24:28; 25:60; 26:39, 92; 27:42, 44; 28:64; 31:24; 32:20; 36:26, 45, 47; 37:35; 39:24, 72, 75; 40:73; 41:43; 45:32, 34; 51:43; 57:13; 58:11²; 63:5; 66:10; 67:27; 75:27; 77:48; **يقال** **йуқа:лу** 21:60; 41, 43, 83:17.
قال **ҚА:ЛИН** ёмон кўрувчи: **القائين** ал-қали:на 26:168.
قام (У) **ҚА:МА,** **قيام** **ҚИИА:МУН** турмоқ 72:19;
قاموا **қа:му:** 2:20; 4:142²; 18:14; **قامتم** **қумтум** 5:6;
تقم **тақум** 4:102; 9:84, 108; **تقوم** **тақу:ма** 9:108; 26:218; 27:39; 30:12; 30:14, 25, 55; 40:46; 45:27; 52:48; 73:20; **تقوموا** **тақу:му:** 4:127; 34:46; **يقوم** **йақу:м** (у, а) 2:275; 14:41; 40:51; 57:25; 78:38; 83:6; **يقومان**
йақу:ма:ни 5:107; **يقومون** **йақу:му:на** 2:275; **قم**
қум(и) 73:2; 74:2; **قوموا** **қу:му:** 2:238.
قانت **ҚА:НИТУН** буйсинувчи, гапга юрүвчи; Аллоҳга чин юракдан сизинувчи; намозда сукут сақловчи 39:9;
قانتا **қа:нитан** 16:120; **قانتات** **қа:нита:т** (ун, ин) 4:34; 33:35; 66:5; **قانتون** **қа:ниту:на** 2:116; 30:26; **قانتين**
қа:нити:на 2:238; 3:18; 33:35; 66:12.
قانتط **ҚА:НИТУН** тушқунликка тушувчи, умидди узган, умидсизланувчи: **القانتين** ал-қа:нити:на 15:55.
قانع **ҚА:НИЪУН** қаноат қилувчи, борига шукр қилувчи:
القانع ал-қа:ниъа 22:36.
قاهر **ҚА:ҲИРУН** 1) галаба қилувчи, енгувчи; 2) ҳукмронлик қилувчи, ҳукм сурувчи: **القاهر** ал-қа:ҳиру 6:18, 61; **قاهرون** **қа:ҳиру:на** 7:127.
قائل **ҚА:ИЛУН** айтувчи, деювчи 12:10; 18:19; 37:51;
قائلها **қа:'илуҳа:** 23:100; **قائلين** **қа:'или:на** 33:18.
قائم **ҚА:ИМУН** турувчи, тик турувчи 3:39; 11:100; 13:33;
قائما **қа:'иман** 3:18, 75; 10:12; 39:9; 62:11;
قائمون **қа:'иму:на** 70:33; **قائمين** **қа:'ими:на** 22:26;

قائمة қа:имат (ун, ан) 3:113; 11:74; 18:36; 41:50; 59:5.

قبائل ҚАБА:ИЛУ ҚИЙЛЕ ҚАБИ:ЛАТУН нинг кўп-лиги.

قبور ҚАБРУН кўплиги قور кубу:рун гўр: قبره қабриҳи 9:84; القبور ал-қубу:р (р, и) 22:7; 35:22; 60:13; 28:4; 100:9.

قبس қа-басин 20:10; 27:7.

قبض (И) ҚАБАДА, قبض ҚАБДУН олмоқ, қўл билан қисиб, сиқимлаб олмоқ: قبضت фа-қабатду 20:96;

قبضناه қабадна:ху 25:46; يقبض йақбиду 2:245; يقبضون йақбидна 27:19; يقبضون йақбиду:на 9:67.

قبض ҚАБДУН қўл билан қисиб, сиқиб олиш; олиш, эгаллаш: قبضا қабдан 25:46.

قبضة ҚАБДАТУН бир сиқим олиш; бир сиқим, ҳовуч: قبضة қабдатан 20:96; قبضته қабдатуху 39:67.

قبيل (А) ҚАБИЛА, قبول ҚАБУ:ЛУН, قُبُولُ:ЛУН қабул қилмоқ: تقبلوا тақбалу: 24:4; يقبل йақбалу 9:104; 42:25; تقبل туқбала 3:90; 9:54; يقبل йуқбал (у, а) 2:48; 123; 3:85; 91.

قبيل ҚИБАЛУН куч, қудрат, имконият: قبل қибала 2:177; 27:37; قبلك қибалака 70:36; قبله қибалиҳи 57:13.

قبيل ҚУБУЛУН олдинги қисм, олд тараф; олд: قبل қубулин 12:26; قبلا қубулан 6:111; 18:55.

قبيل ҚАБЛУ олдин, илгари: قبل қабул (у, а, и) 2:25; 89, 91, 108, 237, 254; 3:4, 93, 143, 164; 4:47, 94, 136, 159; 164; 5:34, 59, 77; 6:28, 84, 158; 7:53, 101, 123, 129, 155, 173; 8:71; 9:30, 48, 50, 107; 10:74, 91; 11:49, 62, 78; 109; 12:6, 37, 64, 76, 77, 80, 100; 13:6; 14:22, 31, 44; 15:27; 16:118; 17:68; 18:109; 19:7, 9, 23, 67; 20:71, 90, 114, 115, 130², 134; 21:51, 76; 22:78; 23:83; 24:58; 26:49; 27:38, 39, 40, 68; 28:12, 48; 30:4, 42, 43, 49; 33:15, 38, 49, 62; 34:53, 54; 38:16; 39:8, 54, 55; 40:34, 67, 74; 41:48; 42:47; 46:4; 48:15, 16, 23; 50:39²; 51:16, 46; 52:26, 28; 53:52; 56:45;

57:10, 16, 22; 58:3, 4; 62:2; 63:10; 64:5; 71:1; قبلك
 қабул (а, и) ка 2:4; 3:184; 4:60, 162; 6:10, 34, 42; 10:94; 42:109; 13:32, 38; 15:10; 16:43, 63; 17:77; 21:7, 25, 34, 41; 22:52; 25:20; 28:46; 30:47; 32:3; 34:44; 35:4; 39:65; 40:78; 41:43; 42:3; 43:23, 45; قبلك қабликум 2:21, 183, 214; 3:137, 186; 4:26, 131; 5:5, 57, 102; 7:38; 9:69²; 10:13; 11:116; 14:9; 24:34; 29:18; قبلنا қаблина: 2:286; 6:156; قبله
 қабул (а, и) ҳ (у, и) 2:198; 3:144; 5:75; 10:16; 11:17; 12:3; 17:107; 20:134; 28:52; 53, 78; 29:48; 30:49; 43:21; 46:12; 69:9; قبلها қаблиҳа: 13:30; 27:42; قبلهم қабул (а, и) ҳ (у, и) м 2:118; 3:11; 6:6, 148; 8:52, 54; 9:70; 10:39, 102; 12:109; 13:6, 42; 16:26, 33, 35; 19:74, 98; 20:128; 21:6; 22:42; 24:55, 59; 29:3; 30:9; 3226²; 34:45; 35:25, 44; 36:31; 37:71; 38:3; 12; 39:25, 50; 40:5, 21, 82, 41:25; 44:17; 37; 46:18; 47:10; 50:12, 36; 51:52; 54:9; 55:56, 74; 58:5; 59:9, 15; 67:18; قبلي қабли: 3:183; 21:24; 46:17.

قبيلة ҚИБЛАТУН қарши томон, рўпара; намозда юз қаратилган томон: قبله ал-қиблата 2:143, 144, 145; 10:87; قبلك қиблатака 2:145; قبلتهم қиблат (а, и) ҳ (у, и м (у) 2:142, 145.

قبول قُبُولُ:ЛУН қабул қилиш, розилик бериш, маъқул кўриш; 2) тақаллуф қилишлик, хушхўшлик: قبول қабу:лин 3:37.

قبيل ҚАБИ:ЛУН кўплиги قبل қубулун фаринг-талар гуруҳи: قبيل қаби:лан олдида 17:92; قبيله қаби:луҳу 7:27.

قبيلة ҚАБИ:ЛАТУН кўплиги قبائل қаба:илу қа-била: قبائل қаба:илу 49:13.

قتال ҚИТА:ЛУН жанг: القتال ал-кита:л (у, а, и) 2:216, 217², 246²; 3:121; 4:77²; 8:16, 65; 33:25; 47:20; قتالا қита:лан 3:167.

قتر (У) ҚАТАРА, قتر ҚАТРУН қизғанмоқ, бахил бўлмоқ; ёмон асрамоқ: يفتروا йақтуру: 25:67.

قتر ҚАТАРУН нарсаларга қопланган чанг, тўзон 10:26.

ҚАТАРАТУН нарсаларға қопланған чанг, тўзон
80:41.
ҚАТАЛА, қатилун ўлдиримоқ 2:251;
қатил (У) қатил қатилат (у, а) 18:74; 20:40; 28:19;
4:92; 5:32², 95; қатил қатилат (у, а) 18:74; 20:40; 28:19;
33; қатилатум 2:72; қатилатуму:хум
3:183; қатилна қатилна: 4:157; қатилла қатилла:хум
18:74; қатилла қатилла:хум 8:17; қатилла қатилла:хум
6:140; қатилла қатилла:хум 4:157²; қатилла қатилла:хум
40:26; қатилла қатилла:хум 5:27; қатилла қатилла:хум
5:28; қатилла қатилла:хум 5:27; қатилла қатилла:хум
5:28; 28:19; қатилла қатилла:хум 4:29; 5:95; 6:151²;
12:10; 17:31, 33; қатилла қатилла:хум 2:85, 87, 91; 33:26;
40:28; қатилла қатилла:хум 28:9; қатилла қатилла:хум
8:17; қатилла қатилла:хум (а) 4:92, 93; қатилла қатилла:хум
60:12; қатилла қатилла:хум 8:30; 28:20; қатилла қатилла:хум
6:61; 3:21²; 112; 5:70; 9:111; 25:68; қатилла қатилла:хум
26:14; 28:33; қатилла қатилла:хум 7:150;
қатилла қатилла:хум 2:54; 4:66; 9:5; 12:9; 40:25; қатилла қатилла:хум
29:24; қатилла қатилла:хум 2:191²; 4:89, 91;
қатилла қатилла:хум 3:144; 17:33; 51:10; 74:19, 20; 80:17; 85:4;
қатилла қатилла:хум 81:9; қатилла қатилла:хум 3:157, 158;
қатилла қатилла:хум 3:154; қатилла қатилла:хум 3:156, 168, 169,
195; 22:58; 47:4; қатилла қатилла:хум (у) 2:154 4:74; қатилла қатилла:хум
9:111.
ҚАТЛУН ўлдириш: қатил ал-қатил (у, а, и)
2:191, 217; 3:154; 5:30; 6:137; 17:33; 33:16; қатил қатил
(у, и) х (у, и) м (у) 3:181; 4:155; 17:31.
ҚАТЛА қатилликни ўлдиримоқ, уриб ташламоқ:
қатил са-нуқаттилу 7:127; қатилла қатилла:хум
7:141; қатилла қатилла:хум 33:61; қатилла қатилла:хум 5:33.
ҚАТЛА: қатил қатилликни.
ҚАТУ:РУН оиласига яхши қарамайдиған, хасис,
зиқна: қатилла қатилла:хум 17:100.

ҚАТИ:ЛУН қатилликни қатил қатилла: ўлдирилған:
қатилликни ал-қатилла: 2:178.
ҚИССА:УН бодринг: қатилла қатилла:хум 2:61.
ҚАДДА, қатилла ҚАДДУН узунасига бўлмоқ,
кесмоқ: қатилла қатилла:хум 12:25; қатилла қатилла:хум 12:26, 27, 28.
ҚИДДАТУН қатилликни қатилла қатилла:хум бошқа,
бўлақ, айрим: қатилла қатилла:хум 72:11.
ҚАДХУН тошни тошга уриб олов чиқариш: қатилла
қатилла:хум 100:2.
ҚИДАДУН қатилла қатилла:хум қатилла:хум қатилликни.
ҚАДАРА, қатилла ҚАДРУН, қатилла қатилла:
ратун, қатилла мақдаратун, қатилла миқда:рун қатилликни,
қатилла қатилла:хум 89:16; қатилла қатилла:хум 77:23; қатилла
қатилла:хум 6:91; 22:74; 39:67; қатилла қатилла:хум 5:34; 48:21;
қатилла қатилла:хум 21:87; қатилла қатилла:хум (у, а) 13:26;
16:75, 76; 17:30; 28:82; 29:62; 30:37; 34:36, 39; 39:52;
42:12; 90:5; қатилла қатилла:хум 2:264; 14:18; 57:29; қатилла
қатилла:хум 54:12; 65:7.
ҚАДАРУН қатилликни қатилла қатилла:рун қатилликни,
Аллоҳнинг инсон умри ўтишини илгаридан белгилаб қатилликни:
қатилла қатилла:хум 15:21; 20:40; 23:18; 42:27; 43:11;
54:49; 77:22; қатилла қатилла:хум 33:38; қатилла қатилла:хум
2:236²; қатилла қатилла:хум 13:17.
ҚАДРУН қатилликни қатилла қатилла:рун қатиллаш,
хурматлаш, иззат қатилликни: қатилла ал-қатилла:хум 97:1, 2, 3; қатилла
қатилла:хум 65:3; қатилла қатилла:хум 6:91; 22:74; 39:67.
ҚАДДАРА белгиламоқ, тақсимламоқ 41:10; 74:18;
19, 20; 87:3; қатилла қатилла:хум 15:60; 34:18; 56:60; қатилла
қатилла:хум 36:39; қатилла қатилла:хум 27:57; қатилла
қатилла:хум 10:5; 25:2; 80:19; қатилла қатилла:хум 76:16;
қатилла қатилла:хум 73:20; қатилла қатилла:хум 34:11.
ҚУДДУСУН поклик, муқаддаслик: ал-қатилла ал-
қатилла:хум 2:87; 253; 5:110; 16:102.

تقدس ҚАДДАСА муқаддас, пок деб билмоқ: تقدس
туқаддису 2:30.

قدم (А) ҚАДИМА, قوم ҚУДУ:МУН, مقدم
МАҚДАМУН келмоқ: قدمت қадимна: 25:23.

قدم (У)ҚАДАМА, قدم ҚАДМУН, قوم ҚУДУ:
МУН олдинда, илгариде юрмоқ: يقدم йақдуму 11:98.

قدم ҚАДАМУН кўпчилиги اقدام 'ақда:мун 1) илгари
юриш; илгор бўлиш; 2) мартаба, фазилат; 3) қадам: قدم
қадам (ун, а) 10:2; 16:94; الأقدام ал-'ақда:м (а, и) 8:11;
55:41; اقدامكم 'ақда:макум 47:7; اقدامنا 'ақда:ма (а, и)
на: 2:250; 3:147; 41:29.

قدور ҚИДРУН кўпчилиги قدور қуду:рун қозон:
قدور қуду:рин 34:13.

قدم ҚАДДАМА олдиндан тайёрлаб қўймоқ, илгаридан
бўлмоқ, олдиндан (бирор нарса) қилмоқ 38:61; 75:13;
قدمت қаддамат 2:95; 3:182; 4:62; 5:80; 8:51; 18:57;
22:10; 28:47; 30:36; 42:48; 59:18; 62:7; 78:40; 82:5; قدمت
қаддамту 50:28; 89:24; قدمت қаддамтум 12:48; قدمتوه
қаддамтуму:ху 38:60; قدموا қаддаму: 36:12; تقدموا
туқаддимму: 2:110; 49:1; 58:13; 73:20; قدموا қаддимму:
2:223; 58:12.

قدور ҚУДУ:РУН قدر ҚИДРУН нинг кўпчилиги.
قدوس ҚУДДУ:СУН ўта пок, муқаддас: القدوس
ал-қудду:су Аллоҳнинг сифати: القدوس ал-қудду:си
59:23; 62:1.

قدير ҚАДИ:РУН кучли, қудратли 2:20, 106, 109, 148,
259, 284; 3:26, 29, 165, 189; 5:17, 19, 40, 120; 6:17; 8:41;
9:39; 11:4; 16:70, 77; 22:6, 39; 24:45; 29:20; 30:50, 54; 35:1;
41:39; 42:9, 29, 50; 46:33; 57:2; 59:6; 60:7; 64:1; 65:12;
66:8; 67:1; قديرا қади:ран 4:133, 149; 25:54; 33:27; 35:44;
48:21.

قديم ҚАДИ:МУН кўпчилиги قدمت қудама:у қади-
мий, эски, илгариги: القديم ал-қадим (у, и) 12:95; 36:39;
46:11.

قدى (И) ҚАЗАФА, قدى ҚАЗФУН ташламоқ, таш-
лаб юбормоқ 33:26; 59:2; قذافها қазафна:ҳа: 20:87; قذاف
нақзифу 21:18; يقذف йақзифу 34:48; يقذفون йақзи-
фу:на 34:53; اذفيه иқзифи:ҳи 20:39²; يقذفون йуқзафу:
на 37:8.

قرو ҚАР'УН кўпчилиги قرو қуру:ун ойлик покла-
ниш; нифос йўқлигидаги поклик: قرو қуру:ин 2:228.

قار (А, И) ҚАРРА, قار ҚАРРУН, قرة ҚУРРА-
ТУН совумоқ, салқин бўлмоқ; تقرر тақарра 20:40; 28:13;
33:51; قارنا қарна 33:33; قاري қарри: 19:26.

قراء (А) ҚАРА'А, قراءة ҚИРА:АТУН, قرآن
ҚУР'А:НУН ўқимоқ: قراء қара'та 16:98; 17:45; قرآنه
қара'на:ху 75:18; قراءه қара'аху 26:199; لي-нақ-
ра'аху 17:106; ناقروہ нақра'уху 17:93; يقرؤن йақра'у:
на 10:94; 17:71; اقرأ иқра' 17:14; 96:1, 3; اقرأوا
иқра'у: 69:19; 73:20²; قري қури'а 7:204; 84:21.

قرار ҚАРА:РУН туриш, қарор топиш; қарор топган,
мустаҳкам, қаттиқ: القرار ал-қара:р (у, и) 14:26, 29;
23:13, 50; 38:60; 40:39; 77:21; قرارا қара:ран 27:61;
40:64.

قراطيس ҚАРА:ТИ:СУ قرتاس қирта:сун нинг кўп-
лиги.

قرآن ҚУР'А:НУН ўқиш, қиррат: القرآن АЛ-ҚУР'А:Н
(У, А, И) 2:185, 4:82; 5:101; 6:19; 7:204; 9:111; 10:15, 37,
61; 12:3; 15:1; 87, 91; 16:98; 17:9, 41, 45, 46, 60, 78², 82,
88, 89; 18:54; 20:2, 114; 25:30, 32; 27:1, 6, 76, 92; 28:85;
30:58; 34:31; 36:2, 69; 38:1; 39:27; 41:26; 43:31; 46:29;
47:24; 50:1, 45; 54:17, 22, 32, 40; 55:2; 56:77; 59:21; 73:4,
20; 76:23; 84:21; 85:21; قرآننا қур'а:нан 12:2, 31; 17:106;
20:113; 39:28; 41:3, 44; 42:7; 43:3; 72:1, قرآنه қур'а:
нуҳу 75:17, 18.

قرب (А) ҚАРУБА, قرب ҚУРБУН, قربان ҚУРБА:
НУН яқин бўлмоқ, яқинлашмоқ: تقربا тақраба: 2:35;
2:35; 7:19; تقربوا тақрабу: 4:43; 6:151, 152; 17:32, 34;
24 - 381

тақрабу:ни 12:60; **тақрабу:ҳа**: 2:187; **тақрабу:хунна** 2:222; **йақрабу**: 9:28.

ҚУРУБА:ТУН **қрба** **ҚУРБАТУН** нинг кўплиги.

қрба **ҚУРБА:НУН** яқинлашиш, яқин келиш: **қрбан**

қрба:нин 3:183; **қрба**:нан 5:27; 46:28.

қрба **ҚАРРАБА** 1) яқинлаштирмақ; 2) қурбонлик қилмоқ: **қрба** **қарраба**: 5:27; **қрба** **қарраба:ҳу** 19:52;

қрба **қаррабаҳу** 51:27; **қрба** **туқаррибукум** 34:37;

қрба **ли-йуқаррибу:на**: 39:3.

қрба **ҚУРБАТУН** кўплиги **қрба** **қуруба:тун** яқинлашиш, яқин бўлиш 9:99; **қрба** **қуруба:тин** 9:99.

қрба **ҚУРБА:** **қрб** **'АҚРАБУ** нинг муаннаси.

қрба **ҚУРРАТУН** равшанлик: **қрба** **қуррату** ʻайнин

кўз равшанлиги 25:74; 28:9; 32:17.

қрба **ҚАРХУН** кўплиги **қрба** **қуру:ҳун** яра, чақа 3:140²,

172.

қрба **ҚИРДУН** кўплиги **қрба** **қуру:дун**, **қрба** **қирадатун** маймун: **қрба** **қирадатан** 2:65; 5:60; 7:166.

қрба **ҚИРАДАТУН** **қрба** **ҚИРДУН** нинг кўплиги.

қрба **ҚАРАДА**, **қрба** **ҚАРДУН** кесмоқ, чопмоқ:

қрба **тақридуҳум** 18:17.

қрба **ҚАРДУН** қарз; қарз бериш: **қрба** **қардан** 2:245;

5:12; 57:11, 18; 64:17; 73:20.

қрба **ҚИРТА:СУН** кўплиги **қрба** **қара:ти:су** бир ва-

рақ қоғоз; ўрам битик қоғоз: **қрба** **қирта:син** 6:7;

қрба **қара:ти:са** 6:91.

қрба **ҚАРНУН** кўплиги **қрба** **қуру:нун** (ҳайвон)

шохи: **қрба** **қарнин** 6:6; 19:74, 98; 38:3; 50:36; **қрба**

қарнан 6:6; 23:31; **қрба** **ذو القرنين** зу:л-қарнайини шоҳ Искан-

дарнинг лақаби 18:83, 86, 94; **қрба** **ал-қуру:ни** 10:13;

қрба **ал-қуру:ни** 10:13;

қрба **ал-қуру:ни** 10:13;

қрба **ал-қуру:ни** 10:13;

қрба **ал-қуру:ни** 10:13;

11:116; 17:17; 20:51, 128; 28:43, 78; 32:26; 36:31; 46:17;

қрн **қуру:нан** 23:42; 25:38; 28:45.

қрн **ҚУРНА:У** **қрн** **ҚАРИ:НУН** нинг кўплиги.

қрн **ҚУРУ:УН** **қрн** **ҚАР'УН** нинг кўплиги.

қрн **ҚУРУ:НУН** **қрн** **ҚАРНУН** нинг кўплиги.

қрн **ҚУРА: қрба** **ҚАРИАТУН** нинг кўплиги.

қрн **ҚАРИ:БУН** кўплиги **қрба** **'ақриба:у**

қрн **қара:ибу** яқин, йироқ эмас; яқин, қариндош:

қрн **қари:б** (ун, ин) 2:186, 214; 4:17, 77; 7:56; 11:61, 64,

81; 14:44; 21:109; 34:50, 51; 42:17; 50:41; 61:13; 63:10;

72:25; **қрба** **қари:бан** 9:42; 13:31; 17:51; 33:63; 48:18;

27; 59:15; 70:7; 78:40.

қрн **ҚАРИАТУН** кўплиги **қрн** **қура: шаҳар, қишлоқ:**

қрн **ал-қарйат** (у, а, и) 2:58, 259; 4:75; 6:123; 7:4,

94, 161, 163; 10:98; 12:82; 15:4; 16:112; 17:16, 58; 18:77;

21:6, 11, 74, 95; 22:45, 48; 25:40, 51; 26:208; 27:34; 28:58;

29:31, 34; 34:34; 36:13; 43:23; 47:13; 65:8; **қрба** **қарйа-**

тика 47:13; **қрба** **қарйатикум** 7:82; 27:56; **қрба** **қар-**

йатина: 7:88; **қрба** **ал-қура:** 6:92; 131; 7:96, 97, 98,

101; 11:100, 102, 117; 12:109; 18:59; 28:59²; 34:18²; 42:7;

46:27; 59:7, 14.

қрн **АЛ-ҚАРИАТА:НИ** Макка ва Мадина шаҳарлари:

қрн **ал-қарйатайини** 43:31.

қрн **ҚУРАЙШУН** Қурайш, қабила номи: **қрн**

қурайшини 106:1.

қрн **ҚАРИ:НУН** кўплиги **қрба** **қурна:у** 1) кўшилган,

бирлашган; 2) ўртоқ, шерик; 3) эр (хотинга нисбатан)

37:51; 43:36, 38; **қрба** **қари:нан** 4:38²; **қрба** **қари:**

нуҳу 50:23, 27; **қрба** **қурна:а** 41:25.

қрн **ҚАСА:** **қаса** **ҚАСВАТУН**, **қаса** **ҚАСА:**

ВАТУН қаттиқ, маҳкам бўлмоқ, қаттиқлашмоқ, маҳкамлаш-

ҚИСТА:СУН тарози **القستاس** ал-қиста:си 17:35; 26:182.

(И) ҚАСАМА, **قسم** ҚАСМУН бұлмоқ, тақсимламоқ, ажрим қилмоқ: **قسامنا** қасамна: 43:32; **يقسمون** йақсиму:на 43:32.

ҚАСАМУН қасам, онт; қасам, онт ичиш 56:76; 89:5.

ҚИСМАТУН 1) бұлиш, тақсимлаш; 2) бұлинадиган нарса; 3) тақдир, қисмат: **القسمة** ал-қисмат (у, а) 4:8; 53:22; 54:28.

ҚИСТАВУН бағиртошлик, қаттиқлик: **قسوة** қасватан 2:74.

ҚАСВАРАТУН кўплиги **قساور** қаса:виру шер: **قسورة** қасваратин 74:51.

қисси:сун нассорийларнинг руҳонийси: **قسيسين** қисси:си:на 5:82.

(У) ҚАССА, **قص** ҚАССУН, **قصص** ҚАССАСУН

1) эргашмоқ; 2) **علي** ~ бала ҳикоя қилмоқ 28:25; **قصصنا** қасасна: 16:118; 40:78; **قصصناهم** қасасна:ҳум 4:164; **قصص** тақеусе 12:5; **نقص** нақуссу 7:101; 11:120; 12:3; 18:13; 20:99; **نقصص** нақеусе 40:78; 4:164; **فلنقصصن** ~ фала-нақуссанна 7:7; **نقصه** нақуссуҳу 11:100; **يقص** йақуссу 6:57; 27:76; **يقصون** йақуссу:на 6:130; 7:35;

فاقصص фа-қусси 7:176; **قصيه** қусси:ҳа 28:11.

ҚИСА:СУН қасос, муайян ҳаракатга худди шундай ҳаракат билан жавоб бериш; қонга қон олиш: **القصاص** ал-қиса:с (у, и) 2:178; 179, 194; 5:45.

(И) ҚАСАДА **قصد** ҚАСДУН 1) **إلى** ~ ила: йўлланмоқ, отланмоқ; 2) режаланоқ, назарда тутмоқ: **اقصد** иқсид 31:19.

ҚАСДУН 1) интилиш; 2) мақсад; 3) тўғри йўналиш, тўғрилиқ: **قصد السبيل** қасду:-с-саби:л тўғри йўл 16:9

(У) ҚАСУРА, **قصر** ҚАСРУН, **قصر** ҚИСРУН қисқармоқ, калталашмоқ: **تقصروا** тақеуру: 4:101.

ҚАСРУН кўплиги **قصور** қусу:рун қаср, сарой: қасрин 22:45; 77:32; **قصورا** қусу:ран 7:74; 25:10.

ҚАССУН 1) эргашш; 2) ҳикоя қилиш; қисса, ҳикоя: **القصص** ал-қасасе (у, а, и) 3:62; 7:176; 12:3; 28:25; **قصصا** қасасан 18:64; **قصصهم** қасасиҳим 12:111.

(И) ҚАСАМА, **قسم** ҚАСМУН синдирмоқ, бузмақ; вайрон қилмоқ, ҳалок қилмоқ: **قسامنا** қасамна 21:11.

ҚУСУ:РУН қасруннинг кўплиги.

ҚУСВА: **اقصي** 'АҚСА:нинг муаннаси.

ҚАСИЙУН йироқ, йироқлашган, узоқлашган: **قسي** қасийан 19:22.

ҚАДБУН беда: **قضا** қадбан 80:28.

(И) ҚАДА:, **قضاء** ҚАДА:УН, **قضية** ҚАДИЙАТУН қилмоқ, бажармоқ, тугатмоқ, охирига етказмоқ 2:117; 3:47; 6:2; 17:23; 19:35; 28:15, 29; 33:23; 36, 37; 39:42; 40:68; **قضاءها** қада:ҳа: 12:68; **قضاها** қада:ҳунна 41:12; **قضاوا** қадав 33:37.

قضيت қадайт (у, а) 4:65; 28:28; **قضيتم** қадайтум 2:200; 4:103; **قضينا** қадайна: 15:66; 17:4; 28:44; 34:14; **تقضى** тақди: 20:72; **يقض** йақди 43:77; 80:23; **ليقضوا** ли-йақду: 22:29;

يقضون йақду:на 40:20; **يقضى** йақдийа 8:42, 44, 10:93; 27:78; 40:20; 45:17; **فاقض** фа-қди 20:72; **اقضوا** иқду: 10:71;

قضى қудийа 2:210; 6:8, 58; 10:11, 19, 47, 54; 11:44, 110; 12:41; 14:22; 19:39; 39:69, 75; 40:78; 41:45; 42:14, 21; 46:29; **قضيت** қудийат 62:10; **يقضى** йуқда: 6:60; 20:114; 35:36.

ҚИТТУ кўплиги **قطوط** қуту:тун қисмат: **قطنا** қиттана: 38:16.

ҚУТРУН кўплиги **اقطار** 'ақта:рун 1) ён, тараф; 2) ўлка, мамлакат; **اقطار** 'ақта:ри 55:33; **اقطارها** ақта:риҳа: 33:14.

قطر ҚИТРУН эритилган мис: قطرا қитран 18:96;
القطر ал-қитри 34:12.

قطران ҚАТИРА:НУН суюқ елим: قطران қатира:нин
14:50.

قطع (А) ҚАТАЪА, قطع ҚАТЪУН кесиб олмоқ, кес-
моқ, чопмоқ: قطعتم қатаътум 59:5; قطعنا қатаъна:
7:72; 69:46; تقطعون тақтаъу:на 29:29; يقطع йақ-
таъ(а) 3:127; 8:7; 22:15; يقطعون йақтаъу:на 2:27; 9:124;
13:25; فاقطعوا фа-қтаъу: 5:38; قطع қутиъа 6:45.

قطع ҚИТЪУН кўплиги قطع! ақтуъун туннинг бир
қисми: قطع қитъин 11:81; 15:65.

قطع ҚИТАЪУН قطعة ҚИТЪАТУН нинг кўп-
лиги.

قطع ҚАТТАЪА кесмоқ, чопмоқ: فقطع фа-қаттаъа
47:15; قطعنا қаттаъна 12:31, 50; قطعناҳم қаттаъна:
ҳум (у) 7:160, 168; لاقطعن ла-уқаттиъанна 7:124; 20:71;
26:49; تقطع туқаттиъу 47:22; قطعت қуттиъат 13:31;
22:19; تقطع туқаттаъи 5:33.

قطعة ҚИТЪАТУН кўплиги قطع қитаъун қисм, бў-
лак, ер бўлаги: 13:24; قطعا қитаъан 10:27.

قطف ҚИТФУН кўплиги قطوف қуту:фун узум боши,
шингил узум: قطوفها қуту:фуҳа 69:23; 76:14.

قطمير ҚИТМИ:РУН хурмонинг пўсти; арзимас нарса:
قطمير қитми:рин 35:13.

قطوف ҚУТУ:ФУН قطف қитфун нинг кўплиги.

قعد (У) ҚАЪАДА, قعود ҚУЪДУ:ДУН, مقعد МАҚЪ-
АДУН ўтирмоқ 9:90; قعدوا қаъаду: 3:168; لاقعدن ла-
'ақъуданна 7:16; تقعد тақъуд (а) 6:68; 17:22; 29; تقعدوا
тақъуду: 4:140; 7:86; قعدوا нақъуду 72:9; قعدوا
уқъуду: 9:5, 46, 83.

قعود ҚУЪУ:ДУН ўтириш, ҳозир бўлиш: القعود ал-
қуъу:д (у, и) 9:83; 85:6; قعودا қуъу:дан 3:191; 4:103.

قعيد ҚАЪИ:ДУН бошқа билан ўтирувчи; ўртоқ, жўра,
улфат 50:17.

قفل ҚУФЛУН кўплиги اقفال 'ақфа:лун қулф: اقفالها
'ақфа:луҳа: 47:24.

قفو (У) ҚАФА:, قفو ҚАФВУН эргашмоқ: قفو
тақфу 17:36.

قفينا ҚАФФА: кетидан юбормоқ, эргаштирмоқ: قفينا
қаффайна: 2:87; 5:46; 57:27².

قل (И) ҚАЛЛА, قل (Қ (У, И) ЛЛУН, قل ҚИЛ-
ЛАТУН кам бўлмоқ, кам сонли бўлмоқ; камаймоқ, озай-
моқ 4:7.

قلادة ҚИЛА:ДАТУН кўплиги قلادة қала:нду
арабларнинг биров тегмаслиги учун ҳайвонларнинг бўйнига
илиб қўядиган (тери бўлаклари каби) турли нарсалар; бе-
затилган туя: قلادة ал-қала:нда 5:2, 97.

قلادة ҚАЛА:ИДУ قلادة ҚИЛА:ДАТУН нинг кўп-
лиги.

قلب (И) ҚАЛАБА, قلب ҚАЛБУН 1) айлантирмоқ,
тўнтармоқ; 2) қайтармоқ: قلبون туқлабу: на 29:21.

قلب ҚАЛБУН кўшлиги قلوب қулу:бун 1) юрак, дил,
кўнгил; 2) марказ, ўрта: قلب қалб (ун, ин) 3:159; 3:159;
26:89; 37:84; 40:35; 50:33, 37; قلبك қалбика 2:97; 26:194;
42:24; قلبه қалб (у, а, и) ҳ (у, и) 2:204, 283; 8:24;
16:106; 18:28; 33:32; 45:23; 64:11; قلبها қалбиҳа: 28:10;

قلبي қалби: 2:260; قلبين қалбайни 33:4; قلوب қулу:
б (ун, и) 3:151; 7:101, 179; 8:12; 9:117; 10:74; 13:28; 15:12;
22:32, 46²; 24:37; 26:200; 30:56; 33:10; 39:45; 40:18; 47:24;
48:4; 57:27; 79:8; قلوبكما қулу:букума: 66:4; قلوبكم

қулу:б (у, и) кум 2:74, 225; 3:103, 126, 154; 6:46; 8:10, 14,
70; 33:5, 51, 53; 48:12; 49:7, 14; قلوبنا қулу:б (у, и) на:

2:88; 3:8; 4:155; 5:113; 41:5; 59:10; قلوبهم қулу:б (у, и,
а) ҳ (у, и) м(у) 2:7, 10, 93, 118; 3:7, 156, 167; 4:63; 5:13,
41², 52; 6:25, 43; 7:100; 8:2, 49, 63²; 9:8, 15, 45, 60, 64, 77,
87, 93, 110², 125, 127; 10:88; 13:28; 16:22, 108; 17:46; 18:14,
57; 21:3; 22:35, 53², 54; 23:60, 63; 24:50; 33:12, 26, 60; 34:23;

39:22, 23; 47:16, 20, 29; 48:11, 18, 26; 49:3; 57:16²; 58:22;

59:2, 14; 61:5; 63:3; 74:31; 83:14; **قلوبهن** қулу:биҳинна 33:53.

قلب ҚАЛЛАБА айлантирмоқ, ағдармоқ: **قلبا** қалабу: 9:43; **نقلب** нуқаллибу 6:110; **نقلبهم** нуқаллибу-хум 18:18; **يقلب** йуқаллибу 18:42; 24:44; **تقلب** туқалабу 33:66.

قل ҚАЛЛАЛА камайтирмоқ, кам кўрсатмоқ: **يقللكم** йуқаллилуғум 8:44.

قلم ҚАЛАМУН кўплиги **اقلام** 'ақла:мун қалам, қамиш қалам: **القلم** ал-қалами 68:4; 96:4; **اقلام** 'ақла: мун 31:27; **اقلامهم** 'ақла:маҳум 3:44.

قلوب ҚУЛУ:БУН қалбун нинг кўплиги.

قلي (И) ҚАЛА:, **قلي** ҚАЛЙУН қовурмоқ 93:3.

قليل ҚАЛИ:ЛУН кам, оз, арзимас, узоқ давом этмайдиган, сийрак: **قليل** қали:л (ун, ин) 3:197; 4:66, 77; 8:26; 9:38; 11:40; 16:117; 18:22; 23:40; 34:13, 16; 38:24; 56:14; **قليلان** қали:лан 2:41; 79, 83, 88; 126, 174, 246, 249; 3:77, 187, 199; 4:46, 83, 142, 155; 5:13, 44; 7:3, 10, 86; 8:43; 44; 9:9, 82; 11:116; 12:47, 48; 16:65; 17:52, 62, 74, 76, 85; 23:78, 114; 27:62; 28:58; 31:24; 33:9, 16, 18, 20, 60; 39:8; 40:58; 44:15; 48:15; 51:17; 53:34; 67:23; 69:41, 42; 73:2, 3, 11; 77:46; **قليلون** қалилу:на 26:54; **قليلة** қали:латин 2:249.

قمر ҚАМАРУН кўплиги **اقمار** 'ақма:рун ой: **القمر** ал-қамар (у, а, и) 6:77, 96; 7:54; 10:5; 12:4; 13:2; 14:33; 16:12; 21:33; 22:18; 29:61; 31:29; 35:13; 36:39, 40; 39:5; 41:37²; 54:1; 55:5; 71:16; 74:32; 75:8, 9; 84:18; 91:2; **قمران** қамаран 25:61.

قمرير ҚАМТАРИ:РУН ҳалокатли, мудҳиш (қун): **قمريرا** қамтари:ран 76:10.

قمل ҚУММАЛУН чигиртка: **القمل** ал-қуммала 7:133.

قىمىسى ҚАМИ:СУН кўплиги **قىمىسان** қумса:нун қўйлак: **قىمىسه** қами:с (у, а, и) ҳ (у, и) 12:18, 25, 26, 27, 28; **قىمىسى** қами:си: 12:93.

قناطين ҚАНА:ТИ:РУ **قنطار** ҚАНТА:РУН нинг кўплиги.

قنت (У) ҚАНАТА, **قنوت** қуну:тун бўйсупмоқ, тиз чўкмоқ, намоз ўқимоқ: **ينقت** йанқут 33:31; **اقتى** уқнути: 3:43.

قنط (У, И) ҚАНАТА, **قنوط** қану:тун умидсизланмоқ: **قنطوا** қанату: 42:28.

قنط (а) ҚАНИТА **قنط** ҚАНАТУН умидсизланмоқ: **تقنطوا** тақнату: 39:53; **يقنطون** йақнату:на 30:36.

قنطار ҚИНТА:РУН кўплиги **قناطين** қана:ти:ру қинтор, ўлчов бирлиги: қинта:рин 3:75; **قنطارا** қинта:ран 4:20;

القناطين ал-қана:ти:ри 3:14.

قنو ҚИНВУН кўплиги **قنوان** қинва:нун хурмо боши: 6:99.

قنوان ҚИНВА:НУН **قنو** ҚИНВУН нинг кўплиги.

قنوط ҚАНУ:ТУН умидсизланган: 41:49.

قهار ҚАҲҲА:РУН ҳамма вақт енгувчи, ғолиб келувчи: **القهار** ал-қаҳҳа:ру ҳамма нарсада, ҳар қачон қудратли: **القهار** ал-қаҳҳа:р (у, и) 12:39; 13:16; 14:48; 38:65; 39:4; 40:16.

قهر (А) ҚАҲАРА, **قهر** ҚАҲРУН енгмоқ, ғолиб келмоқ: **تقهر** тақҳар 93:9.

قوارير ҚАВА:РИ:РУ **قارورة** ҚА:РУ:РАТУН нинг кўплиги.

قواعد ҚАВА:ЪИДУ **قاعة** ҚА:ЪИДАТУН нинг кўплиги.

قوام ҚАВА:МУН 1) тирикчилик, тирикчилик йўллари; 2) мутаносиблик, тенг, баробар: **قواما** қава:ман 25:67.

قوام ҚАВВА:МУН ҳаммаша тик турувчи, тик турагон, тушларни намоз билан ўтказувчи: **قوامون** қавва:му:на 4:34; **قوامين** қаввами:на 4:135; 5:8.

قوة قUVVATUN кўплиги قوي қуван куч, қувват, қудрат: قوة قUVVAT (ан, ин) 2:63, 93, 165; 7:145; 171; 8:60; 9:69; 11:52, 80; 16:92; 18:39, 95; 19:12; 27:33; 28:76; 78; 30:9, 54²; 35:44; 40:21, 82; 41:15²; 47:13; 51:58; 81:20; 86:10; قوتكم қувватикум 11:52; القوي ал-қува: 53:5.

قوت QU:TUN кўплиги اقوات 'ақва:тун таом, овқат: اقواتها 'ақва:таҳа: 41:10.

قوس QAVSUN ёй: قوسين қавсайини 53:9.

قوس QAVLUN кўплиги اقوال 'ақва:тун, اقوايل 'ақва:ви:лу 1) сўз, гапириш; 2) фикр: القول ал-қавл (у, а, и) 2:263; 3:181; 4:108, 148; 6:112; 7:205; 9:30; 11:40; 13:10, 33; 14:27; 16:86; 17:16; 19:34; 20:7; 21:4; 27, 110; 22:24, 30; 23:27, 68; 24:51; 27:82, 85; 28:51, 63; 32:13; 33:32; 34:31; 36:7, 70; 37:31; 39:18; 41:25; 46:18; 47:21; 30; 49:2; 50:18, 29; 51:8; 58:1, 2; 60:4; 69:40, 41, 42; 74:25; 81:19, 25; 86:13; قولا қавлан 2:59, 235; 4:5, 8, 9, 63; 7:162; 17:23, 28, 40; 18:93; 20:44, 89, 109; 33:32, 70; 36:58; 41:33; 73:5; قولك қавлика 11:53; قوله қавлуҳу 2:204; 6:73; قولنا қавлуна: 16:40; قولكم қавлукум 33:4; 67:13; قولها қавлиҳа: 27:19; قولهم қавл (у, а, и) ҳ (у, и) м (у) 2:113, 118; 3:147; 4:155, 156, 157; 6:63; 9:30; 1065; 13:5; 36:76; 63:4; قولي қавли: 20:28, 94; الاقوال ал-'ақва:ви:ла 69:44.

قوم QAVMUN кўплиги اقوام 'ақва:мун қабила, халқ, одамлар: القوم ал-қавму 2:118, 164, 230, 250, 258, 264, 286; 3:86, 117, 140, 147; 4:78, 90, 92², 104; 5:2, 8, 11, 25, 26, 41, 50, 51, 54, 58, 67, 68, 77, 84, 102, 108; 6:45, 47, 68, 77, 97, 98, 99, 105, 126, 133, 144, 147; 7:32, 47, 52, 58, 69, 81, 93, 99, 109, 127, 137, 138², 148, 150², 159, 176, 177, 188, 203; 8:53, 58, 65, 72; 9:6, 11, 14, 19, 24, 37, 56, 70², 80, 96, 109, 127; 10:5, 6, 13, 24, 67, 85, 86, 98, 101; 11:44, 60, 70, 74, 89⁴; 12:37, 87, 110, 111; 13:3, 4, 7, 11²; 14:9; 15:15, 58, 62; 16:11, 12, 13, 59, 64, 65, 67, 69, 79, 107; 18:90; 20:87; 21:74, 77², 78, 106; 22:42, 43²; 23:28, 41, 44, 94; 25:4, 36, 37; 26:10, 11, 105, 160, 166; 27:43, 47, 52, 55, 60, 86; 28:3, 21, 25, 50, 76; 29:24, 30, 35, 51; 30:21, 23, 24, 28, 37; 36:19; 38:12, 13; 39:42, 52; 40:5, 31; 41:3; 43:58, 88; 44:17, 22,

37; 45:4, 5, 13, 20; 46:10, 25, 35; 48:16; 49:11²; 50:12, 14; 51:25, 32, 46, 53; 52:32; 53:52; 54:9, 33; 59:13, 14; 61:5, 7; 62:5²; 63:6; 66:11; 69:7; قوم қавми 2:54; 5:20, 21; 6:78, 135; 7:59, 61, 65, 67, 73, 79, 85, 93; 10:71, 84; 11:28, 29, 30, 50, 51, 52, 61, 63, 64, 78, 84, 85, 88, 89, 92, 93; 20:86, 90; 23:23; 27:46; 29:36; 36:20; 39:39; 40:29, 30, 32, 38, 39, 41; 43:51; 61:5; 71:2; قوما қавман 3:86; 5:22; 6:89; 7:64, 133, 164; 9:13, 39, 53; 115; 10:75; 11:29, 57; 12:9; 18:86, 93; 19:97; 21:11; 23:46, 106; 25:18; 27:12; 28:32, 46; 32:3; 36:6; 37:30; 43:5, 54; 44:28; 45:14, 31; 46:23; 47:38; 48:12; 49:6; 51:46; 58:14, 22; 60:13; قومك қавм (у, а, и) ка 6:66, 74; 7:145; 11:36, 49; 14:5; 20:83, 85; 43:44, 57; 71:1; لقومكما

ла-қавмикума: 10:87; قوما қавм (у, а, и) на: 7:89; 18:15; 46:30; 31; قومه қавм (у, а, и) ҳ (у, и) 2:54, 60, 67; 5:20; 6:80, 83; 7:59, 60, 66, 75, 80, 82, 88, 90, 127, 128, 137, 150, 155, 160; 10:71, 83; 11:25, 27, 38, 78, 98; 14:4, 6; 19:14; 20:79, 86; 21:52; 23:23, 24, 33; 26:70; 27:12; 54, 56; 28:76; 29:14, 16, 24, 28, 29; 36:28; 37:85, 124; 43:26, 51, 54; 46:21; 61:5; 71:1; قوما қавмаҳа: 19:27; 27:24; قومهم қавм (а, и) ҳ (у, и) м 4:90, 91; 9:122; 10:74; 14:28; 27:51; 30:47; 46:29; 60:4; قومها қавм (у, а) ҳума: 23:47; 37:115; قومي қавми: 7:142; 25:30; 26:117; 36:26; 71:5.

قوي QUVAN قوة QUVVATUN нинг кўплиги.

قوي QAVIYUN кўплиги اقوياء 'ақвийна: у куч-ли, қувватли, қудратли 8:52; 11:66; 22:40, 74; 27:39; 28:26; 40:22; 42:19; 57:25; 58:21; قويا қавийан 33:25.

قيام QIYA:MUN туриш, тик туриш: قيام қийа:м (ун, ин) 39:68; 51:45; قياما қийа:ман 3:191; 4:5, 103; 5:97; 25:64.

قيام QIYA:MATUN тирилиш: القيامة ал-қийа:мату 2:85, 113, 174, 212; 3:55, 77, 161, 180, 185, 194; 4:87, 109, 141, 159; 5:14, 36, 64; 6:12; 7:32, 167, 172; 16:60, 93; 11:60, 98, 99; 16:25, 27, 92, 124; 17:13, 58, 62, 97; 18:105; 19:95; 20:100, 101, 124; 21:47; 22:9, 17, 69; 23:16; 25:69; 28:41, 42, 61, 71, 72; 29:13, 25; 32:25; 35:14; 39:15, 24, 31, 47, 60, 67; 41:40; 42:45; 45:17, 26; 46:5; 58:7; 60:3; 68:39; 75:1, 6.

قيد QAIYADA белгиламоқ, тайинламоқ: قيدنا

қайһадна: 41:25; قيد нуқайһид 43:36.

قيعة ҚИ:ЪАТУН قاع қа:ъун нинг кўплиги.

قيل ҚИ:ЛУН сўз, гашириш: قила қи:лан 4:122;
56:26; 73:6; قيله қи:лиҳи 43:88.

قيم ҚИИАМУН тўғри, ҳақиқий дин: قйма қийамап
6:161.

قيم ҚАЙИМУН тўғри, ҳақ: القيم ал-қийим (у,
и) 9:36; 12:40; 30:30, 43; قйма қаййиман 18:2.

قيمة ҚАЙИМАТУН тўғри, ҳақиқий: قيمة қайи-
мат (ун, и) 98:3, 5.

قيوم ҚАЙЙУ:МУН ўзича бор; яратилмаган ва ярал-
маган, Аллоҳнинг сифати: القيوم ал-қаййум (у, и) 2:255;
3:2; 20:111.

ك

ك 1) сўз олди юкламаси: ўхшаш, сингари, каби;
2) иккинчи шахс эгаллик олмоши: كاتا:бука китобинг.

كاسس КА:СУН кўплиги كؤوس ку'усун, اكؤس
اك'усун пиёла: كاسس ка'син 37:45; 56:18; 76:5; كاسسا
ка'сан 52:23; 76:17; 78:34.

كاتب КА:ТАБА ёзмоқ, ёзиб қўймоқ: فكاتبوهم фа-ка:
тибу:ҳум 24:33.

كاتب КА:ТИБУН кўплиги كاتبون ка:тибу:на,
كاتب кутга:бун, كتبة кататун котиб, ёзувчи
2:282³; كاتبا ка:тибан 2:283; كاتبون ка:тибу:на 21:94;

كاتبين ка:тиби:на 82:11.

كاد (А) КА:ДА, كود КАВДУН I Ш. كيدتۇ كИДТУ
бирор нарсани қилишга яқин бўлмоқ, қила ёзмоқ 9:117;
25:42; كادت ка:дат 28:10; كادوا ка:ду: 2:71; 7:150;

17:73, 76; 72:19; كادت кидта 17:74; 37:56; كاد

ака:ду 20:15; كاد така:ду 19:90; 42:5; 67:8; كاد

йака:ду 2:20; 14:17; 24:35, 43; 43:52; 68:54; كادون

йака:ду:на 4:78; 18:93; 22:72; كاد йакад 24:40.

كيد (И) КА:ДА, كيد КАЙДУН ҳийла қилмоқ, ал-
дамоқ: كيدا кидна 12:76; كيد 'акиду 86:16; كيدون

ла-'акиданна 21:57; فيكيدوا фа-йакиду: 12:5; كيدون

йакиду:на 86:15; كيدون ки:ду:на 7:195; 77:39; كيدوني

ки:ду:ни: 11:55.

كادح КА:ДИХУН меҳнат қилувчи; меҳнаткаш, тири-
шувчи, интилувчи 84:6.

казб КА:ЗИБУН алдовчи, ёлгон гапирувчи; ёлгончи, алдамчи: 11:93; 39:3; **казба** ка:зибан 40:28, 37; **казбон** ка:зибу:на 6:28; 5:42, 107; 16:86, 105; 23:90; 24:13; 26:223; 29:12; 37:152; 58:18; 59:11; 63:1; **казбин** ка:зиби:на 3:61; 7:66; 9:43; 11:27; 12:26, 74; 16:39; 24:7, 8; 26:186; 27:27; 28:38; 29:3; **казбе** ка:зибат (ун, а, ин) 56:2; 96:16.

каре КА:РИХУН нафратланувчи, истамовчи, хоҳла-майдиған, маъқул кўрмайдиган: **кареон** ка:риху:на 8:5; 9:48, 54; 11:28; 23:70; 43:78; **кареин** ка:рихи:на 7:88.

кашф ка:шифун 1) кашф қилувчи, очувчи, топувчи; 2) дафъ қилувчи, қайтарувчи: **кашф** ка:шифа 6:17; 10:107; **кашфу** ка:шифу: 44:15; **кашфе** ка:шифа-тун 53:58; **кашфат** ка:шифа:ту 39:38.

каظم КА:ЗИМУН ғазабни босувчи, тийувчи: **ал-каظمин** ал-ка:зими:на 3:134; 40:18.

каъб КА:ЪИБУН кўплиги **каъаб** кава:ъибу 1) кўк-ракдор (қиз); 2) бўлиқ, етилган кўкрак: **каъаб** кава:ъиба 78:33.

кафи КА:ФИН кофий, етарли, қониқарли, бошқасига ҳожат қолдирмайдиган, ўрин босадиган: **кафи** би-ка:фин 39:36.

каффе КА:ФАТУН йиғинди; ҳаммаси, умуман: **каффе** ка:ффатан 2:208, 9:36², 122; 34:28.

кафру КА:ФИРУН кўплиги **кафрун** ка:фиру:на, **кафру** куффа:рун, **кафру** кафаратун динсиз: **кафру** ка:фир (ун, ин) 2:41, 217; 25:55; 64:2; 78:40; **ал-кафрун** ал-ка:фи-ру:на 2:254; 4:151; 5:44; 7:45, 76; 9:32, 55, 85, 125; 10:2; 11:19; 12:37, 87; 16:83; 21:36; 23:117; 28:48, 82; 29:47; 30:8; 32:10; 34:34; 38:4; 40:14; 85; 41:7, 14; 42:26; 43:24, 30; 50:2; 54:8; 61:8; 67:20; 74:31; 109:1 **ал-кафрун** ал-ка:фи-ри:на 2:19, 24, 34, 89, 90, 98, 104, 191, 250, 264, 286; 3:28, 32, 100, 131, 141, 147, 4:37, 101, 102, 139, 140, 141², 144, 151, 161; 5:54, 67, 68, 102; 6:89, 122, 130; 7:37, 50, 93, 101; 8:7, 14, 18; 9:2, 26, 37, 49; 10:86; 11:42; 13:14, 35;

14:2; 16:27, 107; 17:8; 18:100, 102; 19:83; 22:44; 25:26, 52; 26:19; 27:43; 28:86; 29:54, 68; 30:13, 45; 33:1, 8, 48, 64; 35:39²; 36:70; 38:74; 39:32, 59, 71; 40:25, 50, 74; 46:6; 47:10, 11; 48:13; 58:4, 5; 67:28; 69:50; 70:2; 71:26; 74:10; 76:4; 86:17; **кафру** ка:фиратун 3:13; **ал-кафру** ал-кава:фири 60:10; **кафру** ал-куффа:р (у, а, и) 2:161; 3:91; 4:18; 5:57; 9:68, 73, 120, 123; 13:42; 47:34; 48:29²; 57:20; 60:10, 11, 13; 66:9; 83:34, 36; **кафру** КУФФА:РАН 2:109; **кафру** 'а куффа:рукум 54:43; **ал-кафру** ал-кафарату 80:42.

кафур КА:ФУ:РУН кофур, хушбўй ҳид таратувчи мод-да: **кафур** ка:фу:ран 76:5.

кал (И) КА:ЛА, **кал** КАЙЛУН ўлчамоқ: **кал** ка:лу:хум 83:3; **кал** килтум 17:35.

кал КА:ЛИХУН қовоғи солинган; қоши чимирилган; бадқовоқ: **кал** ка:лиху:на 23:104.

кал КА:МИЛУН тўла, бутун; етук: **кал** ка:ми-лайн 2:233; **кал** ка:милатун 2:196; 16:25.

кан (У) КА:НА, **кан** КАВНУН бўлмоқ, эмоқ: 2:34, 75, 97, 98, 111, 114, 135, 143, 170, 184, 185, 196, 213, 232, 280, 282; 3:13, 67³, 79, 93, 95, 97, 110, 137, 145, 147, 154, 161, 179²; 4:1, 2, 6², 11³, 12³, 16, 17, 22, 23, 24, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 39, 43, 46, 47, 56, 58, 66, 76, 82, 85, 86, 92⁴, 94, 96, 99, 100, 102, 104, 106, 107, 108, 111, 113, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134², 135, 141², 147, 148, 149, 152, 158, 165, 169, 170, 5:104, 106; 6:11, 35, 122, 136², 152, 161; 7:5, 39, 70, 82, 84, 86, 87, 103, 137, 175; 8:32, 33², 35, 42, 44, 67; 9:17, 24, 42, 70, 113, 114, 115, 120, 122; 10:2, 19, 37, 39, 71, 73, 100; 11:7, 15, 17, 20, 34, 42, 43, 116, 117; 12:7, 26, 27, 38, 68, 76, 109, 111²; 13:32, 38; 14:10, 11, 22, 46; 15:78; 16:36, 120, 123; 17:3, 5, 11, 18, 19; 20; 25; 27; 30; 31; 32, 33, 34, 36, 38, 42, 44, 53, 57, 58, 66, 67, 72, 78, 81, 81, 83, 87, 88, 95, 96, 100, 108; 18:28, 34, 43, 45, 50, 54, 79, 80, 82³, 98, 109, 110; 19:13, 21, 28, 29, 35, 41, 44, 47, 51², 54², 55², 56, 61, 64, 71, 75; 20:129; 21:22, 47, 99; 22:15, 44; 23:91, 109; 24:7, 9, 51; 25:6, 16, 18, 20, 26, 29, 54, 55, 65, 67, 70; 26:8, 63, 67, 86, 103, 121, 139, 158, 174, 189, 190; 27:14, 20, 48, 51, 56, 60, 69; 28:4, 40, 59, 68, 76, 81³; 29:5, 24, 29, 40; 30:9², 10, 42², 47; 31:21; 32:5, 18²; 33:1, 2, 5, 6, 9, 15, 19,

21², 24, 25, 27, 30, 34, 36, 37, 38², 40², 43, 50, 51, 53³, 54, 55, 59, 69, 72, 73; 34:15, 21, 43, 45; 35:10, 18, 26, 41, 44², 45; 36:70; 37:30, 51, 73, 141, 143; 38:69, 74; 39:8; 40:5, 21², 78, 82; 41:52; 42:20², 46, 51; 43:25, 40, 81; 44:31; 45:25; 46:10, 11; 47:10, 14, 21; 48:4, 5, 7, 11, 14, 19, 21, 24, 26; 49:5; 50:27, 37; 51:35; 53:9; 54:14, 16, 18, 21, 30; 56:88, 90, 92; 59:9, 17; 60:6²; 65:2, 9; 67:18; 68:14; 69:33; 70:4; 71:10; 72:4, 6; 73:18; 74:16; 75:38; 76:5, 7, 17, 22², 30; 77:39; 78:17; 84:13, 15; 90:17; 96:11; 110:3; **كانا** **ка:на**: 2:36; 5:75;

كانت **ка:нати** 2:94, 143; 4:11, 103; 7:83, 157, 163;

10:98; 16:112; 18:79, 101, 107; 19:5, 8, 28; 21:11, 74; 23:66; 25:15; 27:43²; 29:32, 33; 36:29, 53; 40:22; 55:37; 56:6; 60:4; 64:6; 66:12; 69:27; 73:14; 76:15; 78:19, 20, 21, **كانتا**

ка:ната: 4:176; 21:30; 66:10; **كانوا** **ка:ну**: 2:10, 16, 57,

59, 61², 89, 102, 103, 113, 134, 140, 141, 142; 3:24, 112², 156², 164; 4:12, 101, 176; 5:14, 44, 61, 62, 63, 78, 79², 81; 6:4, 5, 10, 24, 28, 43, 49, 70, 88, 108, 111, 120, 122, 124, 127, 129, 130, 138, 140, 157, 159²; 7:9, 37, 51, 53, 64, 72, 92, 96, 101, 118, 133, 136, 137², 139, 146, 147, 148, 160, 162, 163, 165, 177, 180; 8:34, 54; 9:9, 62, 66, 69; 70; 77; 80; 82; 95; 113; 121; 10:4, 8, 12, 13, 30, 42, 43, 45, 63, 70, 74, 75, 93; 11:8, 16, 20², 21, 36, 78, 116; 12:20, 57, 69; 15:2; 8; 11; 63; 81; 82; 84; 93, 16:33; 34, 39, 41, 87, 88, 96; 97; 112; 118; 124; 17:27; 18:9, 101, 21:8, 41, 63, 73, 74, 77, 90²; 23:46, 48; 24:24, 62; 25:18, 40; 26:5, 6, 40, 112, 199, 206, 207; 27:12, 53, 82; 28:6, 8, 32, 63, 64, 75, 84; 29:7, 13, 31, 34, 38, 39, 40, 41, 64; 30:9², 10, 13, 32, 35, 49, 55; 32:17, 19, 24, 25; 33:15, 20; 34:14, 39, 40, 41, 54; 35:44; 36:3, 46, 65; 37:22, 35, 116, 167; 39:26, 35, 43, 46, 48, 50; 40:21², 63, 82², 83; 41:15, 17, 18, 20, 25, 27, 28, 48; 43:7, 54, 69, 76; 44:27, 29, 37; 45:14, 17, 33; 46:6², 14, 16, 18, 26², 28; 48:15, 26; 51:16, 17, 45, 46; 52:34; 53:52; 54:31; 56:24, 45, 46, 47; 58:7, 15, 22; 62:2; 63:2; 68:33, 41, 43; 70:44; 72:15; 78:27; 83:14, 29, 36;

كانت
кунт (у, а, и) 2:143; 3:44², 159; 4:73, 102; 5:116, 117²; 7:70, 77, 106², 188; 10:91, 94; 11:28, 32, 49, 62, 63, 88; 12:3, 29, 102; 15:7; 17:93; 18:54; 19:18, 23, 31; 20:35, 125; 21:87; 26:31, 154, 187; 27:27, 32; 28:44², 45; 46; 86; 29:29; 48; 37:57; 38:75; 39:56, 57, 59; 42:52; 46:9, 22; 50:19, 22; 78:40;

кунтум 2:23², 28, 31, 33, 64, 72, 91, 93, 94, 111, 133, 144, 150, 172, 184, 187, 198, 248, 278, 280, 283; 3:31, 49, 55, 79², 93, 103², 106, 110, 118, 139, 143, 154, 168, 175, 183; 4:43,

59, 78, 94, 97, 102; 5:6², 15, 23, 48, 57, 105, 112; 6:22, 30, 40, 60, 81, 93², 94, 118, 143, 144, 164; 7:32, 39, 43, 48, 85, 86, 194; 8:1, 35, 41; 9:13, 35, 41, 53, 65, 94, 105; 10:22, 23, 28, 38, 48, 51, 52, 84², 104; 11:13, 86; 12:10, 43, 74; 15:71; 16:27, 28, 32, 43, 56, 92, 93, 95, 114; 21:7, 38, 54, 68, 103; 22:5, 69; 23:35, 66, 84, 88, 105, 110, 114; 24:2, 17; 26:24, 28, 75, 92; 27:64, 71, 84, 90; 28:49, 62, 74; 29:8, 16, 55; 30:56; 31:15; 32:14, 20, 28; 34:29, 32, 42; 36:48, 54, 63, 64; 37:21, 28, 30, 39, 157; 39:7, 24; 40:73, 75²; 41:22, 30, 37; 43:5, 72; 44:7, 36, 50; 45:25, 28, 29, 31; 46:4, 20², 34; 48:12; 49:17; 51:14; 52:14, 16, 19; 56:7, 86, 87; 57:4, 8; 60:4; 61:11; 62:6, 8, 9; 66:7; 67:25, 27; 68:22; 71:4; 77:29, 43; 83:17;

кунтунна 33:28, 29; **кунна** 2:228; 4:11; 65:6; **кунна**

кунна: 4:97; 6:23, 156, 157; 7:5, 7, 43, 53, 88, 113, 172, 173; 9:65; 10:29, 61; 12:17, 73, 81, 82, 91, 97; 13:5; 14:21; 16:28, 86; 17:15, 49, 98; 18:64; 21:14, 17, 46, 51, 78, 79, 81, 82, 97², 104; 23:17, 30, 82, 106; 26:41, 51, 97, 209; 27:42, 67; 28:45, 53, 58, 59; 29:10; 34:31; 35:37; 36:28; 37:16, 32, 53, 169; 38:62; 40:47, 74; 43:13; 44:3, 5; 45:29; 50:3; 52:26, 28; 56:47; 67:10²; 68:29, 31; 72:9, 11; 74:45, 46; 79:11;

акун 19:20; **акун** 4:72; 11:47; 12:33; 15:33; 19:4;

63:10; **акунна** 2:67; 5:31; 6:14; 10:72, 104; 19:48;

27:91; 28:17; 39:12, 58; **ла-акунна** 6:77; **такун**

такун 4:40; 11:17, 109; 16:127; 19:9; 31:16; 40:50;

такун 3:60, 104; 4:73, 97, 105, 113; 6:23, 101, 158; 7:205;

8:73; 11:42; 15:55; 18:43; 23:105; 26:136; 27:70; 31:16; 32:23;

45:31; 68:48; **такун (у, а)** 2:193, 266, 282; 4:29;

5:29, 71, 110, 114; 6:52; 135; 8:7, 36, 39; 10:61, 78, 92, 95;

11:46; 12:85²; 15:32; 16:92; 17:91; 19:45; 22:46; 25:8, 43;

26:194, 213; 27:41; 28:10, 19², 37; 33:63; 48:20; 70:8, 9; 101:5;

такунна 2:35; 7:19, 20²; **такунна** 2:147;

6:14, 35, 114; 10:94, 95, 105; 26:116, 167; 28:86, 87; 39:65;

такунна **такунна**: 2:41, 143, 148, 151, 239; 3:105, 156; 4:23,

78, 104; 8:24, 47; 12:9; 14:44; 16:7, 92; 17:25; 22:78; 26:181;

30:31; 33:69; 36:62; 37:29; 40:67; 59:19; **такунна**

на 4:89; **наку** 74:43, 44; **наку** 4:141, 9:86;

40:74; 57:14; **накуна** 5:113; 6:27; 7:115; 20:65;

26:102; 28:47; **ла-накуна** 6:63; 7:23, 149, 189;

9:75; 10:22; **يك** йаку 8:53; 9:74; 16:120; 19:67; 40:28²,
85; 75:37; **يكن** йакуни 2:196; 4:11, 12², 38, 85², 135,
137, 168, 176; 6:131, 139; 7:2, 11; 8:65², 66²; 10:71; 17:111²;
19:14; 24:6, 49; 25:2; 26:197; 30:13; 76:1; 98:1; 112:4; **يكن**
йакунна 49:11; **يكون** йаку:н (у, а) 2:117, 143, 150, 193,
247; 3:40, 47², 49, 59; 4:109, 159, 165, 171, 172; 5:116; 6:73,
75, 101, 145; 7:13, 89, 185; 8:39, 67; 9:7; 10:15; 15:31; 16:40;
17:51, 93; 19:8, 20, 35; 22:78; 24:16; 25:1, 37, 77; 27:72;
28:8, 67; 33:36, 37, 50; 36:82; 40:68; 43:33; 57:20; 58:7; 59:7;
73:20; 101:4; **ليكونا** ла-йаку:на 12:32; **يكونا** йаку:на:
2:282; 41:29; **ليكونن** ла-йаку:нунна 35:42; **يكونوا**
йаку:ну: 4:102; 9:18, 87, 93; 10:99; 11:20; 19:81; 24:32;
25:40; 26:3; 35:6; 39:47; 47:38; 49:11; 57:16; 60:2; **يكونون**
йаку:ну:на 19:82; 72:19; **كن** кун 2:117; 3:47, 59; 6:73;
7:144; 15:98; 16:40; 19:35; 36:82; 39:66; 40:68; **كونوا**
ку:ну: 2:65, 135; 3:79²; 4:135; 5:8; 7:166; 9:119; 17:50; 61:14;
ку:ни: 21:69.
كهنه каҳна КА:ХИНУН кўплиги **كاهن** куҳҳа:нун, каҳна
каҳанатун башорат қилувчи, олдиндан айтувчи; қоҳин, ру-
ҳоний: **كاهن** ка:ҳинин 52:29; 69:42.
كاهين КА:АИИАН қанча, нечта, неча? 3:146; 12:105;
22:45, 48; 29:60; 47:13; 65:8.
كب (У) КАББА, **كب** КАББУН ағдармоқ, тўн-
тармоқ: **كبت** куббат 27:90.
كبارا куб-ба:ран 71:22. **كبارا** КУББА:РУН ўта катта, жуда улкан:
كبارا ку-ба:ран 71:22.
كبار КАБА:ИРУ **كبيره** каби:ратун нинг кўп-
лиги.
كبت (И) КАБАТА, **كبت** КАБТУН қулатмоқ, йи-
қитмоқ: **يكتبهم** йакбитаҳум 3:127; **كبت** кубита 58:5;
كبتوا кубиту: 58:5.
كبد КАБАДУН машаққат, қийинчилик: кабадин 90:4.
كبر (У) КАБУРА, **كبر** КУБРУН, **كبر** КИ-
БАРУН 1) катта бўлмоқ, ўсмоқ; 2) улуг бўлмоқ, обрўли

бўлмоқ 6:35; 10:71; 40:35; 42:13; 61:3; **كبرت** кабурат
18:5; **يکبر** йакбуру 17:51.
كبر (А) КАБИРА, **كبر** КИБАРУН улгаймоқ;
қартаймоқ, қаримоқ: **يکبروا** йакбару: 4:6.
كبر КИБРУН улуглик, азамат; катта улуш 40:56;
كبره кибраҳу 24:11.
كبر КИБАРУН улуглик, катталик; қариллик: **الكبر**
ал-кибар(у, а) 2:266; 3:40; 14:39; 15:54; 17:23; 19:8.
كبر КУБАРУН **كبري** КУБРА: нинг кўплиги.
كبر КАББАРА улугламоқ: **ليکبروا** ли-тукаббину:
2:185; 22:37; фа-каббур 74:3; **كبره** каббирҳу 17:111.
كبراء КУБАРА:У **كبير** КАБИ:РУН нинг кўп-
лиги.
كبري КУБРА: **اکبر** 'АКБАРУ нинг муаннаси.
كبرياء КИБРИЯ:У улуглик, шон, шараф: **الكبرياء**
ал-кибрия:у 10:78; 45:37.
كبكب кабкаба, **كبيبة** кабкабатун юзи билан йи-
қилмоқ, қоқилмоқ: **فکبکبوا** фа-кубкбину: 26:94.
كبير КАБИ:РУН кўплиги **كبار** кибар:рун, **كبراء**
кубара:у катта, улуг: **كبير** каби:р (ун, ин) 2:217, 219;
8:73; 11:3, 11; 13:9; 22; 62; 28:23; 31:30; 34:23; 35:7, 32;
40:12; 42:22; 54:53; 57:7; 67:9, 12; 85:11; **كبيرا** каби:ран
2:282; 4:2, 34; 12:78; 17:4, 9, 31, 43, 60, 87; 21:58; 25:19,
21, 52; 33:47, 68; 76:20; **لاکبيرکم** ла-каби:рукуму 20:71;
26:49; **كبيرهم** каби:руҳум 12:80; 21:63; **كبارنا** кубара:
'ана: 33:67. **كبيرة** каби:рат (ун, ин) 2:45, 143; 9:121; 18:49;
كبارنا каба:ира 4:31; 42:37; 53:32.
كاتب КИТА:БУН битик, ёзилган нарса; **الکتاب** ал-ки-
та:бу муқаддас битиклар: Таврот, Инжил, Забур, Қуръон:
الکتاب ал-кита:б (у, а, и) 2:2, 44, 53, 78, 79, 85, 101²,
105, 109, 113, 121, 129, 144, 145, 146, 151, 159, 174, 176²,
177, 213, 231, 235; 3:3, 7², 19, 20, 23², 48, 64, 65, 69, 70,
71, 72, 75, 78³, 79², 81, 98, 99, 100, 110, 113, 119, 164, 184,
186, 187, 199; 4:24, 44, 47, 51, 54, 105, 113, 123, 127, 131,

136², 140, 153, 159, 171; 5:5², 15³, 19, 44, 48², 57, 59, 65, 68, 77, 110; 6:20, 38, 59, 89, 91, 92, 114², 154, 155, 156, 157; 7:2, 37, 52, 169², 170, 196; 8:68, 75; 9:29; 36; 10:4; 37; 61; 94; 11:1, 6, 17, 110; 12:1; 13:1, 36, 38, 39, 43; 14:1; 15:1, 4; 16:64, 89; 17:2, 4, 58; 18:1, 27, 49²; 19:12, 16, 30, 41, 51, 54, 56; 20:52; 22:8, 70; 23:49, 62; 24:33; 25:35; 26:2; 27:1, 29, 40, 75; 28:2, 43, 49, 52; 86; 29:27, 45, 46, 47², 48, 51; 30:56; 31:2, 20; 32:2, 23; 33:6², 26; 34:3; 35:11, 25, 29, 31, 32; 37:117; 38:29; 39:1, 2, 41, 69; 40:2; 53, 70; 41:3, 41, 45; 42:14, 15, 17, 52; 43:2, 4; 44:2; 45:2, 16; 46:2, 4, 12²; 50:4; 52:2; 56:78; 57:16, 22, 25, 26, 29; 59:2, 11; 62:2; 68:37; 74:31²; 83:7, 9, 18, 20; 88:1, 4, 6; **КҮН** КИТА:БАН 3:145;

4:103, 153; 6:7; 17:13, 92; 21:1; 35:40; 39:23; 43:21; 46:30; 78:29; **КҮН** КИТА:БАКА 17:14; **КҮН** БИ-КИТА:БИКУМ

27:157; **КҮН** КИТА:БИНА: 45:29; **КҮН** КИТА:БАХУ 17:71; 69:19, 25; 84:7, 10; **КҮН** КИТА:БИХА: 45:28; **КҮН** КИТА:БАХУМ 17:71; **КҮН** КИТА:БИ: 27:28; **КҮН** КИТА:БИНАХ 69:19, 25; **КҮН** КУТУБ (УН, ИН) 21:104; 34:44; 98:3; **КҮН** КУТУБИХИ 2:285; 4:136; 66:12.

КҮН (У) КАТАБА, **КҮН** КИТА:БУН, **КҮН** КИТА:БАТУН ӨМОҚ, БИТМОҚ 2:187; 5:21; 6:12; 9:51; 54;

58:21, 22; 59:3; **КҮН** КАТАБАТ 2:79; **КҮН** КАТАБТА 4:77; **КҮН** КАТАБНА: 4:66; 5:32; 45; 7:145; 21:105;

КАТАБАХА: 57:27; **КҮН** ФАСА-КТУБУХА: 7:156; **КҮН** ТАКТУБУ:ХУ 2:282; **КҮН** ТАКТУБУ:ХА: 2:282; **КҮН** ТАКТУБУ 3:181; 19:79; 36:12; **КҮН** ЯКТУБ (У, А) 2:282³;

4:81; **КҮН** ЯКТУБУ:НА 2:79; 10:21; 43:80; 52:41; 68:47; **КҮН** УКТУБ 7:156; **КҮН** ФА-КТУБНА: 3:53; 5:83;

КҮН ФА-КТУБУ:ХУ 2:282; **КҮН** КУТИБА 2:178, 180, 183², 216, 246²; 3:154; 4:77, 127; 9:120, 121; 22:4; **КҮН** СА-ГУКТАБУ 43:19.

КҮН КУТУБУН **КҮН** КИТА:БУН ИНИГ КҮПЛИГИ.

КҮН (У) КАТАМА, **КҮН** КИТМА:НУН ЯШИРМОҚ, БЕКИТМОҚ, АСРАМОҚ, ЯШИРИН ТУТМОҚ 2:140; **КҮН** ТАК-

туму: 2:42, 283; **КҮН** ТАКТУМУ:НА 2:33, 72; 3:71; 5:99; 21:110; 24:29; **КҮН** ТАКТУМУ:НАХУ 3:187; **КҮН** НАКТУМУ 5:106; **КҮН** ЯАКТУМУ 40:28; **КҮН** ЯАКТУМУ:НА 2:228; **КҮН** ЯАКТУМҲА: 2:283; **КҮН** ЯАКТУМУ:НА 2:146, 159, 174; 3:167; 4:37, 42; 5:61.

КҮН (У) КАСУРА, **КҮН** КАСРАТУН КҮП БҮЛМОҚ 4:7; **КҮН** КАСУРАТ 8:19.

КҮН КАССАРА КҮПАЙТИРМОҚ: **КҮН** КАССАРАКУМ 7:86.

КҮН КАСРАТУН КҮПЛИК, МҮЛЛИК: **КҮН** КАСРАТУ 5:100; **КҮН** КАСРАТУКУМ 9:25.

КҮН КАСИ:БУН КҮПЛИГИ **КҮН** КУСУБУН, **КҮН** КУСБА:НУН ҚУМ-ТЕПА: **КҮН** КАСИ:БАН 73:14.

КҮН КАСИ:РУН КҮП, МҮЛ, СЕРОБ: **КҮН** КАСИ:Р (УН, ИН) 2:109; 3:146; 4:114; 5:15, 66, 71; 6:137; 17:70; 3:75; 22:18²; 27:15; 42:30, 34; 49:7; 57:16, 26, 27; **КҮН** КАСИ:РАТ (УН, ИН) 2:245, 249; 4:94; 9:25; 23:19, 21; 38:51; 43:73; 48:19, 20; 56:32.

КҮН КАДХУН МЕХНАТ; ТИРИШИШ: **КҮН** КАДХАН 84:6.

КҮН КАЗЗА:БУН КҮП АЛДОВЧИ, ЖУДА ЁЛҒОНЧИ, КАЗЗОБ 38:4; 40:24, 28; 54:25, 26.

КҮН КИЗЗА:БУН ЁЛҒОН, АЛДОВ: **КҮН** КИЗЗА:БАН 78:28, 35.

КҮН (И) КАЗАБА, **КҮН** КАЗИБУН, **КҮН** КИЗЗА:БУН ЁЛҒОНЛАМОҚ, АЛДАМОҚ 39:32; 53:11; **КҮН** ФА-КАЗАБАТ 12:27; **КҮН** КАЗАБУ: 6:24; 9:90; 11:18; 39:60;

КҮН ТАКЗИБУ:НА 36:15; **КҮН** ЯКЗИБУ: НА 2:10; 9:77; **КҮН** КУЗИБУ: 12:110.

КҮН КАЗИБУН ЁЛҒОН: **КҮН** АЛ-КАЗИБ (У, А, И)

3:75, 78, 94; 4:50; 5:41, 42, 103; 10:60, 69; 12:18; 16:62, 105, 116; 58:14; 61:7; **كاذبا** казибан 6:21, 93, 144; 7:37, 89; 10:17; 11:18; 14:8, 5, 15; 20:61; 23:38; 29:68; 34:8; 42:24; 72:5; **كاذب** казибуху 40:28.

كاذب KAZZABA: ~ би ёлгон деб билмоқ, ҳақиқат-ни ёлгон деб билмоқ 6:21, 66, 148, 157; 7:37; 10:17, 39; 15:80; 17:59; 20:48, 56; 25:11; 26:176; 29:18, 68; 34:45; 35:25; 38:14; 39:25, 32; 50:14; 67:18; 75:32; 79:21; 92:9, 16; 96:13; **كاذبت** каззабат 22:42; 26:105, 123, 141, 160; 38:12; 40:5; 50:12; 54:9, 18, 23, 33; 69:4; 91:11; **كاذبت** каззабта 39:59; **كاذبتيم** каззабтум 2:87; 6:57; 25:77; 27:84; **كاذبنا** каззабна: 67:9; **كاذبوا** каззабу: 2:39; 3:11; 5:10, 70, 86; 6:5, 31, 39, 49, 150; 7:36, 40, 64, 72, 92, 96, 101, 136, 146, 147, 176, 177, 183; 8:54; 10:39, 45, 73, 74, 95; 21:77; 22:57; 23:33; 25:11, 36, 37; 26:6; 30:10, 16; 34:45; 40:70; 50:5; 54:3, 9, 42; 57:19; 62:5; 64:10; 78:28; **كاذبوك** каззабу:ка 3:184; 6:147; 10:41; **كاذبوكم** каззабу:кум 25:19; **كاذبون** каззабу:ни 23:26, 39; 26:117; **كاذبوهم** каззабу:ху 7:64; 10:73; 16:113; 23:44; 26:139, 189; 29:37; 37:127; 91:14; **كاذبوهم** каззабу:хума: 23:48; 36:14; **تكاذبان** туказзиба:ни 55:13, 16, 18, 21, 23, 25, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77; **تكاذبوا** туказзибу: 29:18; **تكاذبون** туказзибу:на 23:105, 32:20; 34:42; 37:21; 52:14; 56:81; 77:29; 82:9; 83:17; **يكذب** йуказзиб (у, а) 6:27; 74:46; **يكذب** йуказзибу 27:83; 55:43; 68:44; 83:12; 107:1; **يكذبك** йуказзибука 95:7; **يكذبوك** йуказзибу:ка 22:42; 35:4, 25; **يكذبون** йуказзибу:на 83:11; 84:22; **يكذبون** йуказзибу:ни 26:12; 28:34; **يكذبونك** йуказзибу:нака 6:33; **كاذب** куззиба 3:184; 22:44; **كاذبت** куззибат 6:34; 35:4; **كاذبوا** куззибу: 6:34.

كرام KIRA:MUN **كريم** KARI:MUN нинг кўплиги.

كرب KARBUN кўплиги **كروب** куру:бун ғам, ғусса:

كرب карбин 6:64; 21:76; 37:76, 115.

كورة KARRATUN бир қайтиш: **كورة** каррат (ун, ин) 2:167; 17:6; 26:102; 39:58; 79:12; **كورتين** карратайни 67:4.

كورسى KURSIIYUN кўплиги **كورسى** кара:сиййу ўрин-диқ, тахт: **كورسيه** курсий (у, и) ҳ (у, и) 2:255; 38:34.

كومت KARRAMA шарафламоқ, олқишламоқ: **كومت** каррамта 17:62; **كومتنا** каррамна: 17:70.

كراهة (A) KARIHA, **كورة** KARXUN, **كورة** KURXUN, **كراهية** KARA:XIIYATUN ёмон кўрмоқ, жирканмоқ 8:8; 9:32, 33, 46; 10:82; 40:14; 61:8, 9; **كراهتموه** карихтуму:ху 49:12; **كراهتموهن** карихтуму:хунна 4:19;

كراهوا кариху: 9:81; 47:9, 26, 28; **تكرهوا** такраҳу: 2:216; 4:19; **يكرهون** йакраҳу:на 16:62.

كراهوا KARXUN ёмон кўриш, жирканиш: **كراهوا** карҳан 3:83; 4:19; 9:53; 13:15; 41:11.

كراهوا KURXUN ёмон кўриш, жирканиш 2:216; **كراهوا** курҳан 46:15².

كراهوا KARRAHA ёмон қилмоқ, жирканч қилмоқ 49:7.

كريم KARI:MUN кўплиги **كرام** кира:мун меҳри-бон, кўнгилчан, қарам қилувчи 8:4, 74; 12:31; 22:50; 23:116; 24:26; 26:7, 58; 27:29, 40; 31:10; 34:4; 36:11; 44:17; 26, 49; 56:44, 77; 57:11, 18; 69:40; 81:19; 82:6; **كريمنا** кари:ман 4:31; 17:23; 33:31, 44; **كرام** кира:мин 80:16; **كرامنا** кира:ман 25:72; 82:11.

كسا (У) KASA:, **كسو** KASVUN устга (кийим) ташлаб қўймоқ, ёпмоқ: **فكسوننا** фа-касна: 23:14;

نكسوها наксу:ҳа: 2:259; **واكسوهم** ва-ксу:ҳум 4:5.

كسالى KUSA:JA: **كسلان** касла:нун нинг кўплиги.

كساد KASA:DUN савдонинг, (мол) сотилишининг сустилиги, йўқлиги: **كسادها** каса:даҳа: 9:24.

كسب (И) KASABA, **كسب** касбун 1) йиғмоқ, жамғармоқ; 2) **ل** ~ ли ризқ топмоқ; умуман, (бирор

нарса) топмоқ, ҳосил қилмоқ 2:81; 52:24; 111:2; **كسبا**
 касабат 5:38; **كسبت** касабат 2:134, 141, 225, 281, 286;
 3:25, 161; 6:70, 158; 13:33; 14:51; 30:41; 40:17; 42:30;
 45:22; 74:38; **كسبتهم** касабатум 2:134, 141, 267; **كسبوا**
 касабу: 2:202, 264; 3:155; 4:88; 6:70; 10:27; 14:18; 18:58;
 35:45; 39:48, 51²; 42:22, 34; 45:10; **تکسب** таксibu
 6:164; 13:42; 31:34; **تکسبون** таксibu:на 6:3; 7:39;
 10:52; 39:24; **يکسب** йаксib 4:111, 112; **يکسبه**
 йаксibуху 4:111; **تکسبون** йаксibu:на 2:79; 6:120, 129;
 7:96; 9:82, 95; 10:8; 15:84; 36:65; 39:50; 40:82; 41:17;
 45:14; 83:14.

كسفا КИСФУН қисм, бўлак, парча: **كسفا** кис-
 фан 52:44.

كسفة КИСАФУН **كسفة** кисфатун нинг кўп-
 лиги.

كسفة КИСФАТУН кўплиги **كسفا** кисафун
 қисм, бўлак, парча: **كسفا** кисафан 17:92; 26:187;
 30:48; 34:9.

كسلان КАСЛА:НУН кўплиги **كسلى** кусала: ял-
 қов: **كسلى** кусала: 4:142; 9:54.

كسوة КИСВАТУН кўплиги **كسى** кусан, **كساء**
 киса:ун кийим, уст-бош: **كسوتهم** кисватуҳум 5:89;

كسوتهم кисватуҳунна 2:233.

كشفت (У)КАШАТА, **كشفت** каштун: **عن** ~
 ʻан тортиб олмоқ, олиб ташламоқ: **كشفت** кушитат
 81:11.

كشفت (И)КАШАФА, **كشفت** кашфун: **عن** ~
 ʻан ечмоқ, ечиб қўймоқ 16:54; **كشفت** кашафта 7:134;

كشفت кашафат 27:44; **كشفتنا** кашафна: 7:135;
 10:12, 98; 21:84; 23:75; 43:50; 50:22; **يکشفت** йакшифу
 6:41; 27:62; **اكتشف** икшиф 44:12; **يکشفت** йукшафу
 68:42.

كشفت кашфун ечиш; қайтариш: **كشفت** кашфа
 17:56.

كظيم КАЗИ:МУН ғазабни қайтарувчи, ғамни бо-
 сиб турувчи: **كظيم** КАЗИ:М(УН, ИН) 12:84; 16:58;
 43:17.

كعب КАЪБУН кўплиги **كعوب** куъу:бун, **كعاب**
 кибъа:бун тўшиқ: **الكعيبين** ал-каъбайни 5:6.

كعبة КАЪБАТУН куб шаклидаги ҳарқандай имо-
 рат: **الكعبة** ал-каъбату Каъба, Макка ҳарами: **الكعبة**
 ал-каъбат (а, и) 5:95, 97.

كفى (У)КАФФА, **كفى** КАФФУН йирмоқ, сақ-
 ламоқ 5:11; 48:20, 24; **كفت** кафатфу 5:110; **يکف**

йакуффа 4:84; **يکفوا** йакуффу: 4:91; **يکفون** йакуффу:
 на 21:39; **كفوا** куффу: 4:77.

كفى КАФФУН кўплиги **اكفى** 'акуффун каф,
 панжанинг ич томони: **كفيه** каффайҳи 13:14; 18:42.

كفات КИФА:ТУН нарса йирилган жой: **كفاتا**
 кифа:тан 77:25.

كفار КАФФА:РУН ношукур, ўта динсиз: **كفار**
 каффа:р (ун, ив) 2:276; 14:34; 39:3; 50:24; **كفارا**

каффа:ран 71:27.

كفارة КАФФА:РАТУН гуноҳни ювувчи нарса 5:45,
 89, 95; **كفاراته** каффа:ратуху 5:89.

كفر (У) КАФАРА, **كفر** КУФРУН, **كفور**
 КУФУ:РУН, **كفران** КУФРА:НУН ношукур бўлмоқ,

кофир, динсиз бўлмоқ 2:102, 126, 253, 258; 3:97; 5:12,
 17, 72, 73; 16:106; 19:77; 24:55; 27:40; 30:44; 31:12, 23;
 35:39; 59:16; 88:23; **كفرت** кафарту 14:22; **كفرت**

кафарта 18:37; **كفرت** кафарат 16:112; 61:14; **كفرتهم**
 кафартум 3:106; 9:66; 14:7; 17:69; 40:12; 41:52; 46:10;
 73:17; **كفرتنا** кафарна: 14:9; 40:84; 60:4;

كفروا
 фару: 2:6, 26, 39, 89², 402, 105, 161, 171, 212, 257; 3:4,
 10, 12, 55², 56, 86, 90, 91, 116, 127, 149, 151, 156, 178,
 196; 4:42, 51, 56, 76, 84, 89, 101, 102, 137³, 168; 5:3, 10,
 36, 73, 78, 80, 86, 103, 110; 6:1, 7, 25; 7:66, 90; 8:12, 15,
 30, 36², 38, 50, 52, 55, 59, 65, 73; 9:3, 26, 30, 37, 40², 54,
 74, 80, 84, 90; 10:4; 11:7, 27, 60, 68; 13:5, 7, 27, 31, 32,

33, 43; 14:13, 18; 15:2; 16:39, 84, 88; 17:98; 18:56, 102, 105, 106; 19:37, 73; 21:30, 36, 39, 97; 22:19, 25, 55, 57, 72²; 23:24, 33; 24:39, 57; 25:4, 32; 27:67; 29:12, 23, 52; 30:16, 58; 32:29; 33:25; 34:3, 7, 17, 31, 33, 43, 53; 35:7, 26, 36; 36:47; 37:170; 38:2, 27²; 39:63, 71; 40:4, 6, 10, 22; 41:26, 27, 29, 41, 50; 45:11, 31; 46:3, 7, 11, 20, 34; 47:1, 3, 4, 8, 12, 32, 34; 48:22, 25², 26; 51:60; 52:42; 57:15, 19; 59:2, 11; 60:1, 5; 63:3; 64:5, 6, 7, 10; 66:7, 10; 67:6, 27; 68:51; 70:36; 74:31; 84:22; 85:19; 90:19; 98:1, 6; **كفر** 'акфур (у, а) 27:40; 40:42; **تكفر**

такфур 2:102; **تکفروا** такфуру: 4:131, 170; 14:8; 39:7;

تکفرون такфуру:на 2:28, 85; 3:70, 98, 101, 106; 4:89; 6:30; 8:35; 36:64; 40:10; 41:9; 46:34; 60:2; **تکفرون**

такфуру:ни 2:152; **تکفر** накфур (у, а) 4:150; 34:33;

يکفر йакфур (у) 2:99, 121, 256; 3:19; 4:136; 5:5, 115; 6:89; 11:17; 18:29; 29:25; 43:33; **يکفروا** йакфуру:

2:90; 4:60; 16:55; 28:48; 29:66; 30:34; **يکفرون** йакфуру: на 2:61, 91; 3:21, 112; 4:150; 6:70; 10:4, 70; 13:30; 16:72; 19:82; 29:67; 30:51; 35:14; **يکفروا** укфур 59:16; **يکفروا**

укфуру: 3:72; **كفر** куфйра 54:14; **يکفر** йукфару 4:140; **يکفروه** йукфару:ху 3:115.

كفر КУФРУН 1) ношукурлик; 2) динсизлик, худо-

сизлик: **الكفر** ал-куфр (у, а, и) 2:108, 217; 3:52, 80, 167, 176, 177; 5:41, 61; 9:12, 17, 23, 37, 74; 16:106; 39:7; 49:7; **كفرا** куфран 3:90; 4:137; 5:64, 68; 9:97, 107;

14:28; 18:80; **بکفرک** би-куфрика 39:8; **کفره** куфруху 30:44; 31:23; 35:39; **کفرهم** куфр (у, и) х (у, и) и 2:88, 93; 4:46, 155², 156; 35:39.

كفر КАФФАРА яширмақ, бекитмоқ; **عن** ~ ған, ли кечирмоқ; ювмоқ 47:2; **كفرا** каффарна: 5:65;

لاکفرن ла-укаффиранна 3:195; 5:12; **نکفر** нукаф-фир 4:31; **لنکفرن** ла-нукаффиранна 29:7; **يکفر**

йукаффир (у, а) 2:271; 8:29; 39:35; 48:5; 64:9; 65:5; 66:8;

كفر каффир 3:193.

كفران КУФРА:НУН тан олмаслик, рад қилиш, инкор қилиш: **كفران** куфран:на 21:94.

كفرة КАФРАТУН **كافر** КА:ФИРУН нинг кўплиги.

كفل (У) КАФАЛА, **كفل** КАФЛУН, **كفالة** КАФА:ЛАТУН боқмоқ, парвариш қилмоқ, тарбия қилмоқ: **يکفل** йакфулу 3:44; **يکفله** йакфулуху 20:40;

يکفلونه йакфулу:наху 28:12.

كفل КИФЛУН қисм, улуш, бўлак 4:85; **ذوالکفل** зу:л-кифли Зу-л-кифл, пайгамбар 21:85; 38:48; **کفلين** кифлайни 57:28.

كفل КАФФАЛА кафил қилмоқ, кафилликка топширмақ: **کفلها** каффалаҳа: 3:37.

کفو КУФУ'УН тенг, баробар: **کفوا** куфуван 112:4.

کفور КУФУ:РУН тан олмаслик; қабул қилмаслик, рад қилиш, инкор қилиш: **کفورا** куфу:ран 17:89, 99; 25:50.

کفور КАФУ:РУН кўплиги **کفر** куфурун ношукур, кофир, динсиз: **کفور** кафу:р (ун, ин) 11:9; 22:38, 66; 31:32; 34:17; 35:36; 42:48; 43:15; **کفورا** кафу:ран 17:27, 67; 76:3, 24.

کفي (И) КАФА; **کفاية** КИФА:ИАТУН етарли бўлмоқ, қониқарли бўлмоқ 4:6, 45², 50, 55, 70, 79, 81, 132, 166, 171; 10:29; 13:43; 17:14, 17, 65, 96; 21:47; 25:31, 58; 29:52; 33:3, 25, 39, 48; 46:8; 48:28; **کفيئاك** кафайна:ка 15:95; **يکف** йакфи 41:53; **يکفهم** йакфиҳим

29:51; **يکفيکم** йакфиёкум 3:124; **فاسيکفيکم** фасайакфи:каҳуму 2:137.

کفيل КАФИ:ЛУН кўплиги **کفالا** куфала:у кафилликни бўйнига олган, кафиллик топширилган (киши) **کفيل** кафи:лан 16:91.

كل КУЛЛУН бутун, ҳамма, жамъ 16:76; **كل** кулл(ун, ин) 2:20, 29, 60, 106, 109, 116, 145, 148², 164,

231, 259, 260, 261, 266, 276, 281, 282, 284, 285; 3:7, 25, 26, 29, 30, 93, 161, 165, 185, 189; 4:11, 12, 32, 33², 41, 78, 85, 86, 126, 129, 176; 5:17, 19, 40, 48, 97, 117, 120; 6:17, 25, 44, 64, 67, 70, 80, 85, 99, 101², 102², 108, 111, 112, 123, 132, 146, 154, 164²; 7:29, 31, 34, 38, 57, 86, 89, 112, 145², 146, 156, 160; 8:12, 41, 54, 56, 75; 9:5, 39, 115, 122, 126; 10:22, 30, 47, 49, 54, 79, 97; 11:3, 4, 6, 12, 40, 57, 59; 12:31, 76, 111; 13:2, 3, 7, 8², 16, 23, 33, 38, 42; 14:5, 15, 17, 25, 34, 51; 15:17, 19, 44; 16:11, 36, 69, 77, 84, 89², 111², 112; 17:12, 13, 29, 36, 38, 71, 84, 89; 18:45, 54, 79, 84; 19:69, 93; 20:15, 50, 98, 135; 21:30, 33, 35, 81, 85, 93, 96, 99; 22:2², 3, 5, 6, 17, 27², 34, 38, 67; 23:27, 53, 88, 91; 24:2, 11:35, 41, 45², 64; 25:2, 31, 51; 26:7, 37, 63, 128, 222, 225; 27:16; 23, 83, 87, 88, 91; 28:48, 57, 75, 88; 29:20, 57, 62; 30:26, 32, 50, 58; 31:10², 18; 29, 31, 32; 32:7; 13; 33:27, 40, 52, 54, 55; 34:7, 9, 19², 21, 47; 35:1, 12, 13, 36; 36:12, 32, 40, 79; 83; 37:7, 8; 38:14, 19, 37, 48; 39:5, 27, 62², 70; 40:5, 7, 17, 27, 35, 48, 62; 41; 12, 21, 39, 53, 54; 42:9, 12, 33; 43:35; 44:4, 55; 45:7, 22:28²; 46:19, 25, 33; 47:15; 48:21, 26; 49:16; 50:7, 8, 14, 21, 24, 32; 51:49; 52:21; 54:3, 28, 49, 52, 53; 55:26, 29, 52; 57:2, 3, 23; 58:6, 7; 59:6; 63:4; 64:1, 41; 65:3, 12², 66:8; 67:1, 19; 68:10; 70:38; 72:28; 74:38, 52; 78:29; 80:37; 83:12; 85:9; 86:4; 97:4; 104:1; **كلا** кулла: 4:95, 130; 6:84, 86; 7:46; 11:111, 120; 17:20; 19:49; 21:72, 79; 25:39²; 29:40; 57:10; **كله** кулл (у, а)ху 3:119, 154; 8:39; 9:33; 11:123; 48:28; 61:9; **كلها** куллаха: 2:31; 20:56; 36:36; 43:12; 54:42; **كلهم** куллухум 10:99; 15:30; 19:95; 38:73; 33:51; **كلما** куллама: 2:20, 25, 87, 100; 3:37; 4:56; 5:64, 70; 7:38; 11:38; 17:97; 22:22; 32:20; 67:8; 71:7; **كلما** кулла ма: 4:91; 23:44; **كلهن** куллахунна 33:51.

كلا калла: йүк, асло 19:79, 82; 23:100; 26:15, 62; 34:27; 70:15, 39; 74:16, 32, 53, 54; 75:11, 20, 26; 78:4, 5; 80:11, 23; 82:9; 83:7, 14, 15; 18; 89:17, 21; 96:6, 15, 19; 102:3, 4, 5; 104:4.

كلا (А) КАЛА'А, **كلا** КАЛУ'Н, **كلا** КИЛА:'УН сақламоқ, ҳимоя қилмоқ: **يكلؤكم** йакла'укум 21:42.

كلا КАЛА:ЛАТУН 1) боласизлик; 2) амманит болалари: **كلا** кала:латан 4:12, 176.

كلام КАЛА:МУН сўз: **كلام** кала:ма 2:75; 9:6; 48:15; **بكلامي** би-када:ми: 7:144.

كلاهما КИЛА:ХУМА: иккаласи, иккиси 17:23.

كلب КАЛБУН кўплиги **كلاب** кила:бун, **اكلب** 'аклубун ит: **الكلب** ал-калби 7:176; **كلبهم** калбухум 18:18, 22³.

كلتا КИЛТА: иккиси, иккаласи 18:33.

كلك КАЛЛАФА юкламоқ, топширмоқ: **كلك** нукаллифу 6:152; 7:42; 23:62; **يكلف** йукаллифу 2:286; 65:7; **تكلف** тукаллафу 2:233; 4:84.

كلم КАЛИМУН **كلمة** КАЛИМАТУН нинг кўплиги.

كلم КАЛЛАМА гаплашмоқ, сўзлашмоқ 2:253; 4:164; **كلمه** калламаху 7:143; 12:54; **كلهم** калламахуму 6:111; **اكلم** 'укаллима 19:26; **تكلم** тукаллим (у, а) 3:41; 5:110; 19:10; **تكلمتا** тукаллимуна: 36:65; **تكلمهم** тукаллимухум 27:80; **تكلمون** тукаллиму:ни 23:108; **كلم** нукаллиму 19:29; **يكلم** йукаллиму 3:46; **يكلمتا** йукаллимуна: 2:118; **يكلمه** йукаллимаху 42:51; **يكلمهم** йукаллимухум (у) 2:174; 3:77; 7:148; **كلم** куллима 13:31.

كلمة КАЛИМАТУН кўплиги **كلمات** калима: тун, **كلم** калимун сўз: **كلمة** калимат (ун, ан, ин) 3:39, 45, 64; 6:115; 7:137; 9:40², 74, 10:19, 33, 96; 11:110, 119; 14:24, 26; 18:5; 20:129; 23:100; 39:19, 71; 40:6; 41:45; 42:14, 21; 43:28; 48:26; **كلمتتا** калиматуна: 37:171; **كلمته** калиматуху 4:171; **كلمات** калима:т (у, ин) 2:37, 124; 6:34; 10:64; 18:109²; 31:27; 66:12; **كلماته** калима:тиҳи 6:115; 7:158; 8:7; 10:82; 18:27; 42:24; **الكلم** ал-калим (у, а) 4:46; 5:13, 41; 35:10.

كيم **КИММУН** кўплиги **اكمام** 'акма:мун гул, меванинг сирти, юзи: **الاکمام** ал-'акма:ми 55:11;

اكمامها 'акма:миҳа: 41:47.

كن **КИННУН** кўплиги **اكنان** 'акна:нун, **اكنة** 'акиннатун пана, бошпана; уй; **اكنانا** 'акна:нан 16:81;

اكنة 'акиннат (ан, ин) 6:25; 17:46; 18:57; 41:5.

كنز **(И) КАНАЗА** **كانز** **КАНЗУН** кўммоқ; йиғмоқ, жамгармоқ; **كانزتم** каназтум 9:35; **تكتزون** такнизу:на 9:35; **يكتزون** йакнизу:на 9:34.

كنز **КАНЗУН** кўплиги **كنوز** куну:зуң хази́на 11:12; 18:82; 25:8; **كانزهما** канзаҳума: 18:82; **كنوز** куну:зи 26:58; 28:76.

الكنس ал-куннасу кундузи ғойиб бўлиб, тунда пайдо бўлувчи сайёралар: **الكنس** ал-куннаси 81:16.

كنود **КАНУ:ДУН** ношукур: **لكنود** ла-кану:дун 100:6.

كنوز **КУНУ:ЗУН** **كانز** **КАНЗУН** нинг кўплиги.

كهف **КАҲФУН** кўплиги **كهوق** куҳу:фун ғор: **الكهف** ал-каҳф 18:9, 40, 14, 16; **كهفهم** каҳфҳим 18:17, 25.

كهل **КАҲЛУН** кўплиги **كهول** куҳу:лун 30—50 ёш орасидаги эркак: **كهلا** қаҳлан 3:46; 5:110.

كهيعص **КА:Ф ҲА:ИА: ЁАЙН СА:Д** «ع», «ي», «ه», «ك» ҳарфларининг номлари 19:1.

كواعب **КАВА:ЪИБУ** **كاعب** **КА:ЪИБУН** нинг кўплиги.

كوافر **КАВА:ФИРУ** **كافر** **КА:ФИРУН** нинг кўплиги.

كواكب **КАВА:КИБУ** **كوكب** **КАВКАБУН** нинг кўплиги.

كوب **КУ:БУН** кўплиги **اكواب** 'аква:бун қатта шиёла, коса; **اكواب** 'аква:б (ун, ин) 43:74; 56:18; 76:15; 88:14.

كوثر **КАВСАРУН** сероблик, мўллик, маъмурлик: **الكوثر** ал-кавсару Кавсар, жаннат суви: **الكوثر** ал-кавсара 108:1.

كور **КАВВАРА** ўрамоқ, бурамоқ: **يكور** йукаввиру 39:5²; **كورت** куввират 81:1.

كوكب **КАВКАБУН** кўплиги **كواكب** қава:кибу юлдуз 24:35; **كوكبا** кавкабан 6:76; 12:4; **الكواكب** ал-кава:киб (у, и) 37:6; 82:2.

كوي **(И) КАВА;** **كوي** **КАЙИУН** (қиздирилган темир билан) куйдирмоқ: **فتكوي** фа-туква: 9:35.

كوي **КАЙ** учун, фельнинг истак майлида келиши-ни талаб қилади 20:33, 40; 28:13; **كايلا** кайла: ва

كايلا кай ла: бўлмаслиги учун 3:153; 16:70; 22:5; 33:37, 50; 57:23; 59:7.

كيد **КАЙДУН** макр, ҳийла: **كيد** кайд (ун, а, и) 4:76; 8:18; 12:52; 20:69; 40:25, 37; 77:39; **كيدا** кайдан 12:5; 21:70; 37:98; 52:42; 86:15, 16; **كيدكم** кайдкум 20:64;

كيدك кайд (а, и) кунна 12:28²; **كيدهم** кайд (у, а) ҳум 3:120; 52:46; 105:2; **كيدهن** кайд (а, и) ҳ (у, и) нна 12:33, 24; 50;

كيدني кайди 7:183; 68:45.

كيف **КАЙФА** қандай, қандай қилиб? 2:28, 259, 260; 3:6, 25, 86, 101, 137; 4:21, 41, 50, 62; 5:31, 43, 64, 75; 6:11, 24, 46, 65, 81; 7:84, 86, 93, 103, 129; 9:7, 8; 10:14, 35, 39, 73; 12:109; 13:32; 14:24, 45; 16:36; 17:21, 48; 18:68; 19:29; 22:44; 25:9, 45; 27:14, 51, 69; 28:40; 29:19, 20; 30:9, 42, 48, 50; 34:45; 35:26, 44; 37:73, 154; 40:5, 21, 82; 43:25; 47:10, 27; 50:6; 54:16, 18, 21, 30; 67:17, 18; 68:36; 71:15; 73:17; 74:19, 20; 88:17, 18, 19, 20; 89:6; 105:1.

كيل **КАЙЛУН** кўплиги **اكيال** 'акйа:лун ўл-чак: **الكيل** ал-кайл (у, а) 6:152; 7:85; 12:59, 60, 63, 65², 88; 17:35; 26:184.

ل

ل ЛА олд кўмакчи, тасдиқ маъносида келади; ал-батта, дарҳақиқат, ҳақиқатда.

ل ЛИ олд кўмакчи, ўзбек тилидаги чиқиш келишиги маъносида келади; учун; эгалик қўшимчалари билан: ли: менда, менда бор, меники; лака сенда, сенда бор, сеники.

ل لَا: йўқ, эмас.

لا بيس لА:БИСУН қолувчи; имелловчи: لا بيسин
ла:биси:на 78:23.

لا ت لА:ТА: لا ت حين مناص لА:ТА ХИ:НА
МАНА:СИН бу қочиб фурсати эмас 38:3.

لا ت لА:ТА:ТУ Лот, бут номи: لا ت ал-ла:та
53:19.

لا زب ЛА:ЗИБУН ёпишқоқ, шилимшиқ (лой):
ла:зибин 37:11.

لا عب لА:ЪИБУН ўйновчи, ўйнаб кулувчи: لا عبين
ла:ъиби:на 21:16, 55; 44:38.

لا عن لА:ЪИНУН лаънатловчи, қарғовчи: لا عنون
ал-ла:ъину:на 2:159.

لا عية لА:ҒИЙАТУН қуруқ гап, беҳуда гап, саф-сата: لا عية
ла:ғийатан 88:11.

لا ق لА:ҚИН кутувчи, кутиб олувчи, учратувчи:
ла:қи:қи 28:61.

لا قح لА:ҚИХУН кўплиги لا قح лава:қиҳу да-
раҳтларга мева солдирувчи шамоллар: لا قح лава:
қиҳа 15:22.

لاقى لА:ҚА: учрашмоқ, топмоқ: لا قى
йула:қу: 43:83; 52:45; 70:42.

لام (У) ЛА:МА لوم ЛАВМУН урушмоқ,
сўкмоқ, танбеҳ бермоқ: لامتنى лумтуннани: 12:32;

تلوموني талу:му:ни: 14:22; لوموا лу:му: 14:22.

لامس ЛА:МАСА пайпасламоқ, ушлаб кўрмоқ:
لامستم ла:мастуму 4:43; 5:6.

لان (И) ЛА:НА, لين ЛИ:НУН, لينة ЛИ:
НАТУН юмшаймоқ, мулойимлашмоқ; нозиклашмоқ: لانت
линта 3:159; تالين тали:ну 39:23; انا 'аланна:
34:10.

لاه ЛА:ХИН хурсандчилик қилувчи, хушчақчақ-
лик қилувчи, шодланувчи: لاهية ла:ҳийатан 21:3.

لائم ЛА:ИМУН урушувчи, танбеҳ берувчи: لائم
ла:имин 5:54.

لب لУББУН кўплиги الالب 'алба:бун 1)
онг; 2) қалб: الالباب ал-'алба:би 2:179, 197, 269; 3:7,
190; 5:100; 12:111; 13:19; 14:52; 38:29, 43; 39:9; 18, 21;
40:54; 65:10.

لباس ЛИБА:СУН кўплиги البسة албисатун
кийим:кечак: لباس либа:с (ун, а) 2:187²; 7:26; 16:112;

لباس либа:сан 7:26; 25:47; 78:10; لباسهم либа:
суҳум 22:23; 35:33; لباسهما либа:саҳума: 7:27.

لبث (А) ЛАБИСА, لبث ЛАБСУН, لوبثСУН
қолмоқ, имилламоқ, иверсимоқ 11:69; 12:42; 29:14;
37:144; لبثت лабист (у, а) 2:259³; 10:16; 20:40; 26:18;

لبثت лабистум 17:52; 18:19²; 20:103, 104; 23:112,
114; 30:56; لبثنا лабисна: 18:19; 23:113; لبثوا

лабису: 18:12, 25, 26; 30:55; 34:14; يلبثوا йалбасу:
10:45; 46:35; 79:46; يلبثون йалбасу:на 17:76.

لبد (У, И) БАДУН لبد (У, И) БДАТУН
нинг кўплиги.

لبد **ЛИБАДУН** لينة (У, И) **БДАТУН** нинг кўплиги.

ل (У, И) **БДАТУН** кўплиги لبد л (у, и) **бадун** кўп, мўл: لبد л (у, и) **бадан** 72:19; 90:6.

لبس (И) **ЛАВАСА** لبس **ЛАВСУН** 1) қоронғи қилмоқ, қоронғилатмоқ; 2) кийдирмоқ; киймоқ: لبستا **лабасна**: 6:9; **تلبسوا** талбису: 2:42; **تلبسون** талбису: на 3:71; **تلبسونها** талбису:наҳа: 16:14; 35:12; **يلبسكم** йалбисакум 6:65; **يلبسوا** йалбису: 6:82, 137; **يلبسون** йалбису:на 6:9; 18:31; 44:53.

لبس **ЛАВСУН** шубҳа қилиш, иккиланиш: لبس **лабсин** 50:15.

لبان **ЛАБАНУН** кўплиги البان 'алба:нун сут; қатиқ: لبان **лабанин** 47:15; لبنا **лабанан** 16:66.

لبوس **ЛАБУ:СУН** дубулға: لبوس **лабу:син** 21:80.

لج (А, И) **ЛАЖЖА**, لجاج **ЛАЖА:ЖУН**, لجاجة **ЛАЖА:ЖАТУН** қайсарлик қилмоқ: لجا **лажжу**: 23:75; 67:21.

لج **ЛУЖЖАТУН** кўплиги لجا **лужжун** тўлқинли сув: لجة **лужжатан** 27:44.

لج **ЛУЖЖИИУН** сёрсув; чуқур: لجي **лужжийин** 24:40.

لحق (А) **ЛАҲИҚА** لحاق **ЛАҲА:ҚУН** етиб олмақ, етмоқ; кўшилмоқ: يلحقوا **йалҳақу**: 3:170; 62:3.

لحم **ЛАҲМУН** кўплиги لحم **луҳу:мун** гўшт: لحم **лаҳма** 'аҳи:ҳи ўз биродарини қораламоқ: لحم **лаҳм** (у, а, ин) 2:173; 5:3; 6:145; 16:115; 49:12; 52:22; 56:21; لحم **лаҳман** 2:259; 16:14; 23:14; 35:12; لحمها **луҳу:муҳа**: 22:37.

لعن **ЛАҲНУН** кўплиги لعان **'алҳа:нун** товуш, куй, оҳанг; куйлаш: لعن **лаҳни** 47:30.

لعموم **ЛУҲУ:МУН** لعم **ЛАҲМУН** нинг кўплиги.

لعمية **ЛИҲИАТУН** кўплиги لعى **лиҳан** соқол: **би-лиҳиати**: 20:94.

بلعيتي **ЛУДДУН** لد **'аладду** нинг кўплиги.

لادن **ЛАДУН** олдида, қаршида, ёнида, ўрин-пайт-келишигининг вазиғасини бажаради 11:1; 27:6; **لادنك** **ладунка** 3:8, 38; 4:75²; 17:80; 18:10; 19:5; **لادنا** **ладунна**: 4:67; 18:65; 19:13; 20:99; 21:17; 28:58; **لادنه** **ладунҳу** 4:40; 18:2; **لادني** **ладунни**: 18:76.

لدي **ЛАДА**: олдида, ёнида бор 12:25; 40:18; **لدينا** **ладайна**: бизда бор 12:54; 23:62; 36:32, 53; 43:4; 50:35; 73:12; **لديه** **ладайҳи** унда бор 18:91; 50:18; **لديهم** **ладайҳим** уларда бор 3:44²; 12:102; 23:53; 30:32; 43:80; 72:28; **لدي** **ладайҳи** менда бор 27:10; 50:23, 28, 29.

لا **ЛАЗЗА**, للاذة **ЛАЗА:ЗАТУН** лаззатланмоқ: **تلا** **талаззу** 43:71.

لاذة **ЛАЗЗАТУН** ёқимлилиқ, ширинлилиқ, лаззатланиш: لذة **лаззатин** 37:46; 47:15.

لزام **ЛИЗА:МУН** лозимият, бўлиши лозимлик: **لزاما** **лиза:ман** 20:129; 25:77.

لسان **ЛИСА:НУН** кўплиги السنة **'алсинату** тил (гапириш узви); нутқ, тил: لسان **лиса:н** (у, ун, а, ин) 5:78; 14:4; 16:103²; 19:50; 26:84, 195; **لسانا** **лиса:нан** 28:34; 46:12; 90:9; **لسانك** **лиса:н** (а, и) **ка** 19:97; 44:58; 75:16; **لساني** **лиса:ни**: 20:27; 26:13; السنة **'алсинатин** 33:19; **الستكم** **'алсинтикум** (у) 16:116; 24:15; 30:22; **الستهم** **'алсинатиҳ** (у, и) **м** (у) 3:78; 4:46; 16:62; 24:24; 48:11; 60:2.

لطيف **ЛАТИ:ФУН** кўплиги لطاف **лата:фун** 1) нозик, нафис; 2) ўткир сўз, гап; 3) эғулик, хайрли

лпш қилиш: اللطيف ал-лати:фу 6:103; 12:100; 22:63;
31:16; 42:19; 67:14; لطيفا лати:фан 33:34.

لظي ЛАЗАН ёниш, алангаланиш; аланга: لظي
лаза: 70:15.

لعب (А, И) ЛАЪ (А, И) БА لعب ЛАЪ (И)
БУН 1) тузук чиқармоқ; 2) ўйнамоқ: لعب налъабу
9:65; لعب йалъаб 12:12; يلعبوا йалъабу: 43:83;
70:42; يلعبون йалъабу:на 6:91; 7:98; 21:2; 44:9;
52:12.

لعب лаъбун ўйин 6:32; 29:64; 47:36; 57:20;

لعبا лаъбан 5:57; 58; 6:70; 7:54.

لعل ЛАЪАЛЛА балки, эҳтимол 33:63; 42:17; 65:4;
لملك лаъаллака 11:12; 18:6; 20:130; 26:3; لعلمك

лаъаллакум 2:21, 52, 53, 56, 63, 73, 150, 179, 183, 185,
189, 219, 242, 266; 3:103, 123, 130, 132, 200; 5:6, 35, 89,
90, 100; 6:151, 152, 153, 155; 7:57, 63, 69, 158, 171, 204;
8:26, 45; 12:2; 13:2; 16:14, 15, 78, 81, 90; 21:13; 22:36;
77; 24:1, 27, 31, 56, 61; 26:129; 27:7, 46; 28:29, 73; 30:46;
35:12; 36:45; 40:67; 41:26; 43:3, 10; 45:12; 49:10; 51:49;
57:17; 62:10; لعنا лаъаллана: 26:40; لعله лаъал-

лаҳу 20:44; 21:110; 80:3; لعلمه лаъаллаҳум 2:186,
187, 221; 3:72; 6:42, 51, 65, 69, 154; 7:26, 94, 130, 164,
168, 174, 176; 8:57; 9:12, 122; 12:46, 62; 14:25, 37;
16:44; 20:113; 21:31, 58, 61; 23:49, 28:43, 46, 51; 30:41;
32:3, 21; 36:74; 39:27, 28; 43:28; 44:58; 46:27; 59:21;
لعلي лаъалли: 12:46; 20:10; 23:100; 28:29, 38; 40:36.

لحن (А) ЛАЪАНА, لحن ЛАЪНУН 1) яхши-
лик, эзгуликдан четлатмоқ; 2) шарманда қилмоқ, қарға-
моқ, лаънатламоқ 33:64; لعنت лаъанат 7:38; لعنا

лаъанна: 4:47; لعناҳам лаъанна:ҳум 5:13; لعنه

лаъанаҳу 4:93, 118; 5:60; لعنهҳам лаъанаҳуму 2:88;

4:46, 52; 9:68; 33:57; 47:23; 48:6; لعنهҳам налъанаҳум

4:47; يلحن йалъан (у, и) 4:52; 29:25; يلعنнеҳам йалъ-

ануҳуму 2:159; لعنهҳам илъанҳум 33:68; لحن
луънна 5:78; لعنوا луънну: 5:64; 24:23.

لحن ЛАЪНУН шарманда қилиш; лаънатлаш,
қарғаш: لعنا лаънан 33:68.

لعنة ЛАЪНАТУН қарғиш, лаънат; لعنة лаънат
(у, а) 2:89, 161; 3:61, 87; 7:44; 11:18, 60, 99; 13:25;
15:35; 24:7; 28:42; 40:52; لعنتي лаънати: 38:78.

لغا (А) ЛАҒА:, لغا ЛАҒАН, لاغية ЛА:
ҒИНАТУН сафсата қилмоқ, қуруқ гапирмоқ, бекорларни
гапирмоқ لغوا илғав 41:26.

لغو ЛАҒВУН қуруқ гап, сафсата: لغوا ал-лағв
(у, а, и) 2:225; 5:89; 23:3; 25:72; 28:55; 52:23; لغوا
лағван 19:62; 56:25; 78:35.

لغوب ЛУҒУ:БУН қаттиқ чарчаш, ҳориш: لغوب
луғуб (у, и) 35:35; 50:38.

لفت (И) ЛАФАТА, لفت ЛАФТУН қайтар-
моқ: لتلفتنا ли-талфитана: 10:78.

لفح (А) ЛАФАҲА, لفح ЛАФҲУН ёндирмоқ,
куйдирмоқ, қиздирмоқ: تلفح талфаҳу 23:104.

لفظ (И) ЛАФАЗА, لفظ ЛАФЗУН талаффуз
қилмоқ, (сўзни) айтмоқ: يلفظ йалфизу 50:18.

لفيف ЛАФИ:ФУН кўплиги الفاف 'алфа:фун
йирилган, аралашган; қалин бог: ليفا лафи:фан
17:104; الفاف 'алфа:фан 78:16.

لقا ЛИҚА:УН 1) учрашув; 2) тўқнашув, жанг:
لقا лиқа: (а, и) 6:31, 130, 154; 7:51, 147; 10:45;
13:2; 18:110; 23:33; 29:5; 30:8, 16; 32:10, 14; 39:71;
41:54; 45:34; لقاانا лиқа:ана: 10:7, 11, 15; 25:21;

لقاه лиқа:иҳи 18:105; 29:23; 33:23.

لقى ЛАҚҚА: 1) кутиб олмоқ, қабул қилиб олмоқ;
2) бағишламоқ, ато қилмоқ: لقاھам лаққа:ҳум 76:11;

30:22; الوائنه 'الوا:нуху 16:13, 69; 35:28; 39:21;

الوائنه 'الوا:нуҳа: 35:272.

لوي (И) ЛАВА:, لاييун эшмоқ; эгмоқ,
букмоқ; қайрилмоқ: تلوا талвуа: 4:135; تلوون
талву:на 3:153; يلوون йалву:на 3:78.

لوي ЛАВВА: эгмоқ; бурмоқ: لويوا лаввав 63:5.

لوي لاييун бузиш, ўзгартириш: لاي لайлан
4:46.

ليال ЛАИА:ЛИН ليل ЛАЙЛУН нинг кўп-
лиги.

ليت لАЙТА қани энди! бажарилиши қийин ти-
лакни билдирувчи ёрдамчи сўз; эганинг тушум келиши-
гида келишини талаб қилади. 28:79; 36:26; 43:38; ليتنا

лайтана: 6:27; 33:66; ليتني лайтани: 4:73; 18:42; 19:23;

25:27, 28; 69:25; 78:40; 89:24; ليتها лайтаҳа: 69:27;

يلتكم йалиткум 49:14.

ليس لАЙСА йўқ, эмас 2:177, 189, 198, 249, 272,
282; 3:28, 36, 66, 75, 128, 167, 182; 4:101, 123, 176; 5:93,
116; 6:30, 51, 53, 70, 122; 7:61, 67; 8:51; 9:91; 11:8, 16,
46², 47, 78, 81; 15:42; 16:99; 17:36, 65; 22:10, 71; 24:15,
29, 58, 60, 61²; 29:8, 10, 68; 31:15; 33:5; 36:81; 39:32, 36,
37, 60; 40:42, 43; 42:11; 43:51; 46:32², 34; 48:11, 17;
53:39, 58; 56:2; 58:10; 69:35; 70:2; 75:40; 88:6; 95:8;

ليست لайсаги 2:113²; 4:18; ليسوا لайсу: 3:113;

6:89; لست ласт (у, а) 4:94; 6:66, 159; 7:172; 13:43;

88:22; لستم ластум 2:267; 5:68; 15:20; لستن

ластунна 33:32.

ليل ЛАЙЛУН кўплиги ليل лайа:лин кеч,

тун: الليل ал-лайл (у, а, и) 2:164, 187, 274; 3:27²,

113, 190; 6:13, 60, 76, 96; 7:54; 10:6, 27, 67; 11:81, 114;

13:3, 10; 14:33; 15:65; 16:12; 17:12², 78, 79; 20:130; 21:20,

33, 42; 22:61²; 23:80; 24:44; 25:47, 62; 27:86; 28:71, 72,

73; 30:23; 31:29²; 34:33; 35:13²; 36:37, 40; 37:138; 39:5²,

9; 40:61; 41:37, 38; 45:5; 50:40; 51:17; 52:49; 57:6²; 73:2,

6, 20²; 74:33; 76:26; 78:10; 82:17; 84:17; 89:4; 91:4; 92:1;

93:2; لايلا лайлан 10:24; 17:1; 44:23; 71:5; 76:26;

ليها лайлаҳа: 79:29; ليلة лайлат (у, а, и)

2:51, 187; 7:142²; 14:3; 17:1; 97:2, 3; ليال лайа:лин

19:10; 69:7; 89:2; ليالي лайа:лийа 34:18.

ليني لاييун юмшоқ, нозик, мулойим; ليتنا

лайинан 20:44.

لينة لАЙНАТУН юмшоқлик, нозиклик, мулойим-
лик: لينة ли:натин 59:5.

م

ماء MA:'УН 1) сув; 2) ёмгир: ма:' (ун, ан, ин) 2:22, 74, 164; 4:43; 5:6; 6:99; 7:50, 57; 8:11; 10:24; 11:7, 43, 44; 13:4, 14, 17; 14:16, 32; 15:22; 11:10, 65; 18:29, 45; 20:53; 21:30; 22:5, 63; 23:18; 24:39, 45; 25:48, 54; 27:60; 28:23; 29:63; 30:24; 31:10; 32:8, 37; 35:27; 39:24; 41:39; 43:11; 47:15²; 50:9; 54:11, 12, 28; 56:31, 68; 67:30; 69:11; 72:16; 77:20, 27; 78:14; 80:25; 86:6; ماءك ма:'акв 11:44; ماءها ма:'аха: 79:31; ماءكم ма:'укум 67:30;

ماءها ма:'уха: 18:41.

ماء MAА:БУН қайтиш жойи: маа:б (и, ин) 3:14; 13:29; 36; 38:25, 40, 49, 55; ماءبا маа:бан 78:22, 39.

ماءتي МА'ТИИИУН келажак ер: كان ماتيا қа:на ма'тийиан келади 19:61.

ماءة MI'ATУН юз: ми'атун (ун, ун, а) 2:259², 261; 8:65; 66; 18:25; 24:2; 37:147; ماتين ми'атайни ик-ки юз 8:65, 66.

ماجوج MA'ЖУ:ЖУ ма'жуж халқ номи: ма'жуж (у, а) 18:94; 21:96.

مارب MA'РАБУН кўплиги مارب маа:рибу 1) ҳожат, зарурат; 2) умидворлик: маа:рибу 20:18.

ماءكول MA'КУ:ЛУН ейилган: ма'ку:лин 105:5.

مامن MA'MАНУН омонлик ери, бош пана: مامنه ма'манаху 9:6.

مامون MA'MУ:НУН ишонилган киши: ма'му:нин 70:28.

ماوي MA'ВАН бориладиган, борилажак ер: الماوي

ال-ما'ва: 32:19; 53:15; 79:39, 41; ماواكم ма'ва:кум 29:25; 45:34; 57:15; ماواه ма'ва:ху 3:162; 5:72; 8:16;

ماواهم ма'ва:хум 3:151, 197; 4:97, 121; 9:73, 95; 10:8; 13:18; 17:97; 24:57; 32:20; 66:9.

مات (У, И) МА:ТА, موت MAVТУН тўлмоқ: 3:144; 9:84; ماتو ма:ту: 2:161; 3:91, 156; 9:84, 125; 22:58; 47:34;

مت MITT (у, а) 19:23, 66; 21:34; MUTTUM 3:157, 158; متت MITTUM 23:35; متنا MITNA: 23:82;

37:16, 53; 50:3; 56:47; موت 'аму:ту 19:33; تمت тамут 39:42; موت таму:ту 3:145; 31:34; تمتوت таму:ту:на 2:132; 3:102; таму:ту:на 7:25; موت نامу: ту 23:37; 45:24; فيمت фа-йамут 2:217; يموت йаму:ту 16:38; 19:15; 20:74; 25:58; 87:13; йаму:ту: 35:36;

يموتون йаму:ту:на 4:18.

ماج (У) МА:ЖА, موج MAVЖУН тўлқин-ланмоқ (дарё, одамлар): يموج йаму:жу 18:99.

ماخرة МА:ХИРАТУН кўплиги ماخر ماва:хиру тўлқинларни ёрувчи (кема): мава:хира 16:14; 35:12.

ماد (И) МА:ДА, ميد MAЙДУН силкинмоқ, қимирламоқ: تميد тами:да 16:15; 21:31; 31:10.

مار (У) МА:РА, مور MAVРУН силкинмоқ, қимирламоқ, ҳаракатга келмоқ: 52:9; 67:16.

مار (И) МА:РА, مير MAЙРУН озиқлан-тирмоқ: نامير нами:ру 12:65.

مارب MAА:РИБУ مارب ма'рабуннинг кўплиги.

مارج MA:РИЖУН аланга: ма:рижин 55:15.

مارد MA:РИДУН кўплиги مرده марадатун ито-атсиз, исёнчи: ма:ридин 37:7.

ماروت MA:РУ:ТУ Морут, халқ номи: ماروت ма:ру:та 2:102.

ماري MA:РА: баҳслашмоқ, олишмоқ, тортишмоқ: تمار тума:ри 18:22; تمارونه тума:ру:наху 53:12; يمارون йума:ру:на 42:18.

ماز ما:за, ميز майзун айрилмоқ, ажратмоқ:
 يميز йами:зу 3:179.
 ماعون МА:ЪУ:НУН закот: الماعون ал-ма:ъу:на
 107:7.
 ماكنت МА:КИСУН қолувчи, турувчи: ماكنين
 ма:киси:на 18:3.
 ماكر МА:КИРУН макр қилувчи, ҳийлагар: الماكرين
 ал-ма:кири:на. 3:54; 8:30.
 مال МА:ЛА, ميل МАЙЛУН эгилмоқ, бурилмоқ:
 تميلوا тами:лу: 4:27, 129; فيميلون Фа:йами:лу:на
 4:102.
 مال МА:ЛУН кўнлиги اموال 'амва:лун мол,
 турмуш ва рўзгор ашёлари; бойлик: المال ал-ма:л
 (у, а, и) 2:177; 247; 6:152; 17:34; 18:46; 23:55; 24:33;
 26:88; 27:36; 68:14; 89:20; مال • ма:лан 11:29; 18:34;
 39; 19:77; 74:12; 90:6; 104:2; ماله ма:луҳу 2:264;
 71:21; 92:11, 18; 104:3; 111:2; ماله ма:лийаҳ 69:28;
 الاموال ал-'амва:л (у, а, и) 2:155, 188; 4:10, 161; 9:24,
 34; 17:6, 64; 30:39; 57:20; 71:12; اموالا 'амва:лан 9:69;
 10:88; 34:35; اموالك 'амва:л (у, а, и) кум 2:188, 279;
 3:186; 4:2, 5, 24, 29; 8:28; 9:41; 34:37; 47:36; 61:11; 63:9;
 64:15; اموالنا 'амва:л (у, и,) на 11:87; 48:11; اموالهم
 'амва:л (а, и) ҳу (у, и) и 2:261, 262, 265, 274; 3:10, 116;
 4:2, 6, 34, 38, 95; 8:36, 72; 9:20, 44, 55, 81, 85, 88, 103,
 111; 10:88; 33:27; 49:15; 51:19; 58:17; 59:8; 70:24.
 مالک МА:ЛИКУН 1) подшоҳ; 2) эга; 3) Молик, дў-
 захни қўриқловчи фариштанинг номи: مالک ма:лик
 (у, а, и) 1:4; 3:26; 43:77; مالكون ма:лику:на 36:71.
 مالي ма:ли:'ун тўлдирувчи: مالتون ма:ли'у:на
 37:66; 56:53;
 مانع МА:НИЪУН манъ қилувчи, қайтарувчи:
 مانعتهم ма:ниъатуҳум 59:2.
 ماهد МА:ХИДУН ёювчи, тўшовчи: الماهدون
 ал-ма:ҳиду:на 51:48.

مائة МА:ИДАТУН таом бор дастурхон: ما:
 идатан 5:112, 114.
 مياوك МУБА:РАКУН мўл, барақали 6:92, 155; 24:50;
 38:29; مباركا муба:ракан 3:96; 19:31; 23:29; 50:9;
 مباركة муба:ракат (ан, ин) 24:35, 61; 28:30; 44:3.
 مبتلي МУБТАЛИУН синовчи, имтиҳон қилувчи:
 مبتليكم мубтали:кум 2:249; لمبتلينا ли-мубтали:
 на 23:30.
 مبثوث мабсу:сун таралган, пароканда бўлган; ёйил-
 ган: مبثوث ал-мабсу:си 101:4; مبثوثة мабсу:са-
 тун 88:16.
 مبطل МУБАДДИЛУН ўзгартувчи, алмаштирувчи:
 مبطل мубаддила 6:34, 115; 18:27.
 مبدي МУБДИ'УН изҳор қилувчи, кўрсатувчи:
 مبديه мубди:ҳи 33:37.
 مبذر МУБАЗЗИРУН исроф қилувчи: المبذرين
 ал-мубаззир:на 17:27.
 مير МАБРА'УН тегишли эмас, алоқаси йўқ:
 ميرؤون мубарра'у:на 24:26.
 ميرم МУБРИМУН маҳкам қилувчи: ميرمون
 мубриму:на 43:79.
 مبسوط МАБСУ:ТУН ёйилган, (қулоч) ёйган:
 مبسوطان мабсу:тата:ни 5:64.
 مبشر МУБАШШИРУН башорат қилувчи: مبشرا
 мубашширан 17:105; 25:56; 33:45; 48:8; مبشرين
 мубашшири:на 2:213; 4:165; 6:48; 18:56; 61:6; مبشرات
 мубашшира:ти 30:46.
 مبصر МУБСИРУН кўрувчи: مبصرا мубсиран
 10:67; 27:86; 40:61; مبصرون мубсиру:на 7:201; مبصرة
 мубсиратан 17:12, 59; 27:13.
 مبطل МУБТИЛУН ёлғончи, ёлғон гапирувчи:
 المبطلون ал-мубтилу:на 7:173; 29:48; 30:58; 40:78;
 45:27.

مبعوث МУБЪАДУН четлатилган: **مبعوثون** мубъ-
аду:на 21:101.

مبعوثون МАБЪУ:СУН ўлимдан сўнг тирилган: **مبعوثون**
мабъу:су:на 11:7; 17:49, 98; 23:82; 37:16; 56:47; 83:4;
мабъу:си:на 6:29; 23:37.

مبعوثين МУБЛИСУН ноумид бўлувчи, ҳасрат қи-
лувчи: **مبلسون** мублису:на 6:44; 23:77; 43:75: **مبلسين**
мублиси:на 30:49.

مبالغ МАБЛАҒУН кўплиги **مبالغ** маба:лиғу
миқдор: **مبلغهم** маблағухум 53:30.

مبنية МАБНИЙАТУН қурилган, бино қилин-
ган. 39:20.

مبوء МУБАВВА'УН турар жой, маскан 10:93.

مبين МУБИ:НУН очиқ, ойдин ошкор: **مبين** ну (у,
и, ун, ин) 2:168, 208; 3:164; 5:15, 92, 110; 6:7, 16, 58,
74, 142; 7:22, 60, 107, 184; 10:2, 61, 76; 11:6, 7, 25, 96;
12:1, 5, 8, 30; 14:10; 15:1, 18, 79, 89; 16:4, 35, 82, 103;
19:38; 21:54; 22:11, 49; 23:45; 24:12, 25, 54; 26:2, 30, 32,
97, 115, 195; 27:1, 13, 16, 21, 75, 79; 28:2, 15, 18, 85;
29:18, 50; 31:11; 34:3, 24, 43; 36:12, 17, 24, 47, 60, 69,
77; 37:15, 106, 113, 156; 38:70; 39:15, 22; 40:23; 43:2, 15,
18, 29, 40, 62; 44:2, 10, 13, 19, 33; 45:30; 46:7, 9, 32; 51:38,
50, 51; 52:38; 61:6; 62:2; 64:12; 67:26, 29; 71:2; 81:23;
مبين муби:нан 4:20, 50, 91, 101, 112, 119, 144, 153,
174; 17:53; 33:36, 58; 48:1.

مبينة МУБАЙИНАТУН очиқ, ойдин: **مبينة**
мубайинатин 4:19; 33:30; 65:1; **مبينات** мубайинна:
тин 24:34, 46; 65:11.

متاب МАТА:БУН тавба қилиш, ружуъ қилиш:
متاب мата:бин 13:30; **متابا** мата:бан 25:71.

متاع МАТА:ЎУН кўплиги **امتعة** амтиъатун
рўзгор апёлари: мата:ъ (ун, ин, а) 2:36, 241; 3:14, 185,
197; 4:77; 7:24; 9:38; 10:23, 70; 13:17, 26; 16:117; 21:111;
24:29; 28:60, 61; 40:39; 42:36; 43:35; 57:20; **متاعا**
мата:ъан 2:236, 240; 5:96; 11:3; 16:80; 33:53; 36:44;
56:73; 79:33; 80:32; **متاعنا** мата:ъ (а, и) на: 12:17,

79; **متاعهم** мата:ъахум 12:65; **امتعتكم** амтиъати-
кум 4:102.

متبرجات МУТАББАРУН хароб қилинган, бузилган:
7:139.

متبرجة МУТАБАРРИЖАТУН ечинувчи (аёл):
متبرجات мутабаррижа:тин 24:60.

متبع МУТТАБА'УН кетидан юрилган, қувиб
юрилган: **متبعون** муттаба'у:на 26:52; 44:23.

متتابع МУТАТА:БИ'УН кетма-кет келувчи: **متتابعين**
мутата:бийдин 4:92; 58:4.

متجانف МУТАЖА:НИФУН ўгирилувчи, оғувчи:
мутажа:нифи 5:3.

متعرف МУТАҲАРРИФУН қайрилувчи, ўгирилув-
чи: **متعرفا** мутаҳаррифан 8:16.

متعيز МУТАҲАЙИЗУН қўшилиш учун ажраб
чиқувчи: **متعيزا** мутаҳайизан 8:16.

متعد МУТТАХИЗУН олувчи: **متعد** муттахиза
18:51; муттахизан: 5:5. **متعدلة** муттахиза:тун 4:25.

متراكب МУТАРА:КИБУН тизилиб, устма-уст ўти-
рувчи: **متراكبا** мутара:кибан 6:99.

متربة МАТРАБАТУН қашшоқлашин: **مترباتين**
90:16.

متربص МУТАРАБВИСУН кутиб турувчи: 2:135;
متربصون мутабаррису:на 9:52; **متربصين** мутараб-
биси:на 52:31.

المتردية АЛ-МУТАРАДДИЙАТУ йиқилиб ўлган мол
5:3.

مترف МУТРАФУН неъматга эга бўлган; тўқликка
шўхлик қилган: **مترفوها** мутрафу:ҳа: 34:34; 43:23;

مترفين мутрафи:на 56:45; **مترفيها** мутрафи:ҳа:
17:16; **مترفيهم** мутрафи:ҳим 23:64.

متشابه МУТАША:БИҲУН ўхшаш: муташа:биҳин

6:99, 141; **مشابه** муташа: биҳан 2:25; 6:141; 39:23;
مشابهات мутша:биҳа:туш 3:7.
مشاكس муташа:кисуи бир-бири билан уришувчи,
 олишувчи: **مشاكسون** муташа:кису:на 39:29.
متصدع **مُتَاسَدِدِيّ** дарз кетган, синган:
متصدعا мутасаддиъан 59:21.
متصلق **مُتَاسَدِدِيّ** садақа берувчи:
المتصلقين ал-мутасаддиқи:на 12:88; 33:35; **المتصدقات**
 ал-мутасаддиқа:ти 33:35;
متطهر **مُتَاطَاخْخِيْر** тоза, пок бўлган:
المتطهرين ал-мутатахҳири:на 2:222.
متع **مَاطَا** 1) фойдаланишга бермоқ; 2)
 мудатни сурмоқ, узайтирмоқ; **متع** **مَاطَا** 43:29;
متعهم **مَاطَا** таҳум 25:18; **متعنا** **مَاطَا**:
 15:88; 20:131; 21:44; **متعناه** **مَاطَا**:ху 28:61;
امتعن **مَاطَا**:хум 10:98; 26:205; 37:148;
 'уматтиъкуна 33:28; **فامتعه** фа-уматтиъуху 2:126;
نمتعهم нуматтиъухум 11:48; 31:24; **يمتعهم** йумат-
 тиъкум 11:3; **متوهن** **مَاطَا**:хунна 2:236; 33:49;
تمتعون туматтаъу:на 33:16; **يمتعون** йуматтаъу:
 на 26:207.
متعالم **مَاطَا**:ЛИН юксалиб турувчи: **المتعالم**
 ал-мутаъа:ли 13:9.
متعهد **مَاطَا**АММИДУН билиб қилувчи, онгли
 равишда қилувчи: **متعهدا** мутаъаммидан 4:93; 5:95;
متفرق **مَاطَا**ФАРРИҚУН турли, ҳар хил: **متفرقون**
 мутафарриқу:на 12:39; **متفرقة** мутафарриқатин 12:67.
مقابل **مَاطَا**:БИЛУН қарама-қарши, рўпара-
 ма-рўпара: **مقابلين** мутақа: билди:на 15:47; 37:44;
 44:53; 56:16.
مقلب **مَاطَا**ҚАЛАБУН ҳаракат жойи **مقلّبكم**
 мутақаллабакум 47:19.

متق **مُتَاطَا**ҚИН қўрқувчи, худодан қўрқувчи:
المتقون ал-муттақу:на 2:177; 8:34; 13:35; 25:15;
 39:33; 47:15; **المتقين** ал-муттақи:на 2:2, 66, 180, 194,
 241; 3:76, 115, 133, 138; 5:27, 46; 7:128; 9:4, 7, 36, 44,
 123; 11:49; 15:45; 16:30, 31; 19:85, 97; 21:48; 24:34;
 25:74; 26:90; 28:83; 38:28, 49; 39:57; 43:35, 67; 44:51;
 45:19; 50:31; 51:15; 52:17; 54:54; 68:34; 69:48; 77:41;
 78:31.
متكاد **مُتَاطَا**’УН суянчиқ, суяниб ўтирадиган
 нарса, жой: **مُتَاطَا**’ан 12:31.
متكبر **مُتَاطَا**ББИРУН ўзини катта тутувчи,
 кеккаювчи, гердаювчи, юксалувчи: **مُتَاطَا**ббирин 40:27,
 35; 59:23; **المتكبرين** ал-мутакаббири:на 16:29; 39:60,
 72; 40:76.
متكى **مُتَاطَا**ҚИ’УН ётадиган жой, супа, тахт
 36:56; **متكئين** муттақи’и:на 18:31; 38:51; 52:20;
 55:54, 76; 56:16; 76:13.
متكلف **مُتَاطَا**ҚАЛЛИФУН қийин ишни бўйнига
 олувчи: **المتكلفين** ал-мутақаллифи:на 38:86.
ماتلق **مُتَاطَا**ҚАҚИН қабул қилувчи: **المتلقين**
 ал-мутақаллиқи:на киши қилган ишларини кузатиб ту-
 рувчи икки фаршта 50:17.
متهم **مُتَاطَا**ҚИМУН тугатувчи, тамом қилувчи:
 мутимму 61:8.
متنافس **مُتَاطَا**:ФИСУН интилувчи: **المتنافسون**
 ал-мутана:фису:на 83:26.
متوسم **مُتَاطَا**ВАССИМУН нишон, аломат кўрувчи:
للمتوسمين ли-л-мутавассими:на 15:75.
متوفى **مُتَاطَا**ВАФФИН жон олувчи, Аллоҳнинг си-
 фати: **متوفيك** мутаваффи:ка 3:55.
متوكل **مُتَاطَا**ҚАҚИЛУН таваққал қилувчи, топши-
 риб қўювчи, вакил қилувчи: **المتوكلون** ал-мутавақ-
 қилу:на 12:67; 14:12; 39:38; **المتوكلين** ал-мутаваққили:
 на 3:159.

متى **МАТА:** қачон? 2:214; 10:48; 17:51; 21:38; 27:71; 32:28; 34:29; 36:48; 67:25.

متين **МАТИ:НУН** мустаҳкам, қаттиқ 7:183; 51:58; 68:45.

منابة **МАСА:БАТУН** манзил, қайтар ер: **منابة** маса:батан 2:125.

مئان **МАСА:НИН** бирлиги **مئني** маснан.

مشور **МАСБУ:РУН** ҳалок бўлган: **مشورا** масбу:ран 17:102.

مئقال **МИСҚА:ЛУН** йигирма қирот, бир қирот — беш арша дони оғирлиги Қуръони Каримда «заррача» маъносида келади: **مئقال** мисқа:л (у, а, и) 4:40; 10:61; 21:47; 31:16; 34:3, 22; 99:7, 8.

مئقل **МУСҚАЛУН** оғирлашган, оғир юк бўлиб тушган: **مئقلون** мусқалу:на 52:40; 68:46; **مئقلة** мусқалатун 35:18;

مثل **МАСАЛУН** кўплиги **امثال** амса:лун ма-сал, ривоят: **مثل** масал (ун, ин, а) 2:17, 171², 214, 261², 264, 265²; 3:59², 117, 167; 7:176²; 10:24, 11:24; 13:35; 14:48, 26; 16:60²; 17:89; 18:45, 54; 22:78; 24:35; 25:33; 29:41²; 30:27, 58; 39:27; 43:8; 47:15; 57:20; 59:15, 16; 62:5²; **مثلا** масалан 2:26²; 7:177; 11:24; 14:24; 16:75; 76; 112; 18:32; 24:34; 30:28; 36:13, 78; 39:29²; 43:17, 56; 57, 59; 66:10, 11; 74:31; **مثله** масалуҳу 2:264; 6:122; 7:176; **مثله** масалуҳум 2:17; 48:29²; **الامثال**

ал-амса:л (у, а, и) 13:17; 14:25, 45; 16:74; 17:48; 24:35; 25:9, 39; 29:43; 56:23; 59:21; **امثالكم** амса:лукум 6:38; 7:194; 47:38; 56:61; **امثالها** амса:лу (и) ҳа: 6:160; 47:10; **امثالهم** амса:лаҳум 47:3; 76:28.

مثل **МИСЛУН** кўплиги **امثال** амса:лун ўх-шан, сингари: **مثل** мислу (а, и) 2:113, 118, 137, 194, 228, 233, 275; 3:73; 4:11, 176; 5:31, 95; 6:93, 124; 8:31; 10:102; 11:89; 16:126; 17:88; 22:60; 23:81; 28:48, 79; 35:14; 37:61; 40:30, 31; 41:13; 51:23, 59; 60:11; **مئلكم** мисликум 14:11; 18:110; 21:3; 23:24, 33, 34; 41:6; **مئنا**

مئсл (у, а, и) на: 11:27; 14:10; 23:47; 26:154, 186; 36:15; **مئله** мисл (у, а, и) ҳ (у, и) 2:23; 3:140; 5:36; 7:169;

10:38; 11:13; 13:17, 18; 17:88; 18:109; 20:58; 24:17; 36:42; 39:47; 42:11; 46:10; 52:35; **مئله** мисл (у, а, и) ҳа: 2:106; 6:160; 10:27; 40:40; 42:40; 89:8; **مئله** мисл (у, а, и) ҳум 4:140; 17:99; 21:84; 36:81; 38:43; **مئله** мислаҳунна 65:12; **مئله** мислайҳа: 3:165; **مئله** мислайҳим 3:13;

مئلات **МАСУЛА:ТУН** **مئلة** муслатун нинг кўплиги.

مئلة **МУСЛАТУН** кўплиги **مئلات** масула:тун ибрат учун қилинган жазо: **المئلات** ал-масула:ту 13:6.

مئلي **МУСЛА:** **امئل** амсалу нинг муаннаси. **مئني** **МАСНА:** иккитадан, жуфт-жуфт 4:3; 34:46; 35:1.

مئني **МАСНАН** кўплиги **مئان** маса:нун: **مئاني** маса:ни: Фотиха сураси 15:87; 39:23.

مئوية **МАСУ:БАТУН** мукофот: **مئوية** масу:бат (ун, ин) 2:103; 5:60.

مئوي **МАСВАН** турар жой, макон, манзил 3:151; 16:29; 29:68; 39:32, 60, 72; 40:76; 41:24; 47:12; **مئواكم**

масва:кум 6:128; 47:19; **مئواه** масва:ҳу 12:21; **مئواي** масва:йа 12:23.

مئجالس мажа:лису **مئجلس** мажлису нинг кўплиги.

مئجاهد **МУЖА:ҲИДУН** жаҳд қилувчи, интилувчи, ти-ришувчи: **المجاهدون** ал-мужа:ҳиду:на 4:95; **المجاهدين** ал-мужа:ҳиди:на 4:95²; 47:31.

مئجتمع **МУЖТАМИЪУН** йиғилган, жамъ бўлган: **مئجتمعون** мужтамиъу:на 26:39.

مئجدوز **МАЖЗУ:ЗУН** қирқилган, кесилган: **مئجدوز** мажзу:зин 11:108.

مئجرم **МУЖРИМУН** гуноҳ қилган, гуноҳкор: **المجرم**

ал-мужриму: 70:11; **مجرما** мужриман 20:74; **مجرمون** мужриму:на 8:8; 10:17, 50, 82; 18:53; 26:99; 28:78; 30:12, 55; 32:12; 36:59; 44:22; 55:41, 43; 77:46;

مجرمين мужрими:на 6:55, 147; 7:40, 84, 133; 9:66; 10:13, 75; 11:52, 116; 12:110; 14:49; 15:12, 58; 18:49; 19:86; 20:102; 25:22, 31; 26:200; 27:69; 28:17; 32:22; 34:32; 37:34; 43:74; 44:37; 45:31; 46:25; 51:32; 54:47; 68:35; 74:41; 77:18;

مجرميها мужрими:ха: 6:123.

مجرى МАЖРАН кўплиги **مجار** мажа:рин (суб) оқими, йўналиши: **مجارها** мажра:ха: 11:41.

مجلس МАЖЛИСУН кўплиги **مجالس** мажа: лису йигин: **المجالس** ал-мажа:лиси 58:11.

مجمع МАЖМАЪУН кўшилган, бирлашган жой: мажмаъ (ун, а) 18:60, 61.

مجموع МАЖМУЪУН йигилган, жамъ қилинган: 11:103; **لمجموعون** ламажму:ъу:на 56:50.

مجنون МАЖНУ:НУН телба: мажнун (ун, ин) 15:6; 26:27; 37:36; 44:14; 51:39; 52:29; 54:9; 68:2, 51; 81:22.

مجوس МАЖУ:СУН мажусий, оташпараст: **المجوس** ал-мажу:са 22:17.

مجيب мужж:бун жавоб берувчи: 11:61; **المجيبون** ал-мужи:бу:на: 37:75.

مجيد МАЖИ:ДУН шуҳратли, шариф: **المجيد** ал-мажи:д (у, и) 11:73; 50:1; 85:15, 21.

مجا (у) мажа:, МАХВУН ювмоқ, ўчирмоқ: **محونا** маҳавна: 17:12; **يمح** йамҳу 42:24; **عجوا** йамҳу: 13:39.

مجايب МАХА:РИ:БУ **مجايب** миҳра:бун нинг кўплиги.

مجال МИХА:ЛУН 1) куч; 2) азоб, уқубат: **المجال** ал-миҳа:ли 13:13.

مجة МАХАББАТУН севишин, севги: маҳаббатан 20:39.

محتضر МУХТАДАРУН навбатли 54:28.

محتظر МУХТАЗИРУН девор қурувчи: **المحتظر** ал-муҳтазири 54:31.

محبوب МАХЖУ:БУН ажратилган: **لمحبوبون** ламаҳжу:бу:на 83:15.

محبور МАХЖУ:РУН 1) манъ қилинган, ҳаром; 2) муқаддас: **محبورا** маҳжу:ран 25:22, 53.

محدث МУХДАСУН янги: муҳдасин 21:2; 26:5.

محدور МАХЗУ:РУН ҳазар қилинган, қўрқилган: **محدورا** маҳзу:ран 17:57.

مجايب МИХРА:БУН кўплиги **مجايب** мажа:ри:бу уйнинг, масжиднинг тўри: **المجايب** ал-миҳра:б (а, и) 3:37, 39; 19:11; 38:21; **مجايب** мажа:ри:б (а, и) 34:12.

محرر МУХАРРАРУН озод қилинган, бўшатишган: муҳарраран 3:35.

محرّم МУХАРРАМУН 1) ҳаром қилинган, манъ қилинган; 2) муқаддас, қутлуғ: 2:85; 6:139; 14:37; **محرما** муҳарраман 6:145; 5:26.

محرّم МАХРУ:МУН маҳрум бўлган, айрилган: 70:25; **محرما** 51:19; **معرومون** маҳру:муна 56:67; 68:27.

محسن МУХСИНУН яхши, эзгу ишлар қилувчи: **محسني** муҳсини: на 2:58, 195, 236; 3:134, 148; 5:13, 85, 93; 6:84; 7:56, 161; 9:91, 120; 11:115; 12:22, 36, 56, 78, 90; 22:37; 28:14; 29:69; 31:3; 37:80, 105, 110, 121, 131; 39:34, 58; 46:12; 51:16; 77:44; **للمحسنات** ли-л-муҳсина:ти 33:29.

محسور МАХСУ:РУН ҳасратда қолган: **محسورا** маҳсу:ран 17:29.

محشور МАХШУ:РУН йигилган, тўпланган: **محشورة** маҳшу:ратан 38:19.

محس МАХХАСА 1) тоза қилмоқ, покламоқ; 2) си намоқ, имтиҳон қилмоқ: **ليمحس** ли-йумаҳҳиса 3:141, 154.

محسن МУХСИНУН тийинувчи, зиводан сақланувчи эр: **محسني** муҳсини:на 4:24; 5:5.

محسنة МУХСАНАТУН тийинувчи, зиводан сақланувчи хотин: **محسنات** муҳсана:т (ун, у, и) 4:24, 25³; 5:5²; 24:4, 23.

- محسن** МУҲАССАНУН ўраб мустаҳкамланган:
محسنة муҳассанатин 59:14.
- محضر** МУҲДАРУН бор, ҳозир қилинган: **محضرا**
 муҳдаран 3:30; **محضرون** муҳдару:на 30:16; 34:38;
 36:32, 53, 75; 37:127, 158; **محضرين** муҳдари:на 28:61;
 37:57.
- محظور** МАҲЗУ:РУН ҳаром, манъ қилинган; чега-
 раланган: **محظور** маҳзу:ран 17:20.
- محفوظ** МАҲФУ:ЗУН сақланган, сақланувчи: **محفوظ**
 маҳфу:зин 85:22; **محفوظ** маҳфу:зан 21:32.
- محق** (А) МАҲАҚА, **محق** МАҲҚУН 1) ўчир-
 моқ; 2) ботил, йўқ қилмоқ: **يمحق** йамҳақ (у, а)
 2:276; 3:141.
- محکم** МУҲҚАМУН 1) маҳқам, қаттиқ; 2) ҳикмат-
 ли: **محکمات** муҳқама:тун 47:20; 3:7.
- محل** МАҲИЛЛУН жой, ўрин: **محلہ** маҳил-
 лаҳу 2:196; 48:25; **محلها** маҳиллуҳа: 22:33.
- محل** МУҲИЛЛУН ҳалол қилинган: **محلي** му-
 ҳилли: 5:1.
- محلوق** МУҲАЛЛИҚУН қирилган, тарошланган:
محلوقين муҳаллиқи:на 48:27.
- محمود** МУҲАММАДУН Муҳаммад алайҳи-с-салом,
 пайгамбар 3:144; 33:40; 47:2; 48:29.
- محمود** МАҲМУ:ДУН мақталган: **محمودا** амҳму:дан
 17:79.
- محي** МУҲИИН тирилтирувчи, жонлантирувчи 30:50;
 41:39.
- محي** МАҲИАН ҳаёт, тириклик: **محياهم** маҳйа:ҳум
 45:21; **محياي** маҳйа:йа 6:162.
- محیص** МАҲИ:СУН қутулиш, нажот: **محیص** ма-
 хи:син 14:21; 41:48; 42:35; 50:36; **محیصا** маҳи:сан
 4:121.

- محیص** МАҲИ:ДУН ҳайз кўриш: **المحیص** ал-ма-
 хи:ди 2:222²; 65:4.
- محیط** МУҲИ:ТУН 1) ўраб, қамраб, қучиб олувчи:
محیط муҳи:т (ун, ин) 2:19; 3:120; 8:47; 11:84, 92;
 41:54; 85:20; **محیطا** муҳи:тан 4:108, 126; **لمحیطة**
 ла-муҳи:татин 9:49; 29:54.
- مغاض** МАҲА:ДУН тугиш қийбоқлари: **المغاض**
 ал-маҳа:ду 19:23.
- مغبت** МУХБИТУН қўрқувчи, тавсзуъли: **المغبتين**
 ал-муҳбити:на 22:34.
- مختال** МУХТА:ЛУН қибрили, такаббур, мақтанувчи:
مختال мухта:лин 31:18; 57:23; **مختالا** мухталан
 4:36.
- مختلف** МУХТАЛИФУН турли, ҳар хил 16:69;
 35:27, 28; 51:8; **مختلفا** мухталифан 6:141; 16:13;
 35:27; 39:24; **مختلفون** мухталифу:на 78:3; **مختلفين**
 мухталифи:на 11:118.
- مختوم** МАХТУ:МУН муҳрланган: **ماختومين** 83:25.
- مخدول** МАХЗУ:ЛУН таҳқирланган, расво бўлган:
مخدولا махзу:лан 17:22.
- مخرج** МАХРАЖУН кўчлиги. **مخرج** маҳа:рижу
 чиқиш вақти, жойи: **مخرجا** маҳражан 65:2.
- مخرج** МУХРИЖУН чиқарувчи чиқариб юборувчи
مخرجون муҳражу:на 23:35; 27:67; **مخرجين**
 муҳражи:на 15:48; 26:167; **مخرج** муҳража 17:80.
- مخرج** МУХРИЖУН чиқарувчи чиқариб юборувчи
 2:72; 6:95; 9:64.
- مخز** МУХЗИН 1) шарманда қилувчи, уялтирув-
 чи; 2) уятли, уятга қолган, шарманда бўлган: **مخزي**
 муҳзи: 9:2.
- مخسر** МУХСИРУН (тошни, ўлчовни) камайтирув-
 чи: **المخسرين** ал-муҳсири:на 26:181.
- محضر** МУҲДАРУН яшнаган, кўкарган: **محضرة**
 муҳдаратан 22:63.

مخضود МАХДУ:ДУН тикани кесилган, тикансиз:
махду:дин 56:28.

مخلد МУХАЛЛАДУН қаримайдиган, ҳамisha ёш:
мухалладу:на 56:17; 76:19.

مخلدون МУХЛАСУН самимий, тоза, пок: **مخلصا**
мухласан 19:51; **مخلصين** мухласи:на 12:24; 15:40; 37:40,
74, 128; 160, 169; 38:83.

مخلص МУХЛИСУН тозаловчи, покловчи: **مخلصا**
мухлисан 39:2, 11, 14; **مخلصون** мухлису:на 2:139;

мухлиси:на 7:29; 10:22; 29:65; 31:32;
مخلصين 40:14, 65; 98:5.

مخلف МУХЛИФУН бузувчи, хилоф қилувчи: **مخلف**
мухлифа 14:47.

مخلف МУХАЛЛАФУН қолдирилган, орқада қол-
дирилган: **المخلفون** алмухаллафу:на 9:81; 48:11, 45;

ли-л-мухаллафи:на 48:16.
للمخلفين **مخلقة** МУХАЛЛАҚУН шакл берилган:

мухаллақатин 22:52.
مخمصة МАХМАСАТУН очлик: **مخمصة**

махмасат (ун, ин) 5:3; 9:120.
مد (У) МАДДА, **مد** МАДДУН чўзмоқ,

узайтирмоқ; зиёда қилмоқ, кўпайтирмоқ: 13:3; 25:45;
مدناها мададна:ҳа: 15:19; 50:7; **تمدن** тамуд-

данна 15:88; 20:131; **نمد** мамудду 19:79; **فليمد**

фал-йамдуд 19:75; 22:15; **يمده** йамуддху 24:27;

يمدهم йамуддуҳум 2:15; **يمدونهم** йамудду:
наҳум 7:202; **مدت** муддат 84:3.

مد МАДДУН чўзиш, узайтириш: **مدا** маддан
19:75, 79.

مداد МИДА:ДУН сиёҳ: **مدادا** мида:дан 18:109.

مدائن МАДА:ИНУ **مدينة** мади:натун нинг
кўплиги.

مدبر МУДБИРУН чекинувчи, орқага тисарилув-

чи: **مدبرا** мудбиран 27:10; 28:31; **مدبرين**
мудбири:на 9:25; 21:57; 27:80; 30:52; 37:90; 40:33.

مدبر МУДАББИРУН тадбир қилувчи, тарқатувчи,
ёвучи: **مدبرات** мудаббира:тун 79:5.

مدة МУДДАТУН муддат, белгиланган вақт:
مدتهم муддатиҳини 9:5.

مدثر МУДДАССИРУН (уст кийимга) ўранган,
бурканган: **المدثر** ал-муддассиру 74:1.

مدحض МУДҲАДУН мағлуб, ютқазган, енгилган:
المدحضين ал-мудҳади:на 37:141.

مدحور МАДҲУ:РУН шарманда бўлган, таҳқир
қилинган: **مدحورا** мадху:ран 7:18; 17:18, 39.

مدخل МУДҲАЛУН киритиш жойи: **مدخل**
мудҳала 17:80; **مدخلا** мудҳалан 4:31; 22:59.

مدخل МУДДАХАЛУН кириладиган жой: **مدخلا**
муддахалан 9:57.

مدد МАДАДУН кўплиги **امداد** 'амда:дун ёр-
дам, кўмак: **مدادا** мададан 18:109.

مدرا мидра:рун серёгин, серёмғир (булут):
مدراوا мидра:ран 6:6; 11:52; 71:11.

مدرك МУДРАКУН қувиб етилган: **المدركون**
ла-мудраку:на 26:61.

مدكر МУДДАКИРУН эсловчи, хотирга олувчи:
муддакирин 54:15, 17, 22, 32, 40, 51.

مدھام МУДҲА:ММУН тўқ кўк (боғ): **مدھامتان**
мудҳа:ммата:ни 55:64.

مدھن МУДҲИНУН рад қилинган, инобатга олин-
маган: **مدھنون** мудҳину:на 56:81.

مدين МАДИАНУН Мадйан, мамлакат номи: **مدين**
мадйана 7:85; 9:70; 11:84, 95; 20:40; 22:44; 28:22, 23, 45;
29:36.

مدين МАДИ:НУН бурчли: **لمدينون** ла-мади:
ну:на 37:53; **مدينين** мади:ни:на 56:86.

مدينة МАДИ:НАТУН кўплиги мада:ину
 1) шаҳар; 2) Мадина, шаҳар номи: المدينة ал-мади:
 нат (а, и) 7:123; 9:101, 120; 12:30; 15:67; 18:19, 82;
 27:48; 28:15, 18, 20; 33:60; 36:60; 36:20; 63:8; المدن
 ал-мада:ини 7:111; 26:36, 53.
 مذوم МАЗ'У:МУН шарманда қилинган, таҳқир-
 ланган: مذوما маз'у:ман 7:18.
 مذذب МУЗАБЗАБУН тарадудланувчи, иккила-
 нувчи: مذذبين музабзаб:на 4:143.
 مدعن МУЗ'ИНУН итоатли, мутиб: مدعنين
 муз'ини:на 24:49.
 مذكر МУЗАКҚИРУН эслатувчи: 88:21.
 مذكور МАЗКУ:РУН зикр қилинган, эслатилган:
 مذكورا мазку:ран 76:1.
 مضموم МАЗМУ:МУН айбланган, ёмонланган: 68:49;
 مذموما мазму:ман 17:18; 22.
 مر (У) МАРРА, مر مАРРУН, مرور МУРУ:
 РУН ўтмоқ, юрмоқ: 2:259; 10:12; 11:38; مر مرрат
 7:189; مروا марру: 25:72²; 83:30; تمر тамурру
 27:88; تمرон тамурру:на 37:137; يمرون йамурру:на
 12:105.
 مر مАРРУН ўтиш, юриш 27:88.
 مرء МИРА:УН баҳслашиш, тортишиш: مرء
 мира:'ан 18:22.
 مراضع МАРА:ДИЪУ مرضعة мурдиъатун нинг
 кўплиги: مراضع мура:فامун бош пана: مراغما мура:
 гама 4:100.
 مرافق МАРА:ФИҚУН مرفق мирфақун нинг кўп-
 лиги.
 مرء مار'УН киши, эркак киши: المرء ал-мар'
 (у, и) 2:102; 8:24; 78:40; 80:34.
 مرة مАРРАТУН бир карра: مرة مرрат (ан,
 ин) 6:94, 110; 8:56; 9:13, 80, 83, 126; 17:7, 51; 18:48;

20:37; 36:79; 41:21; مرتين маррата:ни 2:229;
 المرراتايни 9:101, 126; 17:4; 28:54; 33:31; مرات
 المرра:тин 24:58.
 مرة مIRRATUN куч, қудрат мирратин 53:6.
 مراتاب МУРТА:БУН шубҳаланувчи, иккиланувчи
 40:34.
 مرتفق МУРТАФАҚУН тўшак, кўрпа-тўшак: مرتفقا
 муртафақан 18:29, 31.
 مرتقب МУРТАҚИБУН кутувчи: مرتقبون
 муртақибу:на 44:59.
 مرج (У) МАРАЖА, مرج маржун оқизиб
 юбормоқ, оқизиб қўймоқ: 25:53; 55:19.
 مرجان مارЖА:НУН маржон: المرجان ал-маржа:
 ну 55:22, 58.
 مرجع مارЖИЪУН кўплиги مراجع мара:жиъу
 қайтиш: مرجعكم маржиъукум 3:55; 5:48, 105; 6:60,
 164; 10:4, 23; 11:4; 29:8; 31:15; 39:7; مرجعهم маржиъ
 (у, а) ҳум 6:108; 10:46, 70; 31:23; 37:68.
 مرجو مارЖУВВУН умид қилинган, қутилган нар-
 са, кимса: مرجوا маржувван 11:62.
 مرجوم مارЖУ:МУН тош билан урилган: المرجومين
 ал-маржу:ми:на 26:116.
 مرجون МУРЖАВНА مرجي муржан нинг кўп-
 лиги.
 مرجي МУРЖАН кўплиги مرجون муржавна
 қолдирилган, орқага сурилган, кечиктирилган 9:106.
 مرج (А) МАРИҲА, مرج مارАҲУН гердай-
 моқ, мағрурланмоқ: مرجون тамраҳу:на 40:75.
 مرج مارАҲУН гердайиш, гурур: مرجا ма-
 раҳан 17:37; 31:18.
 مرجب مارҲАБУН кенг ерга келиш: مرجبا
 марҳабан кенг ерга келиб, яъни ҳуш келиб 38:59, 60.
 مرحمة مارҲАМАТУН марҳамат қилиш, лутф
 кўрсатиш: بالمرحمة би-л-марҳамати 90:17.

мрә (У) МАРАДА, مرود МУРУ:ДУН қайсар
бўлмоқ: مردوا мараду: 9:101.

мрд МАРАДДУН қайтариш: مرد марадд (а, и)
13:11; 30:43; 42:44, 47; مردا мараддан 19:76; مردنا
мараддина: 40:43.

مردف МурДИФУН кетма-кет келувчи: مردفين
мурдифи:на 8:9.

مردود МАРДУ:ДУН қайтарилган, рад қилинган:
مردود марду:дин 11:76 المرودون ал-марду:ду:на
79:10.

مرسل МУРСАЛУН юборилган: مرسلا мурсала
7:75; مرسلا мурсалан 13:43; مرسلون мурсалу:на
15:57, 61; 27:10, 35; 36:13, 14, 16, 52; 51:31; مرسلين
мурсали:на 2:252; 6:34, 48; 7:6, 77; 15:80; 18:56; 25:20;
26:21, 105, 123, 141, 160, 176; 28:7, 65; 36:3, 20; 37:37,
123, 133, 139, 171, 181; المرسلات ал-мурсала:тин
77:1.

مرسل МУРСИЛУН юборувчи: مرسلا 35:2;
مرسلوا мурсилу: 54:27; مرسلين мурсили:на
28:45; 44:5; مرسيلاتун 27:35.

مرساها МУРСАН лангар ташлаш, тўхташ:
مرساها мурса:ҳа: 7:187; 11:41; 79:42.

مرشد МУРШИДУН тўғри, ҳақ йўлга бошловчи:
مرشدا муршидан 18:17.

مرصاد МИРСА:ДУН пистирма: المرصاد ал-мирса:
دن 89:14; مرصادا мирса:дан 78:21.

مرصد МАРСАДУН кўплиги مراصد мара:сиду
пистирма: مرصد марсадин 9:5.

مرصوص МАРСУ:СУН тигиз, маҳкам: 61:4.

مرض (А) МАРИДА, مرض МАРАДУН
оғримоқ, касал бўлмоқ, бетоб бўлмоқ: مرضت маридту
26:80.

مرض МАРАДУН оғриқ, дард, касаллик 2:10; 5:52;

8:49; 9:125; 22:53; 24:50; 33:12, 32, 60; 47:20, 29; 74:31;
مرضا марадан 2:10.

مرضات МАРДА:ТУН кўплиги مرضات мара:дин
ризалик مرضات марда:т (а, и) 2:207, 265; 4:114; 66:1;

مرضاتي марда:ти: 60:1.
مرضعة МУРДИЪАТУН кўплиги مرضع мара:диъу
эмизувчи (аёл): 22:2; المرضع ал-мара:диъа 28:12.

مرضي МАРДА: مريض мари:дун нинг кўп-
лиги.

مرضي МАРДИЙУН ризолик олган: مرضيا
мардийан 19:55; مرضية мардийатан 89:28.

مرعي МАРЪАН кўплиги مراعي мара:ъин ўт-
лоқ: المرعي ал-маръа: 87:4; مراعاها маръа:ҳа:
79:31.

مرفود МАРФУ:ДУН бахшида қилинган, ато қи-
линган: المرفود ал-марфу:ду 11:99.

مرفق МИРФАҚУН кўплиги مرافق мара:
фиқу тиз, тизза: مرفقا мирфақан 18:16; المرافق
ал-мара:фиқи 5:6.

مرفوع марфу:ъун юксалтирилган, кўтарилган; ёйил-
ган, тўшалган: المرفوع ал-марфу:ъи 52:5; مرفوعة
марфу:ъат (ун, ии) 56:34; 80:14; 88:13.

مرقد МАРҚАДУН кўплиги مرقد мара:қиду
ётар жой: مرقدنا марқадина: 36:52.

مرقوم МАРҚУ:МУН ёзилган, чизилган 83:9; 20.
مرقوم МАРҚУ:МУН уюлган, устма-уст 52:44.

مروة МАРВАТУН: المروة ал-марвату Маккада
бир тоғ номи: المروة ал-марвата 2:158.

مريء МАРИ:УН ютумли, ютуми яхши: مريئا
мари:ан 4:4.

مريب МУРИ:БУН иккилантирувчи, шубҳаланти-
рувчи: مريب мури:бин 11:62, 110; 14:9; 34:54;
41:45; 42:14; 50:25.

هرية **МИРИАТУН** шубҳаланиш, иккиланиш: **هرية**
 мирйатин 11:17, 109; 22:55; 32:23; 41:54.
هريج **МАРИ:ЖУН** изтиробли; чалкаш: **هريج**
 мари:жин 50:5.
هريدا **МАРИ:ДУН** бобош; мари:дин 22:3; **هريدا**
 мари:дан 4:117.
هريض **МАРИ:ДУН** кўплиги **مرضي** марда: бетоб,
 касал: **مرضي** ал-мари:ди 24:61; 48:17; **هريض**
 мари:дан 2:184, 185, 196; **مرضي** марда: 4:43, 102;
 5:6; 9:91; 83:20.
هريم **МАРИАМУ** Марйам, Исо алайҳи-с-салом-
 нинг онаси: **هريم** марйам (у, а) 2:87, 253; 3:36, 37,
 42, 43, 44, 45²; 4:156, 157, 171², 46, 72, 78, 110, 112, 114,
 116; 9:31; 19:16, 27, 34; 23:50; 33:7; 43:57; 57:27; 61:6
 14; 66:12.
مزاج **МИЗА:ЖУН** кўплиги **امزجة** 'амзижатун
 1) табиат, феъл; **مزاجه** миза:жуҳу 83:27; **مزاجها**
 миза:жуҳа: 76:5, 17.
مزاجة **МУЗЖА:ТУН** оз, кам: **مزاجة** музжа
 тин 12:88.
مزاجح **МУЗАҲЗИҲУН** қайтарувчи, қайтарадиган
 би-музаҳақиҳи 2:96.
مزاجرح **МУЗДАЖАРУН** тўхтатиш: 54:4.
مزاجر **МАЗЗАҚА** парчаламоқ, бурда-бурда қилмоқ
 маззақна:ҳум 34:19; **مزاجتم** муззиқтум
 34:7.
مزامل **МУЗЗАММИЛУН** ўраниб, бурканиб олган;
 ал-муззаммилу 73:1.
المزامل **МУЗНУН** булут, ёмғирли булут: **المزن**
 ал-музни 56:69.
مزيد **МАЗИ:ДУН** кўпайиш; қўшиш: **مزيد** мазид:
 (ун, ин) 50:30, 35.
مس (А) **МАССА, МАССУН** ушламоқ, ёпишмоқ
 3:140; 7:95; 10:12; 30:33; 39:8, 49; **مسته** **МАССАҲУМ**

11:10; 41:50; **مستهم** **МАССАҲУМ** (у) 2:214; 10:21;
 21:46; **مسكم** **МАССАКУМ** (у) 8:68; 16:53; 17:67; 24:14;
مسننا **МАССАНА:** 12:88; 50:38; **مسنني** **МАССАНИ:**
 7:188; 15:54; 21:83; 38:41; **مسه** **МАССАҲУ** 10:12;
 17:83; 41:49, 51; 70:20, 21; **مسهم** **МАССАҲУМ** 7:201;
مسه **ТАМАСАҲУ** 24:35; **تمسكم** **ТАМАСАКУМ** 3:120;
تمسنا **ФАГАМАССАКУМУ** 11:113;
تمسنا **ТАМАСАНА:** 2:80; 3:24; **تمسوها** **ТАМАССУ:ҲА:** 7:73; 11:64;
 26:156; **تمسوهن** **ТАМАССУ:ҲУННА** 2:236, 237; 33:49;
يمسك **ҲАМСАСКА** 6:17²; 10:107; **يمسكنهم**
ҲАМСАСКУМ 3:140; **يمسنني** **ҲАМСАСНИ:** 3:47; 17:20;
يمسهم **ҲАМСАСҲУМ** 3:174; **يمسك** **ҲАМАССАКА**
 19:45; **يمسن** **ЛА-ҲАМАССАННА** 5:73; **يمسننا** **ҲА-**
МАССУНА: 35:35²; **ليمسكنهم** **ЛАЙҲАМАССАЙНАКУМ** 36:18;
يمسه **ҲАМАССУҲУ** 56:79; **يمسهم** **ҲАМАССУҲУМ (у)**
 6:49; 11:48; 15:48; 39:61.
مس **МАССУН** ушлаш; ёпишиш: **مس** **АЛ-МАСС**
 (у, и) 2:275; 54:48.
مساجد **МАСА:ЖИДУ** **مسجد** **МАСЖИДУН** нинг
 кўплиги.
مساس **МИСА:СУН** ушлаш: **مساس** **МИСА:СА**
 20:97.
مسافح **МУСА:ФИҲУН** зино қилувчи: **مسافحين**
 муса:фиҳи:на 4:24; 5:5; **مسافحات** **МУСА:ФИҲА:ТИН** 4:25.
مساق **МАСА:ҚУН** ҳайдаб келиш: **المساق**
 ал-маса:қу 75:30.
مسكن **МАСА:КИНУ** **مسكن** **МАСКАНУН** нинг
 кўплиги: **مسكن** **МАСА:КИН** (у, а, и) 9:24, 72; 44:45;
 61:12; **مسكنكم** **МАСА:КИН** (а, и) кум 27:18; **مسكنهم**
 маса:кин (у, и) ҳ (у, и) и 20:128; 28:58; 29:38; 32:26;
 46:25.
مسكين **МАСА:КИ:НУ** **مسكين** **МИСКИ:НУН** нинг
 кўплиги.

- مسبح** МУСАББИХУН тасбеҳ айтувчи, мақтовчи:
المسبحون ал-мусаббиху:на 37:166; **المسبحين**
 ал-мусаббихи:на 37:143.
مسبوق МАСБУ:ҚУН илгариланган, ўзган: **مسبوقين**
 масбу:қи:на 56:60; 70:41.
مستاجر МУСТА'ХИРУН орқада қолган, охир-
 лаган: **المستأجرين** ал-мушта'хири:на 15:24.
مستأنس МУСТА'НИСУН дўстона суҳбат қилув-
 чи: **مستأنسين** мушта'ниси:на 33:53.
مستبشر МУСТАБШИРУН шодланувчи: **مستبشرة**
 мустабширатун 80:39.
مستبصر МУСТАБСИРУН кўрувчи: **مستبصرين**
 мустабсири:на 29:38.
مستبين МУСТАБИ:НУН очиқ баён қилинган:
المستبين ал-мустаби:на 37:117.
مستغف МУСТАХФИН бекинувчи, яширинувчи
 13:10.
مستغلف МУСТАХЛАФУН меросхўр қилинган:
مستغلفين мустахлафи:на 57:7.
مستسلم МУСТАСЛИМУН бўйсинган, таслим
 бўлган: **مستسلمون** мустаслиму:на 37:26.
مستغفل МУСТАДЪАФУН заиф, кучсиз: **مستغفلون**
 мустадъафу:на 8:26; **المستغفلين** ал-мустадъафи:на
 4:75, 97, 98, 127.
مستقر МУСТАТАРУН ёзилган, ёзиб қўйилган
 54:53.
مستقير МУСТАТИ:РУН сочилувчи: **مستقيرا**
 мустатир:ран 76:7.
مستعان МУСТА'ЪА:НУН ёрдам сўралган (киши):
المستعان ал-муста'ъа:ну 12:18; 21:112.
مستفقر МУСТАҒФИРУН истигфор қилувчи:
المستفقرين ал-мустағфири:на 3:17.

- مستقبل** МУСТАҚБИЛУН қарши юрувчи, олдин-
 га қараб юрувчи: **مستقبلا** мустақбила 46:24.
مستقدم МУСТАҚДИМУН илгари, олдинда юрув-
 чи, илгариланган: **المستقدمين** ал-мустақдими:на 15:24.
مستقر МУСТАҚАРУН белгиланган, ўрна-
 тилган вақт: **مستقرا** мустақарр (ун, ин) 2:36; 6:67,
 98; 7:24; 36:38; 75:12; **مستقرا** мустақарран 25:24,
 66, 76; **مستقراها** мустақарраҳа: 11:6.
مستقر МУСТАҚИРРУН тайинланган; белги-
 ланган (жазо) 54:3, 38; **مستقرا** мустақирран 27:40.
مستقيم МУСТАҚИ:МУН тўғри: **المستقيمين** ал-
 мустақи:м (у, а, и) 1:6; 2:142, 213; 3:51, 101; 5:16; 6:39,
 87, 161; 7:16; 10:25; 11:56; 15:41; 16:76, 121; 17:35;
 19:36; 22:54, 67; 23:73; 24:46; 26:182; 36:4, 61; 37:118;
 42:52; 43:43, 61, 64; 46:30; 67:22; **مستقيما** мустақи:
 ман 4:68, 175; 6:126, 153; 48:2, 20.
مستكبر МУСТАКБИРУН гердайган, (ўзини) катта
 тутган: **مستكبرا** мустақбиран 31:7; 45:8; **مستكبرون**
 мустақбиру:на 18:22; 63:5; **مستكبرين** мустақбири:на
 16:23; 23:67.
مستمر МУСТАМИРРУН доим барқарор бўлган:
 мустамирр (ун, ин) 54:2, 19.
مستمسك МУСТАМСИҚУН ушловчи: **مستمسكون**
 мустамсику:на 43:21.
مستمع МУСТАМИ'ЪУН эшитувчи: **مستمعون**
 мустами'ъухум 52:38; **مستمعون** мустами'ъу:на 26:15.
مستنفر МУСТАҒФИРУН қўрқиб қочувчи, қўрқ-
 қан: **مستنفرة** мустанфиратун 74:50.
مستغزي МУСТАҒЗИ'УН истеҳзо қилувчи: **مستغزون**
 мустағзи'у:на 2:14; **المستغزين** ал-мустағзи'и:на
 15:95.
مستودع МУСТАВДА'УН (ваъдадаги) қайтиш
 жойи 6:98; **مستودعها** муставда'аҳа: 11:6.

مستور **МАСТУ:РУН** ёпилган, ёпиқ: **مستورا**
 масту:ран 17:45;
مستيقن **МУСТАЙҚИНУН** ишонган, аниқ билган:
بمستيقنين би-мустайқини:на 45:32.
مسجد **МАСЖИДУН** кўплиги **مساجد** маса:
 жиду сажда қилинадиган жой: **مسجد** масжид (ун,
 а, и) 2:144, 149, 150, 191, 196, 217; 5:2; 7:29, 31; 8:34;
 9:7, 19, 28, 108; 17:1², 7; 48:25, 27; **مسجد** масжи-
 дан 9:107; 18:21; **مساجد** маса:жид (у, и) 2:114, 187;
 9:17, 18; 22:40; 72:18.
مسجور **МАСЖУ:РУН** тўлган, тошган: **المسجور**
 ал-масжу:рун 52:6.
مسجون **МАСЖУ:НУН** қамалган, зиндонга сўлинган:
المسجونين ал-масжу:ни:на 26:29.
مسح (А) **МАСАҲА, МАСҲУН** суртмоқ, силамоқ:
امسحوا имсаҳу: 4:43; 5:6².
مسح **МАСҲУН** суртиш, ошлаш: **مسحا**
 масҳан: 38:33.
مسحور **МУСАҲХАРУН** ҳайратланган, ҳайрон қол-
 ган: **المسحورين** ал-мусаҳҳари:на 26:153, 185.
مسحور **МАСҲУ:РУН** ҳайратда қолган, ҳайрон
 бўлган: **مسحورا** масҳу:ран 17:47, 104; 25:8; **مسحورون**
 масҳу:руна 15:15.
مسح (А) **МАСАҲА, МАСҲУН** (кўринишни, қиёфа-
 ни бошқасига) ўзгартирмоқ; алмаштирмоқ, айлаштирмоқ:
المسحناهم ла:масаҳнаҳум 36:67.
مسخر **МУСАҲХАРУН** бўйсинган, тоба бўлган:
المسخرات мусах-
 хара:тин 7:54; 16:12, 79.
مسد **МАСАДУН** хурмо, ёки яна баъзи дарахтлар
 шўстидан олинадиган тола: **مسد** масадни 111:5.
مسرف **МУСРИФУН** ҳаддан ошувчи, оширувчи, ис-
 роф қилувчи: 40:28, 34; **مسرفون** мусрифу:на 5:32;

7:81; 36:19; **مسرفين** мусрифи:на 6:141; 7:31; 10:12,
 83; 21:9; 26:151; 40:43; 43:5; 44:31; 51:34.
مسرور **МАСРУ:РУН** шод бўлган, шодланган:
مسرورا масру:ран 84:9, 13.
مسطور **МАСТУ:РУН** ёзилган, чизилган, битилган:
مسطور масту:рин 52:2; **مسطورا** масту:ран 17:58; 33:6.
مسفرة **МАСРАБАТУН** очлик: масрабатин 90:14.
مسفر **МУСФИРУН** нурли, зиёли: **مسفرة**
 мусфиратун 80:38.
مسفوح **МАСФУ:ҲУН** оққан, тўкилган: **مسفوحا**
 масфу:ҳан 6:145.
مسك **МАССАКА** маҳкам ушламоқ, тутинмоқ:
يمسكون йумассику:на 7:170.
مسك **МИСКУН** мушк 83:26.
مسكن **МАСКАНУН** кўплиги **مسكن** маса:
 кину уй, ҳовли, яшайдиган жой: **مسكنهم** масканиҳим
 34:15; **مسكن** маса:кин (у, а, и) 9:24, 72; 44:45;
 61:12; **مسكنكم** маса:кин (а, и) кум 27:18; **مسكنهم**
 маса:кин (у, и) ҳ (у, и) м 20:128; 28:58; 29:38; 32:26;
 46:25.
مسكنة **МАСКАНАТУН** қашшоқлик: **المسكنة**
 ал-масканату 2:61; 3:112.
مسكوب **МАСКУ:БУН** оққан, оқаетган: маску:бин 56:31.
مسكون **МАСКУ:НУН** яшалган, яшаладиган: **مسكونة**
 маску:натин 24:29.
مسكين **МИСКИ:НУН** ҳеч нарсаси йўқ (киши),
 фақир, бечора: **مسكين** миски:н (ун, ин) 2:184; 17:26;
 30:38; 68:24; 69:34; 74:44; 89:18; 107:3; **مسكيننا**
 миски:нан 58:4; 76:8; 90:16; **مسكين** маса:кин (у,
 а, и) 2:83, 177, 215; 4:8, 36; 5:89, 95; 8:44; 9:60; 18:79;
 24:22; 59:7.
مسلم **МУСЛИМУН** ўзини тошпирган, Аллоҳга
 бўйсинган, таслим бўлган, мусулмон: **مسلمنا** мусли-

ман 3:67; 12:101; **مسلمين** муслимайни 2:128;
مسلمون муслиму:на 2:132, 133, 136; 3:52, 64, 80,
 84, 102; 5:111; 11:14; 21:108; 27:81; 29:46; 30:53; 72:14;
مسلمين муслими:на 6:163; 7:126; 10:72, 84, 90;
 15:2; 16:89, 102; 22:78; 27:31, 38, 42, 91; 28:53; 33:35;
 39:12; 41:33; 43:69; 46:15; 51:36; 68:35; **مسلمة**
 муслиматан 2:128; **مسلمات** муслима:тин 33:35; 66:5.
مسلم МУСАЛЛАМУН берилган, бериладиган:
مسلمة мусалламатун 2:71; 4:92.
مسمع МУСМАЪУН эшитилган: **واسمع غير مسمع**
 васмаъ гайра мусмаъни эшитмай эшит, яъни куракда
 турмайдиган гап.
مسمع МУСМИЪУН қулоқ: **بسمع** би-мус-
 миъин 35:22.
مسمي МУСАММАН аталган, аталувчи 2:282;
 6:2, 60; 11:3; 13:2; 14:10; 16:61; 20:129; 22:5, 33; 29:53;
 30:8; 31:29; 35:13, 45; 39:5, 42; 40:67; 42:14; 46:3; 71:4.
مسند МУСАННАДУН устун, тиргак: **مسندة**
 мусаннадатун 63:4.
مسنون МАСНУ:НУН шаклга киритилган: масну:
 нин 15:26, 28, 33.
مسود МУСВАДДУН қорайган, қора: **مسودا**
 мусваддан 16:58; 43:17; **مسودة** мусваддатун 39:60.
مسؤول МАСЪУ:ЛУН сўралувчи, жавоб берувчи;
 жавобгар: **مسؤولا** масъу:лан 17:34, 36; 25:16; 35:15;
 масъу:лу:на 37:24.
مسؤلون МУСАВВАМУН белгиланган, тамғаланган:
مسوم мусаввадатун 3:14; 11:83; 51:34.
مسومة МУСАВВИМУН белгилувчи, тамғалувчи:
مسوم мусавви:на 3:125.
مسومين МУСИ:УН ярамаслик, қабиҳлик қилувчи: **المسيء**
 ал-муси'у 40:58.
مسيح МАСИ:ХУН муқаддас мой сурилган: **المسيح**
 ал-маси:х(у, а) Мусо алайҳи-с-саломнинг лақаби 3:45;
 4:157, 171, 172; 5:172, 72, 75; 9:30, 31.

مشاء МАШША:УН кўп юрувчи, юрагон: машша:
 'ин 68:11.
مشاءة МАШ'АМАТУН чап томон: **المشاةة**
 ал-маш'амати 56:92; 90:19.
مشارب МАША:РИБУ **مشرب** машрабун нинг
 кўплиги.
مشارق МАША:РИҚУ **مشرق** машриқун нинг
 кўплиги.
مشته МУШТАБИХУН ўхшаш: **مشتبها**
 муштабиҳан 6:99.
مشارك МУШТАРИҚУН шерик: **مشاركون** муштариқу:
 на 37:33; 43:39.
مشج МАШЖУН кўплиги **امشاج** 'амша:жун
 1) аралашма; 2) аралаш, омухта; аралашган; **امشاج**
 'аша:жин 76:2.
مشحون МАШХУ:НУН тўлдирилган, юкланган:
المشحون ал-машху:ни 26:119; 36:41; 37:140.
مشرب МАШРАБУН кўплиги **مشارب** маша:
 рибу ичиладиган нарса, ичимлик: **مشربهم** машраба-
 ҳум 2:60; 7:160; **مشارب** маша:рибу 36:73.
مشرق МАШРИҚУН кўплиги **مشارق** маша:
 риқу шарқ: **المشرق** ал-машриқ (у, и) 2:115, 142, 177,
 258; 26:28; 73:9; **المشارك** ал-маша:риқи 7:137; 37:5;
 70:40; **المشركين** ал-машриқайни 43:38; 55:17.
مشرق МУШРИҚУН кун чиқиш: **مشرقين** муш-
 риқи:на 15:73; 26:60.
مشارك МУШРИҚУН худоси кўп, имонсиз 2:221;
 24:3; **المشركون** ал-мушрику:на 6:121; 9:28, 33; 12:106;
 16:100; 61:9; **المشركين** ал-мушрики:на 2:105, 135,
 221; 3:67, 95; 6:14, 23, 79, 106, 137, 161; 9:1:3, 4, 5, 6,
 7, 17, 36, 113; 10:105; 12:108; 15:94; 16:120, 123; 22:31;
 28:87; 30:31; 42; 33:73; 40:84; 41:6; 42:13; 48:6; 98:1,
 6; **المشركة** мушрикатин 2:221; 24:3; **المشركات** ал-
 мушрика:ти 2:221; 33:73; 48:6.

مشعر **МАШЪАРУН** диний маросим ўтказиш ери,
яъни Каъба: **المشعر** ал-машъари 2:198.

مشفق **МУШФИҚУН** қўрқувчи, хавотир бўлувчи:
مشفقون мушфиқу:на 21:28, 49; 23:57; 42:18; 70:27;
مشفقين мушфиқи:на 18:49; 42:22; 52:26.

مشكاة **МИШКА:ТУН** тахмон; ва идин ёки бошқа
нарсалар қўйиладиган жой: **كمشكاة** ка-мишка:тин 24:35.

مشكور **МАШКУ:РУН** қабул, шукр қилинган,
мақбул: **مشكورا** машку:ран 17:19; 76:22.

مشهد **МАШҲАДУН** кўплиги **مشاهد** машоҳиду
кўриниш, тамошо: машҳади 19:37.

مشهود **МАШҲУ:ДУН** гувоҳ қилинган, гувоҳ кўр-
сагган: **مشهود** машҳу:д (ун, ин) 11:103; 85:3;

مشهودا машҳу:дан 17:78.

مشي (И) **МАША:** **مشي** **МАШИЙУН** юрмоқ:
مشوا машав 2:20; **تمشي** тамши 17:37; 31:18;

تمشون тамшу:на 57:28; **تمشي** тамши: 20:40;
28:25; **يمشون** йамшу:на 7:195; 17:95; 20:128; 25:20,

63; 32:26; **يمشي** йамши: 6:122; 24:45³; 25:7; 67:22²;
امشوا имшу: 38:6; 67:15.

مشي **МАШИЙУН** юриш: **مشيك** машийка 31:19.
مشيد **МАШИ:ДУН** (қуриб) кўтарилган: маши:
дин 22:45.

مشيد **МУШАЙИАДУН** кўтарилган, мустаҳкам қу-
рилган: **مشيدة** мушайиадин 4:78.

مصايح **МАСА:БИҲУ** **مصايح** мисба:хун нинг
кўплиги.

مصانع **МАСА:НИЪУ** **مصنعة** маснаъатун нинг
кўплиги.

مصباح **МИСБА:ХУН** кўплиги **مصايح** маса:би:ху
чирог: 24:35²; **بمصايح** би-маса:би:ҳа 41:12; 67:5.

مصبح **МУСБИҲУН** (воқеа ёки ишнинг) саҳарда

юз бериши: **مصبحين** мусбиҳи:на 15:66, 83; 37:137;
68:17, 21.

مصدق **МУСАДДИҚУН** тасдиқловчи, тасдиқ этув-
чи 2:89; 101; 3:81; 6:92; 46:12; **مصدق** мусаддиқан
2:41, 91, 97; 3:3, 39, 50; 4:47; 5:46², 48; 35:31; 46:30;
61:6; **المصدقين** ал-мусаддиқи:на 37:52.

مصدق **МУССАДДИҚУН** садақа берувчи: **المصدقين**
ал-муссадиқи:на 57:18; **المصدقات** ал-муссадиқа:ти 57:18.

مصر **МИСРУН** Миср, мамлакат номи: мисра 10:87;
12:21, 99; 43:51; **مصرًا** мисран 2:61.

مصرخ **МУСРИХУН** кўмак қилувчи, кўмакчи, ёр-
дамчи, мададкор: **بمصرخكم** би-мусрихикум 14:22;

بمصرخي би-мусрихиййа 14:22.

مصرف **МАСРИФУН** паноҳ топиладиган ер: **مصرفا**
масрифан 18:53.

مصروي **МАСРУ:ФУН** қайтарилган, сақлаб қолинган:
مصروفا масру:фан 11:8.

مصطفى **МУСТАФАН** ҳос, яратилишда пок бўлган:
المصطفين ал-мустафайна 38:47.

مصفر **МУСФАРРУН** саргайган: **مصفرًا** мус-
фарран 30:51; 39:21; 57:20.

مصفوفة **МАСФУ:ФАТУН** қатор жойлашган: масфу:
фат (ун, ин) 52:20; 88:15.

مصفي **МУСАФФАН** покланган, тозаланган 47:15.
مصفل **МУСАЛЛИН** намоз ўқувчи, намозхон: **المصلين**
ал-мусалли:на 70:22; 74:43; 107:4.

المصلح **МУСЛИҲУН** яхши, солиҳ ишлар қилувчи:
ал-муслиҳи 2:220; **مصلحون** муслиҳу:на 2:11; 11:117;

المصلحين ал-муслиҳи:на 7:170; 28:19.

مصلى **МУСАЛЛАН** намоз ўқийдиган жой 2:125.
مصنعة **МАСНАЪАТУН** кўплиги **مصانع** маса:
ниъу сув сақлаб қўйиладиган катта идиш, цистерна:

مصانع маса:ниъа 26:129.

- مصور **МУСАВВИРУН** суврат чизувчи, суврат ясов-
чи: **المصور** ал-мусаввиру 59:24.
- مصيب **МУСИ:БУН** етишувчи: **مصيبها** муси:буҳа
11:81.
- مصيبة **МУСИ:БАТУН** бало, захмат: муси:бат (ун,
ин) 2:156; 3:165; 4:62, 72; 5:106; 9:50; 28:47; 42:30;
57:22; 64:11.
- مصير **МАСИ:РУН** қайтиш: **المصير** ал-маси:
ру 2:126, 285; 3:28, 162; 5:18; 8:16; 9:73; 22:48, 72;
24:42, 57; 31:14; 35:18; 40:3; 42:15; 50:43; 57:15; 58:8;
60:4; 64:3; 10; 66:9; 67:6; **مصيرا** маси:ран 4:97, 115;
25:15; 48:6; **مصيركم** маси:рақум 14:30.
- مصيطر **МУСАЙТИРУН** подшоҳ, ҳоким: **بمصيطر**
би-мусайтирин 88:22; **المصيطرون** ал-мусайтиру:на 52:37.
- مصاجع **МАДА:ЖИЪУ** **مصجع** маджаъун
нинг кўплиги.
- مضار **МУДА:РРУН** зарар етказувчи: **مضار** муда:
ррин 4:12.
- مصاعفة **МУДА:ЪАФУН** иккиланган, икки марта
оширилган: **مصاعفة** муда:ъафатан 3:130.
- مصجع **МАДЖАЪУН** кўплиги **مصاجع** мада:
жиъу ётадиган жой, кўрпа-тўшак: **المصاجع** ал-мада:
жиън 4:34; 32:16; **مصاجعهم** мада:жиъяхим 3:154.
- مصطر **МУДТАРРУН** бечора, чорасиз қолган ки-
ши: **المصطر** ал-мудтарра 27:62.
- مصطب **МУДЪИФУН** оширувчи, кўпайтирувчи:
المصطبون ал-мудъифу:на 30:39.
- مصنفة **МУДҒАТУН** парча, бўлак гўшт: мудғат (ан,
ин) 22:5; 23:14².
- مضل **МУДИЛЛУН** йўлдан оздирувчи: **مضل** му-
дилл (ун, ин) 28:15; 39:37; **المضلين** ал-мудилли:на
18:51.
- مضي **(II) МАДА:**, **مضي** МУДИЙИУН ўт-

- моқ, кетмоқ 43:8; **مضت** мадат 8:38;
'амдийа 18:60; **امضوا** имду: 15:65.
- مضي **МУДИЙИУН** кетиш, бориш: **مضيا** му-
диййан 36:67.
- مطاع **МУТА:ЪУН** ҳукм қилувчи, ҳукмрон: бўй-
синиш; тобелик қаратилган киши: **مطاع** мута:ъин 81:21.
- مطر **МАТАРУН** кўплиги **امطار** 'амта:рун ём-
ғир: **مطر** матар (у, а, ин) 4:102; 25:40; 26:173;
27:58; **مطرا** матаран 7:84; 26:173; 27:58.
- مطف **МУТАФФИФУН** камайтириб берувчи:
للمطفين ли-л-мутаффифи:на 83:1.
- مطلع **МАТЛАЪУН** кун чиқиш вақти: **مطلع** матлаъи
97:5.
- مطلع **МАТЛИЪУН** кун чиқиш ери: **مطلع** матлиъа
18:90.
- مطلع **МУТТАЛИЪУН** кўрувчи, кузатувчи: **مطلعون**
мутталиъу:на 37:54.
- مطلقة **МУТАЛЛАҚАТУН** қўйилган, талоқ қилин-
ган (аёл): **المطلقات** ал-муталлақат (у, и) 2:228, 241.
- مطلوب **МАТЛУ:БУН** сўралган, сўраладиган нарса:
المطلوب ал-матлу:бу 22:73.
- مطمئنين **МУТМА'ИННУН** секин, оҳиста 16:106;
مطمئنين мутма'инни:на 17:95; **مطمئنة** мутма'иннат
(у, ан) 16:112; 89:27.
- مطهر **МУТАҲҲИРУН** тоза қилувчи, покловчи:
مطهرك мутаҳҳирука 3:55.
- مطهر **МУТАҲҲАРУН** тоза бўлган, покланган:
مطهرة мутаҳҳарат (ун, ан, ин) 2:25; 3:15; 4:57;
80:14; 98:2; **المطهرون** ал-мутаҳҳару:на 56:79.
- مطهر **МУТТАҲҲИРУН** тоза, пок бўлган: **المطهرين**
ал-муттаҳҳири:на 9:108.
- مطوع **МУТТАВВИЪУН** (бирор ишга) фидойи:
للمطوعين ли-л-муттаввиъи:на 9:79.

مطوي МАТВИЙИУН ўралган, букланган: **مطويات**
 матвийи:тун 39:67.
مظلم МУЗЛИМУН қоройғи, булматли: **مظلمة**
 музлиман 10:27; **مظلمون** музлиму:на 36:37.
مظلوم МАЗЛУ:МУН зулм қилинган: **مظلوما**
 мазлу:ман 17:33.
معاجز МУЪА:ЖИЗУН (заифлашга) интилган,
 жаҳд қилган: **معاجزين** муъа:жизи:на 22:51; 34:5,38.
معاد МАЪА:ДУН қайтиш; қайтиш жойи, ке-
 лажак ҳаёт: маъа:дин 28:85.
مع МАЪА билан 2:43, 153, 194, 249; 3:43, 53,
 193; 4:69, 146; 5:83; 6:19, 68; 7:47, 150; 8:66; 9:36, 46,
 83, 86², 87, 93, 119, 123; 11:42; 15:31, 32, 96; 16:128;
 17:3, 32, 39; 18:28; 19:58; 21:79; 23:117; 25:27, 68; 26:213;
 27:44, 60, 61, 62, 63, 64; 28:88; 29:13, 69; 48:4; 50:26;
 51:51; 66:10; 72:18; 74:45; 94:5, 6; **معك** маъака
 сен билан 4:102²; 7:88, 134; 7:88, 134; 11:48, 112; 23:28;
 27:47; 28:57; 33:50; 73:20; **معكم** маъақум сиз би-
 лан 2:14, 41; 3:81²; 4:47, 141; 5:11, 53; 6:94; 7:71; 8:12,
 75; 9:42, 52; 10:20, 102; 11:93; 12:66; 26:15; 29:10; 36:19;
 38:59; 47:35; 52:31; 57:4, 14; 59:11; **معكما** маъақума:
 сиз иккинги билан 20:46; **معنا** маъана: биз билан
 9:40; 11:42; 12:12, 63; 20:47; 26:17; **معها** маъаҳу у
 билан 2:214, 249; 3:146; 5:36; 7:64, 72, 131, 157; 9:88;
 10:73; 11:12, 40, 58, 66, 94; 12:36; 13:18; 17:42, 103;
 23:91; 24:62; 25:7, 35; 26:65, 119; 34:10; 37:102; 38:18;
 39:47; 40:25; 43:53; 48:29; 60:4; 66:8; **معها** маъаҳа:
 у билан 50:21; **معهم** маъаҳум улар билан 2:89, 91,
 101, 213; 4:72, 73, 108, 140; 6:150; 21:84; 38:43; 57:25;
 58:7; 59:12; **معني** маъи:йна мен билан 7:105; 9:83²;
 18:67, 72, 75; 21:24; 26:62, 118; 28:34; 67:28.
معاذ МАЪА:ЗУН маъа:за ли-л-лоҳ худо сақласин
 12:23, 79.
معاذير МАЪА:ЗИ:РУ **معاذير** маъзиратун
 нинг кўплиги.

معارج МАЪА:РИЖУ **معرج** маъражун нинг
 кўплиги.
معاش МАЪА:ШУН тириклик: **معاشا** маъа:
 шан 78:11.
معاشيش МАЪА:ЙИШУ тириклик ашёлари; рўзгор:
معاشيش маъа:йиша 7:10; 15:20.
معيش МУЪТАБУН шафқат кўрсатилган, шафқат
معيش қилинган: **المعيت** ал-муътаби:на 41:24.
معيت МУЪТАДИН бузувчи, ҳаддан ошувчи; жи-
 ноятчи 50:25; 68:12; 83:12; **المعتدون** (ал-муътаду:на
المعتدين ал-муътади:на 2:190; 5:87; 6:119; 7:55;
 10:74.
معتز МУЪТАРРУН изловчи, тиловчи, талаб қи-
 лувчи: **المعتز** ал-муътарра 22:36
معجز МУЪЖИЗУН ожиз қолдирувчи, сусайти-
 рувчи, кучсиз қолдирувчи: **بمعجز** би-муъжизин 46:32;
معجزى муъжизи: 9:2, 3; **معجزين** муъжизи:на
 6:134; 10:53; 11:20, 33; 16:46; 24:57; 29:22; 39:51; 42:31.
معزود МАЪДУ:ДУН саналган, ҳисоб қилинган:
 маъду:дин 11:104; **معزودة** маъду:дат (ан, ин) 2:80;
 11:8; 12:20; **معزودات** маъду:да:тин 2:184, 203; 3:24.
معذب МУЪАЗЗАБУН азоб берилган, қийналган:
المعذبين ал-муъаззаби:на 26:138, 213; 34:35; 37:59.
معذب МУЪАЗЗИБУН азоб берувчи, қийновчи:
معذبهم муъаззиб (у, а) ҳум 7:164; 8:33; **معذبوها**
 муъаззибу:ҳа 17:58; **معذبين** муъаззиби:на 17:15.
معذر МУЪАЗЗИРУН узр сўровчи, кечилни сў-
 ровчи: **المعذرون** ал-муъаззиру:на 9:90.
معذرة МАЪЗИРАТУН кўплиги **معاذير** маъа:
 зи:ру узр сўраш, кечилни сўраш: **معذرة** маъзира-
 тан 7:164; **معذرتهم** маъзиратухум 30:57; 40:52; **معاذيره**
 маъа:зи:раҳу 75:15.

معرة МАЪАРАТАУН жиноят, гуноҳ 48:25.
معراج МАЪРАЖУН кўплиги **معارج** маъа:рижу
 нарвон, зина; **معارج** маъа:рижу 43:33; 70:3.
معروض МУЪРИДУН юз ўтирувчи, қайтувчи, оғувчи:
معروضون муъриду:на 2:83; 3:23; 8:23; 9:76; 12:105;
 21:1, 24, 32, 42; 23:3, 71; 24:48; 38:68; 46:3; **معرضين**
 муъриди:на 6:4; 15:81; 26:5; 36:46; 74:49.
معروش МАЪРУ:ШУН сўриланган (ток): **معروشات**
 маъру:ша:тин 6:141².
معروف МАЪРУ:ФУН билинган, маълум: **المعروف**
 ал-маъру:ф (у, и) 2:178, 180, 228, 229, 231², 232, 233²,
 234, 236, 240, 241, 263; 3:104, 110, 114; 4:6, 19, 25, 114;
 7:157; 9:67, 71, 112; 22:41; 31:17; 47:21; 60:12; 65:2², 6;
معروف МАЪРУ:ФАН 2:235; 4:5, 8; 31:15; 33:6, 32;
معروفة маъру:-фатун 24:53.
معز МАЪЗУН эчки: **المعز** ал-маъзи 6:143.
معزل МАЪЗИЛУН кўплиги **معازل** маъза:зилу
 айрим; йироқ: **معزل** маъзинин 11:42.
معزول МАЪЗУ:ЛУН четлатилган, узоқлаштирил-
 ган: **لمعزولون** ла-маъзу:лу:на 26:212.
معشار МИЪША:РУН ўндан бир бўлак: **معشار**
 миъша:ра 34:45.
معشر МАЪШАРУН кўплиги - **معاشر** маъшара 6:128, 130; 55:33.
 жамоа, тўда, гуруҳ: **معشر** маъшара
معصرة МУЪСИРАТУН сиқувчи, сиқиб чиқарувчи:
المعصرات ал-муъсира:ти 78:14.
معصية МАЪСИИАТУН кўплиги **معاص** маъа:
 син бўйсинмаслик, бош тортиш: **معصية** маъсийати
 58:8, 9.
معطل МУЪАТТАЛУН ташландиқ, қуриган: **معطلة**
 муъатталатин 22:45.
معقب МУЪАҚҚИБУН ўзгартувчи, бузувчи: **معقب**
 муъаққиба 13:41; **معقات** муъаққиба:тун келувчи
 43:11.

معكوف МАЪКУ:ФУН тўхтатилган, қайтарилган:
معكوف маъку:фан 48:25.
معقلة МУЪАЛЛАҚАТУН осилиб турган, муаллақ
 турган: **كالمعلقة** ка-л-муъаллақати 4:129.
معلم МУЪАЛЛАМУН ўргатилган, билдирилган
 44:14.
معلوم МАЪЛУ:МУН билинган: **معلوم** маълу:м
 (ун, ин) 15:4, 21, 38; 26:38, 155; 37:41, 164; 38:81; 56:50;
 70:24; 77:22; **معلومات** маълу:ма:т (ун, ин) 2:197;
 22:28.
معمر МУЪАММАРУН узун умрли, узоқ яшовчи:
معمر муъаммарин 35:11.
معمر МАЪМУ:РУН обод: **البيت المعمور** ал-байту-
 л-маъму:ри обод уй, яъни Каъба 52:4.
معوق МУЪАВВИҚУН тўхтатувчи, қайтарувчи:
الموقين ал-муъаввиқи:на 33:18.
معى МИЪАН кўплиги **امعاء** 'амъа:'ун ичак-
 чавоқ, ич: **امعاءهم** 'амъа:'аҳум 47:15.
معيشة МАЪИ:ШАТУН тириклик: **معيشة**
 маъи:шатан 20:124; **معيشتها** маъи:шатаҳа: 28:58;
معيشتهم маъи:шатаҳум 43:32.
معين МАЪИ:НУН чақма, булоқ: **معين** маъи:
 нин 23:50; 37:45; 56:18; 67:30.
مغارة МАҒА:РАТУН гор: **مغارات** маға:ра:тин 9:57.
مغرب МАҒА:РИБУ **مغرب** мағрибун нинг кўп-
 лиги.
مغاضب МУҒА:ДИБУН ғазабланувчи, аччиеланувчи:
مغاضبا муға:дибан 21:87.
مغائم МАҒА:НИМУ **مغيم** мағнамун нинг кўплиги.
مغتسل МУҒТАСАЛУН ювиниш, ғусл қилиш суви 38:42.
مغرب МАҒРИБУН кўплиги **مغرب** маға:рибу
 кун ботиш вақти ва жойи; **المغرب** ал-мағриб

(у, а, и) 2:115, 142, 177, 258; 18:86; 26:28; 73:9; **المغربيين**
 ал-мағрибайни 55:17; **المغارب** ал-мағариби 70:40;
مغاربها мағарибаҳа: 7:137.
مغراق МУҒРАҚУН чўктирилган, ёрқ қилинган:
مغراقون муғрақу:на 11:37; 23:27; 44:24; **المغراقين**
 ал-муғрақи:на 11:43.
مغرام МАҒРАМУН кўплиги **مغرام** мағари:риму
 қара; жарима; **مغرام** мағрамин 52:40; 68:46; **مغراما**
 мағраман 9:98; **لمغرمون** ла-мағраму:на 56:66.
مشي МАҒШИЙУН хушдан кетган, хушсиз:
المشي ал-мағшийи 47:20.
مغضوب МАҒДУ:БУН ғазаб тушган: **المغضوب**
 ал-мағду:би 1:7.
مغفرة МАҒФИРАТУН кечирит, ёрлақаш: **مغفرة**
 мағфират (ун, ан, ии) 2:175, 221, 263, 268; 3:133, 136,
 157; 4:96; 5:9; 8:4, 74; 11:11; 13:6; 22:50; 24:26; 33:35;
 34:4; 35:7; 36:11; 41:43; 47:15; 48:29; 49:3; 53:32; 57:20,
 21; 67:12; 74:56.
مغلوب МАҒЛУ:БУН енгилган: 54:10.
مغلولة МАҒЛУ:ЛАТУН борланган: **مغلولة**
 мағлу:лат (ун, ан) 5:64; 17:29.
مغنون МУҒНИН 1) қониқтирувчи; 2) ўрнини бо-
 сувчи; 3) қайтарувчи; **مغنون** муғну:на 14:21; 40:47.
مغنام МАҒНАМУН кўплиги **مغنام** мағаниму
 ўлжа: **مغنام** мағаним (у, а) 4:94; 48:15, 19, 20.
مغيرا МУҒАЙИРУН ўзгартирувчи: **مغيرا** му-
 гаййиран 8:53.
مغيرات МУҒИ:РУН ҳужум, ғорат қилувчи: **مغيرات**
 фа-л-муғи:ра:ти 100:3.
مفتاح МАҒА:ТИХУ **مفتاح** мағтахуннинг кўп-
 лиги.
مفاز МАҒА:ЗУН нажот топиш ери: **مفازا** маға:
 зан 78:31.
مفاوز МАҒА:ЗАТУН кўплиги **مفاوز** маға:

визу нажот топиш ери: **مغزة** маға:затин 3:188;
مفازتهم маға:затиҳим 39:61.
مفتاح МАҒТАХУН кўплиги **مفتاح** маға:тиху
 1) омбор; 2) хазина; **مفتاح** маға:тиху 6:59; **مفتاحه**
 маға:тиҳаху 24:61; 28:76.
مفتاح МУҒАТТАХУН очилган: **مفتاحة** муғат-
 таҳатин 38:50.
مفتري МУҒТАРИН 16:101; ёлғонни ўйлаб толувчи,
 ёлғончи; **مفترون** муғтару:на 11:50; **مفترين**
 муғтари:на 7:152.
مفتري муғтаран уйдирма, 28:36; 34:43; **مفتريات**
 муғтарайа:тин 11:13.
مفتون МАҒТУ:НУН телба бўлган: **المفتون**
 ал-мағту:ну 68:6.
مفر МАҒАРУН қочиш жойи: **المفر** ал-
 мағарру 75:10.
مفرط МУҒРАТУН қолдирилган, ташлаб қўйилган,
 унутилган: **مفرطون** муғрату:на 16:62.
مفروض МАҒРУ:ДУН белгиланган, аниқ: **مفروضاً**
 мағру:дан 4:7, 118.
مفسد МУҒСИДУН буагинчи, фасод, ёмонлик
 қилувчи: **المفسدين** ал-муғсида 2:220; **المفسدون**
 ал-муғсиду:на 2:12; 18:94; **المفسدين** муғсиди:на 2:60;
 3:63; 5:64; 7:74, 86, 103, 142; 10:40, 81, 91; 11:85; 26:183;
 27:14; 28:4, 77; 29:30, 36; 38:38.
مفصلا МУҒАССАЛУН очиқ баён қилинган: **مفصلا**
 муғассалан 6:114; **مفصلات** муғассала:тин 7:133.
مفعول МАҒЪУ:ЛУН қилинган, ишланган: **مفعولا**
 мағъу:лан 4:47; 8:42, 44; 17:5, 108; 33:37; 73:18.
مفلح МУҒЛИХУН ниятига етган, нажот тошган,
 бахтга эришган: **المفلحون** ал-муғлиху:на 2:5; 3:104;
 7:8, 157; 9:88; 23:102; 24:51; 30:38; 31:5; 58:22; 59:9;
 64:16; **المفلحين** ал-муғлиҳи:на 28:67.

مقابر	МАҚА:БИРУН	مقبرة	мақбаратун нинг
кўнлиги.			
مقابر	МАҚА:ЛИ:ДУ	مقابر	миқла:дун нинг
кўнлиги.			
مقابر	МАҚА:ЪИДУ	مقابر	мақъадун нинг
кўнлиги.			
مقابر	МАҚАМУН туриш жойи; туриш:		مقام
мақам (ун, ин)	2:125; 3:97; 26:58; 37:164; 44:26, 51;		
55:46; 79:40;	مقاما мақа:ман 17:79; 19:73;		مقامك
мақа:мика	27:39; مقامها	мақа:маҳума:	5:107;
مقامي	мақа:ми: 10:71; 14:14.		
مقابر	МУҚА:МУН туриш, истиқомат қилиш:		مقام
муқа:ма 33:13;	مقاما муқа:ман 25:66, 76.		
مقامة	МУҚА:МАТУН туриш, истиқомат қилиш:		
المقامة	ал-муқа:мати 35:35.		
مقابع	МАҚА:МИЪУ	مقابع	миқмаъатун нинг
кўнлиги.			
مقبرة	МАҚБАРАТУН кўнлиги	مقابر	мақа:
бирю мазор, қабристон:	المقابر	ал-мақа:бира	102:2.
مقبوح	МАҚБУ:ХУН қувилган, лаънатланган:		
المقبوحين	ал-мақбу:хв:на 28:42.		
مقبوض	МАҚБУ:ДУН олинган:	مقبوضة	мақбу:
датун 2:283.			
مقت	МАҚТУН нафрат, адоват қилиш:		مقت
мақту 40:10;	مقتا мақтан 4:22; 35:39; 40:35; 61:3;		
مقتكم	мақтинум 40:10.		
مقتحم	МУҚТАХИМУН шиддат билан интилувчи,		
киришиб кетувчи 38:59.			
مقتد	МУҚТАДИН изидан, кетидан юрувчи:		مقتدون
муқтаду:на 43:23.			
مقتدر	МУҚТАДИРУН иқтидорли, қудратли:		مقتدر
муқтадири 54:42; 55;	مقتدرا	муқтадиран	18:45;
مقتدون	муқтадиру:на 43:42.		

مقتر	МУҚТИРУН фақир, камбағал:		المقتر
ал-муқтири 2:236.			
مقتر	МУҚТАРИФУН йигувчи, жамғарувчи:		
مقتر	муқтарифу:на 6:113.		
مقتر	МУҚТАРИНУН боғланган, қўшилиб келган:		
مقتر	муқтарини:на 43:53.		
مقتر	МУҚТАСИМУН тақсим қилувчи; бўлувчи:		
مقتر	ал-муқтасими:на 15:90.		
مقتر	МУУТАСИДУН ўртада турувчи, ўртача бў-		
либ турувчи 31:32; 35:32;	مقتصد	муқтасидатун 5:66.	
مقتر	МИҚДА:РУН ўлчов, ҳажм:		بمقدار
би-миқда:рин 13:8;	مقداره	миқда:руҳу 32:5; 70:4.	
مقدس	МУҚАДДАСУН тоза, пок бўлган:		المقدس
ал-муқаддаси 20:12; 79:16;	المقدسة	ал-муқаддасата	5:21.
مقدور	МАҚДУ:РУН кўнлиги	مقادير	мақа:ди:ру
тақдир қилинган, азалдан белгилаб қўйилган;			مقدورا
мақду:ран 33:38.			
مقربة	МАҚРАБАТУН яқинлик, қариндошлик:		
مقربة	зу: мақрабатин қариндош: 90:15.		
مقرب	МУҚАРРАБУН яқин:	المقربون	ал-муқар-
рабу:на 4:172; 56:41; 83:21, 28;		المقربين	ал-муқар-
раби:на 3:45; 7:114; 26:42; 56:88.			
مقرن	МУҚРИНУН устун келувчи, енгувчи:		مقرنين
муқрини:на 43:13.			
مقرن	МУҚАРРАНУН боғланган, кишанланган:		
مقرن	муқаррани:на 14:49; 25:13; 38:88.		
مقسط	МУҚСИТУН одил:	المقسطين	ал-муқсйти:
на 5:42; 49:9; 60:8.			
مقسمة	МУҚАССИМАТУН бўлувчи, тақсимловчи		
(фаршталар):	فالمقسيمات	фа-л-муқассима:ти 51:4.	
مقسوم	МАҚСУ:МУН бўлинган, тақсим қилинган		
15:44.			

مقصر МУҚАССИРУН қисқартувчи, калта қилув-чи:
مقصرين муқассири:на 48:27.
مقصورة МАҚСУ:РАТУН кўплиги **مقاصر** мақа:
 сирү чодир, хайма: **مقصورات** мақсу:ра:тун 55:72.
مقضي МАҚДИЙИУН охирига етган, ҳал бўлган,
 пишган (иш): **مقضية** мақдиййан 19:24, 71.
مقطوع МАҚТУЪУН кесилган, қирқилган 15:66;
مقطوعة мақту:ъатун 56:33.
مقعد МАҚЪАДУН кўплиги **مقاعد** мақа:ъиду
 ўриндиқ: **مقعد** мақъади 54:55; **بمقاعدهم** би-мақъа-
 диҳим 9:84; **مقاعد** мақа:ъиду 3:121; 72:9.
مقلاذ МИҚЛА:ДУН кўплиги **مقاليد** мақа:ли:ду
 калит, очқич 39:63; 42:12.
مقح МУҚМАХУН бошни кўтариб, кўзни бир ер-
 га тиккан (киши): **مقحون** муқмаху:на 36:8.
مقمة МИҚМАЪАТУН кўплиги мақа:миъу темир ил-
 гак: **مقامع** мақа:миъу 22:21.
مقنطر МУҚАНТАРУН уюлган, устма-уст қў-
 йилган: **المقنطرة** ал-муқантарати 3:14.
مقنع МУҚНИЪУН бошни кўтарувчи: **مقنعي**
 муқниъи: 14:43.
مقو МУҚВИН саҳрода турувчи, яшовчи: **للمقوين**
 ли-л-муқви:на 56:73.
مقيت МУҚИ:ТУН кучли, қувватли: **مقيتا** муқи:
 тан 4:85.
مقيل МАҚИ:ЛУН дам олиш жойи: **مقيل** мақи:
 лан 25:24.
مقيم МУҚИ:МУН турувчи; яшовчи, истиқомат қи-
 лувчи, муқим турувчи: **مقيم** муқи:м (ун, а, ин) 5:37;
 9:21, 68; 11:39; 14:40; 15:76; 30:40; 42:45;
 ал-муқи:ми: 22:35; **المقيمين** ал-муқими:на 4:162.

مكاء МУКА:УН ҳуштак чалиш, чийиллаш: **مكاء**
 мука:ан 8:35.
مكان МАКА:НУН кўплиги **امكنة** амкинатун,
امانكن ама:кину жой: **مكان** мака:нин 4:20; 7:95;
 10:22; 14:17; 16:101, 112; 22:26, 31; 25:12; 34:51, 52, 53;
 41:44; 50:44; **مكانا** мака:нан 5:60; 12:77; 19:16, 22,
 57, 75; 20:58; 25:13, 34; **مكانكم** мака:накум 10:28;
مكانه мака:наҳу 7:143; 12:78; 28:82; **مكانتكم**
 мака:натикум 6:135; 11:93, 121; 39:39; **مكانتهم** мака:нат
 ихим 36:67.
مكة МУКИББУН ағдарилувчи; ёпишувчи, ажрал-
 мовчи: **مكبا** мукиббан 67:22.
مكة МАККАТУ Макка, шаҳар номи: **مكة** мак-
 ката 48:24.
مكتوب МАКТУ:БУН ёзилган, битилган: **مكتوبا**
 макту:бан 7:157.
مكت (У) МАКАСА, **مكت** МАКСУН, МУКСУН:
 ~ би қолмоқ, туриб қолмоқ 27:22; **يمكت** йам-
 кусу 13:17; **امكتوا** умкусу: 20:10; 28:29.
مكت МУКСУН тўхталиш, танаффус қилиш: **مكت**
 муксин 17:106.
مكذب МУКАЗЗИБУН ёлгон деб билувчи, ишон-
 мовчи: **مكذوب** ал-муказзибу:на 56:51; **الملايين** ал-
 муказзиби:на 3:137; 6:11; 16:36; 43:25; 52:11; 56:92;
 68:8; 69:49; 73:11; 77:15; 19, 24, 28, 34, 37, 40, 45, 47,
 49; 83:10.
مكذوب МАКЗУ:БУН алданган: **مكزوب** макзу:бин
 11:65.
مكر (У) МАКАРА, **مكر** МАКРУН мақр, ҳийла
 қилмоқ, алдамоқ: 3:54; 13:42; 16:26; **مكرتموه** макар-
 туму:ҳу 7:123; **مكرنا** макарна: 27:50; **مكروا** мака-
 ру: 3:54; 14:46; 16:45; 27:50; 40:45; 71:22; **تمكرون**
 тамкуру:на 10:21; **يمكرو** йамкуру 8:30; **ليمكروا**

ли-йамкуру: 6:123; **يَمَكرون** йамкуру:на 6:123, 124;
8:30; 12:102; 16:127; 27:70; 35:10.

مَكْرُون ҳийла, найранг, алдаш: **مَكْر** макр
(ун, а) 7:99², 123; 10:21; 13:42; 34:33; 35:10, 43²; **مَكْرَا**
макран 10:21; 27:50²; 71:22; **مَكْرَهَم** макр (у, а, и) ҳ
(у, и)м 13:33; 14:46³; 17:51; **بِمَكْرَهِن** би-макриҳинна
12:31.

مَكْرِم МУКРИМУН иззат, икром қилувчи: **مَكْرِم**
мукримн 22:18.

مَكْرَم МУКРАМУН иззат, ҳурмат қилинган: **مَكْرَمُون**
мукраму:на 21:26; 37:42; 70:35; **المَكْرَمِين** ал-мукрами:
на 36:27; 51:24.

مَكْرَم МУКАРРАМУН иззат, ҳурмат қилинган:
مَكْرَمَة мукаррамати 80:13.

مَكْرُوَه МАКРУ:ҲУН ёқимсиз, жирканч:
макру:ҳан 17:38.

مَكْرُوم МАКЗУ:МУН сиқилган, эзилган, аламзада
бўлган 68:48.

مَكْلَب МУКАЛЛИБУН йт ўргатувчи: **مَكْلَبِين**
мукаллиби:на 5:4.

مَكْن МАККАНА куч, ҳукмронлик бермоқ: **مَكْنَا**
макканна: 12:21, 56; 18:84; **مَكْنَاكُم** макканна:қум

7:10; 46:26; **مَكْنَاهِم** макканна:ҳум 6:6; 22:41; 46:26;

مَكْنِي маканнани: 18:95; **نَمَكْن** нумаккин(а) 6:6;
28:6, 57; **وَلِيْمَكْن** ва лайумаккинанина 24:55.

مَكْنُون МАКНУ:НУН беркитилган, яширилган, сақ-
ланган: **مَكْنُون** макну:н (ун, ин) 37:49; 52:24; 56:23, 78.

مَكْيَال МИКИА:ЛУН ўлчанган, ўлчовчи: **المَكْيَال**
ал-микйа:ла 11:84, 85.

مَكِيد МАКИ:ДУН алданган: **المَكِيدُون** ал-маки:
ду:на 52:42.

مَكِين МАҚИ:НУН кўпчилиги **مَكْنَاء** мукана:у
қаттиқ, мустаҳкам; қудратли. **مَكِين** маки:н (ун, ин)

12:54; 23:13; 77:21; 81:20.

مَلء МАЛГУН тўлиқлик; (бирор нарсани) тўл-
дирувчи миқдор: **مَلء** мал'у 3:91.

مَلء (А) МАЛА'А, **مَلء** МАЛГУН тўлдирмоқ:
لَمَلءَان ла-амла'анна 7:18; 11:119; 32:13; 38:85;

مَلءْت мули'та 18:18; **مَلءْت** мули'ат 72:8.

مَلء МАЛА'УН кўплиги **أَمَلء** 'амла:'ун жамоа,
фозиллар, аслзодалар: **المَلء** ал-мала'(у, и) 2:246;

7:60, 66, 75, 88, 90, 109, 127; 11:27, 38; 12:43; 23:24, 33;
26:34; 28:20, 38; 27:29, 32, 38; 37:8; 38:6, 69;

مَلء мала'аҳу 10:88; **مَلءُه** мала'иҳи 7:103; 10:75; 11:97;
23:46; 28:32; 43:46, **مَلءُهُم** мала'иҳим 10:83.

مَلءَق МУЛА:ҚИН кутиб олувчи 69:20; **مَلءَقُوا**
мула:қу: 2:46, 249; 11:29; **مَلءَقُوَه** мула:қу:ҳу 2:223;

مَلءَقِيكُم мулақи:қум 62:8; **مَلءَقِيه** мулақи:қи 84:6.

مَلءَاكَة МАЛА:шкату **مَلءَك** малақун нинг кўп-лиги.
مَلءَة МИЛЛАТУН кўплиги **مَلء** миллаун ша-

риат, дин; бир дин аҳли: **مَلءَة** миллата (а, и) 2:130,
135; 3:95; 4:125; 6:161; 12:37:38; 16:123; 22:78; 38:7;

مَلءَتِكُم МИЛЛАТИҚУМ 7:89; **مَلءَتَا** миллатина:
7:88; 14:13; **مَلءَتُهُم** миллат (а, и) ҳ (у, и) м 2:120;
18:20.

مَلءَتَدَا МУЛТАҲАДУН паноҳ, нажот: **مَلءَتَدَا**
мултаҳадан 18:27; 72:22.

مَلءَجَا МАЛЖА'УН пана жой, қочиш жойи: **مَلءَجَا**
малжа' (ан, ин) 9:57, 118; 42:47.

مَلءَج МИЛҲУН туз 25:53; 35:12.

مَلءُون МАЛЪУ:НУН лаънатланган, эзгуликдан
йироқ қилинган: **مَلءُونَة** малъу:ната 17:60; **مَلءُونِين**

малъу:ни:на 33:61.

مَلءَق МУЛҚИН етказувчи, топширувчи: **فَالْمَلَقِيَات**
фа-л-мулқийа:ти 77:5.

مَلَقِي МУЛҚАН ташланган: **مَلَقُون** мулқу:на
10:80; 26:43; **المَلَقِين** ал-мулқи:на 7:115.

ملك (И) МАЛАКА, МАЛКУН, МУЛ-
КУН, МИЛКУН тасарруфида, қўлида тутмоқ, эга бўл-
моқ, эгалламоқ: **ملك** малакат 4:3, 24, 25, 36; 16:71;
23:6; 24:31, 33, 58; 30:28; 33:50², 52, 55; 70:30;
ملكتم
ملك малактум 24:61; **املك** - амлику 5:25; 7:188; 10:49;
60:4; 72:21; **تملك** тамлик (у, а) 5:41; 82:19; **تملكهم**
ملك тамликухум 27:23; **تملكون** тамлику:на 17:100; 46:8;
يملك йамлику 5:17, 76; 10:31; 16:73; 20:89; 34:42;
43:86; 48:11; **يملكون** йамлику:на 13:16; 17:56; 19:87;
25:3²; 29:17; 34:22; 35:13; 39:43; 78:37.
ملك **МАЛКУН** эга бўлиш, тасарруфида, қўлида
тутиш: **بملكنا** би-малкина: 20:87.
ملك **МУЛКУН** эга бўлиш, тасарруфида тутиш:
ملك мулк (у, а, и) 2:102, 107, 247², 251, 258; 3:26³, 189; 4:53;
5:17, 18, 40, 120; 6:73; 7:158; 9:116; 12:101; 17:111;
20:120; 22:56; 24:42; 25:2², 26; 35:13; 38:10; 39:6, 44;
40:16, 29; 42:49; 43:51, 85; 45:27; 48:14; 57:2, 5; 64:1;
67:1; 85:9; **ملك** мулкан 4:54; 38:35; 76:20; **ملكه**
ملك мулк (а, и) ҳ (у, и) 2:247; 248; 38:20.
ملك **МАЛИКУН** кўплиги **ملوك** мулу:кун шоҳ,
подшоҳ; **الملك** ал-малик (у, и) 12:43, 50, 54, 72,
76; 18:79; 20:114; 23:116; 59:23; 62:1; 114:2; **ملك**
ملك маликан 2:246, 247; **الملوك** ал-мулу:ка 27:34; **ملوكنا**
мулу:кан 5:20.
ملك **МАЛАКУН** кўплиги **ملائكة** мала:'икату
фаришта 6:8, 50; 11:12, 31; 12:31; 25:7; 32:11; 53:26;
69:17; 89:22; **ملك** малакан 6:8, 9; 17:95; **الملكين** ал-
малакайни 2:102; 7:20; **الملائكة** ал-мала:'икат (у, а, и)
2:30, 31, 34, 161, 177, 210, 248; 3:18, 39, 42, 45, 80, 87,
124, 125; 4:97, 166, 172; 6:93, 111, 158; 7:11; 8:9, 12,
50; 13:13, 23; 15:7, 8, 28, 30; 16:2, 28, 32, 33, 49; 17:40,
61, 92, 95; 18:50; 20:116; 21:103; 22:75; 23:24; 25:21, 22,
25; 34:40; 35:1; 37:150; 38:71, 73; 39:75; 41:14, 30; 42:5;
43:19, 53, 60; 47:27; 53:27; 66:4, 70:4; 74:31; 78:38; 97:4;
ملائكته мала:'икат (у, а, и) ҳ (у, и) 2:98; 285;
4:136; 33:43, 56.

ملكوت **МАЛАКУ:ТУН** шоҳлик, ҳукмронлик, тасар-
руфида бўлишлик: **ملكوت** малаку:т (у, а) 6:75;
7:185; 23:88; 36:83.
ملوك **МУЛУ:КУН** **ملك** маликуннинг кўп-
лиги.
ملوم **МАЛУ:МУН** маломатли; маломатга қолган:
ملوم малу:мин 51:54; **ملوما** малу:ман 17:29,
39; **ملومين** малу:ми:на 23:6; 70:30.
ملي **МАЛИИЙУН** узоқ вақт, давоматли вақт: **مليا**
малий:иан 19:46.
مليك **МАЛИ:КУН** шоҳ, подшоҳ, ҳоким: **مليك**
мали:кин 54:55.
مليم **МУЛИ:МУН** маломатли иш қилувчи, мало-
матга лойиқ 37:142; 51:40.
مما **МАМА:ТУН** ўлим: **المما** ал-мама:ти
17:75; **مماهم** мама:тухум 45:21; **مماي** мама:ти:
6:162.
متر **МУМТАРИН** иккиланувчи, шубҳаланувчи:
المترين ал-мумтари:на 2:147; 3:60; 6:114; 10:94.
ممد **МУМИДДУН** мадад берувчи, кўмаклашувчи,
ёрдамлашувчи: **ممدكم** мумиддукум 8:9.
ممد **МУМАДДАДУН** чўзилган, узун: **ممد**
мумаддадатун 104:6.
ممدود **МАМДУ:ДУН** чўзилган, ўзайган, чўзиқ:
ممدود мамду:дин 56:30; **ممدودا** мамду:дан
74:12.
ممد **МУМАРРАДУН** силлиқ, текис 27:44.
ممزق **МУМАЗЗАҚУН** бурдалаш, парчалаш, бўлиш:
ممزق мумаззақин 34:7, 19.
ممسك **МУМСИКУН** ушлаб қолувчи, тутиб турувчи:
ممسك мумсика 35:2; **ممسكات** мумсика:ту
39:38.
مهطر **МУМТИРУН** ёмғир ёғдирувчи: **مهطرا**
мумтируна: 46:24.

- мамла:ли: **ماليك** **مامлу:Кун** кўплиги **مملوك**
 ку қул: **ماملوكا** мамлу:кан 16:75.
- ممنوع** **مامну:Ъун** манъ қилинган, ижозат берилмаган: **ممنوعة** мамну:ъатин 56:33.
- ممنون** **مامну:Нун** кесилган, қирқилган; камайтирилган, озайтирилган **ممنون** мамну:нин 41:8; 68:3; 84:25; 95:6.
- من** (У) **манна**, **من** **маннун** кесмоқ, қисқартмоқ 3:164; 4:94; 6:53; 12:90; 28:82; 52:27; **مننا** мананна: 20:37; 37:114; **تمنن** тамнун 74:6; тамунну-ҳа: 26:22; **تمن** тамунну 49:17; **تمن** тамунна 28:5; **يمن** йамунну 14:11; 49:17; **يمنون** йамунну: на 49:17; **فامنن** фа-мнун 38:39.
- من** **маннун** 1) неъмат, эҳсон; қудрат ҳалвоси; 2) танбех, койиш: **المن** ал-манна (и) 2:57; 264; 7:160; 20:80; **منا** маннан 2:262; 47:4.
- مناة** **мана:Ту** Манот, бут ном: **مناة** мана: та 53:20.
- مناد** **муна:Дин** чақирувчи, чорловчи; жарчи; **المنادي** ал-муна:ди (:) 50:41; **مناديا** муна:дийдан 3:193.
- منزل** **мана:Зилу** **منزل** манзилун нинг кўплиги.
- مناسك** **мана:Сикү** **منسك** мансакун нинг кўплиги.
- مناص** **мана:Сун** қочиб қутулиш жойи, вақти: **مناص** мана:син 38:3.
- مناع** **манна:Ъун** манъ қилувчи, тўсқинлик қилувчи, тийиб турувчи: **مناع** манна:ъин 50:25; 68:12.
- منافع** **мана:Фиъу** **منفعة** манфаъатун нинг кўплиги.
- منافع** **муна:Фиқун** мунофиқ, иккиюзламачи: **المنافقات** ал-муна:фиқа:ту 9:67; 68; 33:73; 48:6; 57:13; **امناقون** ал-муна:фиқу:на 8:49; 9:64, 67, 101;

- 33:12, 60; 57:13; 63:1; **المنافقين** ал-мунафиқи:на 4:61, 88, 138, 140, 142, 145; 9:67, 68, 73; 29:11; 33:1, 24, 48, 73; 48:6; 63:1, 7, 8; 66:9.
- مناب** **мана:Кибү** **منكب** манкибун нинг кўплиги.
- منام** **мана:Мун** уйқу, туш: **المنام** ал-мана: ми 37:102; **منامك** мана:мика 8:43; **منامكم** мана: мукум 30:23; **منامها** мана:миҳа: 39:42.
- منبت** **мунбассун** сочилган, ёйилган: **منبتا** мунбассан 56:6.
- متشش** **мунташирун** тарқалган, ёйилган 54:7.
- متشصر** **мунтасирун** ёрдам қилувчи, кўмаклашувчи: 54:44; **متشصر** мунтасиран 18:43; **متشصرين** мунтасири:на 28:81; 51:45.
- منتظر** **мунтазирун** кутувчи, кутиб турувчи: **منتظرون** мунтазиру:на 6:158; 11:122; 32:30; **المنتظرين** ал-мунтазири:на 7:71; 10:20, 102.
- منتقم** **мунтақимун** қасд олувчи, интиқом қилувчи: **منتقمون** мунтақиму:на 32:22; 43:41; 44:16.
- منته** **мунтаҳин** тийинувчи: **منتهون** мунтаҳу:на 5:91.
- منتهي** **мунтаҳан** ниҳоят, сўнги, охириги масофа, чегара: **المنتهي** ал-мунтаҳа: 53:14, 42; **منتهها** мунтаҳа:ҳа: 79:44.
- منثور** **мансу:Рун** сочилган, таралган, ёйилган: **منثور** мансу:ран 25:23.
- منج** **мунажжин** нажот берувчи: **منجوك** мунажжу:ка 29:33; **منجوهم** мунажжу:ҳум 15:59.
- منعنة** **мунханиқатун** бўрилган: **المنعنة** ал-мунханиқату 5:3.
- مندر** **мунзирун** хабар берувчи, огоҳ қилувчи 13:7; 38:4, 65; 50:2; 79:45; **مندرون** мунзиру:на 26:208; **مندرين** мунзири:на 2:213; 4:165; 6:48; 18:56; 26:194; 27:92; 37:72; 44:3; 46:29.

منزل МУНЗАРУН хабардор қилинган, огоҳлан-
рилган: **منزلين** мунзари: на 10:73; 26:173; 27:58;
37:73; 177.

منزل МАНЗАЛУН кўплиги **منازل** мана:зилу
тўхташ жойи, уй, ҳовли: **منازل** мана:зила 10:5; 36:39.

منزل МУНЗАЛУН 1) тўрар жой; 2) туширилган:
منزلا мунзала 23:29; **منزلين** мунзали: на 3:124.

منزل МУНЗИЛУН туширувчи: **منزلون** мун-
зилу: на 29:34; 56:69; **المنزلين** ал-музили: на 12:59;
23:29; 36:28.

منزل МУНАЗЗИЛУН туширувчи: **منزلها** му-
наззилуҳа: 5:115.

منزل МУНАЗЗАЛУН туширилган 6:114.
منساة МИНСА'АТУН ёғоч, ҳасса: **منساة**
минса'атуҳу 34:14.

منسك МАНСАКУН кўплиги **مناسك** мана:сику
сажда қилиш маросими ва жойи: **منسكا** мансакан
22:34; 67; **مناسكم** мана:сикакум 2:200;
мана:сикакана: 2:128.

منسي МАНСИЙУН унутилган: **منسيا** мансийан
19:23.

منشاء МУНША'УН кўтарилган, юқори кўтарилган:
المنشآت ал-мушшаа:ту 55:24.

منشر МУНШАРУН тирилтирилган, жон берил-
ган: **بمنشرين** би-муншари: на 44:35.

منشر МУНАШШАРУН ёйилган, очилган: **منشرة**
мунашшаратан 74:52.

منشور МАНШУ:РУН ёйилган, очилган: **منشور**
маншу:рин 52:3; **منشورا** маншу:ран 17:13.

منشيء МУНШИ'УН ўстирувчи: **المنشئون** ал-мунши'
:на 56:72.

منصور МАНСУ:РУН ёрдам берилган, кўмак қи-
линган: **منصورا** мансу:ран 17:33; **المصورون** ал-мансу:
ру: на 37:172.

منصود МАНДУ:ДУН устма-уст қўйилган, серҳо-
сил; қалин, зич; **منصود** манду:дин 11:82; 56:29.

منطق МАНТИҚУН тил, нутқ: **منطق** мантиқа
27:16.

منظر МУНЗАРУН муҳлат олган: **منظرون**
мунзару: на 26:203; **المنظرين** ал-мунзари: на 7:15; 15:8;
37; 38:80; 44:29.

منع (А) МАНАЪА, **منع** МАНЪУН манъ
қилмоқ, қайтармоқ, тўсмоқ 2:114; 17:94; 18:55; **منعك**
манаъака 7:12; 20:92; 38:75; **منعنا** манаъана: 17:59;

منعهم манаъаҳум 9:54; **تمنعهم** тамнаъуҳум 21:43;
نمنعكم намнаъукум 4:141; **يمنعون** йамнаъу: на 107:7;

منع муниъа 12:63.

منظر МУНФАТИРУН ёрилмоқ, синмоқ, дарз кет-
моқ 73:18.

منفعة МАНФАЪАТУН кўплиги **منافع** мана:
фиъу нафъ, фойда: **منافع** мана:фиъу 2:219; 16:5;
22:28; 33; 23:21; 36:73; 40:80; 57:25.

منفق МУНФИҚУН сарф қилувчи: **المنفقين**
ал-мунфиқи: на 3:17.

منفك МУНФАККУН айрилувчи, ажралувчи: **منفكين**
мунфакки: на 98:1.

منفوش МАНФУ:ШУН титилган: **المنفوش**
ал-манфу:ши 101:5.

منقوص МАНҚУ:СУН камайтирилган, озайтирилган,
қисқартирилган: **منقوص** манқу:син 11:109.

منقر МУНҚАЪИРУН илдизи билан суғуриб олин-
ган: **منقر** мунқаъирин 54:20.

منقلب МУНҚАЛИБУН юзланувчи, қайтарувчи:
منقلبون мунқалибу: на 7:125; 26:50; 43:14.

منقلب МУНҚАЛАБУН айланиш, ўгирилиш; қай-
тиш: **منقلب** мунқалабин 26:227; **منقلبا** мун-
қалабан 18:36.

- MANQIBUN кўплиги **منكب** мана:кибу
атроф: **منكبا** мана:кибаҳа: 67:15.
- MUNQIRUN инкор қилувчи, рад этувчи: **منكب**
мункиру:на 12:58; 21:50; 23:69; **منكرة**
мункиратун 16:22.
- MUNKARUN инкор қилинган, рад этилган, **منكر**
номақбул: **المنكر** ал-мункар (а, и) 3:104, 110, 114;
5:79; 7:157; 9:67, 71, 112; 16:90; 22:41, 72; 24:21; 29:29,
45; 31:17; **منكرا** мункаран 58:2; **منكرون** мункару:
на 15:62; 51:25.
- MINXA:JUN кўплиги **منهاج** мана:ҳижу
йўл, йуриқ: **منهاجا** минҳа:жан 5:48.
- MUNXAMIRUN оқувчи, тўкилувчи: **منهر**
мунҳамирин 54:11.
- MANU:YUN маъъ қилувчи, тийиб турувчи: **منوع**
ману:ъан 70:21.
- MANU:NUN тақдир, пешона: **المنون** ал-
ману:ни 52:30.
- MANIYYUN эркаклик уруғи, сперма: **منى**
манийин 75:37.
- MUNI:BYUN қайтарувчи, тавба қилувчи: **منيب**
муни:б (ун, ин) 11:75; 34:9; 50:8, 33; **منيبا**
муни:бан 39:8; **منيبين** муни:би:на 30:31, 33.
- MUNI:RUN ёритувчи, зиё берувчи: **المنير**
ал-муни:ри 3:184; 22:8; 31:20; 35:25; **منيرا** муни:рам
25:61; 33:46.
- MUXA:JIRUN кўчувчи, кўчган 29:26; **مهاجر**
муҳа:жиран 4:100; **مهاجرات** муҳа:жира:тин
60:10; **المهاجرين** ал-муҳа:жири:на 9:100, 117; 24:22;
33:6; 59:8.
- MIXA:DUN тўшак: **المهاد** ал-миҳа:ду
2:206; 3:12, 197; 7:41; 13:18; 38:56; **مهادا** миҳа:дан 78:6.
- MUXA:NUN тақдирланган: **مهان** муҳа:нан
25:69.

- MUXTADIN тўғри, ҳидоят йўлидан юрувчи: **مهتد**
57:26; **مهتون** муҳтаду:на 2:70, 157; 6:82; 7:30;
36:21; 43:22, 37, 49; **المهتد** ал-муҳтади 17:97; 18:17:
ал-муҳтади: 7:178; **المهتدين** ал-мутади:на
2:16; 6; 56, 117, 140; 9:18; 10:45; 16:125; 28:56; 68:7.
- MAHJURUN бемаъни, уйқусираб айтилган: **مهجور**
махжу:ран 25:30.
- (A) MAHADA, MAHDUN тайёрла- **مهد**
моқ, ҳозирламоқ: **يمهدون** йамҳаду:на 30:44.
- MAHDUN бешик: **مهد** ал-маҳди 3:46;
5:110; 19:29; **مهدا** маҳдан 20:53; 43:10.
- MAHHAHA ёймоқ, таратмоқ: **مهتد** маҳ-
ҳатту 74:14.
- MAHZU:MUN тор-мор қилинган 38:11. **مهزوم**
- MUXTIYUN интилувчи: **مهطعن** муҳ-
тиъ:на 14:43; 54:8; 70:36.
- MUXLUN эритилган мис, темир: **مهل** **كالمهل**
ка-л-муҳли 18:29; 44:45; 70:8.
- MAHHAJA муҳлат бермоқ: **مهل** фа-
маҳҳили 86:17; **مهلهم** маҳҳилҳум 73:11.
- MAHLIKUN ҳалокат: **مهلك** маҳлика
27:49; **لمهلكهم** ли-маҳликиҳим 18:59.
- MUXLIKUN ҳалок қилувчи: **مهلك** муҳ-
лика 6:131; 28:59; **مهلكهم** муҳликуҳум 7:164; **مهلكوا**
муҳлику: 29:34; **مهلكوها** муҳлику:ҳа: 17:58; **مهلكي**
муҳлики: 28:59; **المهلكين** ал-муҳлики:на 23:48.
- MAHMA: агар, шарт билдирувчи сўз 7:132. **مهما**
- MAHI:LUN тўкилувчи: **مهيل** маҳи:
лан 73:14.
- MUXAIMINUN сақловчи, ҳофиз: **مهين** **المهين**
ал-муҳаймину 59:23; **مهينا** муҳайминан 5:48.

مهين **МАҲИ:НУН** арзимас; жирканч, манфур:
маҳи:н (ун, ин) 32:8; 43:52; 68:10; 77:20.

مهين **МУҲИ:НУН** жирканч, ерга урувчи: **مهين**
муҳи:н (ун, ин) 2:90; 3:178; 4:14; 22:57; 31:6; 34:14;
44:30; 45:9; 58:5, 16; **مهينا** муҳи:нан 4:37, 102, 151;
33:57.

موخر **МАВА:ХИРУ** **ماخرة** ма:хиратун нинг
кўплиги.

موازن **МАВА:ЗИ:НУ** **ميزان** ми:за:нун нинг кўплиги.
مواضع **МАВА:ДИЪУ** **موضع** мавдиъун нинг кўп-
лиги.

موطن **МАВА:ТИНУ** **موطن** мавтинун нинг
кўплиги.

مواقع **МАВА:ҚИЪУ** **موقع** мавқиъун нинг кўплиги.
مواقع **МУВА:ҚИЪУН** тушувчи, воқе бўлувчи:
مواقعوها **мува:қиъу:ҳа** 18:53.

مواقيت **МАВА:ҚИ:ТУ** **ميقات** ми:қа:тун нинг кўплиги.
موال **МАВА:ЛИН** **مولى** мавлан нинг кўплиги.
موقب **МАВҚИБУН** ҳалокат: **موقبا** мавбиқан 18:52.

موت **МАВТУН** ўлим: **الموت** ал-мавту (а, и)
2:19, 94, 133, 180, 243; 3:143, 168, 185; 4:15, 18, 78, 100;
5:106²; 6:61, 93; 8:6; 11:7; 14:17; 21:35; 23:99; 29:57;
32:11; 33:16, 19; 34:14; 39:42; 44:56; 47:20; 50:19; 56:60;
62:6, 8; 63:10; 67:2; **موتا** мавтан 25:3; **موتكم** мав-
тиқум 2:56; **موتها** мавтиҳи 4:159; 34:14;
мавтиҳа: 2:164, 259; 16:65; 29:63; 30:19, 24, 50; 35:9;
39:42; 45:5; 57:17; **الموتة** ал-мавтата 44:56; **موتتنا**
мавтат (у, а) на: 37:59; 44:35.

المؤتفكة **АЛ-МУТАФИКАТУ** кўплиги **المؤتفكات**
ал-муътафика:ту вайрон бўлган шаҳарлар: **المؤتفكة**
ал-му'тафиката 53:53; **المؤتفكات** ал-му'тафика:ту 9:70;
69:9.

موت **МУТИН** кўплиги **مؤتون** му'ту:на берув-
чи: **المؤتون** ал-му'ту:на 4:162.

موتي **МАВТА:** **ميت** майитун нинг кўплиги.
موتق **МАВСИҚУН** аҳд, қасам: **موتقا** мавси-
қан 12:66, 80; **موتقهم** мавсиқаҳум 12:66.

موج **МАВЖУН** кўплиги **امواج** 'амва:жун тўл-
қин: **الموج** ал-мавжу 10:22; 11:42, 43; 24:40²; 31:32.

مؤجل **МУ'АЖЖАЛУН** белгиланган муддат, муҳ-
лат: **مؤجلا** му'ажжалан 3:145.

مودة **МАВАДДАТУН** муҳаббат: **مودة** ма-
ваддат (ун, ан, и) 4:73; 5:82; 29:25; 30:21; 42:23; 60:1²,
МУ'АЗЗИНУН азон айтувчи: 7:44; 12:70.

مؤذن **МАВРУН** тебраниш, силжиниш, чайқалиш:
مور **мавран** 52:9.

مورا **МУ:РИН** кўплиги **موريات** мурийа:тун
учқун чиқарувчи (от) **فالموريات** фа-л-му:рийа:ту 100:2.

مورود **МАВРУ:ДУН** келган, ворид бўлган: **المورود**
ал-мавр:ду 11:98.

موزون **МАВЗУ:НУН** ўлчанган, ўлчовли: **موزون**
мавзу:нин 15:19.

موسع **МУ:СИЪУН** 1) бой; 2) кенгайтирувчи:
الموسع **ал-му:сиъи** 2:236; **لموسعون** ла-му:сиъу:
на 51:47.

موسي **МУ:СА:** Мусо алайҳи-с-салом, пайгамбар 2:51,
53, 54, 55, 60, 61, 67, 87, 92, 108, 136, 246, 248; 3:84;
4:153², 164; 5:20, 22, 24; 6:84, 91, 154; 7:103, 104, 115,
117, 122, 127, 131, 134, 138, 142², 143², 144, 148, 150,
154, 155, 159, 160; 10:75, 77, 80, 81, 83, 84, 87, 88; 11:17,
96, 110; 14:5, 6, 8; 17:2, 101²; 18:60, 66; 19:51; 20:9, 11,
17, 19, 36, 40, 49, 57, 61, 65, 67, 70, 77, 83, 86, 88; 91;
21:48; 22:44; 23:45, 49; 25:35; 26:10, 43, 45, 48, 52, 61,
63, 65; 27:7, 9, 10; 28:3, 7, 10, 15, 18, 19, 20, 29, 30, 31,
36, 37, 38, 43, 44, 48², 76; 29:39; 32:23; 33:7, 69; 37:114,
120; 40:23, 26, 27², 53; 41:45; 42:13; 43:46; 46:12, 30;
51:38; 53:36; 61:5; 79:15; 87:19.

موص **МУ:СИН** васият қилувчи: 2:182.

مؤصلة **МУ'САДАТУН** қубба каби ўралиб ёнувчи
олов 90:20; 104:8.

- موضع** **МАВДИЪУН** кўчилиги **مواضع** **мава:диъу**
 жой, ер, макон: **мава:диъу** 4:46; 5:13, 41.
- موضوع** **МАВДУ:ЪУН** қўйилган, жойлашган:
موضوعة **мавду:ъатун** 88:14.
- موضون** **МАВДУ:НУН** кашталанган, зарҳал қилиб
 тикилган: **موضونة** **мавду:натун** 56:15.
- موطن** **МАВТИНУН** кўчилиги **موطن** **мава:тишу**
 , ер, жой, турар жой, уй: **موطن** **мава:тина** 9:25.
- موطن** **МАВТИ'УН** кўчилиги **موطني** **мава:ти'у**
 оёқ изи, қадам: **موطن** **мавти'ан** 9:120.
- موعد** **МАВЪИДУН** кўчилиги **مواعد** **мава:ъиду**
 Ваъдадаги муддат, муҳлат, ер; ваъда 18:58; **موعدا**
 мавъидан 18:48, 59; 20:58, 97; **موعدك** **мавъидака** 20:87;
- موعدكم** **мавъидукум** 20:59; **موعدهم** **мавъидаху** 11:17;
موعدهم **мавъидахум:** 11:81; 15:43; 54:46; **موعدى**
мавъиди: 20:86; **موعدة** **мавъидатин** 9:114.
- موعظة** **МАВЪИЗАТУН** кўчилиги **مواعظ** **мава:**
 Ёзу насихат қилиш, ваъз қилиш: **موعظة** **мавъизат**
 (ун) (ан, ин) 2:66, 275; 3:138; 5:46; 7:145; 10:57; 11:120;
 16:125; 24:34.
- موعود** **МАВЪУ:ДУН** ваъда қилинган: **الموعود**
 ал-мавъу:ди 85:2.
- موقور** **МАВФУ:РУН** тўла: **موقورا** **мавфу:ран** 17:63.
- موف** **МУ:ФИН** вафо қилувчи, бажарувчи: **الموفون**
 ал-му:фу:на 2:177.
- موف** **МУВАФФИН** тўла берувчи: **لموفوهم**
 ла-му:ваффу:хум 11:109.
- موقد** **МУ:ҚАДУН** ёқилган, ёндирилган (олов, ўт):
الموقدة **ал-му:қадату** 104:6.
- موقع** **МАВҚИЪУН** кўчилиги **مواقع** **мава:қиъу**
 жой, ер: **بمواقع النجوم** **би-мава:қиъи-н-нужу:ми** юлдузлар
 ботувчи ерда 56:75.
- موقن** **МУ:ҚИНУН** яқин борувчи, аниқ билувчи:

- موقنون** **му:қину:на** 32:12; **موقنين** **му:қини:на**
 6:75; 26:24; 44:7; 51:20.
- موقوت** **МАВҚУ:ТУН** вақтли, вақтга тўғрилланган:
موقوتا **мавқу:тан** 4:103.
- موقوذ** **МАВҚУ:ЗУН** ёғоч билан уриб ўлдирилган:
الموقوذة **ал-мавқу:зату** 5:3.
- موقوف** **МАВҚУ:ФУН** қўйилган: **موقوفون** **мавқу:**
фу:на 34:31.
- مولود** **МАВЛУ:ДУН** кўчилиги **موالد** **мава:лиду**
 тўғрилган, фарзанд: **موالد** **мавлу:д(ун, ин)** 2:233²; 31:33.
- مولى** **МАВЛАН** кўчилиги **موال** **мава:лин** 1) хў-
 жа, жаноб; 2) ёрдамчи, кўмакчи; **المولى** **ал-мавла:**
 8:40; 22:13, 78; 44:41²; 47:11²; **مولاكم** **мавла:кум** 3:150;
 8:40; 22:78; 57:15; 66:2; **مولانا** **мавла:на:** 2:286; 9:51;
- مولاه** **мавла:ху** 16:76; 66:4; **مولاهم** **мавла:ҳиму**
 6:62; 10:30; **موالى** **мава:лийа** 4:33; 19:5; **مواليكم**
мава:ли:кум 33:5.
- مؤلف** **МУ'АЛЛАФУН** жалб қилинган: **المؤلفة**
 ал-му'аллафати 9:60.
- مؤمن** **МУ'МИНУН** ишонувчи, имонли, динли:
مؤمن **му'мин (ун, ин)** 2:221; 4:92², 124; 9:10; 12:17;
 16:97; 17:19; 20:112; 21:94; 33:36; 40:28, 40; 59:23; 64:2;
مؤمننا **му'минан** 4:92², 93, 94; 20:75; 32:18; 71:28; **ومنين**
му'минайни 18:80; **مؤمنون** **му'мину:на** 2:285; 3:28,
 110, 122, 160; 4:162²; 5:11, 88; 7:75; 8:2, 4, 74; 9:51, 71,
 105, 122; 14:11; 23:1; 24:12, 31, 62; 30:4; 33:11, 22;
 34:41; 44:12; 48:12, 25; 49:10:15; 58:10; 60:11; 64:13;
 74:31; **مؤمنين** **му'мини:на** 2:8, 91, 93, 97, 223, 248,
 278; 3:28, 49, 68, 121, 124, 139, 152, 164, 166, 171, 175,
 179; 4:84, 95, 103, 115, 139, 141², 144, 146²; 5:23, 43, 54,
 57:112; 6:27, 118; 7:2, 72, 85, 132, 143; 8:1, 5, 17, 19, 62,
 64, 65; 9:13, 14, 16, 26, 61, 62, 72, 79, 107, 111, 112, 128;
 10:57, 78, 87, 99, 103, 104; 11:53, 86, 120; 12:103; 14:41;
 15:77, 88; 17:9, 82; 18:2; 21:88; 23:38; 24:2, 3, 17, 30,
 47, 51; 26:3, 8, 51, 67, 102, 103, 114, 118, 121, 139, 158.

174, 190, 199, 215; 27:2, 15, 77; 28:10, 47; 29:44; 30:47;
33:6², 23, 25², 37, 43, 47, 50, 58, 59, 73; 34:20, 31; 37:29.
81, 111, 122, 132; 45:3; 47:19; 48:4, 5, 18, 20, 26; 49:9;
51:35, 55; 57:8, 12; 59:2; 61:13; 63:8; 66:4; 71:28; 85:7, 10;
مؤمنه му'миннахи 2:221; 4:92³; 33:36, 50; مؤمنة

му'мина:т (у, а, и) 4:25²; 5:5; 9:71, 72; 24:12, 23, 31;
33:35, 49, 58, 73; 47:19; 48:5, 25; 57:12; 60:10², 12; 66:5;
71:28; 85:10.

موهن MAVXINUN кучсиэлантйрувчи: мوهن
мавхину 8:18.

موئل MAV'ILUN қутилиш жойи, паноҳ: موئلا
мав'илаи 18:58.

موؤدة MAV'UDATUN тирик кўмилган (қиз):
ال-мав'удату 81:8.

الموؤدة MAITUN ўлган, ўлик: ميتا майтан
6:122; 25:49; 43:11; 49:12; 50:11; الميتة ал-майтан
(у, а) 2:173; 5:3; 6:139; 145; 16:115; 36:33.

ميت MAIYITUN кўплиги اموات 'амва:тун,
موتى мавта: الميت ал-маййит (у, а, и) 3:27²;
6:95²; 7:57; 10:31², 14, 17; 30:19²; 35:9; 39:30; ميتون

маййиту:на 23:15; 39:30; ميتين маййити:на 37:58;
اموات 'амва:тун 2:154; 16:21; 35:22; اموات

'амва:тан 2:28; 3:169; 77:26.
الموتى AL-MAVTA: 2:73, 260; 3:49; 5:110; 6:36,

111; 7:57; 13:31; 22:6; 27:80; 30:50, 52; 36:12; 41:39;
42:9; 46:33; 75:40.

ميتاق MI:SA:QUN кўплиги موائيق мавс:си:ку 78:2.
ميتاق майа:си:ку аҳд; қасам, онт: ميتاق ми:

са:қ (ун, а) 2:83; 3:81, 187; 4:90, 92; 5:12, 70; 7:169; 8:72;
13:20; ميتاق ми:са:қан 4:21, 154; 33:7; ميتاقكم

ми:са:қақум 2:63, 84, 93; 57:8; ميتاق ми:са:қа (а,
и) ҳ (у, и) 2:27; 5:7; 13:25; ميتاقكم ми:са:қ ҳ (а,
и) ҳ (у, и) м 4:154, 155; 5:13, 14; 33:7.

ميراث MI:PA:СУN кўплиги مواريت мава:ри:су
мерос қолдирилган нарса: ميراث ми:ра:су 3:180; 57:10.

ميز MAIHAZA ёрилмоқ: تميز тамаййазу 67:8.

ميزان MI:ZA:NUH кўплиги موازين мава:зи:
жу 1) тарози; 2) оғирлик, миқдор: الميزان ал-ми:за:

и (а, и) 6:152; 7:85; 11:84, 85; 42:17; 55:7, 8, 9; 57:25;
الموازين ал-мава:зи:на 21:47; موازين мава:
зи:нуху 7:8, 9; 23:102, 103; 101:6, 8.

ميسر MAISIRUN қимор: الميسر ал-майсир
(у, и) 2:219; 5:90, 91.

ميسرة MAISARATUN енгил тортиш: ميسرة
майсаратин 2:280.

ميسور MAISU:RUN енгил: ميسورا майсу:
ран 17:28.

ميعاد MI:BA:ДУN ваъда; ваъдалашилган вақт:
الميعاد ал-ми:ба:д (у, а, и) 3:9, 194; 8:42; 13:31;
34:30; 39:20.

ميقات MI:QA:TUN кўплиги مواقيت мава:қи:ту
белгилан-ган вақт: ميقات ми:қа:т (у, и) 7:142; 26:38;

56:50; ميقاتا ми:қа:тан 78:17; لميقاتا ли-ми:қа:
тина: 7:143, 155; ميقاتهم ми:қа:туҳум 44:40;

مواقيت мава:қи:ту 2:189.

ميكال MI:KA:ЛУN фаришта Микойил алайҳи-с-
саломнинг исмининг қисқа шакли: ميكال ми:ка:ла 2:98.

ميل MAIJUN ҳоҳиш, истак: الميل ал-майли
4:129; ميلا майлан 4:27.

ميلة MAIJLATUN ҳужум: ميلة майлатан
4:102.

ميمنة MAIMANATUN кўплиги ميامن майа:
мину ўнг тараф: الميمنة ал-майманати 56:8²; 90:18.

ن

ن НУ:НУН 1) «ал-Қалам» сурасининг биринчи оятининг бошланиши; 2) ну:н ҳарфининг ёзувдаги ифодаси 68:1.

نا (У) НА:’А, نوا НАВ’УН б ~ би базўр турмоқ, қийналиб турмоқ (ўришдан):

لتو لاتانو’у 28:76. ناي (У) НА’АИА, ناي НА’ЙУН узоқлашмоқ, узоқлашиб жетмоқ 17:83; 41:51; يانوان يان’авна 6:26.

ناج НА:ЖИН қутидган, халос бўлган 12:42. ناجي НА:ЖА: коли суҳбат қурмоқ, яширинча гаплашмоқ: ناجيم на:жайтуму 58:12.

ناد НА:ДИН кўплиги اندية андийатув 1) йигин жойи, йигилиш жойи; 2) одамлар йигини; ناديم نادим на:ди:куму 29:29; نايه на:дийаҳу 96:17.

نادي НА:ДА: чақирмоқ, чорламоқ 7:44, 48, 50; 11:42, 45; 19:3; 21:76, 87, 89; 26:10; 38:41; 43:51; 68:48; 79:23; نادانا на:да:на: 37:75; ناداه на:да:ҳу

79:16; ناداهما на:да:ҳа: 19:24; ناداهما на:да:ҳума: 7:22; فنادته фа-на:датҳу 3:39; نادوا на:дав 7:46; 38:3; 43:77; 54:29; ناديتم на:дайтум 5:58; نادينا نادина на:дайна: 28:46; نادينا:ху 19:52; 37:104;

ينادونك йуна:ду:нака 49:4; ينادونهم йуна:ду:на-хум 57:14; ينادي(ي) йуна:ди(:) 50:41; ينادي йуна:ди: 3:193; يناديم йуна:ди:ҳим 28:62, 65, 74; نادوا نادо

на:ду: 18:52; نودوا ну:ду: 7:43; نودي ну:дийа

20:11; 27:8; 28:30; 62:9; ينادون йуна:давна 40:10; 41:44.

نادم НА:ДИМУН афсусланувчи, надомат қилувчи: نامين на:дими:на 5:31, 52; 23:40; 26:157; 49:6.

نار НА:РУН кўплиги نيران ни:ра:нун ўт, олов: النار ан-на:р (у, а, ш) 2:24, 39, 80, 81, 126,

167, 174, 175, 201, 217, 221, 257, 266, 275; 3:10, 16, 24, 103, 116, 131, 151, 183, 185, 191, 192; 4:145; 5:29, 37, 72; 6:27, 127; 7:12, 36, 38², 44, 47, 50; 8:14; 9:17, 35, 63, 68, 81, 109; 10:8, 27; 11:16, 17, 98, 106, 113; 13:5, 17, 35; 14:30, 50; 15:27; 16:62; 18:53; 20:10; 21:39, 69; 22:19, 72; 23:104; 24:35, 57; 27:8, 90; 28:29, 41; 29:24, 25; 32:20²; 33:66; 34:42; 35:36; 38:27, 59, 61, 64, 76; 39:8, 16, 19; 40:6, 41, 43, 46, 47², 49, 72; 41:19, 24, 28, 40; 45:34; 46:20, 34; 47:12, 15; 51:13; 52:13, 14; 54:48; 55:15, 35; 56:71; 57:15; 58:17; 59:3, 17, 20; 64:10; 66:10; 72:23; 74:31; 85:5; 87:12; 90:20; 98:6; 101:11; 104:6;

نارا на:ран 2:17; 4:10, 14, 30, 56; 5:64; 18:29, 96; 20:10; 27:7; 28:29; 36:80; 66:6; 71:25; 88:4; 92:14; 111:3.

نازع НА:ЗАЪА низолашмоқ: نازعك йуна: заъуннака 22:67.

نازع НА:ЗИЪУН суғуриб олувчи: النازعات ан-на:зиъа:ти бадандан жонни суғуриб олувчи фаришта-лар 79:1.

ناس НА:СУН одамлар, инсонлар: الناس анна: с (у, и, а) 2:8, 13, 21, 24, 44, 83, 94, 96, 102, 125, 142,

143, 150, 159, 161, 164, 168, 185, 187, 188, 189, 199, 200, 204, 207, 213², 219, 221, 224, 243², 251; 259; 264; 273; 3:4; 9; 14, 21, 41, 46, 68, 79, 87, 96, 97, 110, 112, 134; 138; 140; 173, 187; 4:1, 37, 38, 53, 54, 58, 77, 79, 105, 108, 114, 133, 142, 161, 165, 170, 174; 5:32², 44, 49, 67, 82, 97, 110, 116; 6:91, 122, 144; 7:85, 116, 144, 158, 187; 8:26, 47, 48; 9:3, 34; 10:2², 11, 19, 21, 23, 24, 44², 57, 60, 92, 99, 104, 108; 11:17, 85, 103, 118, 119; 12:21, 38², 40, 46, 49, 68, 103; 13:1, 6, 17, 31; 14:1, 25, 36, 37, 44, 52; 16:38, 44, 61, 69; 17:60², 89², 94, 106; 18:54, 55; 19:10, 21; 20:59; 21:1, 61; 22:1, 2, 3, 5, 8, 11, 18, 25; 27; 40; 49; 65, 73, 75, 78; 24:35; 25:37, 50; 26:39, 183; 27:16, 82, 83; 28:23, 43; 29:2, 10, 43, 67; 30:6, 8, 30², 33, 36, 39, 41, 58; 31:6, 18; 20, 33; 32:13; 33:37, 63; 34:28², 36;

35:2, 3, 5, 15, 28, 45; 38:26; 39:27, 41; 40:57, 59, 61²;
42:42; 43:33; 44:11; 45:20; 26; 46:6; 47:3; 48:20; 49:13; 54:20;
57:24, 25²; 59:21; 62:6; 66:6; 83:2, 6; 99:6; 101:4; 110:2;
114:1, 2, 3, 5, 6.

ناسك НА:СИКУН кўплиги ناسك нусса:кун
ибодат қилувчи: ناسكوه на:сику:ху 22:67.

ناشئة НА:ШИ'АТУН (ибодат учун уйқудан) ту-
риш: ناشئة на:ши'ата 73:6.

ناشر НА:ШИРУН таратувчи, тўзитувчи, ёвчи:
الناشرات ан-на:шира:ти булутларни таратувчи шамол
77:3.

ناشط НА:ШИТУН олувчи, суғуриб олувчи:
الناشطات ан-на:шита:ти бадандан жонни суғуриб
олувчи фаришталар 79:2.

ناصب НА:СИБУН (дўзах ўтида занжир кишан-
ларни судраб) захмат чекувчи: ناصبة на:сибатун
88:3.

ناصح НАСИХУН ўғит берувчи, насихат қилувчи
7:68; ناصحون на:сиҳу:на 12:11; 28:12; الناصحين
ан-на:сиҳи:на 7:21, 79; 28:20.

ناصر НА:СИРУН кўплиги انصار 'анса:рун
ёрдамчи, кўмакчи: ناصر на:сир (а, ив) 47:13; 86:10;
ناصرأ на:сиран 72:24; ناصرين на:сири:на 3:22,
56, 91, 150; 16:37; 29:25; 30:29; 45:34; انصارأ 'анса:р
(у, а, и) 2:270; 3:52, 192; 5:72; 9:100, 117; 61:14²;
انصارأ 'анса:ран 71:25; انصاري 'анса:ри: 3:52; 61:14.

ناصية НА:СИИАТУН кўплиги نواص ناва:син
қоқил, пошук: الناصية ан-на:сийати 96:15, 16; ناصيتها
на:сийатиҳа: 11:56; النواصي ан-нава:си: 55:41.

ناصر НА:ДИРУН порлоқ, нурли, чиройли: ناضرة
на:диратун 75:22.

ناظر НА:ЗИРУН кўплиги نظار нузза:рун
қараб турувчи, назорат қилувчи, назар ташловчи: الناظرين

ان-на:зири:на 2:69; 7:108; 15:16; 26:33; 33:53;
на:зиратун 27:35; 75:23.

ناعمة НА:ЪИМАТУН юмшоқ, мулойим 88:8.
ناقق НА:ФАҚА мунофиқлик, иккиюзламачилик
қилмоқ: ناقوا на:фақу: 3:167; 59:11.

نافلة НА:ФИЛАТУН кўплиги نوافل нава:
фила 1) ҳадя, совга; 2) ортиқча, зиёда: نافلة на:
Филатун 17:79; 21:72.

ناقية НА:ҚАТУН кўплиги نوق ну:қун, انيق
'аниқу она туя: الناقية ан:на:қат (у, а, и) 7:73, 77;
11:64; 17:59; 26:155; 54:27; 91:13.

ناقور НА:ҚУ:РУН карнай: الناكور ан-на:қу:ри
74:8.

ناكب НА:КИБУН четлашувчи, оғишувчи: لناكبون
ла-на:кибу:на 23:74.

ناكس НА:КАСА бошни қуйи эгмоқ: ناكسوا на:
кнеу: 32:12.

نال (А) НА:ЛА, نيل НАЙЛУН 1) бўлмоқ;
2) етишмоқ: تناله тана:луҳу 5:94; تنالوا тана:лу:
3:92; ينال йана:лу 2:124; 22:37; يناله йана:луҳу
22:37; ينالهم йана:луҳум 7:37, 49, 152;
ينالوا йана:лу 9:74; 33:25; ينالون йана:лу:на 9:120².

ناه НА:ҲИН манъ қилувчи, қайтарувчи: الناھون
ан-на:ҳу:на 9:112.

نائم НА:ИМУН ухловчи: نائمون на:'иму:на
7:97; 68:19.

نبا НАБА'УН кўплиги انباء 'анба:'у
нубу'ун хабар:

نباء НАБА' (УН, А, И) 5:27; 6:34, 67; 7:175;
9:70; 10:71; 14:9; 26:69; 27:22; 28:3; 38:21, 67; 49:6;
64:5; 78:2; نباءه наба'аҳу 38:88; نباءهم наба'

аҳум 18:13; انباء 'анба:'у (и) 3:44; 6:5; 11:49, 100,
120; 12:102; 20:99; 26:6; 28:66; 54:4; انباتكم 'анба:
'шкун 33:30; انباتها 'анба:'иҳа: 7:101.

نبأ НАББА'А хабар бермоқ: **نبأ** набба'ат
 66:3; **نبأ تكما** набба'тукума: 12:37; **نبأنا** набба'
 ана: 9:94; **نبأني** набба'ни: 66:3; **نبأها** набба'аха:
 66:3; **سائلك** са-'унабби'ука 18:78; **انبيكم** у-
 набби'укум 3:15, 49; 5:60; 12:45; 22:72; 26:221; 29:8;
 31:15; **لا-тунабб'аннаҳум** 12:15; **قئيبهم** тунабби'
 уҳум 9:64; **انتبونون** 'а тунабби'у:на 10:18; **تنبونوه** тунабби'у:
 наху 13:33; **قئيبكم** фа-тунабби'укум 10:23; 18:403;
فلتنبين фала-нунабби'анна 41:50; **فئيبهم** фа-
 нунабби'уҳум 31:23; **يئيبك** йунабби'ука 35:14;
يئيبكم йунабби'укум 5:48, 105; 6:60; 164; 9:94, 105; 34:7;
 39:7; 62:8; **يئيبهم** йунабби'уҳум (у) 5:14; 6:108, 159;
 24:64; 58:6, 7; **نبيء** набби' 15:49; **نبئنا** набби'на:
 12:36; **نبيهم** набби'ҳум 45:51; 54:28; **نبئوني** набби'
 у:ни: 6:143; **لنتبون** ла-тунабба'унна 64:7; **ينباء**
 йунабба' 53:36; **ينبؤا** йунабба'у: 75:13.
نبات НАБА:ТУН ўт, ўлан: **نبات** наба:т
 (у, а, и) 6:99; 10:24; 18:45; 20:53; **نباتا** наба:тан
 3:37; 71:17; 78:15; **نباته** наба:туху 7:58; 57:20.
نبت (У) НАБАТА, **نبت** НАБТУН, **نبات**
 НАБА:ТУН ўсмоқ, униб чиқмоқ: **تنبت** танбуту 23:20.
نبذ (И) НАБАЗА, **نبذ** НАБЗУН ташла-
 моқ 2:101; **فئبذتها** фа-набазтуҳа: 20:96; **فئبذناه**
 фа-набазна:ху 37:145; **فئبذناهم** фа-набазна:ҳум
 28:40; 51:40; **نبذوه** набазаху 2:100; **فئبذوه** фа-
 набазу:ху 3:187; **فانبذ** фа-нбиз 8:58; **لنبذ** ла-
 нубиза 68:49; **لينبذن** ла-йунбазанна 104:4.
نبوة НУБУВВАТУН набийлик; пайгамбарлик:
النبوة ан-нубуввата 3:79; 6:89; 29:27; 45:16; 57:26.
نبى НАБИЙУН кўплиги **انبيا** анбийа:'у
 пайгамбар: **النبي** ан-набийу пайгамбар Муҳаммад.

алайҳи-с-салом 2:246; 3:68, 146, 161; 5:81; 6:112; 7:94,
 157, 158; 8:64, 65, 67, 70; 9:61, 73, 113, 117; 22:52;
 25:31; 33:1, 6, 13, 28, 30, 32, 38, 45, 50³, 53², 56, 59;
 43:6, 7; 49:2; 60:12; 65:1; 66:1, 3, 8, 9; **نبيا** набийан
 3:39; 19:30, 41, 49, 51, 53, 54, 56; 37:112; **نبيهم**
 набиййуҳум 2:247; 248; **النبيون** ан-набиййу:на 2:136;
 3:84; 5:44; **النبيين** ан-набиййи:на 2:61, 177, 213;
 3:21, 80, 81; 4:69, 163; 17:55; 19:58; 33:7, 40; 39:69;
الانبيا ан-'анбийа:' (у, а, и) 2:91; 3:112, 181; 4:155;
 5:20.
نق (У) НАТАҚА, **نق** НАТҚУН тортмоқ,
 чўзмоқ: **نقنا** натақна: 7:171.
نجا (У) НАЖА: **نجا** НАЖА:УН, **نجا**
 НАЖА:ТУН қутулмоқ, халос бўлмоқ 12:45; **نجوت**
 нажавта 28:25.
نجا НАЖЖА: қутқазмоқ, қутултирмоқ, халос
 қилмоқ: **نجاكم** нажжа:кум 17:67; **نجانا** нажжа:на:
 7:89; 23:28; **نجاهم** нажжа:ҳум 29:65; 31:32, **نجينا**
 нажжайна: 11:58, 66, 94; 41:18; 44:30; **نجيناك**
 жайна:ка 20:40; **نجيناكم** нажжайна:кум 2:49; **نجيناه** наж-
 жайна:ху 10:73; 21:71, 74, 76, 88; 26:170; 37:76,
 134; **نجيناهم** нажжайна:ҳум 11:58; 54:34; **نجيناهما**
 нажжайна:ҳума: 37:115; **ننجي** нунажжи: 10:103;
 19:72; **ننجيك** нунажжи:ка 10:92; **لننجينه** ла-нунаж-
 жийаннаху 29:32; **ينجي** йунажжи: 36:61; **ينجيمكم**
 йунажжи:кум 6:63, 64; **نجنا** нажжина: 10:86;
نجني нажжини: 26:118, 169; 28:24; 66:11²;
نجني нуажжиа 12:110.
نجاة нажа:тун қутулиш, нажот топиш, халос бў-
 лиш: **النجاة** ан-нажа:ти 40:41.
نجد НАЖДУН тепалик, баландлик: **النجدين**
 ан-наждайни 90:10.
نجس НАЖАСУН кир 9:28.
نجم НАЖМУН кўплиги **نجوم** нужу:мун,

танзиъу 3:26; 54:20; لتترعن ла-танзиъанна 19:69;

يترع йанзиъу 7:27.

نزح (А) НАЗАРА, بين ~ байна
 НАЗГУН
 фасод қилмоқ, орқага фитна ва васваса солмоқ;
 12:100; يترع йанзагу 17:53; يترعك йанзаган-
 нақа 7:200; 41:36.

نزح НАЗГУН гижгижлаш, фитна қилиш, фасод
 қилиш: 7:200; 41:36.

نزح (И) НАЗАФА, نزح НАЗФУН ҳолдан
 тойдирмоқ: маст қилмоқ: يتزفون йанзифу:на 37:47;
 56:19.

نزح (И) НАЗАЛА, نزول НУЗУ:ЛУН 1) туш-
 моқ, юқоридан пастга тушмоқ; 2) ~ би тўхтамоқ,
 ўрнашмоқ 17:105; 26:193; 37:177; 57:16; يتزل йанзилу 34:2;
 57:4.

نزح НАЗЗАЛА 1) пастга туширмоқ; 2) тўхтат-
 моқ, ўрнатмоқ 2:176; 3:3; 4:136, 440; 7:71, 196; 25:1;
 29:63; 39:23; 43:11; 47:26; 67:9; نزلا наззална:

2:23; 4:47; 6:7, 111; 15:9; 16:89; 17:95; 20:80; 50:9;
 76:23; نزلاه наззална:ҳу 17:106; 26:198; نزله наз-
 залаҳу 2:97; 16:102; تتزل туназзила 4:153; 17:93;

نزح нуназзил (у) 15:8; 17:82; 26:4; نزله
 нуназзилуҳу 15:21; يتزل йуназзил (у, а) 2:90; 3:151; 5:112;

6:37, 81, 7:33; 8:11; 16:2, 101; 22:71; 24:43; 30:24; 31:34;
 40:13; 42:27, 28; 57:9; نزح нуззила 6:37; 15:6; 16:44; 25:25,
 32; 43:31; 47:2; نزح нуззилат 47:20; تتزل туназзала
 3:93; 9:64; يتزل йуназзал (у, а) 2:105; 5:101; 30:49.

نزح НУЗУЛУН 1) хона, уй; 2) зиёфат 56:93;
 نزح нузулан 3:198; 18:102, 107; 32:19; 37:62;
 41:32; نزله нузулуҳум 56:56.

نزح НАЗЛАТУН бир тушиш: نزله назлатан
 53:13.

نساء نИСА:УН (кўплик) хотинлар, аёллар: النساء
 ан-ниса: (у, а, в) 2:222, 231; 232, 235, 236; 3:14, 42;

4:1, 3, 4, 7, 11, 19, 22, 24, 32, 34, 43, 75, 98, 127, 128,
 129, 176; 5:6; 7:81; 24:31, 60; 27:55; 33:30, 32, 52, 59;
 48:25; 49:11²; 65:1; نساءكم ниса:акум 2:49; 3:61;

7:141; 14:6; نساءنا ниса:ана: 3:61; نساءهم ниса:аҳум
 7:127; 28:4; 40:25; نساءكم ниса:укум 2:223; نساءكم
 ниса:йкум 2:187; 4:15, 23²; 65:4; نساءهم ниса:ихим
 2:226; 58:2,3; نساءهم ниса:ихимна 24:31; 33:55.

نسب НАСАБУН кўплиги انساب 'анса:був
 асл, таг; نسبنا насабан 25:54; 37:158; انساب
 'анса:ба 23:101.

نسح (А) НАСАХА نسخ НАСХУН 1) алмаш-
 тирмоқ; 2) ўчирмоқ: تنسخ тансах 2:106; فينسخ
 фа-йансаху 22:52.

نسخة НУСХАТУН нусха نسختها нусхатиҳа:
 7:154.

نسر НАСРУН кўплиги نسر نУСУ:РУН
 Наср, бут номи: نسرنا насран 71:23.

نسف (И) НАСАФА, نسف НАСФУН совир-
 моқ: نسفناه ла-нансифаннаҳу 20:97; نسفها
 йансифуҳа: 20:105; نسفат нусифат 77:10.

نسف НАСФУН совирш: نسفا насфан 20:97,
 105.

نسك НУСУКУН 1) ибодат қилиш; 2) қурбонлик
 қилиш: نسك нусукин 2:196; نسكي нусуки:
 6:162.

نسل (У, И) НАСАЛА, نسل НАСЛУН шиддат
 билан илгари юриб бормоқ, интилмоқ: ينسلون
 йансилу:на 21:96; 36:51.

نسل НАСЛУН авлод: النسل ан-насла 2:205;
 نسله наслаҳу 32:8.

نسوة نИСВАТУН (кўплик) хотинлар, аёллар:
 نسوة нисват (у, в) 12:30, 50.

نسي (А) НАСИИА, نسي НАСИУН, نسيان
 НИСИА:НУН увутмоқ; қолдирмоқ: 18:57; 20:88, 115;

36:78; 39:8; **نسوا** **насу:** 5:13, 14; 6:44; 7:51, 165;
 9:67; 25:18; 38:26; 59:19; **نسوه** **насу:ху** 7:53; 58:6;
نسي **насийа:** 18:61; **نسيت** **наси:т (у, а)** 18:24,
 63, 73; **نسيتم** **наси:тум** 32:24; 45:34; **فئسيهتا**
фа-наси:таха: 20:126; **نسينا** **наси:на:** 2:286; **نسيانم**
наси:на:кум 32:14; **فئسيهم** **фа-насийахум** 9:67; **تئس**
танса 28:77; **تئسي** **танса:** 87:6; **تئسوا** **тансаву**
 2:237; **تئسون** **тансавна** 2:44; 6:41; **نئسائم** **нанса:**
кум 45:34; **نئسام** **нанса:хум** 7:51; **نئسي**
анса: 20:52; **تئسي** **тунса:** 20:126.
نسي **НАСИУН** қолдирилган, унутилган **наrsa:**
насийан 19:23.
نسي **НАСИИУН** қолдирувчи, унутувчи: **насия**
насийан 19:64.
نسي **НАСИ'УН** кўчириш, маълум бир ойнинг
 муқаддаслигини иккинчи бир ойга кўчириш, ўтказиш:
النسي **ан-наси'у** 9:37.
نشاء **НАШША'А** тарбия қилмоқ, ўстирмоқ: **يشاء**
шунашша'а 43:18.
نشاة **НАШ'АТУН** ўстириш, парварити қилиш;
انشاء **ан-наш'ата** 29:20;
 53:47; 56:62.
نشر (У) **НАШАРА**, **نشر** **НАШРУН** ЕЙ-
МОҚ, ОЧМОҚ: **يشئر** **йаншру(у)** 18:16; 42:28; **نشرت**
нушират 81:10.
نشر **НАШРУН** таратиш, ёйиш: **نشرا** **нашран**
 77:3.
نشز (У, И) **НАШАЗА**, **نشز** **НАШЗУН**, **نشوز**
НУШУ:ЗУН турмоқ: **انشزوا** **уншузу:** 58:112.
نشطا **НАШТУН** чиқариш, чиқариб олиш:
انشطا **наштан** 79:2.
نشور **НУШУ:РУН** жонланиш, тирилиш: **النشور**

ان-нушу:ру 35:9; 67:15; **نشورا** **нушу:ран** 25:3, 40,
 47.
نشوز **НУШУ:ЗУН** хотиннинг эрдан қочиб наф-
 ратланиши: **نشوزا** **нушу:зан** 4:128; **نشوزهن**
нушу:захунна 4:34.
نصاري **НАСА:РА:** **نصرائي** **наса:ниййун** нинг
 кўнлиги.
نصب (А) **НАСИБА**, **نصب** **НАСБУН** 1) тик
 қилмоқ; 2) захмат чекмоқ, қийналмоқ: **فانصب** **фа-**
насаб 94:7; **نصبت** **нусабат** 88:19.
نصب **НАСАБУН** чарчаш, ҳолдан тойиш; захмат
 чекиш 9:120; 15:48; 35:35; **نصبا** **насабан** 18:62.
نصب **НУСБУН** 1) фалокат, бало; 2) дард, касал-
 лик: **نصب** **нусбин** 38:41.
نصب **НУСУБУН** кўнлиги **انصاب** **'анса:бун**
 бут, қурбонлик келтириладиган жой: **النصب** **ан-нусуби**
 5:3; 70:43; **الانصاب** **ал-'анса:бу** 5:90.
نصح (А) **НАСАҲА**, **نصح** **НУСҲУН**, **نصيحة**
НАСИҲАТУН: 1) насиҳат қилмоқ, ўгит қилмоқ; 2) са-
 мимий, тўғри кўнгилда бўлмоқ: **نصحت** **насаҳту** 7:79,
 93; **نصحوا** **насаҳу:** 9:91; **انصح** **'ансаҳ (у, а)** 7:62;
 11:34.
نصح **НУСҲУН** ўгит, насиҳат: **نصحي** **нусҳи:**
 3:151; 5:112; 6:37, 81; 7:33; 8:11; 16:2, 101; 22:71; 24:43;
 11:34.
نصر (У) **НАСАРА**, **نصر** **НАСРУН** 1) **علي**
 ~ ғала: ёрдам, кўмак бермоқ; 2) **علي** ~ ғала: устун, го-
 либ қилмоқ: **نصرکم** **насаракум** 3:123; 9:25; **نصرناه**
насарна:ху 21:77; **نصرناهم** **насарна:хум** 37:116; **نصره**
насараху 9:40; **نصرهم** **насарахум** 46:28; **نصروا**
насару: 8:72, 74; **نصروه** **насару:ху** 7:157; **نصروهم**
насару:хум 59:12; **لئنصرونه** **ла-тансуруннаху** 3:81;
تنصروا **тансуру:** 47:7; **تنصروه** **гансуру:ху**

9:40; **النصر** **ла-нансуру** 40:51; **لنصرتكم** **ла-нансу-**
раннакум 59:11; **ينصر** **йансуру** 30:5; **ينصرك**
йансурака 48:3; **ينصركم** **йансур (у) кум (у)** 3:160²;
9:14; 47:7; 67:20; **لينصرن** **ла-йансеураинна** 22:40;
ينصرون **йансуруна:** 40:29; **لينصرونه** **ла-йансеу-**
раннаху 22:60; **ينصروني** **йансуруни:** 11:30, 63; **ينصروه**
йансур (у, а) ху 22:15, 40; 57:25; **ينصرون** **йансуру:**
на 7:192, 197; 59:8; **ينصرونكم** **йансуру:накум** 26:93;
ينصرونه **йансуру:наху** 18:43; 28:81; **ينصرونهم**
йансуру:нахум 42:46; 59:12; **انصرونا** **унсуруна:** 2:250;
286; 3:147; **انصروني** **унсуруни:** 23:26, 39; 29:30; **انصروا**
унсуру: 21:68; **تنصرون** **тунсару:на** 11:143; 23:65;
39:54; **ينصرون** **йунсару:на** 2:48; 86, 123; 3:114; 21:39;
28:41; 36:74; 41:16; 44:44; 52:46; 59:12.
النصر **НАСРУН** 1) ёрдам, кўмак; 2) галаба: **ان-насер (у, а)** 2:214; 3:126; 8:10, 72; 21:43; 29:10; 30:5,
47; 61:13; 110:1; **انصرا** **насран** 7:192; 25:19; 48:3;
انصركم **насракум** 7:197; **انصرونا** **насуруна:** 6:34;
12:110; **انصروه** **би-насриҳи** 3:13; 8:26; **انصروهم**
насер (а, и) х (у, и) м 22:39; 36:75.
انصروني **НАСРА:НИЙИУН** кўплиги **انصاري**
наса:ра: христиан: **انصراييا** **наса:ниййан** 3:67; **النصارى**
ан-наса:ра: 2:62, 111, 113³, 120, 135, 140; 5:14, 18, 51,
69, 82; 9:30; 22:17.
انصاف **НИСФУН** кўплиги **انصاف** **'анса:фун**
ярим: **انصاف** **нисфу** 2:237; 4:11, 12, 25, 176; **انصافه**
нисф (а, и) ху 73:3, 20.
انصوحا **НАСУХУН** самимий, сидқидил: **انصوحا**
насу:ҳан 66:8.
انصيبا **НАСИ:БУН** кўплиги **انصيبا** **'ансиба:'у**
ҳисса, бўлак, қисм: **انصيب** **наси:б (ун, ин)** 2:202;
4:7², 32², 53, 85, 141; 42:20; **انصيبيا** **наси:бан** 3:23;
4:7, 44, 51, 118; 6:136; 16:56; 40:47; **انصيبك** **наси:**

бака 28:77; **انصيبهم** **наси:б (у, и) х (у, и) м** 4:33; 7:37; 11:109.
انصار **НАСИ:РУН** кўплиги **انصار** **'анса:рун:**
ёрдам берувчи, кўмакчи: **انصير** **наси:p (у, ин)**
2:107, 120; 8:40; 9:74; 116; 22:71, 78; 29:22; 35:37; 42:8,
31; **انصيرا** **наси:ран** 4:45, 52, 75, 89, 123, 145, 173;
17:75, 80; 25:34; 33:17, 65; 48:22; **انصار** **'анса:p (у,**
а, и) 2:270; 3:52, 192; 5:72; 9:100, 117; 61:14²;
انصارا
анса:ран 71:25; **انصاري** **'анса:ри:** 3:52; 61:14.
انصاخان **НАДДА:ХУН** қайнаб чиқувчи: **انصاخان**
надда:ҳата:ни 55:66.
انصاج **(А) НАДИЖА,** **انصاج** **НАДЖУН** пиш-
моқ; қовирилмоқ: **انصاجت** **надижат** 4:56.
انصارة **НАДРАТУН** ҳусн, чирой; гўзаллик; порлоқ-
лик. вурлилик: **انصارة** **надратан** 76:14; 83:24.
انصيد **НАДИ:ДУН** қатор-қатор турган, тизилиб тур-
ган 50:10.
انصافة **НУТФАТУН** кўплиги **انصافة** **нутафун**
томчи, уруғ, сперма: **انصافة** **нутафат (ан, ин)** 16:4;
18:37; 22:5; 23:13, 14; 35:11; 36:77; 40:67; 53:46; 75:37;
76:2; 80:19.
انصاق **(И) НАТАҚА,** **انصاق** **НУТҚУН,** **انصاق**
МАНТИҚУН гапирмоқ, талаффуз қилмоқ **انتصاقون**
тантқиқу:на 37:92; 51:23; **انصاق** **йантиқу** 23:62; 45:29;
53:3; **انتصاقون** **йантиқу:на** 21:63, 65; 27:85; 77:35.
انصيحة **НАТИ:ХУН** сузиб ўлдирилган: **انصيحة**
ан-нати:ҳата 5:3.
انظر **(У) НАЗАРА,** **انظر** **НАЗАРУН** **منظر**
МАНЗАРУН: **الى** ~ **ила:** кўрмоқ, қарамоқ; фикр қил-
моқ, ўйламоқ 9:127; 37:88; 74:21; **انظر** **'аназур** 7:143;
تنظر **танзур** 59:18; **تنظرون** **танзуру:на** 2:50, 55;
3:142; 56:84; **لتنظر** **ли-нанзур(а)** 10:14; 27:27, 41;
ينظر **йанзур(а, и)** 3:77; 7:129; 10:43; 18:19; 22:15;
31—381

28:15; 78:40; 80:24; 86:5; **يَنْظُرُوا** йанзуру: 7:185;

12:109; 30:9; 35:44; 40:61, 82; 47:10; 50:6; **يَنْظُرُونَ**

йанзуру:на 2:210; 6:158; 7:53, 198; 8:6; 16:33; 33:19;

35:43; 36:49; 37:19; 39:68; 42:45; 43:66; 47:18; 20; 51:44;

83:23, 35; 88:17; **النَّظَرُ** унзур 2:259; 4:50; 5:75²;

6:24, 46, 65; 7:84, 103, 143; 10:39, 73; 17:21, 48; 20:97;

25:9; 27:14, 28, 51; 28:40; 30:50; 37:73, 102; 43:25;

انظروا унзуриа: 2:104; 4:46; **انظروا** унзуру:

3:137; 6:11, 99; 7:86; 10:101; 16:36; 27:69; 29:20; 30:42;

انظروا унзуру:на: 57:13; **فانظروا** фа-нзуру: 27:33.

نظر НАЗАРУН 1) назар, қараш; 2) кўриб чи-

қиш, ўрганиш, тадқиқ қилиш: **نظر** назара 47:20.

نظرة НАЗРАТУН бир қараш: **نظرة**

назратан 37:88. **نظرة** НАЗИРАТУН қолдириш, кечиктириш, суриб-

қўйиш 2:280. **نجاج** НИЪА:ЖУН **نعجة** наъжатун нинг

кўплиги. **نعاس** НУЪА:СУН уйқусираш, мудраш: **النعاس**

ан-нуъа:са 8:11; **نعاسا** нуъа:сан 3:154.

نعجة НАЪЖАТУН кўплиги **نجاج** ниъа:жун

қўй: **نعجه** наъжат (ун, ан) 38:23; **نعبتك**

наъжатиқа 38:24; **نجاجه** ниъа:жиқи 38:24.

نعق (А, И) НАЪАҚА, НАЪҚУН, **نعيق** НАЪИ:

ҚУН ҳайқирмоқ, қичқирмоқ: **ينعق** йанъиқу 2:174.

نعل НАЪЛУН кўплиги **نعال** ниъа:лун ковуш:

نعليك наълайка 20:12.

نعم НАЪАМ ҳа, шундай 77:44, 114; 26:42; 37:18.

نعم НИЪМА яхши, жуда яхши 3:136, 173; 8:40²;

13:24; 16:30; 18:31; 22:78²; 29:58; 37:75; 38:30, 44; 39:74;

51:48; 77:23.

نعم НАЪАМУН кўплиги **انعام** 'анъа:муъ

мол (туя, қорамол, ва қўйлар): **النعم** ан-наъами

5:95; **الانعام** ал-'анъа:м (у, а, и) 3:14; 4:119; 5:44;

6:136, 138², 139, 142; 7:179; 10:24; 16:5, 66, 80; 22:28,

30, 34; 23:21; 25:44; 26:133; 35:28; 39:6; 40:79; 42:11;

43:12; 47:12; **انعاما** 'анъа:ман 25:49; 36:71; **انعامكم**

'анъа:м (а, и) кум 20:54; 79:33; 80:32; **انعامهم**

'анъа:муҳум 32:27.

نعم НИЪАМУН **نعمة** ниъматун нинг кўп-

лиги. **نعم** НАЪЪАМА неъматли қилмоқ, фаровон қил-

моқ; **نعمة** наъъамаҳу 89:15.

نعما НИЪИММА: қандай гўзал, қандай яхши,

қандай чиройли (иш) 2:271; 4:58.

نعما НАЪМА:'У роҳатлик наъма:'а 11:40.

نعمة НИЪМАТУН кўплиги **انعم** 'анъумун,

نعمة ниъамун фаровонлик, тўқислик, бойлик, мол,

дунё: **نعمة** ниъматин 44:27; 73:11; **نعمة** ниъмат

(ун, ан) 2:211, 231; 3:103, 171, 174; 5:7, 11, 20; 8:53;

14:6, 28, 34; 16:18, 53, 71, 72, 83, 114; 26:22; 29:67; 31:31;

33:9; 35:3; 37:57; 39:8, 49; 43:13; 49:8; 52:29; 54:35;

68:2, 49; 92:19; 93:11; **نعمتك** ниъматақа 27:19; 46:15;

نعمة ниъмат (а, и) ҳ (у, и) 3:103; **انعم**

'анъуми 16:112; **لانعمه** ли-анъумиҳи 16:121; **نعمة**

ниъамаҳу 31:20; 5:6; 12:6; 16:81; 48:2; **نعمتي** ниъма-

тиъа 2:40, 47, 122, 150; 5:3, 100.

نعيم НАЪИ:МУН мол, маишат асбоблари; фаро-

вовонлик, тўқислик; бахт: **النعيم** ан-наъи:м (у, и) 5:65;

9:21; 10:9; 22:56; 26:85; 31:8; 37:43; 52:17; 56:12, 89;

68:34; 70:38; 82:13; 83:22, 24; 102:8; **نعيمًا** наъи:-

ман 76:20. **نفاث** НАФФА:СУН тупук ташловчи, тушурувчи:

النفاثات ан-наффа:са:ти 113:4.

نفاذ НАФА:ДУН тугаш, йўқ бўлиш: **نفاذ** нафа:

дин 38:54.

نفاق НИФА:ҚУН мунофиқлик, иккиюзламачилик:

النفاق ан-нифа:қи 9:101; **نفاق** нифа:қан 9:77,

НАФХУН уфуриш, пуфлаш: **نفحة** наф-хатун 21:46.

(У) НАФАХА, НАФХУН **ب** ~ би уфурмоқ, пуфламоқ 32:9; **نفخت** нафахти 15:29; 38:72; **نفختنا** нафахна: 21:91; 66:12; **فانفخ** фа-анфуху 3:49; **فانفخوا** фа-танфуху 5:110; **انفخوا** унфуху: 18:96; **نفخ** нуфиха 18:99; 23:101; 36:51; 59:68; 50:20; 69:13; **ينفخ** йунфаху 6:73; 20:102; 27:87; 78:18.

نفحة НАФХАТУН бир пуфлаш 69:13.

(А) НАФИДА, **نفاد** НАФА:ДУН тугамоқ, йўқ бўлмақ: 18:109; **نفدت** нафидат 31:27; **تنفدت** танфада 18:109; **ينفد** йанфаду 16:96.

(У) НАФАЗА, **نفوذ** НУФУ:ЗУН, **نفاذ** НАФА:ЗУН кечмоқ, ўтмоқ: **تنفولوا** танфузу: 55:33; **تنفولون** танфузу:на 55:33; **فانفولوا** фа-нуфузу: 55:33.

(У, И) НАФАРА, **نفور** НУФУ:РУН, **نفار** НИФА:РУН урушга чиқмоқ, юриш қилмоқ: 9:122; **تنفروا** танфиру: 9:39, 81; **ينفروا** йанфиру: 9:122; **انفروا** инфиру: 4:71²; 9:38, 41.

НАФАРУН кўплиги **انفار** 'анфа:рун жамоа, гуруҳ; учдан ўнгача киши жамоаси, гуруҳи 27:1; **نفرا** нафаран 18:34; 46:29.

НАФСУН кўплиги **انفس** 'анфусун, **نفوس** нуфу:сун руҳ, жон; киши, одам: **نفس** нафс (ун, а, ин) 2:48²; 123; 233; 281; 3:25; 30; 145; 161; 485; 4:1; 32; 45²; 6:70; 98; 151; 164; 7:189; 10:30; 54; 100; 11:105; 12:53; 68; 13:33; 42; 14:51; 16:111²; 17:33; 18:74; 20:15; 21:35; 47; 25:68; 29:57; 31:28; 34²; 32:13; 17; 36:54; 39:6; 56; 70; 40:17; 45:22; 50:21; 56:18; 74:38; 75:2; 79:40; 81:14; 82:5; 19; 86:4; 89:27; 91:7; **نفسا** нафсан 2:72; 286; 4:4; 5:32; 6:152; 158; 7:42; 18:74; 20:40; 23:62; 28:19; 33; 63:11; 65:7; **نفسك** нафс (у, а, и) ка 4:79; 84;

5:116; 7:205; 17:14; 18:6; 28; 26:3; 33:37; 35:8; **نفسه** нафс (у, а, и) х (у, и) 2:130; 207; 231; 3:28; 30; 93; 4:110; 111; 5:30; 6:12; 54; 104; 9:120; 10:108; 12:23; 30; 32; 51²; 77; 17:15; 18:35; 20:67; 27:40; 92; 29:6; 34:12; 35:18; 32; 37:14³; 39:41; 41:46; 45:15; 47:38; 48:10; 50:16; 59:9; 64:16; 65:1; 75:14; **نفسها** нафс (а, и) ҳа: 16:111; 33:50; **نفسى** нафсн: 5:25; 116; 7:188; 10:15; 49; 12:26; 53; 54; 20:41; 96; 27:44; 28:16; 34:50; **الانفس**

ан-'анфус (у, а, и) 2:155; 4:128; 16:7; 39:42; 43:71; 53:23; **انفسكم** 'анфус (у, а, и) кум 2:44; 54²; 84; 85; 87; 110; 187; 223; 235²; 272; 284; 3:61; 165; 168; 186; 4:29; 66; 135; 5:105; 6:93; 9:35; 36; 41; 128; 10:23; 12:18; 83; 14:22; 16:72; 17:7; 24:61²; 30:21; 28²; 40:10; 41:31; 42:11; 49:11; 51:21; 53:32; 57:14; 22; 61:11; 64:16; 66:6; 73:20; **انفسنا** 'анфус (а, и) на: 3:61; 6:130; 7:23; **انفسهم**

'анфус (у, а, и) х (у, и) м 2:9; 57; 90; 102; 109; 265; 3:69; 117²; 135; 154²; 164; 178; 4:49; 63; 64; 65; 95²; 97; 107; 113; 5:52; 70; 80; 6:12; 20; 24; 26; 123; 130; 7:9; 37; 53; 160; 172; 177; 192; 197; 8:53; 72; 9:17; 20; 42; 44; 55; 70; 81; 85; 88; 111; 118; 120; 10:44; 11:21; 31; 101; 13:11; 16; 14:45; 16:28; 33; 89; 118; 18:51; 21:43; 64; 102; 23:103; 24:6; 12; 25:3; 21; 27:14; 29:40; 30:8; 9; 44; 32:27; 33:6; 34:19; 36:36; 39:15; 53; 41:53; 42:45; 49:15; 58:8; 59:9; 19; **انفسهن** 'анфусихинна 2:228; 234²; 240; **النفس**

ан-нуфу:су 81:7; **نفوسكم** нуфу:сикум 17:25.

(У) НАФАША, **نفش** НАФСШУН тунда чўпонсиз ўтламоқ, яъни яйловни бузмақ: **نفشت** нафашат 21:78.

(А) НАФАЪА, **نفع** НАФЪУН фойдали бўлмақ, фойда келтирмоқ: **نفعت** нафаъати 87:9; **نفعها** нафаъаҳа: 10:98; **تنفع** танфаъакум 20:109; 34:23; 51:55; **تنفعكم** танфаъаҳу 60:3; **فتنفعه** фа-танфаъаҳу 80:4; **تنفعها** танфаъаҳа 2:123; **تنفعهم** танфаъаҳум 74:48; **ينفع** йанфаъу 2:164; 5:119; 6:158; 12:17; 26:88; 30:57; 32:29; 40:52; **ينفعك** йанфаъука 10:106; **ينفعكم** йанфаъ (у, а) кум (у) 11:34; 21:166; 33:16; 43:39; **ينفعنا**

йанфаъ (у, а) на 6:71; 12:21; 28:9; 22:12; **يَنْفَعُ** йанфаъуху
يَنْفَعُ йанфаъухум 2:102; 10:18; 25:55; 40:85;
يَنْفَعُونَكُم йанфаъу:накум 26:73.

نَفْع НАФЪУН фойда: **نَعْمَا** нафъан 4:11;
 5:76; 7:188; 10:49; 13:16; 20:89; 25:3; 34:42; 48:11;
نَعْمَةٌ нафъаҳи 22:13; **نَعْمَاهُمَا** нафъаҳима
 2:219.

نَفَق НАФАҚУН тешиқ, дарз: **نَفَقًا** на-
 фақан 6:35.

نَفَقَةٌ НАФАҚАТУН чиқим, харажат, харажат
 қилинадиган нарса: **نَفَقَاتِهِمْ** нафақатан 2:270; 9:121;

نَفَقَاتِهِمْ нафақа:туҳум 9:54.

نَفْل НАФАЛУН кўплиги **انْفَال** 'анфа:лун
 ўлжа: **الْانْفَالِ** ал-'анфалу(и) 8:12.

نُفُور НУФУ:РУН қочиш, четлашиш: **نُفُور** ну-
 фу:рин 67:21; **نُفُورًا** нуфу:ран 17:41, 46; 25:60;
 35:42.

نُفُوس НУФУ:СУН **نَفْس** нафсу:ннинг кўплиги.
نَفْسِي (И) НАФА: **نَفْسِي** НАФЙУН қувмоқ,
 ҳайдамоқ: **يُنْفُوا** йунфав 5:33.

نَفِير НАФИ:РУН жамоа, гуруҳ: **نَفِيرًا** нафи:
 ран 17:6.

نَقَب НАҚБУН кўплиги **انْقَاب** 'анқа:бун
 тилиш, кесиш; тешиш: **نَقَبًا** нақбан 18:97.

نَقَب НАҚҚАБА: **عَنْ** ~ бан кезмоқ, кезиб из-
 ламоқ: **نَقَبُوا** наққабу: 50:36.

نَقْر (У) НАҚАРА, **نَقْر** НАҚРУН: **فِي**
 ~ фи: чалмоқ: **نَقْرًا** нуқира 74:8.

نَقَص (У) нақаса **نَقَص** нақсу:н **نَقَصَان** нуқса:нун
 камаймоқ, озаймоқ: **نَقَصُوا** танқусу 50:4;

نَقَصُوا танқусу: 11:84; **نَقَصُوا** танқусуҳа: 13:41; 21:44; **نَقَصُوا**
 йанқусу:кум 9:4; **نَقَص** йунқасу 35:11; **نَقَص** унқус 73:3.

نَقَص НАҚСУН камайиш, озайиш; камлик, озлик:

нақсин 2:155; 7:130.

نَقَص (У) НАҚАДА, **نَقَص** НАҚДУН адоқани узмоқ:
نَقَصْت нақадат 16:92; **تَنْقِصُوا** танқуду:
 16:91; **يَنْقِصُونَ** йанқуду:на 2:27; 8:56; 13:20, 25.

نَقَص НАҚДУН узиш, бузиш, бузилиш, узилиш;
نَقِصُوا нақдиҳим 4:155; 5:13.

نَقِصُوا НАҚЪУН кўплиги **نَقَاع** ниқа:ъун,
نَقِصُوا нуқу:ъун чанг; губор: **نَعْمًا** нақъан

نَقِصُوا (И) НАҚАМА **نَقِم** НАҚМУН ўч олмоқ:
نَقِصُوا нақаму: 9:74, 85:8; **نَقِم** танқиму
 7:126; **نَقِمُونَ** танқиму:на 5:59.

نَقِيب НАҚИ:БУН кўплиги **نَقَبًا** нуқаба:
 'у бошлиқ, раис, қабила бошлиғи: **نَقِيبًا** нақи:бан
 5:12.

نَقِير НАҚИ:РУН хурмо данагининг дарзи; чи-
 зиғи; «арзимас нарса» маъносида келади: **نَقِيرًا** нақи:
 ран 4:53, 124.

نِكَاح НИКА:ХУН уйланиш, никоҳ қилиш: **النِّكَاحِ**
 ан-ника:ҳ (а, и) 2:235; 237; 4:6; **نِكَاحًا** ника:ҳан
 24:33; 60.

نِكَال НАКА:ЛУН азоблаш, ибрат учун қийнаш:
نِكَالًا нака:ла 79:25; **نِكَالًا** нака:лан 2:66;
 5:38.

نَكَت (У) НАКАСА, **نَكَت** НАКСУН бузмоқ
 48:10; **نَكَتُوا** накасу: 9:12, 13; **يَنْكُتُ** йанкусу
 48:10; **يَنْكُتُونَ** йанкусу:на 7:135; 43:50.

نَكَت НИКСУН кўплиги **انْكَاث** 'анка:сун
 бузиш, тўзитиш **انْكَاثًا** 'анка:сан 16:92.

نَكَح (А, И) НАКАҲА, **نَكَح** НИКА:ХУН
 уйланмоқ, никоҳ қилмоқ 4:22; **نَكَحْتُمْ** накаҳтум 33:49;

نَكَح танқиҳа 2:230; **تَنْكِحُوا** танқиҳу: 2:221;
 4:22; 33:53; **تَنْكِحُونَهُ** танқиҳу:ҳунва 4:127; 60:10;

ینکح Һанкиҳ (у, а) 4:25; 24:3; ینکن Һанкиҳ-
 на 2:232; Һанкиҳуҳа: 24:3; Һанкиҳу 4:3;
 فانکحوھن Һанкиҳу:хунна 4:25.
 ҺАКИДУН қийин, мушкул; Һойдасиз;
 Һакдан 7:58.
 (А) ҺАКИРА, ҺУҚРУН, ҺУҚИРИ
 билмамоқ, танимамоқ, мажхул кўрмоқ;
 Һакпраҳум 11:70.
 ҺУҚРУН ёқимсиз, ёмон, номаъкул иш; қийин.
 Һукран 18:74; 87; 65:8.
 ҺУҚУРУН ёқимсиз, ёмон, номаъкул, қийин.
 Һуқури 54:6.
 ҺАҚКАРА ўзгартирмоқ, таниб бўлмайдиган
 Һаккиру: 27:41.
 (У) ҺАҚАСА, ҺАҚСУН ағдар-
 моқ, тўнкармақ, юқорини наст қилмоқ;
 Һаксу: 21:65.
 ҺАҚКАСА ағдартмоқ, тўнкартмоқ, юқо-
 рини наст қилдирмоқ; Һунақкисуху 36:68.
 (И) ҺАҚАСА, ҺАҚСУН, ҺАҚСУВ
 Һуку:суна: ьала: орқага юрмоқ, тисарилмоқ
 Һаксуна:на 23:66.
 ҺАҚСУН кўплиги Һанка:луна
 Һанка:лан 73:12.
 ҺАКИ:РУН инкор қилиш, тескари бўлиш;
 Һаки:рин 42:47; Һаки:ри(и) 22:44;
 34:45; 35:26; 67:18.
 ҺАМА:РИҚУ Һумруқун иинг кўп-
 лиги.
 Һумруқун кўплиги Һама:риқу
 Һама:риқу 88:15.
 ҺАМЛУН чумоли: Һан-намл (у, и)
 27:18;

ҺАМЛАТУН битта чумоли 27:18.
 ҺАМИ:МУН гап тарқатиб юриш, сирни
 онгкор қилиб юриш; Һи-Һами:мин 68:11.
 ҺАҲА:РУН кўплиги Һанхурун
 кун, кундуз: Һан-Һа:р (у, а, и) 2:164, 274;
 3:27; 72, 190; 6:13, 60; 7:54; 10:6, 45, 67; 11:114; 13:3,
 10; 14:33; 16:12; 17:12; 20:130; 21:20, 33, 42; 22:61;
 23:80; 24:44; 25:47, 62; 27:86; 28:72, 73; 30:23; 31:29;
 34:33; 35:13; 36:37, 40; 39:5; 40:61; 41:37, 38; 46:35;
 57:6; 73:7, 20; 78:11; 91:3; 92:2; Һанхурун
 кундузи 10:24, 50; 71:5.
 (А) ҺАҲАРА, ҺАҲРУН оқмоқ;
 Һанхурун 93:10; Һанхурума: 17:23.
 ҺАҲАРУН кўплиги Һанхурун,
 Һанхурун дарё: Һанхурун 2:249;
 54:54; Һанхурун 18:33; Һанхурун
 (у, а, и) 2:25, 74, 266; 3:15, 136, 195, 198; 4:13, 57, 122;
 5:12, 85, 119; 6:6; 7:43; 9:72, 89, 100; 10:9; 13:35; 14:23,
 32; 16:31; 17:91; 18:31; 20:76; 22:14, 23; 25:10; 29:58;
 39:20; 43:51; 47:12, 15; 48:5, 17; 57:12; 58:22; 61:12;
 64:9; 65:11; 66:8; 85:11; 98:8; Һанхурун
 13:3; 16:15; 47:61; 71:12.
 (А) ҺАҲА:, ҺАҲИУН: Һан
 Һан-Һан қилмоқ, қайтармоқ: 79:40; Һанхурун
 59:7; Һанхурума: 7:20; Һанхурун 22:41;
 Һанхурун 11:88; Һанхурун
 Һанхурун 29:45; Һанхурун
 Һанхурун 3:110; Һанхурун
 Һанхурун 16:90; 96:9; Һанхурун
 Һанхурун 60:8, 9; Һанхурун (у) 5:63;
 7:157; Һанхурун 3:104, 114; 6:26; 7:165; 9:67,
 71; 11:116; Һанхурун 31:17; Һанхурун
 6:56; 40:66; Һанхурун 4:31.
 ҺУҲАН ақл, фаросат, идрок:
 Һанхурун: 20:54, 128.

ЛИГИ. **НУ:ХУН** Нуҳ алайҳи-с-салом, пайгамбар:

نوح ну:х (уқ, ив) 4:163; 7:69; 9:70; 11:74, 32, 36, 42, 45, 46, 48, 89; 14:9; 17:3, 17; 19:58; 22:42; 25:37; 26:105, 106, 116; 33:7; 37:75, 79; 38:11; 40:5, 31; 50:12; 51:46; 53:52; 54:9; 66:10; 71:21, 26; ну:ҳан 3:33; 6:84; 7:59; 11:25; 21:76; 23:23; 29:14; 42:13; 57:26; 71:1.

نور **НУ:РУН** кўплиги **نيران** ни:ра:нун ўт, олов: **النور** анну:р (у, и, а) 2:257²; 5:15, 16, 44, 46; 6:1; 7:157; 9:32; 13:16; 14:1, 5; 24:35, 40; 33:43; 35:20; 39:22, 69; 57:9; 61:8; 64:8; 65:11; **نورا** ну:ран 4:174; 6:91, 122; 10:5; 24:40; 42:52; 57:13, 28; 71:16; **نوركم** ну:ршкун 57:13; **نورك** ну:рака 66:8; **نوره** ну:р (а, и) ҳу 9:32; 24:35; 61:8; **نورهم** ну:р (у, и) ҳум 2:17; 57:12, 19; 66:8.

نوم **НАВМУН** уйқу: **النوم** ан-навм (у, а) 2:255; 25:47; **نومكم** навмакун 78:9.

نون **НУ:НУН** кўплиги **نينان** ни:на:нун ба-лик, катта балық: **ذالنون** за:н-ну:ни 21:87.

نوي **НАВАН** хурмо данаги: **النوي** ан-нава: 6:95.

نيل **НАЙЛУН** етишиш, эга бўлиш: **نيلا** най-лан 6:120.

ما **ҲА:** мана 3:66, 119; 4:109; 47:38.

هاد **ҲА:** А шахс ва сонда ўзгарувчи феъл юклама-си: **هاؤم** **ҲА:** УМА мана сизга, мана олинг. 69:19.

هات **ҲА:** ТИ шахс ва сонда ўзгарувчи феъл юкла-маси; келтир, олиб кел, бер: **هاتوا** ҳа:ту: келтиринг-лар, олиб келинглар 2:111; 21:24; 27:64; 28:75.

هاج (И) **ҲА:** ЖА, **هيج** **ҲАЙЖУН**, **هياج** ҳийа:жун **هيجان** ҳайжа:нун: 1) ҳайжонланмоқ, ҳа-ракатга келиш; 2) кўтаришмоқ, униб чиқмоқ: **هيج** йаҳи:жу 39:21; 57:20.

هاجر **ҲА:** ЖАРА кўчмоқ 56:9; **هاجرن** ҳа-жарна 33:50; **هاجروا** ҳа:жару: 2:218; 3:195; 8:72, 74, 75; 9:20; 16:41, 110; 22:58; **تهاجروا** туҳа:жиру: 4:97; **يهاجر** йуҳа:жир 4:100; **يهاجروا** йуҳа:жиру: 4:89; 8:72².

هاد (У) **ҲА:** ДА, **هود** **ҲАВДУН** қайтмоқ, тавба қилмоқ; **هادوا** ҳа:ду: 2:62; 4:46, 160; 5:41, 44, 69; 6:146; 16:118; 22:17; 62:6; **هدا** ҳудна: 7:156.

هاد **ҲА:** ДИН кўплиги **هداة** ҳуда:тун тўғри йўлдан бошловчи, ҳидоятга бошловчи 13:7, 33; 39:33, 36; 40:33; **هاد** ҳа:ди 22:54; 30:53; **هادي** ҳа:ди: 27:81; **هاديا** ҳа:дийа 7:186; **هاديا** ҳа:дийан 25:31.

هار **ҲА:** РУН қулай деб қолган, қулаб туша ёз-ган: **هار** ҳа:рин 9:109.

هاروت **ХА:РУ:ТУ** Ҳорут, фаришта номи: **ХА:РУ:ТА** 2:102.

هالك **ХА:ЛИКУН** ўлган, ҳалок бўлган 28:88;
الهالكين ал-ҳа:лики:на 12:85.

هام (И) **ХА:МА,** **هيام** **ХИИА:МУН** чўл-
ламоқ, қаттиқ сувсамоқ, ташина бўлмоқ: **يهيمون** йаҳи:му:на
26:225.

هامان **ХА:МА:НУ** Ҳомон, фиръавнинг вазири:
هامان ҳа:ма:на 28:6, 8, 38; 29:39; 40:24, 36.

حامد **ХА:МИДУН** сўник; ўлик; ҳосилсиз: **حامدة**
ҳа:מידатан 22:5.

حلاوة **ХА:ВИИАТУН** қазр, жаҳаннам 101:9.

هباب **ХАБА'УН** тўзон, губор: **هباب** ҳаба'ан
25:23; 56:6.

هبط (У, И) **ХАБАТА,** **هبوط** **ХУБУ:ТУН**
тушмоқ: **يهبط** йаҳбиту 2:74; **هبط** ихбит 7:13;
14:48; **اهبطوا** ихбита: 20:123; **اهبطوا** ихбиту:
2:36, 38, 61; 7:24.

هجران (У) **ХАЖАРА,** **هجر** **ХАЖРУН,** **هجران**
ХИЖРА:НУН 1) орқага чекинмоқ; 2) кўчмоқ, тарк эт-
моқ, ташлаб кетмоқ: **تهجرون** таҳжуру:на 23:67;

فاهجر фа-ҳжур 74:5; **واهجرني** ва-ҳжурни: 19:46;
واهجرهم ва-ҳжурҳум 73:10; **واهجروهم** ма-ҳжуру:
хунна 5:34.

هجرأ **ХАЖРУН** тарк этиш, ташлаб кетиш:
ҳажран 73:10.

هجع (А) **ХАЖА'БА,** **هجع** **ХУЖУ:ЪУН** кеча-
си, тунда ухламоқ: **يهجعون** йаҳжа'у:на 51:17.

هد **ХАДДУН** бузиш, қулатиш: **هدا** ҳаддан
19:90.

هدمت **ХАДДАМА** хароб, вайрон қилмоқ:
ла-ҳуддимат 22:40.

هدهد **ХУДХУДУН** попушак: **الهدهد** ал-
ҳудҳуда 27:20.

هددي (И) **ХАДА:,** **هددي** **ХАДИУН,** **هددي**
ХУДАН, **هداية** **ХИДА:ИАТУН** тўғри йўлга бош-

ламоқ, ҳидоят йўлига етакламоқ 2:143, 213; 6:90; 7:30;
13:31; 16:36; 20:50, 79, 122; 87:3; 93:7; **هداكم** ҳада:кум
2:185, 198; 6:149; 16:9; 22:37; 49:17; **هدان** ҳада:ни
6:80; **هدانا** ҳада:на: 6:71; 7:43²; 14:12;

هداني ҳада:ни: 6:161; 39:57; **هداه** ҳада:ху 16:121; **هداهم**
ҳада:хум(у) 9:115; 39:18; **هديتنا** ҳадайтана: 3:8;

هدينا ҳадайна: 6:84²; 19:58; **هديناكم** ҳадай-
на:кум 14:21; **هديناه** ҳадайна:ху 76:3; 90:10;

هديناهم ҳадайна:хум 4:68; 6:87; 41:17; **هديناها**
ҳадайна:хума: 37:118; **اهدك** 'аҳдиқа 19:43;

اهدكم 'аҳдикум 40:38; **اهديك** 'аҳдийақа 79:19; **اهدكم**
'аҳдийакум 40:29; **تهدوا** таҳду: 4:88;

تهدي таҳди: 7:155; 10:43; 28:56; 42:52; 43:40; **تهدي** наҳди:
42:52; **لهدينا** ла-наҳдийаннаҳум 29:69; **هد**

йаҳди 7:100, 178; 17:97; 18:17; 20:128; 32:26; 39:37;
64:11; **يهدي** йаҳдини: 6:77; **يهدون** йаҳду:

на 7:159, 181; 21:73; 32:24; **يهدوننا** йаҳду:нана:
64:6; **يهدي** йаҳди: 2:26, 142, 213, 258, 264, 272;

3:86²; 5:16, 51, 67, 108; 6:88, 144; 9:19, 24, 37, 80, 109;
10:25, 35³; 12:52; 13:27; 14:4; 16:37, 93, 107; 17:9; 22:16;

24:35, 46; 28:50, 56; 30:29; 33:4; 34:6; 35:8; 39:3, 23;
40:28; 42:13; 46:10, 30; 61:5, 7; 62:5; 63:6; 72:2; 74:31;

يهدي йаҳди: 10:35; **يهديك** йаҳдийақа 48:2;
يهديكم йаҳдийакум 4:26; 27:63; 48:20; **يهدين**

йаҳдийани 18:24; **يهدين** йаҳди:ни 26:62, 78; 37:99;
43:27; **يهديني** йаҳдийани: 28:22; **يهديه** йаҳ-

дийаҳ (у, и) 6:125; 22:4; 45:23; **يهديهم** йаҳдийаҳум
4:137, 168; **يهديهم** йаҳди:ҳим 4:175; 5:16; **يهديهم**

йаҳди:ҳим (у) 7:148; 10:9; 16:104; 47:5; **اهدنا**
иҳди:на: 1:6; 38:22; **فاهدوهم** фа-ҳду:хум 37:23;

Һедиа Һуду: 22:24². Һедиа Һудийа 3:101;

Һедиа йуҗда: 10:35.

Һедиа ҺУДАН түҗри йул, Һидоят йули: Һедиа

ал-Һуда: 2:2, 5, 16, 38, 97, 120², 159, 175, 185³; 3:4, 73², 96, 138; 4:115; 5:44, 46²; 6:35, 71³, 88, 91, 154, 157; 7:52, 154, 193, 198, 203; 9:33; 10:57; 12:111; 16:64, 89, 102; 17:2, 94; 18:13, 55, 57; 19:76; 20:10, 47, 123; 22:8, 67; 27:2, 77; 28:37, 43, 50, 57, 85; 31:3, 5, 20; 32:23; 34:24, 32; 39:23; 40:53, 54; 41:17, 44; 45:11, 20; 47:17, 25, 32; 48:28; 53:23; 61:9; 72:13; 92:12; 96:11; Һедиа Һуда:

Һа: 32:13; Һедиа Һуда:Һум(у) 2:272; 6:90; 16:37;

Һедиа Һуда:Һа 2:38; 20:123.

Һедиа ҺАДИУН Һурбонлик учун Маккаға етаклар борилаетган мол: Һедиа ал-Һадй (у, а, и) 2:196³; 5:2,

97; 48:25; Һедиа Һадйан 5:95.

Һедиа ҺАДИЙИАТУН кўплиги Һедиа Һада:Һа:

1) Һурбонлик учун маккаға етаклар борилаетган мол;
2) совға: Һедиа би-Һадиййатин 27:35; Һедиа

би-Һадиййатикум 27:36.

Һедиа ҺА:ЗА: бу: Һедиа Һа:за:ни 20:63;

22:19; Һедиа Һа:тайни 28:27.

Һедиа ҺАРАБУН қочип: Һедиа Һарабан 72:12.

Һедиа ҺАРУ:НУ Мусо алайҺи-с-саломнинг ука-сининг исми: Һедиа Һару:н (у, а) 2:248; 4:163; 6:84;

7:122, 142, 10:75; 19:28, 53; 20:30, 70, 90, 92; 21:48; 23:45; 25:35; 26:13, 48; 28:34; 37:114; 120.

Һедиа (У) ҺАЗЗА, Һедиа ҺАЗЗУН қимирлатмоқ, тебратмоқ: Һедиа Һуззи: 19:25.

Һедиа ҺАЗЛУН Һазил: Һедиа би-л-Һазли 86:14.

Һедиа (И) ҺАЗАМА Һедиа ҺАЗМУН, Һедиа Һазима ҺАЗИ:МАТУН қочмоқ: Һедиа Һазаму:Һум 2:251;

Һедиа са-йуҗзаму 54:45.

Һедиа ҺУЗУВУН истеҗзоли кулиш: Һедиа Һзуа Һзуван 2:67, 231; 5:57, 58; 18:56, 106; 21:36; 25:41;

31:6; 45:9, 35.

Һш (У, И) ҺАШША, Һш ҺАШШУН урмоқ, қоқмоқ: Һш 'аҺушшу 20:18.

Һш ҺАШИ:МУН Һашак: Һш ка-Һашш:мин 54:31; Һш Һашш:ман 18:45.

Һш ҺАДМУН сиқилиш, эзилиш: Һш Һад-ман 2:112.

Һш ҺАДИ:МУН майин, юмшоқ 26:148.

Һш ҺАКАЗА: шундай, шундай қилиб 27:42.

Һш ҺИЛА:ЛУН кўплиги Һш 'аҺилла-тун янги ой: ал-'аҺиллати 2:189.

Һш (И) ҺАЛАКА, Һш ҺУЛКУН, Һш ҺАЛА:КУН, Һш МАХЛИКУН ўлмоқ, Һш Һалок бўл-моқ 4:176; 8:42; 40:34; 69:29; Һш ли-йаҺлика 8:42.

Һш ҺАЛУММА бу ёққа, бу ерга!: Һш Һалумма келтинглар! 6:150; Һш Һалумма

бу ёққа, бизнинг олдимизга! 33:18.

Һш ҺАЛУЪУН чидамсиз, сабрсиз: Һш Һалуа Һалуъан 70:19.

Һш (У) ҺАММА, Һш ҺАММУН қасд қил-моқ, ўйламоқ 5:11; 12:24; Һш Һаммат 3:122; 4:113; 12:24; 40:5; Һш Һамму: 9:13, 74.

Һш ҺАММА:ЗУН айб қилувчи, сўкувчи: Һш Һамма:зин 68:11.

Һш ҺАМЗАТУН (шайтон) васвасаси: Һш Һамзат Һамза:ти 23:97.

Һш ҺУМАЗАТУН гийбат қилувчи, орқадан айб топиб гапирувчи: Һш Һумазатин 104:1.

Һш ҺАМСУН паст товуш; оёқ товуши: Һш Һамсан 20:108.

Һш ҺУНА:ЛИКА у ерда 3:38; 7:119; 10:30; 18:44; 25:13; 33:11; 38:11; 40:78, 85.

Һш ҺАНИ:УН енгил, ёқимли; «ош бўлсин» маъ-

ھوسىدا ھам كەلەدى: ھىيتا ھانى:’ان 4:4; 52:19; 69:24;
77:43.

ھىنا **ХАХУНА:** бу ерде 3:154; 5:24; 26:146;
69:35.

ھоа **ХАВА:’УН** ھاва, бұшлиқ 14:43.

ھод **ХУ:ДУН** 1) Худ алайди-с-салом, пайғамбар;
2) яхудийлар: ھод ху:д (ун, ин) 11:53, 60, 89; 26:
124; ھода худан 2:114, 135, 140; 7:65; 11:50, 58.

ھола **ХА’УЛА:’И** булар 2:31, 85; 3:66; 4:41, 51,
78, 109, 143; 5:53; 6:53, 89; 7:38, 49, 139; 8:49; 10:18;
11:18, 78, 109; 15:66, 68, 71; 16:86, 89; 17:20², 102; 18:15;
21:44, 65, 99; 25:17; 26:54; 28:63; 29:47; 34:40; 38:15;
39:51; 43:29, 88; 44:22, 34; 47:38; 76:27; 83:32.

ھон **ХАВНУН** виқорлик, енгшилик: ھона
ھاвнап 25:63.

ھон **ХУ:НУН** хўрланиш: ھон **الھون** ал-ху:ни
6:93; 16:59; 41:17; 46:20.

ھоу (И) **ХАВА:**, ھоу **ХУВИЙИУН** 1) юқо-
ридан пахта тушмоқ; 2) ҳаләк қилмоқ, ўлдирмоқ; 3)
мойил бўлмоқ 20:81; 53:1; ھоу **تاھوا:** 2:87; 5:70;
53:23; ھоу **تاھوا:** 14:37; 22:31.

ھоу **ХАВАН** кўплиги ھоу **’ахва:** ун муҳаб-
бат; ҳис, эҳтирос: ھоу **الھوي** ал-ҳава: 4:135; 38:26; 53:3;

79:40; ھоу **ھاва:ху** 7:176; 18:28; 20:16; 25:43;
28:50; 45:23; ھоу **’ахва:’а** 5:77; 6:150; 45:18;

ھоу **’ахва:’акум** 6:56; ھоу **’ахва:’ахум**
2:120, 145; 5:48, 49; 13:37; 23:71; 28:50; 30:29; 42:15;
47:14, 16; 54:3; ھоу **’ахва:’иҳим** 6:119.

ھоу **ХАЙИ’А** тайёрламоқ, ҳозирламоқ: ھоу
’ахайи’ 18:16; ھоу **’ахайи’** 18:10.

ھоу **ХАЙ’АТУН** ташқи кўриниш, қиёфа, шакл:
ка-ҳай’ати 3:49; 5:110.

ھоу **ХАЙТА** бу ёққа! ھоу **хайта лака**
буёққа кел! 12:23.

ھи:МУН **ھи:МУН** ھи:МУН **хайма:ну** нинг кўп-
лиги.

ھи:МУН **ХАЙМА:НУ** кўплиги ھи:МУН **ҳи:мун** 1)
сувсаган, қаттиқ ташна бўлган; 2) қаттиқ севиб қолган,
севгидан ақли озган; ھи:МУН **ал-ҳи:ми** 56:55.

ھи:МУН **ХАЙИИ’УН** енгил, осон, арзимас 19:9, 21;
ھи:МУН **хайинна** 24:15.

ھи:МУН **ХИЙАХ:** ھи:МУН **ма:хийах** бу нимадир?
101:10.

ھи:МУН **ХАЙХА:ТА** қандай узоқ, нақадар йироқ
23:36².

лидайқа 31:14; **والديه** ва:лидайхи 19:14; 29:8;
31:14; 46:15, 17; **والسي** ва:лидайи 14:41; 27:19;
46:15; 71:28.

والدة ва:лидатун она 2:233; **والدتك** ва:ли-
датка 5:110; **والدتي** ва:лидати: 19:32; **الوالدات**
ал-ва:лида:ту 2:233.

واهيّة ВА:ХИН узилган, ёрилган, йиртилган:
ва:ҳийатун 69:16.

وبال БАБА:ЛУН ёмонлик, ярамаслик; оғирлик;
зарарлилик. **وبال** ва ба:ла 5:95; 59:15; 64:5; 65:9.

وېر БАБАРУН кўплиги **اوبار** 'авба:рун
(туя, қуён) юнги: **واوبارها** ва 'авба:риҳа 16:80.

وبيل БАБИ:ЛУН ярамас, оғир, қийин, азобли:
ويلا ваби:лан 73:16.

وتد БАДАТУН кўплиги **اوتاد** 'авта:дун қо-
зиқ, пона; **الاوتاد** ал-'авта:ди 38:12; 89:10; **اوتادا**
'авта:дан 78:7.

وتر БАТАРА МАЖХ, **ياتير** БАТИРУ, **وتر**
БАТРУН 1) заифлаштирмақ; кузсилаштирмақ; 2) кет-
ма-кет қилмоқ: **ياتيرك** йатиракум 47:35; **تترا** татра:
23:44.

وتر БАТРУН тоқ, жуфт эмас: **والوتر** ва-л-ватри
89:3.

وتين БАТИ:НУН юрак томири: **الوتين** ал-
вати:на 69:46.

وتاق ВАСА:ҚУН 1) арқон; 2) кишан, оёқ бо-
ғич: **الوتاق** ал-васа:қа 47:4; **وتاق** васа:қаху 89:26.

وتقى ВУСҚА: **اوتق** 'авсақу нинг му'айнаси.

وتن ВАСАНУН кўплиги **اوتان** 'авса:нун
бут, савам: **الاوتان** ал-'авса:ни 22:30; **اوتان** 'авса:нан
29:17, 25.

وجب ВАЖАБА МАЖХ, **يجب** ЙАЖИБУ, **وجبة**
ВАЖБАТУН йиқилмоқ, қуламоқ: **وجبت** важабат 22:36.

وجد ВАЖАДА мажх. **يجد** йажиду, **وجد**

важдун, **جدة** жидатун, **وجود** вужу:дун, **وجدان**
вижда:нун. топмоқ 3:37; 18:86, 93; 24:39; 28:15, 23;
فوجدا фа-важада: 18:65, 77; **وجدت** важатту

27:23; **وجدتم** важаттум 7:44; 43:24; **وجدتموهم**

важаттуму:хум 4:89; 9:5; **وجدتها** важаттуҳа:

27:24; **ووجدك** ва важадака 93:7, 8; **وجدنا**

важадна: 5:104; 7:28, 44, 102; 10:78; 12:79; 21:53; 26:74;
31:21; 43:22, 23; 51:36; **وجدناه** важадна:ху 38:44;

وجدناها важадна:ҳа: 72:8; **وجدما** важадаҳи:

38:86; 90; **وجدوا** важаду: 4:64, 82; 12:65; 18:49;

اجد 'ажид (у, а) 6:145; 9:92; 12:94; 20:10; 72:22;

لاجدن ла-'ажиданна 18:36; **تجد** тажид (у, а)

3:30; 4:52; 88, 143, 145; 7:17; 17:75, 77, 86, 97; 18:17,
27; 33:62; 35:43; 48:23; 58:22; **لاتجدن** ла-тажиданна

5:82; **ستجدني** ла-тажиданнахум 2:96; **ستجدني**

са-тажидуни: 18:69; 28:27; 37:102; **تجدوا** тажиду:

2:283; 4:43; 5:6; 17:68, 69; 24:28; 58:12; **ستجدون**

са-тажиду:на 4:91; **تجدوه** тажиду:ху 2:110; 73:20;

نجد најид 20:115; **يجد** йажид(и) 2:196;

4:92; 100, 110, 123; 5:89; 58:4; 72:9; **يجدك** йажидка

93:6; **يجده** йажидху 24:39; **يجدوا** йажиду:

4:65; 9:92, 123; 18:53, 58; 71:25; **يجدون** йажиду:на

4:121, 173; 9:57, 79, 91; 24:33; 33:17, 65; 48:22; 59:9;

يجدونہ йажиду:наху 7:157; **وجد** вужида

12:75; **وجدكم** вужидакум 65:6.

وجل ВАЖИЛА МАЖХ, **يوجل** ЙАВЖАЛУ,

ييجل ЙАЙЖАЛУ, **ييجل** ЙИ:ЖАЛУ, **وجل**

ВАЖАЛУН қўрқмоқ, хавфсирамоқ: **وجلت** важилат

8:2; 22:35; **توجل** тавжал 15:53.

وجل ВАЖИЛУН қўрқувчи, хавфсировчи: **وجلون**

важилу:на 15:52; **وجلة** важилатун 23:60.

وجه ВАЖХУН кўплиги **وجوه** вужу:хун юз,

бет, башара, афт: **وجه** **важх** (у, а, и) 2:115, 271; 3:72; 12:9, 93; 13:22; 30:38, 39; 55:27; 76:9; 92:20;
وجهك **важх** (а, и) ка 2:144², 149, 150; 10:105; 30:30, 43;
وجه **важх** (у, а) **х** (у, и) 2:112; 4:125; 6:52; 12:96; 16:58; 18:28; 22:11; 28:88; 31:22; 39:24; 43:17; 67:22;
وجهها **важх** (а, и) **ха**: 5:108; 51:29;
وجهي **важх**на 3:20; 6:79; **وجهه** **вужу:х** (у, а, и) 3:106²; 18:29; 20:111; 22:72; 67:27; 75:22, 24; 80:38, 40; 88:2, 8;
وجهها **вужу:хан** 4:47; **وجهكم** **вужу:х** (а, и) кум 2:144, 150, 177; 4:43; 5:6²; 7:29; 17:7;
وجههم **вужу:х** (у, а, и) **х** (у, и) **м** 3:106, 107; 8:50; 10:26, 27; 14:50; 17:97; 21:39; 23:104; 25:34; 27:90; 33:66; 39:60; 47:27; 48:29; 54:48; 83:24.
وجه **ВАЖЖАХА:** **إلى** ~ 'ила: юзлатмоқ: **وجهت** **важжахту** 6:79; **وجهه** йуважжихху 16:76.
وجه **ВИЖХАТУН** юзлантириш, қаратиш 2:148.
وجه **ВУЖУ:ХУН** **وجه** **важхун** нинг кўплиги.
وجه **ВАЖИ:ХУН** ҳурматли: **وجهها** **важи:хан** 3:45; 33:69.
وجه **ВАХДУН** ёлғиз, бир, ягона: **وجهه** **вахдаху** 7:70; 17:46; 39:45; 40:12, 84; 60:4.
وحش **ВАХШУН** кўплиги **وحش** **ваху:шун** ёввойи, вахший: **وحش** **الوحوش** ал-ваху:шу 81:5.
وحش **ВУХУ:ШУН** **وحش** **вахшун** нинг кўплиги.
وحى **ВАХИУН** ишора; илҳом; хабар; яширин сирли сўз: **وحى** **вахй** (ун, ин) 21:45; 53:4; **وحيا** **вахйан** 42:51; **وحينا** **вахйина**: 11:37; 23:27; **وحيه** **вахйуху** 20:114.
وحيد **ВАХИ:ДУН** ёлғиз: **وحيدا** **вахи:дан** 74:11.
ود (А) **ВАДДА**, **ود** **ВАДДУН**, **ود** **ВУДДУН**, **وداد** **ВИДА:ДУН**, **ودة** **МАВАДДАТУН** яхши

кўрмоқ, севмоқ, суймоқ; 2:109; 4:102; **ودت** **ваддат** 3:69; **ودوا** **вадду**: 3:118; 4:89; 60:2; 68:9; **نود** **навадду** 3:30; **نودون** **навадду:на** 8:7; **يود** **йавадду** 2:96, 105, 266; 4:42; 15:2; 70:11; **يودوا** **йавадду:** 33:20.
ود **ВАДДУН** **Вадд**, бут **وامم**: **ودا** **ваддан** 71:23.
ود **ВУДДУН** муҳаббат: **ودا** **вуддан** 19:96.
ودع **ВАДА'БА МАЖХ**, **يدع** **ИАДА'БУ** **ودع** **ВАД'БУН** қолдирмоқ, ташлаб кетмоқ, тарк этмоқ: **دع** **даъ** 33:48.
ودعك **ВАДДА'БА** ташлаб қўймоқ, тарк этмоқ: **ودعك** **вадда'бака** 93:3.
ودق **ВАДҚУН** ёмғир; **الودق** ал-вадқа 24:43; 30:48.
ودود **ВАДУ:ДУН** ўта севувчи, севагон: **ودود** **ваду:да** 11:90; 85:14.
ودر **ВАЗАРА МАЖХ**, **يلدر** **ЙАЗАРУ** қолдирмоқ, ташлаб кетмоқ, тарк этмоқ: **تدر** **тазар(у)** 7:127; 51:42; 71:26; 74:28; **تدرن** **тазарунна** 71:23²; **تدرني** **тазарни**: 21:89; **تدرهم** **тазархум** 71:27; **تدرون** **тазару:на** 26:166; 37:125; 75:21; **فاتدروها** **фа-тазару:ха**: 4:129; **تدر** **назар** (у, а) 7:70; 10:11; 19:72; **وندرهم** **ва назарухум** 6:110; **يلدر** **ли-йазара** 3:179; **ويندرک** **ва йазарака** 7:127; **فيلدرها** **фа-йазаруха**: 20:106; **ويندرهم** **ва йазарухум** 7:186; **يلدرون** **йазару:на** 2:234; 240; 76:27; **ودر** **вазари** 6:70; **ذرا** **зарна**: 9:86; **ذرنى** **зарни**: 68:44; 73:11; 74:11; **ذروا** **зархум** 6:91, 112; 60:137; 15:3; 23:54; 43:83; 52:45; 70:42; **زارو** **зару**: 2:278; 6:120; 7:180; 62:9; **ذرونا** **зару:на** 48:15; **ذروني** **зару:ни**: 40:26; **ذروه** **зару:ху** 12:47; **ذروها** **зару:ха**: 7:73; 11:64.
وراء **ВАРА'А** орқасида, кейин, сўнг, сўнгра:

وراء **вара'** (аш, и) 2:101; 3:187; 4:24; 6:94; 11:71;
 23:7; 33:53; 42:54; 49:4; 59:14; 70:31; 84:10; **وراءکم**
вара'акум 11:92; 57:13; **ورائکم** **вара'икум** 4:102;
وراءه **вара'аху** 2:94; **وراءهم** 18:79; 76:27; **ورائه** **вара'ихи**
 14:16; 17; **ورائهم** **вара'ихим** 23:100; 45:10; 85:20;
ورائي **вара'и**: 19:5.
ورائة **ВАРИСА** **МАЖХ**, **يرث** **ЙАРИСУ**, **ورث**
ВИРА:САТУН, **تراث** **ТУРА:СУН** мерос қолдирмоқ;
меросхўр бўлмоқ: 27:16; **ورده** **варисаху** 4:11; **ورثوا**
варису: 7:169; **ترثوا** **тарису**: 4:19; **ورث** **нарису**
 19:140; **ورثه** **нарисуху** 19:80; **يرث** **йарису**
 19:6; **يرثون** **йарисуни** 19:6; **يرثها** **йарисуҳа**:
 4:176; 21:105; **يرثون** **йарису:на** 7:100; 23:11.
ورثة **ВАРАСАТУН** **وارث** **варисун** **нинг**
кўплиги. **ورود** **ВАРАДА** **мажх**, **يرد** **йариду**, **ورود**
куру:дун 1) (сувга) келмоқ; 2) кирмоқ 28:23; **وردوها**
вараду:ҳа: 21:99.
وردة **ВАРДАТУН** битта атиргул: **وردة** **вардатан**
саргайиб 55:37.
ورد **ВИРДУН** кўплиги **اوراد** **'авра:дун**
сувлққ: **الورد** **ал-вирду** 11:98; **ورداء** **вирдан**
 19:86.
ورق **ВАРАҚУН** кўплиги **اوراق** **'авра:қун**
япроқ: **ورق** **варақи** 7:22; 20:121.
ورق **ВАРИҚУН** зарб қилинган қумуш **танга**
بورقکم **би-вариқиқум** 18:19.
ورقة **ВАРАҚАТУН** битта барг: **ورقة** **ва-рақатун**
 6:59.
وريد **ВАРИ:ДУН** бўйин томири: **الوريد** **ал-варид:**
 50:16.
وزر **ВАЗАРА** **мажх**, **يزر** **йазиру**, **وزر**
визрун кўтармоқ: **تزر** **тазиру** 6:164; 17:15; 35:47;

39:7; 53:38; **يزرون** **йазиру:на** 6:31; 16:25.
وزر **ВАЗАРУН** пана жой, папоҳ: **وزر** **вазара**
 75:11.
وزر **ВИЗРУН** кўплиги **اوزار** **'авза:рун**
юк, оғир юк; оғирлик: **وزر** **визра** 6:164; 17:15;
 35:18; 39:7; 53:38; **وزرا** **визран** 20:100; **وزرك**
визрака 94:2; **اوزار** **'авза:ри** 16:25; **اوزارا** **'авза:**
ран 20:87; **اوزارها** **'авза:раҳа**: 47:4; **اوزارهم**
'авза:раҳум 6:31; 16:25.
وزن **ВАЗАНА** **МАЖХ**, **يزن** **ЙАЗИНУ** **وزن**
ВАЗИУН **زينه** **ЗИНАТУН** тортмоқ, ўлчамоқ: **وزنوهم**
вазану:ҳум 83:3; **وزنوا** **вазану**: 17:35; 26:182.
وزن **ВАЗИУН** кўплиги **اوزان** **'авза:нун** ўл-
чаш; ўлчов: **الوزن** **ал-вази** (у, а) 7:8; 55:9; **وزنا**
вазнан 18:105.
وزير **ВАЗИ:РУН** кўплиги **وزراء** **вузара:'у**
ёрдамчи, вазир: **وزيرا** **вази:ран** 20:29; 25:35.
وسط **ВАСАТА** **МАЖХ**, **يسط** **ЙАСИТУ**
وسط **ВАСАТУН** ўртага кирмоқ, ўртада бўлмоқ:
وسطن **васатна** 100:5.
وسط **ВАСАТУН** кўплиги **اوساط** **'авса:тун**
ўрта: **وسطا** **васатан** ўртадаги, воситадаги 2:143.
وسطي **вуста**: **اوسط** **'авсату** **нинг муаннаси**.
وسع **ВАСИЪА** **МАЖХ**, **يسع** **ЙАСАЪУ**
سعة **САЪАТУН**, **سيءاتون** 1) кенг бўлмоқ, кен-
гаймоқ; 2) қучмоқ 2:255; 6:80; 7:89; 20:98; **وسعت**
васиъат 7:156; **وسعت** **васиъта** 40:7.
وسع **ВУСЪУН** қўлдан келишлик, қучидан ке-
лишлик, иқтидор бўлишлик, қодир бўлишлик: **وسعها**
вусъаҳа: 2:233, 286; 6:152; 7:42; 23:62.
وسق **ВАСАҚА** **МАЖХ**, **يسق** **ЙАСИҚУ**, **وسق**
ВисҚУН йиғмоқ, тўшламоқ 84:17.

ويسم **ВАСАМА МАЖХ.**, **ياسم** **ياسم**, **ياسم** **ВАСМУН**, **ياسم** **СИМАТУН** тамга ур моқ, тамғаламоқ:

ياسم са-насимуху 68:16.

واسواس **ВАСВА:СУН** васваса қилувчи, яширин товуш берувчи: **الواسواس** ал-васва:са 114:4.

واسوس **ВАСВАСА** васваса қилмоқ, яширин товуш бермоқ: 7:20; 20:120; **توسوس** тувасвису 50:16;

يوسوس йувасвису 114:5.

وسيلة **ВАСИ:ЛАТУН** кўплиги **وسائل** васа: илу йўл: **الوسيلة** ал-васи:лата 5:35; 17:57.

وصف **ВАСАФА МАЖХ.**, **وصف** **ياسيفو**, **وصف** **ВАСФУН**, **وصف** **СИФАТУН** сифатламоқ, васф қилмоқ: **تصف** тасифу 16:62, 116; **تصفون** тасифу:на 12:18, 77; 21:18, 112; **يصفون** йасифу:на 6:100; 21:22; 23:91, 96; 37:159, 180; 43:82.

وصف **ВАСФУН** кўплиги **اوصاف** 'авса:фун васфлаш, сифатлаш: **واصفهم** васфахум 6:139.

وصل **ВАСАЛА МАЖХ.**, **وصل** **ياسيلو**, **وصل** **ВАСЛУН**, **صلة** **СИЛАТУН** 1) улашмоқ, кўшилмоқ; 2) етишмоқ, етмоқ: **تصل** тасилу 11:70; **يصل** йасилу 6:136²; **يصلوا** йасилу: 11:81; **يصلون** йасилу: на 4:90; 13:21; 28:35.

وصل **ВАССАЛА** етказмоқ: **وصلنا** вассална: 28:51.

وصي **ВАССА:** васият қилмоқ, тайинлаб қўймоқ 2:132; 42:13; **وصاكم** васса:куму 6:144, 151, 152, 153; **وصينا** вассайна 4:131; 29:8; 31:14; 42:13; 46:15.

وصية **ВАСИЙАТУН** кўплиги **وصايا** васа:йа: васият қилиш, васият қилинган нарса: **وصية** васий-йат (ун, ан, ин) 2:180, 240; 4:14, 12⁴; 5:106.

وصيد **ВАСИ:ДУН** тўпса, уй ёки ҳовлига киравириш жойи, эшик ости: **بالوصيد** би-л-васи:ди 18:18

وصيلة **ВАСИ:ЛАТУН** кўплиги **وسائل** васа:илу

васила, 10 йил давомида ҳар йили буталоқ берувчи туя: **وصيلة** васи:латин 5:103.

وضع **ВАДАЪА МАЖХ.**, **وضع** **ياداؤ**, **وضع** **ВАДЪУН** қўймоқ, жойлаштирамоқ, жойламоқ 55:7; **وضع** **вадаъат** 3:36; **وضعته** вадаъатху 46:15;

وضعها вадаъатҳа: 3:36; **وضعها** вадаътуҳа: 3:36; **وضعنا** вадаъна: 94:2; **وضعها** вадаъаҳа: 55:10;

تضع тадаъу 22:2; 35:11; 41:47; 47:4; **تضعوا** тадаъу: 102 **تضعون** тадаъу:на 24:58; **نضع** надаъу 21:47;

يضع йадаъу 7:157; **يضعن** йадаъна 24:60; 65:4,6; **وضع** вудиъа 3:96; 18:49; 39:69.

وطاء **ВАТА'А МАЖХ.**, **يطاء** **يата'у** юрмоқ, оёқ босмоқ, топтамоқ, оёқ ости қилмоқ **تطوها** та-та'у:ҳа: 33:27; **تطوهم** тата'у:ҳум 48:25; **يطون** йата'у:на 9:120.

وطء **ВАТ'УН** оёқ босиб туриш: **وطئا** ват'ан 73:6. **وطر** **ВАТАРУН** кўплиги **اوطار** 'авта:рун хоҳиш, майл: **وطرا** ватаран 33:37².

وعاء **ВИЪА:УН** кўплиги **اوعية** 'авъийатум қопчиқ, хуржун: **وعاء** виъа:'и 12:76²; **باوعيتهم** би-'авъий атиҳим 12:76.

وعد **ВАЪАДА МАЖХ.**, **يعد** **يавиду**, **وعد** **ВАЪДУН**, **عدة** **ЪИДАТУН**, **موعد** **МАВЪИДУН** ваъда бермоқ 4:95; 5:9; 7:44; 9:68,72; 19:61; 24:55; 36:52; 48:29; 57:10; **وعدتكم** ваъаттукум 14:22; **وعدتنا** ваъаттана: 3:194; **وعدتهم** ваъаттахум 40:8; **وعدكم** ваъадакум(у) 14:22; 48:20; **وعدنا** ваъадана: 7:44;

وعدناهم ваъадна:ҳум 43:42; **وعدناه** ваъадна:ҳу 28:61; **وعدناهم** ваъадна:ҳум 43:42; **وعدنا** ваъадаҳа: 9:114; 22:72;

وعدوه ваъаду:ҳу 9:77; **اتعدانتي** 'а таъида:ни-ни: 46:17; **تعدنا** таъидуна: 7:70, 77; 11:32; 46:22;

نعدهم наъидухум 10:46; 13:40; 3:95; 40:77; **يعد** йавиду 35:40; **يعدكم** йавид(у)кум 2:268₂; 8:7; 20:86;

وقف **ВАФФАҚА** келиштирмоқ, яраштирмоқ: **يوقف**
 йуваффиқи 4:35.

يوقف **ВАФФА:** 1) вафолди бўлмоқ; 2) тўла, бекаму
 кўст қилмоқ 53:37; **وقف** ваффа:ху 24:39; **نوقف**

нуваффи 11:15; **ليوقفهم** лайуваффийаннаҳум 11:114;

يوقفهم йуваффийаҳ (у, и) м 3:57 4:173; 24:25; 35:80;

46:19; **يوقفها** вуффиҳат 3:25; 39:70; **يوقف** туваффа:

2:281; 3:161; 16:111; **توقفون** туваффава на 3:185;

يوقف йуваффи 2:272; 8:60; **يوقف** йуваффа: 39:10.

وقف **ВАҚА:РУН** оғир, бўлиш, виқорли бўлиш:

وقف вақа:ран 71:13.

وقف **ВАҚАБА МАЖХ.**, **وقف** **ЙАҚИБУ**, **وقف**

ВАҚБУН, **وقف** вуқу:бун ёшмоқ, бекитмоқ 113:3.

وقف **ВАҚТУН** қўплиги **اوقات** 'авқа:гун замон;

соат, муддат: **الوقت** ал-вақти 15:38; 38:80; **لوقتها**

ли-вақтиҳа: 7:187.

وقف **ВАҚҚАТА** вақт бермоқ, муддатламоқ: **اقتت**

'уққатат 77:11.

وقف **ВАҚРУН** қарлик: 41:5,44; **وقف** вақран

6:25; 17:46; 18:57; 31:7.

وقف **ВИҚРУН** юк, оғир юк: **وقف** виқран 51:2.

وقف **ВАҚҚАРА** ҳурмат қилмоқ: **واوقفوه** ва

туваққару:ху 48:9.

وقف **ВАҚАЪА МАЖХ.**, **وقف** **ЙАҚАЪУ**, **وقف**

ВУҚУ:БУН 1) қўнмоқ; тушмоқ; 2) содир бўлмоқ, қўй

бермоқ 4:100; 7:71,118,134; 10:51; 27:82,85; **وقف** ва-

қъяти 56:1; 69:15; **وقف** тақъа 22:65; **وقفوا** фа-

қъау: 15:29; 38:72.

وقف **ВАҚЪАТУН** тушиш, бир йиқилиш: **لوقعتها**

ли-вақъатиҳа: 56:2.

وقف **ВАҚАФА** мажх., **وقف** йақифу, **وقف** вақ-

фун вуқу:фун тўхтамоқ: **وقف** қифу:хум

37:24; **وقفوا** вуқифу: 6:27,30.

23:35; 40:28; **يعدهم** йаъидухум (у) 4:120²; 17:64;

يعدهم ъидхум 17:64; **توعدون** ту:ъиду:на 7:86;

وعد вуъида 13:35; 25:15; 47:15; **وعدن** вуъидна 23:83;

27:68; **توعدون** ту:ъаду:на 6:134; 21:103, 109; 23:36;

36:63; 41:30; 50:32; 51:5, 22; 72:25; 77:7; **يوعدون**

йу:ъаду:на 19:75; 23:93; 26:206; 43:83; 46:16,35; 51:60;

70:42,44; 72:24.

وعد **ВАЪДУН** ваъда бериш: **وعد** ваъд (у, а, и)

4:122; 10:4,48,55; 11:65; 13:31; 14:22; 17:5,7,104,108;

18:21, 98²; 19:54; 21:9, 38, 97; 27:71; 28:13; 30:6,

60; 31:9, 33; 34:29; 35:5; 36:48; 39:20; 40:55,

77; 45:32; 46:16, 17; 67:25; **وعدا** ваъдан 9:111;

16:38; 17:5; 20:86; 21:104; 25:16; 28:61; **وعدك** ваъда-

ка 11:45; **وعد** ваъд (у, а, и) ҳ (у, и) 3:152; 14:47;

19:61; 22:47; 30:6; 39:74; 73:18.

وعد **ВАЪЗА МАЖХ.**, **وعد** **ЙАЪИЗУ**, **وعد**

ВАЪЗУН, **عظ** **ЪИЗАТУН** ваъз қилмоқ, ўғит, насихат

қилмоқ: **اوعدت** 'а ваъазта 26:136; **اعظك** 'аъизука

11:46; **اعظكم** 'аъизукум 34:46; **تعظون** таъизу:на

7:164; **يعظكم** йаъизукум 2:231; 4:58; 16:90; 24:17;

يعظه йаъизуху 31:13; **عظهم** ъизхум 4:63; **فيعظون**

фа-ъизу:хунна 4:34; **توعظون** ту:ъазу:на 58:3;

يوعظ йу:ъазу 2:232; 65:2; **يوعظون** йу:ъазу:на

4:66.

وعد **ВАЪА: МАЖХ.**, **وعد** **ЙАЪИ:**, **وعد** **ВАЪ-**

ИУН АНГЛАМОҚ, илғаб олмоқ: **تعيا** таъийаҳа:

69:12.

وعد **ВАЪИ:ДУН** пўписа, қўрқитиш: **الوعد**

ал-ваъи:ди 20:113; 50:20,28; **وعد** ваъи:ди 14:14;

50:14,45.

وقف **ВИФАҚУН** мувофиқлик, тенглик: **وقف**

вифа:қан 78:26.

وقف **ВАФДУН** жамоа: **وقدا** вафдан жамоа бў-

либ 19:85.

ВАҚУ:ДУН ўтин: **وقود** вақу:д,у,и) 3:10;
85:5; **وقودها** вақу:дуҳа: 2:24; 66:6.

ВАҚА: МАЖХ., **واقية** ИАҚИ:, **وقاية**
ВИҚА:ИАТУН, **واقية** ВА:ҚИИЯТУН сақламоқ,

қутқариб қолмоқ: **وقانا** вақа:на: 52:27; **وقاه**

вақа:ҳу 40:45; **وقاهم** вақа:ҳум(у) 44:56; 52:18; 76:11;

قنا тақи 40:9; **قنا** тақи:қум(у) 16:81²;

қина: 2:201; 3:16,191; **قوا** қу: қиҳим(у) 40:7,9;

66:6; **قوى** йу:қа 59:9; 64:16.

ВАҚАЗА МАЖХ., **وقتر** ИАКИЗУ, **وقتر**

ВАҚЗУН мушт билан урмоқ; муштламоқ: **وقتره**

фа-вақазаҳу 28:15.

ВАҚКАЛА топширмоқ, вақолат бермоқ, ва-

кил қилмоқ: **واكلنا** ваққална: 6:89; **واكل** вуққала

32:11.

ВАКИ:ЛУН кўплиги **واكل** вуқала:’у ва-

кил, ишончли киши: **واكل** ваки:л(ун,ин) 3:173; 6:66,

102,107; 10:108; 11:12; 12:66; 18:28; 39:41,62; 42:6;

واكلا ваки:лан 4:81,109,132,171; 17:2,54,65,68,86; 25:43;

33:3,48; 73:9.

ВАЛА:ИАТУН ҳимоя, кўмак; яқинлик: **ولاية**

ал-вала:йату 18:44; **ولايتهم** вала:йа-

тиҳим 8:72.

ВАЛАЖА МАЖХ., **ولج** ИАЛИЖУ, **ولج**

ВУЛУ:ЖУН кирмоқ: **ولج** йалиж(у,а) 7:40; 34:2; 57:4.

ВАЛАДА МАЖХ., **ولد** ИАЛИДУ, **ولد**

ЛИДАТУН, **ولد** ВИЛА:ДУН, **ولد** ВИЛА:ДАТУН, **ولد**

МАВЛИДУН туғмоқ 37:152; 90:3; **ولدنا** валад-на-

ҳум 58:2; **ولد** ’алиду 11:72; **ولد** йалиду 112:3;

ولدنا йалиду: 71:27; **ولد** вулида 19:15; **ولدت**

вулитту 19:33; **ولد** йу:лад 112:3.

ВАЛАДУН кўплиги **اولاد** ’авла:дун бола,

фарзанд 3:47; 4:11², 12⁴, 171, 176²; 6:101; 19:35; 23:91;

43:81; **ولدا** валадан 2:116; 10:68; 12:21; 17:111;

18:4,39; 19:77,88,91,92; 21:26; 25:2; 28:9; 39:4; 72:3;

ولدها валад(у,и) ҳ(у,и) 2:233; 31:33; 71:24;

ولده валадиҳа: 2:233; **الاولاد** ал-’авла:ди 17:64; 57:20;

اولادا авла:дан 9:69; 24:35; **اولادكم** авла:д(у,

а,и) қум 2:233; 4:11; 6:151; 8:28; 17:31; 34:37; 60:3;

63:9; 64:14,15; **اولادهم** ’авла:д(у,и)ҳ(у,и)м 3:10,116;

6:137,140; 9:55,85; 58:17; **اولادهم** ’авла:даҳунна:

2:233; 60:12.

ВИЛДА:НУН **ولدان** вали:дун нинг

кўплиги. **والي** ВАЛИИА МАЖХ., **والي** ИАЛИ:, **والي**

ВАЛИУН яқин бўлмоқ, яқин турмоқ: **يولتكم** йалу:

нақум 9:123;

توله туваллиҳи 4:115; **تولي** тувалли: 6:

129; **كولون** фала-нуваллийаннака 2:144;

ла-йуваллуна 59:12; **يولهم** йуваллиҳим 8:16;

йуваллу:қуму 3:111; **يولون** йуваллу:на 33:15; 54:45;

قول фа-валли 2:144,149,150; **قولوا** фа-валлу: 2:144;

150.

ВАЛИИИУН кўплиги **اولياء** ’авлийа:’у

яқин, ёр, дўст: **ولي** валий(ун,а,ин) 2:107, 120, 257;

3:68; 6:51,70; 9:74,116; 13:37; 17:111; 18:26; 29:22; 32:4;

41:34; 42:8, 9, 28, 31, 44; 45:19; **وليا** валийан 4:45,75,89,

119,123,173; 6:14; 18:17; 19:5,45; 23:17,65; 48:22; **وليكم**

валиййуқуму 5:55; **ولينا** валиййуна: 7:155; 34:41;

وليه валийй(у,и) ҳ(у,и) 2:282; 17:33; 27:49;

валиййуҳум(у) 6:127; 16:63; **وليهما** валиййуҳума:

3:122; **وليي** валиййийа 7:196; 12:101.

اولياء ’ав-

лийа: ’(у,а) 3:28; 4:76,89,139,144; 5:51²,57,81; 7:3,27;30;

8:72,73; 9:23,71; 10:62; 11:20,113; 13:16; 17:97; 18:50;

102; 25:18; 29:41; 39:3; 42:6,9,46; 45:10,19; 46:32; 60:1;

62:6; **اولياؤهم** ’авлийа: ’аҳу 3:175; 8:34; **اولياؤكم**

’авлийа: ’уқум 41:31; **اولياؤهم** ’авлийа: ’уҳу 8:34

اولياؤهم 'авлийа: 'ухум 2:257; 6:128; **اولياؤكم**
 авлийа: 'икум 33:6; **اوليائهم** 'авлийа: 'ихим 6:121.
والى ВАЛЛА: юзланмоқ, ўгирилмоқ, бурилмоқ;
 қайтармоқ 27:10; 28:31; 31:7; **والاهم** валла:хум 2:142;
ولوا валла:у) 9:57; 17:46; 27:80; 30:52; 46:29; 48:22;
وليت ла-валлайта 18:18; **وليتهم** валлайтум 9:25;
تولوا туваллу: 2:145,177; 24:57; **تولون** туваллу:на
 40:33; **تولوهم** туваллу:хум 8:15.
وليجه ВАЛИ:ЖАТУН дўст, ўртоқ: **وليجه**
 вали:жатаи 9:16.
وليد ВАЛИ:ДУН кўпчили **ولدان** вилда:нун
 бола, фарзанд: **وليدا** вали:дан 26:18; **الولدان**
 ал-вилда:н(у,а,и) 4:75,98,127; 56:17; 73:17; 76:19.
ونى ВАНА:, МАЖХ, **ينى** ЯНИ:, **ونى** ВАНИИ-
 ИУН, **وناه** ВИНА:'УН сусаймоқ, бўшашмоқ; қувватсиз-
 ланмоқ, кучсизланмоқ: **تانيا** танийа: 20:42.
وهاب ВАҲҲА:БУН совға қилувчи, бағишловчи:
الوهاب ал-ваҳҳа:бу бағишловчи, Аллоҳнинг сифати:
الوهاب ал-ваҳҳа:б(у,и) 3:8; 38:9, 35.
وهاج ВАҲҲА:ЖУН ёниб турган, ёнаётган, алан-
 галанаётган; ёрқин, алангали **وهاجا** ваҳҳа:жан 78:13.
وهب ВАҲАБА МАЖХ, **يهب** ЯАҲАБУ, **هبه**
 ҲИБАТУН, **وهب** ВАҲБУН совға, ҳадя қилмоқ, бағиш-
 ламоқ 14:39; 26:21; **وهبت** ваҳабат 33:50; **وهبنا**
 ваҳабна: 6:84; 19:49,50,53; 21:72,90; 29:27; 38:30,43;
وهب ли-аҳаба 19:19; **يهب** Яаҳабу 42:49; **هب** ҳаб 3:8,
 38; 19:5; 25:74; 26:83; 37:100; 38:35.
وهن ВАҲАНА МАЖХ, **هن** ЯАҲИНУ, **وهن**
 ВАҲНУН бўшашмоқ, сусаймоқ, кучсизланмоқ, ҳолдан
 тоймоқ, қувватсизланмоқ 19:4; **وهنوا** ваҳану: 3:146;
تهنوا таҳину: 3:139; 4:104; 47:35.
وهن ВАҲНУН кучсизлик, қувватсизлик: **وهن**
 ваҳнин 31:14; **وهنا** ваҳнан 31:14.

ويكان ВАЙКА'АННА қандай ўхшаш! Оҳ, қандай
 ўхшаш! 28:82.
ويل ВАЙЛУН азоб англатувчи ундов сўз, вой шў-
 рим, вой ўдай 2:79; 14:2; 19:37; 21:18; 38:27; 39:22; 41:6;
 43:65; 45:7; 51:60; 52:11; 77:15,19,24,28,34,37,40,40;45;47;
 49; 83:1,10; 104:1; 107:4; **ويلتا** вайлата: 5:31; 11:72;
 25:28; **ويلتنا** вайлатана: бизга вой! Ҳолимизга вой!
 18:49; **ويلك** севга вой! Ҳолингга вой! 46:17; **ويلكم**
ويلنا вайлакум сизга вой! Ҳолинггага вой! 20:61; 28:80;
вайлана: бизга вой! Ҳолимизга вой! 21:14,46,97; 36:52;
 37:20; 68:31.

ي

يادجوج **ИА'ЖУ:ЖУ** Яжуж, халқ номи: **يادجوج**
يا'жу:ж(у,а) 18:94; 21:96.
يابس **ИА:БИСУН** қуруқ, қуриған: **يابس** **يا:бисин** 6:59;
يابسات **يا:биса:тин** 12:43,46.
ياقوت **ИА:ҚУ:ТУН** ёқут: **الياقوت** ал-**يا:қу:-**
ту 55:58.
يبس **ИАБАСУН** қуруқлик, қуриғанлик; қурик-
лик (ер): **يبسا** **يابасан** 20:77.
يتمي **ИАТАМА:** **يتمي** **ИАТИ:МУН** нинг кўп-
лиги.
يتمي **ИАТИ:МУН** кўплиги **يتمي** **ياتа:ма:** етим:
اليتمي ал-**ياتи:м**(а,и) 6:153; 17:34; 89:17; 93:9; 107:2;
يتما **ياتи:ман** 76:8; 90:15; 93:6; **يتيمين** **ياتи:**
مايني 18:82; **اليتمي** ал-**ياتама:** 2:83,177,215,220;
4:2,3,6,8,10,36,127²; 8:41; 59:7.
يثرب **ياسрибу** Ясриб, Мадина шаҳрининг эски
номи: **يثرب** **ياسриба** 33:13.
يعوم **ИАХМУ:МУН** қуюқ қора тутун, дуд:
يعوم **ياҳму:мин** 56:43.
يعيي **ИАХИА** Яхъё алайҳи-с-салом, пайгамбар
3:39; 6:85; 19:7,12; 21:90.
يخصم **ياхиссиму** **اختصم** ихтасама га қ.
يد **ИАДУН** кўплиги **أيد** **АЙДИН,** **أياذ** **АЙА:**

ДИН қўл: **يد** **йад**(у,ин) 3:73; 5:64; 9:29; 48:10; 57:29;
يدها **йад**(а,и) ҳа 3:26; 5:28; 17:29; 20:22; 27:12; 28:32;
38:44; **يده** **йад**(а,и) ҳ(у,и) 2:237, 249; 7:108; 23:88;
24:40; 26:33; 36:83; 67:1; **يدي** **йадийа** 5:28; **يدا** **йада:**
111:1; **ياداك** **йада:ка** 22:10; **يداه** **йада:ху** 5:64; 18:57;
78:40; **يدي** **йадай**(и) 7:57; 25:48; 27:63; 34:46; 49:1;
58:12,13; **يديه** **йадайҳи** 2:97; 3:3; 5:46²; 6:92; 10:37;
12:111; 13:11; 25:27; 34:12,31; 35:31; 41:42; 46:21,30;
72:27; **يديها** **йадайҳа:** 2:66; **يدي** **йадаййа** 3:50;
38:75; 61:6; **أيد** **'айдин** 7:195; **أيدى** **'айдийа** 30:41;
38:45; 48:20; 59:2; 80:15; **أيدكم** **'айдийакум** 2:195;
3:182; 4:43,77; 5:6²,94; 7:124; 8:51,70; 9:14; 20:71; 26:49;
36:45; 42:30; 48:24; **أيدن** **'айди:на** 9:52; 19:64; 36:71;
أيدهم **'айдийаҳ**(у,и)м 2:79², 95,255; 4:62,91; 5:11²,
33,64; 6:7,93; 7:17,149; 9:67; 11:70; 14:9; 20:110; 21:28;
22:76; 24:24; 28:47; 30:36; 34:9; 36:9,35,65; 41:14,25; 42:48;
48:10,24; 57:12; 59:2; 60:2; 62:7; 66:8; **أيدهما**
'айдийаҳума: 5:38; **أيدهن** **'айдийаҳ**(у,и)нна 12:31,50;
60:12; **أيد** **'айи:дин** 51:47.
يس **ИА:СИ:Н** «ي» ва «س» ҳарфларининг номлари
36:1.
يسر **ИУСРУН** енгиллик, қулайлик: **اليسر** ал-
йусра 2:185; **يسرا** **йусран** 18:88; 51:3; 65:4,7; 94:5,6.
يسرنا **ИАССАРА** енгиллатмоқ, қулайлатмоқ: **يسرنا**
йассарна: 54:17,22,23,40; **يسرناه** **йассарна:ху** 19:97;
44:58; **يسره** **йассараху** 80:20; **يسرك** **нуйассирука** 87:
8; **يسرك** **фаса-нуйассирука** 92:7,10; **يسر**
йассир 20:26.
يسري **ИУСРА:** **أيسر** **'айсару** нинг муаннаси
ليسري ли-л-йусра: 87:8; 92:7.
اليسع ал-**йасаъу** **Йасаъ** алайҳи-с-салом, пайгамбар
اليسع ал-**йасаъа** 6:86; 38:48.
يسير **ИАСИ:РУН** енгил, осон, қулай: **يسير**

Йаси:р (ун, ин) 12:65; 22:70; 29:19; 35:11; 50:44; 57:22;
64:7; 74:10; **يسيرا** Йаси:ран бироз, озгина 4:30,169;
25:46; 33:14,19,30; 84:8.

يعوق ИАЪУ:КУ Йаъуқ, бут номи: **يعوق** йаъу:
қа 71:23.

يعقوب ИАЪҚУ:БУ Яқуб алайҳи-с-салом, пайғам-
бар: **يعقوب** йаъқу:б (у, а) 2:132,133,136,140; 3:84;
4:163; 6:84; 11:71; 12:6,38,68; 19:6,49; 21:72; 29:27; 38:45.

يعقطين ИАҚТИ:НУН Яқтин, узун палакли ўсим-
лик номи, баъзи луғатларда: қовоқ; қовун; тарвуз **يعقطين**
йақти:нин 37:146.

يعقظ ИАҚИЗУН кўплиги **ايقظ** 'айқа:зун ух-
ламаётган, бедор: 'айқа:зан 18:18.

يعقوث ИАҒУ:СУ Йағус, бут номи: **يعقوث** йағу:са
71:23.

يعقين ИАҚИ:НУН аниқ билиш, шубҳага ўрин қол-
дирмайдиган билиш: **اليقين** ал-йақи:н (у, и) 15:99; 27:22;
56:95; 69:51; 74:47; 102:5,7; **يعقينا** йақи:нан аниқ,
шубҳасиз 4:157.

يعم ИАММУН денгиз, катта дарё: **الي** ал-йамм-
(у, а) 7:136; 20:39,78,97; 28:7,40; 51:40.

يعمين ИАМИ:НУН кўплиги **ايما** 'айма:нун
1) ўнг қўл, ўнг қўл; 2) ўнг тараф: **اليمين** ал-йамин:-

ни 16:48; 18:17,18; 34:15; 37:28,93; 50:17; 56:27²,38,90⁹¹;
69:45; 70:37; 74:39; **يعمينك** йами:н (у, и) қа 20:17,69;
29:48; 33:50,52;

يعمينه би-йами:ниҳи 17:71; 39:67;
69:19; 84:7; **الايما** ал-'айма:н (у, а) қасам 5:89,108;
9:12; 16:91; 68:39;

ايماكم 'айма:никум 2:224,225;
4:3,24,25,33,36; 5:89³; 16:92,94; 24:33,58; 30:28; 66:2;

ايماهم 'айма:н (у, и) х (у, и) м 3:77; 5:53,108; 6:109;
7:17; 9:12,13; 16:38,71; 23:6; 24:53; 33:50; 35:42; 57:12;
58:16; 63:2; 66:8; 70:30;

ايماهن 'айма:нуҳунна
24:31; 33:55.

ينابيع ИАНА:БИ:ЪУ **ينابيع** йанбу:ъун
нинг кўплиги.

ينبوع ИАНБУ:ЪУН кўплиги **ينابيع** йана:-
би:ъу сув, дарё: **ينبوعا** йанбу:ъан 17:90; **ينابيع**

йана:би:ъа 39:21.
ينع ИАНЪУН етилганлик, пишганлик: **ينعه**
йанъиҳи 6:99.

يهود йаҳу:ду кўплик яҳудийлар: **اليهود**
ал-йаҳу:д (у, а) 2:113², 120; 5:18,51,64,82; 9:30;

يهودي ИАХУДДИЙУН яҳудий, яҳудийларга
мансуб: **يهوديا** йаҳу:диййан 3:67.

يوس ИА'УСУН умидсизланган (киши) 11:9; 41:49;
يوسا йа'усан 17:83.

يوسف ИУ:СУФУ Юсуф алайҳи-с-салом, пайғам-
бар: **يوسف** йу:суфа 6:84; 12:4, 7, 8, 9, 10, 11, 17, 21; 29;

46; 51, 56, 58, 69, 76; 77; 80; 84; 85; 87; 89; 90²; 94, 99;
40:34.

يوم ИАВМУН кўплиги **ايام** 'айма:мун кун:
اليوم ал-йавм (у, а, и) 1:4; 2, 8, 62, 85, 113, 126, 174,

177, 212, 228, 232, 249, 254, 259, 264; 3:9, 25; 30; 55; 77;
106²; 114, 155, 161, 166, 180, 185, 194; 4:38, 39, 59, 87,

109, 136, 141, 159, 162; 5:3², 5, 14, 36, 64, 69, 109, 119;
6:12, 15, 22, 73², 93, 128, 141, 158; 7:14, 32, 51, 53, 59,

163, 167, 172; 8:41², 48; 9:3, 18, 19, 25, 29, 35, 36, 44, 45,
77, 99, 108; 10:15, 28, 45, 60, 92, 93; 11:3, 8, 26, 43, 60,

77, 84, 98, 99, 103², 105; 12:54, 92; 14:18, 31, 41, 42, 44,
48; 15:35, 36, 38; 16:25, 27², 63, 80², 84, 89, 92, 111, 124;

17:13, 14, 52, 58, 62, 71, 97; 18:19, 47, 52, 105; 19:15³,
26, 33³, 37, 38, 39, 85, 95; 20:59, 64, 100, 101, 102, 124,

126; 21:47, 104; 22:2, 9, 17, 55, 69; 23:16, 65, 100, 111,
113; 24:2, 24, 64; 25:14, 17, 22, 25, 27, 69; 26:38, 82, 87,

88, 135, 155, 156, 189²; 27:83, 87; 28:41, 42, 61, 62, 65,
71, 72, 74; 29:13, 25, 36, 55; 30:12, 14, 43, 55, 56²; 32:5,

25, 29; 33:21, 44, 66; 34:30, 40, 42, 35:14; 36:54, 55, 59, 64
65; 37:20, 21, 26, 144; 38:16, 26, 53, 78, 79, 81; 39:13, 15,

24, 31, 47, 60, 67; 40:15, 16², 17², 18, 27, 29, 30, 32, 33,
46, 51, 52; 41:19, 40, 47; 42:7, 45, 47; 43:39, 65, 68;
44:10, 16, 40, 41; 45:17, 26, 27, 28, 34, 35; 46:5, 20, 21,
34, 35; 50:20, 22, 30, 34, 41, 42, 44; 51:12, 13; 52:9, 13,
46; 54:6, 8, 19, 48; 55:29; 56:50, 56; 57:12², 13, 15; 58:6,
7, 18, 22; 60:3, 6; 62:9; 64:9³; 65:2; 66:7, 8; 68:24, 39, 42;

69:35; 70:4, 8, 26, 43, 44; 73:14; 74:9, 46; 75:1, 6; 76:11;
77:12, 13, 14, 35, 38; 78:17, 18, 38, 39, 40; 79:6, 35, 46;
80:34; 82:15, 17, 18, 19; 83:5, 6, 11, 34; 85:2; 86:9; 90:14;
101:4; **يومنا** йавман 2:48, 123, 259, 281; 18:19; 20:104;

22:47; 23:113; 24:37; 25:26; 31:33; 40:49; 73:17; 76:7, 10,
27; **يومكم** йавмукум 6:130; 21:103; 32:14; 39:71; 45:

34; **يومهم** йавмихум(у) 7:51; 43:83; 51:60; 52:45;

70:42; **يومين** йавмайини 2:203; 41:9; **ايام** айһа:мун

2:184, 185, 196, 203; 3:41, 140; 5:89; 7:54; 10:3, 102;
11:7, 65; 14:5; 22:28; 25:59; 32:4; 41:10, 16; 45:14; 50:38;
57:4; 64:7, 24; **اياما** айһа:ман 2:80, 184; 3:24; 34:18,

يومئذ йавма'изин ўшанда, ўша кунда 2:167;

4:42; 6:16; 7, 8; 8:16; 14:49; 16:87; 18:99, 100; 20:102,

108, 109; 22:56; 23:101; 24:25; 25:22, 24, 26; 27:89; 28:

66; 30:4, 14, 43, 57; 37:33; 40:9; 42:47; 43:67; 45:27; 52:

11; 55:39; 69:15, 16, 17, 18; 74:9; 75:10, 12, 13, 22, 24,

30; 77:15, 19, 24, 28, 34, 37, 40, 45, 47, 49; 79:8; 80:37,

38, 40; 82:19; 83:10, 15; 88:2, 8; 89:23²; 25; 99:4, 6;
100:11; 102:8; **يومئذ** йавми'изин 11:66; 70:11.

يونس йу:нусу Юнус алайҳи-с-салом, пайғамбар: **يونس**

йуну:са, 4:162; 6:86; 10:98; 37:139,

يونس йа'иса мажҳ.. **يونس** йай'асу **يونس**

йа'сун умидсизланмоқ 5:3; 60:13; **يونس** йа'исна 65:4;

يونسوا йа'ису: 29:23; 60:13.

**ҚУРЪОН-И КАРИМ
СЎЗЛАРИНИНГ
АРАБЧА — ЎЗБЕКЧА
КЎРСАТКИЧЛИ
ЛУГАТИ**

Мухаррир **Ғуломжон Ғафуров**
Мусаввир **М. Самойлов**
Техн. муҳаррир **В. Барсукова**
Мусаҳҳиҳалар: **М. Ҳошимова, К. Зиёмуҳамедова**

ИБ №5224

Босмахонага 14.05.94 йилда берилди. Босишга 13.03.95 йилда руҳсан
этилди. Бичими 84x108^{1/2}. 2-нав босмахона қозоқи. Адабий гарнитур.
Юқори босма усулида босилди. Шартли босма табоғи 34.25. Ҳами 5 000
нуска. 381-рақамли буюртма. Баҳоси шартнома асосида. Шартнома 113 93.

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти. Тошкент, **Навоий**,
30.

«НУР» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси, 700098, Тошкент, **Халқлар**
дўстлиги шохкўчаси, 28.

Ўзбекистон республикаси Давлат матбуот қўмитасининг Тошкент китоб-
журнал фабрикасида chop этилди. Тошкент, Юнусобод даҳаси, Муродов
кўчаси 1-уй.